

Godišnje izvješće

2015.

Zagreb, svibanj 2016.

GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2015.

IZDAVAČ

Hrvatska narodna banka
Direkcija za izdavačku djelatnost
Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
Telefon centrale: 01/4564-555
Telefon: 01/4565-006
Telefaks: 01/4564-687

www.hnb.hr

Molimo korisnike ove publikacije da pri korištenju podataka obvezno navedu izvor.
Sve eventualno potrebne korekcije bit će unesene u web-verziju.

ISSN 1334-0093 (online)

HRVATSKA NARODNA BANKA

GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2015.

Zagreb, svibanj 2016.

Sažetak	1	5.1.1. Nacionalna regulativa iz područja platnog prometa i deviznog poslovanja	97
Makroekonomска kretanja	5	5.1.2. Regulativa Europske unije	97
1.1. Međunarodno okružje	7	5.2. Projekt SEPA	97
1.2. Gospodarska aktivnost	10	5.2.1. Uspostava nacionalne infrastrukture platnih sustava	97
1.2.1. Potražnja	10	5.2.2. Ostale aktivnosti definirane Nacionalnim planom migracije na SEPA-u	98
1.2.2. Ponuda	12	5.3. Pružanje platnih usluga na području Republike Hrvatske	98
1.2.3. Tržište rada	13	5.4. Pritužbe korisnika platnih usluga i imatelja elektroničkog novca	99
1.2.4. Cijene i tečaj	15	5.5. Međuinsticinalna suradnja u području platnog prometa	99
1.2.5. Monetarna politika i novčana kretanja	19	5.5.1. Nacionalni odbor za platni promet	99
1.2.6. Tržište novca i kamatne stope	23	5.5.2. Vijeće sudionika NKS-a	99
1.2.7. Financijski sektor	29	5.6. Sudjelovanje zaposlenika u radnim skupinama tijela Europske unije	99
1.2.8. Platna bilanca	30	5.7. Poslovanje s ovlaštenim mjenjačima	99
1.2.9. Javne financije	37	5.8. Međubankovi platni sustavi	100
Instrumenti monetarne politike i upravljanje međunarodnim pričuvama	41	5.8.1. Hrvatski sustav velikih plaćanja	100
2.1. Instrumenti monetarne politike u 2015.	43	5.8.2. Nacionalni klirinški sustav	101
2.1.1. Operacije na otvorenom tržištu	43	5.9. Statistička izvješća o podacima iz platnog prometa	102
2.1.2. Stalno raspoložive mogućnosti	45		
2.1.3. Obvezna pričuva	45		
2.1.4. Ostali instrumenti	46		
2.1.5. Korištenje posljednjeg utočišta likvidnosti	46		
2.1.6. Kamatne stope i naknade Hrvatske narodne banke	47		
2.2. Upravljanje međunarodnim pričuvama	47		
2.2.1. Institucionalni i organizacijski okvir upravljanja međunarodnim pričuvama	47		
2.2.2. Međunarodne pričuve HNB-a u 2015. godini	48		
Poslovanje kreditnih institucija	53		
3.1. Poslovanje banaka	56	Poslovanje trezora	103
3.1.1. Bilanca i izvanbilančne stavke	57	6.1. Stanje i kretanje gotovog novca izvan banaka	105
3.1.2. Zarada	62	6.2. Opskrba gotovim novcem	106
3.1.3. Kreditni rizik	65	6.3. Povlačenje i obrada dotrajalih novčanica	107
3.1.4. Likvidnosni rizik	70	6.4. Vještačenje novčanica	107
3.1.5. Valutna usklađenost imovine i obveza	72	6.5. Izdavanje prigodnoga kovanog novca	108
3.1.6. Kamatni rizik u knjizi banke	73	6.6. Aktivnosti u vezi sa sprječavanjem pranja novca i financiranja terorizma	108
3.1.7. Adekvatnost kapitala	74		
3.2. Poslovanje stambenih štedionica	77	Zaštita potrošača	109
3.2.1. Bilanca i izvanbilančne stavke	77	Javnost rada	113
3.2.2. Račun dobiti i gubitka	79	Međunarodna suradnja	115
3.2.3. Kreditni rizik	80	9.1. Aktivnosti vezane uz članstvo u Europskoj uniji	117
3.2.4. Adekvatnost kapitala	80	9.1.1. Hrvatska narodna banka u Europskom sustavu središnjih banaka i drugim strukturama EU-a	117
3.3. Izvješće o poslovima bonitetne regulative i supervizije	81	9.1.2. Koordinacija ekonomske politike u Europskoj uniji	117
3.3.1. Novi propisi iz područja poslovanja i nadzora kreditnih institucija	81	9.1.3. Republika Hrvatska i koordinacija ekonomske politike u Europskoj uniji	117
3.3.2. Supervizija kreditnih institucija	83	9.1.4. Zakonodavne aktivnosti Europske unije	118
3.3.3. Razmjena i analiza podataka	86	9.2. Međunarodni monetarni fond (MMF)	118
Procjena mogućnosti sanacije	89	9.3. Banka za međunarodne namire (BIS)	119
4.1. Regulatorni okvir	91	9.4. Suradnja s ostalim međunarodnim finansijskim institucijama	120
4.2. Minimalni zahtjev za regulatorni kapital i podložne obveze	91		
4.3. Organizacija sanacijskih poslova u Hrvatskoj narodnoj banci	92	Statistika	121
4.4. Djelovanje Sanacijskog odbora	93	10.1. Monetarna i finansijska statistika	123
Platni promet	95	10.2. Statistika platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja	124
5.1. Regulativa iz područja platnog prometa	97	10.3. Statistika inozemnog duga	124
		10.4. Ostale statistike	125
		10.4.1. Statistika vrijednosnih papira	125
		10.4.2. Opća ekonomska statistika	125
		10.4.3. Statistika državnih financija	125
		Financijski izvještaji Hrvatske narodne banke	127

Izvještaj o dobiti ili gubitku	130	Tablica D8: Devizni depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija	200
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	130	Tablica D8a: Valutna struktura oročenih depozita kućanstava i nefinancijskih društava	201
Izvještaj o finansijskom položaju	131	Tablica D8b: Ročna struktura oročenih depozita po sektorima	202
Izvještaj o promjenama kapitala	132	Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržista novca	203
Izvještaj o novčanim tokovima	132	Tablica D10: Inozemna pasiva drugih monetarnih financijskih institucija	204
Bilješke uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. prosinca 2015.	134	Tablica D11: Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod drugih monetarnih financijskih institucija	205
Rukovodstvo i unutrašnji ustroj Hrvatske narodne banke	169	Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija	205
Popis kreditnih institucija 31. prosinca 2015.	171	E. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	206
Popis banaka	173	Tablica E1a: Agregirana bilanca investicijskih fondova (stanja)	206
Popis štednih banaka	174	Tablica E1b: Agregirana bilanca investicijskih fondova (transakcije)	207
Popis predstavnštava inozemnih banaka	174	Tablica E2a: Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti ulaganja i vrsti fonda (stanja)	208
Popis stambenih štedionica	174	Tablica E2b: Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti ulaganja i vrsti fonda (transakcije)	208
Statistički pregled	175	F. Instrumenti monetarne politike i likvidnost	209
Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama	177	Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke	209
A. Monetarni i kreditni agregati	179	Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke	210
Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati	179	Tablica F3: Obvezne pričuve banaka	211
B. Monetarne financijske institucije	180	Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka	212
Tablica B1: Konsolidirana bilanca monetarnih financijskih institucija	180	G. Finansijska tržista	213
Tablica B2: Broj drugih monetarnih financijskih institucija obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive	181	Tablica G1a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite bez valutne klauzule (novi poslovi)	213
C. Hrvatska narodna banka	182	Tablica G1b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite s valutnom klauzulom (novi poslovi)	215
Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke	182	Tablica G1c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite (novi poslovi)	217
D. Druge monetarne financijske institucije	185	Tablica G2a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite kućanstvima bez valutne klauzule (novi poslovi)	219
Tablica D1: Konsolidirana bilanca drugih monetarnih financijskih institucija	185	Tablica G2b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite kućanstvima s valutnom klauzulom (novi poslovi)	221
Tablica D2: Inozemna aktiva drugih monetarnih financijskih institucija	188	Tablica G2c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne kredite kućanstvima (novi poslovi)	223
Tablica D3: Potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti	189	Tablica G3a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite nefinancijskim društвima bez valutne klauzule (novi poslovi)	225
Tablica D3a: Devizna potraživanja i kunska potraživanja uz valutnu klauzulu drugih monetarnih financijskih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti	190	Tablica G3b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite nefinancijskim društвima s valutnom klauzulom (novi poslovi)	227
Tablica D4: Potraživanja drugih monetarnih financijskih institucija od ostalih domaćih sektora	190	Tablica G3c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne kredite nefinancijskim društвima (novi poslovi)	229
Tablica D4a: Devizna potraživanja i kunska potraživanja uz valutnu klauzulu drugih monetarnih financijskih institucija od ostalih domaćih sektora	191	Tablica G4: Efektivne kamatne stope kreditnih institucija za odabrane kredite (novi poslovi)	231
Tablica D5: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima	192	Tablica G5a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite bez valutne klauzule (stanja)	233
Tablica D5a: Distribucija deviznih kredita i kunske kredita s valutnom klauzulom drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima	194	Tablica G5b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite s valutnom klauzulom (stanja)	235
Tablica D5b: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija po institucionalnim sektorima i prema izvornom dospjeću	195	Tablica G5c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite i kredite (stanja)	238
Tablica D5c: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija kućanstvima prema namjeni i valutnoj strukturi	196	Tablica G6a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite bez valutne klauzule (novi poslovi)	241
Tablica D5d: Distribucija kredita drugih monetarnih financijskih institucija za obrtna sredstva i kredita za investicije nefinancijskim društвima prema valutnoj strukturi	197	Tablica G6b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite s valutnom klauzulom (novi poslovi)	243
Tablica D6: Depozitni novac kod drugih monetarnih financijskih institucija	198	Tablica G6c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite i kredite (novi poslovi)	246
Tablica D7: Kunski depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija	199	Tablica G7a: Kamatne stope ostvarene u trgovini depozitima na međubankovnom tržistу	249
		Tablica G7b: Kamatne stope kotirane na međubankovnom tržistу (ZIBOR)	250

Tablica G8a: Kamatne stope na trezorske zapise Republike Hrvatske	251	Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima	276
Tablica G8b: Prinosi do dospijeća na obveznice Republike Hrvatske za odabrane valute i rokove dospijeća	252	Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora	278
Tablica G10a: Godišnji i mjesecni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke	253	Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica	280
Tablica G10b: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja	254	Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja	282
Tablica G11: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja	255	Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja	282
H. Gospodarski odnosi s inozemstvom	256	Tablica H19: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja	283
Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica	256	I. Državne financije – izabrani podaci	284
Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge	257	Tablica I1: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti	284
Tablica H3: Platna bilanca – primarni i sekundarni dohodak	258	Tablica I2: Operacije državnog proračuna	285
Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja	259	Tablica I3: Dug opće države	286
Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja	260	J. Nefinansijske statistike – izabrani podaci	288
Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica	262	Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i proizvođačkih cijena industrije	288
Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka	267	Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena	289
Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost	268	Tablica J3: Indeks cijena stambenih nekretnina	290
Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune	271	Tablica J3a: Hedonistički indeks cijena nekretnina	291
Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima	272	Tablica J4: Prosječne mjesecne neto plaće	292
Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	274	Tablica J5: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača	293
		Kratice i znakovi	294

Sažetak

Gospodarska se aktivnost nakon šest uzastopnih godina pada u 2015. povećala, čemu je pridonio rast inozemne i, u manjoj mjeri, domaće potražnje. Takva su kretanja rezultirala povećanjem zaposlenosti i padom stope nezaposlenosti. Pad cijena sirove nafte i prehrambenih sirovina na svjetskom tržištu pogodovao je domaćoj gospodarskoj aktivnosti i utjecao na daljnje smanjenje inflacije. Iznimno dobri rezultati ostvareni u turizmu, bolje povlačenje sredstava iz fondova EU-a kao i jednokratni gubici banaka utjecali su na izraženo poboljšanje viška na tekućem računu platne bilance. HNB je ekspanzivnom monetarnom politikom nastavio povoljno djelovati na domaće uvjete financiranja osiguravajući preduvjete za oporavak kreditne aktivnosti. Istodobno je središnja banka ustrajala na održavanju stabilnosti nominalnog tečaja kune prema euru kao ključnog preduvjeta za očuvanje finansijske stabilnosti. Za razliku od monetarne, fiskalna je politika bila iznimno restriktivna, na što upućuje snažno smanjenje manjka opće države, dok se dug opće države nastavio povećavati. Pokazatelji poslovanja banaka u 2015. bili su pod dominantnim utjecajem primjene zakonskih odredbi o konverziji kredita u švicarskim francima zbog čega su banke iskazale gubitak, a nastavilo se i smanjivanje njihove imovine. Snizila se također stopa adekvatnosti kapitala banaka, no ona je i nadalje zamjetno viša od propisane minimalne stope.

Nakon šest godina uzastopnog pada gospodarske aktivnosti realni se BDP u 2015. povećao za 1,6% u odnosu na 2014. godinu. Povoljnim gospodarskim kretanjima najviše je pridonio rast izvoza, zrcaleći gospodarski rast glavnih vanjskotrgovinskih partnera, povećanje tržišnog udjela hrvatskog izvoza i dobru turističku sezonom. Gospodarskom oporavku pridonijele su i sve sastavnice domaće potražnje, ponajviše osobna potrošnja poduprta povoljnim kretanjima na tržištu rada, zakonskim izmjenama poreza na dohodak i padom razine cijena zbog prelijevanja nižih cijena sirove nafte na domaće cijene. Iako se investicijska aktivnost opće države znatno smanjila, bruto investicije u fiksni kapital imale su najveću stopu rasta od početka recesije kao rezultat povoljnih kretanja u privatnom sektoru. Blagi pozitivan doprinos rastu dala je i državna potrošnja.

Rast gospodarske aktivnosti pratila su povoljna kretanja na tržištu rada. Administrativni podaci (HZMO) pokazuju kako se zaposlenost kontinuirano povećavala, djelomično i zbog aktivnih politika tržišta rada. Istodobno se nastavio trend smanjivanja nezaposlenosti, koji je započeo još krajem 2013., potaknut ponajviše povećanim odljevima na temelju zasnivanja radnog odnosa. U skladu s navedenim kretanjima stopa administrativne nezaposlenosti značajno se smanjila u 2015., te je na razini cijele godine iznosila 17,4%, dok se međunarodno usporediva anketna stopa nezaposlenosti spustila na 16,3%. Nominalne bruto i neto plaće nastavile su se povećavati uz brži rast neto plaća, zbog povoljnog utjecaja zakonskih izmjena u sustavu oporezivanja dohotka.

Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena u Hrvatskoj bila je u 2015. negativna te je iznosila -0,5% (nakon -0,2% u 2014.), što je ponajviše bilo posljedica prelijevanja nižih cijena sirove nafte na domaće cijene i pojedinjenja prehrambenih sirovina na svjetskom tržištu. Osim toga, pritisak na smanjenje inflacije dolazio je i od niske temeljne inflacije u europodručju, smanjenja administrativnih cijena (osobito prirodnog plina) te odsutnosti domaćih inflatornih pritisaka s potražne i troškovne strane. Na smanjenje cijena utjecalo je i ukidanje kvota na proizvodnju mlijeka u zemljama EU-a te povećanje ponude određenih prehrambenih proizvoda zbog nemogućnosti njihova izvoza iz EU-a u Rusiju. Prosječna godišnja

stopa temeljne inflacije (koja među ostalim ne uključuje cijene energije) bila je u 2015. ipak blago pozitivna te je iznosila 0,2% (nakon -0,4% u 2014.).

Višak na tekućem računu platne bilance zamjetno se povećao u 2015. u odnosu na prethodnu godinu, dosegnuvši 5,2% BDP-a, u usporedbi s 0,9% BDP-a u 2014. Takva su kretanja pretežno rezultat znatnog poboljšanja salda primarnog dohotka, koje je posljedica gubitaka poslovnih banaka u stranome vlasništvu povezanih s konverzijom kredita u švicarskim francima. Rastu viška na tekućem računu pridonijeli su i pozitivni rezultati u međunarodnoj razmjeni robe i usluga, što se prije svega odnosi na izrazito uspješnu turističku sezonom. U istom se razdoblju manjak u robnoj razmjeni s inozemstvom povećao jer je prirast uvoza u apsolutnom iznosu nadmašio prirast izvoza. Povoljno je na saldo tekućeg računa također djelovalo znatno povećanje korištenja sredstava iz fondova EU-a, koje je rezultiralo rastom neto prihoda na osnovi sekundarnog dohotka, kao i, u manjoj mjeri, neto priljeva na kapitalnom računu. Promatraju li se zajedno račun tekućih i račun kapitalnih transakcija, ukupan višak u 2015. iznosio je 5,6% BDP-a, a u prethodnoj godini, za usporedbu, 1,1% BDP-a.

Na tokove kapitala s inozemstvom u 2015. najviše je utjecalo primjetno poboljšanje neto dužničke pozicije kreditnih institucija, koje je velikim dijelom bilo posljedica uskladivanja valutne pozicije s učincima otpisa dijela kredita u švicarskim francima na temelju posebnog zakona. Spomenuti je otpis rezultirao i gubicima domaćih banaka u stranom vlasništvu, zbog kojih je u 2015. ostvaren znatno manji neto priljev na osnovi inozemnih izravnih ulaganja jer su zabilježene negativne zadržane dobiti. Nasuprot tome, neto priljev vlasničkih ulaganja, isključi li se utjecaj kružnoga izravnog ulaganja u 2014. te pretvaranja duga u kapital, bio je nešto jači nego prethodne godine, i to zbog preuzimanja jednoga domaćeg poduzeća koje posluje u djelatnosti proizvodnje duhanskih proizvoda.

Poboljšanje neto dužničke pozicije Hrvatske nastavilo se petu godinu zaredom. Neto inozemni dug na kraju 2015. bio je za 8,5% niži u odnosu na kraj prethodne godine, te se spustio na 52,0% BDP-a. Poboljšanju ukupne neto dužničke pozicije najviše su pridonijele kreditne institucije, dok se neto dužnička

pozicija države pogoršala samo zbog izrazito nepovoljnog utjecaja međunalutnih promjena u skladu s jačanjem američkog dolara prema euru, dok su otplate inozemnih obveza tijekom godine bile veće od novih korištenja. Relativni pokazatelj bruto inozemne zaduženosti, nakon dvije uzastopne godine pogoršavanja, također se smanjio, i to na razinu od 103,7% BDP-a.

Hrvatska narodna banka nastavila je u 2015. godini voditi ekspanzivnu monetarnu politiku, istodobno održavajući stabilnost tečaja kune prema euru, što je ključan preduvjet očuvanja finansijske stabilnosti. Takva politika pogodovala je održavanju visoke likvidnosti monetarnog sustava i poboljšanju domaćih uvjeta financiranja. Višak kunske likvidnosti dodatno je porastao (6,7 mlrd. kuna u usporedbi s 6,4 mlrd. kuna u 2014.), a kamatne stope na međubankovnome novčanom tržištu i prinosi na trezorske zapise Ministarstva finančija zadržali su se na iznimno niskim razinama. Usporedno se nastavio i postupan pad kamatnih stopa na kredite stanovništvu i poduzećima.

Na zakonske izmjene povezane s kreditima indeksiranim uz švicarski franak HNB je reagirao prilagodbom instrumenata monetarne politike, prvotno zbog privremenog fiksiranja tečaja za otplatu kredita početkom godine, a zatim zbog konverzije i djelomičnog otpisa kredita vezanih uz švicarski franak koji su započeli krajem godine. HNB je deviznim intervencijama osigurao dostatnu deviznu likvidnost za prilagodbu valutne pozicije banaka. Kad je riječ o kunskoj likvidnosti, HNB je u listopadu ukinuo obvezne blagajničke zapise i tako bankama oslobođio 3,4 mld. kuna, a od kraja rujna ponovno su se počele provoditi redovite tjedne obratne repo operacije, i to uz proširenje popisa prihvatljivoga kolaterala na državne obveznice izdane na domaćem tržištu. Od listopada su snižene kamatne stope HNB-a, na lombardne kredite s 5% na 2,5% te eskontna stopa sa 7% na 3%. Sveukupnim mjerama središnja je banka uspješno spriječila pritiske na tečaj domaće valute i osigurala dostatnu likvidnost monetarnog sustava.

Unatoč započetom oporavku hrvatskoga gospodarstva i padu kamatnih stopa plasmani kreditnih institucija domaćim sektorima (izuzevši državu) u 2015. su pali za 2,2% (isključujući utjecaj tečajnih promjena te otpisa), što je njihovo najveće godišnje smanjenje od početka krize. Pritom su plasmani stanovništvu pali za 1,7%, a poduzećima za 2,9%, no ona su dio finansijskih potreba osigurala i na inozemnom tržištu. U takvim uvjetima, te uz postojan rast domaćih monetarnih agregata, nastavilo se zamjetno razduživanje banaka prema inozemstvu, pri čemu je njihova inozemna imovina premašila inozemne obvezе prvi put nakon 2002. godine. Domaća kreditna aktivnost iだlje je bila potisнута zbog slabe investicijske potražnje, preduženosti nefinansijskih poduzeća, otežanog pristupa malih i srednjih poduzeća kreditiranju te zbog nastavka razduživanja stanovništva. Također, udio djelomično i potpuno nenaplativnih kredita ostao je razmjerno visok, kao i nesklonost banaka i domaćih sektora preuzimanju rizika.

Ukupne međunarodne pričuve RH na kraju 2015. iznosile su 13,7 mldr. EUR, što je za 8,0% ili 1,0 mldr. EUR više nego na kraju prethodne godine. Najveći doprinos porastu pričuva odnosi se na ulaganje dijela međunarodnih pričuva u repo ugovore, a u istom smjeru dijelovale su i neto devizne transakcije

HNB-a kojima je na razini godine ostvaren neto otkup deviza od 0,2 mldr. EUR-a koji je generiralo devizno zaduživanje države. Porastu pričuva pridonijele su i pozitivne tečajne razlike (jačanje američkog dolara prema euru) te zarada od ulaganja pričuva, dok je na pad pričuva utjecalo smanjenje deviznog depozita države kod središnje banke. Neto raspoložive pričuve povećale su se u 2015. za 0,5 mldr. EUR (4,4%) i na kraju godine dosegnule 11,2 mldr. EUR. Pokazatelj dostatnosti pričuva, mjerен pokrićem kratkoročnoga inozemnog duga prema preostalom dospijeću, poboljšao se petu godinu zaredom, te je na kraju 2015. iznosio 96,5% ili za 4,3 postotna boda više nego prethodne godine.

Sredstva međunarodnih pričuva HNB ulaže pretežito u američke i njemačke državne vrijednosne papire, kao i u vrijednosne papire drugih razvijenih zemalja koje se smatraju sigurnima, pri čemu se poglavito rukovodi načelima likvidnosti i sigurnosti. Neto međunarodne pričuve HNB-a sastoje se od eurskog i dolarskog portfelja za trgovanje, eurskog portfelja koji se drži do dospijeća i sredstava danih na upravljanje Svjetskoj banci (u sklopu *Reserves and Advisory Management Program* ili, skraćeno, RAMP). Stopa povrata dolarskog portfelja HNB-a za trgovanje u 2015. iznosila je 0,25%, dok je na eurski portfelj HNB-a za trgovanje u istom razdoblju bila ostvarena nulta stopa povrata. Pritom valja naglasiti kako negativne kamatne stope eurskih instrumenata do četiri godine dospijeća gotovo svih zemalja iz spektra ulaganja HNB-a značajno ograničavaju mogućnost ostvarivanja povoljnijih stopa povrata eurskog portfelja za trgovanje. Međutim, eurskim portfeljem koji se drži do dospijeća u 2015. ostvaren je povrat od 1,44%. Taj se portfelj vrednuje po amortiziranom trošku, duljeg je prosječnog dospijeća i služi kao izvor stabilnijih dugoročnijih prihoda. Portfelj u sklopu RAMP-a ostvario je od 31. ožujka do 31. prosinca 2015. stopu povrata od 0,15%, svedeno na godišnju razinu.

Poslovanje banaka u 2015. obilježio je nastavak kontrakcije imovine banaka. Njihova se imovina ukupno u 2015. smanjila za 0,4%, odnosno 1,2% nakon isključivanja utjecaja tečajnih kretanja. Na takva kretanja djelovali su izostanak kreditnog rasta, prodaja nenaplativih potraživanja i nastavak razduživanja banaka, ali i primjena zakonskih izmjena vezanih uz kredite u švicarskim francima, koja je rezultirala gubicima u poslovanju i otpisom dijela glavnice kredita. Banke su ukupno proknjižile 6,8 mlrd. kuna troškova rezervacija za konverziju kredita u švicarskim francima te iskazale gubitak (prije poreza) u visini od 4,7 mlrd. kuna. Isključi li se utjecaj tih troškova, za dobit banaka bilježi se blagi porast u 2015., uglavnom kao rezultat nižih troškova rezerviranja za gubitke u kreditnom portfelju.

U 2015. godini zaustavljen je rast udjela djelomično i potpuno nenaplativih kredita, koji je započeo još 2008. godine. Udio kredita rizičnih skupina B i C smanjio se sa 17,1%, koliko je iznosio na kraju 2014., na 16,6% na kraju 2015. Ključan utjecaj na kretanje pokazatelja kvalitete kredita imale su prodaje potraživanja, osobito u sektoru trgovačkih društava. Starenje portfelja, ojačano utjecajem regulatornih pravila o postupnom povećavanju ispravaka vrijednosti za dugotrajno neuredne plasmane, utjecalo je na zamjetan rast pokrivenosti kredita skupina B i C ispravcima vrijednosti (s 51,3% na 56,6%).

Stopa ukupnoga kapitala na kraju 2015. iznosila je 20,9%, što je zamjetno više od propisane minimalne stope ukupnoga kapitala od 8% i ostalih regulatornih kapitalnih zahtjeva i zaštitnih slojeva kapitala. Promatrano na godišnjoj razini, stopa ukupnoga kapitala na kraju 2015. smanjena je za 0,8 postotnih bodova. Primjena zakonskih odredbi o konverziji kredita u švicarskom francima utjecala je na pad stope ukupnoga kapitala banaka, s jedne strane smanjenjem regulatornoga kapitala zbog gubitka tekuće godine, a s druge strane povećanjem izloženosti banaka valutnom riziku, kao posljedice prilagođavanja valutne pozicije. Usto, na smanjenje regulatornoga kapitala utjecale su i veće isplate dividenda u ukupnom iznosu od 2,5 mlrd. kuna

(dok je godinu prije bilo isplaćeno 1,8 mlrd. kuna dividenda).

Javne je financije u 2015. obilježila izrazito snažna fiskalna prilagodba. Manjak konsolidirane opće države prema metodologiji ESA 2010 smanjen je na razinu od 3,2% BDP-a, a to je za 2,3 postotna boda manje nego u 2014. godini. Na takva povoljna kretanja uvelike je utjecao oporavak gospodarske aktivnosti, koji je rezultirao rastom prihoda opće države. Smanjeni su i rashodi opće države, što je bilo poglavito zasnovano na padu investicija opće države. Ostvareni je rezultat povoljniji od razine manjka koju je bilo potrebno dosegnuti u 2015. u sklopu procedure pri prekomjernome manjku, te je tako Hrvatska napravila značajan korak prema okončanju spomenute procedure.

Makroekonomска kretanja

1.1. Međunarodno okružje

Nakon što se u 2014. rast svjetskoga gospodarstva blago ubrzao, na 3,4% BDP-a, tijekom prošle se godine usporio na 3,1%, u čemu se ogleda usporavanje rasta u zemljama u razvoju i zemljama s tržištima u nastajanju. Rast gospodarstva Kine usporio se petu godinu zaredom, dok su gospodarstva Brazila i Rusije, nakon stagnantrih kretanja u 2014., pala u duboku recesiju. U razvijenim zemljama rast je ostao gotovo nepromijenjen, a u europodručju gospodarska je aktivnost ojačala, no unatoč tome oporavak se i dalje odvija usporeno. U SAD-u se nastavio dinamičan gospodarski rast uz nastavak pada stope nezaposlenosti. Zbog povoljnih ekonomskih kretanja Fed je odlučio krajem prošle godine blago povećati ciljani raspon ključne kamate stope, označavajući tako kraj dugogodišnjeg razdoblja izrazito ekspanzivne monetarne politike. S druge strane, ESB je u 2015. zadržao referentnu stopu na nultoj razini te proširio nekonvencionalne mjere monetarne politike. Početak divergentnih kretanja ključnih kamatnih stopa djelomično je utjecao na značajno jačanje tečaja američkog dolara prema euru. Globalna gospodarska kretanja u 2015. obilježio je i snažan pad cijena nafte i ostalih sirovina.

Europska unija i zemlje europodručja

Gospodarska aktivnost europodručja porasla je u 2015. za 1,6% u odnosu na prethodnu godinu, dok je rast u Europskoj uniji dosegnuo 1,9%.

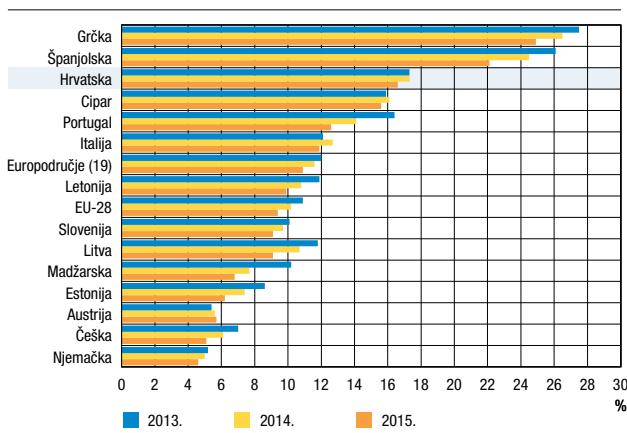
Sve zemlje europodručja, osim Grčke, zabilježile su rast realnog BDP-a. Glavni doprinos rastu gospodarstvu europodručja dala je domaća potražnja, i to ponajviše osobna potrošnja, podržana povoljnim kretanjima na tržištu rada te padom cijena naftnih derivata, što je povoljno djelovalo na realni raspoloživi dohodak. Doprinos neto izvoza bio je neutralan, no može se primjetiti dinamiziranje rasta izvoza na godišnjoj razini, koji je bio potpomognut slabljenjem efektivnog tečaja eura. Ipak, na tromjesečnoj razini rast se tijekom godine usporavao te je u

trećem i četvrtom tromjesečju iznosio samo 0,3%, a to se povezuje s nepovoljnim učinkom slabljenja inozemne potražnje na izvoz iz zemalja europodručja.

Sve članice Europske unije koje nisu dio europodručja ostvarile su rast realnog BDP-a u 2015. godini. Pritom većina zemalja bilježi relativno visoke stope rasta, te se ujedno u većini zemalja rast ubrzao u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, primjećuje se usporavanje gospodarskog rasta u Velikoj Britaniji, što je uglavnom bilo povezano sa slabljenjem investicijske aktivnosti.

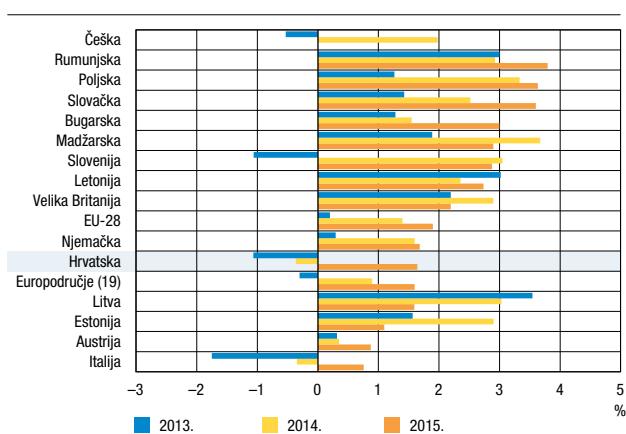
Povoljna gospodarska kretanja u Europskoj uniji i europodručju odrazila su se i na tržište rada pa se stopa nezaposlenosti smanjila već drugu godinu zaredom. Prosječna stopa nezaposlenosti u europodručju u 2015. iznosila je 10,9% (za usporedbu, 11,6% u 2014. godini), a na razini Europske unije smanjila se

Slika 1.2. Stopa nezaposlenosti u odabranim zemljama Europske unije

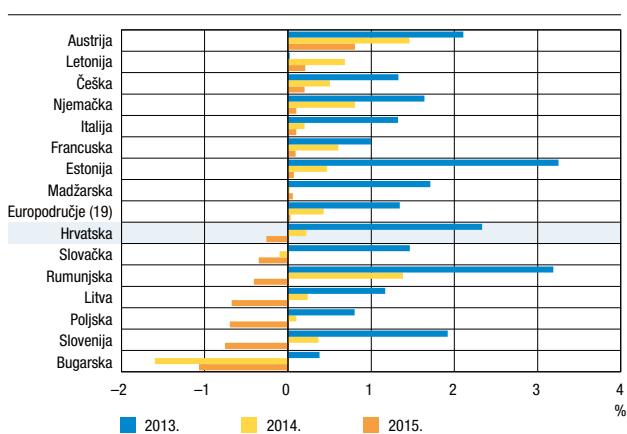
Izvor: Eurostat

Slika 1.1. Realni rast BDP-a u odabranim zemljama Europske unije

Izvor: Eurostat

Slika 1.3. Prosječna godišnja stopa promjene harmoniziranog indeksa potrošačkih cijena u odabranim zemljama Europske unije

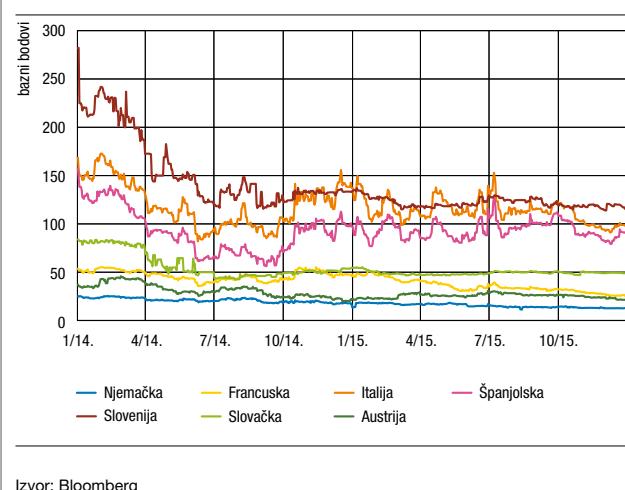
Izvor: Eurostat

s 10,2% na 9,4%. Pritom se stopa nezaposlenosti snizila u većini zemalja, ali su razlike u razinama i dalje izražene. Tako je najveći pad stope nezaposlenosti zabilježen u Španjolskoj, koja se, međutim, sa stopom od 22,1% i dalje izdvaja po udjelu broja nezaposlenih u odnosu na radno aktivno stanovništvo. S druge strane, u Njemačkoj se stopa nezaposlenosti u 2015. spustila ispod 5% i tako pala na nezabilježeno nisku razinu. U skladu s nepovoljnima gospodarskim kretanjima stopa nezaposlenosti povećala se u Grčkoj, koja i dalje ima najveću stopu nezaposlenosti u Europskoj uniji.

Prosječna razina cijena u 2015. u europodručju ostala je nepromjenjena u odnosu na 2014. te tako i nadalje vidljivo odstupa od srednjoročnog inflacijskog cilja ESB-a. Stagnacija cijena posljedica je snažnog pada cijena energije (-6,8%), što je usko povezano s padom cijena naftnih derivata. Nasuprotno tome, povećane su cijene usluga i industrijskih proizvoda koji ne uključuju cijene energije, ali i za njih je zabilježen nizak rast, u čemu se ogleda i dalje negativan jaz agregatne proizvodnje u europodručju. Promatra li se po zemljama, veće članice Europske unije poput Njemačke, Francuske i Italije ostvarile su gotovo nepromjenjenu razinu cijena u 2015. u odnosu na prethodnu godinu, dok su većinu europskih gospodarstava s tržićima u nastajanju obilježila blaga deflacijska kretanja.

Europska središnja banka ekspanzivnim je mjerama monetarne politike nastavila podržavati gospodarski oporavak u europodručju. Početkom 2015. godine ESB je donio odluku o uvođenju politike kvantitativnog popuštanja uz mjesecni iznos kupnje vrijednosnih papira od 60 mlrd. EUR, kako bi se dodatno olakšali monetarni i financijski uvjeti i time potaknule investicije i potrošnja. Prvotno je planirano da se program provodi do rujna 2016., no krajem prošle godine najavljeno je njegovo produljenje do ožujka 2017., s mogućnošću dodatnog produljenja ako bude potrebno. Krajem 2015. ESB je proširoj obuhvat prihvatljivih vrijednosnica za otkup, te je donio odluku o smanjenju kamatne stope na depozite s -0,2% na -0,3%. S druge strane, prosječna premija za rizik smanjila se za većinu europskih zemalja u 2015. u odnosu na prethodnu godinu, unatoč

Slika 1.5. Kretanje premije osiguranja od kreditnog rizika (CDS) za petogodišnje državne obveznice odabralih zemalja

Izvor: Bloomberg

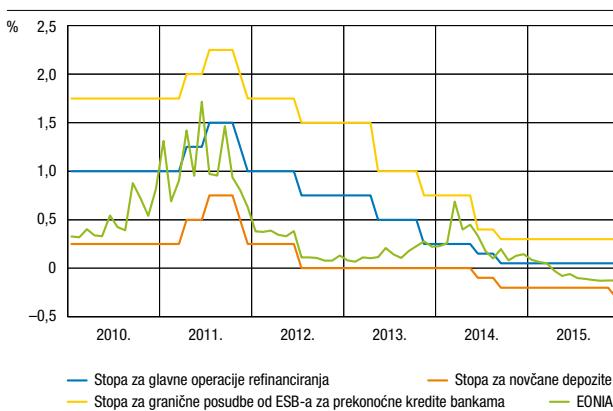
razdoblju povećane kolebljivosti na europskim finansijskim tržićima uzrokovane neizvjesnošću glede grčke dužničke krize.

Sjedinjene Američke Države

U SAD-u je ostvaren razmjerno visok rast gospodarske aktivnosti, od 2,4%, jednako kao i prethodne godine. Najveći doprinos takvim kretanjima dala je osobna potrošnja, čiji se rast na godišnjoj razini dinamizirao. Takva kretanja osobne potrošnje bila su podržana povoljnim kretanjima na tržištu rada, padom cijena naftnih derivata i jačanjem efektivnog tečaja dolara. Nastavio se i rast bruto investicija, ali nešto sporijim tempom nego u 2014., zbog smanjenja rasta nerezidencijalnih investicija, s druge strane, primjetljivo je snažno intenziviranje investicija u stambene objekte. Pozitivan doprinos rastu realnog BDP-a dala je i državna potrošnja, dok se negativan doprinos neto izvoza produbio nakon usporavanja rasta izvoza i dinamiziranja uvoza, djelomično odražavajući jačanje tečaja dolara te slabu vanjsku potražnju.

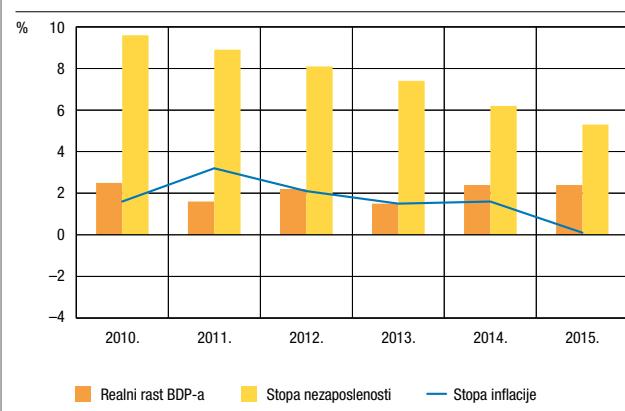
Slika 1.4. Referentne kamatne stope ESB-a

kraj razdoblja

Izvor: ESB

Slika 1.6. Realni rast BDP-a, stopa nezaposlenosti i stopa inflacije u SAD-u

Izvori: Bureau of Economic Analysis; U. S. Department of Labor

Tržište rada u SAD-u tijekom 2015. obilježio je nastavak povoljnijih kretanja. Zaposlenost se nastavila povećavati, što se odrazilo i na kretanje stope nezaposlenosti, koja se smanjila već petu godinu zaredom te je u prosjeku u 2015. iznosila 5,3%, a u 2014., za usporedbu, 6,2%. Razina cijena u SAD-u, kao i u europolodručju, ostala je nepromijenjena u 2015. u odnosu na godinu prije. Međutim, takva su kretanja bila poglavito posljedica pada cijena energije, dok je inflacija koja ne uključuje cijene prehrambenih proizvoda i energije (temeljna inflacija) bila blizu 2%. Zbog spomenutih makroekonomskih uvjeta Fed je krajem prošle godine odlučio povećati ciljani raspon ključne kamatne stope za četvrtinu postotnog boda, no s obzirom na i dalje nisku razinu kamatnih stopa uvjeti financiranja ostali su povoljni.

Zemlje u razvoju i zemlje s tržištima u nastajanju

Gospodarski rast u zemljama u razvoju i zemljama s tržištima u nastajanju iznosio je u 2015. 4,0% te se tako usporio već petu godinu zaredom. Usporavanje rasta povezuje se s procesom restrukturiranja i strukturnim ograničenjima kineskoga gospodarstva, negativnim utjecajem pada cijena sirovina na zemlje izvoznice naftnih derivata i geopolitičkim tenzijama. Osim toga, postupno pooštrevanje monetarne politike SAD-a negativno je utjecalo na uvjete financiranja pojedinih zemalja.

Rast kineskoga gospodarstva usporio se u 2015. na 6,9%, sa 7,3% koliko je iznosio u 2014. Rast gospodarstva Kine u prošlosti se uglavnom temeljio na rastu investicija i prerađivačkoj industriji. Međutim, takva je ekonomska politika dovela do pojave unutarnjih neravnoteža, te se sada razvoj kineskoga gospodarstva sve više usmjerava na potrošnju i sektor usluga. Navedeni proces restrukturiranja gospodarstva doveo je do usporavanja rasta, uz zamjetan trend usporavanja investicija i slabijih ostvarenja izvoza, čemu je pridonijela i potisnuta globalna potražnja. K tome je neizvjesnostima u vezi s rastom kineskoga gospodarstva pridonijela i snažna kontrakcija kineskoga dioničkog tržišta početkom druge polovine 2015., kakva nije zabilježena od izbjivanja finansijske krize 2008. godine. S obzirom na kolebljivost na finansijskim tržištima kineska središnja banka provela je u kolovozu 2015. devalvaciju juana renminbiju prema američkom dolaru u iznosu od 4,7%.

U Indiji se nastavio dinamičan rast gospodarske aktivnosti. Rast realnog BDP-a iznosio je u 2015. godini 7,3%, te je bio jednak onome u 2014. Robustan rast održava domaća potražnja, koja je bila uvelike podržana padom cijena naftnih derivata. Osim toga, rast je bio potpomognut i velikim priljevom izravnih stranih ulaganja, što se pripisuje smanjenju vanjskih neravnoteža. Inflacija se u 2015. snažno smanjila, s 9,4% u 2014. na 5,9% u 2015., što se osim s padom cijena naftnih derivata povezuje i s kretanjima na strani ponude te odgovarajućom monetarnom politikom Središnje banke Indije.

Rusko je gospodarstvo u 2015. obilježila snažna kontrakcija gospodarske aktivnosti, odnosno pad od 3,7% na godišnjoj razini uz oštar pad investicija i izvoza. Kako se izvozni prihodi Rusije zasnivaju na nafti, snažno smanjenje cijena sirove nafte dovelo je i do deprecijacije rublja, što je prouzročilo visoku inflaciju: od gotovo 13% u 2015., koja je umanjila kupovnu moć stanovništva. Recesiji ruskoga gospodarstva pridonio je i

ograničen pristup Rusije stranim finansijskim tržištima u sklopu sankcija povezanih s događajima u Ukrajini.

Usporavanje gospodarske aktivnosti nastavilo se u 2015. i u zemljama Latinske Amerike, pri čemu su u recesiji veća gospodarstva poput Brazila, Argentine i Venezuele. Nepovoljna gospodarska kretanja navedenih zemalja uglavnom su odraz snažnog pada izvoznih prihoda zbog pada cijena nafte i ostalih sirovina. K tome su u istoj godini finansijski rizici zemalja Latinske Amerike porasli, nakon duljeg razdoblja snažnih kapitalnih priljeva, kreditnog rasta i niskih kamatnih stopa na finansijskim tržištima.

Zemlje Jugoistočne Europe

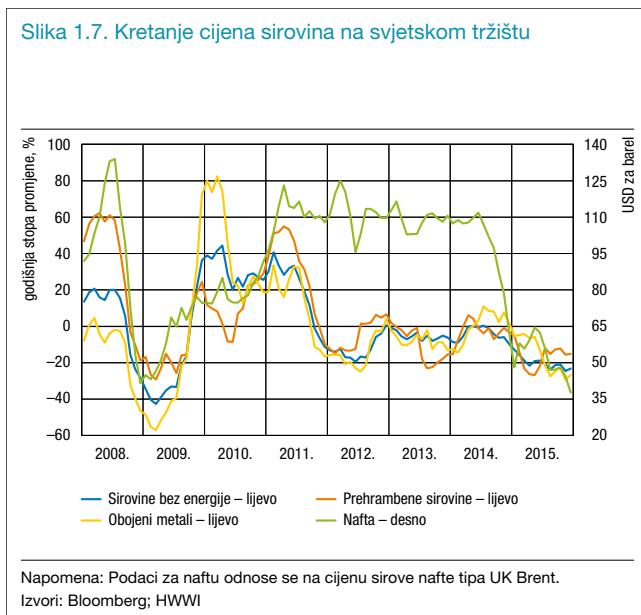
Sve zemlje Jugoistočne Europe zabilježile su realni rast BDP-a u 2015. godini, a kod većine zemalja ostvareni su pozitivni pomaci u konsolidaciji javnih financija. U promatranoj skupini zemalja ubrzao se gospodarski rast najvažnijih hrvatskih vanjskotrgovinskih partnera, Srbije i Bosne i Hercegovine.

U Srbiji je, nakon recesije u 2014. povezane s poplavama, u 2015. ostvaren blagi rast gospodarske aktivnosti, od 0,8%. Rastu su najviše pridonijele investicije i neto izvoz, dok su osobna i državna potrošnja djelovale u suprotnom smjeru, što je djelomično odraz provedene fiskalne konsolidacije. Rast investicija potpomogli su poboljšanje finansijskog stanja poduzeća, pad cijena nafte i niži troškovi zaduživanja. Početkom 2015. Srbiji je u dogovoru s MMF-om odobren trogodišnji aranžman iz opreza u vrijednosti oko 1,2 mlrd. EUR, pri čemu se Vlada Republike Srbije obvezala na nastavak provođenja fiskalnih mjera započetih krajem 2014. godine s ciljem uspostavljanja održive razine javnog duga i ukupnog unapređenja konkurentnosti gospodarstva.

Gospodarstvo Bosne i Hercegovine oporavljalo se u 2015. od negativnih učinaka prošlogodišnjih poplava, te se ubrzao rast na 2,8%, s 1,3% u 2014. godini. S proizvodne strane rastu je najviše pridonijela dinamična industrijska proizvodnja, uglavnom u djelatnosti ruderstva i prerađivačkoj industriji. Tijekom godine ostvareni su i pozitivni pomaci na tržištu rada, s blagim rastom stope zaposlenosti, a kretanja cijena obilježili su deflačijski pritisci.

Kretanje cijena sirovina i tečajeva

Cijena sirove nafte tipa Brent smanjila se na prosječno 52 USD za barrel u 2015., s 99 USD, koliko je iznosila u pretходnoj godini. Najniža je cijena zabilježena u siječnju 2015., a potom se djelomično oporavila do kraja lipnja, ponajprije zbog geopolitičkih napetosti na Bliskom istoku te očekivanja glede usporavanja proizvodnje sirove nafte u SAD-u. Zamjetan višak globalne ponude nad potražnjom i očekivanja povezana s rastom izvoza iz Irana nakon ukidanja međunarodnih sankcija pridonijeli su ponovnom smanjenju cijena sirove nafte u drugoj polovini godine. Padu cijena nafte pridonijela je i odluka čelnika OPEC-a na posljednjem sastanku u prosincu 2015. o nastavku provođenja strategije održavanja tržišnog udjela te rastuća zabrinutost za gospodarski rast u zemljama s tržištima u nastajanju, ponajprije Kini, Brazilu i Rusiji. Tako je barrel sirove nafte tipa Brent na kraju 2015. iznosio 36 USD, što je za 68,1%

manje u odnosu na cijenu od 112 USD zabilježenu sredinom 2014., nakon čega je započeo trend smanjivanja sirove nafte na svjetskom tržištu.

Cijene ostalih sirovina mjerene HWWI indeksom (bez energetika, u američkim dolarima) dodatno su se smanjile tijekom 2015. Tako je na razini cijele godine zabilježen snažan pad od 20,1%, čime se nastavio trogodišnji trend njihova smanjivanja. Tome je najviše pridonio izraženi pad cijena željezne rude (od 40,2%) zbog rasta svjetskih zaliha, dok su se istodobno intenzivirale zabrinutosti u vezi s usporavanjem gospodarskog rasta u Kini, jednog od najvećih svjetskih potrošača te rude.

Osim toga, ubrzao se i godišnji pad cijena prehrambenih sirovina, s $-3,0\%$ u 2014. na $-16,9\%$ u 2015. Smanjenju tih cijena tijekom najvećeg dijela 2015. pridonijeli su dobri vremenski uvjeti u većini proizvodjačkih regija (što je rezultiralo rekordnim urodom određenih kultura, ponajprije pšenice) te jačanje tečaja američkog dolara.

Američki je dolar u 2015. godini snažno ojačao u odnosu na euro. Tako je tečaj američkog dolara prema euru na kraju 2015. iznosio 1,09 EUR/USD, što je za 10,2% niže nego na kraju 2014. Pošto je početkom 2015. godine nakon objave ESB-ove politike kvantitativnog popuštanja tečaj američkog dolara snažno aprecirao, čemu su također pridonijeli povoljna očekivanja glede gospodarskog rasta i dobre informacije s tržišta rada u SAD-u, sredinu godine obilježilo je njegovo slabljenje, osobito nakon smirivanja dužničke krize u Grčkoj i devalvacije juana renminbijsa sredinom kolovoza¹. Krajem godine tečaj dolara ponovno je počeo jačati u skladu s očekivanjem odluke Feda o početku podizanja ključne prekonoćne kamatne stope, ali i objavom predsjednika ESB-a kako je spreman proširiti program kvantitativnog popuštanja radi što bržeg ostvarivanja ciljane stope inflacije.

Tečaj švicarskog franka također je tijekom 2015. snažno aprecirao prema euru, s 1,20 EUR/CHF na kraju 2014. na 1,08 EUR/CHF na kraju 2015. Tome je ponajviše pridonijela neočekivana odluka Švicarske središnje banke od 15. siječnja 2015. da više neće braniti donju granicu tečaja od 1,20 EUR/CHF. Nakon jačanja u prvoj polovini godine, tečaj švicarskog franka prema euru bio je većinom stabilan u drugom polugodištu te je oscilirao u uskom rasponu oko vrijednosti tečaja od 1,08 EUR/CHF.

1.2. Gospodarska aktivnost

Realni BDP porastao je u 2015. za $1,6\%$ u odnosu na pretходnu godinu, što je prva pozitivna stopa rasta zabilježena od 2008. godine. Takvim je kretanjima najviše pridonio snažan rast inozemne potražnje, ali su i sve sastavnice domaće potražnje poduprle gospodarski oporavak. Promatrano na tromjesečnoj razini, tijekom godine gospodarska je aktivnost postupno jačala, a na samom kraju godine, zbog razmjerno visokog porasta uvoza, došlo je do blagog slabljenja. Pritom valja napomenuti kako je u razdoblju od 2008. do 2014. gospodarska aktivnost kumulativno smanjena za više od 12% , pa se unatoč pozitivnoj stopi rasta u 2015. zadržala na bitno nižoj razini nego što je bila prije krize.

1.2.1. Potražnja

Od domaćih sastavnica agregatne potražnje rastu gospodarske aktivnosti najviše je pridonijela osobna potrošnja. Osobna potrošnja povećala se u 2015. za $1,2\%$, te je ukupnom

gospodarskom rastu dala visoki doprinos, od $0,7$ postotnih bodova. K tome je na samom početku godine, prema desezoniranim podacima, ostvaren značajan rast na tromjesečnoj razini ponajprije zbog povećanja prosječnih neto plaća nakon izmjena u sustavu oporezivanja dohotka od rada. Naime, počevši od siječnja 2015. izmjenama i dopunama zakona o porezu na dohodak promijenjeni su porezni razredi i povećan je osobni odbitak, što je rezultiralo porastom neto plaće od oko 2% . Osim toga, na samom početku godine zamjetno se povećao optimizam potrošača, prije svega zbog očekivanja bolje ekonomske situacije u zemlji i bolje finansijske situacije u vlastitom kućanstvu, što je povećalo sklonost kućanstava potrošnji. U nastavku godine potrošnja kućanstava nastavila se povećavati, a oporavak započet početkom 2015. snažno je dinamiziran u posljednjem tromjesečju iste godine. Povoljna kretanja potrošnje kućanstava tijekom cijele 2015. odražavaju povoljna kretanja na tržištu rada, na kojem je ostvaren rast broja zaposlenih i smanjenje broja nezaposlenih osoba, rast nominalnih neto plaća te smanjenje

¹ Koja je, između ostalog, potaknula očekivanja da će zatezanje monetarne politike u SAD-u morati biti odgodeno.

razine cijena zbog prelijevanja nižih cijena sirove nafte na domaće cijene, što je dodatno povećalo potrošačke mogućnosti kućanstava. Pouzdanje potrošača kontinuirano je raslo do samog kraja godine, kada je indeks pouzdanja potrošača dosegnuo najvišu razinu još od 2007. godine. Povoljnim kretanjima pouzdanja potrošača, a vjerojatno i same osobne potrošnje na kraju protekle godine pridonio je i početak konverzije kredita s valutnom klauzulom u švicarskom franku u eure, iako je prema raspoloživim podacima utjecaj na same otplatne rate u toj godini bio zanemariv. S druge strane, čini se kako su realni transferi stanovništva u 2015. godini blago smanjeni, a ni dinamika bankovnih kredita kućanstvima nije potpomogla oporavak osobne potrošnje.

Državna potrošnja povećala se u 2015. godini za 0,6% u odnosu na 2014. Podaci o broju zaposlenih i nominalni podaci o državnim rashodima upućuju na to da je povećanje državne potrošnje povezano s rastom zaposlenosti te povećanjem intermedijarne potrošnje. Tako je doprinos državne potrošnje u

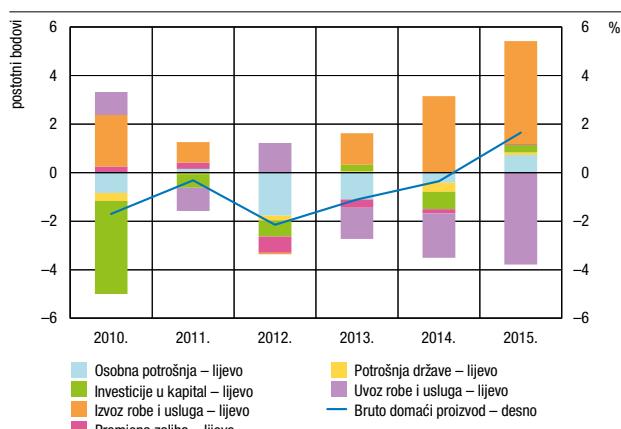
2015. bio blago pozitivan (0,1 postotni bod), što je suprotno očekivanjima s početka godine da će zbog nastojanja na smanjenju proračunskog manjka državna potrošnja oslabjeti. Ipak, država je uspjela postići znatnu fiskalnu konsolidaciju, no ona je u većoj mjeri bila određena povoljnim kretanjima prihoda, dok su na rashodnoj strani zamjetno smanjene investicije, a ne tekuća potrošnja.

Realne investicije u fiksni kapital također su se povećale u 2015., pri čemu je ostvaren oporavak privatnih investicija. Bruto investicije u fiksni kapital u protekloj su godini porasle za 1,6%, što je prva pozitivna stopa promjene još od 2008. godine. S druge strane, nominalni fiskalni podaci pokazuju kako su investicije sektora opće države snažno smanjene, a smanjenje je zabilježeno na razini lokalne države te javnih poduzeća uključenih u izgradnju prometne infrastrukture, što potvrđuju i podaci o građevinskim radovima na ostalim građevinama. Pozitivna kretanja kapitalnih ulaganja na razini cijelog gospodarstva tako je čini se odredila aktivnost privatnog sektora (i poduzeća u državnom vlasništvu koja nisu uključena u sektor opće države), na što upućuje rast proizvodnje i uvoza kapitalnih proizvoda te početak oporavka građevinske aktivnosti na zgradama. Početak oporavka privatnih investicija nakon šest godina zamjetljivog smanjenja povezuje se s rastom domaće i inozemne potražnje te rastućim optimizmom poduzeća glede gospodarskih kretanja u budućnosti, a vjerojatno i nešto nižim troškovima financiranja ulaganja.

Rast realnog izvoza robe i usluga dodatno se intenzivirao u 2015., te je na godišnjoj razini ostvareno povećanje od 9,2%. Takva su kretanja rezultat povoljnih gospodarskih kretanja u zemljama koje su glavni hrvatski vanjskotrgovinski partneri, a odražavaju i povećanje udjela hrvatskog izvoza na svjetskom tržištu. Visok rast ukupnog izvoza u većoj je mjeri posljedica snažnog rasta izvoza robe, pri čemu iz nominalnih podataka o robnoj razmjeni prema glavnim industrijskim grupacijama proizlazi da je rast ostvaren u svim područjima osim energije. Rastao je i realni izvoz usluga potaknut snažnim povećanjem prihoda od turizma. Zamjetan rast izvoza i jačanje domaće

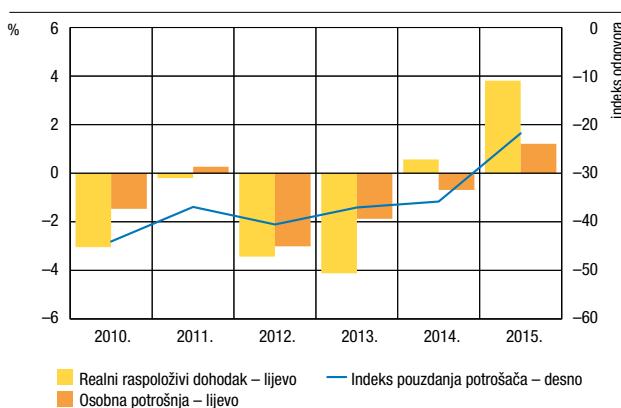
Slika 1.8. Promjena BDP-a

doprinosi po komponentama

Izvor: DZS

Slika 1.9. Odrednice osobne potrošnje

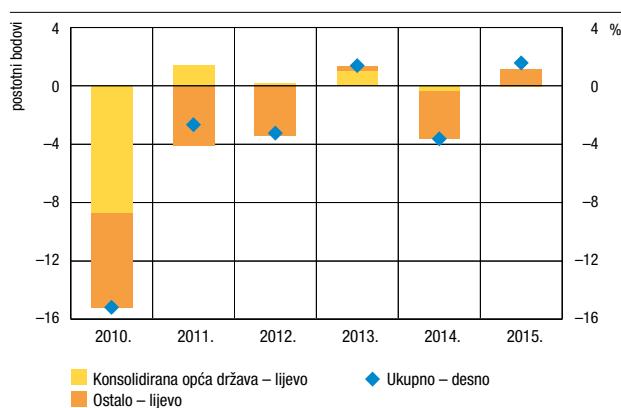

Napomena: Prikazane vrijednosti indeksa pouzdanja potrošača izračunate su kao prosjeci mjesecnih podataka.

Izvor: DZS; HNB; Ipsos

Slika 1.10. Bruto investicije u fiksni kapital, doprinosi godišnjem rastu po sektorima

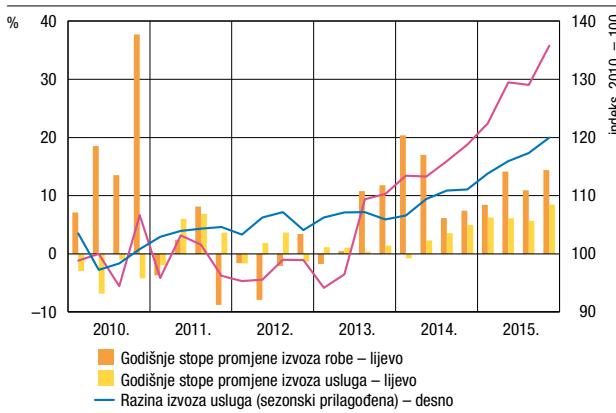
realne vrijednosti

Napomena: Doprinosi sektora procjena su HNB-a. Realne vrijednosti dobivene su deflacioniranjem nominalnih vrijednosti s pomoću deflatora investicija u fiksni kapital.

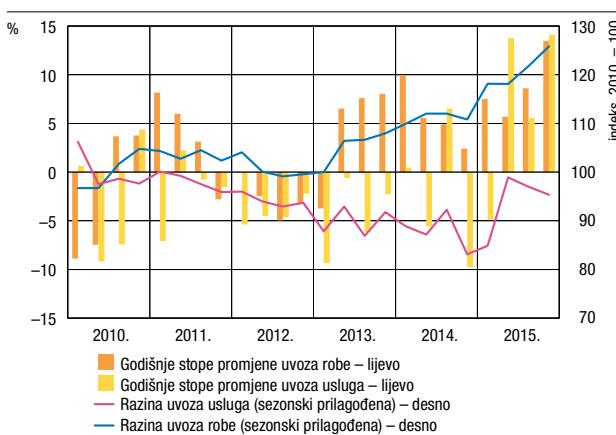
Izvor: DZS; izračun HNB-a

Slika 1.11. Realni izvoz robe i usluga

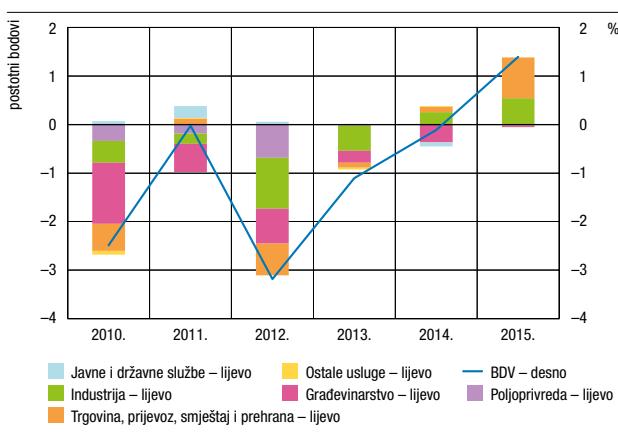
Izvor: HNB (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 1.12. Realni uvoz robe i usluga

Izvor: HNB (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 1.13. Doprinosi pojedinih područja djelatnosti realnoj promjeni bruto dodane vrijednosti

Izvori: DZS; izračun HNB-a

potražnje u 2015. godini odrazili su se i na uvoz robe i usluga, koji je na godišnjoj razini povećan za 8,6%. Pritom nominalni podaci o robnoj razmjeni pokazuju kako je snažno povećan uvoz u svim područjima prema glavnim industrijskim grupacijama osim energije, za koju je zabilježeno smanjenje zbog pada cijene nafte na svjetskom tržištu.

1.2.2. Ponuda

Bruto dodana vrijednost povećala se u 2015. za 1,4% u odnosu na prethodnu godinu, što je prvi godišnji porast zabilježen od 2008. godine. BDV se najviše povećao u djelatnostima trgovine na malo, prijevoza, smještaja i prehrane te industrije, dok je u građevinarstvu i poljoprivredi ostvaren pad dodane vrijednosti.

Industrija i građevinarstvo

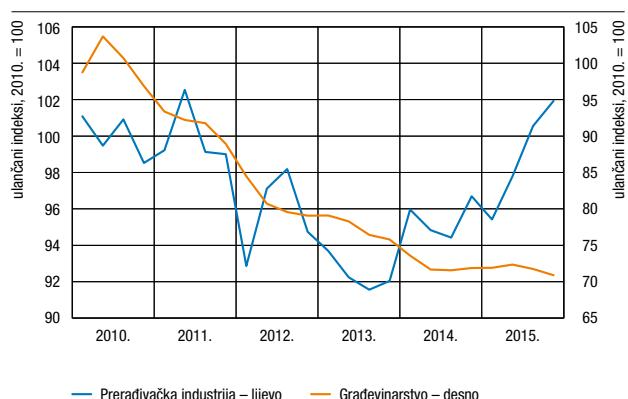
Povećavanje bruto dodane vrijednosti u industriji nastavilo se i u 2015. godini (2,6%), pa je ona imala znatan utjecaj na dinamiku ukupne dodane vrijednosti gospodarstva. Rast industrijske proizvodnje u velikoj mjeri odražava snažnu inozemnu potražnju, dok je prema podacima o prometu u industriji utjecaj prodaje na domaćem tržištu bio zamjetno manji.

Promatra li se prema NKD-u, rastu BDV-a u industriji najviše je pridonio rast prerađivačke industrije, pri čemu je najizraženiji rast imala proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava, koja je ujedno, uz proizvodnju prehrambenih proizvoda te proizvodnju kože i srodnih proizvoda, najviše pridonijela rastu prerađivačke industrije. Iz mjesecnih podataka prema glavnim industrijskim grupacijama vidljiv je rast industrijske proizvodnje u svim kategorijama osim energije i trajnih proizvoda za široku potrošnju. Vrlo visok rast zabilježen je kod proizvodnje kapitalnih dobara

Bruto dodana vrijednost u građevinarstvu smanjena je u 2015. za 0,6% u odnosu na prethodnu godinu, što je sedma uzastopna godina smanjivanja građevinske aktivnosti, ali uz znatno manji intenzitet pada (u 2014. zabilježeno je smanjenje

Slika 1.14. Bruto dodana vrijednost prerađivačke industrije i građevinarstva

sezonski prilagođene vrijednosti

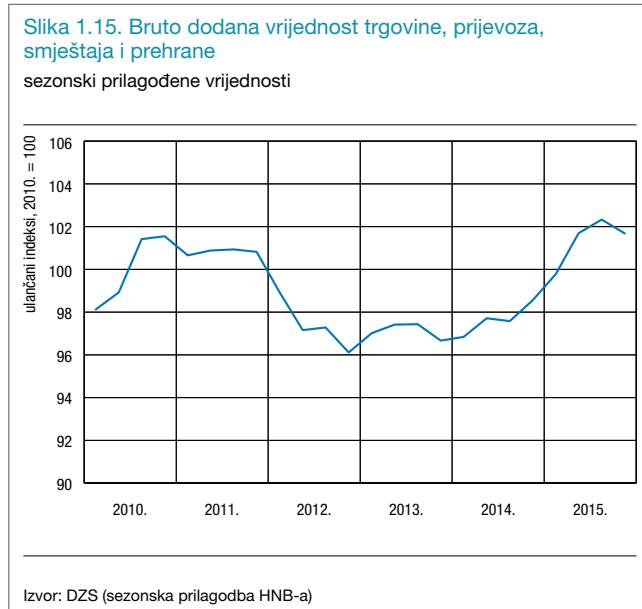

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

od 6,7%). Nepovoljna kretanja u građevinarstvu posljedica su slabe investicijske aktivnosti države, što se može zaključiti iz fiskalnih podataka i pada vrijednosti indeksa fizičkog obujma građevinskih radova na ostalim građevinama, koje se prije svega odnose na infrastrukturne objekte. Istodobno je zabilježeno povećanje radova na zgradama, što upućuje na pozitivan do-prinos privatnog sektora kretanju bruto dodane vrijednosti u građevinarstvu.

Trgovina, prijevoz, smještaj i prehrana

Bruto dodana vrijednost u područjima djelatnosti trgovine, prijevoza, smještaja i prehrane dodatno se povećala u 2015. (3,9%) nakon blagog rasta ostvarenog u 2014. godini (0,5%) te je ujedno najviše pridonijela ukupnom rastu BDV-a s 0,8 postotnih bodova. Takva su kretanja ponajprije posljedica rasta realnog prometa od trgovine na malo, koji se u odnosu na prethodnu godinu povećao za 2,4%. Osim toga, rast gospodarske aktivnosti u djelatnostima pružanja smještaja i pripreme i

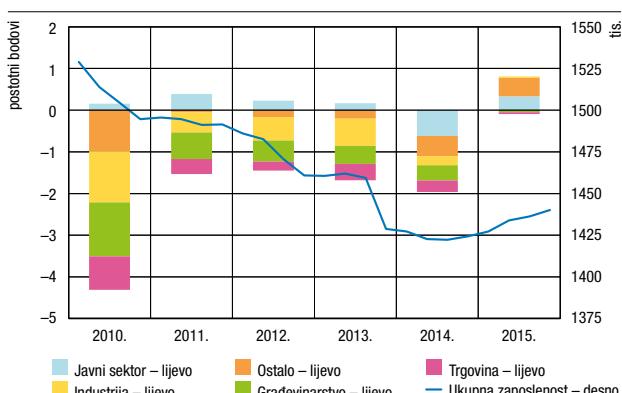
usluživanja hrane vjerojatno je posljedica iznimno dobrih ostvarenja tijekom turističke sezone.

U djelatnostima prijevoza ostvaren je pad ukupnoga putničkog prijevoza mjereno brojem prevezenih putnika u iznosu od 2,2%. Najveće smanjenje u prijevozu putnika zabilježeno je u cestovnom (-3,5%) i željezničkom prijevozu (-1,1%), ali intenzitet pada u željezničkom prijevozu znatno je smanjen (u 2014. ostvaren je pad od 10,4% u odnosu na prethodnu godinu). Veći broj putnika zabilježen je u zračnom (3,1%) i pomorskom prijevozu (0,4%). Kad je riječ o prijevozu robe, ukupno je prevezeno za 2,2% više tona robe nego u prethodnoj godini, pri čemu je rast ostvaren u svim granama robnog prijevoza osim u željezničkom i zračnom prijevozu.

1.2.3. Tržište rada

Tijekom 2015. godine zaposlenost² se kontinuirano povećavala, a nezaposlenost nastavila smanjivati. Godišnji rast plaća ubrzao se u 2015., pri čemu je rast neto plaća bio posebno

Slika 1.16. Ukupna zaposlenost i doprinosi godišnjoj promjeni zaposlenosti po sektorima

Napomena: Javni sektor uključuje javnu upravu i obranu, obvezno socijalno osiguranje, obrazovanje te zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb. U listopadu 2013. došlo je do administrativnog brisanja 20 tisuća osiguranika iz evidencije HZMO-a.

Izvor: HZMO

Slika 1.17. Nezaposlenost

Napomena: Podaci o nezaposlenosti sezonski su prilagođeni u HNB-u.

Izvori: DZS; HZZ

² HNB uzima broj aktivnih osiguranika pri Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje kao pokazatelj broja zaposlenih osoba.

izražen zbog zakonskih izmjena u sustavu oporezivanja dohotka od rada.

Zaposlenost i nezaposlenost

Broj zaposlenih na razini cijele 2015. porastao je za 0,7%, odnosno za oko 10 tisuća osoba, u odnosu na prethodnu godinu. Tome su najviše pridonijele uslužne djelatnosti javnog i privatnog sektora (izuzevši trgovinu, čiji je doprinos bio blago negativan), dok je doprinos industrije i građevinarstva bio zanemariv. Iz detaljnih podataka HZMO-a proizlazi kako je spomenuto povećanje prosječnog broja zaposlenih u 2015. bilo značajnim dijelom rezultat aktivnosti države u sklopu provođenja aktivnih politika tržišta rada.³ Anketni podaci upućuju na nešto izraženiji godišnji porast zaposlenosti tijekom 2015. godine (1,5%), dok je stopa aktivnosti ostala gotovo nepromijenjena u promatranom razdoblju.

Trend smanjivanja nezaposlenosti koji je započeo krajem 2013. nastavio se i tijekom 2015. godine. U odnosu na 2014. zabilježeno je tako smanjenje broja nezaposlenih za oko 42 tisuće ili čak 13%, što je najveća zabilježena negativna stopa promjene u posljednjih deset godina. Spomenuti pad nezaposlenosti u prvom je redu posljedica povećanih neto odljeva na temelju zasnivanja radnog odnosa i ostalih poslovnih aktivnosti u 2015. u odnosu na prethodnu godinu, a manji se dio može objasniti baznim učinkom brisanja iz evidencije zbog nepridržavanja zakonskih odredbi u drugoj polovini 2014. Na godišnji pad nezaposlenosti u 2015. upućuju i anketni podaci DZS-a (-5,5%).

U skladu s opisanim kretanjima stopa administrativne nezaposlenosti značajno se smanjila u 2015. te je na razini cijele godine iznosila 17,4% (u 2014. godini 19,6%), dok je anketna stopa nezaposlenosti iznosila 16,3% (za usporedbu, 17,3% u 2014.).

Plaće i troškovi rada

Nominalne bruto plaće porasle su za 1,3% u 2015. u usporedbi s 2014., pri čemu je navedeni rast generirao prije svega privatni sektor (trgovina i ostale uslužne djelatnosti te industrija), a doprinos javnog sektora bio je negativan. S druge strane, nominalne neto plaće u 2015. rasle su po godišnjoj stopi od 3,2%, što je najveća godišnja stopa rasta unatrag šest godina. Pritom se oko dvije trećine navedenog rasta može pripisati zakonskim izmjenama u sustavu oporezivanja dohotka od rada. Realne su plaće također porasle u promatranom razdoblju zbog blagog ubrzanja godišnjeg pada potrošačkih cijena, stoga je kupovna moć nastavila rasti drugu godinu zaredom.

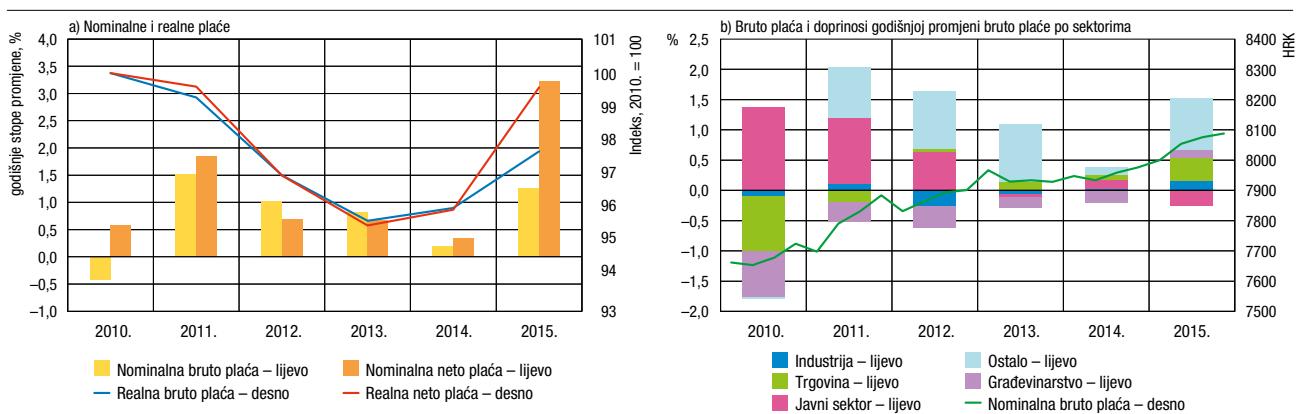
Jedinični trošak rada na razini ukupnoga gospodarstva porastao je za 0,9% u 2015. u odnosu na 2014. godinu zato što je rast naknada po zaposlenom bio veći od porasta produktivnosti. Ako se promatra samo industrija, u tom je segmentu tijekom 2015. zabilježeno smanjenje jediničnog troška rada (-0,7%).

Treba istaknuti kako se navedena dinamika plaća i jediničnih troškova rada odnosi na statističke podatke po staroj metodologiji. DZS je u ožujku 2016. proveo reviziju statističkih podataka o tržištu rada. Revidirani statistički podaci raspoloživi su od siječnja 2015. i nisu usporedivi s prethodnim podacima.

Tako je dotadašnji način prikupljanja podataka mjesečnim istraživanjem RAD-1, koje je obuhvaćalo 70% zaposlenih u pravnim osobama iz svakog odjeljka NKD-a 2007, te godišnjim istraživanjem s punim obuhvatom (RAD-1G) zamijenjen podacima iz Izvješća o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja, koji ima puni obuhvat zaposlenih u pravnim osobama (obrazac JOPPD).

Prelazak na obrazac JOPPD rezultirao je nižim vrijednostima bruto i neto plaća u 2015. godini u usporedbi s podacima iz mjesečnog istraživanja RAD-1. Tako je prema novoj metodologiji prosječna nominalna bruto plaća bila niža za više od 5% te je u 2015. iznosila 7.610 kuna (u odnosu na 8.054 kune),

Slika 1.18. Financijski pokazatelji tržišta rada

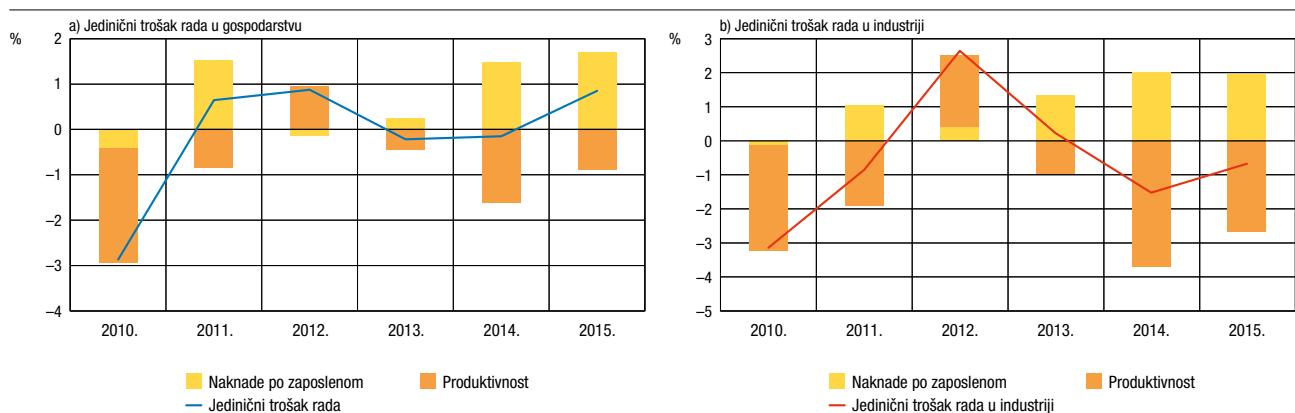
Napomena: Javni sektor uključuje javnu upravu i obranu, obvezno socijalno osiguranje, obrazovanje te zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb. Podaci o nominalnoj bruto plaći sezonski su prilagođeni u HNB-u.

Izvor: DZS (sezonska prilagodba HNB-a)

³ Procjenjuje se da se jedna trećina godišnjeg porasta može objasniti stručnim osposobljavanjem bez zasnivanja radnog odnosa prema Zakonu o poticanju zapošljavanja (NN, br. 57/2012. i NN, br. 120/2012.), dok bi pak uključivanje i korisnika obveznog stručnog osposobljavanja prema Zakonu o radu (NN, br. 93/2014.) moglo objasniti više od polovine ukupnoga godišnjeg rasta zaposlenosti.

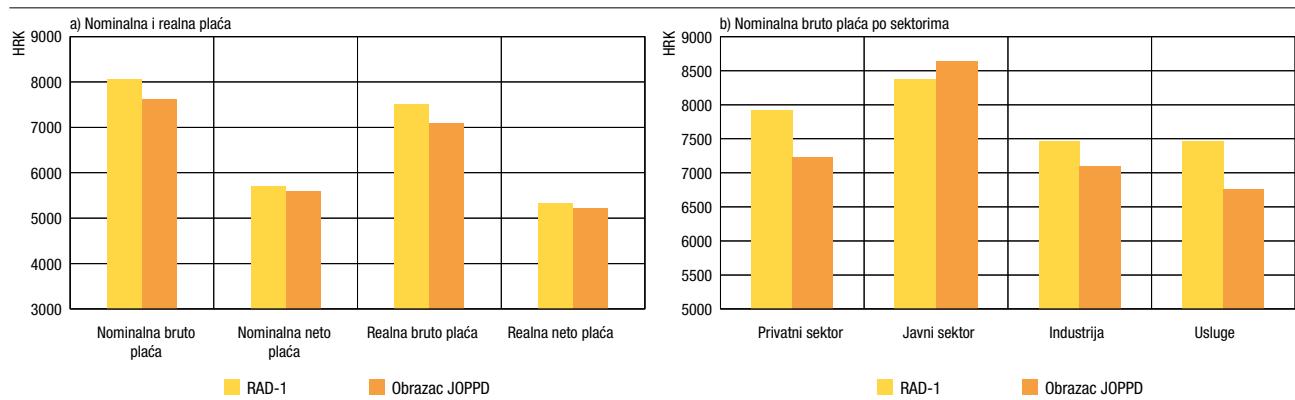
Slika 1.19. Jedinični trošak rada i doprinosi godišnjoj promjeni po komponentama

godišnje stope promjene

Napomena: Porast produktivnosti ima negativan predznak.

Izvor: DZS; HZMO

Slika 1.20. Prosječne plaće u 2015. prije i poslije metodološke izmjene

Napomena: Javni sektor uključuje javnu upravu i obranu, obvezno socijalno osiguranje, obrazovanje te zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb. Usluge se odnose na trgovinu na veliko i malo, prijevoz i skladištenje te pružanje smještaja, pripremu i usluživanje hrane.

Izvor: DZS

dok je prosječna nominalna neto plaća u 2015. godini bila niža za 2% te je iznosila 5.594 kune (u odnosu na 5.710 kuna), Slika 1.20.a.⁴ Pritom se smanjenje prosječne bruto plaće može uglavnom objasniti korekcijom plaća u privatnom sektoru (trgovina i ostale uslužne djelatnosti te industrija), dok je doprinos javnog sektora bio značajno manji. Gledano po djelatnostima, nominalna bruto plaća u privatnom sektoru bila je niža za oko 9% (7.222 kune umjesto 7.913 kuna), dok je samo u djelatnostima trgovine, smještaja te pripreme i usluživanja hrane bila niža za oko 10% (6.752 kune umjesto 7.455 kuna). Nadalje, nominalna bruto plaća u industriji bila je niža za 5% (7.090 kuna umjesto 7.460 kuna), a u javnom sektoru bila viša za 3% (8.629 kuna umjesto 8.378 kuna), i to prije svega zbog više razine plaća u djelatnostima javne uprave i obrane te obveznoga socijalnog osiguranja (Slika 1.20.b.).

1.2.4. Cijene i tečaj

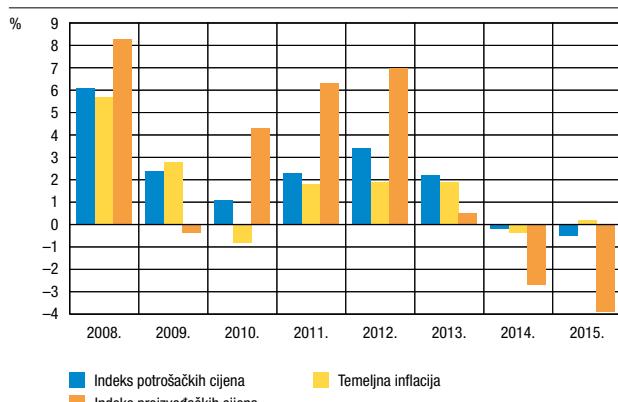
Cijene

Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena u Hrvatskoj bila je u 2015. negativna te je iznosila -0,5% (nakon -0,2% u 2014.), što je ponajviše bilo posljedica prelijevanja nižih cijena sirove nafte na domaće cijene. Osim toga, pritisak na smanjenje inflacije dolazio je i od pojedinjenja prehrabbenih sirovina na svjetskom tržištu, niske temeljne inflacije u europskome području, smanjenja administrativnih cijena (osobito prirodnog plina) te odsutnosti domaćih inflatornih pritisaka s potražne i troškovne strane. Na svjetskom se tržištu cijena sirove nafte smanjivala još od sredine 2014. godine, a nastavku spomenutog trenda (koji je bio osobito izražen u drugom polugodištu 2015.) pridonijeli su dodatni činitelji (ukidanje sankcija

⁴ Osim podataka o plaćama revidiran je i podatak o broju zaposlenih. Prosječan broj zaposlenih u pravnim osobama u 2015. godini prema obrascu JOPPD bio je viši za 34 tisuće, odnosno za 3% u odnosu na podatke prikupljene godišnjim istraživanjem RAD-1G.

Iranu, zadržavanje postojećih kvota proizvodnje zemalja članica OPEC-a te očekivano usporavanje globalnoga gospodarskog rasta). Tako se cijena barela sirove nafte tipa Brent na kraju 2015. spustila na samo 36 USD, što je za 68% manje u odnosu na cijenu zabilježenu sredinom 2014. Nadalje, 2015. je godinu obilježio rekordan urod glavnih poljoprivrednih kultura, te su cijene prehrambenih sirovina na svjetskom tržištu u 2015. bile u prosjeku za 17% niže u usporedbi s 2014. Znatna deprecijacija kune prema američkom dolaru (za više od 19%) samo je djelomično ublažila pad cijena sirovina na svjetskom tržištu. Osim toga, pritisak na smanjenje cijena prehrambenih proizvoda prouzročili su i ukidanje kvota na proizvodnju mlijeka u zemljama EU-a te povećana ponuda određenih prehrambenih proizvoda zbog nemogućnosti njihova izvoza iz EU-a u Rusiju. Što se domaćih kretanja tiče, tijekom 2015. ostvaren je blagi rast domaće potrošnje i jediničnih troškova rada, tako da inflacijski pritisci iz tog izvora nisu bili značajni. Jaz bruto domaćeg proizvoda smanjio se, ali je ostao negativan sedmu godinu zaredom.

Slika 1.21. Indeks potrošačkih cijena, temeljna inflacija i indeks proizvođačkih cijena industrije na domaćem tržištu prosječne godišnje stope promjene

Prosječna godišnja stopa temeljne inflacije u Hrvatskoj, koja se izračunava tako da se iz košarice isključe cijene koje su vrlo kolebljive (poljoprivredni proizvodi i naftni derivati), kao i administrativno regulirane cijene, bila je u 2015. blago pozitivna te je iznosila 0,2% (u 2014. bilo je zabilježeno -0,4%). Tome je po najviše pridonio oporavak cijena industrijskih neprehrabrenih

proizvoda bez energije zbog rasta cijena odjeće. Nadalje, indeks rasprostranjenosti inflacije (engl. *inflation diffusion index*) pokazuje da je udio broja proizvoda čije su cijene rasle u ukupnom broju proizvoda u košarici za izračun harmoniziranog indeksa potrošačkih cijena u Hrvatskoj krajem 2015. dosegnuo gotovo 56%, što znači da cijene većine proizvoda i dalje rastu, dok je negativna stopa inflacije rasprostranjena na manji dio proizvoda.

Potrošačke cijene

Godišnji pad potrošačkih cijena blago se povećao: s $-0,5\%$ u prosincu 2014. na $-0,6\%$ u prosincu 2015. Pritom je u prvom polugodištu 2015. bio prisutan trend porasta inflacije, što je pretežno bilo rezultat povećanja godišnje stope promjene cijena prehrambenih proizvoda, a nešto manje i industrijskih proizvoda (bez prehrane i energije). Rast cijena prehrambenih proizvoda bio je u prvih šest mjeseci 2015. izraženiji nego u istom razdoblju prethodne godine. Negativan doprinos prehrambenih proizvoda godišnjoj inflaciji počeo se smanjivati još u drugoj polovini 2014. zbog nepovoljnih vremenskih prilika tijekom ljeta te pošto su počeli iščezavati učinci prijašnjeg pojeftinjenja tih proizvoda nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji. Nadalje, u razdoblju od siječnja do lipnja 2015. povećala se i godišnja stopa promjene cijena industrijskih proizvoda te je njihov doprinos godišnjoj stopi inflacije u veljaći poprimio pozitivnu vrijednost, nakon što je dvije godine bio negativan. Među spomenutim proizvodima najviše se povećao doprinos cijena odjeće.

Za razliku od toga, od sredine 2015. godine bio je prisutan trend smanjivanja inflacije, koji je u znatnoj mjeri bio posljedica ubrzanja godišnjeg pada cijena energije zbog smanjenja cijena naftnih derivata i krutih goriva na domaćem tržištu. Doprinos energije inflaciji od -0,9 postotnih bodova krajem godine ipak je bio nešto niži nego nekoliko prethodnih mjeseci zbog učinka baznog razdoblja (snažnog pojeftinjenja naftnih derivata krajem 2014. godine). Nadalje, u drugoj polovini 2015. preokrenuo se trend kretanja cijena prehrambenih proizvoda, pa se godišnja stopa promjene tih cijena počela smanjivati u uvjetima preljevanja prijašnjeg pojeftinjenja prehrambenih sirovina i sirove naftne na svjetskom tržištu na finalne prehrambene proizvode te stvaranja viškova na europskom tržištu poljoprivrednih proizvoda, a to su uglavnom uzrokovali ukidanje kvota u proizvodnji mlijeka i nemogućnost izvoza određenih prehrambenih proizvoda iz EU-a u Rusiju. Trend usporavanja godišnjeg rasta cijena usluga bio je prisutan tijekom cijele 2015., što je ponajviše bilo rezultat kretanja cijena usluga koje se tržišno određuju (cijena

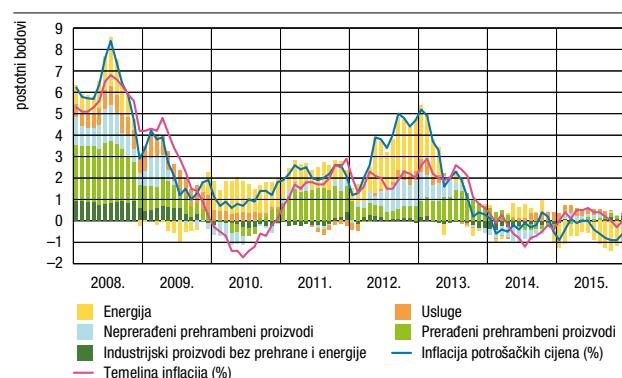
Tablica 1.1. Indeks potrošačkih cijena

klasifikacija u pet glavnih kategorija proizvoda, godišnje stope promjene

	Ponder 2015.	XII. 2014.	III. 2015.	VI. 2015.	IX. 2015.	XII. 2015.
Ukupno	100,0	-0,5	0,1	0,0	-0,8	-0,6
Energija	19,0	-2,2	-2,8	-3,0	-6,6	-5,0
Neprerađeni prehrambeni proizvodi	12,8	-1,8	2,7	1,3	0,0	-0,1
Prerađeni prehrambeni proizvodi (uključujući alkohol i duhan)	21,5	-0,5	-0,7	0,8	0,6	0,5
Industrijski proizvodi bez prehrane i energije	23,1	-0,8	0,2	0,0	0,4	1,1
Usluge	23,7	1,8	1,5	1,0	1,0	0,0

Izvor: DZS

Slika 1.22. Godišnje stope inflacije i doprinosi komponenata inflaciji potrošačkih cijena

Napomena: Doprinos se definira kao relativna važnost odredene komponente indeksa potrošačkih cijena u ukupnoj inflaciji. Zbroj doprisona svih komponentata izraženih u postotnim bodbama u određenom mjesecu daje iznos godišnje stope inflacije potrošačkih cijena (određena odstupanja moguća su zbog zaokruživanja).

Izvor: DZS; izračuni HNB-a

rekreativnih i sportskih usluga te cijena komunikacija). S druge strane, ubrzanje godišnjeg rasta cijena industrijskih proizvoda nastavilo se, a osobito se povećao doprinos cijena odjeće i cijena usluga odvodnje.

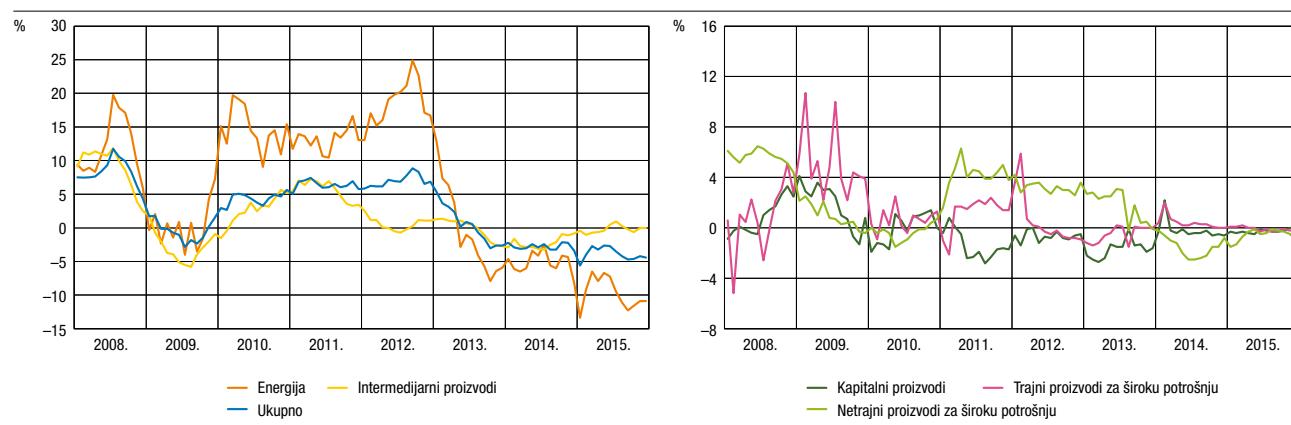
Proizvođačke cijene industrije na domaćem tržištu

Kretanje proizvođačkih cijena industrije na domaćem tržištu tijekom 2015. bilo je ponajviše pod snažnim utjecajem kretanja cijena sirovina na svjetskom tržištu, a manjim dijelom i relativno slabe domaće potražnje. Tako se godišnji pad domaćih proizvođačkih cijena povećao s $-3,4\%$ u prosincu 2014. na $-4,1\%$ u prosincu 2015., čemu je pretežno pridonio pad cijena naftnih derivata u drugoj polovini godine. Pritom se godišnja stopa promjene cijene energije ubrzala s $-8,2\%$ u prosincu 2014. na $-10,9\%$ u prosincu 2015. Isključi li se cijena energije, godišnji pad proizvođačkih cijena iznosio je u prosincu 2015. godine $-0,5\%$ te je bio manje izražen u usporedbi s prosincem 2014. godine (za $0,2$ postotna boda). Tome je najviše pridonio oporavak cijena intermedijarnih proizvoda, posebice cijena u proizvodnji metala, te cijena kapitalnih proizvoda, prije svega u proizvodnji gotovih metalnih proizvoda. Godišnji se pad proizvođačkih cijena trajnih i netrajnih proizvoda za finalnu potrošnju tijekom 2015. blago ubrzao.

Cijene stambenih nekretnina

Cijene stambenih nekretnina u Hrvatskoj mjerene novim indeksom cijena nekretnina⁵ smanjile su se u 2015. za $2,9\%$ u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine. Pritom je

Slika 1.23. Indeksi proizvođačkih cijena industrije na domaćem tržištu po glavnim industrijskim grupacijama godišnje stope promjene

Izvor: DZS

Tablica 1.2. Indeks cijena stambenih nekretnina u Hrvatskoj

godišnje stope promjene

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2014.		2015.			
							3. tr.	4. tr.	1. tr.	2. tr.	3. tr.	4. tr.
Ukupno	-6,3	0,2	-1,6	-4,0	-1,6	-2,9	-1,9	-1,4	-1,8	-4,5	-3,1	-2,1
Novi stambeni objekti	-7,8	1,8	-0,3	-3,5	-2,1	-6,1	-1,3	-0,5	-4,2	-7,1	-6,4	-6,9
Postojeći stambeni objekti	-5,2	-1,0	-2,5	-4,2	-1,3	-1,4	-2,1	-1,9	-0,8	-3,4	-1,5	0,1
Grad Zagreb	-8,9	-0,4	-2,0	-5,8	-1,3	-2,1	-0,9	-0,2	-0,4	-2,3	-2,3	-3,5
Jadran	-4,3	1,2	-1,8	-3,0	-2,1	-3,3	-4,0	-1,3	-2,2	-6,0	-2,6	-2,2
Ostalo	-4,0	-0,5	-0,5	-4,1	-0,8	-2,7	3,2	-4,4	-2,9	-2,9	-5,6	0,7

Izvor: DZS

smanjenje cijena novih stambenih nekretnina (-6,1%) bilo izraženje od smanjenja cijena postojećih nekretnina (-1,4%). Kumulativni pad cijena stambenih nekretnina u posljednjih je sedam godina dosegnuo 19,4%. Financijska se dostupnost stambenih nekretnina povećala u uvjetima pada njihovih cijena, gotovo nepromijenjenih kamatnih stopa na nove stambene kredite te blagog povećanja raspoloživog dohotka stanovništva u 2015. Bez obzira na to, nastavio se pad broja transakcija na tržištu nekretnina, što upućuje na daljnji pad potražnje za stambenim nekretninama.

Tečaj

Nominalni tečaj kune prema euru tijekom 2015. blago je ojačao. Dnevni tečaj kune prema euru kretao se u rasponu od -1,1% do 1,5% oko prosječnoga godišnjeg tečaja, koji je iznosio 7,61 EUR/HRK, što je aprecijacija od 0,3% u odnosu na prosječni tečaj iz 2014. Početak 2015. godine obilježili su deprecacijski pritisci na tečaj kune prema euru koji su bili potaknuti prilagodbom valutne pozicije banaka odluci Vlade o privremenom zamrzavanju tečaja švicarskog franaka za otplate kredita vezanih uz franak. Kako bi ublažio slabljenje kune, HNB je tijekom siječnja i veljače dva puta intervenirao na deviznom tržištu prodajom ukupno 498,9 mil. EUR poslovnim bankama. Nakon toga tečaj kune većinom je aprecirao do sredine rujna zbog povećane ponude deviza od inozemnog zaduživanja Ministarstva finansija i korporativnog sektora te pojačanog sezonskog priljeva deviza povezanog s turizmom. Donošenje zakonskih izmjena kojima se regulira konverzija kredita u švicarskim francima pojačalo je krajem rujna potražnju banaka za devizama, tj. izazvalo deprecacijske pritiske na tečaj kune prema euru, pa je središnja banka s ciljem njihova ublažavanja 30. rujna intervernila na deviznom tržištu prodajom 268,3 mil. EUR poslovnim

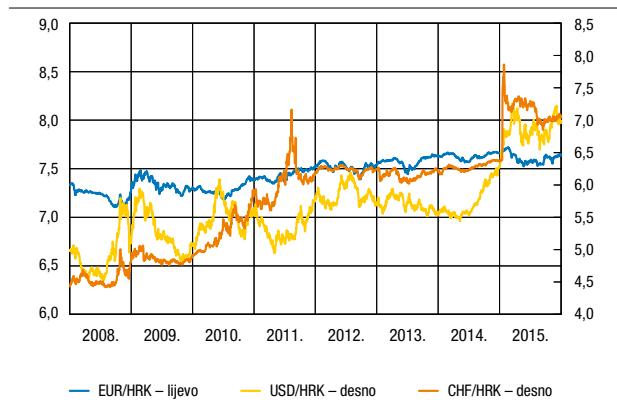
bankama. Tečaj kune prema euru uglavnom je bio stabilan u posljednjem tromjesečju 2015., pa je na kraju godine iznosio 7,64 EUR/HRK, što je za 0,3% niža vrijednost u odnosu na kraj 2014.

Nasuprot tome, kuna je u 2015. oslabjela prema ostalim važnim svjetskim valutama iz košarice za izračun indeksa nominalnoga efektivnog tečaja kune. Tako je tečaj kune najviše deprecirao prema američkom dolaru (za 19,3% u odnosu na prethodnu godinu) odražavajući slabljenje eura prema američkom dolaru na svjetskom deviznom tržištu⁶ početkom i na kraju 2015. Kuna je snažno oslabjela i prema juanu renminbiju, švicarskom franku i funti sterlingu, što također zrcali slabljenje eura prema spomenutim valutama. S druge strane, tečaj kune blago je aprecirao prema turskoj liri i srpskom dinaru. Promjene bilateralnih tečajeva kune prema valutama glavnih vanjskotrgovinskih partnera rezultirale su u 2015. deprecijacijom prosječnoga nominalnog efektivnog tečaja kune za 3,4% na godišnjoj razini.

Pokazatelji cjenovne konkurentnosti hrvatskoga robnog izvoza na razini cijele 2015. zamjetno su se poboljšali u odnosu na prethodnu godinu. Tako su realni efektivni tečajevi kune uz potrošačke i proizvođačke cijene na godišnjoj razini u 2015. deprecirali u prosjeku za 4,3% odnosno 3,8%. Pritom je deprecijaciji realnih efektivnih tečajeva najviše pridonijela nominalna efektivna deprecijacija kune, a u manjoj mjeri povoljnije kretanje domaćih potrošačkih i proizvođačkih cijena u odnosu na glavne vanjskotrgovinske partnere. Realni efektivni tečajevi kune uz jedinične troškove rada upućuju i na poboljšanje troškovne konkurentnosti u ukupnom gospodarstvu za 1,8% odnosno za 3,3% u prerađivačkoj industriji u 2015. u usporedbi s prethodnom godinom.

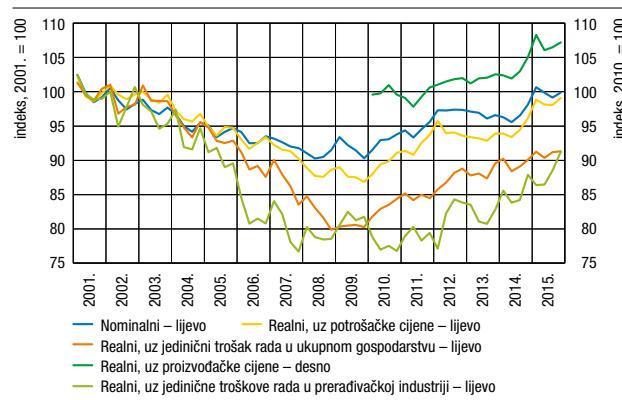
Slika 1.24. Nominalni dnevni tečaj kune prema euru, američkom dolaru i švicarskom franku

srednji tečaj HNB-a

Izvor: HNB

Slika 1.25. Indeks nominalnoga i realnoga efektivnog tečaja kune deflacioniranog potrošačkim cijenama, proizvođačkim cijenama i jediničnim troškovima rada

Napomena: Realni efektivni tečaj kune uz proizvođačke cijene uključuje hrvatski indeks proizvođačkih cijena industrije na nedomaćem tržištu koji je raspoloživ od siječnja 2010. Pad indeksa označuje efektivnu aprecijaciju kune.

Izvor: HNB

⁵ Državni zavod za statistiku u suradnji s Hrvatskom narodnom bankom razvio je indeks cijena stambenih nekretnina za Hrvatsku (ICSN), koji će zamijeniti dosadašnji hedonistički indeks cijena nekretnina HNB-a. ICSN se zasniva na bazi podataka koja obuhvaća transakcije u trgovani nekretninama registrirane na temelju Prijave prometa nekretnina pri Poreznoj upravi. Dobra su svojstva spomenute baze podataka obuhvat i opširnost, koji omogućavaju konstrukciju indeksa koji vjerodstojnije odražava dinamiku ostvarenih cijena nekretnina u Hrvatskoj od dosadašnjeg HICN-a.

⁶ Više o međuvalutnim kretanjima između eura i američkog dolara te švicarskog franka može se pročitati u poglavju Međunarodno okružje.

1.2.5. Monetarna politika i novčana kretanja

Hrvatska narodna banka u 2015. godini nastavila je provoditi ekspanzivnu monetarnu politiku i održavati stabilnost tečaja kune prema euru, što je glavni preduvjet očuvanja finansijske stabilnosti. Takva politika pogodovala je održavanju visoke likvidnosti monetarnog sustava te zadržavanju niskih domaćih kamatnih stopa na međubankovnom novčanom tržištu. U skladu s time prinosi na trezorske zapise Ministarstva financija ostali su na povijesno niskim razinama, a nastavio se i postupan pad kamatnih stopa na kredite stanovništву i poduzećima. HNB je pritom također spriječio deprecacijske pritiske na tečaj i povećanje kamatnih stopa koje su uzrokovale zakonske izmjene povezane s kreditima indeksiranim uz švicarski franak. Unatoč započetom oporavku hrvatskoga gospodarstva i padu kamatnih stopa domaća kreditna aktivnost i dalje je bila potisnuta zbog slabe investicijske potražnje, prezaduženosti nefinansijskih poduzeća, ali i otežanog pristupa malih i srednjih poduzeća kreditiranju, zatim nastavka razduživanja stanovništva, velikog udjela neprihodonosnih plasmana te nesklonosti banaka i domaćih sektora preuzimanju rizika.

Monetarna politika i tokovi formiranja i povlačenja primarnog novca

Glavni kanal kreiranja primarnog novca u 2015. godini bile su devizne transakcije središnje banke. HNB je ukupno u deviznim transakcijama u 2015. godini neto otkupio 167,9 mil. EUR i time kreirao 1,2 mld. kuna, pri čemu je neto otkup deviza od države premašio prodaju deviza kreditnim institucijama i Europskoj komisiji.

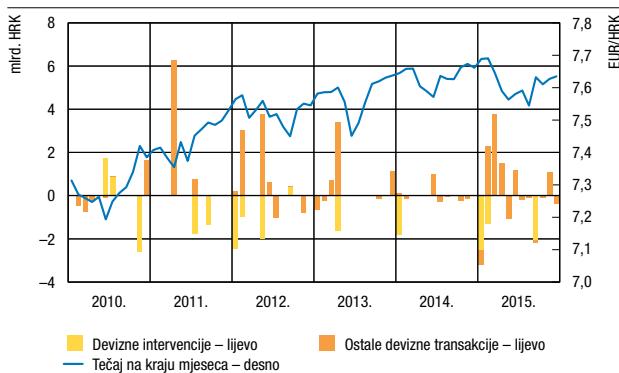
Učestalost i obujam deviznih transakcija bili su u najvećoj mjeri određeni potrebama države za konverzijom sredstava vezanih s deviznim zaduživanjem i s uplatama u proračun EU-a. Pritom je HNB u deviznim transakcijama sa središnjom državom u 2015. godini neto otkupio 1.364 mil. EUR i tako kreirao 10,4 mld. kuna. Najveći dio otkupa deviza bio je povezan s prijeljevima sredstava od izdanja euroobveznica na međunarodnom

tržištu te deviznih trezorskih zapisa na domaćem tržištu. Država je pribavljena sredstva deponirala kod središnje banke te ih prema potrebi financiranja proračunskih obveza konvertirala u domaću valutu. S druge strane, u 2015. godini nastavila se prodaja deviza Europskoj komisiji zbog konverzije sredstava koje država mjesечно u kunama doznačuje na račun EK-a kod HNB-a u skladu s uplatama u proračun EU-a. Prodaje deviza EK-u u 2015. godini iznosile su 428,9 mil. EUR, čime je povučeno 3,3 mld. kuna.

HNB je tijekom 2015. tri puta intervenirao na tržištu prodajom deviza bankama. Prve dvije intervencije u ukupnom iznosu od 498,9 mil. EUR provedene su u siječnju i veljači radi ublažavanja deprecacijskih pritisaka izazvanih prilagođavanjem valutne pozicije banaka zbog odluke Vlade RH o fiksiranju tečaja švicarskog franka za otplate kredita u idućih godinu dana. Krajem rujna 2015. HNB je ponovno intervenirao zbog potrebe usklajivanja valutne pozicije banaka, no ovog puta to je bilo povezano s donošenjem Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN, br. 102/2015.), kojim se uređuje konverzija kredita indeksiranih uz švicarski franak. Naime, banke su povećale potražnju za devizama kako bi uskladile svoju deviznu imovinu i obveze nakon evidentiranja očekivanoga gubitka zbog otpisa dijela kredita u postupku konverzije, pa je HNB 30. rujna bankama prodao 268,3 mil. EUR. Na temelju opisanih deviznih intervencija središnja je banka u 2015. ostvarila prodaju od 767,2 mil. EUR, čime se povuklo 5,9 mld. kuna.

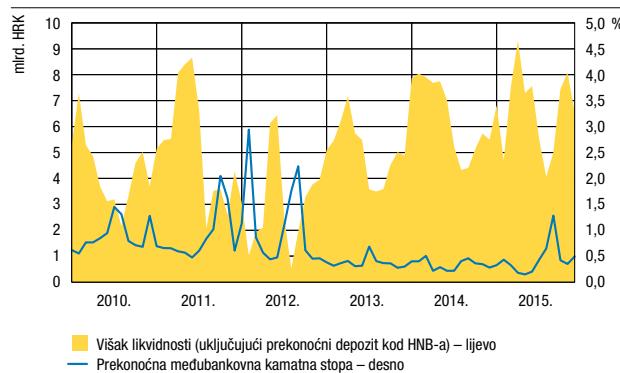
Kunska likvidnost monetarnog sustava u 2015. godini dodatno se poboljšala. Višak likvidnosti na računima za namiru kreditnih institucija u 2015. u prosjeku je iznosio 6,7 mld. kuna, što je bilo za 0,3 mld. kuna više od prosječnog viška u 2014. godini. Povećanju viška likvidnosti najviše je pridonijelo kreiranje primarnog novca deviznim transakcijama, dok su u drugom smjeru djelovali porast gotovog novca izvan banaka i veće prosječno stanje kunske depozita države kod HNB-a. Dodatno, u četvrtom tromjesečju na likvidnost sustava povoljno je djelovao niz mjera kojima je središnja banka smirila pritiske na

Slika 1.26. Devizne transakcije HNB-a i srednji tečaj EUR/HRK

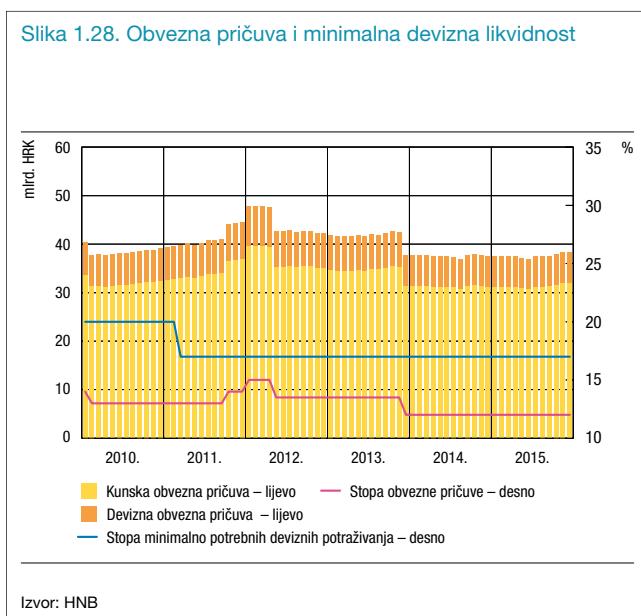

Napomena: Pozitivne vrijednosti deviznih intervencija i deviznih transakcija HNB-a odnose se na otkupe deviza. U ostale devizne transakcije ubrajuju se kupoprodaje deviza s MF-om, EK-om i ugovori o razmjeni (engl. swap) s poslovnim bankama.
Izvor: HNB

Slika 1.27. Likvidnost banaka i prekonočna međubankovna kamatna stopa

Napomena: Višak likvidnosti je razlika između stanja na računima za namiru poslovnih banaka kod HNB-a i iznosa koji banke moraju održavati na tim računima prema obračunu obvezne pričuve.
Izvor: HNB

novčanom tržištu do kojih je došlo zbog donošenja zakonskih izmjena kojima se regulirala konverzija kredita. Početkom listopada HNB je ukinuo obvezne blagajničke zapise bankama i time oslobođio 3,4 mln. kuna. Također, središnja je banka od 30. rujna ponovno počela provoditi redovite tjedne obratne repo operacije, i to uz proširenje prihvatljivoga kolateralja na državne obveznice izdane na domaćem tržištu. Prosječno dnevno stanje obratnih repo operacija u posljednjem tromjesečju 2015. iznosi lo je 0,3 mln. kuna, pri čemu je došlo i do spuštanja fiksne repo stope s početnih 0,8% na 0,5% (koliko je iznosila od aukcije 11. studenoga do kraja godine). Usto, od listopada su snižene i kamatne stope HNB-a, i to kamatna stopa na lombardne kredite s 5% na 2,5% godišnje, a eskontna stopa sa 7% na 3% godišnje.

Kamatne stope na novčanom tržištu u 2015. godini zadržavale su se na izrazito niskim razinama. Privremeni skok kamatne stope na prekonoćne kredite u izravnoj međubankovnoj trgovini zabilježen je sredinom rujna, kada je ona dosegnula gotovo 2%, no na razini cijele godine ta je stopa prosječno iznosi la 0,44%. Troškovi financiranja države na domaćem novčanom tržištu nastavili su se smanjivati četvrtu godinu u nizu, iako u manjoj mjeri u odnosu na prethodne godine. Kamatna stopa na jednogodišnje kunske trezorske zapise neznatno se spustila u prosincu 2015., na 1,48%, nakon što se u prethodnom dijelu godine zadržavala na 1,5%, dok se kamatna stopa na eurske trezorske zapise iste ročnosti spustila s 0,48% na 0,40%.

Stopa obvezne pričuve nije se mijenjala u 2015. te je iznosi la 12%. Na kraju 2015. ukupna obračunata obvezna pričuva iznosi la je 38,3 mln. kuna, što je za 1,8% više u odnosu na kraj prethodne godine. Pritom se 31,9 mln. kuna odnosilo na kunske, a 6,3 mln. kuna na devizni dio obvezne pričuve.

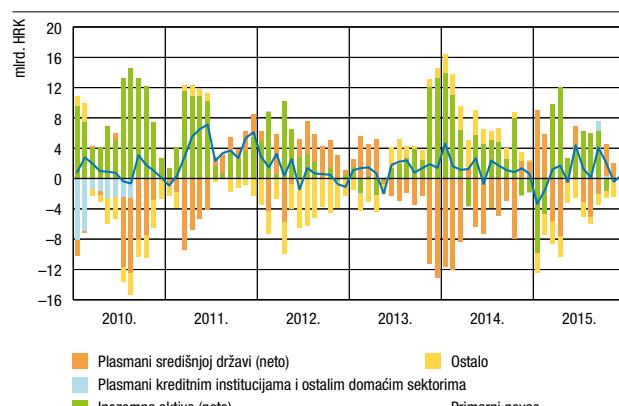
Pokrivenost deviznih obveza likvidnim deviznim potraživanjima kreditnih institucija tijekom 2015. bila je u prosjeku za 6,1 postotni bod veća od propisanih 17%. Na kraju 2015. godine kreditne institucije raspolagale su s ukupno 6,6 mln. EUR likvidnih deviznih potraživanja, odnosno s 2,0 mln. EUR viška devizne likvidnosti, što je za trećinu veći višak u odnosu na kraj 2014. godine. HNB je kao likvidna devizna potraživanja

bankama priznao i plasmane u devizne trezorske zapise Ministarstva finansija izdane u veljači 2015., koje su banke upisale u iznosu od 1,0 mln. EUR.

Primarni novac i međunarodne pričuve

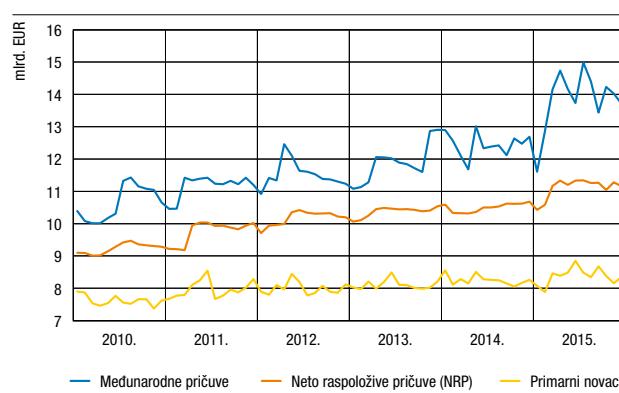
Primarni novac (M0) u 2015. godini blago je porastao (za 0,4 mln. kuna ili 0,7%), stoga je ovaj najuži monetarni agregat dosegnuo 63,7 mln. kuna. U strukturi primarnog novca rast je zabilježen za gotov novac izvan kreditnih institucija te sredstva u blagajnama, dok su se depoziti kreditnih institucija kod HNB-a umjero smanjili zbog preljevanja likvidnosti na kunske depozite države kod središnje banke. Naime, slično kao i prethodnih godina, izraženu kolebljivost primarnog novca unutar godine uzrokovali su priljevi i odljevi sredstava na kunske depozite središnje države kod HNB-a. Devizni depozit države kod HNB-a također je pokazao zamjetne unutargodišnje oscilacije, što je bilo posljedica priljeva deviznih sredstava od zaduživanja te trošenja tih sredstava.

Slika 1.29. Tokovi formiranja primarnog novca (M0)

Napomena: Prikazane vrijednosti apsolutne su godišnje promjene.
Izvor: HNB

Slika 1.30. Međunarodne pričuve HNB-a

Napomena: Neto raspoložive pričuve jednake su međunarodnim pričuvama umanjenima za deviznu inozemnu pasivu, obveznu pričuvu u devizama i devizne depozite države.
Izvor: HNB

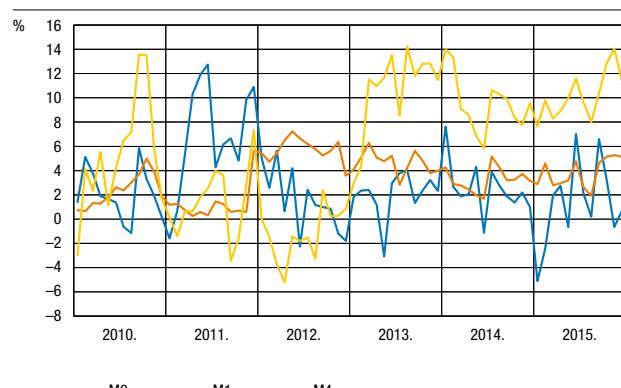
Međunarodne pričuve HNB-a na kraju 2015. iznosile su 13,7 mlrd. EUR i bile su za 1,0 mlrd. EUR (8,0%) veće u odnosu na kraj 2014. godine. Najveći doprinos porastu pričuva dalo je ulaganje dijela međunarodnih pričuva u repo ugovore koji su se od veljače 2015. počeli ugovarati i posljednjeg dana kalendarskog mjeseca.⁷ Na kraju 2015. repo poslovi s pričuvama bili su ugovoreni u iznosu od 1,2 mlrd. EUR. Na rast međunarodnih pričuva djelovale su i pozitivne tečajne razlike (jačanje američkog dolara prema euru), zatim neto otkup deviza HNB-a te zarada od ulaganja pričuva, dok je na pad pričuva djelovalo smanjenje deviznog depozita države kod središnje banke. Neto raspoložive pričuve, koje ne uključuju izdvojenu deviznu obveznu pričuvu, devizni depozit države i deviznu inozemnu pasivu HNB-a, povećale su se u 2015. za 0,5 mlrd. EUR (4,4%) i na kraju godine doseg nude su 11,2 mlrd. EUR. Bruto i neto međunarodne pričuve i nadalje znatno nadmašuju iznose najužih monetarnih agregata (M0 i M1).

Kretanje monetarnih i kreditnih agregata

Monetarna kretanja u 2015. godini obilježili su kontrakcija domaće kreditne aktivnosti i snažno poboljšanje neto inozemne pozicije kreditnih institucija. Pad neto domaće aktive u iznosu od 3,7 mlrd. kuna (-1,9%) pretežno je bio uzrokovani padom plasmana kreditnih institucija poduzećima i stanovništvu, dok su plasmani središnjoj državi blago porasli. S druge strane, neto inozemna aktiva (NIA) monetarnog sustava u 2015. povećala se za 18,0 mlrd. kuna ili 23,7%, što je ponajprije bilo rezultat poboljšanja neto inozemne aktive kreditnih institucija. Zbog razduživanja banaka prema većinskim stranim vlasnicima inozemna aktiva kreditnih institucija premašila je njihovu inozemnu pasivu prvi put nakon 2002. godine. Takvim kretanjima pridonijele su i zakonske izmjene vezane uz konverziju i djelomični otpis kredita indeksiranih uz švicarski frank, koje su dovele do skraćivanja valutnih pozicija kreditnih institucija.

Porast neto inozemne aktive (NIA) monetarnog sustava,

Slika 1.32. Monetarni agregati
godišnje stope promjene

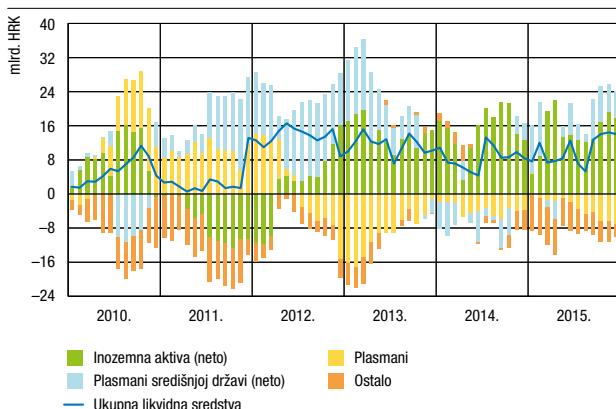

Izvor: HNB

koji je bio višestruko veći od pada neto domaće aktive (NDA), prouzročio je zamjetan rast ukupnih likvidnih sredstava (M4). Godišnji rast toga najšireg monetarnog agregata u 2015. godini iznosio je 13,7 mlrd. kuna ili 5,0% (isključujući utjecaj tečaja), odnosno dvostruko više nego u prethodnoj godini, kada je rast iznosio 2,4%. Povećanju najšireg monetarnog agregata pridonijela su povoljna kretanja u platnoj bilanci.

Trend snažnog rasta novčane mase (M1) nastavio se i treću godinu zaredom te je najviše pridonio porastu ukupnih likvidnih sredstava (M4). Monetarni agregat M1 povećao se u 2015. za 7,2 mlrd. kuna (11,4%), slično kao i prethodnih godina: u 2014. rast je iznosio 9,6%, a u 2013. godini 11,5%. Najveći dio povećanja novčane mase odnosio se na prirast depozitnog novca, što odražava povećanu sklonost domaćih sektora držanju likvidnijih oblika finansijske imovine u uvjetima pada pasivnih kamatnih stopa banaka. Tako je, primjerice, depozitni novac

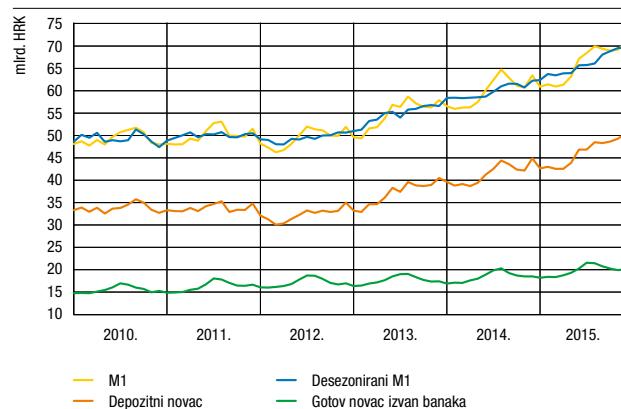
Slika 1.31. Tokovi formiranja ukupnih likvidnih sredstava (M4)

Napomena: Prikazane vrijednosti apsolutne su godišnje promjene.

Izvor: HNB

Slika 1.33. Novčana masa

Izvor: HNB

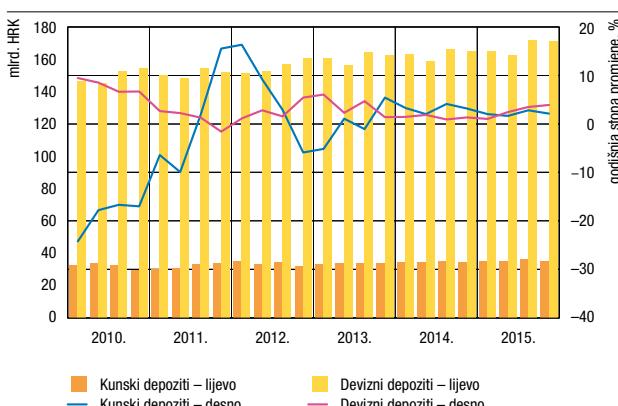
7 Kod ulaganja u repo ugovore dolazi do istodobnog porasta bruto međunarodnih pričuva i inozemnih obveza (pasive) HNB-a. Zato repo ugovori nemaju utjecaj na neto raspoložive međunarodne pričuve.

stanovništva na kraju 2015. bio za 17,0% veći, a poduzeća za 12,0% veći u odnosu na kraj prethodne godine. Istodobno je rastao i gotov novac izvan kreditnih institucija, no manjim intenzitetom od depozitnog novca.

U 2015. godini nastavio se umjereni rast kvazinovca. Ukupni štedni i oročeni depoziti domaćih sektora nominalno su porasli za 6,8 mld. kuna (3,3%), a isključi li se utjecaj tečaja, njihov je rast iznosio 5,6 mld. kuna (2,7%). Brži rast u odnosu na 2014. godinu (0,4% isključujući utjecaj tečaja) isključivo je bio posljedica povećanja deviznih depozita s osnove priljeva sredstava inozemnog ulagača za kupnju većinskog udjela Tvornice duhana Rovinj u rujnu 2015. Izuzme li se ta transakcija, rast kvazinovca bio je sličan onome iz prethodne dvije godine.

Promatrano po sektorima, najveći prirast odnosi se na štedne i oročene depozite nefinancijskih poduzeća, koji su se u 2015. godini povećali gotovo za trećinu (6,9 mld. kuna ili 29,2%, isključujući utjecaj tečaja). Kod stanovništva je rast depozita bio znatno sporiji te je iznosio 0,8 mld. kuna ili 0,5%.

Slika 1.34. Kunski i devizni depoziti

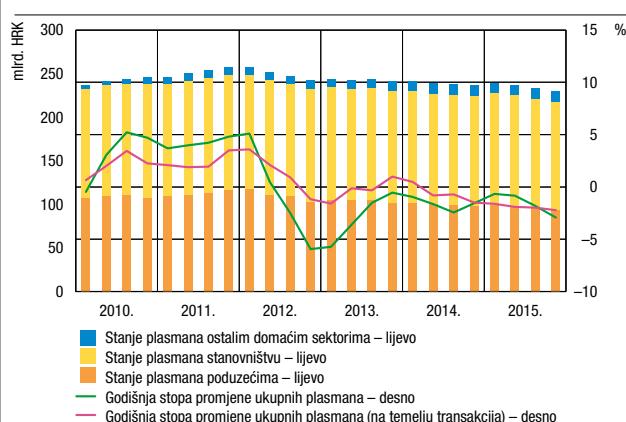

Izvor: HNB

Suprotna kretanja bilježe se za depozite ostalih domaćih sektora (izuzevši državu), koji su u 2015. pali za 1,8 mld. kuna ili 19,8%, na što je najviše utjecalo smanjenje depozita mirovinskih fondova.

Promatra li se prema valutnoj strukturi depozita, u 2015. su porasli i devizni i kunski depoziti. Rast deviznih depozita tako je nominalno iznosio 6,5 mld. kuna (3,9%), a nakon isključivanja utjecaja tečaja 5,2 mld. kuna (3,2%). Pritom je rast deviznih depozita bio pod znatnim utjecajem jednokratnog priljeva vezanog uz spomenuto inozemno ulaganje te jačanja američkog dolara prema kuni. Istodobno su kunski depoziti porasli za 0,7 mld. kuna ili 2,1%, slično kao i godinu prije. Euroiziranost bankovnog sustava, mjerena udjelom deviznih depozita u ukupnim štednim i oročenim depozitima, nije se znatnije mijenjala u odnosu na prethodnu godinu, te je na kraju 2015. iznosila 83,0%. Međutim, ako se u ukupne depozite uključi i depozitni novac koji pokazuje snažan trend rasta, tada se udio deviznih u ukupnim depozitima postupno smanjuje već treću

Slika 1.35. Plasmani drugih monetarnih finansijskih institucija nebankarskom sektoru

Napomena: Promjene plasmana izračunate na temelju transakcija isključuju učinak tečajnih i cjenovnih promjena te otpisa plasmana.

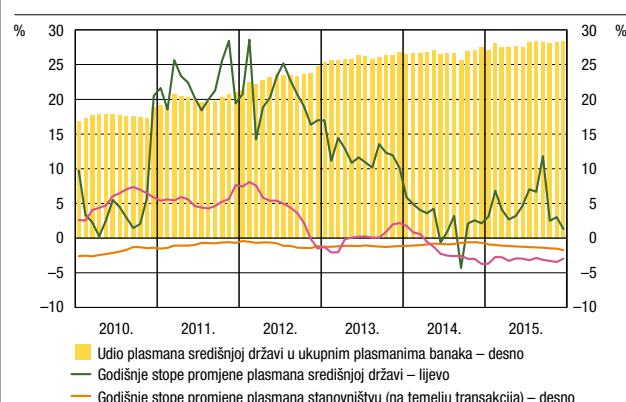
Izvor: HNB

godinu zaredom, te je na kraju 2015. iznosio 66,7% (u usporedbi sa 70,6% na kraju 2012. godine).

Kreditna aktivnost usmjerenja prema domaćim sektorima (isključujući središnju državu) nastavila je slabjeti u 2015. godini. Kod plasmana kreditnih institucija zabilježen je nominalni pad od 7,0 mld. kuna ili 2,9%, a promatrano na temelju transakcija (odnosno isključujući učinak tečajnih i cjenovnih promjena te otpisa plasmana), pad plasmana iznosio je 5,3 mld. kuna ili 2,2%. To je malo snažnije nego godinu prije, kada je pad plasmana iznosio 1,5%. Nastavak kontrakcije kreditne aktivnosti u uvjetima započetog oporavka gospodarske aktivnosti pokazuje da i dalje postoje ograničavajući činitelji i na strani kreditne ponude i na strani potražnje za kreditima. To se odnosi na još uvijek visoku nesklonost banaka preuzimanju rizika, ali i na velike potrebe za razduživanjem dijela sektora poduzeća i stanovništva.

Plasmani kreditnih institucija središnjoj državi u 2015. povećali su se za 1,2 mld. kuna ili 1,3%, pa se nastavio trend rasta

Slika 1.36. Plasmani kreditnih institucija središnjoj državi i ostalim sektorima

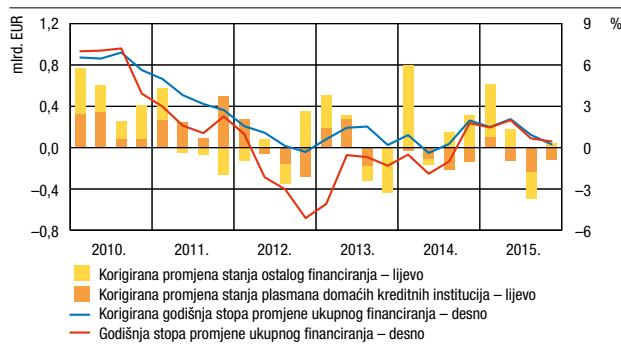
Napomena: Promjene plasmana izračunate na temelju transakcija isključuju učinak tečajnih i cjenovnih promjena te otpisa plasmana.

Izvor: HNB

zaduživanja države kod banaka. Ipak, to je malo sporiji rast nego prethodnih godina jer se država u 2015. u većoj mjeri finansirala izdavanjem obveznica na međunarodnom i domaćem tržištu te trošenjem depozita. Izloženost domaćih kreditnih institucija prema državi, mjerena udjelom plasmana tom sektoru u ukupnim plasmanima, povećala se za dodatnih 0,9 postotnih bodova, te je na kraju 2015. dosegnula 28,3%. Od početka krize u rujnu 2008. udio plasmana državi u ukupnim plasmanima ukupno se povećao za 15,1 postotni bod.

Ukupan dug sektora nefinancijskih poduzeća (koji uključuje domaće kredite, financiranje kod HBOR-a i društava za lizing te inozemni dug) u 2015. godini neznatno je porastao (za 0,2%, isključujući utjecaj tečaja i otpisa plasmana od strane domaćih kreditnih institucija). Promatrano po vlasništvu, porastu duga poduzeća u 2015. godini isključivo su pridonijela privatna poduzeća, dok su javna poduzeća smanjila svoj dug u odnosu na kraj 2014. Time se trend rasta zaduženosti privatnih poduzeća i razduživanja javnih poduzeća nastavio petu godinu zaredom.

Slika 1.37. Financiranje poduzeća prema izvorima

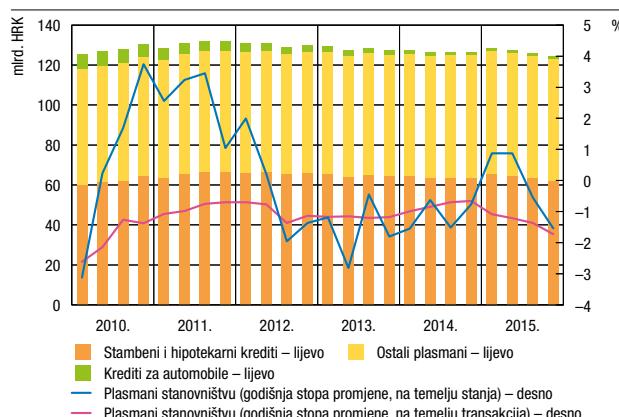
Napomena: Ostalo financiranje uključuje zaduživanje poduzeća kod domaćih društava za lizing i izravno zaduživanje kod HBOR-a te zaduživanje kod inozemnih banaka i vlasnički povezanih poduzeća u inozemstvu. Korigirane promjene izračunate su na temelju podataka o transakcijama plasmana domaćih kreditnih institucija i podataka o kretanju inozemnog duga iz kojeg su isključeni učinak preuzimanja kredita brodogradilišta od strane Ministarstva finacija u 2012. godini te učinak pretvaranja duga u kapital.

Izvori: Hafna; HNB; izračun HNB-a

U strukturi duga poduzeća nastavio se trend povećavanja inozemnog zaduživanja i pad domaćega kreditiranja. Naime, inozemni dug poduzeća u 2015. godini porastao je za 2,3% (isključujući pretvaranje duga u kapital), dok je smanjenje plasmana domaćih banaka poduzećima iznosiло -2,9% (izračunato na temelju transakcija). Takvim trendovima pogoduju visoka likvidnost i niske kamatne stope na međunarodnim tržištima pod utjecajem ekspanzivnih monetarnih politika velikih središnjih banaka, prije svega Europske središnje banke. Ipak, na inozemstvu se financiranje oslanja samo manji broj većih poduzeća kojima je omogućen pristup međunarodnim finansijskim tržištima. S druge strane, velik dio sektora poduzeća i dalje je opterećen prekomjernim dugom ili nema pristup bankovnom financiranju zbog nedostatka kolateralna, što ograničava oporavak kreditne aktivnosti.

Plasmani kreditnih institucija stanovništvu nastavili su se smanjivati sedmu godinu u nizu. Pritom je veliki utjecaj na njihovo kretanje krajem godine imao početak postupka konverzije

Slika 1.38. Plasmani stanovništvu

Napomena: Promjene plasmana izračunate na temelju transakcija isključuju učinak tečajnih i cjenovnih promjena te otpisa plasmana.

Izvor: HNB

i djelomičnog otpisa kredita indeksiranih uz švicarske franke. Tako je u prosincu 2015. u eurske kredite konvertirano 2,1 mlrd. kuna kredita stanovništvu u švicarskim francima, a otisano je 1,0 mlrd. kuna. Isključe li se učinci otpisa i tečajnih promjena, plasmani stanovništvu smanjili su se u 2015. za 2,2 mlrd. kuna ili 1,7% (na temelju transakcija). Time se razduživanje stanovništva ubrzalo u odnosu na godinu prije, kada je pad iznosio 0,8 mlrd. kuna (-0,7%). Najveći doprinos smanjenju plasmana stanovništvu i dalje daju stambeni krediti (-2,3 mlrd. kuna ili -3,7%), koji ujedno čine 47% ukupnih kredita stanovništvu. Pad se bilježi gotovo i za sve ostale vrste kredita stanovništvu, pri čemu je on najsnažniji za kredite za automobile (-0,4 mlrd. kuna ili -25,9%), dok su jedino gotovinski nenamjenski krediti porasli, za 1,1 mlrd. kuna ili 2,8%.

1.2.6. Tržište novca i kamatne stope

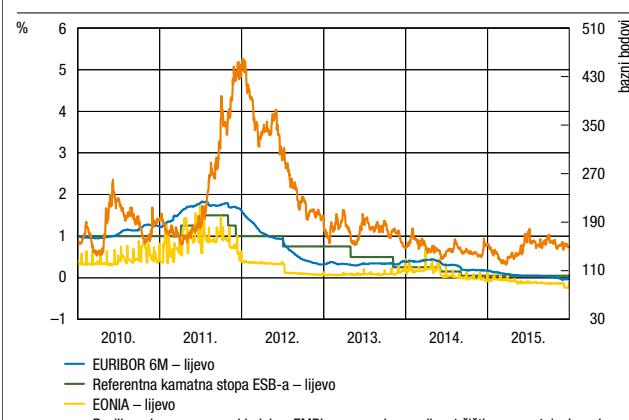
U 2015. godini eurske kamatne stope na međunarodnom tržištu u prosjeku su bile niže nego u 2014. godini. Međutim, premija za rizik za Hrvatsku povećala se, te je na kraju 2015. bila znatno viša u odnosu na usporedive zemlje iz regije. Prosječni uvjeti financiranja banaka majki najvećih domaćih poslovnih banaka također su se blago pogoršali.

Na domaćem novčanom tržištu nastavio se trend ionako niskih kamatnih stopa, dok su tekući prinosi na tržištu obveznika dosegнуvi nove povijesne minimume. Aktivne i pasivne kamatne stope poslovnih banaka uglavnom su nastavile tendenciju postupnog snižavanja, iako su na njihovo snižavanje utjecale i izmjene zakonskih propisa. Padu kamatnih stopa pogodovala je i iznimno dobra likvidnost domaćega finansijskog sustava potpomognuta nastavkom ekspanzivne monetarne politike HNB-a.

Međunarodne kamatne stope

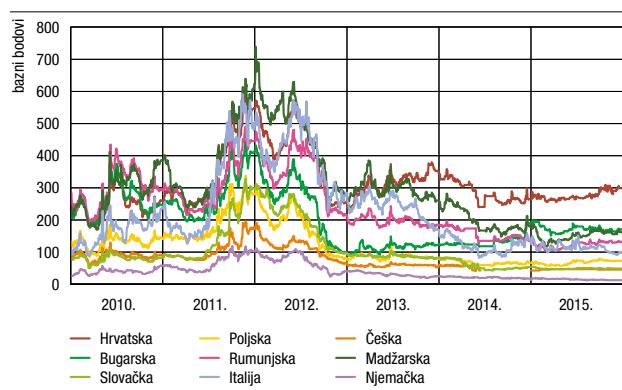
Tijekom 2015. godine ESB je nastavio voditi ekspanzivnu monetarnu politiku provođenjem programa kvantitativnog popuštanja. Referentna kamatna stopa ESB-a zadržala se na 0,05%, dok su se tržišne eurske referentne kamatne stope

Slika 1.39. Kamatne stope na euro i prosječna razlika prinosa na obveznice europskih zemalja s tržištima u nastajanju

Izvori: ESB; Bloomberg; J. P. Morgan

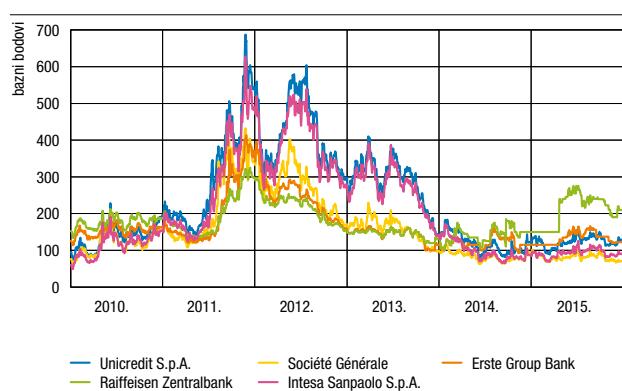
Slika 1.40. Razlika prinosa na premiju osiguranja od kreditnog rizika (CDS) za potogodišnje državne obveznice odabranih zemalja

Napomena: Razlika prinosa na premiju osiguranja od kreditnog rizika jest godišnji iznos premije koju kupac CDS-a plaća kako bi se zaštitio od kreditnog rizika povezanog s izdavačem nekog instrumenta.

Izvor: Bloomberg

Slika 1.41. Razlika prinosa na premiju osiguranja od kreditnog rizika (CDS) za odabране banke majke domaćih banaka

Napomena: Razlika prinosa na premiju osiguranja od kreditnog rizika jest godišnji iznos premije koju kupac CDS-a plaća kako bi se zaštitio od kreditnog rizika povezanog s izdavačem nekog instrumenta.

Izvor: Bloomberg

nastavile smanjivati. Šestomjesečni EURIBOR, najčešća referentna kamatna stopa, kretao se u relativno uskom rasponu između -0,05% i 0,17%, a njegove najniže razine zabilježene su upravo pri kraju promatranog razdoblja. Prekonočna eurska kamatna stopa EONIA kretala se između -0,24% i 0,14%, a na kraju 2015. iznosila je -0,13%. Prosječna razlika prinosa na osnovi indeksa EMBI za europske zemlje s tržištima u nastajanju tijekom 2015. bila je tek za 2 b. b. viša nego u 2014. i iznosila je 149 b. b.

Premije za osiguranje od kreditnog rizika za većinu usporedivih zemalja iz regije u promatranom se razdoblju nisu znatnije mijenjale. Najsnažniji rast premije za rizik u odnosu na prethodnu godinu od 35 b. b. zabilježen je za Hrvatsku te je ona na kraju 2015. iznosila 299 b. b. i zadržala se na najvišoj razini u usporedbi s promatranim zemljama.

Prosječni uvjeti financiranja na međunarodnom financijskom tržištu za banke majke domaćih poslovnih banaka blago su se pogoršali. Njihova prosječna premija za rizik zabilježena u 2015. bila je za oko 15 b. b. viša u odnosu na 2014., pri čemu su taj porast predvodile austrijske banke, dok se prosječna premija za rizik za talijanske banke nije znatnije izmjenila.

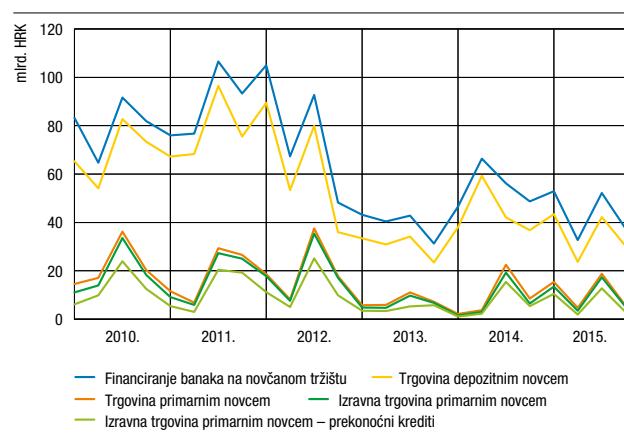
Kamatne stope na tržištu novca

Kamatne stope na tržištu novca bile su u 2015. na dosad najnižim razinama. Godišnji prosjek kamatnih stopa na preko noćne međubankovne kredite iznosio je 0,44%, pri čemu prekonočna stopa uglavnom nije prelazila razinu od 0,5%. Odmak od tog trenda dogodio se jedino u rujnu, kada su kamatne stope na preko noćne međubankovne kredite skočile na 1,3% zbog pojačane potražnje za sredstvima financiranja povezane s izmjenama Zakona o potrošačkom kreditiranju i konverzijom kredita stanovništvu uz švicarski franak u kredite uz euro. Cijelu godinu obilježila je i iznimno dobra likvidnost financijskog sustava, pa su potrebe poslovnih banaka za financiranjem primarne likvidnosti bile vrlo male.

Banke su u 2015. svoju primarnu likvidnost financirale sekundarnim izvorima s novčanog tržišta u prosječnom dnevnom iznosu od 0,7 mlrd. kuna (ukupno 175,8 mlrd. kuna na godišnjoj razini), što je pad od 19,5% u odnosu na 2014. godinu. Slično kao u prethodnim godinama, financiranje se banaka na novčanom tržištu i u 2015. godini najviše odnosilo na kredite u trgovini depozitnim novcem (140,2 mlrd. kuna), čiji je udio u ukupnoj trgovini na novčanom tržištu tijekom 2015. godine nešto smanjen u odnosu na prethodnu godinu (pad sa 81,1% na 79,8%), ali i dalje čini dominantan oblik financiranja banaka na novčanom tržištu. Istodobno je smanjeno financiranje putem repo ugovora koje je tijekom 2015. iznosilo 34,7 mlrd. kuna, odnosno 3 mlrd. kuna manje nego godinu prije. Međutim, njihov se udio u ukupnom financiranju banaka na novčanom tržištu zbog značajnijeg pada trgovine depozitnim novcem povećao za 2% te je on u 2015. iznosio 19,8%. Preostali dio sredstava (oko 0,5%) banke su pribavile trgovinom vrijednosnim papirima.

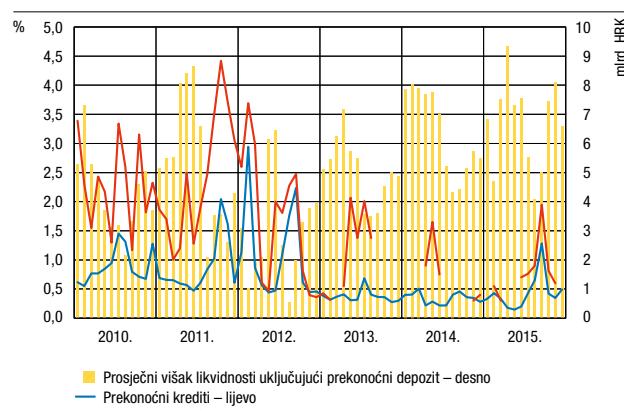
Pad financiranja banaka putem trgovine depozitnim novcem na novčanom tržištu u 2015. u odnosu na 2014. godinu od 36,7 mlrd. kuna može se ponajviše pripisati padu financiranja

Slika 1.42. Promet na novčanom tržištu

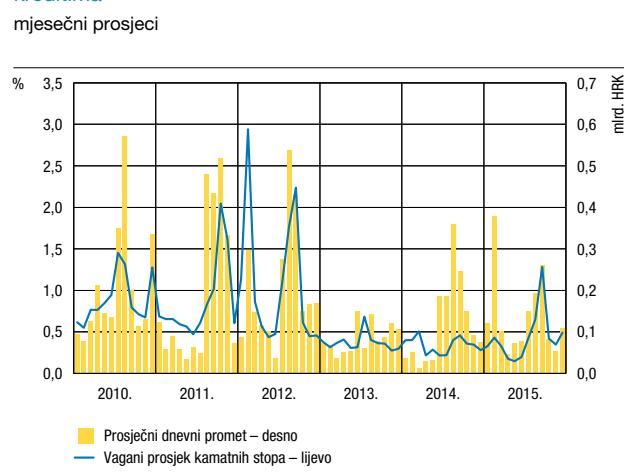
Izvor: HNB

Slika 1.43. Kamatne stope u izravnoj trgovini među bankama i višak likvidnosti banaka

Izvor: HNB

Slika 1.44. Izravna međubankovna trgovina prekonočnim kreditima

Izvor: HNB

banaka u transakcijama s ostalim pravnim osobama, koje je na godišnjoj razini smanjeno za 46,4 mld. kuna. Pritom se nastavio trend intenziviranja kreditiranja među bankama koje je poraslo za 7,4 mld. kuna, dok se financiranje putem trgovine s nebankovnim finansijskim institucijama zadržalo na razini iz prethodne godine. Tijekom 2015. na trgovanje s ostalim pravnim osobama odnosilo se 14,6% ukupne trgovine depozitnim novcem, čime se udio ovog oblika trgovine znatno smanjio u odnosu na 2014. godinu (kada je iznosio 37,8%). Nasuprot tome, udjeli primljenih međubankovnih kredita i trgovine s nebankarskim finansijskim institucijama porasli su te su iznosili 32,3%, odnosno 53,1% ukupnog trgovanja depozitnim novcem u 2015. godini.

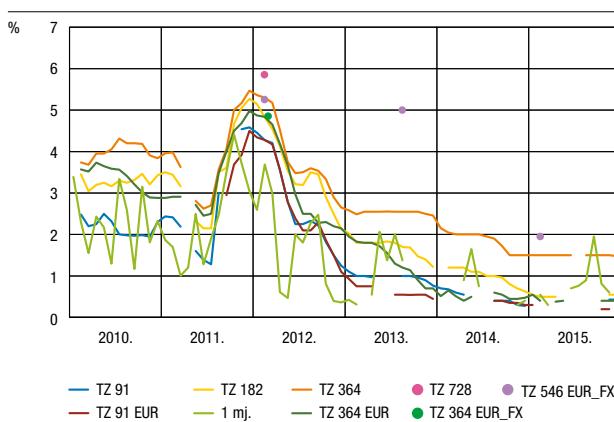
Trgovanje između banaka uz posredovanje Tržišta novca Zagreb (TNZ) smanjilo se u 2015. godini te je kumulativno tijekom godine iznosilo 5,1 mld. kuna. U kombinaciji sa značajnim porastom izravnoga međubankovnog trgovanja, ova vrsta međubankovnih kredita na godišnjoj je razini činila samo 11,2% ukupnoga međubankovnog trgovanja.

Prekonočni su krediti i nadalje bili najlikvidniji i dominantan oblik kreditiranja u izravnoj međubankovnoj trgovini primarnim novcem te se volumen tih kredita tijekom 2015. godine povećao za 3,9 mld. kuna. Međutim, njihov se udio u izravnoj međubankovnoj trgovini primarnim novcem smanjio i iznosio je 71,9%. Tome je ponajviše pridonijelo znatno povećanje godišnjeg volumena drugih kredita za 4,7 mld. kuna, pa je njihov udio u 2015. utrostručen te je iznosio 11,6%.

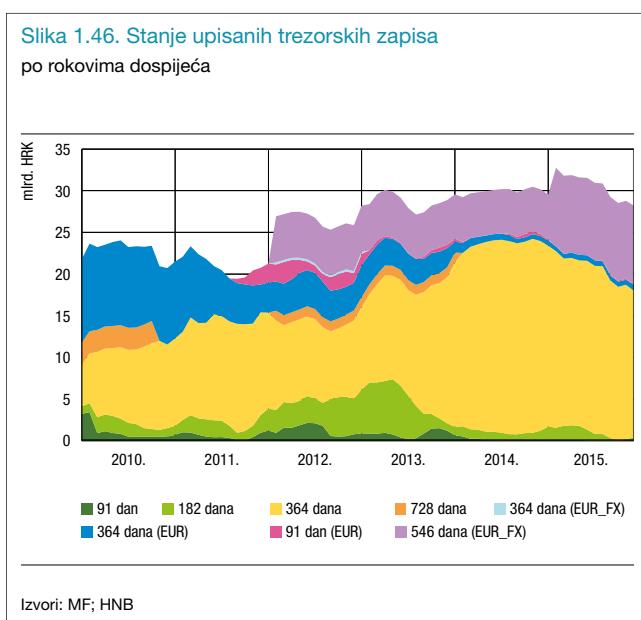
Kamatne stope na tržištu kratkoročnih vrijednosnih papira

Trend smanjivanja zahtijevanih prinosa na kunske trezorske zapise započet krajem 2011. godine nastavio se i tijekom 2015., pa su do kraja godine prinosi na kunske trezorske zapise svih rokova dospijeća pali na dosad najniže zabilježene razine. Tako su vagane kamatne stope na kunske trezorske zapise s rokovima dospijeća od 91, 182 i 364 dana na kraju 2015. godine iznosile 0,43%, 0,55% i 1,48%. Istodobno su smanjeni i prinosi na

Slika 1.45. Kamatne stope na trezorske zapise MF-a i u izravnoj trgovini među bankama

Izvor: MF; HNB

Izvori: MF; HNB

valutno vezane trezorske zapise za prosječno 0,1 postotni bod, pa su vagane kamatne stope na te zapise s rokovima dospijeća od 91 i 364 dana krajem 2015. godine iznosile 0,20% i 0,40%. Razlike u prinosima na kunske i eurske trezorske zapise s najkraćim i najdužim rokovima dospijeća tako su i u 2015. godini ostale na niskim razinama, pri čemu se spomenuta razlika kod eurskih trezorskih zapisa krajem godine kretala oko 0,2 postotna boda, što je otprilike jednako razlici kao i na kraju prethodne godine.

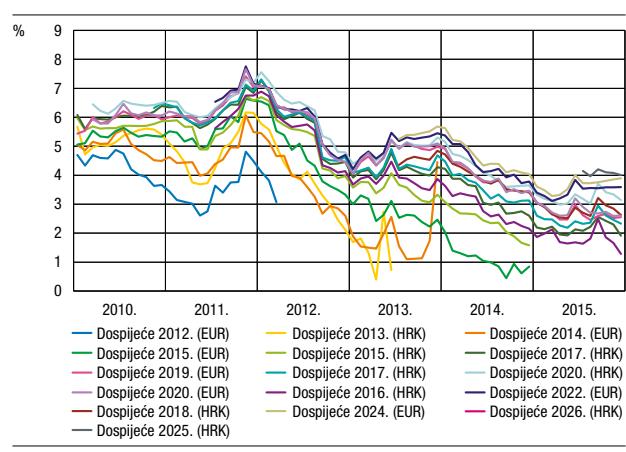
Tijekom 2015. godine Ministarstvo financija održalo je ukupno 24 aukcije trezorskih zapisa, na kojima je prikupljeno ukupno 29,8 mld. kuna, što je za 3,6 mld. kuna više nego prethodne godine. Osim plasiranih kunske trezorske zapisa kojima je prikupljeno 19,4 mld. kuna, na aukcijama su plasirani i eurski trezorski zapisi plativi u kuna kojima je prikupljeno 10,4 mld. kuna, što je za 9,3 mld. kuna više nego u 2014. godini.

Stanje ukupno upisanih trezorskih zapisa MF-a na kraju prosinca 2015. iznosilo je 28,2 mld. kuna, što je za 2 mld. kuna, odnosno 6,5% manje nego krajem 2014. godine. Taj je pad u cijelosti posljedica smanjenja stanja kunske trezorske zapisa koji su se smanjili za 5,9 mld. kuna, odnosno 24,8%, dok se stanje eurskih trezorskih zapisa povećalo za 4 mld. kuna, odnosno 64,2%. Time se udio eurskih u stanju ukupno upisanih trezorskih zapisa povećao na 36,1%. U strukturi ukupno upisanih trezorskih zapisa i dalje dominiraju jednogodišnji kunske trezorske zapisi, čiji je udio krajem prosinca 2015. iznosio 62,5%. S druge strane, udio kunske trezorske zapisa s rokovima dospijeća od 91 i 182 dana u stanju ukupno upisanih zapisa bio je neznatan te je krajem prosinca 2015. iznosio 0,5% i 0,8%, dok kunske trezorske zapisi s ročnošću od 728 dana nisu bili izdavani drugu godinu zaredom.

Kamatne stope na obveznice Republike Hrvatske

Tijekom 2015. prinosi do dospijeća obveznica Republike Hrvatske kojima se trgovalo na Zagrebačkoj burzi zadržali su se na otprilike jednakoj razini na kojoj su bili krajem prethodne

Slika 1.47. Kretanje prinosu do dospijeća državnih obveznica na domaćem tržištu

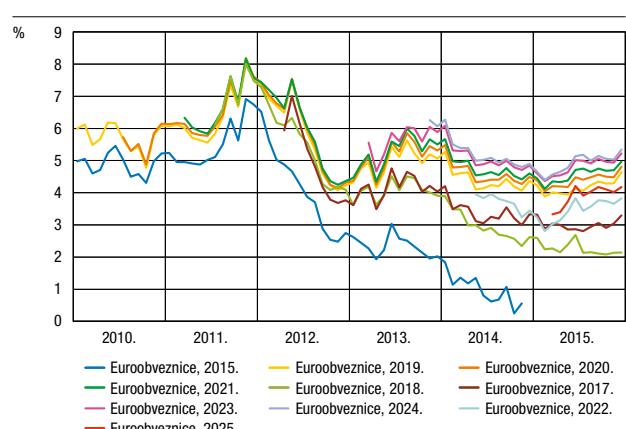

Izvor: Bloomberg

godine, čime je prekinut trend njihova pada koji je obilježio cijelu 2014. Naime, dodatno blago smanjenje prinosu do dospijeća tijekom prvog polugodišta 2015. na prosječnu razinu od 2,6% u cijelosti je neutralizirano rastom u drugom polugodištu pod utjecajem rasta premije za rizik Republike Hrvatske. Tako je prosječni prinos do dospijeća obveznica Republike Hrvatske koje su kotirale na domaćem tržištu na kraju prosinca 2015. iznosio 2,9%, što je otprilike ista razina na kojoj se nalazio i na kraju prethodne godine.

Tijekom 2015. godine dospjele su dvije desetogodišnje obveznice MF-a na domaćem tržištu, od čega jedna kunska i jedna eurska, koje su netom nakon njihova dospijeća nadomještene dvjema novim kunskim obveznicama s nominalnim vrijednostima izdanja od 6 mld. kuna i s rokovima dospijeća od 10 odnosno 11 godina. Krajem 2015. godine na domaćem je tržištu tako kotiralo 11 obveznica Ministarstva financija, jednako kao i prethodne godine, dok je njihova ukupna nominalna vrijednost iznosila 69,6 mld. kuna, što je za 3,6 mld. kuna više u odnosu

Slika 1.48. Kretanje prinosu do dospijeća državnih obveznica na međunarodnom tržištu

Izvor: Bloomberg

Tablica 1.3. Obveznice uvrštene na domaće tržište

Simbol	Izdavatelj	Datum izdavanja	Dospijeće	Valuta	Nominalna vrijednost izdanja	Nominalna kamatna stopa	Posljednja cijena ^a	Tekući prinos 31.12.2015.
RHMF-O-19BA	Republika Hrvatska	29.11.2004.	29.11.2019.	EUR	1.000.000.000	5,375%	110,65	4,858%
RHMF-O-257A	Republika Hrvatska	9.7.2015.	9.7.2025.	HRK	6.000.000.000	4,500%	105,20	4,278%
RHMF-O-26CA	Republika Hrvatska	14.12.2015.	14.12.2026.	HRK	6.000.000.000	4,250%	102,00	4,167%
RHMF-O-172A	Republika Hrvatska	8.2.2007.	8.2.2017.	HRK	5.500.000.000	4,750%	103,27	4,600%
RHMF-O-203A	Republika Hrvatska	5.3.2010.	5.3.2020.	HRK	5.000.000.000	6,750%	115,00	5,870%
RHMF-O-203E	Republika Hrvatska	5.3.2010.	5.3.2020.	EUR	1.000.000.000	6,500%	115,10	5,647%
RHMF-O-17BA	Republika Hrvatska	25.11.2010.	25.11.2017.	HRK	4.000.000.000	6,250%	107,55	5,811%
RHMF-O-167A	Republika Hrvatska	22.7.2011.	22.7.2016.	HRK	3.500.000.000	5,750%	—	
RHMF-O-227E	Republika Hrvatska	22.7.2011.	22.7.2022.	EUR	1.000.000.000	6,500%	117,95	5,511%
RHMF-O-187A	Republika Hrvatska	10.7.2013.	10.7.2018.	HRK	6.000.000.000	5,250%	106,90	4,911%
RHMF-O-247E	Republika Hrvatska	10.7.2013.	10.7.2024.	EUR	1.400.000.000	5,750%	114,50	5,022%

^a U redovitom prometu

Izvor: Zagrebačka burza, godišnje izvješće za 2015.

Tablica 1.4. Izdanja hrvatskih euroobveznica na kraju 2015.

Obveznica	Datum izdavanja	Valuta	Iznos	Nominalna kamatna stopa	Prinos pri izdavanju
Euroobveznice, 2025.	3.11.2015.	EUR	1.500.000.000	3,000%	3,25%
Euroobveznice, 2019.	5.11.2009.	USD	1.500.000.000	6,750%	7,01%
Euroobveznice, 2020.	14.7.2010.	USD	1.250.000.000	6,625%	6,75%
Euroobveznice, 2021.	24.3.2011.	USD	1.500.000.000	6,375%	6,62%
Euroobveznice, 2018.	8.7.2011.	EUR	750.000.000	5,875%	6,12%
Euroobveznice, 2017.	27.4.2012.	USD	1.500.000.000	6,250%	6,37%
Euroobveznice, 2023.	4.4.2013.	USD	1.500.000.000	5,500%	5,62%
Euroobveznice, 2024.	26.11.2013.	USD	1.750.000.000	6,000%	6,20%
Euroobveznice, 2022.	29.5.2014.	EUR	1.250.000.000	3,875%	4,02%

Izvor: Bloomberg

na stanje s kraja prethodne godine, čime je supstituirano smanjenje stanja trezorskih zapisa MF-a tijekom 2015. godine.

Prinosi na većinu hrvatskih obveznica prisutnih na inozemnom tržištu porasli su tijekom 2015., te su se do kraja godine vratili na približno jednaku razinu na kojoj su se nalazili krajem 2013., nakon pada na najniže dotad zabilježene razine krajem 2014. godine. Tako je prosječni prinos do dospijeća na hrvatske obveznice na inozemnom tržištu u 2015. porastao za 0,2 postotna boda u odnosu na kraj 2014., dok je nominalnom vrijednošću ponderirani prosječni prinos do dospijeća, koji čini prosječni trošak financiranja na međunarodnom tržištu, porastao za 0,7 postotnih bodova. Međutim, na taj su porast najviše utjecale obveznice s dužim rokovima dospijeća, dok su se zahtijevani prinosi kod euroobveznica kraćih rokova dospijeća blago smanjili (za prosječno 0,26%).

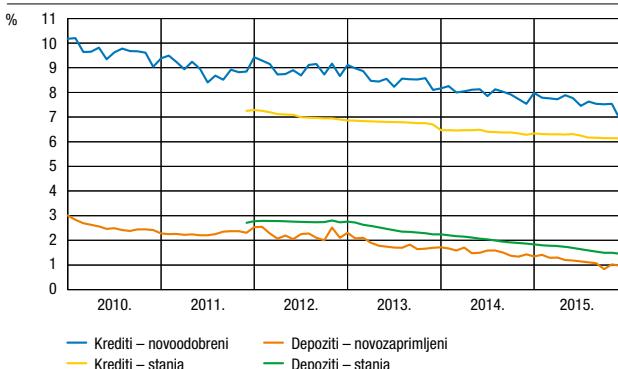
Početkom lipnja 2015. godine na međunarodnom tržištu dospjela je šestogodišnja državna obveznica nominalnog izdanja 0,75 mlrd. EUR izdana 2009. godine. Početkom studenoga 2015. Republika Hrvatska izdala je novu obveznicu na međunarodnom tržištu nominalnog iznosa 1,5 mlrd. EUR uz prinos pri

izdavanju od 3,25%, što je znatno niže u odnosu na obveznička izdanja prijašnjih godina, a posljedica je globalno niskih referentnih kamatnih stopa. Time je krajem 2015. godine na inozemnim tržištima kapitala kotirao jednak broj obveznica kao i na kraju prethodne godine, odnosno ukupno devet izdanja državnih obveznica od kojih su tri bile nominirane u eurima, a ostalih šest u američkim dolarima. Ukupna nominalna vrijednost svih devet izdanja hrvatskih obveznica na inozemnim tržištima na kraju 2015. iznosila je 89,6 mlrd kuna, što je za čak 11,8 mlrd. kuna više u odnosu na stanje s kraja prethodne godine. Znatan dio porasta, konkretno 6,1 mlrd. kuna, može se pripisati tečajnim razlikama, odnosno aprecijaciji tečaja američkog dolara u odnosu na kunu, pri čemu je od 9 mlrd. USD nominalnog iznosa obveznica nominiranih u američkim dolarima 7,5 mlrd. USD zaštićeno od valutnog rizika.

Kamatne stope poslovnih banaka

Aktivne i pasivne kamatne stope banaka nastavile su trend snižavanja tijekom 2015. godine. Pritom je postupno smanjivanje kamatnih stopa na kredite, što na prosječnoj godišnjoj razini

Slika 1.49. Prosječne kamatne stope^a poslovnih banaka na kredite (bez revolving kredita) i depozite

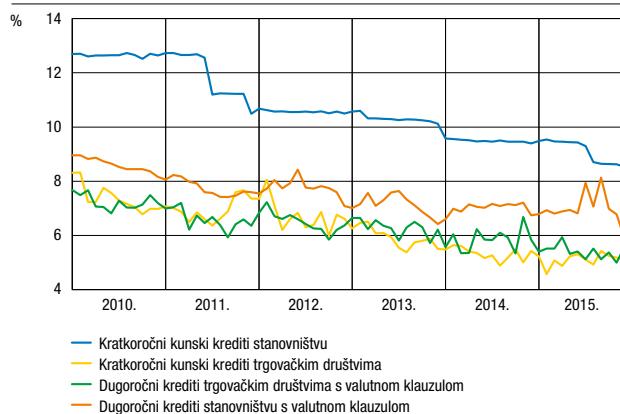
^a Prosječna vagana kamatna stopa na novoodobrene kredite i njihova stanja (bez revolving kredita) i primljene depozite i njihova stanja u izveštajnom razdoblju. Kamatne stope na primljene oročene depozite vagane su njihovim stanjima.
Izvor: HNB

znoси 0,37 postotnih bodova, približno jednakim intenzitetom pratiло smanjivanje kamatnih stopa na depozite. Posljedično se ukupna kamatna razlika uglavnom zadržala na razini koja je prevladavala u 2014. godini.

Kod kamatnih stopa na novoodobrene kredite poduzećima nastavila se višegodišnja tendencija njihova blagog smanjivanja. Kamatne stope na kratkoročne kunske kredite trgovачkim društvima iznosile su krajem 2015. godine 5,12% (u prosincu 2014. godine 5,43%), a tijekom godine prosječno su bile za 0,22 postotna boda niže nego u 2014. godini. Isto tako, kamatne stope na dugoročne kredite trgovачkim društvima s valutnom klauzulom krajem 2015. zadržale su se na 5,57% (godinu prije iznosile su 5,84%), pa su na godišnjoj razini prosječno snižene za 0,44 postotna boda.

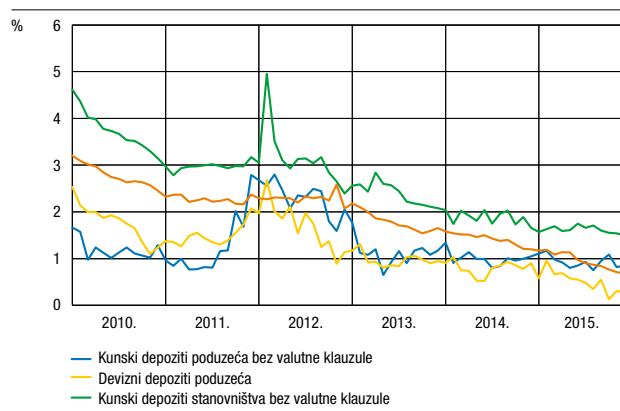
Kod kamatnih stope na novoodobrene kredite stanovništvu došlo je do pada kratkoročnih, dok su dugoročne kamatne stope ostale nepromijenjene. Na kamatne stope na kredite stanovništvu snažno su utjecale i promjene zakonskih propisa. Kamatne stope na kratkoročne kunske kredite stanovništvu bez valutne klauzule snižene su za 0,86 postotnih bodova (s 9,39% na 8,54%), pri čemu je najveće smanjenje ostvareno sredinom godine zbog izmjene zakonskih propisa. Isto tako, kamatne stope na novoodobrene dugoročne kredite stanovništvu s valutnom klauzulom bile su relativno stabilne do prve polovine godine, nakon čega su počele varirati pod utjecajem izmjena zakonskih propisa. Unatoč tome, cijena novoodobrenoga dugoročnog financiranja stanovništva (odnosno na rok dulji od godine dana) tijekom 2015. ostala je prosječno na razini iz prethodne godine i iznosila otprilike 7,00%, dok je na eurske stambene kredite u prosjeku iznosila 5,16%. Naime, izmjenama Zakona o obveznim odnosima i Zakona o potrošačkom kreditiranju snižene su maksimalne kamatne stope. Nadalje, u prosincu 2015. kamatne stope na novoodobrene dugoročne kredite stanovništvu s valutnom klauzulom na godišnjoj su se razini snizile za 0,83 postotna boda, što je u prvom redu posljedica konverzije kredita vezanih uz švicarski franak u eurske kredite. Naime, krajem godine ostvaren je snažan rast novoodobrenih eurskih stambenih

Slika 1.50. Prosječne kamatne stope^a poslovnih banaka na kredite (bez revolving kredita)

^a Prosječna vagana kamatna stopa na novoodobrene kredite u izvještajnom razdoblju
Izvor: HNB

Slika 1.51. Prosječne kamatne stope^a poslovnih banaka na oročene depozite do tri mjeseca

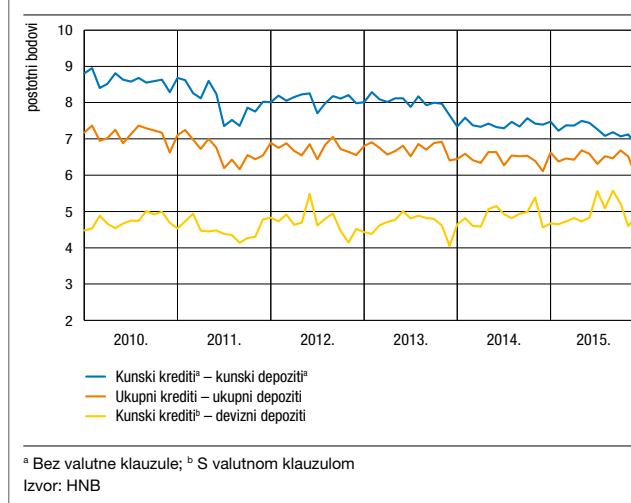

kredita stanovništvu radi konverzije, a to je negativno utjecalo na izračun vagane kamatne stope s obzirom na to da se snizio udio uobičajeno skupljega, dugoročnoga potrošačkog finaniranja.

Kratkoročne kamatne stope na oročene devizne depozite poduzeća smanjene su u razdoblju od prosinca 2014. do prosinca 2015. godine s 0,90% na 0,28%. U istom su razdoblju kamatne stope na oročene devizne depozite stanovništva usporedive ročnosti smanjene s 1,20% na 0,68%. Nadalje, kamatne stope na oročene kunske depozite poduzeća bez valutne klauzule na rok do tri mjeseca krajem 2015. zadržale su se na razini od 0,85% (u prosincu 2014. iznosile su 1,05%), dok su se u istom razdoblju u segmentu stanovništva zadržale na razini od 1,50% (1,66% godinu prije). Slična kretanja kamatnih stopa ostvarena su i kod drugih kategorija depozita.

Opća kamatna razlika, odnosno razlika između aktivnih i pasivnih kamatnih stopa na sve novoodobrene kredite poslovnih banaka tijekom 2015. prosječno je iznosila 6,47 postotnih

Slika 1.52. Razlike između prosječnih kamatnih stopa poslovnih banaka na kredite (bez revolving kredita) i na depozite

bodova, što u prosjeku odgovara razini iz prethodne godine. Međutim, ovisno o valutnoj klauzuli kredita i depozita kamatna razlika je tijekom godine iskazivala međusobno suprotna kretanja. Dok se tako kamatna razlika na čiste kunske kredite i depozite (bez valutne klauzule) tijekom 2015. u odnosu na 2014. kontinuirano smanjivala i prosječno je snižena za 0,16 postotnih bodova, ona po indeksiranim kunkim kreditima i deviznim

depozitima uz nešto je veću kolebljivost vrlo blago porasla (prosječno za 0,07 postotnih bodova).

1.2.7. Financijski sektor

Ukupna imovina financijskih posrednika porasla je tijekom 2015. godine za 0,7%, pri čemu se struktura financijskog tržišta načelno nastavila mijenjati prema obrascu započetom 2011. godine. Tako je nastavljen pad udjela kreditnih institucija u imovini financijskog sektora koji je na kraju 2015. godine iznosio 71,7%. Istodobno, nastavljen je rast udjela mirovinskih fonda koji su na kraju 2015. godine činili 14,0% imovine sektora. Osim kreditnih institucija, smanjio se i udio društava za lizing i društava za faktoring, dok je imovina otvorenih investicijskih fonda porasla. Imovina društava za osiguranje i reosiguranje stagnirala je.

Kreditne institucije

Pad imovine banaka nastavio se tijekom 2015. godine te je ona, nakon nominalnog smanjenja za 0,8%, na kraju godine iznosila 391,7 mlrd. kuna, a njegov se udio u imovini financijskog sektora smanjio na 70,3%. Osim izostanka kreditnog rasta i nastavka razduživanja banaka, na pad (neto) imovine banaka utjecao je i nastavak rasta ispravaka vrijednosti za neprihodosne kredite, otpisi plasmana povezani s konverzijom kredita uz švicarski franak te provedene aktivnosti prodaje nenaplativih

Tablica 1.5. Imovina i relativni udjeli financijskih posrednika u milijunima kuna i postocima

	XII. 2012.			XII. 2013.			XII. 2014.			XII. 2015.		
	Iznos	Udio	Broj									
Kreditne institucije												
1. Banke ^a	399.920	73,9	30	397.864	72,8	29	395.897	71,5	27	391.969	70,3	27
2. Štedne banke	27	0	1	16	0,0	1	17	0,0	1	9	0,0	1
3. Stambene štedionice ^a	7.456	1,4	5	7.565	1,4	5	7.775	1,4	5	7.773	1,4	5
Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi												
4. Društva za osiguranje i reosiguranje	34.050	6,3	28	34.511	6,5	27	36.646	6,6	26	36.592	6,6	24
5. Obvezni mirovinski fondovi	51.134	9,4	4	58.238	10,6	4	66.282	12,0	12	74.005	13,3	12
6. Dobrovoljni mirovinski fondovi	2.429	0,4	23	2.703	0,5	22	3.248	0,6	22	3.726	0,7	22
Ostali financijski posrednici												
7. Otvoreni investicijski fondovi	12.962	2,4	114	13.257	2,4	101	13.252	2,4	100	14.131	2,5	102
8. Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji ^b	1.134	0,2	1	972	0,2	1	750	0,1	1	688	0,1	1
9. Zatvoreni investicijski fondovi i fondovi rizičnoga kapitala	2.140	0,4	14	1.869	0,3	11	2.321	0,4	11	2.494	0,4	11
10. Društva za lizing	22.237	4,1	25	19.732	3,6	23	19.145	3,5	23	17.641	3,2	21
11. Društva za faktoring	7.212	1,3	16	7.987	1,5	14	7.971	1,4	17	7.450	1,3	13
12. Kreditne unije	602	0,1	26	660	0,1	26	737	0,1	26	702	0,1	25
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12)	541.303	100,0		545.372	100,0		554.040	100,0		557.179	100,0	

^a Nadzorni podaci (brojke se mogu razlikovati od monetarne statistike zbog konsolidacije). Podatak za 2015. godinu odnosi se na nerevidirano izvješće.

^b Od 14. travnja 2008. članovi ovog fonda mogu prodavati udjele. Do tog datuma fond je bio zatvoren za isplate.

Izvori: Hanfa; HNB

potraživanja. Na tržištu i dalje postoji samo jedna štedna banka, a njezina se imovina tijekom 2015. godine smanjila te je na kraju godine iznosila 9 mil. kuna.

Imovina stambenih štedionica ostala je gotovo nepromijenjena tijekom 2015. godine. Posljedično, udio ovih posrednika na financijskom tržištu ostao je nepromijenjen te je iznosio 1,4% kao i u protekle tri godine.

Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi

Ukupna imovina društava za osiguranje i reosiguranje stagnirala je tijekom 2015. godine kao i udio ovih posrednika na financijskom tržištu (6,6%). Pod utjecajem rasta zaračunate godišnje premije u segmentu životnih osiguranja u 2015. godini došlo je do blagog porasta ukupne zaračunate premije od 1,9%.

S rastom imovine od 11,6% obvezni mirovinski fondovi i dalje su posrednici s uvjerljivo najbržim rastom imovine i udjela na tržištu koji je potkraj 2015. godine dosegnuo 13,3%. Porast imovine obveznih mirovinskih fondova bio je potaknut rastom tržišne vrijednosti njihove neto imovine koji je tijekom 2015. iznosio 6,1%, ali i uplatama postojećih i novih članova.⁸ Promjene u strukturi imovine obveznih mirovinskih fondova u 2015. nisu značajne u odnosu na prethodne godine. Najveći dio ukupne imovine obveznih mirovinskih fondova uložen je na domaćem tržištu (oko 87%), a u strukturi prevladavaju državne obveznice (oko 73%). Kao i tijekom 2014. godine, dobrovoljni mirovinski fondovi jedini su ostvarili rast imovine brži od obveznih mirovinskih fondova. S rastom imovine od 14,7% udio ovih posrednika na kraju 2015. godine iznosio je 0,7%.

Opisana kretanja u imovini finansijskih posrednika u značajnoj mjeri oslikavaju kretanja na tržištu kapitala. U 2015. godini CROBIS, indeks kretanja cijena obveznica, stagnirao je (rast od 0,1%), a s uključenim stečenim kamata (što je mjeren novim indeksom CROBIStr) prinos od ulaganja u obveznice na hrvatskom tržištu iznosio je 5,3%. Istodobno, s padom

CROBEX-a od 3,2% u 2015. godini, nastavio se trend pada dioničkog indeksa započet tijekom 2014. godine.

Ostali finansijski posrednici

Nakon stagnacije tijekom 2014. godine imovina otvorenih investicijskih fondova tijekom 2015. godine porasla je za 6,6%. Pritom je za rast imovine ovih posrednika podjednako zaslužan rast vrijednosti obveznica kao i uplate u investicijske fondove. Tako je imovina obvezničkih investicijskih fondova porasla za oko 56%, mješovitih za 7,9%, dok je imovina novčanih stagnirala (rast manji od 1%), a imovina dioničkih smanjila se za oko 4%.

Imovina Fonda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji nastavila se smanjivati te je na kraju 2015. godine iznosila 688 mil. kuna, što je pad od 62 mil. kuna, odnosno oko 8% u odnosu na kraj 2014. Osim zbog negativnih prinosa (vrijednost udjela pala je za oko 5% tijekom 2015. godine), imovina ovog fonda smanjuje se i zbog nastavka prodaje udjela fonda (broj udjela smanjio se za oko 3%). Imovina zatvorenih investicijskih fondova i fondova rizičnoga kapitala tijekom 2015. godine porasla je za 7,4%, odnosno 172 mil. kuna, čime je imovina ovih posrednika dosegnula najvišu razinu zabilježenu nakon 2007. godine.

Trend pada imovine društava za lizing započet 2009. nastavio se i tijekom 2015. godine. Nakon što se trend smanjivanja imovine ovih posrednika tijekom 2014. znatno usporio (na samo 3%), tijekom 2015. godine imovina ovih posrednika smanjila se za 7,9%.

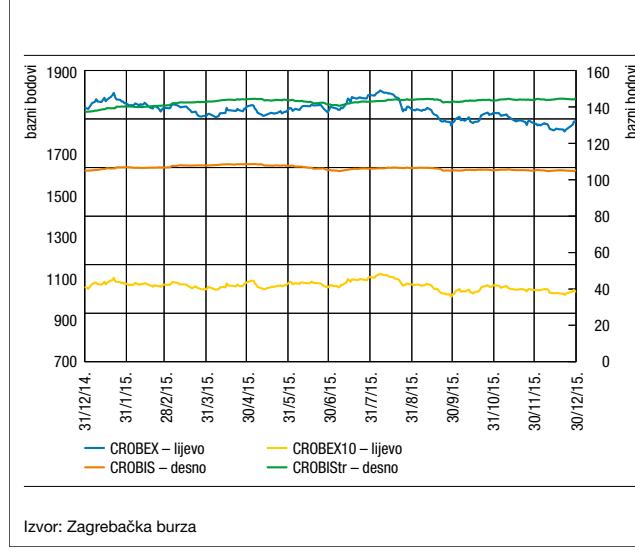
Kao i tijekom 2014. godine, imovina društava za faktoring smanjila se tijekom 2015. godine i dosegnula 7,45 mlrd. kuna (odnosno oko 7% manje u odnosu na kraj 2014.). Pritom je tijekom 2015. godine došlo do prekida višegodišnjeg trenda rasta poslova eskontiranja mjenica (pad od oko 20%), koji je tek djelomično neutraliziran rastom domaćih potraživanja po faktoringu (rast od oko 15%).

Kreditne unije i dalje su finansijski posrednici s marginalnim udjelom u imovini finansijskog sektora. Imovina tih posrednika tijekom 2015. godine smanjila se za oko 5% (35 mil. kuna), a njihov se broj smanjio na 25.

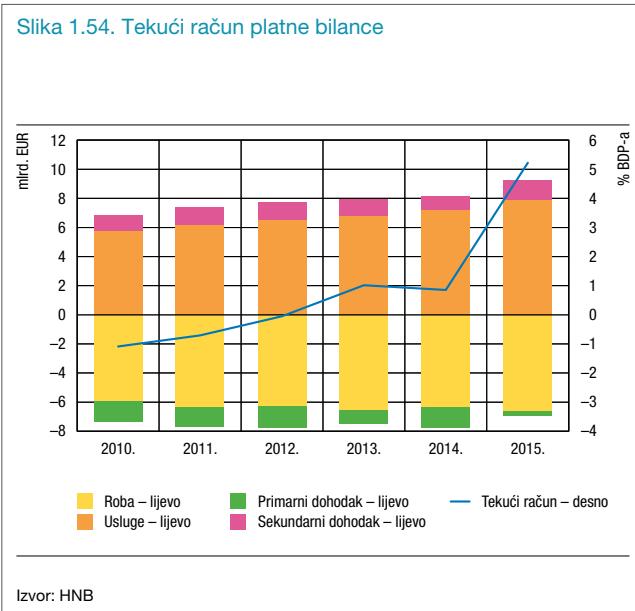
1.2.8. Platna bilanca

Višak na tekućem računu platne bilance dosegnuo je u 2015. godini 5,2% BDP-a i zamjetno se povećao u odnosu na prethodnu godinu (0,9% BDP-a). Takva kretanja ponajviše su rezultat znatnog poboljšanja salda primarnog dohotka, koje je posljedica troška poslovnih banaka u stranom vlasništvu uzrokovanih knjiženjem očekivanih učinaka konverzije kredita u švicarskim francima. Rastu viška na tekućem računu pridonijeli su i pozitivni rezultati u međunarodnoj razmjeni robe i usluga, što se prije svega odnosi na izrazito uspješnu turističku sezonu i, nešto manje, na poboljšanje salda u razmjeni drugih usluga. Istodobno se manjak u robnoj razmjeni s inozemstvom povećao

Slika 1.53. Kretanje dioničkih i obvezničkih indeksa na Zagrebačkoj burzi u 2015.

⁸ Nakon 20. kolovoza 2014. više se ne objavljuje jedinstveni indeks MIREX za neto vrijednost ukupne imovine OMF-a. Za potrebe ove publikacije promjena vrijednosti imovine OMF-a izračunata je pomoću ponderiranog MIREX-a za kraj 2014. i 2015. godine. Ponderirani MIREX izračunat je uzimanjem u obzir pondera pojedinačnih fondova i njihovih portfelja po stupnju rizičnosti (A, B, C) te kretanja njihovih vrijednosti.

jer je prirast uvoza u absolutnom iznosu nadmašio prirast izvoza. Povoljno je na saldo tekućeg računa također djelovalo znatno povećanje korištenja sredstava iz fondova EU-a, koje je rezultiralo rastom neto prihoda na osnovi sekundarnog dohotka i povećanjem, u manjoj mjeri, neto priljeva na kapitalnom računu. Promatraju li se zajedno račun tekućih i račun kapitalnih transakcija, ukupan višak u 2015. iznosio je 5,6% BDP-a, a u prethodnoj godini, za usporedbu, 1,1% BDP-a.

Na tokove kapitala s inozemstvom u 2015. najviše je utjecalo zamjetno poboljšanje neto dužničke pozicije kreditnih institucija, koje su pojačale intenzitet razduživanja u odnosu na prethodnu godinu. Manji neto priljev na osnovi inozemnih izravnih ulaganja ponajprije je rezultat zabilježene negativne zadržane dobiti zbog ostvarenih gubitaka domaćih banaka u stranom vlasništvu, dok je kod vlasničkih ulaganja rast obveza, ako se isključi utjecaj kružnoga izravnog ulaganja u 2014., bio jači nego prethodne godine. Neto inozemna pozicija središnje banke pogoršala se u 2015.

Račun tekućih i kapitalnih transakcija

Na tekućem računu platne bilance ostvaren je u 2015. višak od 5,2% BDP-a, koji je bio zamjetno povoljniji nego prethodne godine. Na njegovo poboljšanje najviše je utjecalo snažno smanjenje manjka na računu primarnog dohotka, povezano s učincima konverzije kredita u švicarskim francima na poslovne rezultate banaka u inozemnom vlasništvu. Rastu viška na tekućem računu pridonio je i rast neto izvoza usluga zbog znatno boljih turističkih rezultata, dok je snažnije korištenje raspoloživih sredstava iz fondova EU-a djelovalo na rast neto prihoda sekundarnog dohotka. Nasuprot tome, manjak u robnoj razmjeni povećao se jer je prirast uvoza bio nešto izraženiji od prirasta izvoza.

Neto izvoz usluga u 2015. povećao se za 8,9% u odnosu na 2014. te je dosegnuo gotovo petinu ostvarenoga godišnjeg BDP-a. Najvažniji činitelj pozitivnih kretanja u međunarodnoj razmjeni usluga i u 2015. ponovno je bio turizam. Osim toga, na računu ostalih usluga, nakon dugogodišnjeg manjka, zabilježen je višak, čemu je posebice pridonijelo povećanje neto izvoza

Tablica 1.6. Struktura salda tekućih i kapitalnih transakcija platne bilance

u postocima BDP-a

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015. ^a
Saldo tekućih transakcija	-1,1	-0,7	0,0	1,0	0,9	5,2
Roba	-13,2	-14,3	-14,3	-15,1	-14,8	-15,1
Usluge	12,8	13,8	14,8	15,6	16,8	17,9
od toga: prihodi od turizma	13,8	14,8	15,6	16,6	17,2	18,1
Primarni dohotak	-3,1	-2,9	-3,3	-2,0	-3,3	-0,7
Sekundarni dohotak	2,4	2,7	2,8	2,6	2,1	3,1
Saldo kapitalnih transakcija	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,4
Saldo tekućih i kapitalnih transakcija	-1,0	-0,6	0,1	1,2	1,1	5,6

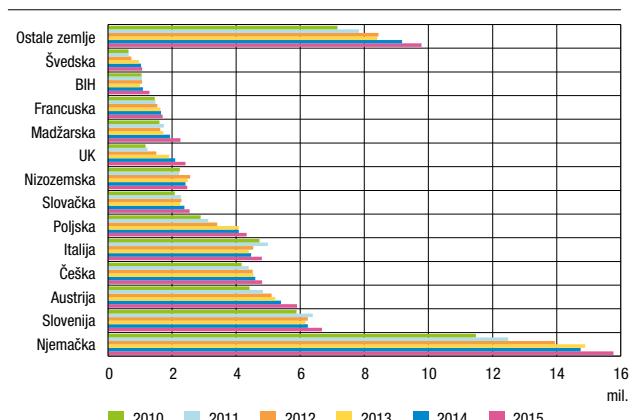
^a Preliminarni podaci

Izvor: HNB

računalnih usluga, usluga popravaka robe te osobnih, kulturnih i rekreacijskih usluga. S druge strane, nepovoljna kretanja ponajviše su bila prisutna u razmjeni finansijskih usluga, prije svega usluga pruženih u finansijskom posredovanju (FISIM), zatim telekomunikacijskih usluga, naknada za prava na korištenje intelektualnog vlasništva i ostalih tehničkih usluga.

Prihodi od turizma porasli su u 2015. za 7,6% u usporedbi s prethodnom godinom. Tome su uvelike pridonijela povoljna kretanja fizičkih pokazatelja u turizmu, a pritom je prema podacima DZS-a vidljivo povećanje dolazaka stranih turista u komercijalne smještajne kapacitete od 9,1%, a njihovih noćenja za 7,4%. U strukturi gostiju prema emitivnim tržištima najviše se ističe porast noćenja gostiju iz Njemačke, a značajnije se povećao i broj noćenja gostiju iz Austrije, Slovenije, Madžarske i Italije. Nasuprot tome, najveći pad noćenja već treću godinu zaredom zabilježen je kod ruskih turista, kao rezultat novoga viznog režima uvedenog nakon pristupanja Hrvatske EU-u, ali i nepovoljne gospodarske situacije u Rusiji.

Slika 1.55. Noćenja gostiju iz odabranih zemalja u komercijalnim smještajnim kapacitetima

Izvor: DZS

Manjak na računu primarnog dohotka u 2015. se smanjio za gotovo 80% u odnosu na prethodnu godinu, i to u prvom redu zbog smanjenja rashoda od izravnih vlasničkih ulaganja. Rezultat je to ostvarenih gubitaka poduzeća i banaka u inozemnom vlasništvu, od čega najviše u djelatnosti finansijskog posredovanja (povezanih s knjiženjem očekivanih učinaka konverzije kredita u švicarskim francima) te u manjoj mjeri u djelatnosti proizvodnje naftnih derivata.⁹ Istodobno su kod većine ostalih poduzeća u inozemnom vlasništvu ostvareni bolji poslovni rezultati, posebno u hotelijerskoj i uslužnoj djelatnosti te trgovini na veliko i malo. Prihodi od izravnih ulaganja također su se smanjili, ali u mnogo manjoj mjeri nego rashodi, što je posljedica slabijih poslovnih rezultata stranih poduzeća u domaćem vlasništvu, koji su osim u proizvodnji naftnih derivata zabilježeni i u djelatnosti vađenja nafte i zemnog plina. Na poslovne rezultate i domaćih poduzeća u inozemnom vlasništvu i inozemnih poduzeća u domaćem vlasništvu nepovoljno su djelovali učinci vrijednosnog usklađivanja imovine. Dodatno je činitelj smanjenja manjka na računu primarnog dohotka bio i snažan rast prihoda od naknada zaposlenima s osnove rada u inozemstvu. Nasuprot tome, kamatni troškovi inozemnog financiranja (isključujući FISIM) blago su porasli, što se prije svega odnosi na državu, dok su se troškovi kreditnih institucija i ostalih domaćih sektora smanjili.

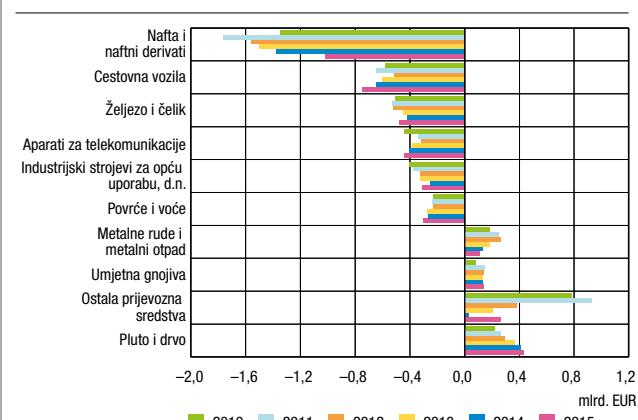
U 2015. na godišnji rast neto prihoda od sekundarnog dohotka pretežno je utjecalo jače korištenja sredstava iz fondova EU-a, koje je odredilo i rast prihoda od kapitalnih transfera. Promatraju li se ukupno iskorištena sredstva tekuće i kapitalne prirode u 2015. (koja se bilježe na računima sekundarnog dohotka i kapitalnih transakcija), ona su bila veća od ukupno primljenih sredstava iz EU-a u tekućoj godini, s obzirom na to da su krajnjim korisnicima dodijeljena i sredstva primljena prethodnih godina. U skladu s time krajnjim je korisnicima tijekom 2015. raspoređeno oko 2,5 puta više sredstava nego u 2014.

Robna razmjena

Kretanja u robnoj razmjeni s inozemstvom u 2015. godini obilježio je rast izvoza koji je bio brži od rasta uvoza. Međutim prirast uvoza u apsolutnom je iznosu nadmašio prirast izvoza, što je prema podacima DZS-a dovelo do produbljivanja manjka u robnoj razmjeni s inozemstvom za 2,8% u odnosu na prethodnu godinu. Tome je najviše pridonijelo povećanje negativnog salda u razmjeni električne energije, cestovnih vozila, zatim kapitalnih proizvoda (posebice električnih strojeva, aparata i uređaja te industrijskih proizvoda za opću uporabu) i proizvoda metalne industrije (najviše željeza i čelika). Za razliku od toga, zahvaljujući padu cijena sirove nafte na svjetskom tržištu zabilježeno je značajno smanjenje manjka u razmjeni nafte i naftnih derivata. Ublažavanju manjka na računu robe pridonijelo je i povećanje neto izvoza ostalih prijevoznih sredstava (uglavnom brodova), nakon nekoliko godina nepovoljnih kretanja.

Ukupan se robni izvoz, nakon istaknutog rasta u 2014. godini, nastavio povećavati u 2015., i to još jačim intenzitetom.

Slika 1.56. Saldo robne razmjene s inozemstvom prema odabranim odsjecima SMTK-a

Izvor: DZS

Robni je izvoz tako porastao za 11,2% na godišnjoj razini te je iznosio 11,5 mlrd. EUR. Promatrano po pojedinim kategorijama SMTK-a, izvoz brodova povećao se nakon četiri uzastopne godine pada, te je u ukupnome robnom izvozu sudjelovao s udjelom od 2,9%. Međutim, to je još uvijek mnogo manje od prosječno 11,4%, koliko je bilo ostvareno u razdoblju od 2005. do 2011. S druge strane, zbog nastavka smanjivanja cijena sirove nafte na svjetskom tržištu, smanjila se vrijednost izvoza nafte i naftnih derivata, unatoč rastu izvezenih količina. Istodobno je jačanje izvoza primjetno u mnogim drugim odsjecima SMTK-a (izvoz bez brodova i nafte povećao se za 10,9%), a među pojedinim odsjecima posebno se ističe povećanje izvoza medicinskih i farmaceutskih proizvoda, cestovnih vozila, proizvoda od kože i metala. Osim navedenoga, porastao je i izvoz kapitalnih proizvoda, od čega najviše električnih strojeva, aparata i uređaja te aparata za telekomunikacije, snimanje zvuka i reprodukciju, dok je rast izvoza prehrabnenih proizvoda ponajviše rezultat rasta izvoza žitarica i proizvoda od žitarica. Ipak, u određenim su segmentima ostvareni nepovoljni rezultati, pri čemu se izdvaja nastavak smanjivanja izvoza zemnog i industrijskog plina te obojenih metala.

Ukupan robni uvoz dodatno se tijekom 2015. povećao, a to je rezultat oporavka domaće potražnje i uvjeta na tržištu rada, ali i velike povezanosti s izvoznim kretanjima (zbog uvozne ovisnosti izvoza te intenziviranja tranzitne trgovine). Robni je uvoz tako uz godišnji rast od 7,9% u 2015. godini iznosio 18,5 mld. EUR. Na njegovo povećanje utjecao je rast uvoza ostalih prijevoznih sredstava (uglavnom brodova) na doradu, dok je pad cijena sirove nafte na svjetskom tržištu rezultirao smanjenjem uvoza nafte i naftnih derivata, četvrtu godinu zaredom, unatoč porastu uvezene količine. Ako se isključe te dvije kategorije, rast uvoza bio je još izraženiji i iznosio je 12,2%, što se velikim dijelom odnosi na povećanje uvoza kapitalnih proizvoda (posebno električnih strojeva, aparata i uređaja te industrijskih strojeva za

⁹ Gubitke u ovoj djelatnosti prikazale su na temelju vrijednosnog uskladivanja imovine inozemne podružnice domaćeg poduzeća koje je u stranom vlasništvu, što utječe i na zadržanu dobit u sklopu inozemnih izravnih ulaganja (na strani sredstava i obveza) na finansijskom računu platne bilance. Krajem 2013. i 2014. također su bili zabilježeni gubici u ovoj djelatnosti.

Tablica 1.7. Robni izvoz i uvoz prema odabranim odsjecima SMTK-a
u milijunima eura

Izvoz				Odsjeci SMTK-a	Uvoz			
2012.	2013.	2014.	2015. ^a		2012.	2013.	2014.	2015. ^a
1.053	940	875	759	Nafta i naftni derivati	2.609	2.442	2.252	1.778
720	331	202	465	Ostala prijevozna sredstva	337	128	170	204
7.856	8.319	9.292	10.307	Ostalo	13.268	13.957	14.708	16.500
675	731	642	683	Električni strojevi, aparati, uređaji	645	794	721	827
402	390	604	639	Odjeća	479	470	789	855
158	161	253	339	Cestovna vozila	671	761	899	1.088
426	410	414	561	Medicinski i farmaceutski proizvodi	641	637	676	794
286	330	385	401	Industrijski strojevi za opću uporabu, d.n.	610	651	633	714
333	365	408	469	Proizvodi od metala, ostali	485	519	527	607
259	319	369	404	Razni gotovi proizvodi, d.n.	556	545	581	654
71	178	341	374	Električna energija	501	470	517	671
113	72	108	146	Aparati za telekomunikacije	432	451	510	590
56	102	133	121	Željezo i čelik	576	552	552	599
330	355	370	392	Proizvodi od nemetalnih minerala	249	246	264	295
276	281	320	348	Specijalni strojevi za pojedine industrijske grane	315	299	325	335
335	408	492	537	Pluto i drvo	43	44	79	108
250	280	331	363	Pokućstvo i dijelovi	233	219	237	271
9.629	9.589	10.369	11.531	Ukupno	16.214	16.528	17.129	18.482

^aPrivremeni podaci

Izvor: DZS

Tablica 1.8. Robni izvoz i uvoz RH prema ekonomskim grupacijama zemalja
udjeli u postocima

Izvoz ^a				Ekonomске grupacije	Uvoz ^a			
2012.	2013.	2014.	2015. ^b		2012.	2013.	2014.	2015. ^b
58,2	61,8	63,9	66,6	EU	72,6	73,9	76,4	78,0
15,3	14,5	13,9	13,4	Italija	14,0	13,1	14,3	13,2
10,2	11,8	11,2	11,3	Njemačka	13,3	14,0	15,1	15,5
8,6	10,4	11,4	12,3	Slovenija	9,5	11,5	10,8	10,7
6,5	6,3	6,1	6,5	Austrija	9,8	9,0	8,7	9,1
1,3	1,7	1,7	1,6	Efta	2,7	1,5	1,2	1,0
21,0	19,6	20,2	17,9	Cefta	6,4	5,9	5,3	5,5
12,8	12,2	11,8	9,8	Bosna i Hercegovina	3,6	3,5	2,7	2,7
4,3	4,0	4,9	4,9	Srbija	1,9	1,8	2,1	2,3
1,5	1,1	1,2	1,1	Crna Gora	0,3	0,0	0,0	0,0
19,6	16,9	14,2	13,9	Ostalo	18,4	18,6	17,2	15,5
3,4	2,9	2,6	1,7	Rusija	7,0	4,5	5,0	2,3
0,4	0,6	0,5	0,6	Kina	2,5	3,5	2,6	2,8
2,9	2,6	2,1	2,3	SAD	0,8	1,0	0,9	0,9
1,2	1,4	0,8	0,8	Turska	3,1	1,4	1,1	1,2
0,5	0,5	0,3	0,4	Japan	0,1	0,1	0,1	0,1

^aPodaci se kod izvoza robe iskazuju prema zemljama namjene, a od 1. srpnja 2013. kod uvoza robe primjenjuje se novi metodološki kriterij: u Extrastatu (razmjena sa zemljama izvan EU-a) podaci se kod uvoza robe iskazuju prema zemljama podrijetla robe, dok se kod primitaka robe u Intrastatu (razmjena sa zemljama EU-a) iskazuju prema zemljama otpreme. Radi usporedivosti i podaci o uvozu za 2012. prikazani su prema novom metodološkom kriteriju.

^bPrivremeni podaci

Izvor: DZS

opću uporabu) te cestovnih vozila. Znatnije je porastao i uvoz električne energije, medicinskih i farmaceutskih proizvoda, koje je proizvoda od kože te poljoprivrednih proizvoda (posebno povrća i voća). Nasuprot tome, značajnije smanjenje ostvareno

je kod uvoza zemnog i industrijskog plina, nemonetarnog zlata i obojenih metala.

U geografskoj strukturi robnog izvoza nastavlja se povećavanje zastupljenosti 27 zemalja članica EU-a, na koje se u

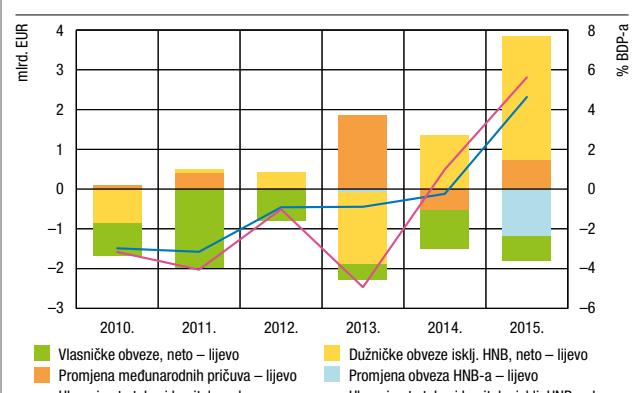
2015. odnosilo dvije trećine ukupnog izvoza. Pritom se u odnosu na prethodnu godinu najviše povećao izvoz u 15 starijih zemalja članica, među kojima se ističe pojačani izvoz u Njemačku (posebno kapitalnih proizvoda, montažnih zgrada te cestovnih vozila), Austriju (najviše kože i proizvoda od kože te ostalih prijevoznih sredstava). Izvoz u novije zemlje članice također se povećao, i to ponajviše zahvaljujući povećanju izvoza u Sloveniju zbog rasta izvoza električne energije, industrijskih strojeva za opću uporabu, cestovnih vozila i živih životinja. Za razliku od toga, izvoz u zemlje članice Efte, a ujedno i njihovo značenje nije se znatnije promijenilo, dok se izvoz u zemlje članice Cefte blago smanjio. Rezultat je to ponajprije izrazitog smanjenja izvoza nafte i naftnih derivata u Bosnu i Hercegovinu, no istodobno se nastavio rast izvoza u Srbiju, u čemu se ističe povećanje izvoza uljanog sjemenja i plodova te umjetnih gnojiva. Važnost trećih zemalja u strukturi ukupnoga robnog izvoza nastavila se smanjivati unatoč blagom povećanju izvoza. Rast izvoza u te zemlje pridonio je ponajprije veći izvoz brodova u Kajmanske i Maršalove Otoke te medicinskih i farmaceutskih proizvoda u SAD. S druge strane, izvoz u Rusiju treću se godinu zaredom smanjio, pretežno zbog slabijeg izvoza medicinskih i farmaceutskih proizvoda te ostalih prijevoznih sredstava.

Osim u izvozu udio zemalja članica EU-a dodatno se povećao i u strukturi hrvatskoga robnog uvoza te je u 2015. iznosio 78,0%. Takvim je kretanjima najviše pridonijelo povećanje uvoza iz novijih zemalja članica, prije svega zbog snažnijeg uvoza električne energije i aparata za telekomunikacije, snimanje i reprodukciju zvuka iz Madžarske te, u nešto manjoj mjeri, duhana i duhanskih proizvoda te mesa i mesnih prerađevina iz Poljske. Uvoz iz starijih zemalja EU-a također se zamjetno povećao, a čemu su najviše pridonijele Njemačka (posebno uvoz cestovnih vozila i ostalih proizvoda od metala), Austrija (najviše kože i proizvoda od kože, ostalih prijevoznih sredstava te pluta i drva), zatim Nizozemska (kapitalnih proizvoda i obuće) te Španjolska (pogonskih strojeva i uređaja, cestovnih vozila te odjeće). Udio zemalja Cefte također se povećao, i to kao rezultat rasta uvoza električne energije iz Srbije te Bosne i Hercegovine. S druge strane, blago se smanjio udio zemalja Efte, ponajviše zbog slabijeg uvoza električne energije iz Švicarske. Isto tako, nastavilo se smanjivanje udjela trećih zemalja u strukturi ukupnoga robnog uvoza, i to najviše pod utjecajem izrazitog smanjenja vrijednosti uvoza nafte i naftnih derivata iz Rusije.

Račun financijskih transakcija

Na finansijskom računu platne bilance (isključujući transakcije središnje banke) u 2015. godini ostvaren je neto odljev kapitala u inozemstvo od 2,5 mlrd. EUR (5,6% BDP-a), koji je bio naglašeniji nego prethodne godine (0,4 mlrd. EUR). Na takva je kretanja najviše utjecalo zamjetno poboljšanje neto dužničke pozicije kreditnih institucija, koje su se snažno razdužile, djelomično zbog uskladišavanja valutne pozicije s učincima očekivanog otpisa dijela kredita u švicarskim francima na temelju posebnog zakona. U 2015. znatno se manji neto priljev na osnovi inozemnih izravnih ulaganja prije svega odnosi na zabilježenu negativnu zadržanu dobit zbog gubitaka koje su ostvarile domaće banke u stranom vlasništvu, a također su povezani s

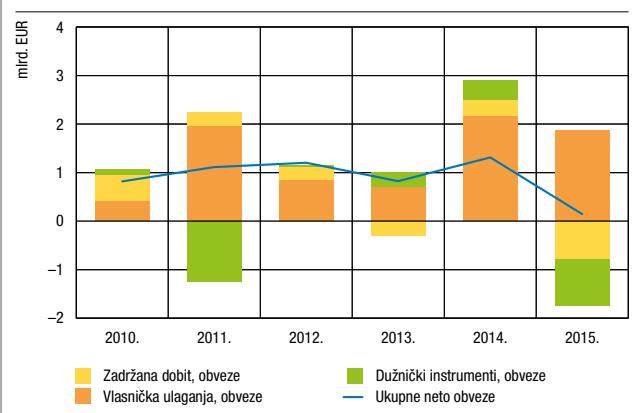
Slika 1.57. Financijske transakcije s inozemstvom i promjena međunarodnih pričuva

Napomena: Pozitivna vrijednost označuje neto odljev kapitala u inozemstvo (isključujući i rast međunarodnih pričuva). Neto obveze jesu razlika između promjene sredstava i obveza.

Izvor: HNB

Slika 1.58. Struktura inozemnih izravnih ulaganja

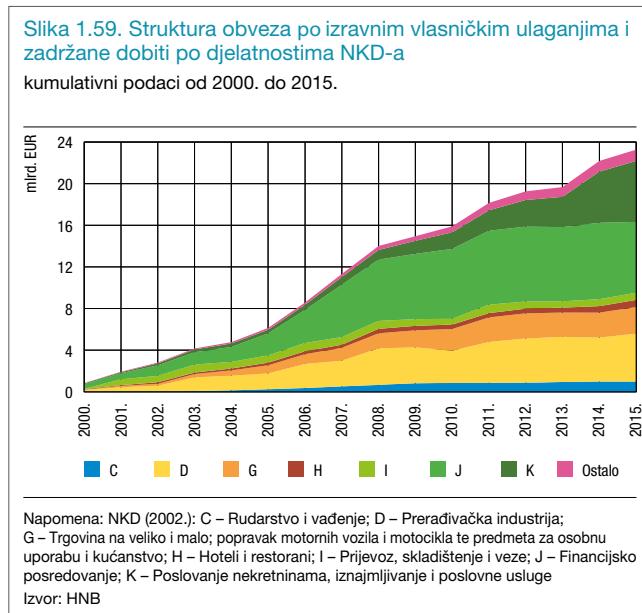
Napomena: Ukupne neto obveze pokazuju razliku između obveza i sredstava na osnovi izravnih ulaganja.

Izvor: HNB

knjiženjem očekivanih učinaka konverzije kredita u švicarskim francima. Nasuprot tome, rast neto priljeva od vlasničkih ulaganja (isključi li se utjecaj kružnoga izravnog ulaganja u 2014. i pretvaranja duga u kapital) bio je nešto jači nego prethodne godine. U istom se razdoblju neto inozemna pozicija središnje banke pogoršala.

Za razliku od prethodne godine, kada su se ukupne obveze (vlasničke i dužničke) domaćih sektora značajno povećale, u 2015. je ostvareno njihovo snažno smanjenje. To se poglavito odnosi na dužničke obveze, i to najviše kao posljedica već spomenutog snažnog razduživanja kreditnih institucija. U istom je razdoblju zabilježeno i smanjenje inozemnih obveza države, dok se dug ostalih domaćih sektora prema inozemstvu blago povećao. Pritom izraženo razduživanje privatnih društava prema vlasnički povezanim vjerovnicima nije imalo utjecaja na stanje ukupnih obveza prema inozemstvu jer se ono odnosilo samo na transakcije pretvaranja duga u kapital.

Kada je riječ o inozemnim izravnim ulaganjima, u 2015.

ostvaren je znatno manji rast neto obveza (0,1 mlrd. EUR), odnosno njihov neto priljev, nego u prethodnoj godini, kada je iznosio 1,3 mlrd. EUR. Glavni su razlozi za to učinci očekivane konverzije kredita u švicarskim francima, zbog kojih je u trećem tromjesečju zabilježena visoka negativna zadržana dobit u djelatnosti financijskog posredovanja pa je i ukupna godišnja vrijednost zadržane dobiti na strani obveza bila negativna, te, u manjoj mjeri, uskladivanje vrijednosti dugotrajne materijalne imovine poduzeća s njezinom tržišnom vrijednošću krajem godine. Isto tako na strani sredstava vidljiva je negativna vrijednost zadržane dobiti, a odnosi se najčešćim dijelom također na uskladivanja vrijednosti. Što se tiče vlasničkih ulaganja, rast obveza bio je u 2015. izraženiji nego u prethodnoj godini (isključujući utjecaj kružnih izravnih ulaganja zabilježenih u 2014. godini). Dio priljeva potječe od ulaganja u djelatnost proizvodnje duhanskih proizvoda u trećem tromjesečju 2015. godine. Međutim, većina vlasničkih ulaganja odnosi se na dokapitalizacije i istodobne otplate duga vlasnički povezanim društвima, što je posebno bilo izraženo krajem godine, a u suštini nalikuje transakcijama pretvaranja duga u kapital. U manjoj mjeri zabilježene su i stvarne transakcije pretvaranja duga u kapital. Isključu-

li se spomenute transakcije, ostala vlasnička ulaganja bila su izrazito skromna i gotovo u potpunosti odnosa su se na ulaganja u sektor poslovanja nekretninama. Njihov udio u strukturi ukupnih vlasničkih ulaganja već se duži niz godina kontinuirano povećava, a posljednjih godina raste i udio različitih ostalih poslovnih usluga.

Inozemni dug

Neto inozemni dug smanjio se petu godinu zaredom te je na kraju 2015. iznosio 22,8 mlrd. EUR, što je za 2,1 mlrd. EUR (8,5%) manje u odnosu na kraj prethodne godine. Poboljšanju ukupne neto dužničke pozicije najviše su pridonijele kreditne institucije. Osim toga, zabilježeno je naglašeno smanjenje inozemnih obveza trgovačkih društava prema vlasnički povezanim vjerovnicima, ali isključivo zbog transakcija koje zapravo nalikuju na pretvaranje duga u kapital. Za razliku od toga, neto dužnička pozicija države pogoršala se isključivo zbog izrazito nepovoljnog utjecaja međunalutnih promjena. Međutim, kod glavnine izdanja obveznica na američkom tržištu ugrađena je zaštita od tečajnog rizika, ali se ti instrumenti zaštite ne uključuju u statistiku inozemnog duga, već se odvojeno iskazuju na poziciji Financijske izvedenice u sklopu statistike stanja međunarodnih ulaganja. Kod ostalih domaćih sektora veća su korištenja od otpłata utjecala na povećanje neto duga prema vlasnički nepovezanim vjerovnicima, i to nakon petogodišnjeg trenda poboljšavanja. Nadalje, iako inozemna aktiva uvelike premašuje obveze, neto inozemna pozicija središnje banke također se pogoršala.

Neto inozemni dug kreditnih institucija uravnotežio se krajem 2015. te je na kraju godine iznosio samo 0,2 mlrd. EUR, što je smanjenje za čak 6,8 mlrd. EUR (15,5% BDP-a iz 2015.) u odnosu na vrhunac dosegnut krajem 2011. godine. Uz blagi rast inozemne aktive, kreditne su institucije u 2015. zamjetno smanjile svoje obveze prema inozemstvu, za 2,0 mlrd. EUR, a glavnina tog iznosa odnosi se na dugoročne obveze. Razduživanje banaka bilo je dvostruko izrazitije nego 2014. i nastavilo se već četvrtu godinu zaredom. Pritom je tijekom četvrtog tromjesečja, zbog istaknutog smanjenja inozemnih obveza kojem je pridonjelo uskladivanje valutne pozicije banaka s očekivanim učincima otpisa dijela kredita u švicarskim francima, prvi put

Tablica 1.9. Neto inozemni dug prema domaćim sektorima
na kraju razdoblja

Sektor dužnika	U milijunima eura						Godišnje stope promjene (%)					
	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
1. Opća država	10.738	11.087	12.352	14.223	15.221	15.773	7,7	3,3	11,4	15,2	7,0	3,6
2. Središnja banka ^a	-10.303	-10.835	-10.885	-12.486	-12.243	-12.014	2,6	5,2	0,5	14,7	-1,9	-1,9
3. Druge monetarne finansijske institucije	4.797	6.966	4.757	4.415	2.500	158	12,7	45,2	-31,7	-7,2	-43,4	-93,7
4. Ostali domaći sektori	16.746	15.779	15.269	14.532	13.906	14.330	-0,7	-5,8	-3,2	-4,8	-4,3	3,0
5. Izravna ulaganja	5.459	4.325	4.759	5.092	5.574	4.592	4,1	-20,8	10,0	7,0	9,5	-17,6
Ukupno (1+2+3+4+5)	27.437	27.322	26.253	25.777	24.959	22.839	4,3	-0,4	-3,9	-1,8	-3,2	-8,5

^a Negativne vrijednosti neto inozemnog duga upućuju na veće vrijednosti potraživanja od obveza, a negativna godišnja stopa promjene na pogoršanje neto inozemne pozicije središnje banke.

Napomena: Neto inozemni dug jest bruto inozemni dug umanjen za dužnička potraživanja prema inozemstvu.

Izvor: HNB

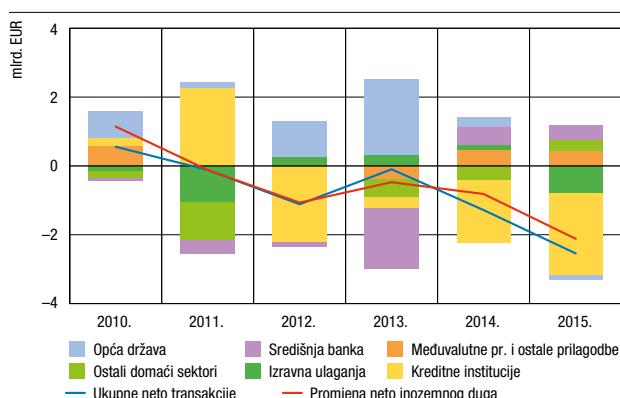
nakon 2002., stanje neto inozemnog duga banaka povremeno čak bilo negativno.

Neto inozemni dug ostalih domaćih sektora prema vlasnički povezanim vjerovnicima smanjio se u 2015. za 1,0 mlrd. EUR, dok se dug prema ostalim vjerovnicima povećao za 0,4 mlrd. EUR. Na smanjenje neto duga na osnovi izravnih ulaganja utjecale su transakcije koje u suštini nalikuju na pretvaranje duga u kapital. Isključući se spomenute transakcije, dug nefinansijskih poduzeća prema ostalim vlasnički povezanim vjerovnicima blago se povećao. Još snažnije povećao se neto dug prema ostalim, vlasnički nepovezanim, vjerovnicima. Pritom se zaduženost privatnih nefinansijskih društava nastavila povećavati, posebice nekoliko velikih poduzeća, dok su se privatne nemonetarne finansijske institucije već šestu godinu zaredom nastavile razduživati.

Neto inozemni dug opće države na kraju 2015. iznosio je 15,8 mlrd. EUR, što je povećanje od 0,6 mlrd. EUR u odnosu na kraj 2014. isključivo zbog nepovoljnih međuvalutnih promjena¹⁰. Ako se one isključi, vidljivo je njegovo smanjenje za 0,1 mlrd. EUR s obzirom na to da su otplate dospjelih obveza premašile nova korištenja, i to poglavito po dugoročnim kreditima, dok su se obveze po vrijednosnim papirima povećale. Naime, nakon što je u siječnju zabilježena otplata 750 mil. EUR vrijednih dospjelih inozemnih obveznica, država se u ožujku dodatno zadužila u inozemstvu izdavanjem 1,5 mlrd. EUR vrijednih desetogodišnjih euroobveznica.

Neto inozemna pozicija središnje banke pogoršala se u 2015. jer je rast bruto inozemnih obveza bio snažniji od povećanja međunarodnih pričuva. K tome je ulaganje jednog dijela pričuva u repo ugovore rezultiralo povećanjem obveza i imovine HNB-a u istom iznosu. Rastu pričuva pridonio je i otkup deviza od države, dok su nepovoljan utjecaj imale devizne intervencije središnje banke te povlačenje sredstava s deviznog depozita države kod HNB-a.

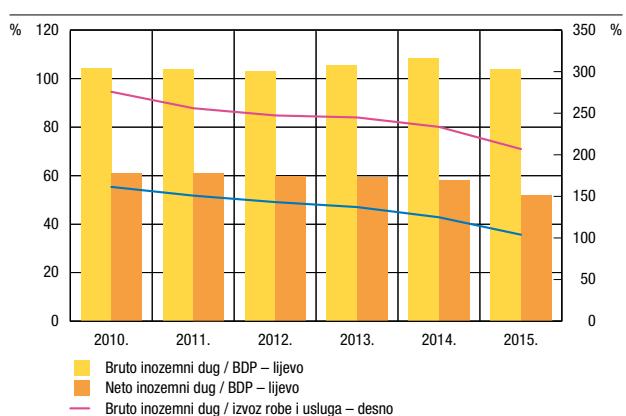
Slika 1.60. Doprinosi transakcija domaćih sektora te međuvalutnih promjena i ostalih prilagodbi godišnjoj promjeni neto inozemnog duga

Napomena: Transakcije su promjena neto duga isključujući međuvalutne promjene i ostale prilagodbe. Neto inozemni dug jest bruto inozemni dug umanjen za dužnička potraživanja prema inozemstvu.

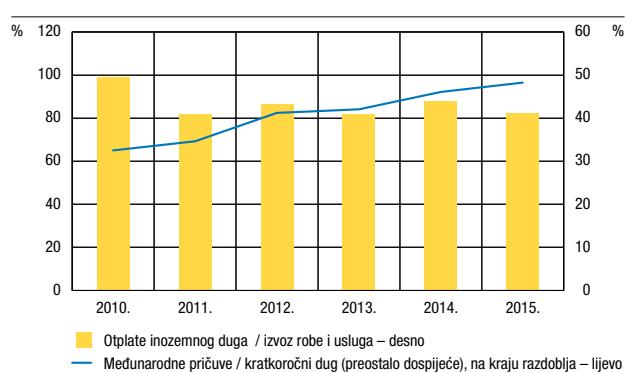
Izvor: HNB

Slika 1.61. Pokazatelji inozemne zaduženosti RH

Izvor: HNB

Slika 1.62. Relativni pokazatelji tereta otplate inozemnog duga i dostatnosti međunarodnih pričuva

Napomena: Otplate inozemnog duga uključujuju otplate glavnice na osnovi obveznica, dugoročnih trgovinskih kredita i dugoročnih kredita (isključujući obveze prema povezanim poduzećima) te ukupnu otplatu kamata, bez otplate kamata s osnove izravnih ulaganja.

Izvor: HNB

Relativni pokazatelji inozemne zaduženosti (izraženi u postotku BDP-a) poboljšali su se u 2015. zbog kontrakcije inozemnog duga, rasta BDP-a i daljnog jačanja izvoza robe i usluga. Glede pokazatelja bruto zaduženosti, udio bruto inozemnog duga u postotku BDP-a, nakon dvije uzastopne godine pogoršavanja, spustio se na razinu od 103,7%, što je smanjenje za 4,7 postotnih bodova u odnosu na kraj prethodne godine. Osim toga, nastavilo se poboljšavanje omjera bruto inozemnog duga i izvoza robe i usluga, te je taj pokazatelj na kraju 2015. iznosio 207,6%, odnosno za 25,3 postotna boda manje nego na kraju 2014. Ujedno se smanjio i neto inozemni dug, a to je rezultiralo poboljšanjem omjera neto inozemne zaduženosti u postotku BDP-a na 52,0% (s 58,0% na kraju 2014.), ali i u postotku izvoza robe i usluga na 104,1% (sa 124,6% u 2014.).

Pokazatelj tereta otplate inozemnog duga također se

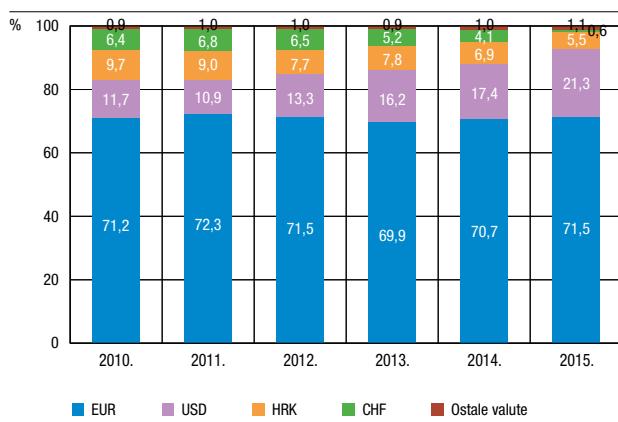
¹⁰ Zbog obveznica izdanih na američkom tržištu i snažnog jačanja američkog dolara prema euru na svjetskome deviznom tržištu. Treba pritom napomenuti da je zaštitu od tečajnog rizika ugrađena u pet od ukupno šest izdanja na američkom tržištu (kao i u jednu od tri korporativne obveznice), no ona se statistički iskazuje odvojeno na poziciji Finansijske izvedenice u sklopu statistike stanja međunarodnih ulaganja.

poboljšao u 2015. Omjer otplate glavnice i plaćanja kamata na inozemni dug iskazan u postotku izvoza robe i usluga iznosio je 41,2%, što je za 2,5 postotnih bodova manje nego u 2014. Tom je poboljšanju pridonio rast izvoza robe i usluga koji je bio snažniji od rasta otplate glavnice i kamata. Osim toga, budući da je rast međunarodnih pričuva bio izraženiji od rasta kratkoročnog inozemnog duga prema preostalom dospijeću, nastavio se trend poboljšavanja njihove dostatnosti, i to već petu godinu zaredom. Pritom je pokrivenost kratkoročnog duga međunarodnim pričuvama u 2015. dosegnula 96,5%, a u prethodnoj godini, za usporedbu, iznosila je 92,2%.

Udio kratkoročnog duga prema originalnom dospijeću u ukupnom bruto inozemnom dugu porastao je na kraju 2015. na 9,1%, što je za 2,6 postotnih bodova više nego na kraju 2014. Glavnina tog povećanja odnosi se na rast kratkoročnih kredita središnje banke, koji je započeo u veljači prošle godine s ulaganjem dijela međunarodnih pričuva u repo ugovore. Osim toga, porasle su, ali znatno slabijim intenzitetom, i kratkoročne obveze na osnovi izravnih ulaganja. Porastu udjela kratkoročnog duga pridonijelo je i zamjetno smanjenje dugoročnih obveza kreditnih institucija.

U valutnoj strukturi bruto inozemnog duga i dalje su najzastupljenije obveze nominirane u eurima, čiji je udio na kraju 2015. iznosio 71,5%, što je povećanje od 0,8 postotnih bodova u odnosu na kraj prethodne godine. Također je zamjetno porastao udio američkog dolara (na 21,3%, sa 17,4% na kraju 2014.) zbog obveznica izdanih na američkom tržištu te nepovoljnih međuvalutnih promjena. Ako se izdvoje obveznice nominirane u dolarima i ugovorene uz transakciju međuvalutne zamjene (engl. *swap*), koja podrazumijeva njihovu otplatu u eurima, udio eura u ukupnoj strukturi povećava se na 85,1% (s 82,5% na kraju 2014.), dok udio dolara iznosi 7,6% (5,6% na kraju 2014.). Rast udjela eura i američkog dolara u valutnoj strukturi inozemnog duga bio je praćen smanjenjem udjela švicarskog franka, a u manjoj mjeri i kune, što je rezultat razduživanja kreditnih institucija, a kod kune i smanjenja obveza na osnovi izravnih ulaganja.

Slika 1.63. Valutna struktura bruto inozemnog duga RH

Izvor: HNB

1.2.9. Javne financije

Obilježja fiskalne politike u 2015.

Fiskalnu politiku u 2015. godini obilježila je snažna fiskalna konsolidacija. Manjak konsolidirane opće države prema metodologiji ESA 2010 smanjen je na razinu od 3,2% BDP-a, što je za 2,3 postotna boda manje nego u 2014. godini. Takva, povoljna kretanja odraz su rasta prihoda zbog postupnog jačanja gospodarske aktivnosti i smanjenja rashoda opće države, poglavito investicija. Ostvareni je rezultat povoljniji od razine manjka koju je bilo potrebno dosegnuti u 2015. u sklopu procedure pri prekomjernom manjku, te je tako Hrvatska napravila značajan korak prema okončanju te procedure. Osim toga, manjak je naposljetku bio vidljivo niži u odnosu na plan predstavljen Programom konvergencije RH za razdoblje 2015. – 2018. i rebalansom državnog proračuna koji je donesen u rujnu 2015.

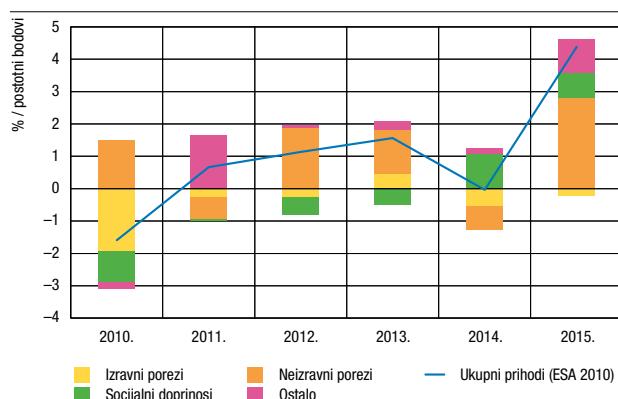
Država je u okružju visoke domaće likvidnosti i povoljnih uvjeta na inozemnim finansijskim tržištima razmjerno povoljno financirala dospjele obveze i manjak. Omjer duga opće države i BDP-a samo se blago povećao, čemu je osim snažnog smanjenja manjka znatno pridonijelo i to što je manjak djelomično financiran i sredstvima s depozita prikupljenih zaduživanjem u prethodnim godinama.

Prihodi i rashodi konsolidirane opće države

Prihodi konsolidirane opće države snažno su u 2015. godini porasli te je došlo do značajnog porasta njihova udjela u BDP-u, s 42,3% u 2014. na 43,7% u 2015. Porastu prihoda pritom su najviše pridonijela povoljna kretanja neizravnih poreza, što u najvećoj mjeri odražava rast prihoda od PDV-a, koji se, pak, može povezati s oporavkom osobne potrošnje i dobrim rezultatima u turističkom sektoru te niskim vrijednostima ovih prihoda u prethodnoj godini. Snažan doprinos rastu prihoda od neizravnih poreza dali su i prihodi od trošarina, u čemu se velikim dijelom ogleda povećanje trošarina na duhan i naftne derivate. Prihodi od socijalnih doprinosa također su se zamjetno povećali, što se poglavito može dovesti u vezu s cijelogodišnjim

Slika 1.64. Prihodi konsolidirane opće države

godišnje stopne promjene i doprinosi

Napomena: Strukturni stupci prikazuju doprinose pojedinih kategorija prihoda promjeni ukupnih prihoda.

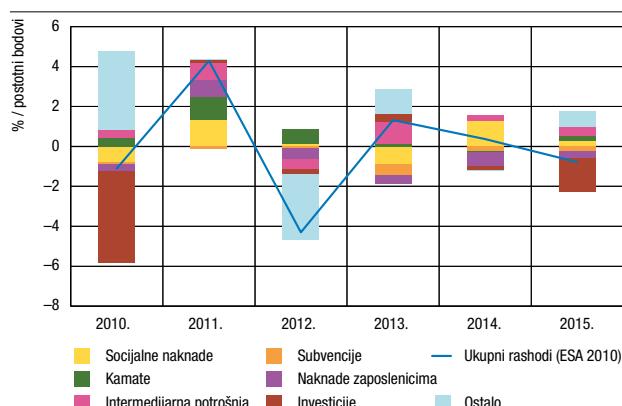
Izvor: DZS; Eurostat (izračun HNB-a)

učinkom povećanja stope doprinosa za zdravstveno osiguranje iz travnja 2014. Ostvaren je i zamjetljiv porast prihoda lokalne države od prodaje i kapitalnih prihoda. Rast prihoda od prodaje vjerojatno je rezultat rasta prihoda od legalizacije nezakonito izgrađenih objekata, dok je rast kapitalnih prihoda pretežno posljedica povećanog iskorištavanja sredstava iz fondova EU-a. S druge strane, na razini opće države snažno su smanjeni tzv. ostali tekući prihodi, a u istom smjeru kretali su se i prihodi od izravnih poreza. Pad izravnih poreza pritom je posljedica izmjena u sustavu poreza na dohodak koje su se počele primjenjivati početkom 2015. zbog čega su se smanjili prihodi od poreza na dohodak. Međutim, njihov pad značajno je ublažio rast prihoda od poreza na dobit.

Na rashodnoj strani proračuna zabilježeno je u 2015. smanjenje od 0,8% u usporedbi s prethodnom godinom te je omjer rashoda i BDP-a smanjen s 48,0% BDP-a u 2014. na 46,9% BDP-a u 2015. Raspoloživi podaci pokazuju da je do smanjenja rashoda opće države u prvom redu doveo pad rashoda za

Slika 1.65. Rashodi konsolidirane opće države

godišnje stope promjene i doprinosi

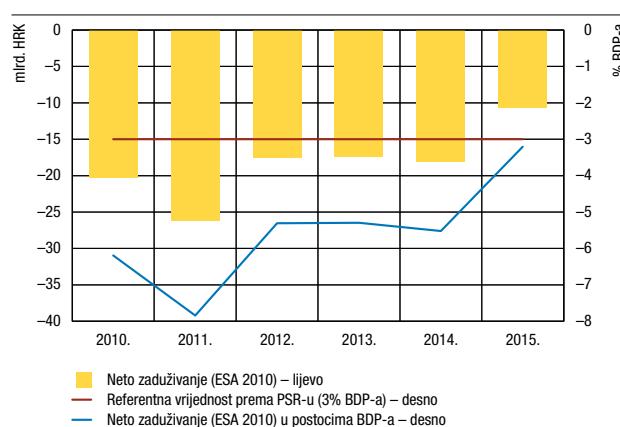

Napomena: Strukturni stupci prikazuju doprinose pojedinih kategorija rashoda promjeni ukupnih rashoda.

Izvori: DZS; Eurostat (izračun HNB-a)

investicije, koje su smanjene za više od jedne petine u odnosu na 2014. godinu. Pritom je čini se pad uglavnom povezan s nižom investicijskom aktivnosti javnih poduzeća vezanih uz izgradnju i održavanje cestovne i željezničke infrastrukture koja su uključena u obuhvat opće države u skladu s metodologijom ESA 2010, te sa slabijim investicijama lokalne države. Primjetno su smanjeni i izdaci za zaposlene, kapitalni rashodi te subvencije. Pad posljednje navedene stavke može se djelomično objasniti time što se u sve većem omjeru subvencije poljoprivredi financiraju iz sredstava EU-a. S druge strane, prisutan je porast razine rashoda za socijalne naknade, što se može povezati s rastom rashoda za mirovine. Zbog porasta razine duga porasli su i rashodi za kamate, unatoč poboljšanju uvjeta zaduživanja, a na nešto višoj razini u odnosu na prethodnu godinu bili su i rashodi za intermedijarnu potrošnju.

Slika 1.66. Neto zaduživanje opće države

Napomena: PSR – Pakt o stabilnosti i rastu

Izvori: DZS; Eurostat (izračun HNB-a)

Saldo konsolidirane opće države

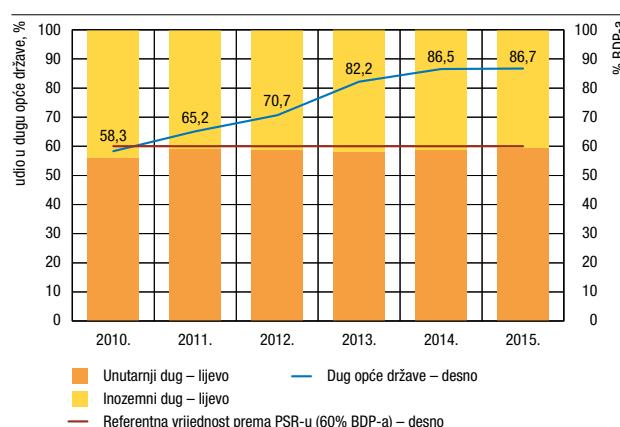
Neto zaduživanje konsolidirane opće države smanjeno je s 18,1 mldr. kuna ili 5,5% BDP-a u 2014. na 10,7 mldr. kuna, odnosno 3,2% BDP-a u 2015. Manjak je uglavnom ostvaren na razini središnje države, dok je manjak fondova socijalne sigurnosti iznosio 0,6 mldr. kuna, a lokalna je država unatoč padu prihoda od poreza na dohodak ostvarila višak od 0,6 mldr. kuna. Međutim, manjak opće države još je uвijek iznad gornje granice predviđene fiskalnim pravilima EU-a.

Dug opće države

Snažna fiskalna prilagodba povoljno se odrazila na kretanje duga opće države. Za razliku od prethodnih godina kada je dug opće države snažno rastao, u 2015. samo je blago povećan, te je na kraju 2015. godine dosegnuo 289,6 mlrd. kuna, odnosno 86,7% BDP-a. Osim smanjenja manjka na usporavanje rasta duga značajno je utjecalo i korištenje depozita države osiguranih zaduzivanjem u prethodnim godinama. Manjak se pritom

Slika 1.67. Dug opće države

na kraju razdobia

Izvor: HNB

uglavnom financirao izdavanjem dugoročnih vrijednosnih papira, dok su obveze države na osnovi kratkoročnih vrijednosnih papira i kredita smanjene. Navedeno je rezultiralo blagim povećanjem prosječnoga preostalog dospijeća duga opće države, na pet godina i tri mjeseca, dok je valutna struktura ostala gotovo nepromijenjena te je tako i dalje gotovo 80% duga vezano uz

stranu valutu. U sklopu ovogodišnjega travanjskog Izvješća o prekomjernome proračunskom manjku i razini duga opće države u obuhvat duga konsolidirane opće države uključen je i dug poduzeća BINA Istra d. d., zbog čega se razina duga u 2015. povećala za 1,3% BDP-a.

Instrumenti monetarne politike i upravljanje međunarodnim pričuvama

2.1. Instrumenti monetarne politike u 2015.

Hrvatska narodna banka je i u 2015. nastavila s provođenjem vrlo ekspanzivne monetarne politike uz istodobno održavanje stabilnosti tečaja kune u odnosu na euro. Ekspanzivnost monetarne politike ogledala se u održavanju vrlo visoke razine likvidnosti domaćega monetarnog sustava i zadržavanju domaćih kamatnih stopa na novčanom tržištu na niskim razinama. Takva se politika nastavila i tijekom povećane neizvjesnosti na tržištima do koje je došlo zbog usvajanja zakonskih izmjena kojima se regulira konverzija i djelomičan otpis kredita stanovništvu s valutnom klauzulom u švicarskom franku.

Slabljene kune u prva dva mjeseca godine bilo je potaknuto prilagođavanjem valutne pozicije banaka odluci Vlade o fiksiranju tečaja švicarskog franka za otplate kredita, a HNB je zaustavio deprecacijske pritiske dvjema deviznim intervencijama, na kojima je bankama ukupno prodao 0,5 mlrd. EUR.

U sljedećim se mjesecima nominalni tečaj kune prema euru stabilizirao i zadržavao pod utjecajem sezonskih kretanja. Međutim, u drugoj polovini rujna kuna je ponovno oslabljela prema euru, a prekonočna kamatna stopa na novčanom tržištu dosegnula je gotovo 2,0%, pa je HNB nizom povezanih mjera smirio pritiske na deviznom i novčanom tržištu.

HNB je intervenirao na deviznom tržištu te time bankama osigurao gotovo 270 mil. EUR dodatne devizne likvidnosti, dok je uklanjanjem obveznih blagajničkih zapisa početkom listopada oslobođio 3,4 mlrd. kuna kunske sredstava. Također, krajem rujna HNB je, prvi put od 2009., ponovno uveo redovite obratne repo operacije radi dodatne podrške likvidnosti bankovnog sustava. Kako bi se povećala djelotvornost ovog instrumenta, proširena je i lista prihvatljivoga kolateralata za državne obveznice izdane na domaćem tržištu. Posljedično, prosječni višak likvidnosti zadržao se u 2015. na visokoj razini od 6,7 mlrd. kuna, što je za 4,6% više od prosječne razine iz 2014. godine.

Uz sve navedene mjere, u drugoj polovini listopada snižene su kamatne stope HNB-a, i to kamatna stopa na lombardne kredite s 5% na 2,5% godišnje, a eskontna stopa sa 7% na 3% godišnje. Time je Hrvatska narodna banka željela ograničiti pritiske na porast kamatnih stopa na novčanom tržištu i slabljene tečaja kune koji su se očekivali zbog povećane potražnje za kunsom likvidnošću izazvane provedbom konverzije kredita u švicarskom franku prema Zakonu o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju. Smanjena je i eskontna stopa koja nema značajniji izravni utjecaj na domaća novčana kretanja, već odražava ukupno smanjivanje tržišnih kamatnih stopa, a više se ne koristi ni za izračun zakonske zatezne kamatne stope.

Zbog povoljne razine likvidnosti prekonočna kamatna stopa na međubankovnom tržištu i kamatne stope na aukcijama trezorskih zapisa MF-a zadržale su se na niskim razinama.

2.1.1. Operacije na otvorenom tržištu

Operacije na otvorenom tržištu odnose se na kupnju ili prodaju određene imovine (vrijednosni papiri, devize i sl.) na

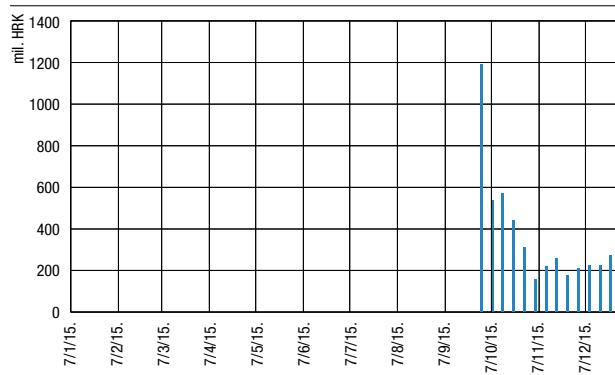
financijskom tržištu. Središnja banka provodi operacije na otvorenom tržištu na vlastitu inicijativu prema unaprijed objavljenom rasporedu ili u bilo koje vrijeme koje sama odredi, uz dobровoljno sudjelovanje kreditnih institucija. Operacijama na otvorenom tržištu središnja banka utječe na likvidnost bankovnog sustava i kretanje kamatnih stopa na novčanom tržištu kontrolirajući cijenu i/ili količinu ponude primarnog novca (novac na računima banaka kod središnje banke). Kupnjom imovine od banaka središnja banka povećava likvidnost u sustavu i utječe na pad kamatnih stopa na tržištu, dok se prodajom imovine bankama postižu suprotni učinci.

Operacije na otvorenom tržištu mogu se provoditi kao:

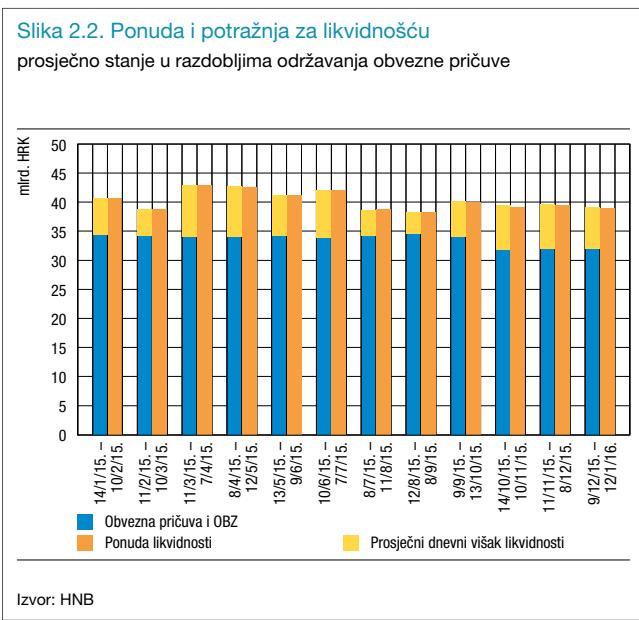
1. povratne (engl. *reverse*) operacije, što znači da se istodobno dogovara transakcija kupnje (prodaje) imovine na tekući datum i transakcija povratne prodaje (kupnje) iste imovine na unaprijed utvrđeni budući datum; u tom slučaju razlika između kupovne i prodajne cijene čini cijenu korištenja novčanih sredstava u razdoblju trajanja operacije, koja se u većini slučajeva iskazuje u obliku nominalne kamatne stope i utječe na kretanje ostalih kamatnih stopa na tržištu i
2. konačne (engl. *outright*) operacije, što znači da se dogovara transakcija kupnje (prodaje) imovine bez obveze povratne prodaje (kupnje), odnosno transakcija je konačna nakon namire u prvom koraku; u tom se slučaju kamatna stopa ne ugovara, ali se na nju utječe količinom kupljene (prodane) imovine.

Hrvatska narodna banka od 30. rujna 2015. ponovno je počela provoditi redovite tjedne obratne repo operacije. Održano je 14 obratnih repo aukcija na kojima je bankama ukupno plasirano 4,9 mlrd. kuna. Prosječno dnevno stanje sredstava kreiranih na održanim obratnim repo aukcijama u 2015. iznosiло je 0,4 mlrd. kuna, pri čemu je došlo i do spuštanja fiksne

Slika 2.1. Pregled redovitih operacija
iznosi na aukcijama u milijunima kuna

Izvor: HNB

repo stope s početnih 0,8% na 0,5% od aukcije 11. studenoga. Tijekom 2015. na obratnim repo aukcijama u prosjeku su sudjelovale četiri banke s prosječnim iznosom od 0,1 mlrd. kuna po ponuđaču.

U 2015. provedene su i tri konačne operacije (devizne intervencije) u siječnju, veljači i listopadu, na kojima je bankama ukupno prodano 0,8 mlrd. EUR.

Izjednačavanje ukupne ponude novčanih sredstava i potražnje za novčanim sredstvima ostvareno je na novim nižim prosječnim razinama, u odnosu na razine ostvarene 2014. godine.

Ukupna ponuda novčanih sredstava ostvarena je u prosječnom iznosu od 40,3 mlrd. kuna, od čega je ponuda novčanih sredstava određena autonomnim činiteljima iznosila u prosjeku 40,2 mlrd. kuna, što je za 0,9 mlrd. kuna manje u odnosu na 2014. godinu, a instrumenti monetarne politike iznosili su 0,1 mlrd. kuna.

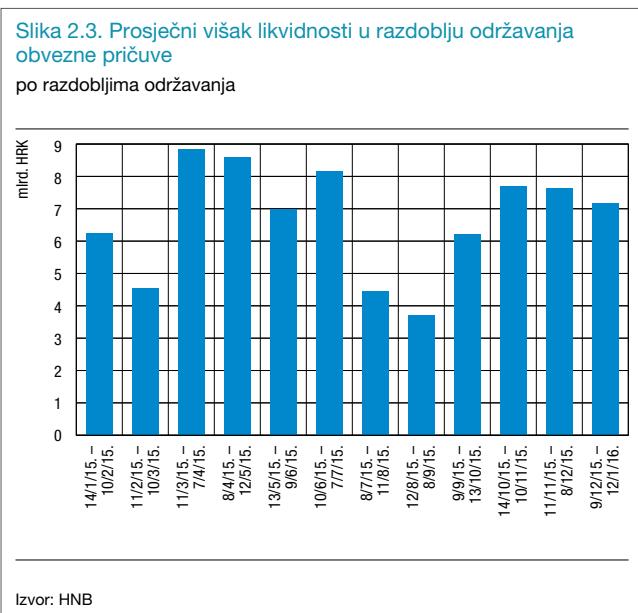
Ukupna potražnja za novčanim sredstvima ostvarena je u prosječnom iznosu od 40,3 mlrd. kuna, što je za 0,8 mlrd. kuna manje u odnosu na 2014. godinu, od čega su obvezna pričuva i obvezni blagajnički zapisi HNB-a prosječno iznosili 33,7 mlrd. kuna, a dnevni višak likvidnosti 6,7 mlrd. kuna.

Najsnagažniji utjecaj na smanjenje ponude novčanih sredstava određene autonomnim činiteljima imalo je povećanje prosječne razine gotovog novca izvan banaka i kunskih depozita države.

Smanjenje potražnje za likvidnošću posljedica je ponajprije ukidanja obveze banaka da upisuju i kod HNB-a drže upisane obvezne blagajničke zapise, čime je početkom listopada bankama oslobođeno 3,4 mlrd. kuna.

Tijekom 2015. prosječan dnevni višak likvidnosti ostvaren je u iznosu od 6,7 mlrd. kuna, što je za 0,3 mlrd. kuna više od prosjeka u 2014. godini. Razine prosječnoga dnevnog viška likvidnosti ostvarivane su u rasponu od najniže, 3,7 mlrd. kuna u razdoblju održavanja obvezne pričuve koje je počelo u kolovozu 2015., do najviše 8,8 mlrd. kuna, koliko je ostvareno u razdoblju koje je počelo u ožujku 2015.

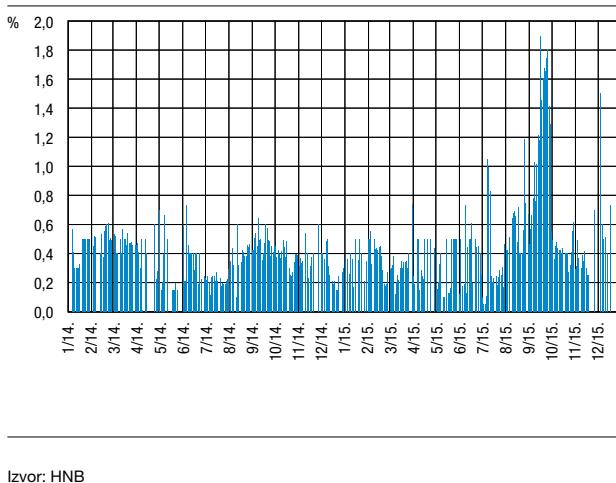
Nakon ostvarene najniže razine u razdoblju održavanja

obvezne pričuve koje je počelo u kolovozu 2015., razine prosječnoga dnevnog viška likvidnosti već su se od rujna vratile i do kraja godine zadržale na razinama ostvarivanim u prvoj polovini 2015. godine.

Zbog povoljne kunske likvidnosti bankovnog sustava prekonočna kamatna stopa zadržala se u većem dijelu godine na niskim razinama.

Tijekom prvih osam mjeseci 2015. prosječna razina i korelativnost prekonočne kamatne stope bile su podjednake onima ostvarenima u 2014., ali se od rujna nadalje, unatoč povoljnoj prosječnoj razini likvidnosti u sustavu, pojačala potražnja za kunskom likvidnošću zbog donošenja zakonskih izmjena kojima se regulirala konverzija i djelomičan otpis kredita s valutnom klauzulom u švicarskom franku. Zbog navedenih zakonskih izmjena intenziviran je rast prekonočne međubankovne kamatne stope te je ona sredinom rujna dosegnula gotovo 2%, no niz povezanih mjera središnje banke pogodovao je njezinu spuštanju krajem godine.

Slika 2.5. Prekonoćna kamatna stopa

Zbog navedenih su pritisaka u drugom polugodištu na razini cijele 2015. prosječna razina i kolebljivost prekonoćne kamatne bile veće u odnosu na 2014. godinu.

Naime, prekonoćna kamatna stopa kretala se tijekom 2015. u rasponu od 0,05% do 1,89%, za razliku od 2014., kada je bila unutar raspona od 0,01% do 0,73%. Stoga je koeficijent varijacije te stope iznosio 71,81%, za razliku od 2014., kada je iznosio 35,96%.

2.1.2. Stalno raspoložive mogućnosti

Tijekom 2015. lombardnim se kreditom koristila jedna banka jedan radni dan u iznosu od 4,5 mil. kuna, dok se novčani depozit nije koristio.

Kamatnom stopom koju HNB obračunava na sredstva novčanog depozita utvrđuje se donja granica kamatnog raspona na novčanom tržištu i u 2015. iznosila je 0,0% godišnje. Dospijeće je novčanog depozita prekonoćno, s rokom povrata bankama na početku sljedećega radnog dana. Sredstva koja banka položi u obliku novčanog depozita kod HNB-a ne uključuju se u održavanje obvezne pričuve, a središnja banka ima i diskrecijsko pravo privremenog ili trajnog uskraćivanja mogućnosti polaganja novčanog depozita.

Kamatna stopa na lombardni kredit kojom se utvrđuje gornja granica kamatnog raspona na novčanom tržištu iznosila je 5,0% godišnje do 31. listopada 2015., kada je smanjena na 2,5% godišnje. Lombardni kredit koristi se na zahtjev banke ili automatskim odobrenjem u slučaju nevraćanja unutardnevnnoga kredita na kraju radnog dana. Banke su obvezne lombardni kredit vratiti sljedećega radnog dana. HNB ima diskrecijsko pravo privremenog ili trajnog uskraćivanja mogućnosti korištenja lombardnim kreditom.

2.1.3. Obvezna pričuva

U prosincu 2015. donesena je odluka o ukidanju obveze izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve, koja se primjenjuje

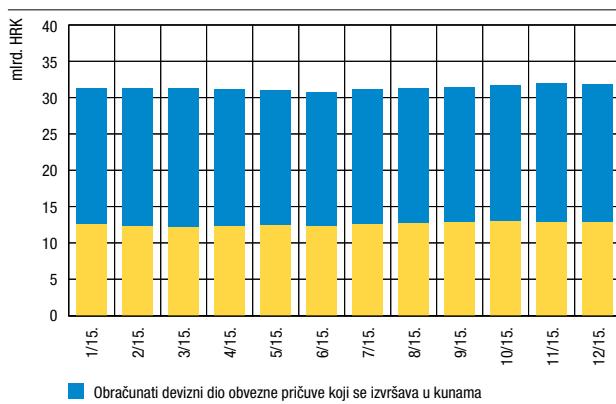
od obračuna obvezne pričuve 13. siječnja 2016.

Tom odlukom uvedeno je 100%-tno održavanje deviznog dijela obvezne pričuve, čime se bankama omogućava fleksibilnije upravljanje deviznom likvidnošću.

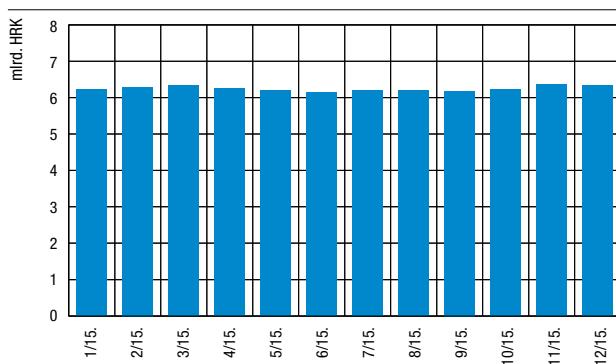
Osim toga, od svibnja 2016. godine banke obvezno moraju 2% deviznog dijela obvezne pričuve održavati prosječnim dnevnim stanjima sredstava na vlastitim eurskim računima za namiru kod Hrvatske narodne banke.

Kunski i devizni dio obvezne pričuve

Osnovica za obračun obvezne pričuve sastoji se od kunkog i deviznog dijela. Od obračunatoga deviznog dijela obvezne pričuve 75% uključuje se u obračunati kunski dio i izvršava u kumanama. Jedan dio kunske obvezne pričuve izdvaja se na poseban račun kod HNB-a, a drugi se može održavati prosječnim dnevnim stanjima računa likvidnih potraživanja, dok se devizni dio obvezne pričuve u cijelosti održava prosječnim dnevnim stanjima likvidnih potraživanja.

Slika 2.6. Pregled ukupnoga kunkog dijela obvezne pričuve stanje u razdoblju održavanja

Izvor: HNB

Slika 2.7. Pregled ukupnoga deviznog dijela obvezne pričuve stanje u razdoblju održavanja

Izvor: HNB

Kunski dio osnovice za obračun obvezne pričuve većinom se sastoji od primljenih depozita u kuna i kunama s valutnom klauzulom. Najniža razina u 2015. zabilježena je u veljači, u iznosu od 102,0 mlrd. kuna. U rujnu je taj dio osnovice dosegnuo najvišu razinu u 2015., te je iznosio 108,8 mlrd. kuna. Na godišnjoj razini ostvareno je povećanje kunskog dijela osnovice za 5,1%.

Devizni dio osnovice za obračun obvezne pričuve, koji se većinom sastoji od primljenih depozita u devizama, u 2015. smanjio se za 0,7%. Najniža razina, od 204,9 mlrd. kuna, ostvarena je u svibnju, a najviša, od 211,9 mlrd. kuna, u listopadu.

Najniža razina kunskog dijela obvezne pričuve, od 30,8 mlrd. kuna, ostvarena je u lipnju, a najviša razina, od 32,0 mlrd. kuna, u studenome. Od siječnja do prosinca kunski se dio obvezne pričuve povećao za 2,2%.

U lipnju je ostvarena najniža razina deviznog dijela obvezne pričuve u 2015. u iznosu od 6,1 mlrd. kuna, dok je najviša razina od 6,4 mlrd. kuna ostvarena u studenome. U razdoblju od siječnja do prosinca devizni dio obvezne pričuve povećao se za 1,7%.

2.1.4. Ostali instrumenti

Minimalno potrebna devizna potraživanja

Minimalno potrebna devizna potraživanja instrument su održavanja devizne likvidnosti banaka i iznosila su 17% deviznih obveza u 2015.

Obveza je održavanja propisanog postotka dnevna, a likvidnim se deviznim potraživanjima smatraju devizna potraživanja (osim potraživanja po kreditima) s preostalom rokom dospjeće do tri mjeseca. U razdoblju od 16. kolovoza 2013. do 12. veljače 2015. devizna potraživanja obuhvaćala su i trezorski zapis Ministarstva financija izdan u kolovozu 2013., a od 12. veljače 2015. do 11. kolovoza 2016. u devizna potraživanja uključuje se trezorski zapis Ministarstva financija izdan u veljači 2015.

Postotak pokrivenosti deviznih obveza deviznim potraživanjima u 2015. kretao se između 20,7% na dan 30. travnja i

26,40% na dan 30. rujna. Postotak pokrivenosti na kraju godine iznosio je 24,15%.

Unutardnevni kredit

Tijekom cijele 2015. unutardnevni kredit koristio se ukupno jedanaest dana, u prosječnom iznosu od 586,6 mil. kuna.

Unutardnevni kredit instrument je platnog prometa koji služi boljoj protočnosti platnih transakcija tijekom radnog dana. Banke se unutardnevnim kreditom mogu koristiti svakodnevno u obliku limita na računu za namiru, pri čemu je limit visina dopuštenoga negativnog stanja na računu za namiru. Kredit je kolateraliziran identičnom vrstom kolaterala koji se koristi za odobravanje lombardnoga kredita i odobrava se u iznosu koji je jednak vrijednosti finansijskog osiguranja umanjenoj za koeficijent nadoknade.

Nevraćeni unutardnevni kredit na kraju radnog dana automatski se smatra zahtjevom za odobrenje lombardnoga kredita, i to u iznosu negativnog stanja na računu za namiru. Uskraćivanje mogućnosti korištenja, odnosno ograničenje iznosa lombardnoga kredita automatski podrazumijeva identična ograničenja u mogućnosti korištenja unutardnevногa kredita. Na sredstva korištenoga unutardnevногa kredita HNB ne zaračunava kamate.

Obvezni blagajnički zapisi HNB-a

Zbog povećane potražnje za likvidnošću u bankovnom sustavu uzrokovane mjerama Vlade Republike Hrvatske povezanih s kreditima u švicarskim francima, krajem rujna 2015. donesena je Odluka o prestanku važenja Odluke o upisu obveznih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke, odnosno o povratu cijelokupnog iznosa upisanih obveznih blagajničkih zapisa.

HNB je uveo obvezni upis blagajničkih zapisa u iznosu oslobođenoga kunskog dijela obvezne pričuve na datum obračuna 11. prosinca 2013. s ciljem oslobađanja dodatne likvidnosti za financiranje gospodarskog oporavka. Neprenosivi obvezni blagajnički zapisi izdani su na rok od tri godine, a HNB ih je iskupljivao i prije roka dospjeća, svakoga posljednjeg radnog dana u mjesecu u iznosu od 50% od porasta određenih plasmana banaka domaćim nefinansijskim poduzećima.

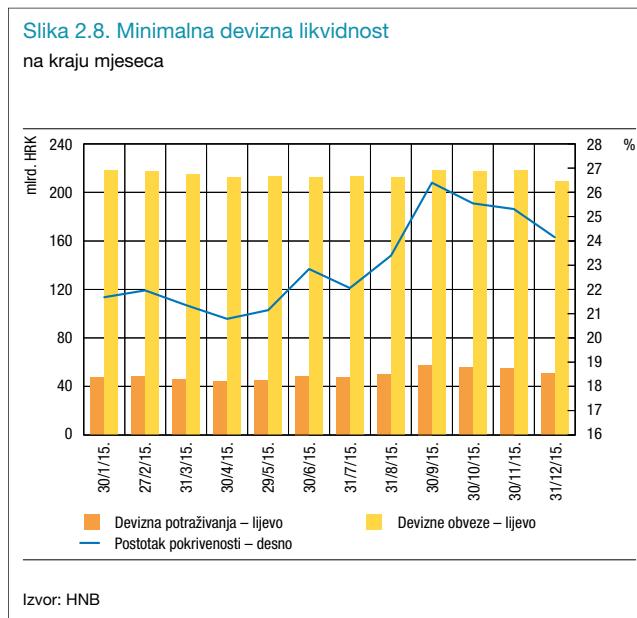
Na datum upisa 11. prosinca 2013. ukupan iznos upisanih obveznih blagajničkih zapisa bio je 3,9 mlrd. kuna, a na dan ispisu 7. listopada 2015. stanje upisanih obveznih blagajničkih zapisa iznosilo je 3,4 mlrd. kuna.

2.1.5. Korištenje posljednjeg utočišta likvidnosti

U 2015. banke se nisu koristile kratkoročnim kreditom za likvidnost.

Kratkoročni kredit za likvidnost odobrava se uz finansijsko osiguranje u obliku repo transakcije (repo kredita) ili kredita uz zalog. Kredit se može koristiti najviše dvanaest mjeseci.

Do 31. listopada 2015. kamatna stopa za korištenje kratkoročnog kredita za likvidnost bila je jednaka stopi koja se naplaćuje na lombardni kredit uvećanoj za 0,5 postotnih bodova za razdoblje korištenja kreditom do tri mjeseca, odnosno uvećanoj za jedan postotni bod za razdoblje korištenja kredita dulje od tri mjeseca.

Odlukom o kamatnim stopama, diskontnoj (eskontnoj) stopi i naknadama Hrvatske narodne banke od 31. listopada 2015. povećana je razlika između stope za lombardni kredit i kratkoročni kredit za likvidnost za 0,5 postotnih bodova. Poslijedično, kamatna stopa za korištenje kratkoročnog kredita za likvidnost od 31. listopada 2015. jednaka je stopi koja se naplaćuje na lombardni kredit uvećanoj za 1 postotni bod za razdoblje korištenja kreditom do tri mjeseca, odnosno uvećanoj za 1,5 postotnih bodova za razdoblje korištenja kredita dulje od tri mjeseca.

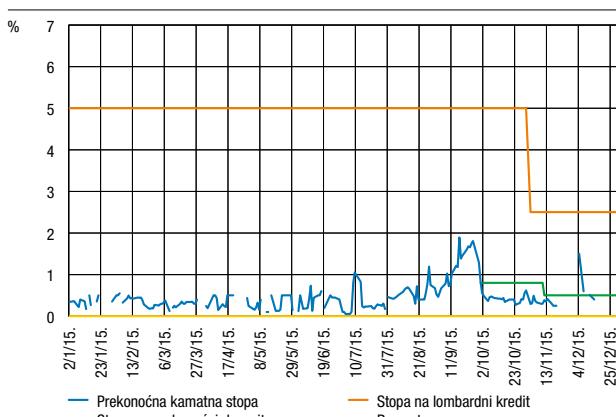
HNB može na temelju pisanog zahtjeva banke za koju se ocijeni da ima likvidnosnih poteškoća posebnim rješenjem guvernera HNB-a banci odobriti smanjenje obveze održavanja i/ili izdvajanja ukupne obvezne pričuve, pri čemu je kamatna stopa jednak:

- kamatnoj stopi koja se naplaćuje za korištenje lombardnoga kredita uvećanoj za 1 postotni bod za razdoblje trajanja posebnih uvjeta do tri mjeseca odnosno
- kamatnoj stopi koja se naplaćuje za korištenje lombardnoga kredita uvećanoj za 2 postotna boda za razdoblje trajanja posebnih uvjeta dulje od tri mjeseca.

2.1.6. Kamatne stope i naknade Hrvatske narodne banke

Kamatne stope na stalno raspoložive mogućnosti čine

Slika 2.9. Kamatni raspon i prekonočna kamatna stopa

Izvor: HNB

kamatni raspon koji bi trebao ograničavati raspon kretanja prekonočne kamatne stope na novčanom tržištu. Gornju granicu kamatnog raspona čini kamatna stopa na lombardni kredit, koja je iznosila 5,0% do 31. listopada 2015., kada je smanjena na 2,5%. Donju granicu čini kamatna stopa na prekonočni novčani depozit kod HNB-a, koja je iznosila 0,0% godišnje. Za sredstva obvezne pričuve HNB ne plaća naknadu.

2.2. Upravljanje međunarodnim pričuvama

Hrvatska narodna banka upravlja međunarodnim pričuvama Republike Hrvatske, koje su, na temelju Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci, dio bilance središnje banke. Način upravljanja pričuvama prilagođen je utvrđenoj monetarnoj i deviznoj politici, pri čemu se u upravljanju međunarodnim pričuvama središnja banka rukovodi prije svega načelima likvidnosti i sigurnosti. Međunarodne pričuve RH čine sva potraživanja i novčanice u konvertibilnoj stranoj valuti te sredstva u posebnim pravima vučenja.

2.2.1. Institucionalni i organizacijski okvir upravljanja međunarodnim pričuvama

Savjet HNB-a određuje strategiju i politiku upravljanja međunarodnim pričuvama te odobrava strateški okvir upravljanja rizicima. Komisija za upravljanje međunarodnim pričuvama razvija strategije ulaganja međunarodnih pričuva u skladu s ciljevima i kriterijima koje je postavio Savjet HNB-a te donosi taktičke odluke u upravljanju međunarodnim pričuvama, vodeći računa prije svega o tržišnim uvjetima. Direkcija za upravljanje međunarodnim pričuvama zadužena je za ulaganje i održavanje likvidnosti međunarodnih pričuva na dnevnoj razini, za upravljanje rizicima te za izradu izvještaja za Komisiju i Savjet.

Načela upravljanja međunarodnim pričuvama i rizici u upravljanju međunarodnim pričuvama

Središnja banka upravlja međunarodnim pričuvama Republike Hrvatske na osnovi načela likvidnosti i sigurnosti ulaganja (članak 19. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci). Pritom održava visoku likvidnost pričuva i primjerenu izloženost rizicima te, uz dana ograničenja, nastoji ostvariti povoljne stope povrata svojih ulaganja.

Rizici prisutni u upravljanju međunarodnim pričuvama po najprije su financijski rizici, dakle kreditni, kamatni i valutni rizik, ali pozornost se pridaje i likvidnosnom i operativnom riziku. HNB ograničava izloženost kreditnom riziku ulaganjem u obveznice država visokog rejtinga, u kolateralizirane i nekolateralizirane depozite financijskih institucija visokoga kreditnog rejtinga te postavljanjem ograničenja maksimalne izloženosti kod svake kategorije ulaganja. Kamatni rizik, odnosno rizik pada vrijednosti portfelja međunarodnih pričuva zbog mogućeg porasta kamatnih stopa, kontrolira se primjenom tzv. referentnih portfelja (engl. *benchmark portfolios*) kao i ulaganjem dijela međunarodnih pričuva u portfelj koji se drži do dospijeća. Valutni rizik proizlazi iz fluktuacije međuvalutnih odnosa između kune i eura te između kune i američkog dolara. Likvidnosni rizik kontrolira se ulaganjem pričuva u lako utržive obveznice te djelomično u depozitne instrumente s kratkim dospijećem.

Operativni rizik kontrolira se strogim razdjeljivanjem funkcija i odgovornosti, točno propisanim metodologijama i procedurama te redovitim unutarnjim i vanjskim revizijama.

Način upravljanja međunarodnim pričuvama

Prema Odluci o upravljanju međunarodnim pričuvama Hrvatska narodna banka upravlja međunarodnim pričuvama na dva načina, u skladu s vlastitim odrednicama i u skladu s preuzetim obvezama, ovisno o načinu formiranja međunarodnih pričuva.

Dijelom međunarodnih pričuva koji je formiran definitivnim otkupom deviza od banaka i MF-a, iz prihoda od ulaganja međunarodnih pričuva i druge imovine koja pripada HNB-u, HNB upravlja u skladu s vlastitim odrednicama.

Drugim dijelom pričuva, koji se sastoji od sredstava Ministarstva financija, sredstava na osnovi repo ugovora s bankama, kao i na osnovi swap intervencija na domaćem deviznom tržištu te na osnovi članstva u MMF-u i druge imovine koja je vlasništvo drugih pravnih osoba, HNB upravlja u skladu s preuzetim obvezama, a radi zaštite od valutnoga i kamatnog rizika.

Sredstvima na osnovi izdvojene devizne obvezne pričuve HNB upravlja u skladu s valutnom strukturom preuzetih obveza, dok ročnost ulaganja može biti različita od ročnosti preuzetih obveza.

Dio međunarodnih pričuva kojim HNB upravlja u skladu s vlastitim odrednicama može se držati u portfeljima za trgovanje i u portfeljima koji se drže do dospijeća (engl. *held-to-maturity*) ili se može povjeriti na upravljanje stranim upraviteljima (engl. *asset management*). Portfelji za trgovanje sadržavaju finansijske instrumente namijenjene trgovaju i važni su za održavanje dnevne likvidnosti međunarodnih pričuva. Minimalna dnevna likvidnost i instrumenti ulaganja portfelja za trgovanje namijenjeni održavanju dnevne likvidnosti određeni su odlukom guvernera. Portfelji za trgovanje vrednuju se po tržišnoj (fer) vrijednosti kroz izvještaj o dobiti. Portfelji koji se drže do dospijeća obuhvaćaju vrijednosne papire s fiksnim isplatama i fiksnim dospijećem koje HNB drži do dospijeća, a vrednuju se po amortiziranim trošku.

U terminologiji izvješćivanja o međunarodnim pričuvama HNB-a upotrebljavaju se još pojmovi bruto i neto pričuve. Pod pojmom bruto pričuva podrazumijevaju se ukupne međunarodne pričuve. Neto pričuve obuhvaćaju dio pričuva kojim HNB upravlja u skladu s vlastitim odrednicama.

2.2.2. Međunarodne pričuve HNB-a u 2015. godini

Finansijska tržišta u 2015. obilježila je dosad najniža razina kamatnih stopa zemalja članica europskog područja, ali i početak razilaženja monetarnih politika ESB-a i Feda te rast vrijednosti američkog dolara u odnosu na euro. Europska središnja banka u uvjetima niske inflacije i sporog oporavka u europskom području početkom 2015. započela je s programom kvantitativnog popuštanja, dok je Fed krajem godine podigao ključnu kamatnu stopu. Ekspanzivna monetarna politika ESB-a prouzročila je daljnji pad prinosa na tržištu obveznica, pa su krajem 2015. prinosi

Tablica 2.1. Mjesečno kretanje međunarodnih pričuva HNB-a na kraju razdoblja, u milijunima eura

Mjesec	Ukupne pričuve	Neto pričuve
Prosinac 2014.	12.687,44	10.678,99
Siječanj 2015.	11.603,83	10.422,99
Veljača 2015.	12.866,36	10.579,71
Ožujak 2015.	14.155,94	11.160,37
Travanj 2015.	14.737,21	11.330,03
Svibanj 2015.	14.163,37	11.195,18
Lipanj 2015.	13.733,35	11.329,17
SRpanj 2015.	14.990,13	11.337,05
Kolovoz 2015.	14.404,70	11.256,98
Rujan 2015.	13.436,23	11.262,88
Listopad 2015.	14.231,50	11.036,49
Studeni 2015.	14.023,07	11.279,94
Prosinc 2015.	13.706,35	11.152,45
Razlika XII. 2015. – XII. 2014.	1.018,91	473,45

Izvor: HNB

na gotovo polovinu svih izdanih eurskih državnih vrijednosnih papira bili negativni. Prinosi na sigurnije eурсke investicije bili su negativni i do pet godina dospijeća, a sve njemačke državne obveznice dospijeća do pet godina krajem 2015. imale su prosječan prinos od -0,30%. Dodatnu veliku neizvjesnost na tržištima uzrokovala je devalvacija kineske valute i utjecaj usporavanja rasta kineskoga gospodarstva na druga tržišta u razvoju te svjetski pad cijene nafte, što sve zajedno stvara rizik za oporavak globalnoga gospodarstva i pridonosi zadržavanju izrazito niskih prinosa na tržištu.

Ukupne međunarodne pričuve HNB-a na dan 31. prosinca 2015. iznosile su 13.706,35 mil. EUR, što je za 1.018,91 mil. EUR, tj. za 8% više u odnosu na njihovo stanje posljednjeg dana 2014., kada su iznosile 12.687,44 mil. EUR.

Osnovni činitelji promjene ukupnih međunarodnih pričuva u 2015. bili su otkup deviza od Ministarstva financija, prodaja deviza Europskoj komisiji kao i prodaja deviza bankama putem intervencija, zatim priljev po repo poslovima, porast tečaja američkog dolara u odnosu na euro te zarada ostvarena od upravljanja pričuva.

Neto međunarodne pričuve, u koje nisu uključeni devizna obvezna pričuva, SDR-i kod MMF-a, sredstva Europske komisije, sredstva Ministarstva financija, kao ni ulaganja u repo poslove, uvećane su u 2015. za 473,45 mil. EUR, tj. za 4,4%, s razine od 10.678,99 mil. EUR na 11.152,45 mil. EUR.

Ukupan promet HNB-a na deviznom tržištu u 2015. godini

Hrvatska narodna banka je tijekom 2015. na domaćem deviznom tržištu kupovala devize od Ministarstva financija, dok je devize prodavala bankama u RH, Europskoj komisiji i MF-u. HNB je ukupno otkupio 1.364,04 mil. EUR, a prodao ukupno 1.196,15 mil. EUR, pa je ostvaren neto otkup u iznosu od 167,89 mil. EUR. Na taj je način u optjecaj plasirano 1.213,32 mil. kuna.

Prodaja deviza bankama iznosila je 767,20 mil. EUR (u

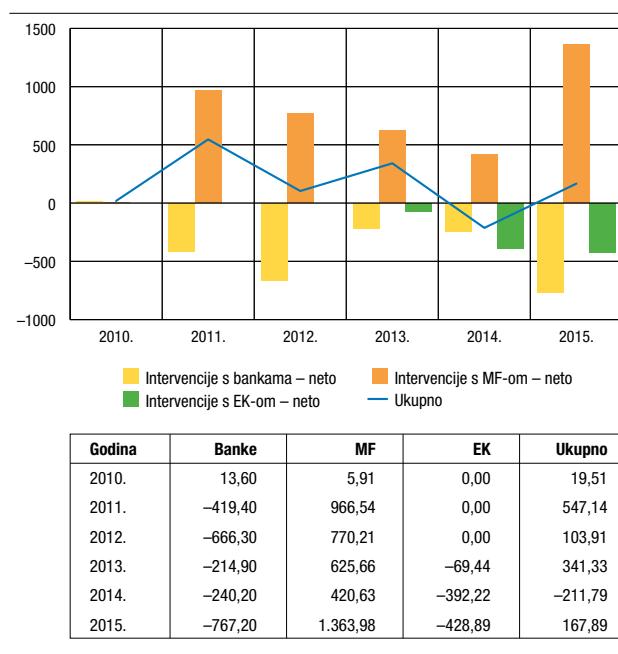
Tablica 2.2. Ukupan promet HNB-a na deviznom tržištu od 1. siječnja do 31. prosinca 2015.
prema tečaju na dan valute, u milijunima

	Kupnja (1)		Prodaja (2)		Razlika (1 – 2)	
	EUR	HRK	EUR	HRK	EUR	HRK
Domaće banke	0,00	0,00	767,20	5.892,86	-767,20	-5.892,86
Europska komisija	0,00	0,00	428,89	3.270,60	-428,89	-3.270,60
Ministarstvo financija	1.364,04	10.377,25	0,06	0,48	1.363,98	10.376,78
Ukupno	1.364,04	10.377,25	1.196,15	9.163,94	167,89	1.213,32

Izvor: HNB

Slika 2.10. Devizne intervencije HNB-a s bankama, EK-om i MF-om

u neto iznosima, od 2010. do 2015., u milijunima eura

Izvor: HNB

siječnju je prodano 326,20 mil. EUR, u veljači 172,70 mil. EUR, a u listopadu 268,3 mil. EUR), dok otkupa deviza od banka nije bilo. Europskoj komisiji prodano je 428,89 mil. EUR.

HNB je od MF-a u 2015. otkupio 1.364,04 mil. EUR, a prodao 0,06 mil. EUR.

Struktura ulaganja međunarodnih pričuva

HNB ulaže sredstva kod finansijskih institucija i država investicijskoga kreditnog rejtinga, a ocjena kreditne sposobnosti temelji se na rejtinzima koje su objavile međunarodne agencije za procjenu rejtinga (Moody's, Standard & Poor's i FitchRatings) te na temelju interno razvijenog modela procjene kreditne sposobnosti.

Ulaganja kod pojedinih finansijskih institucija i zemalja ograničena su, čime se kreditni rizik diversificira.

Najveći dio deviznih portfelja HNB-a ulaže se u državne vrijednosne papire odabranih zemalja, kolateralizirane depozite te u instrumente međunarodnih finansijskih institucija i središnjih banaka.

U usporedbi s krajem prosinca 2014., povećan je udio

Tablica 2.3. Struktura ulaganja međunarodnih pričuva na dan 31. prosinca 2014.

u postocima

Ulaganja	31. XII. 2015.		31. XII. 2014.	
	Neto pričuve	Ukupne pričuve	Neto pričuve	Ukupne pričuve
1. Države				
Državne obveznice	68,77	55,95	73,38	61,76
Obratni repo ugovori	10,07	21,25	0,00	4,54
Središnje banke	6,66	5,98	4,04	3,56
Osigurane obveznice	0,92	0,75	1,21	1,02
2. Međunarodne finansijske institucije				
Depoziti	0,80	5,66	0,31	3,13
Vrijednosni papiri	5,18	4,22	6,57	5,53
Obratni repo ugovori	4,45	3,62	1,03	0,93
RAMP	1,64	1,34	0,00	0,00
3. Banke				
Depoziti	0,42	0,35	11,50	17,49
Vrijednosni papiri ^a	1,09	0,88	1,97	2,04
Ukupno	100,00	100,00	100,00	100,00

^a Odnosi se na vrijednosne papire banaka za čija izdanja jamči njemačke savezne zemlje.

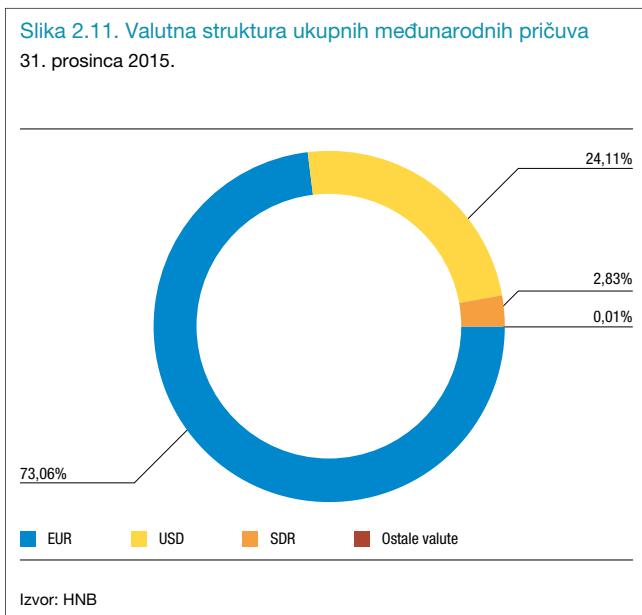
Izvor: HNB

ulaganja u obratne repo ugovore te udio ulaganja u depozite kod središnjih banaka i međunarodnih finansijskih institucija. S druge strane, smanjeni su udjeli ulaganja u depozite kod banaka, državne obveznice, vrijednosne papire međunarodnih finansijskih institucija, vrijednosne papire s jamstvom njemačkih saveznih zemalja i osigurane obveznice.

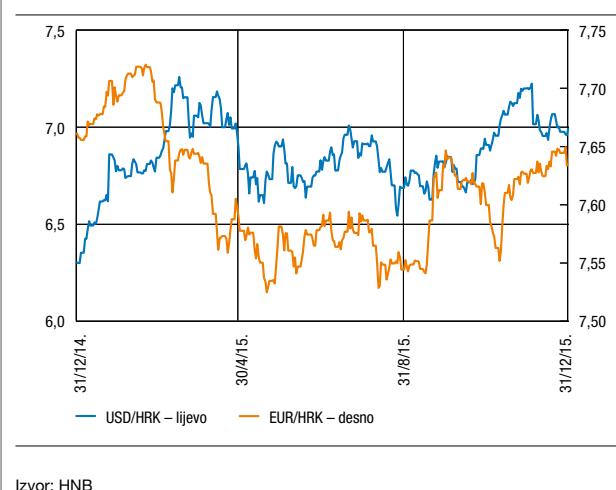
Na promjenu strukture ulaganja tijekom 2015. utjecalo je smanjivanje kreditne izloženosti bankama, odnosno povlačenje neosiguranih depozita kod komercijalnih banaka i preusmjerenje ulaganja u obratne repo ugovore (kolateralizirane depozite) kod banaka.

Početkom travnja započet je program *Reserves and Advisory Management Program* (RAMP) u sklopu kojeg je dio dolarskih sredstava povjeren na upravljanje Svjetskoj banci.

Na posljednji dan 2015. godine oko 62% sredstava ukupnih međunarodnih pričuva HNB-a bilo je uloženo u države, banke i institucije čiji se kreditni rejting nalazi unutar dva najviša ranga, potom kod BIS-a i MMF-a te u efektivni strani novac u trezoru HNB-a.

Slika 2.12. Dnevno kretanje tečaja američkog dolara prema kuni i eura prema kuni u 2015.

Valutna struktura međunarodnih pričuva

Udio eura u ukupnim međunarodnim pričuvama na dan 31. prosinca 2015. iznosio je 73,06%, odnosno smanjen je u usporedbi s krajem 2014., kada je iznosio 79,83%. Udio američkog dolara, koji je na kraju 2014. u ukupnim međunarodnim pričuvama iznosio 17,29%, u istom je razdoblju uvećan, pa je na kraju prosinca 2015. iznosio 24,11%. Američki je dolar u 2015. ojačao u odnosu na euro za 11,33%.

Udio SDR-a smanjio se, i to s 2,87% na 2,83% ukupnih međunarodnih pričuva, zbog porasta ukupnih pričuva.

Tečajne razlike deviznih portfelja HNB-a u 2015. godini

Financijski rezultat središnjih banaka, pa tako i Hrvatske narodne banke, određen je veličinom i strukturom imovine i obveza. Hrvatska narodna banka ubraja se u skupinu banaka s visokim udjelom međunarodnih pričuva u svojoj imovini (aktivi). S danom 31. prosinca 2015. udio ukupnih međunarodnih pričuva u aktivi HNB-a bio je vrlo visok i iznosio je 99,84%, dok je najveći dio pasive nominiran u kunama. Posljedica takve valutne strukture aktive i pasive jest, među ostalim, velika izloženost HNB-a valutnom riziku, tj. riziku promjene cijena valuta u kojima su nominirana ulaganja u odnosu na izvještajnu valutu kunu. Tečajne razlike zbog fluktuacija tečajeva EUR/HRK i USD/HRK izravno utječu na računovodstveni obračun prihoda i rashoda iskazan u kunskom Izvještaju o dobiti HNB-a.

Tečaj EUR/HRK pao je u 2015. s razine od 7,661 na 7,635 (-0,34%), pa su tako na osnovi eurskog portfelja HNB-a negativne nerealizirane tečajne razlike iznosile -192 mil. kuna. Američki je dolar u istom razdoblju u odnosu na kunu ojačao sa 6,302 na 6,992, odnosno čak za 10,94%. Stoga su na osnovi dolarskog portfelja u 2015. zabilježene pozitivne nerealizirane tečajne razlike, i to u iznosu od 1.740 mil. kuna. Realizirane tečajne razlike, na temelju intervencija HNB-a, u izvještajnom su razdoblju iznosile 39 mil. kuna.

U cjelini je na osnovi promjene tečajeva EUR/HRK i USD/HRK te na temelju realiziranih tečajnih razlika zbog intervencija HNB-a u izvještajnom razdoblju zabilježen ukupan

tečajni dobitak od 1.587 mil. kuna. Pozitivne nerealizirane tečajne razlike prenose se u Opće pričuve središnje banke i služe, između ostalog, i kao rezerva za buduća moguća nepovoljna kretanja tečajeva valuta međunarodnih pričuva.

Rezultati i analiza upravljanja deviznim portfeljima HNB-a u 2015. godini

Europska središnja banka na sastanku održanom 3. prosinca 2015. dodatno je olabavila monetarnu politiku u euro-području. Stopa po kojoj banke mogu deponirati sredstva kod ESB-a spuštena je s -0,20% na -0,30%, dok je trajanje programa otkupa obveznica u europodručju produženo za šest mjeseci, do ožujka 2017. godine. Ekspanzivnija monetarna politika u europodručju rezultirala je padom prinosa na tržištu obveznica, pa su krajem 2015. prinosi na gotovo polovinu svih izdanih eur-skih državnih vrijednosnih papira bili negativni.

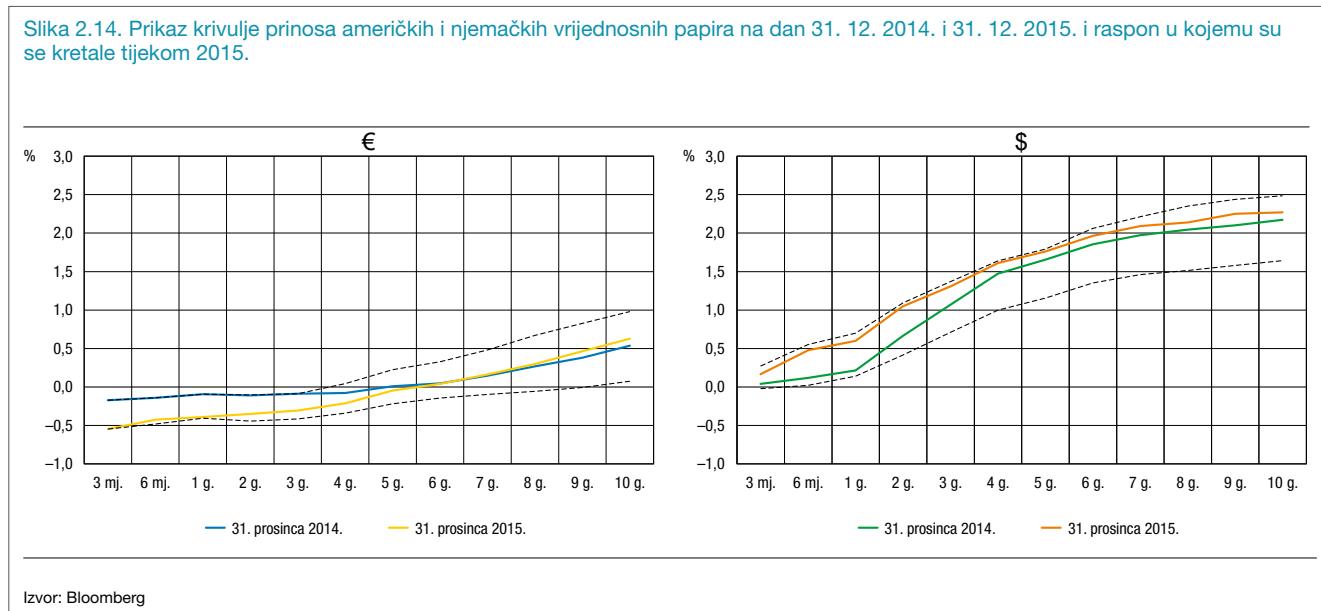
Na sastanku Odbora za otvoreno tržište (engl. *Federal Open Market Committee*, FOMC) američke središnje banke 16.

Slika 2.13. Prinosi na eурске državne obveznice odabranih zemalja prema godinama dospijeća

31. prosinca 2015.

Izvor: Bloomberg

Tablica 2.4. Ostvareni prihod i stope povrata deviznih portfelja HNB-a

u milijunima originalne valute i postocima

Portfelj	Ostvareni prihod (u mil. orig. valute)	Godišnje stope povrata						
		2015.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Eurski za trgovanje	-0,12	1,09	1,36	0,30	0,01	0,42	0,00	
Dolarski za trgovanje	6,56	0,67	0,56	0,35	0,14	0,24	0,25	
Eurski do dospijeća	67,15	-	2,31 ^a	2,31	2,27	2,06	1,44	
RAMP	0,22	-	-	-	-	-	0,15 ^b	

^a Učinak od 23. svibnja 2011. do 31. prosinca 2011., na godišnjoj razini

^b Učinak od 31. ožujka 2015. do 31. prosinca 2015., na godišnjoj razini

Izvor: HNB

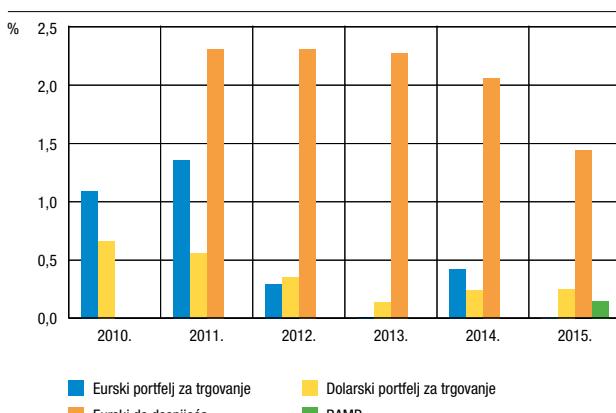
prosinca 2015. ključna prekonočna stopa povećana je za 25 banznih bodova, nakon čega se kretala unutar raspona od 0,25% do 0,50%.

Krivulja prinosa na njemačke državne vrijednosne papire spustila se u 2015. u odnosu na kraj 2014. u dijelu krivulje do šest godina dospijeća, a blago porasla za dospijeća od sedam do deset godina. Sa zadnjim danom 2015. njemačka krivulja prinosa nalazila se u negativnom području za sva dospijeća do pet godina.

Prinosi na američke državne obveznice porasli su tijekom 2015. duž cijelog spektra dospijeća. Rast prinosa bio je izraženiji kod obveznica kraćih dospijeća zbog povećanja ključne stope, dok su zbog djelovanja deflatornih pritisaka prinosi na obveznice duljih dospijeća imali manji rast.

Neto međunarodne pričuve HNB-a sastoje se od eurskoga i dolarskog portfelja za trgovanje, eurskog portfelja koji se drži

Slika 2.15. Godišnje stope povrata deviznih portfelja HNB-a od 2010. do 2015.

Izvor: HNB

do dospijeća i sredstava danih na upravljanje Svjetskoj banci u sklopu programa *Reserves and Advisory Management Program* (RAMP).

Stopa povrata dolarskog portfelja HNB-a za trgovanje u 2015. iznosila je 0,25%, dok je stopa povrata eurskog portfelja HNB-a za trgovanje u istom razdoblju iznosila 0,00%. Portfelji za trgovanje vrednuju se po fer tržišnim cijenama, kratkog su prosječnog dospijeća i služe kao izvor likvidnosti. Eurskim portfeljem koji se drži do dospijeća u 2015. ostvaren je povrat od 1,44%. Taj se portfelj vrednuje po amortiziranom trošku, duljeg je prosječnog dospijeća i služi kao izvor stabilnijih dugoročnijih prihoda. RAMP portfelj ostvario je od 31. ožujka do 31. prosinca 2015. stopu povrata od 0,15% svedeno na godišnju razinu.

Ukupno je ulaganjima neto međunarodnih pričuva u 2015. ostvaren prihod od 73,03 mil. EUR.

U 2015. imovina banaka blago se smanjila, za 0,4% (odnosno 1,2% efektivno, uz isključene utjecaje tečajnih kretanja), čime su nastavljena kretanja iz prethodnih triju godina. Na pad bilančnog iznosa utjecao je izostanak kreditnog rasta i nastavak razduživanja banaka, kao i propisi povezani s kreditiranjem u švicarskim francima, koji su rezultirali gubicima u poslovanju i otpisom dijela glavnice kredita. Dodatni utjecaj imale su i prodaje nenaplativih potraživanja zbog kojih se, nakon višegodišnjega nepovoljnog trenda, smanjila razina djelomično nadoknadih i potpuno nenadoknadivih kredita banaka.

Povrat izvora stranim vlasnicima u 2015. nastavio se, i to osjetno izrazitije nego prethodne godine, uz ključan utjecaj smanjivanja izvora u švicarskim francima. Snažan pad izvora u toj valuti povezan je s propisima o konverziji kredita u švicarskim francima u eurske kredite koji su na snagu stupili 30. rujna 2015. Pripreme za konverziju, odnosno prilagodbe valutnih pozicija banaka, stvorile su pritiske na novčanom i devizom tržištu, na što je HNB reagirao nizom mjera kako bi ublažio pritiske. Do kraja godine oporavio se privremeno narušeni pokazatelj kunske likvidnosti. Na dan 31. prosinca 2015. banke su iskazale 2,1 mlrd. kuna kredita nastalih konverzijom. Na teret formiranih rezervacija za konverziju izvršen je otpis glavnice kredita u visini od 979,8 mil. kuna te je evidentirano 205,7 mil. kuna preplaćenog iznosa.

Za razliku od kredita stanovništvu odobrenih u švicarskim francima, čiji se saldo smanjio pod utjecajem otplata i konverzija, kunki krediti stanovništvu u 2015. osjetno su porasli. Osim to su porasli kunki gotovinski nemamjenki krediti i stambeni krediti, zrcaleći promjenu preferencija stanovništva. No ukupno stambeno kreditiranje smanjilo se, kao i ukupni krediti sektoru stanovništva, gdje se padajući trend nastavio sedmu godinu zaredom. Najjači utjecaj na pad danih kredita banaka u 2015. imalo je smanjenje u sektoru trgovačkih društava, čak i kada se isključi učinak prodanih potraživanja. Smanjili su se krediti gotovo svim djelatnostima unutar tog sektora, a osjetniji rast zabilježen je jedino u kreditiranju aktivnosti povezanih s turizmom i poljoprivredom.

U 2015. osjetno je porastao iznos prodanih potraživanja, ponajviše zahvaljujući velikoj transakciji jedne banke u zadnjem tromjesečju godine. Starenje portfelja, ojačano utjecajem regulatornih pravila o postupnom povećavanju ispravaka vrijednosti za dugotrajno neuredne plasmane, utjecalo je na zamjetljiv rast pokrivenosti kredita skupina B i C ispravcima vrijednosti (s 51,3% na 56,6%). Drugim riječima, došlo je do pada njihove neto knjigovodstvene vrijednosti i porasta atraktivnosti na sekundarnom tržištu. Rastom ispravaka vrijednosti kredita istaknuto se građevinarstvo, zbog velike razine potraživanja s dugotrajnim statusom neurednosti u naplati. Kod prehrambene industrije, a zatim i turizma, vidljiv je bio priljev novih kredita s poteškoćama u naplati, što može biti potencijalni izvor gubitaka u idućim razdobljima.

Prodaje potraživanja, osobito u sektoru trgovačkih društava, imale su ključan utjecaj na kretanje pokazatelja kvalitete

kredita. Rast udjela kredita skupina B i C, započet 2008., prekinut je. Udio spomenutih rizičnih skupina smanjio se sa 17,1%, koliko je iznosio na kraju 2014., na 16,6% na kraju 2015. Za to je zasluzno smanjivanje kredita skupina B i C, a oni bi, ako se isključi utjecaj prodaja, bilježili stagnaciju. Takva su kretanja rezultat različitih aktivnosti u rješavanju nenaplativih kredita, ali i procjena banaka o poboljšanju boniteta pojedinih dužnika. U predstečajnim i stečajnim procesima banke su djelomice otpisivale odnosno otpuštale dugove te preuzimale nekretnine i drugu imovinu klijenata. Osim toga, krajem godine pojačao se otpis duga koji nije povezan s predstečajnim ili stečajnim procesima te prodajama, vjerojatno kao rezultat procjena banaka o nemogućnosti naplate.

U 2015. banke su proknjižile 6,8 mlrd. kuna troškova rezervacija za konverziju kredita u švicarskim francima te iskazale gubitak (prije poreza) u visini od 4,7 mlrd. kuna. Isključi li se utjecaj tih troškova, dobit banaka bilježila bi blagi porast, uglavnom kao rezultat nižih troškova rezerviranja za gubitke u kreditnom portfelju. Podsjetimo, u 2014. utjecaj na njihovu razinu imala su knjiženja dodatnih ispravaka vrijednosti, na temelju AQR-a¹, kao i dopune te provjere u skladu s preporukama Vijeća EU-a. Međutim, u 2015. operativna profitabilnost banaka (profitabilnost prije troškova ispravaka vrijednosti i rezerviranja) stagnirala je, ponajviše zbog mjere o fiksiranju tečaja švicarskog franka u siječnju 2015. Osim toga, na operativni prihod banaka utjecali su i ostali troškovi povezani s konverzijom (troškovi usklajivanja valutne pozicije, troškovi prijevremenog povrata izvora u toj valuti i dr.), kao i druge mjere administrativne prirode, primjerice povećani troškovi premija osiguranja depozita (zbog proširivanja obuhvata osiguranja), prve uplate u sanacijski fond te pooštravanje ograničenja visine zateznih, a time posredno i efektivnih kamatnih stopa na kredite. Istodobno, ostvarene su daljnje uštede na kamatnim troškovima, zahvaljujući sve nižim kamatnim stopama i razduživanju, što je omogućilo rast neto kamatnog prihoda banaka. No pad kamatnih prihoda od kredita nastavio se, na što sve više utječe niska kreditna aktivnost banaka. S druge strane, depozitna baza porasla je, zahvaljujući rastu depozita stanovništva i, osobito, depozita trgovačkih društava. Snažan rast depozita trgovačkih društava pretežno je bio posljedica dviju transakcija, prihoda od prodaje jednog društva te jednoga obvezničkog izdanja. Depoziti stanovništva porasli su nešto osjetnije nego godinu prije, no njihova najveća i najstabilnija komponenta, oročeni depoziti, smanjila se, što može biti povezano s uvodenjem oporezivanja kamata na štednju u 2015.

Primjena zakonskih odredbi o konverziji utjecala je na pad stope ukupnoga kapitala banaka, s jedne strane smanjenjem regulatornoga kapitala zbog gubitka tekuće godine, a s druge strane povećanjem izloženosti banaka valutnom riziku, kao posljedice prilagođavanja valutne pozicije. Na smanjenje regulatornoga kapitala utjecale su i isplate dividenda, u ukupnom iznosu od 2,5 mlrd. kuna (usporedbe radi, 1,8 mlrd. kuna dividenda isplaćeno je u 2014.). No, stopa ukupnoga

¹ AQR (engl. Asset Quality Review) jest provjera kvalitete imovine europskih banaka koju su tijekom 2014. proveli Europska središnja banka (ESB) i Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) u suradnji s nacionalnim supervizorima. U dogovoru s konsolidirajućim supervizorima iz Italije i Austrije HNB je bio uključen u AQR domaćih banaka. Detalji su dostupni u HNB-ovu priopćenju za javnost od 26. listopada 2014., www.hnb.hr.

kapitala i dalje je ostala visoka – na kraju 2015. iznosila je 20,9%. Dvije su banke imale stope kapitala i iznos regulatornoga kapitala ispod propisanih minimuma. Nad jednom od njih u listopadu

2015. otvoren je postupak sanacije, dok su prema drugoj poduzete supervizorske mjere.

3.1. Poslovanje banaka

Na kraju 2015. u Republici Hrvatskoj poslovale su 33 kreditne institucije – 27 banaka, jedna štedna banka i pet stambenih štedionica (Tablica 3.1.). U odnosu na kraj 2014. nije bilo promjena u broju kreditnih institucija. Početkom listopada 2015. zbog ispunjenja uvjeta za sanaciju nad jednom bankom otvoren je postupak sanacije.²

Imovina banaka (uključujući štednu banku) blago se

Tablica 3.1. Broj kreditnih institucija
na kraju razdoblja

	2013.	2014.	2015.
Banke			
Broj banaka na početku godine	30	29	27
Banke pripojene drugim bankama	–	1	–
Banke koje su dobile odobrenje za rad	–	–	–
Banke kojima je oduzeto odobrenje za rad	1	1	–
Broj banaka na kraju godine	29	27	27
Štedne banke			
Broj štednih banaka na početku godine	1	1	1
Štedne banke koje su dobile odobrenje za rad	–	–	–
Štedne banke kojima je oduzeto odobrenje za rad	–	–	–
Broj štednih banaka na kraju godine	1	1	1
Stambene štedionice			
Broj stambenih štedionica na početku godine	5	5	5
Stambene štedionice koje su dobile odobrenje za rad	–	–	–
Stambene štedionice kojima je oduzeto odobrenje za rad	–	–	–
Broj stambenih štedionica na kraju godine	5	5	5

Izvor: HNB

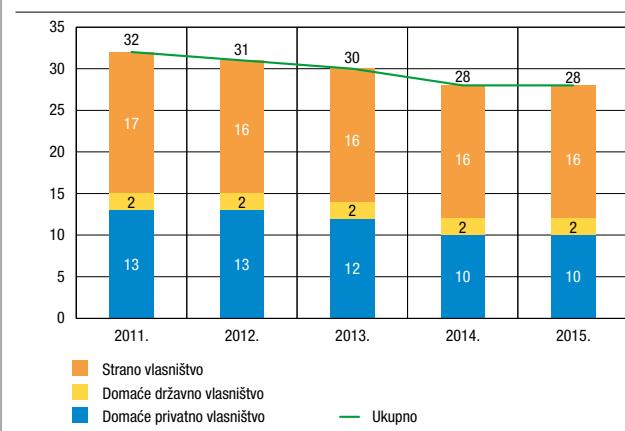
Tablica 3.2. Imovina banaka prema sjedištu vlasnika i vrsti vlasništva
u postocima

Banke prema sjedištu vlasnika i vrsti vlasništva	Udio imovine pojedine grupe banaka u ukupnoj imovini banaka		
	2013.	2014.	2015.
Banke u većinskom vlasništvu domaćih dioničara	5,1	4,7	4,4
Banke u većinskom vlasništvu države	5,3	5,2	5,3
Banke u većinskom vlasništvu stranih dioničara	89,7	90,1	90,3
Ukupno	100,0	100,0	100,0

Izvor: HNB

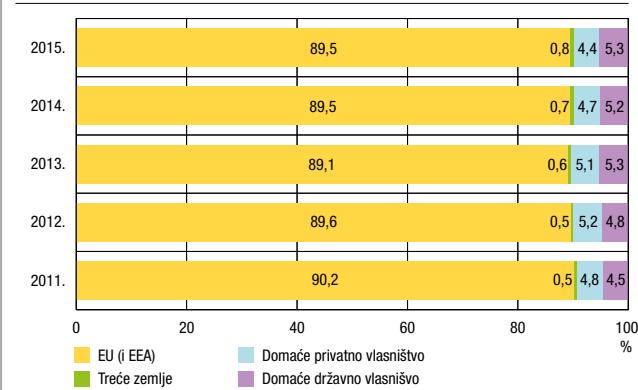
smanjila u 2015., za 0,4%, te je iznosila 393,5 mlrd. kuna prema privremenim, nerevidiranim podacima. Istodobno je imovina stambenih štedionica ostala gotovo nepromijenjena, 7,8 mlrd. kuna. Zbog tih vrlo blagih kretanja struktura sustava nije se mijenjala, dominantni udio imovine kreditnih institucija imale su banke, 98,1%, a preostalih 1,9% odnosilo se na imovinu stambenih štedionica.

Slika 3.1. Broj banaka prema sjedištu vlasnika i vrsti vlasništva
na kraju razdoblja

Izvor: HNB

Slika 3.2. Imovina banaka prema domicilu dioničara
na kraju razdoblja

Napomene: Pod domicilom dioničara u ovom se prikazu podrazumijeva sjedište pravne osobe ili prebivalište fizičke osobe. Treća zemlja je strana država koja nije članica EU-a niti država potpisnica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru.

Izvor: HNB

2 Dana 9. listopada 2015. Odlukom Uprave DAB-a na prijedlog HNB-a nad Jadranskom bankom d. d. otvoren je postupak sanacije.

Tablica 3.3. Struktura imovine banaka
na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	2013.		2014.			2015.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
Gotovina i depoziti kod HNB-a	51.284,0	12,9	50.252,6	12,7	-2,0	49.425,3	12,6	-1,6
Gotovina	6.369,7	1,6	6.462,7	1,6	1,5	7.289,7	1,9	12,8
Depoziti kod HNB-a	44.914,3	11,3	43.789,9	11,1	-2,5	42.135,6	10,7	-3,8
Depoziti kod finansijskih institucija	21.464,2	5,4	26.369,8	6,7	22,9	27.734,0	7,0	5,2
Trezorski zapisi MF-a i blagajnički zapisi HNB-a	13.634,0	3,4	15.353,5	3,9	12,6	12.258,7	3,1	-20,2
Vrijednosni papiri	30.033,7	7,5	34.236,2	8,7	14,0	37.772,8	9,6	10,3
Derivatna finansijska imovina	1.583,6	0,4	1.357,0	0,3	-14,3	2.431,1	0,6	79,2
Krediti finansijskim institucijama	8.912,2	2,2	6.355,2	1,6	-28,7	5.633,7	1,4	-11,4
Krediti ostalim komitentima	254.910,2	64,1	246.777,2	62,4	-3,2	241.556,2	61,4	-2,1
Ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	3.185,7	0,8	2.722,1	0,7	-14,6	4.186,4	1,1	53,8
Preuzeta imovina	1.541,2	0,4	1.544,8	0,4	0,2	1.558,8	0,4	0,9
Materijalna imovina (minus amortizacija)	4.253,5	1,1	4.243,0	1,1	-0,2	4.461,8	1,1	5,2
Kamate, naknade i ostala imovina	7.061,5	1,8	6.026,3	1,5	-14,7	6.506,0	1,7	8,0
Ukupno imovina	397.863,7	100,0	395.237,7	100,0	-0,7	393.524,8	100,0	-0,4

Izvor: HNB

Koncentriranost sustava, mjerena udjelom imovine prvih pet banaka u ukupnoj imovini svih banaka, nakon slabljenja u prethodne tri godine, u 2015. je ojačala te dosegnula na kraju godine 74,5%. Tijekom godine nije bilo promjene u vlasništvu nad bankama pa je zadržana dominacija banaka u većinskom stranom vlasništvu (njih 16) prema deset banaka u domaćem privatnom vlasništvu i dvije banke u većinskom državnom vlasništvu (Slika 3.1.). Promjene udjela imovine banaka s obzirom na domicil vlasnika bile su blage, nastavljen je porast udjela imovine stranog vlasništva u ukupnoj imovini banaka, na 90,3% (Tablica 3.2.), dok se udio banaka u domaćem vlasništvu razmjerno smanjio, na 9,7%.

Pretežiti dio banaka, njih dvanaest, u vlasništvu je dioničara s područja Europske unije. Udio imovine tih banaka u ukupnoj imovini banaka iznosio je na kraju 2015. godine, jednako kao i na kraju prethodne godine, 89,5% (Slika 3.2.). Dioničari iz trećih zemalja (San Marina, Švicarske, Srbije i Turske) i nadalje su u svojem vlasništvu imali po jednu banku, pri čemu je njihov udio (premda ojačan) i dalje vrlo malen, 0,8%. Banke u domaćem privatnom vlasništvu zabilježile su smanjenje svoje imovine (pri čemu nekoliko njih osjetno), što se potom očitovalo u smanjenju udjela njihove imovine u sustavu, na 4,4%. Nasuprot tome, važnost banaka u domaćem državnom vlasništvu iznova je ojačala na 5,3%, nakon što je pod utjecajem snažnih gubitaka u prethodnoj godini bila smanjena.

3.1.1. Bilanca i izvanbilančne stavke

Imovina

Ključni trendovi u bankovnom sustavu u protekle tri godine nastavili su se i u 2015. te je i četvrtu uzastopnu godinu obilježio naglašeni oprez banaka i njihovih klijenata u preuzimanju rizika

te pad bilančnog potencijala. Nova kreditna aktivnost izostala je, a radi optimizacije svojeg poslovanja banke su se nastavile razduživati u inozemstvu te su sredstva prikupljena na domaćem tržištu pretežito usmjerile na račune kod stranih finansijskih institucija. Navedena kretanja u 2015. dodatno su pojačali učinci provedbe izvanrednih zakonskih mjera namijenjenih zaštiti dužnika u švicarskim francima, koji su pogodili poslovni rezultat pojedinih banaka te rezultirali gubitkom tekuće godine i smanjenjem bilančnoga kapitala.

Ukupna imovina banaka na kraju 2015. iznosila je 393,5 mlrd. kuna, što je u odnosu na kraj 2014. smanjenje od 1,7 mlrd. kuna ili 0,4% (Tablica 3.3.). Utjecaj na visinu promjene imovine imalo je kretanje tečaja kune prema tri najzastupljenije valute u bilanci banaka (euru, švicarskom franku i američkom dolaru), a osobito značajan bio je utjecaj jačanja švicarskog franka prema kuni, nakon odluke švicarske središnje banke iz siječnja 2015. o prestanku održavanja tečaja te valute prema euru. Posljedica spomenute odluke bio je znatan porast obvezu dužnika zaduženih u švicarskim francima prema bankama, zbog čega je Vlada RH tijekom 2015. predložila zakonske promjene namijenjene olakšavanju položaja tih dužnika.

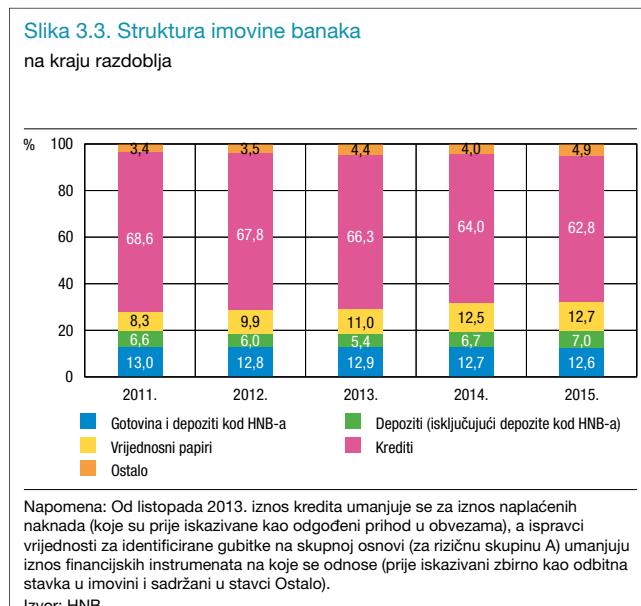
Neposredna reakcija Vlade RH na promjenu tečaja u siječnju 2015. bio je prijedlog zakonske mjere o utvrđivanju tečaja na 6,39 kuna za švicarski franak za obroke/anuitete u toj valuti koji dospijevaju u razdoblju od godine dana. Mjeru je proveo Hrvatski sabor donošenjem Zakona o dopuni Zakona o potrošačkom kreditiranju³ za ugovore o kreditu s fizičkim osobama te Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama⁴ za ugovore o kreditu s fizičkim osobama koje obavljaju

³ NN, br. 9/2015.

⁴ NN, br. 19/2015.

djelatnost slobodnih zanimača, obrtnika, trgovaca pojedinaca te nositelja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

U drugom polugodištu 2015. uslijedila je nova regulatorna intervencija, s ciljem izjednačavanja položaja dužnika zaduženih u švicarskim francima (ili u kunama s valutnom klauzulom u švicarskim francima) s položajem u kojem bi bili da su se koristili kreditom nominiranim u eurima. Za tu svrhu Vlada RH predložila je, a Hrvatski sabor donio, Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju i Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o kreditnim institucijama⁵, kojima je propisana konverzija kredita radi promjene valute odnosno valutne klauzule, način njezina izračuna te obveze vjerovnika i dužnika u postupku konverzije.⁶ Prema zakonskim odredbama učinak konverzije kredita stanovništvu u švicarskim francima u kredite u eurima i kredita nominiranih u kunama s valutnom klauzulom u švicarskim francima u kredite nominirane u kunama s valutnom klauzulom u eurima (u nastavku teksta: konverzija kredita) banke su u poslovnim knjigama iskazale na dan 30. rujna 2015.

te su u skladu s MRS-om 37 – Rezerviranja, nepredvidive obveze i nepredvidiva imovina formirale odgovarajuće rezervacije, odnosno troškove rezerviranja u tom iznosu. Spomenuti učinak konverzije banke su slijedom zakonskih odredbi na dan 30. rujna 2015. utvrdile u visini od 6,9 mlrd. kuna, kao razliku stanja neotplaćenih anuiteta/obroka u švicarskim francima i iznosa neotplaćenih anuiteta/obroka u eurima izračunatih novim otplatnim planovima.

Oprez banaka i njihovih klijenata pri preuzimanju rizika i dalje je naglašen, a ogledao se u padu neto kredita četvrtu godinu zaredom, što je u 2015. nadjačalo promjene svih ostalih

5 NN, br. 102/2015.

6 U postupku konverzije inicijalno isplaćena glavnica kredita pretvara se u eure (primjenom tada važećeg tečaja eura) i izraduje se novi otplatni plan na temelju tada primjenjive eurske kamatne stope. Sve primljene uplate na osnovi kredita također se pretvaraju u eure i uspoređuju se s obvezama iz novoga otplatnog plana. Trošak smanjenja knjigovodstvene vrijednosti glavnice kredita jest razlika stanja neotplaćene glavnice u švicarskim francima na dan 30. rujna 2015. i neotplaćene glavnice u eurima utvrđene s tim datumom prema novim otplatnim planovima, a u cijelosti ga snose banke. Usporedbom uplaćenih iznosa i novoga otplatnog plana određuje se preplaćeni iznos ili nedovoljno uplaćeni iznos (koji je potrebno dodatno namiriti). Preplaćeni iznos ne može se iskoristiti kao otpis glavnice već se, ovisno o veličini, upotrebljava za umanjivanje budućih obroka/anuiteta ili isplaćuje dužniku. Za banke je on također trošak i sadržan je u troškovima rezerviranja za konverziju, zajedno s troškom otpisa glavnice.

7 Odluka o prestanku važenja Odluke o upisu obveznih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke (NN, br. 105/2015.)

stavki imovine. Osim smanjene kreditne aktivnosti, na pad neto kredita utjecao je porast ispravaka vrijednosti, a dodatni činitelj smanjenja bio je otpis glavnice, odnosno učinak konverzije kredita dužnicima kod kojih je postupak zamjene valuta okončan do kraja 2015. Opsežne aktivnosti kupoprodaje potraživanja imale su blag utjecaj na kretanje neto kredita jer su predmet prodaje bila potraživanja male neto knjigovodstvene vrijednosti, odnosno potraživanja visokopokrivena ispravcima vrijednosti. Smanjenje neto kredita u odnosu na kraj 2014. ukupno za 5,9 mlrd. kuna (2,4%) bilo je rezultat smanjenja portfelja kredita trgovačkim društvima, stanovništvu i finansijskim institucijama. Mali porast kredita zabilježen je kod državnih jedinica, a nešto znatniji porast, iako bez većeg utjecaja na ukupnu promjenu, primjetan je kod sektora nerezidenata.

Osim smanjenja neto kredita, dodatni utjecaj na pad ukupne imovine imalo je smanjenje depozita banaka kod HNB-a, za 1,7 mlrd. kuna (3,8%). Njihovo smanjenje posljedica je prestanka regulative i dospjeće upisanih obveznih blagajničkih zapisa HNB-a, u iznosu od 3,4 mlrd. kuna⁷. Riječ je o obveznim blagajničkim zapisima HNB-a koje su banke upisale sredinom prosinca 2013., u visini smanjenja stope obvezne pričuve i time oslobođenih sredstava u kunskom dijelu obvezne pričuve, a s ciljem poticanja kreditiranja gospodarstva. Manje od navedenog smanjenja porasle su ostale stavke depozita kod HNB-a, odnosno izdvojena obvezna pričuva te sredstva na računima za namiru, te su djelomice ublažile ukupnu promjenu depozita kod HNB-a.

Za razliku od depozita kod HNB-a, depoziti kod finansijskih institucija porasli su za 1,4 mlrd. kuna (5,2%), čime se njihov udio u ukupnoj imovini povećao na 7,0%. Povećanje je uglavnom ostvareno na depozitima danim stranim finansijskim institucijama, a manji dio povećanja odnosio se na depozite kod domaćih finansijskih institucija. Depoziti kod stranih finansijskih institucija u sustavu vlasnički povezane grupe banaka smanjili su se za 3,2 mlrd. kuna (61,8%), zbog čega se osjetno smanjio njihov udio u strukturi danih depozita kod finansijskih institucija. Taj udio na kraju 2015. iznosio je 7,2%, odnosno bio je za gotovo 13 postotnih bodova manji nego na kraju 2014. godine. Glavninu depozita u inozemstvu banke su držale kod finansijskih institucija različitih od većinskih stranih vlasnika, a iznos tih depozita u promatranoj godišnjem razdoblju porastao je za 4,1 mlrd. kuna (20,3%).

Porasla su i ulaganja banaka u vrijednosne papire, za 441,7 mil. kuna (0,9%), najviše ulaganjima u vlasničke vrijednosne papire stranih finansijskih institucija i trgovačkih društava. Unatoč zamjetnom povećanju u 2015. godini (78,3%) vlasnički vrijednosni papiri i dalje su činili vrlo mali dio ukupnih ulaganja u vrijednosne papire od samo 1,9%. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire stagnirala su, iako su u njihovoj strukturi bila

zapažena kretanja, uglavnom povezana s promjenom instrumenata duga državnih jedinica. Naime, ulaganja banaka u trezorske zapise MF-a smanjila su se za 3,1 mlrd. kuna (20,2%), a istodobno su porasla ulaganja u obveznice RH (3,4 mlrd. kuna ili 23,3%), pa je konačan rezultat ukupnih ulaganja u dužničke vrijednosne papire državnih jedinica bio porast od samo 1,2%. Dužnički vrijednosni papiri državnih jedinica i nadalje su najveći dio portfelja ukupnih dužničkih vrijednosnih papira (62,1%), a visinom udjela slijedili su vrijednosni papiri stranih izdavatelja (24,2%). Udio ukupnih ulaganja u vrijednosne papire u imovini banaka porastao je na zamjetljivih 12,7%, odnosno gotovo se izjednačio s najvišim udjelom zabilježenim na kraju 2005., od 12,8%. Glavninu od gotovo 70% dužničkih vrijednosnih papira banke su na kraju 2015. rasporedile u portfelj instrumenata raspoloživih za prodaju, a povećanje tog portfelja te usklajivanje njihove vrijednosti s tržišnim cijenama rezultiralo je s 49,1% većim nerealiziranim dobitkom u kapitalu banaka nego na kraju prethodne godine.

U odnosu na kraj prošle godine porasle su i sve ostale, manje važne stavke u strukturi imovine te su ublažile negativne utjecaje na promjenu ukupne imovine. Najveće među njima bilo je povećanje ulaganja u kapital podređenih društava (1,5 mlrd. kuna ili 53,8%), koje se uglavnom odnosilo na ulaganja u finansijski sektor u regiji te je bilo posljedica sudjelovanja banaka u unutarnjopravnom vlasničkom restrukturiranju tijekom 2015. Zamjetan porast fer vrijednosti derivatnih finansijskih instrumenata u bilanci banaka, derivatne finansijske imovine za 79,2% (1,1 mlrd. kuna), kao i derivatnih finansijskih obveza (za 98,2% odnosno 1,2 mlrd. kuna), ponajprije je odraz povećanja fer vrijednosti ugovora sa stranim finansijskim institucijama (imovina) i državnim jedinicama (obveze). To je posljedica zaštite od tržišnih rizika, s jedne strane pružene Ministarstvu financija RH za izdanja obveznica nominirana u stranim valutama, a s druge strane zaštite banaka od tih rizika ugovorene sa stranim matičama. Trend usporavanja rasta preuzete imovine u zamjenu za tražbine nastavio se u 2015. i sveo se na stopu rasta manju od 1%. Međutim, zamjetno starenje tog portfelja, vidljivo u porastu imovine kojoj je od datuma stjecanja prošlo više od dvije godine, od 25,3%, upućuje na daljnje poteškoće s kojima se banke suočavaju pri naplati potraživanja. Banke su povećale ulaganja u materijalnu imovinu za 5,2%, uglavnom rastom ulaganja u nekretnine te se omjer ukupnog ulaganja u materijalnu imovinu i priznatoga kapitala blago povećao, na 11,2%, što je i dalje bilo osjetno niže od dopuštenih 40%.

Obveze i kapital

Na kraju 2015. ukupne obveze banaka iznosile su 343,4 mlrd. kuna, što je povećanje za 3,7 mlrd. kuna (1,1%) u odnosu na kraj 2014. (Tablica 3.4.) Porast obveza izravna je posljedica primjene zakonskih odredbi o konverziji kredita, a u pasivi bilance banaka prepoznaje se u porastu stavke Kamate, naknade i ostale obveze za 6,1 mlrd. kuna (54,5%). U sastavu te stavke evidentirane su rezervacije za konverziju kredita koje su banke

formirale na dan 30. rujna 2015., u već spomenutom iznosu od 6,9 mlrd. kuna. Realizacijom konverzija kredita u četvrtom tro-mjesecu 2015. inicijalno utvrđeni iznos rezervacija smanjio se na 5,5 mlrd. kuna, što upućuje na relativno malu razinu obavljenih konverzija. Naime, s obzirom na zakonske rokove, osjetnije aktivnosti konvertiranja kredita započete su polovinom prosinca 2015.⁸

Izvori financiranja banaka u promatranom jednogodišnjem razdoblju smanjili su se za 3,6 mlrd. kuna (1,1%), a ključan utjecaj pritom imao je nastavak razduživanja banaka prema većinskim stranim vlasnicima, četvrtu godinu zaredom. Iako je promjena ukupnih izvora financiranja bila relativno mala, promjene pojedinih instrumenata i njihove valutne strukture bile su zamjetne. Intenzitet razduživanja banaka prema većinskim stranim vlasnicima pojačao se u odnosu na 2014. godinu (18,8%), te je ukupno smanjenje tih izvora u 2015. iznosilo 19,0 mlrd. kuna (45,5%). Ono se sastojalo od podjednakog smanjenja depozita i primljenih kredita, a više od polovine iznosa ukupnog smanjenja odnosilo se na obveze u švicarskim francima. Posljedica je to konverzije kredita, zbog koje se smanjila potreba banaka za izvorima financiranja u švicarskim francima. Rezultat je toga smanjenje obveza banaka u švicarskim francima, za 11,5 mlrd. kuna (74,2%), čime su svedeni gotovo samo na depozite stanovništva. Udio tih obveza u deviznim obvezama banaka na kraju 2015. smanjio se na 1,8%, što je za pet postotnih bodova manje nego na kraju prethodne godine, a udio izvora financiranja primljenih od većinskih stranih vlasnika u ukupnim izvorima smanjio se s 12,8% na 7,0%. Time se smanjila i koncentracija izvora u obvezama banaka, odnosno udio izvora primljenih od klijenata čija sredstva čine više od 2% ukupnih obveza banaka, s 20,2% na kraju 2014. na 15,8% na kraju 2015.

Ukupni depoziti banaka porasli su za 8,1 mlrd. kuna (2,8%), zahvaljujući rastu depozita domaćih sektora. Glavninu rasta domaćih depozita donijela su trgovačka društva (9,2 mlrd. kuna ili 20,6%), a ostalo povećanje uglavnom se odnosilo na depozite stanovništva (4,8 mlrd. kuna ili 2,7%). Snažnom rastu depozita trgovačkih društava najviše je pridonio izvanredan učinak dviju transakcija realiziranih u drugoj polovini 2015., i to priljeva sredstava na osnovi prodaje jednoga trgovačkog društva stranim investorima te priljeva sredstava na osnovi izdanja vrijednosnih papira javnoga trgovačkog društva.

Višegodišnji trend usporavanja rasta depozita stanovništva prekinuo se u promatranoj godini, zbog rasta depozita na tekućim računima i žiroračunima (za 4,9 mlrd. kuna ili 19,1%) te štednim računima (2,1 mlrd. kuna ili 16,1%). Istodobno su se prvi put na godišnjoj razini smanjili najstabilniji depoziti, odnosno oročeni depoziti stanovništva, za 2,2 mlrd. kuna ili 1,6%. U godinama prije krize oni su ostvarivali dvoznamenkaste godišnje stope rasta, a od 2008. godine njihov rast naglo se usporio. Time se postupno restrukturiraju depoziti stanovništva, odnosno smanjuje se udio oročenih depozita u ukupnim depozitima stanovništva, a povećava se udio depozita po viđenju. Najviši udio oročenih depozita zabilježen je na kraju 2012. u

⁸ Banke su do 14. studenoga 2015. dužnicima trebale dostaviti izračune konverzije zajedno s prijedlogom novog ili izmijenjenog ugovora o kreditu, a dužnici su, u slučaju prihvatanja konverzije, o tome bili dužni obavijestiti banku u roku od 30 dana.

Tablica 3.4. Struktura obveza i kapitala banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

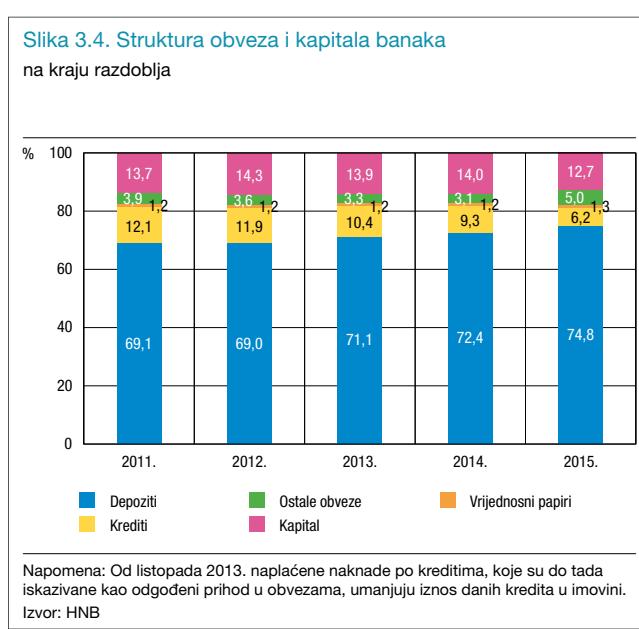
	2013.		2014.			2015.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
Krediti od finansijskih institucija	15.146,0	3,8	14.617,1	3,7	-3,5	12.966,5	3,3	-11,3
Kratkoročni krediti	2.124,8	0,5	2.428,3	0,6	14,3	1.342,0	0,3	-44,7
Dugoročni krediti	13.021,2	3,3	12.188,9	3,1	-6,4	11.624,5	3,0	-4,6
Depoziti	282.805,6	71,1	286.075,4	72,4	1,2	294.215,0	74,8	2,8
Depoziti na transakcijskim računima	54.245,1	13,6	67.556,2	17,1	24,5	76.324,3	19,4	13,0
Štedni	21.785,7	5,5	18.045,1	4,6	-17,2	21.360,5	5,4	18,4
Oročeni	206.774,8	52,0	200.474,1	50,7	-3,0	196.530,2	49,9	-2,0
Ostali krediti	26.337,2	6,6	21.944,3	5,6	-16,7	11.314,5	2,9	-48,4
Kratkoročni	4.531,3	1,1	3.806,9	1,0	-16,0	1.378,7	0,4	-63,8
Dugoročni	21.805,9	5,5	18.137,4	4,6	-16,8	9.935,9	2,5	-45,2
Derivatne finansijske obveze i ostale finansijske obveze kojima se trguje	1.878,1	0,5	1.180,5	0,3	-37,1	2.339,2	0,6	98,2
Izdani dužnički vrijednosni papiri	299,9	0,1	299,9	0,1	0,0	300,8	0,1	0,3
Kratkoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,8	0,0	-
Dugoročni	299,9	0,1	299,9	0,1	0,0	300,0	0,1	0,0
Izdani podređeni instrumenti	1.453,5	0,4	2.050,0	0,5	41,0	2.724,0	0,7	32,9
Izdani hibridni instrumenti	3.005,9	0,8	2.319,4	0,6	-22,8	2.198,4	0,6	-5,2
Kamate, naknade i ostale obveze	11.445,8	2,9	11.231,2	2,8	-1,9	17.348,1	4,4	54,5
Ukupno obveze	342.371,9	86,1	339.717,8	86,0	-0,8	343.406,5	87,3	1,1
Dionički kapital	33.964,7	8,5	33.757,2	8,5	-0,6	34.275,4	8,7	1,5
Dobit (gubitak) tekuće godine	477,6	0,1	1.534,6	0,4	221,3	-4.378,4	-1,1	-
Zadržana dobit (gubitak)	16.315,3	4,1	15.943,0	4,0	-2,3	15.605,8	4,0	-2,1
Zakonske rezerve	1.108,6	0,3	1.046,0	0,3	-5,7	1.035,2	0,3	-1,0
Statutarne i ostale kapitalne rezerve	3.035,4	0,8	2.600,4	0,7	-14,3	2.918,1	0,7	12,2
Revalorizacijske rezerve	610,4	0,2	727,9	0,2	19,2	990,2	0,3	36,0
Dobit (gubitak) prethodne godine	-20,2	0,0	-89,1	0,0	342,2	-328,0	-0,1	267,9
Ukupno kapital	55.491,8	13,9	55.519,9	14,0	0,1	50.118,4	12,7	-9,7
Ukupno obveze i kapital	397.863,7	100,0	395.237,7	100,0	-0,7	393.524,8	100,0	-0,4

Izvor: HNB

visini od 80,2%, a do kraja 2015. taj se udio smanjio na 74,7%. Povećanje depozita na tekućim računima i žiroračunima bilo je

zaslužno za porast kunskih depozita, a zamjetan je bio i porast deviznih depozita na tim računima, što može biti reakcija stanovništva na zakonsku mjeru oporezivanja kamata na štednju od početka 2015. godine⁹. Valutna struktura ukupnih depozita stanovništva nije se znatnije promjenila te ona i dalje odražava sklonost stanovništva štednji u stranim valutama. Udio deviznih depozita u ukupnim depozitima stanovništva iznosio je 75,5%, što uključuje 75,2% depozita u stranim valutama i 0,3% kunskih depozita s valutnom klauzulom. Najviše zastupljena valuta u tome jest euro, na koji su se odnosile dvije trećine ukupnih depozita stanovništva.

Primljeni krediti tijekom 2015. smanjili su se za 12,3 mlrd. kuna ili 33,6%, što je znatno veći pad nego u prethodnoj godini. Četvrtu godinu zaredom ključan utjecaj na pad primljenih kredita imalo je razduživanje banaka kod većinskih stranih vlasnika, a dodatni utjecaj na ukupno kretanje u 2015. imalo je smanjenje

⁹ Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak (NN, br. 143/2014.), među ostalim, uveden je porez na kamate na kunske i devizne štednje (po videnju, orocenu ili rentnu) po stopi od 12%. Pritom se ne oporezuju kamate na pozitivno stanje na žiroračunu, tekućem i deviznom računu ako kamatna stopa iznosi najviše do 0,5% godišnje.

kredita primljenih od domaćih i stranih finansijskih institucija. Time se udio primljenih kredita u ukupnim izvorima financiranja banaka smanjio, s 11,2% na kraju 2014. na 7,5% na kraju 2015., a u odnosu na ukupnu imovinu taj se udio smanjio s 9,3% na 6,2%. Opadanje primljenih kredita i njihove značajnosti za financiranje banaka te istodobni rast depozita dodatno su povećali dominantan udio depozita u izvorima financiranja, na 90,9%. Međutim, korištenje depozita za financiranje kreditne aktivnosti i dalje se smanjuje, a to se odražava u dalnjem trendu pada omjera depozita i neto kredita te je taj omjer na kraju 2015. iznosio 84,0%. Iznos ostalih izvora financiranja porastao je (11,9%) isključivo zahvaljujući rastu podređenih instrumenata. Unatoč tome, udio svih dužničkih instrumenata s odlikama kapitala u ukupnim izvorima financiranja i dalje je bio vrlo nizak i iznosio je samo 1,6%.

Ukupni bilančni kapital banaka u 2015. godini smanjio se za 5,4 mlrd. kuna ili 9,7%, a njegov iznos i udio u strukturi obveza i kapitala smanjili su se na razinu s početka krize. Smanjenje kapitala posljedica je gubitka tekuće godine, uglavnom nastalog zbog troškova konverzije kredita, koji je nadjačao kretanja svih ostalih stavki kapitala. Tijekom 2015. deset banaka provelo je dokapitalizacije, uplatama u novcu ili korištenjem instrumenata s obilježjima kapitala, zbog čega se dionički kapital svih banaka povećao za 518,2 mil. kuna (1,5%). Pozitivan utjecaj na kapital imalo je i povećanje revalorizacijskih rezerva, i to rasta nerealizirane dobiti s osnove vrijednosnog usklađivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju. Zadržavanjem dijela dobiti ostvarene u 2014. pojedine su banke tijekom 2015. ojačale svoje kapitalne rezerve, a neke su se njima koristile za isplate dividenda i pokriće gubitaka iz poslovanja u prethodnim godinama. Rezultat tih suprotnih kretanja bila je očuvana razina rezerva kapitala te porast njihova udjela u ukupnom kapitalu banaka, na više od 39,0%. Više od 80,0% dobiti ostvarene u 2014. banke su upotrijebile za isplatu dividenda svojim dioničarima, a zajedno s dijelom zadržane dobiti isplaćene dividende iznosile su nešto više od 2,5 mlrd. kuna.

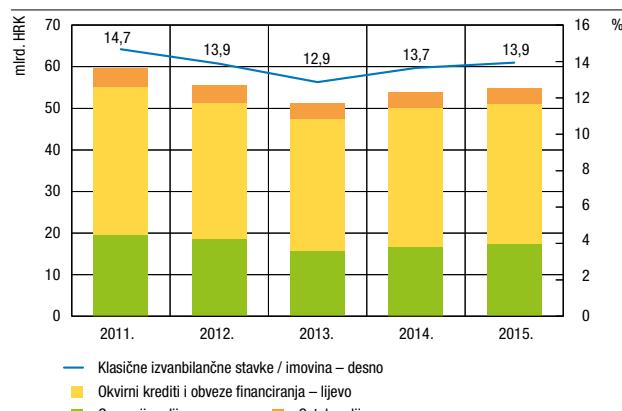
Klasične izvanbilančne stavke

Na kraju 2015. ukupne klasične izvanbilančne stavke iznosile su 54,8 mlrd. kuna, što je u odnosu na kraj prethodne godine povećanje za 0,9 mlrd. kuna ili 1,6%. Najveći utjecaj na rast klasičnih izvanbilančnih stavki imali su revolving krediti, zbog rasta od 1,8 mlrd. kuna (22,6%), a potom i garancije, zbog rasta od 0,6 mlrd. kuna (3,7%). Povećanje klasičnih izvanbilančnih stavki uglavnom je nastalo na osnovi poslova sklopljenih s trgovačkim društвima, i to revolving kredita s javnim trgovачkim društвima i garancija s ostalim trgovачkim društвima. U odnosu na 2014. zamjetnije su se smanjili okvirni krediti i obveze financiranja (1,5 mlrd. kuna ili 5,8%), uglavnom ugovoreni sa središnjom državom.

Suprotna kretanja ukupnih klasičnih izvanbilančnih stavki i imovine banaka rezultirale su ponovnim rastom njihova omjera, na 13,9% (Slika 3.5.).

Najveći iznos klasičnih izvanbilančnih stavki banke su sklopile s trgovачkim društвima (57,7%), a taj udio blago je porastao u odnosu na prethodnu godinu. Visinom udjela u klasičnim

Slika 3.5. Klasične izvanbilančne stavke banaka
na kraju razdoblja

Izvor: HNB

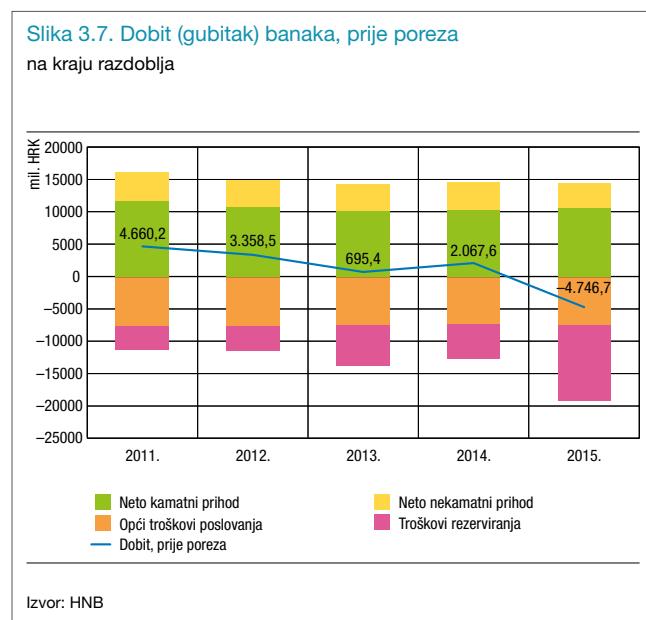
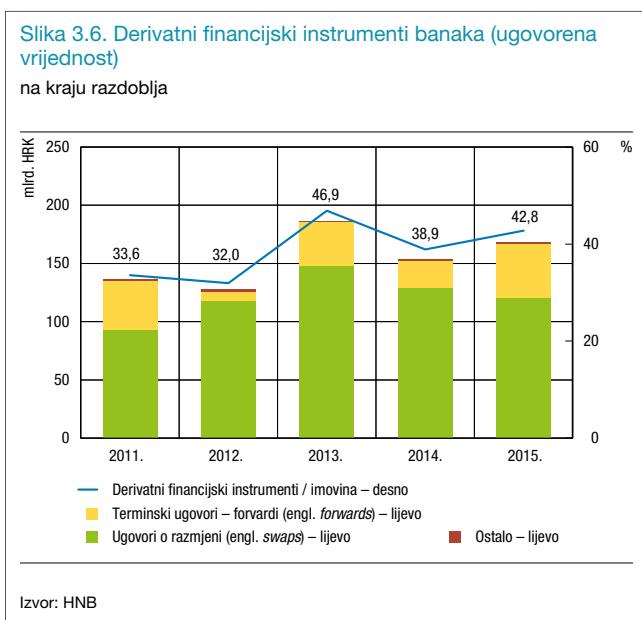
izvanbilančnim stavkama slijedilo je stanovništvo (36,7%), najviše na osnovi okvirnih kredita i obveza financiranja.

Najveći udio klasičnih izvanbilančnih stavki i dalje je pri-padao okvirnim kreditima i obvezama financiranja, unatoč smanjenju za više od tri postotna boda, na 43,3%. Visinom udjela slijedile su garancije (31,4%), a potom revolving krediti (18,2%) kod kojih je udio jedini zamjetnije porastao, za više od tri postotna boda. Udjeli preostalih stavki nisu bili izraženi.

Derivativni finansijski instrumenti

Tijekom 2015. ugovorena vrijednost aktivnih i pasivnih stavki derivativnih finansijskih instrumenata ukupno se povećala za 14,5 mlrd. kuna (9,4%), na iznos od 168,3 mlrd. kuna. Ključan utjecaj na povećanje ugovorene vrijednosti derivativnih finansijskih instrumenata imalo je provođenje zakonskih odredbi o konverziji kredita te je do zamjetnog povećanja tih instrumenata došlo na kraju trećeg tromjesečja 2015., kada su se banke, aktivno upravljajući deviznom pozicijom, zaštite od rizika nastalih obvezom provođenja navedenih zakonskih odredbi. Ti rizici proizlazili su iz naraslih otvorenih deviznih pozicija u švicarskim francima i eurima, a nastali su zbog obveze banaka da na propisani datum 30. rujna 2015. utvrde učinak konverzije cjelokupnog portfelja kredita obuhvaćenih zakonskim odredbama. Dio instrumenata kojima su se banke pritom koristile formiran je u obliku ugrađenih derivata, a dio tih instrumenata banke su ugovorile s većinskim stranim vlasnicima. Realizacijom konverzija kredita u četvrtom tromjesečju 2015. postupno se počeo smanjivati iznos instrumenata ugovorenih za spomenutu namjeru.

Za navedeno upravljanje deviznom pozicijom banke su se najviše koristile terminskim ugovorima – forwardima (engl. *forwards*), pa je povećanje tih instrumenata za 23,7 mlrd. kuna (101,0%) zasluzno za povećanje ukupne ugovorene vrijednosti derivativnih finansijskih instrumenata u 2015. Istodobno se smanjila ugovorena vrijednost većine ostalih instrumenata, a najviše ugovora o razmjeni (engl. *swaps*), za 9,1 mlrd. kuna ili 7,1%. Promjene u promatranom razdoblju rezultirale su zamjetnijim

povećanjem udjela terminskih ugovora (engl. *forward*) u strukturi derivativnih finansijskih instrumenata, na 28,0%, odnosno smanjenjem udjela ugovora o razmjeni (engl. *swaps*), na 71,4%. Ta dva instrumenta tradicionalno dominiraju u strukturi derivativnih finansijskih instrumenata, a sve ostale vrste derivativnih finansijskih instrumenata iznosele su preostalih 0,6% te promjene njihova iznosa u 2015. nisu utjecale na ukupno kretanje.

Na kraju 2015. najveći dio ukupnog iznosa derivativnih finansijskih instrumenata bio je ugovoren sa stranim finansijskim institucijama (47,8%), među kojima se nalaze i većinski strani vlasnici te ostale finansijske institucije iz matičnih bankarskih grupacija. Visinom udjela slijedili su instrumenti ugovoreni u domaćem finansijskom sektoru (33,3%), a taj udio gotovo se utrostručio zbog utjecaja rasta ugrađenih derivata formiranih radi upravljanja rizicima proizišlima iz konverzije kredita.

Cjelokupni rast ugovorene vrijednosti derivativnih finansijskih instrumenata odnosio se na povećanje ugovorenog iznosa instrumenata kojima je odnosna varijabla tečaj, pa je udio tih instrumenata u ukupnim porastao na 58,7%. Sljedeći po visini udio od 30,4% pripadao je valutno-kamatnim ugovorima o razmjeni (engl. *cross-currency interest rate swaps*), a preostalih 10,9% odnosilo se na instrumente kojima je odnosna varijabla kamatna stopa.

Povećanje ugovorene vrijednosti derivativnih finansijskih te istodobno smanjenje imovine banaka odrazilo se na rast njihova omjera, s 38,9% u 2014. na 42,8% na kraju 2015. godine. Samo nekoliko banaka u svojem poslovanju koristilo se derivativnim finansijskim instrumentima u obujmu većem od navedenog prosjeka za sustav, a većina se ostalih banaka koje posluju s derivativnim finansijskim instrumentima njima koristila u iznosu manjem od 10% njihove imovine.

3.1.2. Zarada

Račun dobiti i gubitka

Na račun dobiti i gubitka banaka u 2015. iznimno snažno utjecale su zakonske izmjene kojima je cilj bio olakšavanje

položaja dužnika s kreditima u švicarskom franku i s valutnom klauzulom u švicarskom franku te njihovo izjednačavanje s položajem u kojem bi se našli da su bili korisnici kredita u eurima. Zbog toga su gotovo sve ostale promjene ostale prigušene. Među tim jednokratnim troškovima pojedinačno najveći trošak izražen kao kumulativni trošak konverzije na troškovima rezerviranja iznosi je 6,8 mlrd. kuna. Pod njihovim utjecajem ukupni troškovi rezerviranja dosegnuli su dosad najvišu vrijednost i nadmašili ostvareni neto prihod iz poslovanja (prije rezerviranja za gubitke), što je na agregatnoj razini svih banaka rezultiralo gubitkom (iz poslovanja koje će se nastaviti, prije poreza) od 4,7 mlrd. kuna.

Banke zamjetnim uštedama na kamatnim troškovima nastavljaju trend pozitivnih kretanja neto kamatnog prihoda, unatoč dalnjem smanjivanju kamatnog prihoda po gotovo svim osnovama. Tako su za pad operativne dobiti presudna bila smanjenja njezinih dviju preostalih sastavnica, neto prihoda od provizija i naknada te neto ostalog nekamatnog prihoda. Na obje te stavke računa dobiti i gubitka ključan utjecaj imali su troškovi povezani s kreditnim portfeljem u švicarskom franku. Za pad neto ostalih nekamatnih prihoda (koji su na kraju prvog tromješeca čak bili negativni) odgovorni su bili gubici od neto tečajnih razlika, ugrađenih derivata i trgovanja valutama većina kojih proizlazi iz zakonskog utvrđivanja tečaja švicarskog franka, a potom iz prilagodbi valutnih pozicija zbog konverzije kredita.

Prema privremenim nerevidiranim podacima za 2015. banke su zabilježile 4,7 mlrd. kuna gubitka iz poslovanja koje će se nastaviti (prije poreza), dok su na kraju prethodne godine ostvarile 2,1 mlrd. kuna dobiti (Slika 3.7.). Više od polovine banaka (15) iskazalo je gubitke, a još je jedna banka gubitke iskazala nakon učinaka poreza pa je tako broj banaka s gubicima tekuće godine dosegnuo 16 (na kraju 2014. dvanaest banaka poslovalo je s gubicima).

Prema ranije spomenutom pojedinačno najsnažniji negativan utjecaj na račun dobiti i gubitka (a time i na konačni rezultat poslovanja banaka) imali su troškovi ispravaka vrijednosti i rezerviranja koji su u odnosu na prethodnu godinu viši za 6,3

Tablica 3.5. Račun dobiti i gubitka banaka
u milijunima kuna i postocima

	Iznos		Promjena
	I. – XII. 2014.	I. – XII. 2015.	
POSLOVANJE KOJE ĆE SE NASTAVITI			
Kamatni prihod	18.844,8	18.131,7	-3,8
Kamatni troškovi	8.575,2	7.580,6	-11,6
Neto kamatni prihod	10.269,6	10.551,1	2,7
Prihod od provizija i naknada	4.378,7	4.612,8	5,3
Troškovi provizija i naknada	1.283,5	1.579,4	23,1
Neto prihod od provizija i naknada	3.095,2	3.033,3	-2,0
Prihod od vlasničkih ulaganja	215,6	349,1	61,9
Dobici (gubici)	1.262,4	861,3	-31,8
Ostali operativni prihodi	422,5	641,4	51,8
Ostali operativni troškovi	792,2	1.066,8	34,7
Neto ostali nekamatni prihod	1.108,2	785,1	-29,2
Ukupno operativni prihod	14.473,0	14.369,5	-0,7
Opći administrativni troškovi i amortizacija	7.428,7	7.437,5	0,1
Neto prihod iz poslovanja prije rezerviranja za gubitke	7.044,3	6.932,0	-1,6
Troškovi ispravaka vrijednosti i rezerviranja	5.371,1	11.677,5	117,4
Ostali dobici (gubici)	394,5	-1,2	-
Dobit (gubitak) iz poslovanja koje će se nastaviti, prije poreza	2.067,6	-4.746,7	-329,6
Porez na dobit od poslovanja koje će se nastaviti	688,9	-355,8	-
Dobit (gubitak) iz poslovanja koje će se nastaviti, nakon poreza	1.378,7	-4.390,9	-
POSLOVANJE KOJE SE NEĆE NASTAVITI			
Dobit (gubitak) iz poslovanja koje se neće nastaviti, nakon poreza	155,9	12,5	-92,0
Dobit (gubitak) tekuće godine	1.534,6	-4.378,4	-
Bilješka:			
Broj banaka koje su poslovale s gubitkom, prije poreza	12	15	25,0

Izvor: HNB

mlrd. kuna ili 117,4% (Tablica 3.5.). Presudan utjecaj na iznimski porast tih troškova imali su troškovi konverzije iskazani na troškovima rezerviranja koji su na kraju godine iznosili 6,8 mlrd. kuna. Učinak konverzije banke su prvi put iskazale na dan konverzije (30. rujna 2015.), a on čini razliku knjigovodstvene vrijednosti preostale neotplaćene glavnice kredita u švicarskim francima i one postupkom konverzije izračunate u eurima. Izuzmu li se ti troškovi, preostali troškovi ispravaka vrijednosti i rezerviranja bili su za 10,1% niži nego na kraju 2014. godine pod utjecajem 11,2% nižih troškova ispravaka vrijednosti i rezerviranja za gubitke po plasmanima rizičnih skupina B i C. Podsjetimo, na te je troškove u 2014. djelovalo AQR¹⁰ koji je prema preporukama Vijeća Europske unije¹¹ naknadno proširen na dodatne portfelje i banke. Iskazivanje prihoda od ukinutih rezerviranja za skupinu A najviše je bilo posljedica smanjenja izloženosti raspoređenih u tu rizičnu skupinu, a potom i reklasifikacije izloženosti u druge rizične skupine.

10 Vidi bilješku 1.

11 Vidi točku 8. Preporuke Vijeća od 8. srpnja 2014.

12 Fiksiranje tečaja ekonomski je prepoznato kao ugrađeni derivat (izvedeni finansijski instrument koji je vezan uz glavni instrument, ugovor o kreditu), čija je ugovoren vrijednost iznos anuiteta/obroka (glavnica i kamata) u redovitoj opłati za razdoblje važenja utvrđenog tečaja od godinu dana izračunata primjenom tržišnog/ugovorenog tečaja. Spomenuti trošak tretira se kao negativna fer vrijednost tog derivata, a proizlazio je iz razlike između anuiteta/obroka izračunatih primjenom administrativno utvrđenog tečaja i anuiteta/obroka izračunatih primjenom tržišnih tečaja.

13 Usporedba s razdobljima prije 2004. otežana je zbog regulatornih promjena u iskazivanju stavki računa dobiti i gubitka banaka.

Osim troškova rezervacija za konverziju, još je jedna izvanredna zakonska mjera, ona o zamrzavanju otplatnog tečaja na 6,39 kuna za švicarski franak, povećala troškove banaka. Provođenje navedenih zakonskih izmjena rezultiralo je troškom banaka priznatim odmah i u cijelosti u računu dobiti i gubitka, u iznosu od 223,4 mil. kuna.¹² Ti su gubici, uz porast gubitaka od ugrađenih derivata kojima su banke prilagođavale valutne pozicije, negativno utjecali na visinu neto ostalih nekamatnih prihoda, pa su ti prihodi na kraju godine bili za 323,1 mil. kuna ili 29,2% manji u usporedbi s prethodnom godinom. Time je nastavljen negativni trend pada važnosti neto ostalog nekamatnog prihoda (nakratko prekinut u 2013.) u ukupnom operativnom prihodu banaka, na samo 5,4% (Slika 5.8.), što je njegov najniži udio na godišnjoj razini od 2004.¹³ Osim navedenoga, na pad neto ostalog nekamatnog prihoda utjecali su za trećinu viši ostali operativni troškovi zbog porasta troškova premija za osiguranje štednih uloga te uplate prve tranše doprinosa za

sanacijski fond koji je formirala Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka. Porast premija za osiguranje štednih uloga odraz je rasta osigurane štednje, ali i proširivanja obuhvata osiguranja¹⁴ na depozite velikih i srednjih trgovackih društava te manjih lokalnih zajednica u drugoj polovini 2015.

Kod neto prihoda od provizija i naknada također je zabilježen pad na godišnjoj razini, ali osjetno blaži od neto ostalih nekamatnih prihoda, za 2,0%. Smanjenje toga neto prihoda bilo je posljedica zamjetljivog porasta troškova provizija i naknada, za gotovo četvrtinu, posebice troškova provizija i naknada za ostale bankovne usluge (različite od usluga platnog prometa). Pritom su se visinom utjecaja izdvajali troškovi promjene valute linija financiranja iz švicarskog franka u eure, povezani s konverzijom kredita. Rast spomenutih troškova poništilo je učinke rasta prihoda od provizija i naknada koji je, iako skroman (5,3%), ostvaren od gotovo svih poslova. Visinom porasta prihoda prednjačili su prihodi od provizija i naknada vezanih uz kreditne kartice, pri čemu dinamika njihova porasta (koja je bila najsnažnija u trećem tromjesečju godine) upućuje na zamjetan utjecaj turističke sezone. Banke su nastojale povećati prihode od ostalih uslužnih poslova po sklopljenim ugovorima osobito za društva za upravljanje investicijskim fondovima i za društva za osiguranje.

Najvažnija sastavnica operativnog prihoda, neto kamatni prihod, jedina bilježi porast u odnosu na prethodnu godinu, za 281,4 mil. kuna ili 2,7%, čime je ovaj prihod dosegnuo 72,9% ukupnoga operativnog prihoda banaka (Slika 3.8.). Rast neto kamatnog prihoda i dalje se zasniva na zamjetljivom smanjenju kamatnih troškova koje je nadmašilo učinke pada kamatnih prihoda banaka. Kamatni troškovi smanjili su se u odnosu na prethodnu godinu za gotovo 1,0 mld. kuna (11,6%), ponajviše zbog nižih kamatnih troškova primljenih depozita, a potom i primljenih kredita. Kamatni troškovi pali su dvoznamenastim stopama po gotovo svim sektorima, a glavnina ušteda ostvarena je po depozitima stanovništva (613,5 mil. kuna ili 15,3%) unatoč godišnjoj stopi porasta osnovice od 2,7%. Posljedica je to smanjenja kamatnih stope¹⁵ i promjena u strukturi depozita tog sektora u korist jeftinijih oblika depozita (osobito depozita na transakcijskim računima, a potom štednih depozita), dok su se oročeni depoziti smanjili. Nižim troškovima uglavnom od kredita i depozita slijedile su strane finansijske institucije (242,9 mil. kuna ili 18,1%) te domaća trgovacka društva (128,9 mil. kuna ili 26,1%). Uštede na troškovima stranih finansijskih institucija proizlaze iz razduživanja banaka, dok su za niže troškove kod trgovackih društava ponajviše zasluzne niže kamatne stope¹⁶, a potom i dinamika porasta depozita trgovackih društava koja je u cijelosti ostvarena u drugom polugodištu, zbog čega je utjecaj na račun dobiti i gubitka očekivano manji.

Pad kamatnih prihoda za 713,1 mil. kuna ili 3,8% ponajprije

je bio odraz smanjenja kamatnih prihoda od kredita (774,0 mil. kuna ili 5,0%), a zatim i za 13,9% nižih kamatnih prihoda od dužničkih vrijednosnih papira (212,6 mil. kuna). Manji pozitivan utjecaj na kamatne prihode imale su stavke raspoređene u portfelj finansijske imovine koja se drži radi trgovanja koji se promatraju na neto osnovi, a potom i kamatni prihodi iz ranijih godina. Na potonje je ključno utjecala jedna banka, zbog nagodbe postignute s UBS AG u vezi s dugovanjem po obveznicama API (engl. *Alternative Participation Instruments*)¹⁷.

Za nastavak trenda pada kamatnih prihoda od kredita (pributnog u zadnje tri godine) zaslužni su bili svi domaći sektori, pri čemu su visinom smanjenja prednjačili: sektor trgovackih društava (403,9 mil. kuna ili 8,5%), stanovništva (306,6 mil. kuna ili 3,7%) i državnih jedinica (56,5 mil. kuna ili 2,6%). Pad kamatnih prihoda rezultat je istodobnog djelovanja nekoliko trendova – slabe kreditne aktivnosti, još uvijek prisutnog pogoršanja kvalitete portfelja i padajućih kamatnih stopa. U sektoru državnih jedinica posljednji navedeni činitelj imao je najveći učinak u protekloj godini budući da je ukupna razina kredita tom sektoru zadržana gotovo nepromijenjenom, dok je kvaliteta kredita poboljšana. Pad kamatnih prihoda sektora trgovackih društava činio je više od polovine sveukupnog smanjenja kamatnih prihoda banaka. Pad je ostvaren od gotovo svih vrsta kredita trgovackim društвima, a osobito od kredita za investicije (za 10,7%) i kredita za obrtna sredstva (za 6,3%). Za pad su kod obiju vrsta kredita odgovorni niža osnovica, a potom i pad kamatnih stopa. I u sektoru stanovništva smanjili su se kamatni prihodi većine vrsta kredita. Iznimku su činili kamatni prihodi od ostalih kredita i kredita po kreditnim karticama (s povećanjem za 8,7% i 1,2%). Pojedinačno najznačajniji utjecaj na pad kamatnih prihoda u sektoru stanovništva imali su kamatni prihodi od stambenih kredita koji su niži za 4,6%, ponajviše zbog smanjenja komponente u eurima. Osim pada osnovice i pogoršavanja portfelja, na kretanja kamatnih prihoda od stambenih kredita tijekom 2015. (osobito njihove komponente u švicarskom franku) snažan utjecaj imale su ranije spomenute zakonske promjene. Visinom smanjenja izdvajali su se još kamatni prihodi od prekoračenja po transakcijskim računima te od kredita za automobile na koje su presudan utjecaj imala smanjenja njihovih osnovica. Unatoč dugogodišnjem padu kreditne aktivnosti prema sektoru stanovništva, kamatni prihodi od kredita tom sektoru i dalje su činili većinu ukupnih kamatnih prihoda banaka od kredita (54,0%) zahvaljujući njihovoj izdašnosti, a slijedila su trgovacka društva i državne jedinice s 29,4% odnosno 14,2%. Manji učinak na kamatne prihode mogli su imati i izmijenjeni propisi o utvrđivanju zateznih kamatnih stopa, a potom i maksimalnih efektivnih kamatnih stopa (EKS) za potrošačke i stambene kredite¹⁷, koji su u praksi rezultirali smanjivanjem kamata.

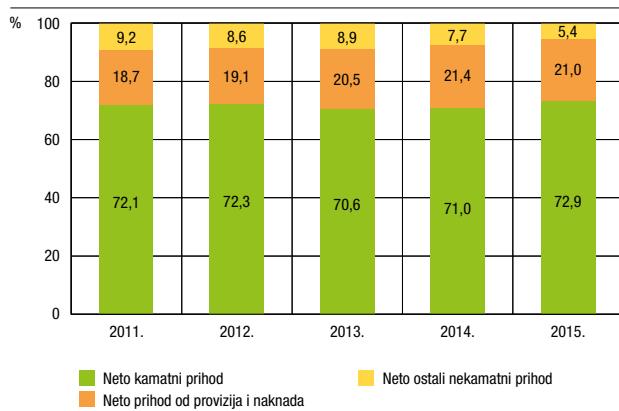
¹⁴ Zakon o osiguranju depozita (NN, br. 82/2015.)

¹⁵ Za usporedbu su korišteni vagani mjesecni prosjeci kamatnih stope na depozite (za ukupne i nove poslove) sektora kućanstava i nefinansijskih društava. Izvor: tablice G5a do G5c i G6a do G6c, Bilten HNB-a br. 221.

¹⁶ Tijekom prvog tromjesečja 2015. postignuta je nagodba RH i triju domaćih banaka (kao solidarnih jamaca) s jedne strane te UBS AG s druge strane, na temelju duga po API obveznicama (engl. *Alternative Participation Instruments*) koje je 1988. izdala SFRJ, a koji je nakon njezina raspada pripao RH. Kako je nagodbom jedna banka platila manji iznos od iznosa ranije knjižene obaveze, razlika je proknjižena kao prihod iz poslovanja.

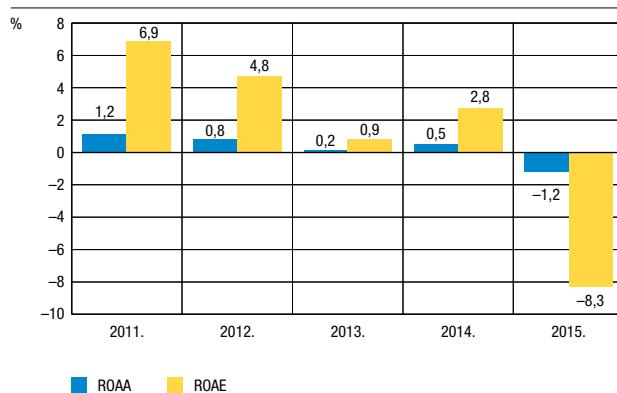
¹⁷ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima (NN, br. 78/2015.) na snazi je od 1. kolovoza 2015. Maksimalni EKS utvrđuje se referencijom na zateznu kamatu. Na stambene kredite potrošačima jednak je stopi zakonskih zateznih kamata, a na sve ostale kredite potrošačima jednak je stopi zakonskih zateznih kamata uvećanoj za dva postotna boda.

Slika 3.8. Struktura operativnog prihoda banaka
na kraju razdoblja

Izvor: HNB

Slika 3.9. Profitabilnost prosječne imovine (ROAA) i prosječnoga kapitala banaka (ROAE)
na kraju razdoblja

Izvor: HNB

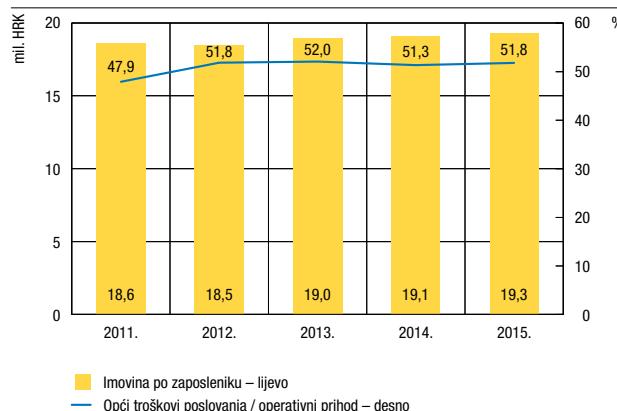
Banke su zadržale gotovo istu razinu općih administrativnih troškova i amortizacije kao i 2014. Povećane ostale opće administrativne troškove nadoknadle su smanjivanjem troškova zaposlenika, reprezentacije, reklame i propagande te amortizacije. Trend smanjivanja broja zaposlenika neprekinut od 2012. nastavio se i tijekom 2015., smanjenjem za dalnjih 355 zaposlenika ili 1,7%. Slijedom navedenoga, imovina po zaposleniku nastavila se povećavati, na 19,3 mil. kuna (Slika 3.10.).

Pokazatelji profitabilnosti

Operativna profitabilnost banaka, mjerena omjerom neto prihoda iz poslovanja (prije rezerviranja) i prosječne imovine u protekloj godini zadržana je gotovo nepromijenjenom, odnosno na oko 1,8%. Nižu je vrijednost zadnji put imala 2001. godine (1,6%, zbog gubitaka u Riječkoj banci). Od 2012. operativna profitabilnost banaka na nešto je nižoj razini od uobičajene, uglavnom pod utjecajem smanjenja kreditne aktivnosti u uvjetima snižavanja kamatnih stopa i još uvijek zadržane povišene razine kreditnih rizika. Posljedično, prosječno ostvarena kamatna stopa na kamatnu imovinu iznosila je 4,9% i na do-sad je najnižoj razini, pa banke osjetnim uštedama na kamatnim troškovima održavaju kamatnu razliku na zadovoljavajućih 2,6% (2014. iznosila je 2,5%). U 2015. na to su se nadovezali visoki izvanredni troškovi konverzije, zbog čega su ukupni troškovi ispravaka vrijednosti i rezerviranja dosegnuli 3% prosječne imovine banaka (1,4% u 2014.), čime su osjetno premašili neto prihod iz poslovanja (prije rezerviranja za gubitke). To je potom ROAA (engl. *Return on Average Assets*) i ROAE (engl. *Return on Average Equity*) odvelo u negativne vrijednosti: -1,2% i -8,3% (Slika 3.9.). Posljednji put negativne vrijednosti spomenuti pokazatelji na agregatnoj razini imali su 1998.

Pokazatelj troškovne efikasnosti, omjer općih troškova poslovanja i operativnog prihoda (engl. *cost-to-income ratio*), blago se pogoršao u odnosu na 2014., s 51,3% na 51,8% (Slika 3.10.), zbog slabljenja operativnog prihoda. Dio banaka i dalje je znatno opterećen općim troškovima poslovanja, pri čemu osobito manje institucije. Šest banaka, od kojih i jedna veća, bilo

Slika 3.10. Troškovna efikasnost banaka
na kraju razdoblja

Izvor: HNB

je na kraju godine operativno neprofitabilno, odnosno operativnim prihodima te banke nisu pokrivale opće administrativne troškove i amortizaciju.

3.1.3. Kreditni rizik

Plasmani i preuzete izvanbilančne obveze

U 2015., nakon višegodišnjega nepovoljnog trenda, smanjila se razina djelomično nadoknadivih i potpuno nenadoknadih plasmana i izvanbilančnih obveza banaka, ponajprije kao odraz pojačanih aktivnosti rješavanja potraživanja s poteškoćama u naplati. Unatoč tome, oprez u preuzimanju rizika ostao je visok, a kreditna aktivnost usporila se. Na kraju promatrane godine ukupni plasmani i preuzete izvanbilančne obveze, koji su izloženi kreditnom riziku te u skladu s propisima o klasifikaciji podliježu raspoređivanju u rizične skupine¹⁸, iznosili su 411,9 mlrd. kuna (Tablica 3.6.). U odnosu na kraj 2014. blago su se smanjili (za 1,1%), ponajviše zbog pada danih kredita, na što

Tablica 3.6. Klasifikacija plasmana i preuzetih izvanbilančnih obveza banaka po rizičnim skupinama na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

Rizična podskupina	2013.			2014.			2015.		
	Plasmani i preuzete izvanbilančne obveze	Ispravci vrijednosti i rezerviranja	Stopa pokrivenosti	Plasmani i preuzete izvanbilančne obveze	Ispravci vrijednosti i rezerviranja	Stopa pokrivenosti	Plasmani i preuzete izvanbilančne obveze	Ispravci vrijednosti i rezerviranja	Stopa pokrivenosti
A	369.289,2	3.326,4	0,9	365.613,1	3.363,4	0,9	362.948,0	3.358,5	0,9
B-1	19.330,6	3.055,0	15,8	15.728,9	2.364,5	15,0	12.575,6	1.847,3	14,7
B-2	15.913,8	7.500,3	47,1	19.774,4	9.768,0	49,4	18.155,2	9.375,5	51,6
B-3	4.339,3	3.547,4	81,8	5.559,4	4.615,6	83,0	7.837,3	6.447,5	82,3
C	8.991,4	8.972,1	99,8	10.022,5	10.020,4	100,0	10.407,0	10.407,8	100,0
Ukupno	417.864,4	26.401,2	6,3	416.698,2	30.131,8	7,2	411.923,1	31.436,6	7,6

Izvor: HNB

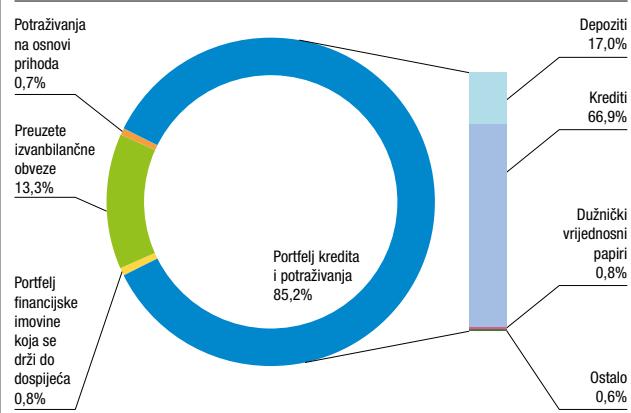
su zamjetljivo utjecale prodaje potraživanja, kao i otpisi glavnice pri konverziji kredita u švicarskim francima u eurske kredite. U odnosu na 2014. iznos prodanih potraživanja osjetno je porastao, što je imalo ključan utjecaj na smanjenje djelomično nadoknadivih i potpuno nenadoknadivih potraživanja (rizične skupine B i C), koji su bili niži za 4,1%. Time se smanjio i njihov udio u ukupnoj izloženosti, s 12,3% na 11,9%. No, zbog starenja portfelja kao i regulatornog pravila o postupnom povećavanju ispravaka vrijednosti za dugotrajno neuredne plasmane, rast gubitka u kreditnom portfelju nastavio se, što je i dalje znatno opterećivalo poslovne rezultate banaka. Ukupni ispravci vrijednosti i rezerviranja za skupine B i C porasli su u 2015. za 4,9% pa je pokrivenost tih skupina nastavila rast i na kraju godine dosegnula 57,3%.

Svi su se portfelji koji čine ukupnu izloženost kreditnom riziku smanjili, s iznimkom izvanbilančnih obveza. One su blago porasle, zbog rasta izdanih garancija i različitih obveza finansiranja, pretežito prema javnim trgovackim društvima i drugim bankama. Od većih promjena izdvajao se još jedino pad obveznih blagajničkih zapisa HNB-a. Propis o obveznim blagajničkim zapisima ukinut je u listopadu 2015., kao dio mjera za oporavak kunske likvidnosti, narušene pod utjecajem propisa o konverziji kredita u švicarskim francima i s time povezanih prilagodbi valutnih pozicija banaka. Na kraju 2015. banke su iskazale 2,1 mlrd. kuna kredita nastalih konverzijom (od čega se 97,1% iznosa odnosilo na stambene kredite). Pritom je, na teret prethodno formiranih rezervacija, napravljen otpis glavnice u visini od 979,8 mil. kuna te je evidentirano 205,7 mil. kuna preplaćenog iznosa.

U 2015. osjetno je porastao iznos prodanih potraživanja, ponajviše zahvaljujući velikoj transakciji jedne banke u zadnjem tromjesečju godine. Banke su tijekom godine ukupno prodale 2,8 mlrd. kuna potraživanja (bruto) rizičnih skupina B i C, čija je neto knjigovodstvena vrijednost iznosila 396,7 milijuna kuna.

Slika 3.11. Struktura plasmana i preuzetih izvanbilančnih obveza banaka

31. prosinca 2015.

Izvor: HNB

Osim toga, prodano je i pripadajućih 931,0 mil. kuna izvanbilančnih potraživanja, koja su se odnosila na kamate (redovne i zatezne) te druga potraživanja. Gotovo 60% iznosa prodaja odnosilo se na jednu banku. Dominirale su prodaje potraživanja od trgovackih društava, s gotovo dvije trećine ukupnog iznosa, a kupci su uglavnom bile specijalizirane kuće za naplatu potraživanja. Usporedbe radi, u 2014. banke su prodale 1,3 mlrd. kuna potraživanja, pri čemu se oko 60% iznosa odnosilo na stacionarištvo. Glavninu prodaju tada su obavile tri banke. Starenje portfelja, ojačano utjecajem pravila o postupnom povećavanju ispravaka vrijednosti za potraživanja s dugim statusom neurednosti u otplati (dodavanje 5% ispravaka vrijednosti svakih šest mjeseci za potraživanja starija od dvije godine), utjecalo je na pad neto knjigovodstvene vrijednosti kredita rizičnih skupina B i C, čime je porasla njihova atraktivnost na sekundarnom tržištu.

18 Ukupna izloženost kreditnom riziku sastoji se od plasmana (bilančne stavke) i preuzetih izvanbilančnih obveza. Plasmani su podijeljeni u portfelj kredita i potraživanja te u portfelj financijske imovine koja se drži do dospijeća, pri čemu su potraživanja po kamataima i naknadama izdvojena u zasebnu stavku (potraživanja na osnovi prihoda). Unutar spomenutih portfelja financijske imovine postoje različiti instrumenti, primjerice krediti, depoziti, obveznice, trezorski zapisi, a unutar preuzetih izvanbilančnih obveza garancije, okvirni krediti i drugo. Plasmani i preuzete izvanbilančne obveze raspoređuju se u rizične skupine A (potpuno nadoknadi plasmani i preuzete izvanbilančne obveze), B (djelomično nadoknadi plasmani i preuzete izvanbilančne obveze) i C (potpuno nenadoknadi plasmani i preuzete izvanbilančne obveze). Unutar rizične skupine B razlikuju se tri podskupine, ovisno o visini utvrđenoga gubitka: B-1 – gubitak do 30% iznosa potraživanja i B-2 – gubitak veći od 30%, ali ne veći od 70% iznosa potraživanja i B-3 – gubitak veći od 70%, ali manji od 100% iznosa potraživanja. U rizičnoj skupini C nalaze se izloženosti s gubitkom u visini od 100% iznosa potraživanja.

Prodaje su bankama u pravilu donijele prihod (zbog prodaja po cijenama većim od neto knjigovodstvene vrijednosti potraživanja u bilanci)¹⁹, ali i stabilizaciju razine nenaplativih potraživanja, što bi moglo povoljno utjecati na mogućnosti kreditnog rasta.

Krediti

Dani krediti banaka (razvrstani u portfelj kredita i potraživanja, u bruto iznosu) iznosili su na kraju 2015. godine 275,4 mlrd. kuna, što je u odnosu na kraj prethodne godine smanjenje za 4,5 mlrd. kuna ili 1,6% (Slika 3.12.). Zbog snažne aprecijacije švicarskog franka (kao posljedica iznenadne odluke švicarske središnje banke iz siječnja 2015. o prestanku održavanja tečaja te valute prema euru), efektivna stopa smanjenja danih kredita bila je osjetno veća i iznosila je 2,4%.

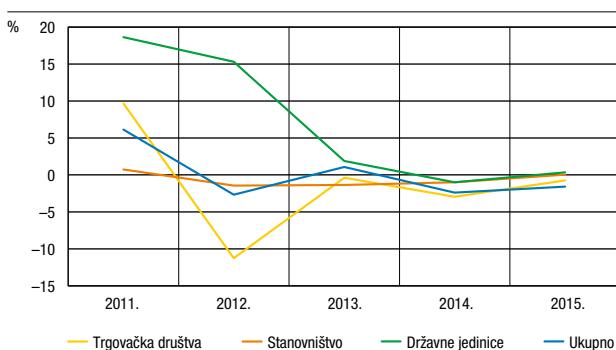
Kretanja iz 2014. nastavila su se i u 2015. – smanjili su se krediti svim domaćim sektorima (s iznimkom blagog rasta kredita državnim jedinicama), dok su krediti nerezidentima, zbog rasta kredita stranim maticama, snažno porasli. Najviše

zamjetljivo valutno restrukturiranje odnosno snažan rast iznosa (za 24,1%) i udjela kunske komponente (s 38,3% na 46,8%). Slična su kretanja zabilježena i kod stambenih kredita – kunska je komponenta snažno porasla (za 21,7%, na 9,3% ukupnih stambenih kredita) – ali se ukupno stambeno financiranje smanjilo, čak i uz isključen utjecaj otpisa glavnice konvertiranih kredita. Zbog izraženih promjena kod ove dvije vrste kredita udio kunske komponente u ukupnim kreditima stanovništva osjetno je porastao, za 3,7 postotnih bodova, te dosegnuo gotovo trećinu ukupno odobrenih kredita tom sektoru. Rast kunske komponente odraz je promijenjenih preferencija stanovništva, na što je zasigurno utjecala materijalizacija valutno induciranoga kreditnog rizika (VIKR)²⁰ kod kredita u švicarskim francima. Tom je riziku na kraju 2015. bilo izloženo 71,4% ukupnih kredita banaka (neto), od čega njih 87,1% nije bilo zaštićeno od djelovanja VIKR-a, odnosno bilo je plasirano dužnicima s neuskladenom deviznom pozicijom²¹. Udio kredita u švicarskim francima (uključujući kredite u kunama s valutnom klauzulom u švicarskom franku) u valutnoj strukturi kredita smanjio se s 8,3% na 7,3%, pod utjecajem konverzija i otplate. Krediti u toj valuti koncentrirani su u sektoru stanovništva (92,6%), osobito u obliku stambenih kredita gdje su i dalje činili značajan udio, od 32,1%. Valutnom strukturalom ukupnih kredita i dalje su dominirali eurski krediti (uključujući kredite u kunama s valutnom klauzulom u euru), sa 62,8%.

Rast udjela kredita skupina B i C, započet 2008., prekinut je. Udio spomenutih rizičnih skupina smanjio se sa 17,1%, koliko je iznosio na kraju 2014., na 16,6% na kraju 2015. godine (Slika 3.15.). Ključan su utjecaj na ta kretanja imale provedene prodaje kredita skupina B i C. Međutim, valja reći da bi, ako se isključe učinci prodaja, krediti skupina B i C bilježili stagnaciju. Ponajviše bi za to bila zasluzna kretanja u sektoru trgovackih društava, kao rezultat pojачanih napora u rješavanju nenaplativih kredita. Nakon nekoliko tromjesečja stagnacije kredita rizičnih skupina B i C, njihov se udio u ukupnim kreditima tom sektoru stabilizirao, ali na vrlo visokoj razini, od 29,9%. S druge je strane u sektoru stanovništva, koji je kasnije reagirao na krizu, rast udjela B i C kredita i dalje prisutan. U 2015. blago je porastao te je iznos 12,1%.

Rast ispravaka vrijednosti za kredite skupina B i C nastavio se i odrazio u zamjetljivom povećanju pokrivenosti spomenutih kredita, unatoč činjenici da su prodana potraživanja bila visokopokrivena ispravcima vrijednosti. U odnosu na kraj 2014., kada je iznosila 51,3%, pokrivenost je porasla za 5,3 postotna boda te je dosegnula 56,6%. Povećanje pokrivenosti B i C kredita ispravcima vrijednosti posljedica je rasta gubitaka potom kreditima, zbog starenja portfelja. Osim toga, moguće je i utjecaj pada vrijednosti kolateralata, posebice onih nekretninskih. Pokrivenost je osobito porasla u sektoru trgovackih društava, pa se nastavila smanjivati razlika u razini pokrivenosti kod kredita skupina B i C tih dvaju sektora. No ona je i dalje ostala viša

Slika 3.12. Stope promjene kredita banaka

Napomena: Raspored izloženosti po institucionalnim sektorima obavlja se u HNB-u u skladu s Europskim sustavom nacionalnih računa 1995 (ESA 1995). Stanovništvo obuhvaća kućanstva i neprofitne ustanove koje služe kućanstvima. Od 31. listopada 2013. iznos kredita umanjuje se za iznos naplaćenih naknada (koje su prije iskazivane kao odgođeni prihod u obvezama).

Izvor: HNB

se smanjio iznos kredita trgovackim društvima, čak i kada se isključi učinak prodanih potraživanja. Pad danih kredita bio je prisutan i kod javnih i kod ostalih trgovackih društava te kod gotovo svih djelatnosti unutar tog sektora, a osjetniji rast zabilježen je jedino u kreditiranju smještaja i pripreme hrane (6,9%) te poljoprivrede (2,3%).

Unatoč snažnom rastu, krediti nerezidentima i dalje su činili mali dio kreditnog portfelja (1,8%). Vodeći udio u strukturi danih kredita zadržali su krediti stanovništvu (43,7%, Tablica 3.7.), premda je smanjivanje kredita tom sektoru nastavljeno već sedmu godinu zaredom. Ono je bilo vidljivo kod gotovo svih vrsta kredita tom sektoru. Iznimka su, isto kao i godinu prije, bili gotovinski nemajenski krediti. Porasli su za 1,8%, uz

¹⁹ U ranijim razdobljima banke su po tim potraživanjima pretrpjeli gubitke, pa je njihov ukupan utjecaj na poslovanje banaka nepovoljan.

²⁰ Valutno inducirani kreditni rizik jest rizik da dužnici s neusklađenom deviznom pozicijom kod kojih su devizne obveze veće od devizne imovine (što uključuje i stavke u kunama s valutnom klauzulom u stranim valutama) u slučaju promjene valutnih tečajeva neće moći uredno podmirivati svoje obveze prema bankama.

²¹ Smatra se da postoji neusklađenost devizne pozicije dužnika kreditne institucije ako njegovi očekivani devizni priljevi pokrivaju manje od 80% njegovih obveza u stranoj valuti i obveza s ugovorenom valutnom klauzulom, koje ima prema kreditnoj instituciji i drugim vjerovnicima.

Tablica 3.7. Dani krediti banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	2013.		2014.			2015.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
Krediti								
Državne jedinice	43.460,8	15,2	43.017,4	15,4	-1,0	43.250,4	15,7	0,5
Trgovačka društva	107.989,4	37,6	104.781,2	37,4	-3,0	100.999,3	36,7	-3,6
Stanovništvo	123.595,3	43,1	122.346,5	43,7	-1,0	120.426,6	43,7	-1,6
Stambeni krediti	57.629,7	20,1	56.127,3	20,1	-2,6	54.998,8	20,0	-2,0
Hipotekarni krediti	3.007,4	1,0	2.843,3	1,0	-5,5	2.599,4	0,9	-8,6
Krediti za kupnju automobila	2.162,6	0,8	1.439,3	0,5	-33,4	1.057,3	0,4	-26,5
Krediti po kreditnim karticama	3.834,6	1,3	3.831,0	1,4	-0,1	3.716,2	1,3	-3,0
Prekoračenja po transakcijskim računima	8.353,5	2,9	8.157,5	2,9	-2,3	7.856,8	2,9	-3,7
Gotovinski nenamjenski krediti	37.229,0	13,0	39.123,4	14,0	5,1	39.812,2	14,5	1,8
Ostali krediti stanovništvu	11.378,5	4,0	10.824,7	3,9	-4,9	10.385,9	3,8	-4,1
Ostali sektori	11.822,1	4,1	9.784,8	3,5	-17,2	10.745,6	3,9	9,8
Ukupno	286.867,6	100,0	279.929,8	100,0	-2,4	275.422,0	100,0	-1,6
Djelomično nadoknadi i potpuno nenadoknadi krediti (rizične skupine B i C)								
Državne jedinice	47,4	0,1	47,4	0,1	0,1	14,7	0,0	-69,1
Trgovačka društva	30.542,9	67,8	32.248,3	67,5	5,6	30.227,3	66,3	-6,3
Stanovništvo	13.755,2	30,5	14.718,9	30,8	7,0	14.630,8	32,1	-0,6
Stambeni krediti	4.690,6	10,4	4.934,7	10,3	5,2	5.351,3	11,7	8,4
Hipotekarni krediti	894,1	2,0	929,1	1,9	3,9	870,4	1,9	-6,3
Krediti za kupnju automobila	121,3	0,3	92,7	0,2	-23,5	76,3	0,2	-17,7
Krediti po kreditnim karticama	174,3	0,4	157,7	0,3	-9,5	139,8	0,3	-11,3
Prekoračenja po transakcijskim računima	1.241,9	2,8	1.052,0	2,2	-15,3	958,9	2,1	-8,9
Gotovinski nenamjenski krediti	3.522,3	7,8	3.807,8	8,0	8,1	3.671,3	8,0	-3,6
Ostali krediti stanovništvu	3.110,8	6,9	3.745,0	7,8	20,4	3.562,8	7,8	-4,9
Ostali sektori	681,9	1,5	740,4	1,6	8,6	736,6	1,6	-0,5
Ukupno	45.027,3	100,0	47.755,1	100,0	6,1	45.609,3	100,0	-4,5
Ispravci vrijednosti djelomično nadoknadi i potpuno nenadoknadi kredita								
Državne jedinice	10,1	0,0	11,7	0,0	15,4	4,2	0,0	-63,7
Trgovačka društva	12.596,9	60,6	15.714,9	64,2	24,8	16.594,0	64,2	5,6
Stanovništvo	7.790,8	37,5	8.273,8	33,8	6,2	8.722,0	33,8	5,4
Stambeni krediti	1.848,7	8,9	2.161,0	8,8	16,9	2.802,0	10,8	29,7
Hipotekarni krediti	338,8	1,6	439,1	1,8	29,6	459,3	1,8	4,6
Krediti za kupnju automobila	99,2	0,5	76,3	0,3	-23,1	60,8	0,2	-20,2
Krediti po kreditnim karticama	161,3	0,8	147,1	0,6	-8,8	129,7	0,5	-11,8
Prekoračenja po transakcijskim računima	1.181,9	5,7	1.001,4	4,1	-15,3	913,8	3,5	-8,7
Gotovinski nenamjenski krediti	2.641,2	12,7	2.660,7	10,9	0,7	2.583,9	10,0	-2,9
Ostali krediti stanovništvu	1.519,7	7,3	1.788,2	7,3	17,7	1.772,4	6,9	-0,9
Ostali sektori	390,4	1,9	479,4	2,0	22,8	516,5	2,0	7,7
Ukupno	20.788,2	100,0	24.479,8	100,0	17,8	25.836,6	100,0	5,5

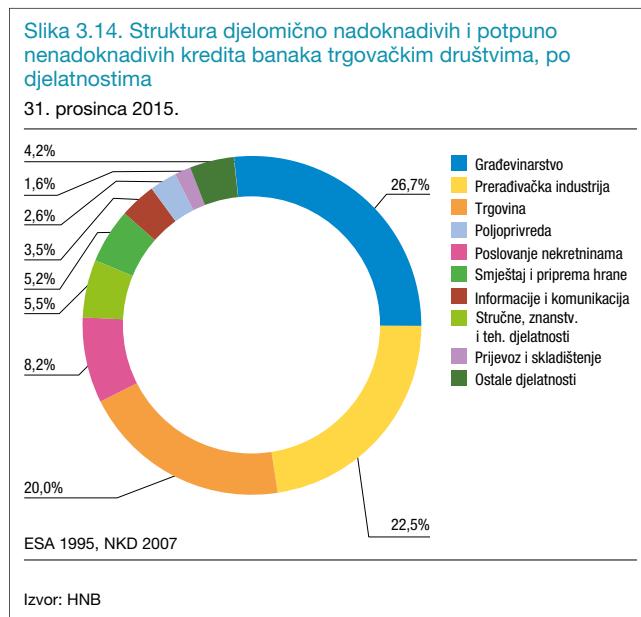
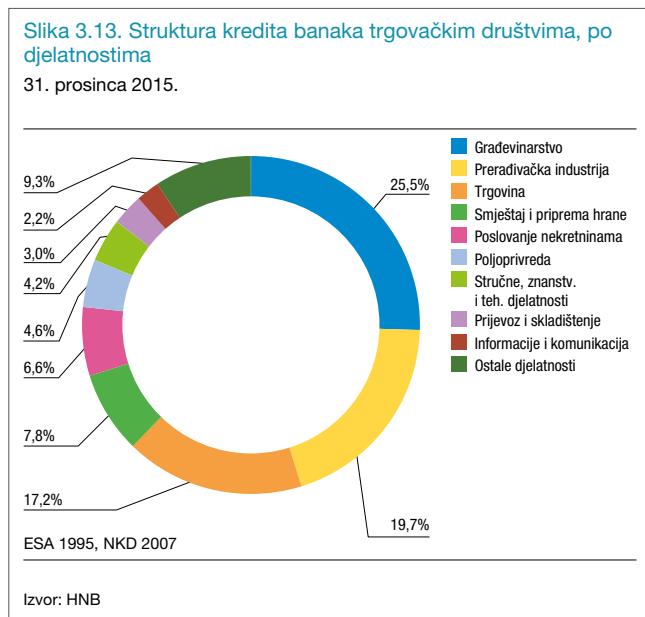
Napomena: Raspored po institucionalnim sektorima obavlja se u skladu s Europskim sustavom nacionalnih računa 1995 (ESA 1995). Stanovništvo obuhvaća kućanstva i neprofitne ustanove koje služe kućanstvima. Podaci za finansijske institucije i nerezidente uključeni su u stavku Ostali sektori.

Izvor: HNB

u sektoru stanovništva (59,6%, u odnosu na 54,9% kod trgovinskih društava), zbog značajnosti koju imaju slabije osigurani krediti, poput gotovinskih nenamjenskih kredita i prekoračenja po transakcijskim računima, gdje banke u pravilu na osnovi dana kašnjenja u naplati reklassificiraju potraživanja i povećavaju ispravke vrijednosti.

U sektoru trgovinskih društava krediti skupina B i C smanjili su se za 6,3%, na što su najviše utjecale prodaje potraživanja, ali i drugi činitelji, poput sklopljenih predstečajnih nagodbi i okončanih stečajeva. U tim su procesima banke djelomice opisivale odnosno otpuštale dugove²² te preuzimale nekretnine i drugu imovinu klijenata. Osim toga, krajem godine pojačao

22 Prema Zakonu o obveznim odnosima (NN, br. 35/2005., 41/2008. i 78/2015.) otpust duga jedan je od načina prestanka obveze. Ona prestaje kada vjerovnik izjavlji dužniku da neće zahtijevati njezino ispunjenje, a dužnik se s tim suglasiti.

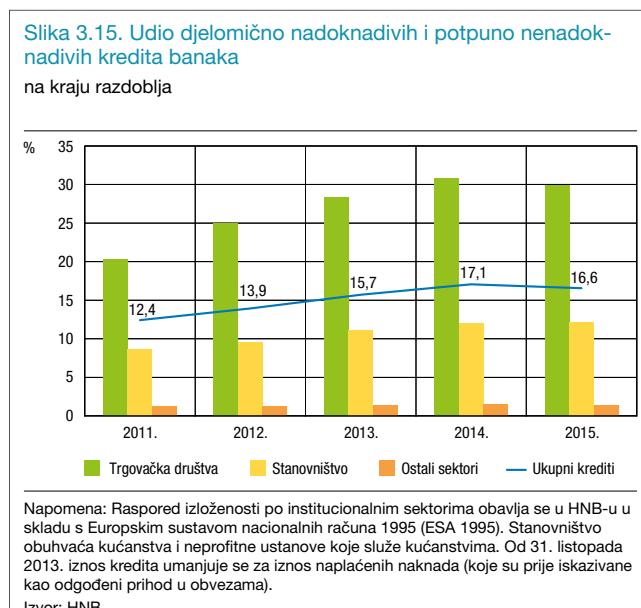

se otpis duga koji nije povezan s predstecajnim ili stečajnim procesima te prodajama, a dio smanjenja došao je i od poboljšanja boniteta dužnika, na što upućuju reklassifikacije pojedinih klijenata u bolju rizičnu skupinu odnosno skupinu A (potpuno nadoknadi krediti).

Smanjenje kredita skupina B i C ostvareno je kod gotovo svih djelatnosti unutar sektora trgovinskih društava. Iznimka je bila preradivačka industrija, osobito prehrambena, te smještaj i priprema hrane, gdje su krediti skupina B i C porasli za 2,5% (15,1% kod prehrambene industrije) odnosno 5,3%. Zbog nove kreditne aktivnosti udio kredita skupina B i C kod smještaja i pripreme hrane smanjio se (na 19,9%), dok je kod prehrambene industrije osjetno porastao, s 21,9% na 25,7%. Kod obje je djelatnosti prisutan bio rast podskupine B-1 (s ispravcima vrijednosti do 30% knjigovodstvenog iznosa potraživanja), što upućuje na priljev novih kredita s poteškoćama u naplati, odnosno na potencijalne izvore dodatnih gubitaka u idućim razdobljima. Za razliku od te dvije djelatnosti, građevinarstvo, djelatnost koja je najveći izvor kredita skupina B i C trgovinskih društava (Slika 3.14.), isticala se rastom rizične podskupine B-3 (ispravci vrijednosti veći od 70%, ali manji od 100% knjigovodstvenog iznosa potraživanja), kao i rastom ispravaka vrijednosti. Dakle, unatoč smanjenju skupina B i C, uglavnom zbog prodaja, građevinarstvo i dalje snažno pridonosi rastu gubitaka u kreditnim portfeljima banaka, i to zbog velike razine potraživanja s dugotrajnim statusom neurednosti u naplati. Izrazita osjetljivost te djelatnosti na ekonomski ciklus i stareњe portfelja rezultirali su visokom pokrivenošću kredita skupina B i C od 59,2%, što je bila najviša vrijednost među svim djelatnostima.

O dugotrajnosti procesa naplate potraživanja govore i podaci o starosti dospjelih nenaplaćenih potraživanja po kreditima. Gotovo 26 mld. kuna potraživanja po kredima bilo je dospjelo duže od 90 dana, a pritom su čak 23 mld. kuna potraživanja (ili 80,5% ukupnih dospjelih potraživanja po kreditima) dospjele na naplatu prije više od godine dana.

U sektoru stanovništva krediti skupina B i C vrlo su se blago smanjili (0,6%), i to isključivo zahvaljujući prodajama

potraživanja. Iznos kredita spomenutih skupina smanjio se kod većine vrsta kredita stanovništvu, ali je porastao kod najznačajnije sastavnice, stambenih kredita, i to za zamjetljivih 8,4%. Zbog toga, kao i zbog pada ukupnog iznosa stambenih kredita, pokazatelj kvalitete pogoršao se – udio skupina B i C u stambenim kreditima porastao je sa 8,8% na kraju 2014. na 9,7% na kraju 2015. Pritom su snažno porasli gubici po stambenim kreditima – ispravci vrijednosti porasli su za čak 29,7%. To je znatno podiglo pokrivenost stambenih kredita skupina B i C ispravcima vrijednosti, s 43,8%, koliko je iznosila na kraju 2014., na 52,4% na kraju 2015.

Konverzije nisu imale značajniji utjecaj na kvalitetu stambenih kredita zbog relativno maloga realiziranog iznosa, i to pri samom kraju godine. Dapače, pogoršavanje portfelja nastavilo se nešto dinamičnije nego prethodne godine, čemu je najveći doprinos dala upravo komponenta u švicarskim francima (korigirano za učinke konverzija). Udio kredita skupina B i C u ukupnim stambenim kreditima u švicarskim francima

Tablica 3.8. Struktura izvora financiranja banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	2013.		2014.			2015.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
Depoziti	282.805,6	85,9	286.075,4	87,4	1,2	294.215,0	90,9	2,8
Krediti	41.483,1	12,6	36.561,4	11,2	-11,9	24.281,1	7,5	-33,6
Izdani dužnički vrijednosni papiri	299,9	0,1	299,9	0,1	0,0	300,8	0,1	0,3
Izdani podređeni i hibridni instrumenti	4.459,3	1,4	4.369,4	1,3	-2,0	4.922,4	1,5	12,7
Ukupni izvori financiranja	329.048,0	100,0	327.306,2	100,0	-0,5	323.719,1	100,0	-1,1
Izvori od većinskog stranog vlasnika	51.514,6	15,7	41.849,3	12,8	-18,8	22.819,6	7,0	-45,5

Izvor: HNB

Tablica 3.9. Sektorska struktura primljenih kredita banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	2013.		2014.			2015.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
Krediti od državnih jedinica	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti od finansijskih institucija	15.146,0	36,5	14.617,1	40,0	-3,5	12.966,5	53,4	-11,3
Krediti od trgovačkih društava	317,0	0,8	723,1	2,0	128,1	896,9	3,7	24,0
Krediti od stranih finansijskih institucija	25.714,6	62,0	21.029,7	57,5	-18,2	10.245,0	42,2	-51,3
Krediti od ostalih nerezidenata	305,5	0,7	191,6	0,5	-37,3	172,6	0,7	-9,9
Ukupno primljeni krediti	41.483,1	100,0	36.561,4	100,0	-11,9	24.281,1	100,0	-33,6
Krediti od većinskog stranog vlasnika	20.113,3	48,5	14.087,0	38,5	-30,0	4.453,5	18,3	-68,4

Izvor: HNB

(uključujući kredite u kunama s valutnom klauzulom u švicarskim francima) iznosio je 16,5%. Osjetno niži taj je pokazatelj bio kod kunske i eurske komponente (uključujući kunske kredite s valutnom klauzulom u eurima), gdje je iznosio 9,6% odnosno 6,0%. Kod kunske se komponente udio skupina B i C u odnosu na prethodnu godinu smanjio, na što je utjecala nova kreditna aktivnost, ali i smanjivanje kredita spomenutih rizičnih skupina. Osim kod stambenih kredita, rast razine kredita skupina B i C zabilježen je i kod hipotekarnih kredita i kredita za kupnju automobila jer je pad ukupne kreditne aktivnosti bio izrazitiji od pada iznosa kredita skupina B i C. Trend pada kredita za kupnju automobila, započet 2009., bio je zamjetljiv (26,5%) pa je udio te vrste pao ispod 1% ukupnog portfelja kredita stanovništvu.

3.1.4. Likvidnosni rizik

Izvori financiranja

Ukupni izvori financiranja banaka²³ iznosili su na kraju 2015. godine 323,7 mlrd. kuna, što je bio pad u odnosu na kraj 2014. za 1,1% (Tablica 3.8.). Promjene na ukupnim izvorima bile su odraz suprotnih kretanja njegovih sastavnica – porast domaćih izvora ostvaren tijekom 2015. (za 12,1 mlrd. kuna ili 4,6%) bio je blaži od smanjenja inozemnih izvora (za 15,7 mlrd. kuna ili 25,4%) koji su na kraju prouzročili pad ukupnih izvora banaka.

Strani izvori financiranja činili su 14,3% svih izvora banaka. Smanjenje inozemnih izvora tradicionalno se odnosilo na

većinske strane vlasnike, čiji su se izvori gotovo prepolovili i na kraju su godine iznosili 22,8 mlrd. kuna. Razduživanje prema inozemnim bankama majkama intenzivno je prisutno od 2012. godine, pri čemu je godišnja stopa smanjenja u 2015. iznosila 45,5% – bili su niži za čak 19,0 mlrd., dok su ostali nerezidenti povećali svoje izvore (16,7%). Time se udio izvora primljenih od većinskih stranih vlasnika smanjio za dalnjih 5,7 postotnih bodova, odnosno na 7,0% svih izvora banaka, što je najniža vrijednost tog pokazatelja u posljednjih deset godina²⁴. Izuzmu li se posljednje četiri godine, u cijelokupnom promatranom razdoblju smanjenje izvora od vlasnika na godišnjoj razini bilo je zabilježeno još samo 2007., kada je znatan iznos sredstava od banaka majki bio iskorišten za kapitalno jačanje banaka. Za razliku od izvora većinskih stranih vlasnika, izvori ostalih nerezidenta (ponajprije depoziti) činili su nešto značajniji udio (7,2%), te su na kraju godine dosegnuli 23,3 mlrd. kuna.

Domaći izvori iznosili su na kraju 2015. godine 277,6 mlrd. kuna, čime je njihov udio u ukupnim izvorima ojačao za dodatnih 4,6 postotnih bodova, odnosno na 85,7%, najviše na osnovi depozita stanovništva i trgovačkih društava.

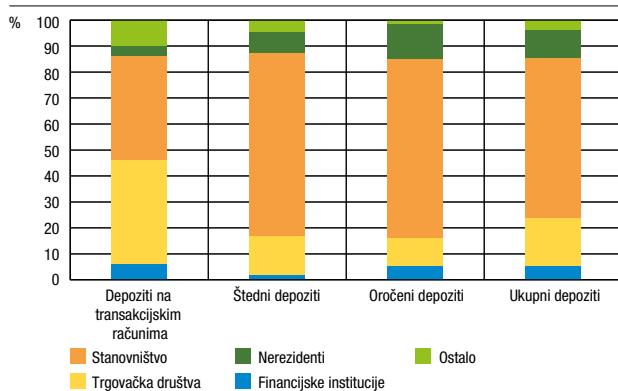
Promatrano po vrstama instrumenata, za pad izvora u 2015. bili su zaslužni primljeni krediti koji su smanjeni za trećinu odnosno 12,3 mlrd. kuna, na 24,3 mlrd. kuna, a što upućuje na prisutan dugogodišnji trend pada primljenih kredita. Pritom su ključan utjecaj na smanjenje tijekom 2015. imali krediti primljeni od nerezidenta koji su se u odnosu na 2014. godinu prepolovili, a ključan utjecaj na njihovo smanjenje imali su krediti primljeni od

²³ Izvori financiranja sastoje se od primljenih depozita, primljenih kredita, izdanih dužničkih vrijednosnih papira te izdanih podređenih i hibridnih instrumenata.

²⁴ Od 2004. godine HNB raspolaže podacima o izvorima (kreditima, depozitima, podređenim i hibridnim instrumentima) primljenima od većinskih stranih vlasnika.

Slika 3.16. Sektorska struktura primljenih depozita banaka

31. prosinca 2015.

Napomena: Raspored po institucionalnim sektorima obavlja se u skladu s Europskim sustavom nacionalnih računa 1995 (ESA 1995). Podatak za stanovništvo odnosi se na kućanstva.

Izvor: HNB

većinskih stranih vlasnika koji su za 9,6 mlrd. ili 68,4% niži te su iznosili 4,5 mlrd. kuna. Njihov udio u ukupnim primljenim kreditima tako je pao na nešto više od 18%, što je vrlo snažno smanjenje uzme li se u obzir da je prije dvije godine u primljenim kreditima udio većinskog stranog vlasnika iznosio gotovo polovinu.

Nasuprot tome, nastavio se porast primljenih depozita (za 8,1 mlrd. kuna ili 2,8%), nešto jačom dinamikom nego prethodnih godina. Udio depozita tako je nastavio jačati, na 90,9%, što je njihov najviši udio do sada. Instrumenti s odlikama kapitala (hibridni i podređeni instrumenti) blago su porasli, na 1,5% svih izvora, dok su izdani dužnički vrijednosni papiri zadržali svoj vrlo mali udio u izvorima, od 0,1%.

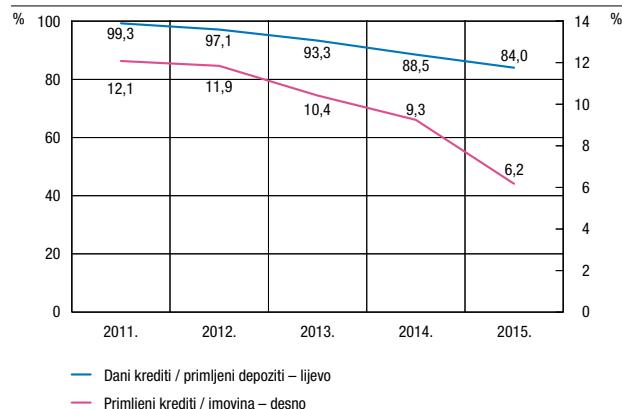
Depoziti stanovništva iznosili su na kraju promatranog razdoblja 181,2 mlrd. kuna, što je povećanje od 4,8 mlrd. kuna ili 2,7%. Nastavio se porast udjela depozita stanovništva na 56,0% ukupnih izvora, dok je u ukupnim depozitima udio ostao na približno istim razinama (61,6%), pri čemu su se oročeni depoziti stanovništva smanjili, dok su ostale vrste depozita stanovništva porasle.

Depoziti trgovačkih društava povećanjem za 9,2 mlrd. kuna (20,6%) dosegnuli su 54,1 mlrd. kuna na kraju godine. Unatoč snažnom rastu njihov je udio (18,4% svih depozita) još uvijek osjetno manji u odnosu na godine prije krize. Porast u 2015. ostvaren je povećanjem svih vrsta depozita – na transakcijskim računima depoziti trgovačkih društava porasli su za 12,2%, štedni depoziti za 56,0%, a oročeni za 30,5%. U odnosu na 2014. kada je stopa rasta depozita trgovačkih društava bila 4,3%, u 2015. godini stopa rasta bila je osjetno jača.

Depoziti nerezidenata osjetno su niži (za 5,7 mlrd. odnosno 15,1%), prije svega zbog smanjenja oročenih depozita (za 17,6%), te su na kraju 2015. iznosili 31,9 mlrd. kuna. Pretežiti dio tog smanjenja bio je ostvaren od ostalih stranih finansijskih institucija.

Slika 3.17. Pokazatelji likvidnosti banaka

na kraju razdoblja

Izvor: HNB

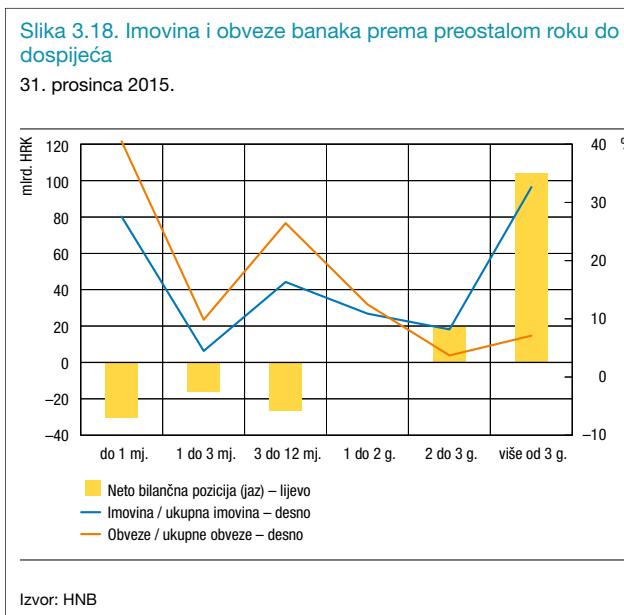
U protekloj su godini najznačajnije promjene u ročnoj strukturi depozita bile zamjetne kod porasta depozita na transakcijskim računima i štednih depozita (za 8,8 mlrd. kuna odnosno 3,3 mlrd. kuna) uz istovremeno smanjenje oročenih depozita za 3,9 mlrd. kuna. Visinom porasta na transakcijskim računima izdvajali su se sektor stanovništva i trgovačkih društava, isto kao i na štednim depozitima. Pad oročenih depozita rezultat je već spomenutog smanjenja depozita većinskoga stranog vlasnika i depozita stanovništva. Slijedom navedenih promjena, udio depozita na transakcijskim računima u ukupnim depozitima nastavio je rasti i povećao se za 2,3 postotna boda, pa je na kraju 2015. iznosio 25,9%, dok se udio oročenih depozita smanjio na 66,8%. Štedni depoziti također su porasli i na njih se odnosilo preostalih 7,3%.

Sredstva na transakcijskim računima uobičajeno su većinom kunska, a u odnosu na 2014. došlo je do njihova blagog smanjenja, sa 73,7% na 72,2%, pri čemu je devizni udio porastao s 26,3% na 27,8%. Na razini ukupnih depozita valutne promjene bile su gotovo nepromijenjene – tradicionalno se trećina ukupnih depozita odnosila na kunske, a preostali dio na devizne depozite (depoziti u stranim valutama i kunki depoziti s valutnom klauzulom). Najveći dio deviznih depozita i nadalje su činili eurski depoziti (88,5%), potom depoziti u američkim dolarima (8,0%) te depoziti u švicarskim francima (2,0%), čiji se udio smanjio za 2,9 postotnih bodova u odnosu na 2014. godinu. Depoziti u svim preostalim valutama i dalje su slabo izraženi i zajedno čine samo 1,5% svih deviznih depozita.

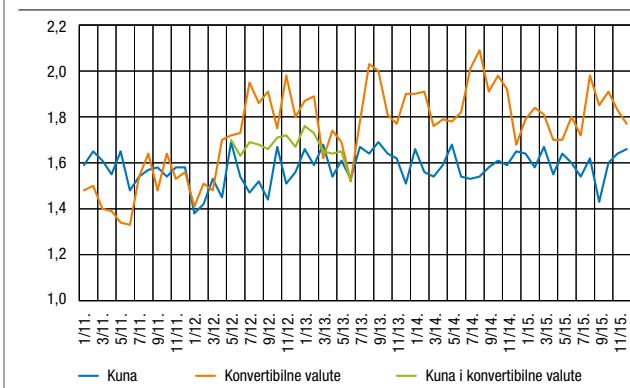
Ročna usklađenost imovine i obveza banaka

Neusklađenost kratkoročne imovine i kratkoročnih obveza banaka na kraju 2015. blago se povećala. Kratkoročni kumulativni jaz²⁵, koji je tradicionalno negativan, na kraju 2015. iznosi je -73,4 mlrd. kuna. Pritom je u najkraćem vremenskom

²⁵ Uskladenost strukture imovine i obveza iskazuje se po preostalom roku do dospjeća, odnosno po vremenskim razredima i na neto načelu, korigirana za procijenu sposobnost svakog dužnika ili obveznika plaćanja da stvarno izvrši plaćanje u ugovorenoj visini i prema ugovorenom roku. Vremenskih razreda ima ukupno 13, počevši od razreda do 15 dana pa do razreda više od 240 mjeseci. Jaz je neto novčani višak ili manjak u svakom pojedinom vremenskom razredu. Kratkoročni kumulativni jaz jest zbroj neto novčanih viškova ili manjkova u svim vremenskim razredima do 12 mjeseci.

Slika 3.19. Minimalni koeficijent likvidnosti za razdoblje do mjesec dana

Napomena: Od 1. svibnja 2012. do 30. lipnja 2013. kreditne institucije zahtjev za održavanje minimalnoga koeficijenta likvidnosti iznimno su ispunjavale na skupnoj osnovi, tj. za kune i sve konvertibilne valute zajedno.

Izvor: HNB

razredu, do 15 dana, prisutno snažno povećanje jaza: s $-20,6$ mlrd. kuna na $-37,2$ mlrd. kuna. Rast neusklađenosti u tom razredu odraz je snažnog porasta obveza po transakcijskim računima za gotovo 9 mlrd. kuna ili 13,0%. Istodobno se imovina tog roka blago smanjila (za 0,7%), najviše pod utjecajem smanjenja kredita. Vremenski razredi preostalog dospijeća do tri mjeseca zabilježili su porast neusklađenosti, uglavnom kao posljedicu pada obveza (primljenih kredita i nešto manje oročenih depozita), dok je u preostalim vremenskim razredima kratkoročnog dospijeća došlo do nešto značajnijeg smanjenja neusklađenosti (na temelju porasta kredita i dužničkih instrumenata raspoloživih za prodaju).

Snažniji porast kratkoročnih obveza od kratkoročne imovine odrazio se na smanjenje njihova omjera za gotovo 1 postotni bod, odnosno na 72,2%. Koeficijent likvidnosti²⁶ također se blago smanjio i iznosio je 0,8. Iznos najveće neusklađenosti imovine i obveza bio je u već spomenutom razredu do 15 dana.

Minimalni koeficijent likvidnosti²⁷

Tijekom cijele 2015. banke su nastavile, na agregatnoj razini, održavati osjetno više vrijednosti minimalnih koeficijenata u kunama i u konvertibilnim valutama u oba propisana razdoblja²⁸, pri čemu su koeficijenti u konvertibilnim valutama tradicionalno na nešto višim razinama nego u kunama. Na kraju godine MKL u kunama iznosio je za razdoblje do tjedan dana 2,2, a za razdoblje do mjesec dana 1,7, dok je MKL u konvertibilnim valutama iznosio 2,6 i 1,8.

Trenutačno utrživa imovina (TUI)²⁹ banaka iznosila je na kraju 2015. godine 77,5 mlrd. kuna, što je porast od 8,8 mlrd. kuna ili 12,8% u odnosu na stanje na kraju 2014. To se potom odrazilo na zamjetno povećanje udjela ove imovine prema ukupnoj imovini banaka, sa 17,4% (2014.) na 19,7%. Povećanje visine TUI-ja bilo je odraz povećanja ulaganja banaka u stavke depozita/kredita kod kreditnih institucija i vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju. Za razliku od kraja prethodne godine, depoziti kod HNB-a više nisu najznačajnija stavka u strukturi TUI-ja s obzirom na to da se njihov udio smanjio s 25,4% na 20,5%. Istovremeno, porast udjela depozita/kredita kod kreditnih institucija od 3,1 postotnog boda odredio ih je kao najznačajniju stavku u TUI-ju s udjelom od 27,4%. Banke u vrijednosnim papirima (koji zadovoljavaju uvjete za uvrštenje u ovu kategoriju imovine) drže 43,9% (2014. godine 42,2%) TUI-ja. U odnosu na kraj prošle godine zamjetan je porast udjela vrijednosnih papira raspoređenih u portfelj raspoloživ za prodaju, s 19,2% na 22,1%, ponajprije na teret udjela trezorskih zapisa MF-a (pad za 3 postotna boda, na 15,5%). Udio gotovine s 8,0% TUI-ja ostao je gotovo nepromijenjen.

3.1.5. Valutna usklađenost imovine i obveza

U 2015. udjeli devizne imovine i deviznih obveza u ukupnim blago su se smanjili, ali su i dalje ostali prevladavajući.³⁰ Tako je devizna imovina činila 60,6% ukupne imovine, a devizne obveze 64,8% ukupnih obveza banaka. Glavnina devizne

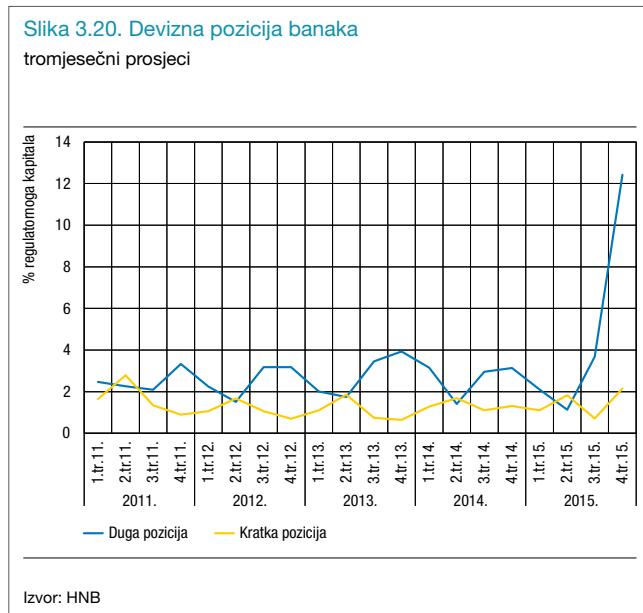
26 Odnos ukupne imovine s preostalim rokom do dospijeća do jednog mjeseca i ukupnih obveza s istim preostalim rokom do dospijeća

27 Minimalni koeficijent likvidnosti (MKL) računa se kao omjer očekivanih priljeva (trenutačno utrživu imovinu) i očekivanih odljeva u stresnim uvjetima za dva zadana razdoblja (do tjedan dana i do mjesec dana), a mora biti veći od jedan ili jednak jedan. MKL se računa za kune, sve konvertibilne valute zajedno te za svaku nekonvertibilnu valutu zasebno (ako je znatna). Iznimno se bankama dopušta da najviše sedam dana unutar izvještajnog razdoblja mogu imati MKL samo u jednoj valuti (u kunama ili u svim konvertibilnim valutama zajedno ili u nekonvertibilnim valutama pojedinačno) za 10% manji od 1 (odnosno 0,9), neovisno o tome radi li se o razdoblju do tjedan ili do mjesec dana. Iznimno je u razdoblju od 1. svibnja 2012. do 30. lipnja 2013. bilo dopušteno održavanje MKL-a na skupnoj osnovi, odnosno MKL-a za kune i sve konvertibilne valute zajedno.

28 Za potrebe izračuna minimalnoga koeficijenta likvidnosti priljevi i odljevi prikazuju se prema akutnom kratkoročnom šok-scenariju koji je odredio HNB i koji je zbog različitih zahtjeva i korektivnih faktora osjetno stroži od stvarnih novčanih tokova. Cilj je takvog šok-scenarija utvrditi raspolaže li kreditna institucija likvidnim sredstvima u mjeri dostatnoj da u otežanim uvjetima zadovolji potrebe za likvidnošću unutar zadanog razdoblja.

29 Ona likvidna imovina koja je kreditnoj instituciji na raspolaganju i koja se može brzo (unutar četiri radna dana) i lako (bez znatnih gubitaka) unovčiti

30 U ovom poglavljvu devizna imovina i devizne obveze obuhvaćaju imovinu i obveze u stranim valutama i u kunama uz valutnu klauzulu.

imovine i deviznih obveza banaka tradicionalno se odnosila na tri valute: euro, švicarski franak i američki dolar.

Tijekom 2015. kuna je u odnosu na euro tek neznatno ojačala (0,3%), dok je prema švicarskom franku i američkom dolaru oslabjela za 10,9%. Na kraju 2015. godine prosječna tromeščena otvorena devizna pozicija banaka bila je duga u visini od 12,4% prosječnoga regulatornoga kapitala³¹, što je veliki skok u drugoj polovini godine (Slika 3.20.). Na porast omjera devizne pozicije i regulatornoga kapitala utjecalo je produljivanje pozicije zbog konverzije te novi izračun regulatornoga kapitala, s uključenim učincima gubitaka zbog konverzije. Valja istaknuti da je prikazani rast pozicije isključivo bio posljedica tretmana pojedinih stavki za potrebe izvješćivanja, točnije tretmana rezervacija za konverziju kao kunske stavke. Promatra li se ta stavka kao devizna, što je po ekonomskoj suštini i bila, ukupna neto otvorena devizna pozicija banaka nije zabilježila znatnije promjene, i to zahvaljujući aktivnom upravljanju banaka valutnim rizikom (ugovaranje derivativnih financijskih instrumenata, kupoprodaje valuta, razduživanje u švicarskim francima i dr.).

Devizna se imovina banaka smanjila za 2,4% (što je realno, uzmu li se u obzir navedena kretanja najprisutnijih valuta, smanjenje od 3,7%). Ona je krajem 2015. iznosila 238,5 mlrd. kuna i bila je za 6,0 mlrd. kuna manja nego krajem 2014. Istodobno, kunske stavke imovine iznosile su 155,0 mlrd. kuna, što čini porast od 4,3 mlrd. kuna, odnosno 2,8%.

Promatraju li se promjene u valutnoj strukturi ukupnih deviznih stavki imovine u odnosu na 2014. godinu, do najznačajnijega nominalnog smanjenja došlo je na poziciji stavki u eurima od 5,0 mlrd. kuna (2,4%). Devizne stavke imovine u švicarskim francima smanjene su za 3,2 mlrd. kuna ili 14,4%, no njihovo efektivno smanjenje bilo je znatno veće i iznosilo je

5,5 mlrd. kuna (25,2%), što je odraz smanjenja kredita stanovištu kao posljedica konverzije.

Devizne su se obveze banaka u promatranom razdoblju smanjile značajnije od devizne imovine, za 2,6% (što je realno smanjenje od 3,8%). Iznosile su 222,5 mlrd. kuna te su zadrzale najznačajniji udio u ukupnim obvezama banaka. U valutnoj strukturi deviznih obveza do najznačajnije promjene u odnosu na 2014. godinu došlo je na stavkama u švicarskim francima gdje je zabilježeno smanjenje od čak 11,5 mlrd. kuna ili 74,2%, a uzme li se u obzir promjena tečaja, smanjenje je bilo još snažnije i iznosilo je 13,1 mlrd. kuna odnosno čak 85,0%. Time se udio obveza u švicarskom franku u ukupnim deviznim obvezama smanjio sa 6,8% na samo 1,8%. Na smanjenje obveza u švicarskom franku najznačajnije je utjecao pad depozita od stranih financijskih institucija i kredita nerezidenata kao posljedica konverzije kredita iz švicarskih franaka u eure i prestanka potrebe kreditnih institucija za izvorima financiranja u švicarskim francima. Obveze u eurima zabilježile su tijekom godine porast od 3,3 mlrd. kuna ili 1,7% (efektivno 3,9 mlrd. kuna ili 2,0%), isključivo pod utjecajem porasta domaćih depozita. Udio stavki u eurima od 89,5% i na kraju 2015. i dalje je bio premoćan u ukupnim obvezama.

3.1.6. Kamatni rizik u knjizi banke

Izloženost banaka kamatnom riziku u knjizi banke ostala je vrlo niska, što je bila redovita pojava sve od početka primjene regulative o upravljanju kamatnim rizikom, odnosno od 2010. godine.³² Takvu nisku izloženost banke su ostvarivale zahvaljujući uglavnom uravnoteženim odnosima kamatno osjetljive imovine i obveza u pojedinim vremenskim zonama, dok se pretežito dio neusklađene kamatno osjetljive imovine i obveza nalazio u zonama s niskim ponderom.

Na kraju prošle godine izloženost banaka kamatnom riziku iznosila je 1,2% regulatornoga kapitala (Tablica 3.10.), što je bilo smanjenje od 2 postotna boda u usporedbi sa stanjem krajem 2014. godine. Iako se u promatranom razdoblju i regulatorni kapital banaka smanjio za 4,8%, ipak je u najvećoj mjeri uzrok navedenom smanjenju omjera bio pad promjene ekonomske vrijednosti knjige banke za 64,2% na 626,0 mil. kuna.

Utjecaj konverzija bio je vidljiv u padu izloženosti kamatnom riziku u knjizi banke zbog smanjenja pozicija s fiksnim kamatnim stopama koje inače značajno utječu na ukupnu izloženost. Za razliku od prethodne godine kada je prevladavala pozicija s fiksnom kamatnom stopom, ona je na kraju 2015. zabilježila smanjenje od značajnih 40,1% i iznosila je 1,2 mlrd. kuna, dok je pozicija s administrativnom stopom u iznosu od 1,3 mlrd. kuna bila nešto značajnija. Pozicija s promjenjivom kamatnom stopom blago se smanjila i iznosila je 754,0 mil. kuna.

Promatraju li se pozicije po vremenskim zonama, najveći neto negativan jaz u iznosu od 960,5 mil. kuna prisutan je u

31 Zbog uskladišavanja s propisima na razini EU-a od 30. lipnja 2014. ukinuto je ograničavanje otvorene devizne pozicije banaka na 30% regulatornoga kapitala.

32 Kamatni rizik u knjizi banke uzrokuju vremenske neusklađenosti dospjeća / ponovnog vrednovanja kamatnih stopa pozicija knjige banke. Za potrebe mjeri-ja utjecaja kamatnog rizika u knjizi banke kreditne su institucije obvezne primijeniti standardni kamatni šok, koji prepostavlja istodobni pozitivan ili negativan pomak svih kamatonošnih pozicija knjige banke (bez obzira na vrstu kamatne stope i valutu) na referentnu krivulju prinosu za 200 baznih bodova (2%). Sve kamatno osjetljive stavke knjige banke razvrstane su u 13 vremenskih zona, kojima su pridruženi odgovarajući ponderi izračunati kao umnožak procijenjenog modificiranog trajanja te zone i pretpostavljenoga kamatnog šoka. Rezultat je procjena promjene ekonomske vrijednosti knjige banke, odnosno procjena sadašnje vrijednosti svih očekivanih neto novčanih tokova mjerena neto ponderiranom pozicijom, a koja ne smije biti veća od 20% regulatornoga kapitala.

Tablica 3.10. Kamatni rizik u knjizi banke

u milijunima kuna i postocima

Valuta	Vrsta kamatne stope	2013.	2014.		2015.	
		Neto ponderirana pozicija	Neto ponderirana pozicija	Promjena	Neto ponderirana pozicija	Promjena
Kuna	Administrativna	-660,3	-672,3	1,8	-821,1	22,1
	Promjenjiva	462,0	432,7	-6,3	431,5	-0,3
	Fiksna	508,6	469,1	-7,8	579,9	23,6
Euro	Administrativna	-184,2	-285,4	54,9	-377,7	32,4
	Promjenjiva	435,8	388,6	-10,8	320,2	-17,6
	Fiksna	-479,2	-630,6	31,6	-656,4	4,1
Švicarski franak	Administrativna	63,8	-12,3	-119,3	-18,5	50,1
	Promjenjiva	67,5	-26,8	-139,8	3,3	-112,4
	Fiksna	-177,3	1.864,9	-1.152,1	1.224,8	-34,3
Američki dolar	Administrativna	-24,7	-34,6	40,3	-57,3	65,5
	Promjenjiva	1,0	2,4	136,0	2,6	10,3
	Fiksna	-20,1	-2,3	-88,7	-17,4	662,3
Ostalo	Administrativna	-59,7	-37,8	-36,7	-52,1	37,8
	Promjenjiva	0,1	-7,6	-6.035,2	-3,6	-53,2
	Fiksna	-10,4	300,9	-3.006,1	67,9	-77,4
Promjena ekonomske vrijednosti knjige banke		77,1	1.748,8	2.167,6	626,0	-64,2
Reglatori kapital		53.388,1	53.780,0	0,7	51.203,1	-4,8
Omjer promjene ekonomske vrijednosti knjige banke i regulatornoga kapitala (%)		0,14	3,3	2.221,4	1,2	-62,5

Izvor: HNB

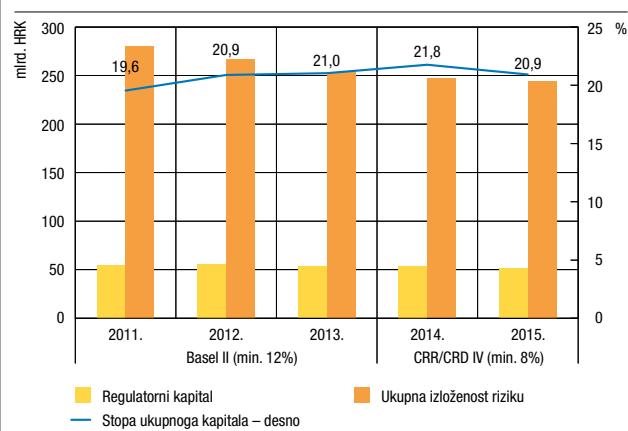
zoni od šest do dvanaest mjeseci. Do najvećega nominalnog smanjenja u odnosu na prošlu godinu došlo je kod ponderiranih pozicija u zonama s vremenskim rokovima dužim od sedam godina, što je uzrokovano provođenjem konverzije kredita koji su bili iskazivani kao krediti s fiksnom kamatnom stopom.

3.1.7. Adekvatnost kapitala³³

Na kraju 2015. stopa redovnoga osnovnoga kapitala banaka iznosila je 19,2%, jednako kao i stopa osnovnoga kapitala. Stopa ukupnoga (regulatornoga) kapitala iznosila je 20,9%, što je za 0,8 postotnih bodova manje nego na kraju 2014. (Slika 3.21.). Obje komponente u izračunu stope ukupnoga kapitala smanjene su, pri čemu regulatorni kapital izrazitije (4,8%) nego ukupna izloženost riziku (1,0%) pa je stopa ukupnoga kapitala smanjena. Na obje te komponente utjecala je primjena zakonskih odredbi o konverziji kredita u švicarskim francima, s jedne strane smanjenjem regulatornoga kapitala kao posljedice gubitka tekuće godine, a s druge strane povećanjem izloženosti banaka tržišnom riziku kao posljedice prilagođavanja devizne pozicije banaka, što je potom u znatnoj mjeri ublažilo smanjenje

ukupne izloženosti banaka riziku izazvane padom izloženosti kreditnom riziku.

Slika 3.21. Stopa ukupnoga kapitala banaka na kraju razdoblja

Izvor: HNB

³³ Od 1. siječnja 2014. okvir za utvrđivanje kapitala i stopa kapitala kreditnih institucija ureden je Uredbom (EU) br. 575/2013 i Direktivom 2013/36/EU (koja je u hrvatsko zakonodavstvo prenesena Zakonom o kreditnim institucijama). Nova pravila donijela su nove, strože definicije kapitala i širi obuhvat rizika (primjerice uključivanje kreditnog rizika druge ugovorne strane za OTC derivate), ali i drugačije ureden sustav stopa kapitala. Tako je minimalna stopa ukupnoga kapitala (prije se rabio termin stopa adekvatnosti jamstvenoga kapitala) smanjena te iznosi 8% umjesto prethodnih 12%. Preostale dvije stope, koje su bile indirektno propisane ograničenjima u strukturi jamstvenoga kapitala, postrožene su – stopa redovnoga osnovnoga kapitala utvrđena je u visini od 4,5%, a stopa osnovnoga kapitala u visini od 6%. Dodatno, kreditne institucije od 1. siječnja 2014. imaju obvezu primjene zaštitnog sloja za očuvanje kapitala, a od 19. svibnja 2014. i zaštitnog sloja za struktturni sistemski rizik. Oba se sloja održavaju redovnim osnovnim kapitalom (koji se ne može upotrijebiti za pokriće drugih rizika). Zaštitni sloj za očuvanje kapitala utvrđen je u visini od 2,5% ukupne izloženosti riziku, dok zahtjev za struktturni sistemski rizik iznosi 1,5% ukupne izloženosti riziku za sve kreditne institucije te dodatnih 1,5% za institucije relativno većeg opsega i složenosti poslovanja.

Tablica 3.11. Regulatorni kapital, izloženost riziku i stope kapitala banaka
u milijunima kuna i postocima

	2014.		2015.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena
Regulatorni kapital	53.780,0	100,0	51.203,1	100,0	-4,8
Osnovni kapital	50.931,0	94,7	46.872,4	91,5	-8,0
Redovni osnovni kapital	50.931,0	94,7	46.872,4	91,5	-8,0
Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	33.482,2	62,3	33.721,0	65,9	0,7
Zadržana dobit	16.707,9	31,1	12.048,2	23,5	-27,9
Ostalo	740,9	1,4	2.187,4	4,3	-
Dodatni osnovni kapital	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Dopunski kapital	2.849,0	5,3	4.330,7	8,5	52,0
Ukupan iznos izloženosti riziku	246.959,2	100,0	244.593,0	100,0	-1,0
Iznosi izloženosti ponderirani rizikom za kreditni rizik, kreditni rizik druge ugovorne strane, razrjeđivački rizik te rizik slobodne isporuke	218.615,5	88,5	212.482,0	86,9	-2,8
Standardizirani pristup	185.416,7	75,1	182.951,3	74,8	-1,3
Središnje države i središnje banke	2.843,2	1,2	3.769,6	1,5	32,6
Trgovačka društva	63.408,8	25,7	62.243,4	25,4	-1,8
Stanovništvo	61.537,1	24,9	60.363,4	24,7	-1,9
Izloženosti sa statusom neispunjavanja obveza	26.710,5	10,8	21.481,7	8,8	-19,6
Ostalo	30.917,2	12,5	35.093,3	14,3	13,5
Pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (IRB pristup)	33.198,8	13,4	29.530,6	12,1	-11,0
Pozicijski, valutni i robni rizici	4.193,0	1,7	8.676,5	3,5	106,9
Operativni rizik	23.796,0	9,6	22.813,3	9,3	-4,1
Prilagodba kreditnom vrednovanju	354,7	0,1	621,3	0,3	75,2
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Stopa redovnoga osnovnog kapitala	20,6	-	19,2	-	-7,1
Stopa osnovnoga kapitala	20,6	-	19,2	-	-7,1
Stopa ukupnoga kapitala	21,8	-	20,9	-	-3,9

Izvor: HNB

Regulatorni kapital banaka iznosio je na kraju 2015. godine 51,2 mlrd. kuna i manji je za 2,6 mlrd. kuna ili 4,8% u odnosu na prethodnu godinu (Tablica 3.11.). To je gotovo isključivo bilo utjecaj priznatoga gubitka tekuće godine koji je na kraju godine umanjio redovni osnovni kapital za 4,9 mlrd. kuna, dok je na kraju prethodne godine njegov negativni utjecaj bio zamjetno slabiji (1,2 mlrd. kuna). Stavka zadržana dobit pod tim je utjecajem pala za čak 27,9%, a osnovni kapital banaka za 4,1 mlrd. kuna ili gotovo 8,0%. Provedena povećanja redovnoga osnovnoga kapitala dokapitalizacijom zbog istodobnih pojednostavnjenih smanjenja temeljnoga kapitala (s ciljem pokrića gubitaka prethodnih godina) imala su na kraju slab utjecaj na instrumente kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital, 238,8 mil. kuna (0,7%). Navedene negativne utjecaje na regulatorni kapital djelomično je ublažilo povećanje dopunskega kapitala, za 1,5 mlrd. kuna ili 52,0%, produljivanjem rokova dospijeća i povećanjem instrumenata kapitala koji se priznaju kao dopunski kapital.

Na agregatnoj razini, počevši od 1999., samo je još jednom (i to u 2013.) bilo zabilježeno slabljenje regulatornoga kapitala (tada jamstvenoga kapitala) na godišnjoj razini, i to kao

posljedica istodobnog djelovanja nekoliko nepovoljnih činitelja: povećanja gubitka, pada dobiti tekuće godine, izlaska jedne manje banke iz sustava i naposljetku porasta odbitaka od osnovnoga i dopunskega kapitala.

Za pokriće kapitalnih zahtjeva iz prvog stupa okvira adekvatnosti kapitala bankama je bilo potrebno 19,6 mlrd. kuna kapitala, dok je za pokriće ostalih kapitalnih zahtjeva i zaštitnih slojeva kapitala bilo potrebno još 15,8 mlrd. kuna kapitala. Uzme li se u obzir visina regulatornoga kapitala, bankama je preostalo 16,1 mlrd. kuna ili 31,4% regulatornoga kapitala. To je za 1,9 mlrd. kuna ili 10,5% niži iznos neiskorištenoga kapitala nego na kraju prethodne godine.

U 2015. nekoliko je banaka imalo poteškoća u održavanju stope ukupnoga kapitala, ali je tijekom godine došlo do poboljšanja, tako da su na kraju godine dvije banke zabilježile stopu manju od 8%. Zbog gubitaka iznad kapitala jedna od tih banaka iskazuje negativnu stopu ukupnoga kapitala i od listopada je u postupku sanacije, dok je druga banka sa stopom ispod najniže propisane pod supervizorskim mjerama. Udio imovine ovih banaka u sustavu bio je malen, 0,6% (Slika 3.22.). Unatoč gubicima koji su zamjetljivo umanjili regulatorni kapital, najveći

broj banaka i dalje je dobro kapitaliziran, posebice banke vodeće po visini imovine. Sedamnaest banaka, s udjelom u imovini svih banaka od gotovo 40%, imalo je stope u rasponu od 13,5% do 20%, dok je kod sedam banaka čija imovina čini više od polovine sustava ona bila u rasponu od 20 do 30%.

Ukupna izloženost banaka rizicima nastavila se smanjivati i u 2015. godini za dalnjih 2,4 mlrd. kuna ili 1,0%. Blaga stopa smanjenja ukupne izloženosti odraz je suprotnih kretanja njezinih sastavnica, pri čemu visinom smanjenja prednjači izloženost kreditnom riziku za 6,1 mlrd. kuna ili 2,8% (Tablica 3.11.). Izloženost operativnom riziku manja je za 1,0 mlrd. kuna ili 4,1% uglavnom zbog slabijih poslovnih rezultata koji su se odrazili na vrijednosti relevantnog pokazatelja. Nasuprot tome, snažno su porasle izloženosti tržišnim rizicima (4,5 mlrd. kuna ili 106,9%) i riziku prilagodbe kreditnom vrednovanju³⁴ (266,6 mil. kuna ili 75,2%). Potonje proizlazi iz porasta izloženosti na osnovi transakcija financiranja vrijednosnih papira, no unatoč tome udio ovog rizika u strukturi ukupne izloženosti ostao je malen (0,3%). Povećanje izloženosti tržišnim rizicima u prvom je redu bilo odraz snažnog porasta izloženosti valutnom riziku (s 1,5 mlrd. kuna na gotovo 5,5 mlrd. kuna). Naime, banke su u procesu konverzije (ugrađenim derivatima) krajem rujna zamjetno povećale svoje devizne pozicije koje su se potom na povišenim razinama zadržale do kraja godine.

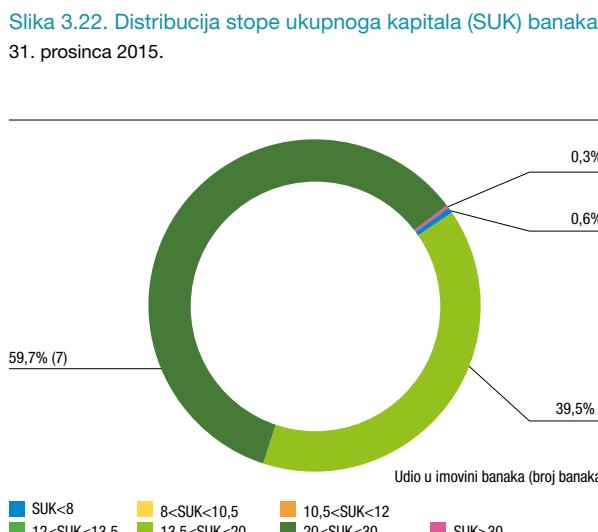
Navedena kretanja odrazila su se na distribuciju ukupne izloženosti po rizicima pa je udio izloženosti tržišnim rizicima dosegnuo 3,5% (na najvišoj razini od 2004.) uglavnom na teret udjela izloženosti kreditnom riziku, koji se smanjio na 86,9% (Slika 3.23.). U odnosu na prethodnu godinu nema promjena u načinu izračuna izloženosti kreditnom riziku, pretežiti dio računa se primjenom standardiziranog pristupa, a pristupom zasnovanim na internim rejting-sustavima (IRB pristup) i dalje se

koristila samo jedna banka. Pritom su izrazitije smanjene izloženosti koje se računaju IRB pristupom (11,0%), na što je uglavnom utjecala promjena pristupa procjene izloženosti prema središnjoj banci. To je potom ublažilo smanjenje izloženosti koje se računaju standardiziranim pristupom na 1,3%, dok je utjecaj na promjene u rasporedu izloženosti po ponderima bio blag.

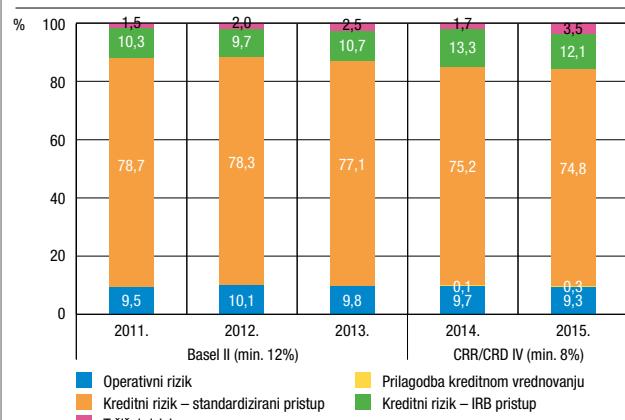
Tako su izloženosti u kategoriji izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama bile odgovorne za najveću promjenu u rasporedu izloženosti koja se ponderira ponderima kreditnog rizika prema standardiziranom pristupu povećavši iznos izloženosti koje se ponderiraju ponderom rizika 0% (za 7,1 mlrd. kuna ili 6,1%). Time se dodatno povećao udio pondera 0% u strukturi ukupne izloženosti koja se ponderira ponderima kreditnog rizika, na 35,7%.

Smanjenje izloženosti sa statusom neispunjavanja obveza³⁵ (za 3,8 mlrd. kuna ili 17,1%) odredilo je promjene na izloženostima koje se ponderiraju ponderima 150% i 100%. Pad iznosa izloženosti u kategoriji izloženosti sa statusom neispunjavanja obveza uglavnom proizlazi iz smanjenja osnovice, što je osobito bilo vidljivo u drugoj polovini godine. Za smanjenje su bile zaslužne i prodaje potraživanja kao i reprogrami, uobičajeno pojačani u zadnjem mjesecu tromjesečja i na kraju godine. Izraženje promjene zabilježene su još samo kod izloženosti koje se ponderiraju s 50%, koje su se udvostručile rastom za 3,6 mlrd. kuna uglavnom ostvarenim u kategoriji institucije. U manjoj mjeri radilo se o porastu osnovice, dok se u većoj mjeri radilo o seljenju s izloženosti koje se ponderiraju ponderom 20%.

Stopom porasta na godišnjoj razini izdvajale su se izloženosti koje se ponderiraju s 250% (1,4 mlrd. kuna ili 124,3%). To su izloženosti na osnovi vlasničkih ulaganja u subjekte finansijskog sektora do 10% redovnoga osnovnoga kapitala institucije koji ne prelaze utvrđeni prag, a porast odražava povećanje

Slika 3.23. Struktura ukupne izloženosti banaka riziku
na kraju razdoblja

³⁴ Kreditni rizik druge ugovorne strane za OTC derivatne finansijske instrumente i transakcije financiranja vrijednosnih papira. OTC derivativnim finansijskim instrumentima (engl. over-the-counter) posluje se neposredno između ugovornih strana (a ne preko uredenih tržišta).

³⁵ Obuhvaća sve izloženosti prema klijentu kojemu barem jedno potraživanje ima status dospjeloga nenaplaćenog potraživanja duže od 90 dana ili se smatra vjerojatnim da dužnik neće u cijelosti podmiriti svoje obvezе (ne uzimajući u obzir mogućnost naplate iz kolateralera). Izloženostima se dodjeljuje ponder 100%, osim kada su specifični ispravci vrijednosti za kreditni rizik manji od 20% neosiguranog dijela izloženosti; tada se dodjeljuje ponder 150%.

ulaganja dviju banaka koje su u sklopu regionalnoga unutar-grupnog restrukturiranja preuzele (svaka po jednu) kreditnu instituciju iz BiH.

Korištenje povlaštenog pondera za izloženosti osigurane stambenom nekretninom (ponder 35%) nastavlja se smanjivati uglavnom pod utjecajem pada kreditne aktivnosti prema stanovništvu i seljenju u više pondere rizika, pa se na kraju godine na ponder 35% odnosilo samo 4,3% ukupne izloženosti koja se ponderira prema standardiziranom pristupu.

Slijedom svega navedenog povećanje izloženosti pretežito

je ostvareno u manje rizičnim segmentima (pondera 0%, 20% i 50%), uz istodobno najizrazitije smanjenje izloženosti banaka u kategoriji izloženosti sa statusom neispunjavanja obveza koje se ponderiraju sa 100% i 150%. Porast ulaganja u kapital stranih finansijskih institucija povećao je iznos izloženosti s dodijeljenim visokim ponderom rizika, ali je udio te kategorije, a time i utjecaj na ukupnu izloženost, još uvjek malen. Zbog toga je nastavljeno smanjenje prosječnog pondera kreditnog rizika s 53,7% na 52,5%, koje (s iznimkom 2014.) traje od 2009. godine.

3.2. Poslovanje stambenih štedionica

Broj stambenih štedionica koje su poslovale u Republici Hrvatskoj u proteklih godinu dana ostao je isti kao i krajem 2014. Poslovalo ih je pet, a njihova je imovina, zahvaljujući tome što je ostala gotovo neizmijenjena u usporedbi sa smanjenjem imovine banaka od 0,4%, minimalno povećala svoj udio u ukupnoj imovini kreditnih institucija, na 1,9%. Četiri su stambene štedionice bile u izravnom ili neizravnom stranom vlasništvu (s 96,3% ukupne imovine stambenih štedionica), a preostala štedionica u domaćem.

3.2.1. Bilanca i izvanbilančne stavke

U usporedbi s krajem 2014. imovina se stambenih štedionica tek neznatno smanjila, za manje od 0,1% (Tablica 3.12.). Međutim, njihovo je poslovanje stagniralo, ponajviše zbog smanjivanja glavnog izvora financiranja, oročenih depozita stanovništva. Na usporavanje aktivnosti vjerojatno je utjecalo i ukidanje državnih poticaja na stambenu štednjku u 2014. te njihovo ponovno uvođenje u 2015. godini, ali u znatno manjem iznosu.

Došlo je do stanovite preraspodjele unutar imovinskih stavki stambenih štedionica te je najveća stavka, ona odobrenih kredita (koji čine više od polovine njihove imovine), pretrpjela smanjenje od 3,6% (za 155,3 mil. kuna). To je najviše došlo do izražaja kod kredita finansijskim institucijama (smanjenje od čak 63,3% ili za 89,6 mil. kuna) kao i kredita odobrenih nefinansijskim trgovackim društvima (koji su bili niži za 20,7% odnosno za dalnjih 39,5 mil. kuna), ali i kod najznačajnije stavke imovine, stambenih kredita stanovništvu. Oni čine više od 95% kredita stambenih štedionica te je njihovo smanjenje od 0,6% (25,8 mil. kuna) u najvećoj mjeri prouzročilo pad njihove imovine.

Za razliku od toga, porasli su depoziti kod domaćih kreditnih institucija (za 29,9%) kao i ulaganja u vrijednosne papire, za 1,3%. Rast ulaganja u vrijednosne papire ostvaren je zahvaljujući povećanju ulaganja od 9,1% u državne obveznice, a unatoč znatnom padu ulaganja u trezorske zapise Ministarstva financija RH, na manje od polovine dotadašnje vrijednosti (smanjenje od 53,7%).

Svi izvori financiranja stambenih štedionica u 2015.

Tablica 3.12. Struktura imovine stambenih štedionica

na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	2013.		2014.			2015.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
Gotovina i depoziti kod HNB-a	0,0	0,0	0,0	0,0	-48,1	0,0	0,0	42,9
Gotovina	0,0	0,0	0,0	0,0	-48,1	0,0	0,0	42,9
Depoziti kod HNB-a	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Depoziti kod finansijskih institucija	522,8	6,9	434,1	5,6	-17,0	563,9	7,3	29,9
Trezorski zapisi MF-a i blagajnički zapisi HNB-a	435,9	5,8	350,8	4,5	-19,5	162,4	2,1	-53,7
Vrijednosni papiri	2.256,5	29,8	2.481,2	31,9	10,0	2.706,7	34,8	9,1
Derivatna finansijska imovina	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti finansijskim institucijama	20,8	0,3	141,6	1,8	580,6	52,0	0,7	-63,3
Krediti ostalim komitentima	4.013,8	53,1	4.239,8	54,6	5,6	4.174,0	53,7	-1,5
Ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Preuzeta imovina	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	1,4	0,0	783,8
Materijalna imovina (minus amortizacija)	3,9	0,1	3,0	0,0	-22,1	2,2	0,0	-28,7
Kamate, naknade i ostala imovina	310,8	4,1	120,2	1,5	-61,3	110,1	1,4	-11,5
Ukupno imovina	7.564,7	100,0	7.770,8	100,0	2,7	7.772,6	100,0	0,0

Izvor: HNB

Tablica 3.13. Struktura obveza i kapitala stambenih štedionica

na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	2013.		2014.			2015.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
Krediti od finansijskih institucija	139,6	1,8	60,5	0,8	-56,7	42,0	0,5	-30,6
Kratkoročni	139,6	1,8	60,5	0,8	-56,7	42,0	0,5	-30,6
Dugoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Depoziti	6.359,0	84,1	6.694,3	86,1	5,3	6.645,0	85,5	-0,7
Depoziti na transakcijskim računima	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Štedni	223,8	3,0	4,7	0,1	-97,9	0,0	0,0	-99,4
Oročeni	6.135,2	81,1	6.689,6	86,1	9,0	6.645,0	85,5	-0,7
Ostali krediti	95,5	1,3	95,8	1,2	0,3	95,4	1,2	-0,3
Kratkoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	95,5	1,3	95,8	1,2	0,3	95,4	1,2	-0,3
Derivatne finansijske obveze i ostale finansijske obveze kojima se trguje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izdani dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izdani podređeni instrumenti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izdani hibridni instrumenti	88,4	1,2	83,4	1,1	-5,7	83,2	1,1	-0,2
Kamate, naknade i ostale obveze	278,9	3,7	118,7	1,5	-57,4	130,2	1,7	4,3
Ukupno obveze	6.961,4	92,0	7.052,7	90,8	1,3	6.995,9	90,0	-0,9
Dionički kapital	487,9	6,4	487,9	6,3	0,0	487,9	6,3	0,0
Dobit (gubitak) tekuće godine	29,9	0,4	58,8	0,8	96,9	47,5	0,6	-19,5
Zadržana dobit (gubitak)	91,1	1,2	120,1	1,5	31,9	177,6	2,3	47,8
Zakonske rezerve	8,2	0,1	9,0	0,1	10,0	10,5	0,1	16,3
Statutarne i ostale kapitalne rezerve	3,5	0,0	-8,0	-0,1	-	-10,7	-0,1	33,7
Revalorizacijske rezerve	-17,2	-0,2	50,2	0,6	-	64,0	0,8	32,9
Dobit (gubitak) prethodne godine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno kapital	603,4	8,0	718,1	9,2	19,0	776,7	10,0	8,5
Ukupno obveze i kapital	7.564,7	100,0	7.770,8	100,0	2,7	7.772,6	100,0	0,0

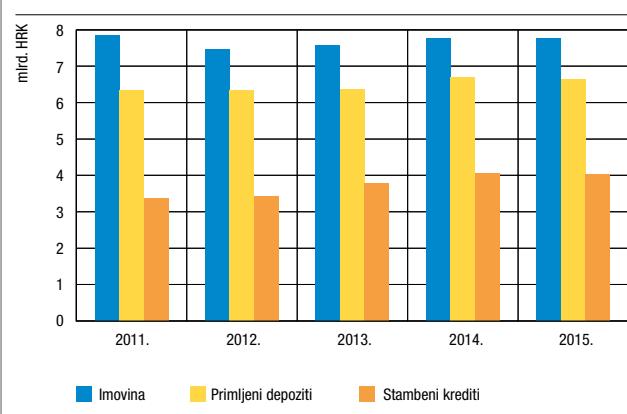
Izvor: HNB

pretrpjeli su smanjenje. U prvom redu to se odnosilo na depozite (85,5% bilančne sume), čije je smanjenje od 0,7% iznosiло 49,2 mil. kuna. Isto tako, primljeni krediti bili su manji, za 12,1% (18,9 mil. kuna). Nasuprot tome, porastao je kapital, za 60,6 mil. kuna (8,5%). Dobit iz 2014. u potpunosti je raspoređena u zadržanu dobit i zakonske rezerve, uz njihov porast od 47,8% odnosno 16,4%, a unatoč smanjenju poslovne aktivnosti stambene su štedionice ipak ostvarile dobit (nakon oporezivanja), iako manju za 19,5% nego u 2014. Porasle su i revalorizacijske rezerve (za trećinu odnosno 15,8 mil. kuna) na temelju porasta nerealiziranog dobitka s osnove vrijednosnog uskladišavanja finansijske imovine raspoložive za prodaju (vrijednost tog portfelja u protekloj je godini porasla za četvrtinu odnosno 26,7%).

Na osnovi povećanja od 13,3%, odnosno za 4,3 mil. kuna, klasične izvanbilančne stavke krajem 2015. iznosile su 36,6 mil. kuna, ali im je udio u ukupnoj imovini stambenih štedionica ostao na samo 0,5%. Radilo se o okvirnim kreditima i

Slika 3.24. Imovina, depoziti i stambeni krediti stambenih štedionica

na kraju razdoblja

Izvor: HNB

Tablica 3.14. Račun dobiti i gubitka stambenih štedionica
u milijunima kuna i postocima

	Iznos		Promjena
	I. – XII. 2014.	I. – XII. 2015.	
POSLOVANJE KOJE ĆE SE NASTAVITI			
Kamatni prihod	353,8	354,8	0,3
Kamatni troškovi	205,9	211,2	2,5
Neto kamatni prihod	147,9	143,7	-2,8
Prihod od provizija i naknada	55,8	52,0	-6,8
Troškovi provizija i naknada	8,8	6,2	-29,3
Neto prihod od provizija i naknada	47,0	45,8	-2,5
Prihod od vlasničkih ulaganja	0,0	0,0	0,0
Dobici (gubici)	20,0	1,9	-90,6
Ostali operativni prihodi	2,7	8,1	198,6
Ostali operativni troškovi	25,3	31,0	22,3
Neto ostali nekamatni prihod	-2,6	-21,0	709,6
Ukupno operativni prihod	192,3	168,5	-12,4
Opći administrativni troškovi i amortizacija	116,3	110,8	-4,7
Neto prihod iz poslovanja prije rezerviranja za gubitke	76,0	57,7	-24,1
Troškovi ispravaka vrijednosti i rezerviranja	4,6	-1,5	-132,0
Ostali dobici (gubici)	0,0	0,0	0,0
Dobit (gubitak) iz poslovanja koje će se nastaviti, prije poreza	71,4	59,2	-17,1
Porez na dobit od poslovanja koje će se nastaviti	12,4	11,7	-5,9
Dobit (gubitak) iz poslovanja koje će se nastaviti, nakon poreza	58,9	47,5	-19,5
POSLOVANJE KOJE SE NEĆE NASTAVITI			
Dobit (gubitak) iz poslovanja koje se neće nastaviti, nakon poreza	0,0	0,0	0,0
Dobit (gubitak) tekuće godine	58,9	47,5	-19,5
Bilješka:			
Broj stambenih štedionica koje su poslovale s gubitkom, prije poreza	0	0	0,0

Izvor: HNB

obvezama financiranja (odobrenim, ali nerealiziranim stambenim kreditima).

3.2.2. Račun dobiti i gubitka

Dobit se stambenih štedionica (iz poslovanja koje će se nastaviti, prije poreza), nakon porasta u 2014., u protekljoj godini umanjila za značajnih 17,1% te je iznosila 59,2 mil. kuna (Tablica 3.14.). Iako su smanjenje ubilježili svi sastavni dijelovi operativnog prihoda, koji je bio manji za 12,4%, pretežit je bio utjecaj dalnjeg povećanja iznosa negativnih neto ostalih nekamatnih prihoda, čemu je uzrok bio izrazit pad dobitaka od finansijske imovine (dužničkih instrumenata) raspoređene u portfelj za trgovanje. Sve su stambene štedionice ostvarile dobit.

Najznačajniji dio operativnog prihoda, neto kamatni prihod, u 2015. je bio manji za 2,8%, zbog višeg porasta kamatnih troškova (2,5%) od prihoda od kamata, koji su zahvaljujući smanjenju kreditne aktivnosti stambenih štedionica očekivano stagnirali (porast od samo 0,3%). Neznatno manje bilo je smanjenje neto prihoda od provizija i naknada, za 2,5%, zbog također očekivanog smanjenja najvećeg dijela tih prihoda, onih od

provizija i naknada za sklopljene ugovore o stambenoj štednji, od 7,7%. Ipak, najviše je na smanjenje ukupnoga operativnog prihoda utjecalo povećanje negativnog iznosa neto ostalih nekamatnih prihoda, za 18,4 mil. kuna, zbog izrazitog smanjenja dobitaka od imovine koju su stambene štedionice držale radi trgovanja (od 93,8%), u prvom redu dužničkih vrijednosnih papira (obveznica RH i trezorskih zapisa Ministarstva financija) koji su bili manji za 81,7%.

Navedeno smanjenje neto operativnog prihoda uzrokovalo je pogoršanje udjela općih troškova poslovanja u operativnom prihodu odnosno troškovne efikasnosti stambenih štedionica na 65,8% (sa 60,5%) jer su opći administrativni troškovi i amortizacija padali sporije, samo za 4,7%. Isto tako, pad dobiti utjecao je na pogoršanje pokazatelja profitabilnosti stambenih štedionica, pa se tako ROAA (prinos na prosječnu imovinu) smanjio s 0,9% na 0,8%. S obzirom na porast kapitala stambenih štedionica, taj je utjecaj bio još i veći na ROAE (prinos na prosječni kapital), čija je vrijednost pala s 8,9% na 6,4%.

Tablica 3.15. Klasifikacija plasmana i preuzetih izvanbilančnih obveza stambenih štedionica po rizičnim skupinama na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

Rizična skupina	2013.		2014.			2015.		
	Iznos	Udio	Iznos	Udio	Promjena	Iznos	Udio	Promjena
A	6.234,4	99,2	5.907,3	98,8	-5,2	5.537,2	98,8	-6,3
B	48,3	0,8	67,1	1,1	38,9	58,3	1,0	-13,1
C	3,8	0,1	5,4	0,1	41,1	9,8	0,2	81,7
Ukupno	6.286,5	100,0	5.979,7	100,0	-4,9	5.605,3	100,0	-6,3

Izvor: HNB

Tablica 3.16. Pokrivenost ukupnih plasmana i preuzetih izvanbilančnih obveza stambenih štedionica ispravcima vrijednosti i rezerviranjima na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

	2013.	2014.	2015.
Ukupni ispravci vrijednosti plasmana i rezerviranja za preuzete izvanbilančne obveze	66,7	69,1	68,3
Ispravci vrijednosti i rezerviranja	12,1	17,5	20,0
Ispravci vrijednosti i rezerviranja za gubitke na skupnoj osnovi	54,6	51,5	48,3
Ukupni plasmani i preuzete izvanbilančne obveze	6.286,5	5.983,9	5.605,3
Stopa pokrivenosti	1,1	1,2	1,2

Izvor: HNB

3.2.3. Kreditni rizik

Usporavanje poslovnih aktivnosti stambenih štedionica došlo je do izražaja u smanjenju njihovih plasmana (stavki koje su izložene kreditnom riziku te podliježu klasificiranju u rizične skupine), za 374,4 mil. kuna odnosno 6,3% (Tablica 3.15.). Ponajviše je to bilo posljedica pada kreditnih aktivnosti, koje čine 87,7% cijelokupnih plasmana i izvanbilančnih obveza, za 4,6% (234,2 mil. kuna). Također su se smanjila ulaganja u dužničke državne vrijednosne papire odnosno obveznice, za 16,7% (daljnjih 126,5 mil. kuna).

Kvaliteta je plasmana bila uobičajeno vrlo visoka, a u proteklim je godinu dana ostala praktički neizmijenjena. Tako su najkvalitetniji plasmani, rizične skupine A, iznosili 98,8% ukupnih plasmana, a minimalno se pogoršanje moglo uočiti tek u seljenju malog dijela plasmana iz rizične skupine B u skupinu C. Ti su se najrizičniji plasmani gotovo udvostručili, ali to je uzrokovalo promjenu na razini od tek desetine postotnog boda u njihovu udjelu u ukupnim plasmanima.

U skladu s navedenim kretanjima plasmana bilo je i kretanje ispravaka vrijednosti, koji su porasli jedino kod rizične skupine C, no pritom je ukupni omjer ispravaka vrijednosti i izloženosti (odnosno stopa pokrivenosti plasmana) ostao neizmijenjen (Tablica 3.16.).

Udio se stambenih kredita koje su odobrile stambene štedionice u ukupnom stambenom kreditiranju na razini sustava smanjio sa 7,3% na 6,9%.

3.2.4. Adekvatnost kapitala

Stopa ukupnoga kapitala stambenih štedionica nastavila je rasti te je krajem 2015. iznosila 25,1%, u usporedbi s 23,5%

kolika joj je bila visina krajem 2014. Na to je podjednako utjecao porast regulatornoga kapitala, za 3,0% (iznos je 730,7 mil. kuna) kao i smanjenje ukupnog iznosa izloženosti rizicima poslovanja koji su bili manji za 3,3% (u visini od 2,9 mlrd. kuna). Također su bile u porastu, održavajući visoke vrijednosti, stope redovnoga osnovnog odnosno osnovnoga kapitala u visini od 22,6% (dopunski je kapital, uz porast od 9,0%, i nadalje činio manje od 10% regulatornoga kapitala). Sve su stambene štedionice udovoljavale minimalnoj visini propisanih stopa kapitala.

Navedenom smanjenju ukupne izloženosti rizicima najviše je pridonjelo smanjenje izloženosti kreditnom riziku koji je krajem protekle godine činio 82,0% ukupne izloženosti riziku. Ta se izloženost, zbog usporavanja kreditne aktivnosti, smanjila za 3,2%, što je činilo 79,1% ukupnog smanjenja izloženosti rizicima stambenih štedionica. Sve su stambene štedionice iznos izloženosti kreditnom riziku izračunavale primjenom standardiziranog pristupa. Iznos izloženosti operativnom riziku (s udjelom od 12,7% ukupne izloženosti) bio je manji za 8,5%, dok se jedino povećala izloženost pozicijskom, valutnom i robnom riziku, za 9,7%. Radilo se o rastu izloženosti valutnom riziku zbog povećanja dugih eurskih pozicija.

Prosječni ponder kreditnog rizika u prošloj je godini bio nešto niži nego u 2014. i iznosio je 32,0% (smanjenje od jednoga postotnog boda). Razlog je tome ponajviše bio u smanjenju izloženosti viših razina ponderiranja u korist onih od 35% i 100%. Obje su porasle za oko 18%. Budući da se u prvom slučaju radi o porastu izloženosti po stambenim kreditima osiguranim stambenom nekretninom, a kreditna aktivnost stambenih štedionica je stagnirala, može se prepostaviti da je riječ o usklađivanju i korekciji kriterija za raspoređivanje u kategorije ponderiranja. Porast izloženosti koje se ponderiraju ponderom od 100% rezultat je povećanja okvirnih kredita i obveza financiranja koji su

u promatranom razdoblju bili veći za 13,3%.

Stambene su štedionice u 2015. bile dužne izdvajati nešto više redovnoga osnovnoga kapitala kao zaštitne slojeve nego godinu prije. Radilo se o izdvajanju od 116,6 mil. kuna (povećanje od 11,4%), pri čemu se 72,8 mil. kuna odnosilo na zaštitni sloj za očuvanje kapitala, a još 43,7 mil. kuna na zaštitni sloj za

strukturni sistemski rizik. Prvi je iznos bio nešto manji nego 2014., zbog smanjenja ukupne izloženosti rizicima u odnosu na koje se obračunava, dok je zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik porastao zbog nastanka te obveze izdvajanja za dve stambene štedionice koje to nisu bile dužne izdvajati u 2014.

3.3. Izvješće o poslovima bonitetne regulative i supervizije

Među zadacima HNB-a uređenima Zakonom o Hrvatskoj narodnoj banci³⁶ nalaze se izdavanje i oduzimanje odobrenja i suglasnosti te obavljanje poslova supervizije i nadzora u skladu sa zakonima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija i kreditnih unija. Osnovni su ciljevi supervizije koju obavlja HNB održavanje povjerenja u hrvatski bankovni sustav te promicanje i očuvanje njegove sigurnosti i stabilnosti. Obavljanje poslova supervizije i nadzora nad kreditnim institucijama i kreditnim unijama uređeno je Zakonom o kreditnim institucijama³⁷ i Zakonom o kreditnim unijama³⁸.

Pravila i zahtjevi vezani uz poslovanje kreditnih institucija uređeni su hrvatskim propisima (Zakonom o kreditnim institucijama s pripadajućim podzakonskim propisima), ali i propisima na razini EU-a. To je ponajprije Uredba (EU) br. 575/2013³⁹ s pripadajućim tehničkim standardima, što su propisi koji se izravno primjenjuju u državama članicama EU-a.

Supervizija kreditnih institucija obuhvaća niz koordiniranih aktivnosti usmjerenih na provjeru usklađenosti poslovanja kreditnih institucija (banaka, štednih banaka i stambenih štedionica):

- s pravilima o upravljanju rizicima
- s odredbama Zakona o kreditnim institucijama i Uredbe (EU) br. 575/2013 te propisima donesenima na osnovi tog Zakona odnosno te Uredbe
- s drugim zakonima kojima se uređuje pružanje bankovnih i finansijskih usluga koje pružaju kreditne institucije i propisima donesenima na temelju tih zakona i
- s vlastitim pravilima, standardima i pravilima struke.

Osim supervizije, HNB obavlja i nadzor nad primjenom Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci, propisa donesenih na temelju tog Zakona te drugih zakona i propisa na osnovi kojih je ovlašten za obavljanje nadzora.

Superviziju kreditnih institucija HNB obavlja:

- pomoću nadzora prikupljanjem i analizom izvješća i

informacija, kontinuiranim praćenjem poslovanja kreditnih institucija

- neposrednim nadzorom nad poslovanjem kreditnih institucija
- nalaganjem supervizorskih mjera s ciljem poduzimanja pravodobnih aktivnosti za poboljšanje sigurnosti i stabilnosti poslovanja kreditnih institucija te otklanjanje utvrđenih nezakonitosti
- izdavanjem mišljenja, odobrenja, suglasnosti i procjenjivanjem kreditne institucije.

Na sličan način HNB obavlja i nadzor poslovanja kreditnih unija.

3.3.1. Novi propisi iz područja poslovanja i nadzora kreditnih institucija

Zakonom o kreditnim institucijama RH se uskladila s Direktivom 2013/36/EU⁴⁰ (tzv. CRD IV). Zakon je stupio na snagu 1. siječnja 2014., istovremeno s Uredbom (EU) br. 575/2013, koja se izravno primjenjuje na kreditne institucije i investicijska društva. Ova dva propisa te Zakon o Vijeću za finansijsku stabilnost⁴¹ zajedno čine osnovni normativni okvir kojim se uređuje cjelokupno poslovanje i nadzor/supervizija kreditnih institucija i na temelju kojega je tijekom 2015. nastavljeno usklađivanje donošenjem podzakonskih propisa (odлуka, standarda i smjernica) iz područja bonitetnih zahtjeva za kreditne institucije kao i za provođenje supervizije od HNB-a.

Zakon o kreditnim institucijama mijenjan je i dopunjeno dva puta u 2015. godini. Prvi razlog za to bilo je transponiranje odredaba Direktive 2014/59/EU⁴², koja je objavljena 2014. godine, a čija je svrha bila uspostavljanje sustava koji će pružiti skup instrumenata za dovoljno ranu i brzu intervenciju u instituciji koja propada, ili će vjerojatno propasti, kako bi se osigurao nastavak ključnih funkcija institucije, uz istovremeno

³⁶ NN, br. 75/2008. i 54/2013.

³⁷ NN, br. 159/2013., 19/2015. i 102/2015.

³⁸ NN, br. 141/2006., 25/2009. i 90/2011.

³⁹ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (Službeni list EU-a, L 176); takozvana Uredba o kapitalnim zahtjevima (engl. Capital Requirements Regulation, CRR)

⁴⁰ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (Službeni list EU-a, L 176); takozvana Direktiva o kapitalnim zahtjevima IV (engl. Capital Requirements Directive IV, CRD IV)

⁴¹ NN, br. 159/2013.

⁴² Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktive 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (Službeni list EU-a, L 173); takozvana Direktiva o oporavku i sanaciji banaka (engl. Bank Recovery and Resolution Directive, BRRD)

ograničavanje utjecaja propadanja institucije na gospodarski i finansijski sustav na najmanju moguću mjeru. Time je postojeći normativni okvir proširen odredbama kojima se uređuje postupanje kreditnih institucija i nadležnih tijela u postupcima sanacije. Odredbe navedene direktive transponirane su u 2015. godini u Zakon o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava⁴³ te istodobno u izmjene i dopune Zakona o kreditnim institucijama⁴⁴ te Zakona o tržištu kapitala.

Osim toga, Zakon o kreditnim institucijama trebao se uskladiti i s Direktivom 2014/49/EU⁴⁵, na temelju koje je donesen Zakon o osiguranju depozita⁴⁶. Budući da, u skladu s tim Zakonom, premije za osiguranje depozita ovise o stupnju rizičnosti pojedine kreditne institucije, a HNB utvrđuje kriterije koje metodologija izračuna tih premija mora ispuniti, HNB je donio Odluku o postupku odobravanja metodologije za određivanje stupnja rizičnosti kreditnih institucija pri izračunu premija za osigurane depozite⁴⁷.

U izmjene i dopune Zakona o kreditnim institucijama ugrađene su i odredbe kojima je cilj osigurati zaštitu deponenata pri smanjenju pojedinih stavki redovnoga osnovnoga kapitala (konkretno, zadržane dobiti, ostalih rezerva i rezerva za opće bankovne rizike) na način da kreditna institucija osigura pravovremenu i točnu obavijest deponentima o stanju kapitala kreditne institucije kako bi deponenti mogli što kvalitetnije procijeniti svoje rizike u poslovanju s kreditnom institucijom.

Izmjene i dopune Zakona o kreditnim institucijama stvorile su i pravni okvir za izmjene i dopune Odluke o planovima opravka kreditnih institucija⁴⁸, a zbog izmjena pojedinih odredbi povezanih s izračunom ograničenja ulaganja u materijalnu imovinu bilo je potrebno donijeti odgovarajuće izmjene Odluke o provedbi Uredbe (EU) br. 575/2013 u dijelu kojim se uređuju ulaganja kreditnih institucija u kvalificirane udjele izvan finansijskog sektora i o ograničenju ulaganja kreditnih institucija u materijalnu imovinu⁴⁹.

Konačno, Zakon o kreditnim institucijama dva puta je mijenjan s ciljem olakšavanja položaja dužnika s kreditima nominiranim u švicarskim francima ili u kunama s valutnom klauzulom u švicarskim francima, to jest radi izjednačavanja položaja tih dužnika s dužnicima s kreditima u eurima. Početkom godine utvrđen je tečaj na 6,39 kuna za švicarski franak za obroke/anuitete u toj valuti koji dospjevaju u razdoblju od godine dana, a u drugom polugodištu uređen je postupak konverzije kredita nominiranih ili indeksiranih u švicarskim francima u kredite

nominirane ili indeksirane u eurima.⁵⁰

Nakon donošenja Zakona o kreditnim institucijama 2013. godine, u 2014. donesena je podzakonska regulativa, a tijekom 2015. izmijenjeni su i dopunjeni postojeći podzakonski akti i donesena nova podzakonska regulativa radi uskladištanja sa Zakonom o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava. Radi uskladištanja postojećih odluka sa Zakonom o kreditnim institucijama HNB je tijekom 2015. objavio Odluku o sustavu unutarnjih kontrola⁵¹ i Odluku o upravljanju rizicima⁵².

Prilagođavajući izvještajni okvir potrebama supervizije i uskladjujući se s okvirom propisanim na razini EU-a HNB je u 2015. godini mijenjao i dopunjavao sljedeće propise:

- Odluku o provedbi Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 680/2014 o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda o nadzornom izvješćivanju institucija u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013⁵³, kojom se s tehničke strane uređuje jedinstveni izvještajni sustav kreditnih institucija na razini EU-a
- Odluku o supervizorskim izvještajima kreditnih institucija⁵⁴ i Odluku o statističkom i bonitetnom izvješćivanju⁵⁵, kojima se uređuju specifični nacionalni izvještajni zahtjevi.

Radi uskladištanja izvještajnih rokova izmijenjena je i Odluka o upravljanju kamatnim rizikom u knjizi banke⁵⁶.

Zakonom o provedbi Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. godine o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju⁵⁷ propisana je obveza da središnja druga ugovorna strana obavještava institucije članice i nadležno tijelo o iznosu hipotetskoga kapitala koji se izračunava na temelju propisane formule. Na temelju toga Zakona središnje druge ugovorne strane čiji su klirinški članovi kreditne institucije iz RH dužne su HNB-u dostavljati podatak o svom hipotetskom kapitalu, a Odlukom o izvješćivanju o hipotetskom kapitalu⁵⁸ propisan je način dostave tog podatka.

Odlukom o primjeni stopi protučikličkog zaštitnog sloja kapitala⁵⁹ započinje se s formalnim praćenjem sistemskih rizika cikličke prirode u RH, u skladu s novom regulativom i novim instrumentarijem, koji mogu negativno djelovati na finansijsku stabilnost. Analitička ocjena tih rizika i referentnih stopa protučikličkoga zaštitnog sloja kapitala u redovitim se tromjesečnim intervalima objavljuje na mrežnim stranicama HNB-a, u skladu s odredbama Zakona o kreditnim institucijama.

EBA je na temeljih Direktive 2013/36/EU i Uredbe (EU)

⁴³ NN, br. 19/2015.

⁴⁴ NN, br. 19/2015.

⁴⁵ Direktiva 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o sustavima osiguranja depozita (Službeni list EU-a, L 173)

⁴⁶ NN, br. 82/2015.

⁴⁷ NN, br. 129/2015.

⁴⁸ NN, br. 67/2015.

⁴⁹ NN, br. 51/2015.

⁵⁰ Više o tome u poglavlju 3.1. Poslovanje banaka

⁵¹ NN, br. 1/2015.

⁵² NN, br. 1/2015.

⁵³ NN, br. 16/2015., 67/2015. i 119/2015.

⁵⁴ NN, br. 67/2015. i 119/2015.

⁵⁵ NN, br. 67/2015. i 119/2015.

⁵⁶ NN, br. 69/2015.

⁵⁷ NN, br. 54/2013.

⁵⁸ NN, br. 129/2015.

⁵⁹ NN, br. 9/2015.

br. 575/2013 tijekom 2014. i 2015. objavila brojne preporuke i smjernice. Glavna je zadaća smjernica pojašnjavanje pravnih normi, usmjeravanje subjekata nadzora i davanje preporuka s ciljem uspostave dobrih praksi u poslovanju kreditnih institucija. Smjernice mogu biti namijenjene kreditnim institucijama ili nadležnim tijelima. Primjenjuju se po načelu "primijeni ili objasni razloge neprimjenjivanja". Odluku o primjeni donosi HNB i o tome u propisanom obliku i u određenom roku obavještava EBA-u. Tako je Smjernicu o usklađenim definicijama i obrascima za planove financiranja kreditnih institucija prema Preporuci A4 (ESRB/2012/2) HNB implementirao u Odluku o izvješćivanju o planovima financiranja⁶⁰. Ovom odlukom propisano je da su sve značajne kreditne institucije dužne jednom godišnje HNB-u dostavljati izvještaje propisane odlukom. Osim informacija koje su propisane EBA-inom smjernicom HNB je propisao i obvezu dostavljanja dodatnih informacija koje se smatraju važnima s obzirom na specifičnosti hrvatskog finansijskog tržista te postojeće poslovne modele hrvatskih kreditnih institucija.

Prije donošenja pojedinog propisa održana su savjetovanja s kreditnim institucijama i ostalom zainteresiranom javnošću. Također, nastavljena je praksa davanja mišljenja i odgovora na upite te konzultiranja s kreditnim institucijama u dijelu za koji HNB kao nadležno tijelo može u okviru svojih vlasti zauzeti određeno stajalište.⁶¹ Radi što veće transparentnosti i jedinstvenog postupanja svih kreditnih institucija većina odgovora koje je dao HNB objavljeni su na internetskoj stranici HNB-a. Tijekom 2015. zaprimljeno je ukupno 129 upita sa 177 pitanja kreditnih institucija.

3.3.2. Supervizija kreditnih institucija

U uvodnom je poglavlju istaknuto da HNB nadzor nad poslovanjem kreditnih institucija obavlja na dva načina: prvo, prikupljanjem i analizom izvješća i informacija te kontinuiranim praćenjem poslovanja; drugo, neposrednim nadziranjem poslovanja. Osim toga, Sektor je sudjelovao u nadzoru koji je provodio Ured za praćenje zaštite potrošača te u nadzorima koje su provodili konsolidirajući supervizori. Provedene aktivnosti sumirane su u Tablici 3.17.

Barem jednom od navedenih aktivnosti obuhvaćeno je 30 kreditnih institucija, koje čine 99,2% ukupne imovine sustava prema nerevidiranim privremenim podacima na dan 31. prosinca 2015.⁶²

Nadzor kontinuiranim praćenjem poslovanja

Ovaj oblik nadzora podrazumijeva sustav postupaka i procesa koji se zasniva na kontinuiranom praćenju poslovanja

Tablica 3.17. Obavljene supervizorske aktivnosti u 2015.

Aktivnosti	Broj aktivnosti	Broj obuhvaćenih kreditnih institucija
Banke		
Izdani zapisnici na temelju kontinuiranog nadzora (redovna procjena rizičnosti poslovanja)	28	24
Izdani zapisnici na temelju kontinuiranog nadzora zbog utvrđenih nepravilnosti	8	6
Provodenii neposredni nadzori	21	14
Izdana rješenja radi ispravljanja nepravilnosti	56	27
Izdana tehnička rješenja (odobrenja i suglasnosti) zbog primjene Uredbe (EU) br. 575/2013	24	15
Izdana rješenja za primjenu naprednih pristupa mjerjenju rizika	2	2
Izdane opomene	3	2
Imenovani povjerenici	4	4
Prihvocene zajedničke odluke	12	12
Proglašene rane intervencije	2	2

Izvor: HNB

uočavanju promjena u poslovanju kreditnih institucija. HNB obavlja ovaj nadzor prikupljanjem i analizom izvješća i informacija te analizom dodatnih informacija koje kreditne institucije dostavljaju na zahtjev HNB-a. Cilj ovakvoga nadzora jest utvrđivanje profila rizičnosti kreditne institucije⁶³, inciranje neposrednoga nadzora, donošenje i praćenje provedbe supervizorskih mjera s ciljem osiguranja i očuvanja stabilnosti kreditne institucije, kao i sustava u cijelini.

Kao preduvjet provođenja daljnjih poslova supervizije HNB provjerava dostavljaju li kreditne institucije sve potrebne podatke na propisani način i u propisanim rokovima te je u 2015. godini povećanu pozornost posvetio provjeri valjanosti tih podataka.

Supervizorski resursi su i u 2015. godini u znatnom opsegu bili usmjereni na kontinuirano praćenje poslovanja kreditnih institucija putem redovne komunikacije s kreditnom institucijom ili analize posebnih područja poslovanja koja se ocjenjuju rizičnjima za kreditnu instituciju.

Tijekom 2015. godine HNB je provodio supervizorski ciklus procjenjivanja kreditnih institucija. To podrazumijeva ocjenjivanje profila rizičnosti kreditne institucije po svim rizicima kojima je kreditna institucija izložena ili bi mogla biti izložena u svojem poslovanju, procjenu adekvatnosti postupka procjenjivanja i održavanja internoga kapitala kreditne institucije⁶⁴ te kontinuiranu suradnju temeljenu na dijalogu između supervizora i kreditne institucije. Također, supervizija uključuje i nalađanje supervizorskih mjera radi pravodobnog poduzimanja aktivnosti za osiguranje stabilnosti poslovanja kreditne institucije,

60 NN, br. 76/2015.

61 Uredbe EU-a izravno se primjenjuju u državama članicama te HNB nema ovlasti za tumačenje odredbi iz uredbe, a kreditne institucije i ostale osobe mogu postavljati pitanja EBA-i.

62 Preostale tri kreditne institucije jesu stambene štedionice koje su u vlasništvu banaka pa HNB provodi superviziju i nad njima, i to nadziranjem grupe tih banaka. U skladu s tim, nadzornim je aktivnostima zapravo pokriven cijeli sustav kreditnih institucija.

63 Profil rizičnosti jest mjera odnosno procjena svih rizika kojima je ili kojima bi mogla biti izložena kreditna institucija u svojem poslovanju.

64 Kreditne su institucije dužne na temelju svojih profila rizičnosti utvrditi značajne rizike kojima su izložene ili bi mogle biti izložene u svojem poslovanju te kvantificirati svoju izloženost tim rizicima (izračunati interne kapitalne zahtjeve). Za pokriće tih zahtjeva kreditne institucije mogu upotrijebiti interno definiranu mjeru raspoloživoga kapitala (interni kapital), uzimajući u obzir profil rizičnosti, sustav upravljanja rizicima i tehnike kojima se koriste za smanjenje rizika. Nadzorom se procjenjuje adekvatnost ovoga postupka u kreditnim institucijama.

poboljšanje sigurnosti poslovanja te otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju kreditnih institucija, kao i praćenje izvršenja tih mjera.

Tijekom 2015. godine izrada pisanih bonitetnih analiza poslovanja kreditnih institucija odvijala se u propisanim rokovima te je sastavljeno 37 pisanih bonitetnih analiza poslovanja kreditnih institucija i 48 dodatnih informacija o poslovanju kreditnih institucija. Bonitetne analize u 2015. godini i dalje su obuhvaćale pokazatelje uspješnosti poslovanja kreditne institucije, pregled i analizu osnovnih finansijskih i nadzornih izvješća, pregled izvršenja supervizorskih mjera (ako su izdane kreditnoj instituciji), poštovanje zakonskih ograničenja te analizu izloženosti i upravljanja rizicima. Osim analize pojedinačnih kreditnih institucija, analiziraju se i izvješća na konsolidiranoj osnovi, obuhvaćajući grupu kreditnih institucija.

U skladu sa supervizorskim ciklusom procjenjivanja kreditnih institucija u 2015. godini provedene su i analize izvještaja kreditnih institucija o postupku procjenjivanja adekvatnosti internoga kapitala. Analiza dostavljenih internih izvješća i samoprocjene kreditnih institucija omogućuje supervizoru procjenu primjerenoosti postupaka koje je kreditna institucija propisala i provela s ciljem pravodobne identifikacije, mjerena, kontrole i upravljanja rizicima te adekvatnosti utvrđenoga internoga potrebnoga kapitala. Sve navedeno, zajedno s ocjenom profila rizičnosti, osnova je za utvrđivanje potrebnoga minimalnoga kapitala kreditne institucije i planiranje idućega supervizorskog ciklusa za pojedinu kreditnu instituciju.

Nadalje, HNB sastavlja izvješća o procjeni rizičnosti poslovanja za kreditne institucije. Tijekom 2015. godine izdano je 28 takvih izvješća pri čemu se njih 16 odnosi na kreditne institucije za koje su uspostavljeni prekogranični kolegiji supervizora⁶⁵ i za koje se donosi zajednička odluka o specifičnim bonitetnim zahtjevima. U slučaju ovih institucija analize se u većini slučajeva temelje na konsolidiranim podacima. Za tri kreditne institucije nad kojima je proveden neposredni nadzor poslovanja tijekom 2015. godine elementi analize uključeni su u zapisnike o provedenom neposrednom nadzoru poslovanja. Na temelju navedenih izvješća HNB je donio mjere kojima se nalaže održavanje zahtijevane minimalne razine regulatornog kapitala do sljedeće supervizorske procjene, a u slučajevima u kojima je na to upućivala analiza profila rizičnosti, i dodatne mjere za unaprijeđenje poslovanja u kreditnoj instituciji.

U odnosu na prethodnu godinu novost je obveza HNB-a, nastala donošenjem Odluke o planovima oporavka kreditnih institucija, da procijeni plan oporavka kreditne institucije vezano za provedbu mjera za poboljšanje finansijskog položaja kreditne institucije u situacijama ozbiljnoga finansijskog poremećaja predloženih u planu oporavka. Tijekom 2015. godine izdana su mišljenja o procjeni plana oporavka za sve kreditne institucije.

Osim toga, HNB je s aspekta supervizije informacijskih sustava u 2015. godini održao godišnje radne sastanke s

predstavnicima 27 kreditnih institucija (direktori informacijskih tehnologija, voditelji sigurnosti i unutarnji revizori informacijskih sustava) u vezi s funkcionalnošću i sigurnošću informacijskih sustava. Provedena je analiza 32 izvješća o reviziji informacijskih sustava kreditnih institucija, a rezultati te analize prezentirani su na godišnjem radnom sastanku s vanjskim revizorima informacijskih sustava. HNB je aktivno komunicirao s kreditnim institucijama, analizirao i pratilo situaciju pri napadima na računala korisnika internetskog bankarstva u RH. Opseg izravne štete bio je razmjerno nizak te nije ugrozio profitabilnost platno-prometnih proizvoda, a kreditne institucije većinom su uspješno sprječavale ili u ranoj fazi detektirale neovlaštene transakcije.

Na osnovi kontinuiranoga praćenja kreditnih institucija tijekom 2015. godine izdano je 47 rješenja za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju te za unaprjeđenje upravljanja pojedinim rizicima s ukupno 86 naloženih mjera, od kojih se većina odnosila na kapital i poboljšanje upravljanja kreditnim rizikom. Osim navedenoga, izdano je 24 rješenja tehničke prirode kojima se kreditnim institucijama dopušta korištenje pojedinih opcija iz Uredbe (EU) br. 575/2013 te dva rješenja vezana uz primjenu internih modela. U 2015. godini izdane su tri opomene za članove uprava dviju kreditnih institucija zbog neizvršavanja supervizorskih mjera na način i u rokovima utvrđenima rješenjima HNB-a.

Neposredni nadzor

HNB provodi neposredni nadzor u skladu s prihvaćenom metodologijom nadzora, a na osnovi plana neposrednih nadzora koji se donosi krajem godine za sljedeću godinu. Plan neposrednih nadzora u 2015. temeljio se na uspostavljenom ciklusu obavljanja redovitih neposrednih nadzora kreditnih institucija dok se izvanrednim aktivnostima smatrao angažman na poslovima povjerenika.

U neposredne nadzore poslovanja HNB je uložio ukupno 1869 supervizorskih dana.

Tijekom 2015. obavljen je 21 neposredni nadzor u trajanju od 1305 supervizorskih dana. Nadzori su izvršeni u četrnaest kreditnih institucija čija je imovina obuhvaćala 72,85% imovine bankovnog sustava prema nerevidiranim podacima na dan 31. prosinca 2015. (Tablica 3.18.). Trinaest neposrednih nadzora provedeno je u području upravljanja rizicima u osam kreditnih institucija, a jedan neposredni nadzor obavljen je u području nadzora informacijskih sustava (s ciljem procjene stanja informacijskog sustava te rizika koji proizlaze iz korištenja informacijske tehnologije i pridruženih tehnologija u poslovanju kreditne institucije)⁶⁶. Također je tijekom 2015. godine obavljen i nadzor provedbe zakonskih odredaba u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u šest kreditnih institucija. Osim navedenog, tijekom 2015. godine značajni resursi bili su angažirani u četirima kreditnim institucijama na poslovima povjerenika u trajanju od 564 supervizorskih dana, a vezano uz

⁶⁵ Ako u grupi posluje više kreditnih institucija ili investicijskih društava i ako te institucije posluju u više država u Europskoj uniji, za potrebe provođenja supervizije osniva se kolegij supervizora. Kolegij supervizora jest forum u kojem sudjeluju nadležna tijela odgovorna za superviziju pojedinih članica grupe. Na kolegiju supervizora pojedina nadležna tijela, između ostalog, razmjenjuju informacije, dogovaraju plan supervizije i podjelu zadataka te donose zajedničke odluke o primjeni bonitetnih zahtjeva na sve članice grupe.

⁶⁶ Osim u banci, neposredni nadzor informacijskih sustava proveden je i u jednoj instituciji za elektronički novac.

Tablica 3.18. Obavljeni neposredni nadzori u 2015.

u tisućama kuna i postocima

	Područje nadzora										Imovina obuhvaćena neposrednim nadzorom na dan 31. 12. 2015. ^a	Udio imovine obuhvaćene neposrednim nadzorom u ukupnoj imovini grupe ^b
	Cjelokupni neposredni nadzor	Kapital	Imovina	Upravljanje	Likvidnost	Tržišni rizik	Nadzor informacijskih sustava	Sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma	Moderiranje rizika	Nadzor povjerenika		
Banke	2	3	3	2	2	1	1	6	6	4	323.395.050	82,18%
Stambene štedionice	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno kreditne institucije	2	3	3	2	2	1	1	6	6	4	323.395.050	80,59%

^a Nerevidirani privremeni podaci, u tisućama kuna^b Postotak prikazuje udio imovine kreditnih institucija koje su bile obuhvaćene neposrednim nadzorom, a ta je imovina pregledana na osnovi reprezentativnog uzorka izabranog u skladu s najboljom svjetskom supervizorskom praksom.

Izvor: HNB

detaljnju procjenu i praćenje finansijskog stanja te uvjeta poslovanja tih institucija.

Pri provođenju neposrednih nadzora tijekom 2015. godine, osim analize kvalitete imovine i upravljanja kreditnim rizikom te utvrđivanja adekvatnosti regulatornog kapitala, prioritet su bili neposredni nadzori kreditnih institucija koje su prema veličini imovine kategorizirane u skupinu velikih, pri čemu je opseg nadzora najvećim dijelom obuhvaćao modeliranje rizika.

Na osnovi obavljenih neposrednih nadzora te utvrđenih nezakonitosti, nepravilnosti i slabosti u poslovanju koje su ustavljene u izdanim zapisnicima, HNB je dao preporuke za poboljšanje poslovnih procesa i informacijskih sustava te naložio mјere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju, kao i mјere za poboljšanje stanja. Na osnovi izdanih zapisnika izdano je devet rješenja s ukupno 88 nadzornih mјera, među kojima se 44% mјera odnosilo na kreditni rizik, 23% na organizaciju i upravljanje rizicima, 16% na izvještavanje, 6% na informacijski sustav, a ostalo na adekvatnost kapitala, tržišni rizik i likvidnosni rizik.

Osim navedenoga, u vezi sa supervizijom naprednih pristupa mјerjenju rizika i upravljanju rizicima poduzete su sljedeće aktivnosti:

- u drugom tromjesečju 2015. provedena su tri neposredna nadzora u dvjema bankama. U jednoj benci proveden je neposredni nadzor izračuna kapitalnog zahtjeva u II. stupu primjenom grupnoga portfeljnoga kreditnog modela, te je u istoj benci proveden neposredni nadzor u svrhu odobrenja primjene internog modela za izračun delte za valutne opcije te njegove integriranosti u poslovanje banke s derivatnim finansijskim instrumentima. U drugoj benci obavljen je neposredni nadzor vezan uz izmjenu definicije statusa neispunjavanja obveza prema kojem je s konsolidirajućim (engl. *home*) supervizorom usuglašena zajednička odluka u kojoj se ta izmjena odobrava
- u trećem tromjesečju 2015. proveden je neposredni nadzor jedne banke vezano uz izmjenu definicije statusa neispunjavanja obveza
- u četvrtom tromjesečju 2015. proveden je neposredni nadzor u dvjema bankama. U jednoj benci proveden je neposredni nadzor radi predvalidacije pristupa zasnovanog na internim rejting-sustavima. U drugoj benci obavljen je neposredni

nadzor zbog značajne izmjene izračuna iznosa izloženosti ponderirane rizikom primjenom pristupa zasnovanog na internim rejting-sustavima u dijelu portfelja.

Suradnja sa stranim supervizorima

U 2015. godini HNB je nastavio suradnju sa stranim supervizorima, osobito u dijelu donošenja zajedničkih ocjena rizičnosti poslovanja bankovnih grupa i adekvatnosti alociranih iznosa kapitala za članice pojedine grupe, kao i u području supervizije informacijskih sustava.

Na temelju važećih sporazuma o razumijevanju predstavnici HNB-a tijekom 2015. sudjelovali su na 18 kolegija supervizora u vezi s nadzorom bankovnih grupa kojima pripadaju domaće kreditne institucije (12 kreditnih institucija).

U sklopu suradnje sa stranim supervizorima HNB je zadužen za izradu supervizorskog izvještaja (engl. *Supervisory Risk Report*), odnosno godišnje procjene profila rizičnosti domaće kreditne institucije koja služi kao element za donošenje konačne zajedničke ocjene rizičnosti bankovne grupe (engl. *Joint Risk Assessment Decision*) te za donošenje zajedničke odluke o potreboj visini kapitala bankovne grupe. U 2015. izrađeno je 12 supervizorskih izvještaja za 2014. godinu. Zajednička odluka o adekvatnosti kapitala bankovne grupe usuglašena je za jedanaest kreditnih institucija na razini bankovnih grupa, dok za jednu postupak nije bio završen u trenutku pisanja ovog izvještja. Također su u prvom tromjesečju 2015. usuglašene zajedničke odluke za 2013. godinu za institucije za koje u 2014. postupci nisu bili završeni.

Nadalje, od 2015. HNB sudjeluje u postupku donošenja zajedničke odluke o provjeri i procjeni plana oporavka za grupe kreditnih institucija. Procesi su započeti sredinom godine, a usuglašavanje zajedničkih odluka očekuje se u prvom polugodištu 2016.

HNB je nastavio suradnju i pružao tehničku pomoć supervizorima iz regije u vezi s primjenom bonitetne regulative (CRD IV i CRR).

Supervizija kreditnih unija

Na kraju 2015. godine u RH je poslovalo 25 kreditnih unija, a njihova je imovina prema izvještajima dostavljenima HNB-u iznosila 701,6 mil. kuna. U odnosu na kraj 2014. godine broj

kreditnih unija smanjio se za jednu (kreditna unija je prestala s radom i nalazi se u likvidaciji), dok se imovina smanjila za 7,3 mil. kuna. Sa stanjem na dan 31. prosinca 2015. u postupku likvidacije nalazi se osam kreditnih unija, a nad dvjema se provodi stečajni postupak.

HNB je provodio analize tromjesečnih finansijskih i nadzornih izvještaja i analize mjesecnih izvještaja o likvidnosti koje su kreditne unije dostavljale u propisanim rokovima i u 2015. godini. Isto tako su obavljene i analize dodatnih informacija koje su kreditne unije dostavile na zahtjev HNB-a.

Tijekom 2015. godine i nadalje su prisutne aktivnosti u postupanju po prigovorima potrošača, korisnika usluga kreditnih unija, a nastavilo se i s praksom održavanja sastanaka s članovima uprava i nadzornih odbora kreditnih unija.

Izdavanje odobrenja i suglasnosti kreditnim institucijama i kreditnim unijama

Na temelju ovlaštenja iz Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci te u skladu s odredbama Zakona o kreditnim institucijama, Zakona o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje i Zakona o kreditnim unijama HNB unutar svojih supervizorskih ovlasti također izdaje različita odobrenja i suglasnosti potrebne za osnivanje, rad i poslovanje kreditnih institucija i kreditnih unija.

Uz pomoć sustava odobrenja i suglasnosti HNB ima nadzor nad nekim odlukama i pravnim poslovima kreditne institucije i prije nego što oni budu sklopljeni ili prije nego što se realiziraju, pa se tako licenciranje kao supervizorsko sredstvo može koristiti dvojako:

- kako bi se unaprijed detektirale i spriječile odluke i poslovi koji bi mogli nepovoljno utjecati na buduće poslovanje kreditne institucije i
- kako bi se utjecalo na kreditnu instituciju da izvršava naložene supervizorske mjere.

HNB je u 2015. izdao ukupno 124 rješenja o zahtjevima za izdavanje odobrenja i suglasnosti bankama, stambenim štedionicama, štednim bankama i kreditnim unijama i jedno rješenje o ukidanju odobrenja za pružanje finansijskih usluga.

Najveći broj rješenja odnosi se na suglasnosti za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora kreditnih institucija (51 suglasnost i 2 odbijanja zahtjeva za izdavanje suglasnosti). Sljedeća po brojnosti su rješenja o zahtjevima za izdavanje prethodne suglasnosti za obavljanje funkcije predsjednika i člana uprave kreditnih institucija (50 suglasnosti). Također su izdana 3 rješenja o zahtjevima za izdavanje odobrenja kreditnim institucijama za pružanje finansijskih usluga (2 odobrenja i jedno odbijanje zahtjeva za izdavanje odobrenja), 3 rješenja o izdavanju suglasnosti za stjecanje kvalificiranog udjela u kapitalu kreditnih institucija, 3 rješenja o izdavanju odobrenja za pripajanje trgovackog društva kreditnoj instituciji, jedno rješenje o izdavanju prethodne suglasnosti kreditnoj instituciji za stjecanje većinskog udjela u drugoj kreditnoj instituciji, 4 rješenja o izdavanju odobrenja za izmjene i dopune općih uvjeta poslovanja stambenih štedionica i 7 rješenja o izdavanju odobrenja za imenovanje članova uprave kreditnih unija.

Ostale aktivnosti

HNB je i tijekom 2015. nastavio suradnju s Hanfom preko zajedničkoga Operativnog odbora za suradnju. Na sastancima Odbora institucije razmjenjuju informacije o aktualnostima u bankovnom sektoru i sektoru koji nadzire Hanfa, rješavaju otvorena pitanja o međusobnoj razmjeni podataka te dogovaraju koordinaciju nadzornih aktivnosti. Tijekom 2015. održan je jedan redoviti sastanak Odbora, više sastanaka radnih skupina te nekoliko bilateralnih sastanaka na kojima su raspravljana specifična pitanja.

Tijekom 2015. održana su i dva redovita sastanka Operativnog odbora za suradnju s DAB-om, na kojima institucije međusobno razmjenjuju podatke i informacije o subjektima supervizije i nadzora iz svog djelokruga i nadležnosti.

HNB je tijekom 2015. resurse u značajnoj mjeri usmjerio i u sudjelovanje u radnim skupinama u okviru Europskoga nadzornog tijela za bankarstvo i Europske središnje banke, i to u vezi sa sljedećim područjima:

- bonitetna regulativa (kreditni rizik, tržišni rizici, operativni rizik, likvidnosni rizik, regulatorni kapital, sustav upravljanja kreditnom institucijom, napredni pristupi mjerenu rizika, upravljanje krizom)
- izvješćivanje, računovodstvo, revizija i javna objava
- unaprjeđenje provođenja nadzora i
- unaprjeđenje sigurnosti internetskih i mobilnih plaćanja te supervizija informacijskih sustava.

Nadalje, tijekom 2015. HNB je kao član Povjerenstva za izradu Nacrta prijedloga nacionalne strategije kibernetičke sigurnosti (i nositelj radne skupine za područje kibernetičke sigurnosti elektroničkih finansijskih usluga) sudjelovao u izradi toga Nacrta. Osim toga, HNB je sudjelovao u radu radne skupine Ministarstva financija zaduženoj za provođenje obveza iz Zakona o kritičnim infrastrukturama u sektoru financija.

U svezi s implementacijom Smjernica o sigurnosti internetskih plaćanja HNB je organizirao radionicu na kojoj su sudjelovali predstavnici svih kreditnih institucija kao i predstavnici najznačajnijih institucija za elektronički novac. Smjernice sadrže niz preporuka čije bi usvajanje i provođenje trebalo unaprijediti sigurnost plaćanja koja se odvijaju posredstvom interneta i predstavljaju dobre prakse koje promiču sigurnost internetskih plaćanja te očekivanja kojima će se HNB voditi pri provođenju supervizije odnosno nadzora pružatelja platnih usluga.

3.3.3. Razmjena i analiza podataka

Paralelno s radom na regulativi u vezi s izvješćivanjem, HNB nastavlja razvijati aplikativnu podršku za zaprimanje i obradu podataka.

Također, HNB je i u 2015. nastavio ispunjavati svoje obveze dostave podataka prema EBA-i i ESB-u, a podatke je razmjenjivao s Hanfom (za potrebe praćenja subjekata pod nadzorom te institucije) i DAB-om (za potrebe izračuna doprinosa u sanacijski fond i izračuna premija za osiguranje depozita).

HNB u sklopu svojih redovitih aktivnosti objavljuje godišnje, polugodišnje i tromjesečne informacije kako bi se tržišni sudionici i šira javnost upoznali sa stanjem i trendovima u

bankovnom sustavu kao i osnovnim pokazateljima poslovanja pojedinih kreditnih institucija. Osim toga, posebno se pripremaju podaci za sastanke s agencijama za dodjelu kreditnog rejtinga, različitim domaćim i stranim institucijama te se popunjavaju upitnici i pripremaju odgovori na upite različitih zainteresiranih strana, posebice novinara. Osim javno objavljenih publikacija, izrađuju se i interne analize, redovite i *ad hoc*, za potrebe rukovodstva supervizije, kao i rukovodstva HNB-a.

U 2015. godini od redovitih publikacija izrađen je Bilten o bankama br. 28. za 2014. godinu. Za interne potrebe redovito su se izrađivala mjeseca izvješća o dospjelim nenaplaćenim po-traživanjima i tromjesečna izvješća o bankovnom sustavu. Kao i prethodnih godina, kreditnim institucijama na mjesecnoj su se

osnovi dostavljala izvješća o dužnicima čiji je dug veći od 5 mil. kuna te je izrađen prilog za publikaciju "BSCEE Review"⁶⁷, koji se sastoji od kvantitativnih podataka te pisane informacije o stanju u hrvatskom bankovnom sustavu i poslovima supervizije.

Na internetskoj stranici HNB-a redovito se ažurirao popis kreditnih institucija koje posluju u RH.⁶⁸ Popis sadržava i institucije koje mogu neposredno pružati uzajamno priznate usluge. Naime, kreditne institucije iz država članica EU-a i država potpisnica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru mogu uzajamno priznate usluge koje su ovlaštene pružati u matičnoj državi članici privremeno pružati i neposredno na području RH.

67 Publikaciju izdaje grupa bankovnih supervizora iz Srednje i Istočne Europe (engl. *Banking Supervisors from Central and Eastern Europe*, BSCEE).

68 Od prosinca 2013. taj je popis dostupan i preko sučelja *Credit Institutions Register* na internetskim stranicama EBA-e.

Procjena mogućnosti sanacije

4.1. Regulatorni okvir

Dana 28. veljače godine stupio je na snagu Zakon o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava ("Narodne novine", br. 19/2015.; u nastavku teksta: Zakon). Njime je u zakonodavstvo Republike Hrvatske prenesena Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktive 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (engl. *Bank Recovery and Resolution Directive*; u nastavku teksta: BRRD).

Prema odredbama navedenog Zakona Hrvatska narodna banka je, uz Hrvatsku agenciju za nadzor finansijskih usluga i Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, imenovana jednim od sanacijskih tijela u Republici Hrvatskoj, i to sanacijskim tijelom nadležnim za kreditne institucije. Ministarstvo financija određeno je ministarstvom nadležnim za izvršavanje poslova predviđenih ovim Zakonom.

Sanacijska tijela dužna su, svako unutar svojeg djelokruga i nadležnosti, usko surađivati u pripremi, planiranju i primjeni odluka u skladu s navedenim Zakonom. Također, za potrebe ovog Zakona Hrvatska narodna banka određena je kao tijelo koje izravno surađuje i koordinira rad sanacijskih tijela s relevantnim tijelima drugih država članica.

Novi Zakon, za razliku od prijašnjih zakona koji su regulirali ovu materiju, uvodi potpuno nov koncept sanacije na način da je postupak sanacije predviđen samo za onu instituciju za koju je utvrđeno da propada ili je vjerojatno da će propasti, za koju sve druge mjere iz nadležnosti supervizora ili mjere privatnog sektora nisu dovoljne da bi se institucija finansijski oporavila i ako je procijenjeno da je sanacija te institucije u javnom

interesu. Uvjet po kojem se prijedlog za pokretanje postupka sanacije razlikuje od prijedloga za pokretanje stečajnog postupka jest taj da se sanacija institucije provodi samo ako je to u javnom interesu. Smatrat će se da je sanacija institucije u javnom interesu ako se njome postižu sljedeći ciljevi:

- osiguravanje kontinuiteta ključnih funkcija,
- izbjegavanje većega štetnog učinka na finansijsku stabilnost, posebno sprječavanjem širenja štetnih učinaka na finansijski sustav, uključujući i njihovo širenje na tržišne infrastrukture te održavanje tržišne discipline,
- zaštita javnih sredstava tako da se na najmanju moguću mjeru svede oslanjanje na izvanrednu javnu finansijsku potporu,
- zaštita deponenata koji imaju osigurane depozite i ulagatelja zaštićenih sustavom zaštite ulagatelja te
- zaštita sredstava imovine klijenata.

Pri provođenju sanacije sanacijska tijela dužna su uvažavati opća načela sanacije. Njima je određeno da dioničari institucije u sanaciji prvi snose gubitke, da vjerovnici institucije u sanaciji snose gubitke nakon dioničara, i to u skladu s redoslijedom prvenstva njihovih tražbina u stečajnom postupku pod uvjetom da nijedan vjerovnik ne smije pretrpjeti veće gubitke od onih koje bi pretrpio da se nad institucijom proveo stečajni postupak.

Na instituciju u sanaciji moguće je primijeniti jedan ili više instrumenata sanacije, i to kako slijedi: instrument prodaje, instrument prijelazne institucije, instrument odvajanja imovine i instrument unutarnje sanacije. Pri provođenju različitih instrumenata sanacije dužnost uprave institucije u sanaciji obavlja nova, sanacijska uprava koju imenuje Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka. Ulogu nadzornog odbora i skupštine institucije u sanaciji također obavlja Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka.

4.2. Minimalni zahtjev za regulatorni kapital i podložne obveze

Jedna od većih i važnijih novosti koju je donio novi Zakon svakako je i minimalni zahtjev za regulatorni kapital i podložne obveze (engl. *Minimum requirement for own funds and eligible liabilities*; u nastavku teksta: MREL). Zakonom je utvrđeno da se MREL izračunava kao odnos između zbroja regulatornoga kapitala i podložnih obveza i zbroja regulatornoga kapitala institucije i ostalih ukupnih obveza koje nisu uključene u regulatorni kapital, izražen kao postotak.

U izračun minimalnog zahtjeva uključuju se samo podložne obveze koje ispunjavaju sve sljedeće uvjete:

- instrument je izdan i uplaćen u cijelosti,
- vjerovnik obveze nije sama institucija, obvezu nije osigurala sama institucija i nije pokrivena jamstvom te institucije,
- ta institucija nije izravno ili neizravno finansirala kupnju instrumenta,

- preostali rok do dospjeća obveze iznosi najmanje godinu dana, a ako je ugovorenopravo na prijevremeno ispunjenje, preostali rok do dospjeća te obveze izračunava se kao preostali rok do dana kada bi vjerovnik mogao ostvariti pravo na prijevremeno ispunjenje obveze,
- obveza ne proizlazi iz izvedenice i
- obveza ne ulazi u treći ili četvrti viši isplatni red.

Nadalje, prema Zakonu, za instituciju koja nije dio grupe i za grupu institucija za koju je Hrvatska narodna banka sanacijsko tijelo za grupu, a koja nije prekogranična, MREL se određuje na temelju sljedećih kriterija:

- potrebe da se osigura provedba sanacije institucije primjenom instrumenata sanacije uključujući, prema potrebi, instrument unutarnje sanacije, kako bi se postigli ciljevi sancije,

- potrebe da se osigura, u odgovarajućim slučajevima, da institucija ima dovoljne podložne obveze kako bi se u slučaju primjene instrumenta unutarnje sanacije osigurala mogućnost pokrivanja gubitaka i ponovna uspostava stope redovnoga osnovnoga kapitala institucije na razini kojom bi joj se omogućio nastavak ispunjavanja zahtjeva iz propisa kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija odnosno investicijskih društava i održavanje dovoljnog povjerenja tržišta u instituciju ili subjekt,
- ako je sanacijskim planom predviđena mogućnost da se na određene vrste podložnih obveza ne primijeni instrument unutarnje sanacije na temelju članka 67. stavka 1. točke a) Zakona ili da se određene vrste podložnih obveza u potpunosti prenesu na primatelja na temelju djelomičnog prijenosa, potrebe da se osigura da institucija ima dovoljno drugih podložnih obveza kako bi se osigurala mogućnost pokrivanja gubitaka i ponovna uspostava stope redovnoga osnovnoga kapitala institucije na razini kojom bi se omogućio nastavak ispunjenja zahtjeva iz propisa kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija,

- veličine, modela poslovanja, modela financiranja i profila rizičnosti institucije,
- opseg u kojem se sustav osiguranja depozita može koristiti pri financiranju sanacije u skladu s člankom 123. Zakona i
- opseg u kojem bi propast institucije imala negativan utjecaj na finansijsku stabilnost, uključujući širenje negativnih posljedica na druge institucije, s obzirom na njihovu međusobnu povezanost s ostalim institucijama ili s ostatkom financijskog sustava.

Za grupu institucija u Europskoj uniji kada Hrvatska narodna banka nije sanacijsko tijelo za grupu, MREL se također određuje na temelju prethodno navedenih kriterija, međutim uzima se u obzir i minimalni zahtjev na konsolidiranoj osnovi koji je određen za tu grupu. U ovom slučaju Hrvatska narodna banka daje prijedlog MREL-a na pojedinačnoj osnovi za društvo kći sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje je dio grupe u Europskoj uniji te sudjeluje u postupku donošenja zajedničke odluke o minimalnom zahtjevu na sanacijskom kolegiju.

Utvrdjeni MREL institucije će biti dužne kontinuirano ispunjavati na pojedinačnoj osnovi.

4.3. Organizacija sanacijskih poslova u Hrvatskoj narodnoj banci

U svrhu organiziranja sanacijskih poslova u Hrvatskoj narodnoj banci počevši od 1. siječnja 2015. godine, unutar Sektora za međunarodne odnose i procjenu mogućnosti sanacije započela je s radom nova organizacijska jedinica – Direkcija za procjenu mogućnosti sanacije kreditnih institucija (u nastavku teksta: Direkcija). Direkcija je zadužena za obavljanje poslova propisanih Zakonom iz djelokruga rada Hrvatske narodne banke.

Naime, Hrvatska narodna banka bila je dužna pri organiziranju ove vrste posla u skladu sa zakonskim odredbama osigurati operativnu i funkcionalnu neovisnost kako bi se izbjegao sukob interesa između sanacijskih ovlasti koje obavlja prema odredbama Zakona i supervizorskih odnosno nadzornih funkcija koje obavlja u skladu s odredbama Uredbe (EU) br. 575/2013 i propisa kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija te ostalih funkcija koje obavlja u skladu s odredbama drugih propisa.

U tom smislu Hrvatska narodna banka bila je dužna osigurati da su radnici koji obavljaju sanacijske poslove u skladu s odredbama Zakona strukturno i funkcionalno odvojeni od radnika koji obavljaju poslove prema odredbama Uredbe (EU) br. 575/2013 i propisa kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija ili s obzirom na ostale funkcije koje obavljaju u skladu s odredbama drugih propisa te da podliježu odvojenim linijama izvještavanja.

Uspostavom nove Direkcije unutar Sektora za međunarodne odnose i procjenu mogućnosti sanacije navedenim zakonskim uvjetima u potpunosti je udovoljeno.

Direkcija obavlja, između ostalih, sljedeće poslove:

- provodenje procjene mogućnosti i opravdanosti sanacije odnosno stečaja,
- izradu sanacijskih planova,
- utvrđivanje i nalaganje uklanjanja prepreka za provođenje stečaja odnosno sanacije,
- određivanje minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i podložne obveze,
- suradnju i koordinaciju rada sanacijskih tijela u Republici Hrvatskoj, i unutar države i s relevantnim tijelima drugih država članica EU-a,
- provođenje redovitog ažuriranja sanacijskih planova u suradnji s Ministarstvom financija i Državnom agencijom za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka,
- pripremanje dokumentacije i materijala te sudjelovanje na sanacijskim kolegijima,
- praćenje regulative koju donosi Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (engl. *European Banking Authority*, u nastavku teksta: EBA),
- pripremu materijala i sudjelovanje na sastancima Sanacijskog odbora.

Aktivnosti Direkcije u 2015. godini prije svega su bile usmjerene na praćenje velikog broja regulative koja se intenzivno donosila tijekom cijele godine na razini EBA-e i Europske komisije. Također, velik angažman bio je usmjeren na koordinaciju poslova svih sanacijskih tijela u Republici Hrvatskoj te na rješavanje cijelog niza organizacijskih zahtjeva povezanih s uspostavom rada nove organizacijske jedinice budući da se radi o poslovima koji su sami po sebi novina na razini cijele Europeke unije.

4.4. Djelovanje Sanacijskog odbora

Sanacijski odbor (engl. *Resolution Committee*; u nastavku teksta: ResCo) osnovan je EBA-inom Odlukom o osnivanju ResCo-a (engl. *Decision of the European Banking Authority establishing the Standing Committee on Resolution* od 29. listopada 2014.) s datumom 1. siječnja 2015. Osnovan je kao poseban odbor koji će se baviti sanacijskim pitanjima, i to primarno donošenjem regulative povezane s BRRD-om (pri čemu se poglavito misli na donošenje regulatornih i implementirajućih tehničkih standarda, smjernica i preporuka) te pitanjima u vezi s provođenjem BRRD-a (medijacije, ispitivanje kršenja prava EU-a i slično).

Što se tiče podjele odgovornosti i nadležnosti u EBA-i, Odbor supervizora (engl. *Board of Supervisors*, BoS) i Odbor za upravljanje (engl. *Management Board*, MB) i dalje su dva glavna upravljačka tijela u EBA-i, ali je, s obzirom na zahtjeve za odavanje supervizorskih i sanacijskih ovlasti, osnivanjem ResCo-a donošenje određenih sanacijskih odluka delegirano s BoS-a na ResCo.

Članstvo u ResCo-u imaju sanacijska tijela svih država članica. Ako država članica ima više sanacijskih tijela, ona se moraju dogovoriti oko zajedničkog člana koji će imati pravo glasa, njegova zamjenika i člana bez prava glasa. Predstavnik sanacijskog tijela s pravom glasa iz zemlje članice koja ima više sanacijskih tijela može kao pratnju imati zaposlenika visokog ranga

drugoga sanacijskog tijela iste zemlje, ali koji neće imati pravo glasa. Poštujući navedena pravila i Republika Hrvatska imenovala je svoje članove ResCo-a na način da su dva predstavnika imenovana iz Hrvatske narodne banke (član s pravom glasa i njegov zamjenik) te predstavnik Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (član bez prava glasa).

Promatračima u ResCo-u mogu biti sanacijska tijela zemalja EFTA-e, članice EEA koje su predstavljene i na BoS-u, predstavnici Single Resolution Boarda, EIOPA-e, ESMA-e, ESRB-a, Europske komisije i ESB-a.

U 2015. godini održano je pet sastanaka ResCo-a i na njima su sudjelovali i predstavnici Hrvatske narodne banke. Pripreme za navedene sastanke izrađivala je Direkcija, a teme su uglavnom bile vezane uz donošenje velikog broja regulatornih i implementirajućih tehničkih standarda za koje je BRRD-om bilo predviđeno donošenje tijekom 2015. godine. Naime, važno je istaknuti kako je EBA bila dužna samo na temelju BRRD-a u razdoblju od nepune tri godine (2014. – 2016.) donijeti otprilike 40regulatornih i implementirajućih tehničkih standarda, smjernica i preporuka, što se procjenjuje kao iznimno velik broj. Tijekom 2014. i 2015. godine EBA je donijela 29 takvih akata, od čega ih je 13 već prevedeno na sve jezike Europske unije, između ostalih i na hrvatski jezik.

5.1. Regulativa iz područja platnog prometa

5.1.1. Nacionalna regulativa iz područja platnog prometa i deviznog poslovanja

Vezano uz provođenje projekta migracije na sustav TARGET2 (engl. *Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System*) odnosno uspostavu nacionalne komponente TARGET2-HR, HNB je kao upravitelj TARGET2-HR u 2015. donio pravila rada platnog sustava TARGET2-HR, koja su regulirana Odlukom o uvjetima za otvaranje i funkcioniranje PM računa u sustavu TARGET2-HR (NN, br. 136/2015.), Odlukom o uvjetima za otvaranje i funkcioniranje namjenskog novčanog računa (DCA) u sustavu TARGET2-HR (NN, br. 136/2015.), Odlukom o dodatnim i izmijenjenim uvjetima za otvaranje i funkcioniranje PM računa u sustavu TARGET2-HR upotrebom internetskog pristupa (NN, br. 136/2015.) te Odlukom o postupcima namire za sporedne sustave (NN, br. 136/2015.). Navedena pravila rada TARGET2-HR u potpunosti su uskladjena sa Smjernicom Europske središnje banke ESB/2012/27 od 5. prosinca 2012. o Transeuropskom automatiziranom sustavu ekspresnih novčanih transakcija u realnom vremenu na bruto načelu (TARGET2), posljednji put mijenjanom smjernicom Europske središnje banke ESB/2015/15 od 2. travnja 2015., koja kao takva čini osnovu za donošenje pravila rada svih nacionalnih komponenti TARGET2 odobrenih od strane Europske središnje banke.

Iz područja deviznog poslovanja donesena je Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o plaćanju i naplati u stranim sredstvima plaćanja u zemlji (NN, br. 16/2015.). Izmjenom i dopunom navedenog propisa proširuje se mogućnost deviznih

plaćanja u zemlji vezano uz specifične vrste poslovnih odnosa koji po svojoj prirodi to zahtijevaju.

5.1.2. Regulativa Europske unije

U 2015. Europski parlament i Vijeće donijeli su dva propisa iz područja platnog prometa.

Prvi je Uredba (EU) 2015/751 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o međubankovnim naknadama za platne transakcije na temelju kartica, objavljena u Službenom listu Europske unije L 123/1 dana 19. svibnja 2015. i stupila je na snagu 9. lipnja 2015. Odredbe navedene Uredbe izravno se primjenjuju u svim državama članicama, a Republika Hrvatska, kao i sve druge države članice, obvezna je do 9. lipnja 2016. donijeti provedbeni propis kojim se uređuju nadležna tijela i prekršajne odredbe, kao i izvansudsko rješavanje sporova između pružatelja i korisnika platnih usluga.

Drugi je Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni Direktive 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ. Objavljena je u Službenom listu Europske unije dana 23. prosinca 2015. i stupila je na snagu 13. siječnja 2016. Krajnji je rok za prenošenje odredbi iz Direktive u nacionalna zakonodavstva država članica 13. siječnja 2018. i od tog datuma započinje njihova primjena u svim državama članicama. U svrhu prihvatanja navedene Direktive donijet će se novi Zakon o platnom prometu.

5.2. Projekt SEPA

SEPA (engl. *The Single Euro Payments Area*) jest jedinstveno područje plaćanja u eurima, u kojemu pravne i fizičke osobe zadaju i primaju plaćanja u eurima, unutar Europskoga gospodarskog prostora, pod istim osnovnim uvjetima, s istim pravima i obvezama.

U svrhu prihvatanja standarda SEPA Nacionalni odbor za platni promet (NOPP) na 23. sjednici održanoj 15. svibnja 2014. prihvatio je Nacionalni plan migracije na SEPA-u, u sadržaju kojega se definiraju ciljevi, uloge sudionika, aktivnosti i njihovi nositelji te rokovi povezani s implementacijom standarda SEPA. Nacionalni plan migracije na SEPA-u jest dokument kojim se svim dionicima projekta SEPA (pa tako i korisnicima platnih usluga) pružaju detaljne informacije o planiranim aktivnostima u projektu SEPA. Glavno upravljačko tijelo projekta SEPA je NOPP. Projektom Nacionalnoga plana migracije uspostaviti će se platnoprometna infrastruktura u svrhu izvršenja nacionalnih i prekograničnih platnih transakcija u eurima (TARGET2-HR, EuroNKS) kao i uspostava jedinstvenih standarda izvršenja

platnih transakcija u kunama i eurima (standard SEPA).

5.2.1. Usputava nacionalne infrastrukture platnih sustava

TARGET2-HR

U skladu s Nacionalnim planom migracije na SEPA-u HNB je tijekom 2015. proveo sve pripremne aktivnosti za uspostavu i uključenje hrvatske komponente TARGET2-HR u platni sustav TARGET2 s planiranim početkom rada 1. veljače 2016., koji će omogućiti namiru nacionalnih i prekograničnih platnih transakcija u eurima po računima sudionika sustava. Sustav TARGET2-HR platni je sustav za obračun eurskih platnih transakcija u realnom vremenu na bruto načelu, a sastoji se od nacionalnih komponenata kojima upravljaju središnje banke zemalja članica Europske unije s jedinstvenom tehničkom platformom koja nudi svim sudionicima istu razinu usluge.

Svrha je projekta osiguranje preduvjeta potrebnih za

usklajivanje s regulativom SEPA-e (Uredbom (EU) br. 260/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o utvrđivanju tehničkih i poslovnih zahtjeva za kreditne transfere i izravna terećenja u eurima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 924/2009) i postizanje visokog stupnja standardizacije u obavljanju nacionalnoga i prekograničnoga platnog prometa u eurima u Republici Hrvatskoj. Uspostava sustava TARGET2-HR kao dijela infrastrukture platnog prometa u okviru projekta SEPA omogućit će buduću uspostavu EuroNKS-a kao nacionalnoga platnog sustava za izvršenje tzv. malih plaćanja u eurima. Osim dosadašnjeg načina namire platnih transakcija u eurima putem korespondentnog bankarstva, bankama se uspostavom hrvatske komponente TARGET2-HR omogućuje brži i cjenovno prihvatljiviji način provođenja međubankovnih platnih transakcija u eurima.

Projekt uspostave hrvatske komponente TARGET2-HR obuhvaća prilagodbu tehnološke infrastrukture HNB-a kao upravitelja i sudionika, provođenje svih potrebnih testiranja i ostalih pripremnih aktivnosti za proizvodnji rad te donošenje regulatornog okvira, odnosno pravila rada i pripadajućih dokumenata. Sudionici hrvatske komponente TARGET2-HR jesu HNB i kreditne institucije.

Platni sustav EuroNKS

Financijska agencija (Fina), kao upravitelj platnog sustava, podnijela je u 2015. zahtjev za izdavanje odobrenja za rad platnog sustava EuroNKS. EuroNKS jest platni sustav za obračun nacionalnih i prekograničnih platnih transakcija SEPA kreditnih transfera u eurima.

EuroNKS obračunava platne transakcije koje su zadane prema Pravilima jedinstvene platne sheme Europskoga platnog vijeća za izvršenje SEPA kreditnih transfera. Izdavanje odobrenja za rad platnog sustava EuroNKS očekuje se početkom 2016. i predviđeno je da platni sustav započne s proizvodnjskim radom prema rokovima definiranim Nacionalnim planom migracije na SEPA-u.

5.2.2. Ostale aktivnosti definirane Nacionalnim planom migracije na SEPA-u

Na sjednicama NOPP-a donesene su odluke o prihvaćanju nacionalnih platnih shema za kreditne transfere i izravna terećenja odnosno Pravila HRK SCT sheme (*SEPA Credit Transfer scheme*) i Pravila osnovne i poslovne HRK SDD sheme (*SEPA Direct Debit scheme*). Navedene sheme definiraju jedinstven način i uvjete izvršenja platnih transakcija u skladu s prihvaćenim standardima SEPA u Europskoj uniji. Sheme su usklajene sa SEPA platnom shemom Europskoga platnog vijeća, pri čemu su prihvaciene sve nacionalne specifičnosti, koje će sudionicima nacionalnoga platnog prometa olakšati prijelaz na SEPA platnu shemu, pri uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.

U svrhu operativnijeg upravljanja prihvaćenim SEPA shemama NOPP je donio i odluku o osnivanju Odbora za upravljanje nacionalnim shemama (OUNS). Zadaća je tog odbora sklanjanje sporazuma o pristupu shemama, vođenje evidencije o sudionicima shema, reguliranje međusobnih odnosa sudionika i osiguranje poštivanja pravila shema. NOPP je prihvatio da Fina bude Nacionalni odbor za pristupanje SEPA-i (engl. NASO – *National Adherence Support Organisation* / Nacionalni odbor za pristupanje SEPA-i) koji će bankovnoj zajednici pružati potrebnu operativnu i administrativnu podršku u procesu priključivanja SEPA-i.

Nacionalne platne transakcije u kunama prema standardima SEPA u tehnološkom i tehničkom smislu počet će se izvršavati u skladu s planiranim rokovima iz Nacionalnog plana migracije. U svrhu promoviranja projekta SEPA u Republici Hrvatskoj, javnost i ostali dionici obavještavani su na internetskoj stranici [www. sepa. hr](http://www.sepa.hr), te putem održanih prezentacija i promotivnih materijala.

Sve planirane aktivnosti iz Nacionalnog plana migracije, povezane s izvršenjem platnih transakcija u eurima, dovršit će se u 2016. u skladu s planiranim rokovima, čime će Republika Hrvatska ispuniti sve zahtjeve koji se odnose na izvršavanje platnih transakcija u eurima prema standardima SEPA.

5.3. Pružanje platnih usluga na području Republike Hrvatske

Od 1. siječnja 2011. i početka primjene Zakona o platnom prometu (NN, br. 133/2009. i 136/2012.) i Zakona o električnom novcu (NN, br. 139/2010.), HNB je izdao ukupno pet odobrenja institucijama za električni novac.

Navedeni zakoni propisuju da institucije za platni promet i institucije za električni novac iz drugih država članica, tj. država potpisnica Ugovora o Europskome gospodarskom prostoru (EGP), mogu svoje usluge, na osnovi izdanog odobrenja od strane nadležnog tijela u matičnoj državi, pružati

na cijelom području EGP-a (engl. *passporting*). HNB je u 2015. zaprimio od nadležnih tijela drugih država EGP-a 73 obavijesti za institucije za platni promet i 30 obavijesti za institucije za električni novac koje u Republici Hrvatskoj namjeravaju pružati platne usluge i/ili izdavati električni novac.

Popis institucija za platni promet i institucija za električni novac iz drugih država EGP-a za koje je HNB zaprimio obavijest o namjeri pružanja usluga u Republici Hrvatskoj objavljuje se na internetskim stranicama HNB-a.

5.4. Pritužbe korisnika platnih usluga i imatelja električkog novca

Odredbama Zakona o platnom prometu i Zakona o električkom novcu propisano je da korisnici platnih usluga i druge osobe s pravnim interesom, uključujući udruge potrošača, mogu HNB-u uputiti pritužbu protiv pružatelja platnih usluga ako smatraju da je postupio protivno odredbama navedenih propisa u dijelu kojim se uređuju prava i obveze korisnika platnih usluga.

Informacije o pravima korisnika platnih usluga i pravima imatelja električkog novca te naputak za podnošenje pritužbe objavljeni su na internetskoj stranici HNB-a. Tijekom 2015. zaprimljeno je 27 pritužbi korisnika platnih usluga koje se odnose na postupanje pružatelja platnih usluga.

5.5. Međuinstitucionalna suradnja u području platnog prometa

5.5.1. Nacionalni odbor za platni promet

NOPP, koji čine predstavnici HNB-a, Ministarstva finansija, Hrvatske udruge banaka (HUB) i Udruženja banaka pri Hrvatskoj gospodarskoj komori (HGK), održao je u 2015. dvije sjednice. Na sjednicama koje su održane 18. svibnja i 30. lipnja 2015. prihvaćeni su zaključci i donesene odluke povezane s implementacijom projekta SEPA u Republici Hrvatskoj. Vezano uz projekt SEPA na sjednicama su prihvaćene nacionalne platne sheme za kreditne transfere i izravna terećenja, prihvaćena je informacija o tijeku razvoja projekta u odnosu na planirane rokove po predviđenim poslovima i zadacima i podržano je osnivanje posebnog tijela na nacionalnoj razini u svrhu daljnog upravljanja i izmjena shema (OUNS).

Osim toga raspravljalo se o pojedinim aktualnim temama iz platnog prometa vezanim uz izdavanje inovativnih platnih instrumenata, o smjernicama o sigurnosti internetskih plaćanja koje je izdalo Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (engl. EBA – European Banking Authority), o aktualnoj regulativi

EU-a iz područja platnog prometa i dr. Podržan je razvoj novih tehnologija na području platnog prometa, pri čemu je posebno naglašena nužnost utvrđivanja svih potencijalnih rizika i zaštite korisnika platnih usluga.

5.5.2. Vijeće sudionika NKS-a

Vijeće sudionika Nacionalnoga klirinškog sustava (NKS) čine sve banke koje sudjeluju u obračunu preko NKS-a, HNB i Fina kao upravitelj platnog sustava. Godišnja sjednica Vijeća sudionika NKS-a održana je 17. prosinca 2015. i na njoj su izneseni podaci o ukupnom prometu u platnom sustavu u 2015., kao i informacije o aktivnostima povezanim s realizacijom projekta SEPA. S tim u vezi, posebno je izdvojeno donošenje odluka kojima je utvrđen regulatorni okvir za rad platnog sustava TARGET2-HR, pristupanje sustavu TARGET2 i provedenom testiranju HNB-a i banaka te su prezentirane aktivnosti povezane s testiranjem i uključenjem sudionika u EuroNKS.

5.6. Sudjelovanje zaposlenika u radnim skupinama tijela Europske unije

Tijekom 2015. predstavnici Sektora platnog prometa sudjelovali su na radnim sastancima u sklopu odbora i radnih skupina Europske središnje banke, radnim skupinama Vijeća Europske unije, Europske komisije i Europskoga nadzornog tijela za bankarstvo.

U 2015. predstavnici Sektora platnog prometa također su sudjelovali i u radu radnih skupina Europske komisije o načinu

provedbe (transpoziciji) Direktive 2014/92/EU o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama (engl. PAD – Payment Accounts Directive) i Uredbe (EU) 2015/751 o međubankovnim naknadama za platne transakcije na temelju kartica (engl. MIF – Multilateral Interchange Fees Regulation).

5.7. Poslovanje s ovlaštenim mjenjačima

Na temelju Zakona o deviznom poslovanju HNB izdaje pravnim osobama i obrtimi odobrenja za obavljanje mjenjačkih

poslova (ovlašteni mjenjači). Tijekom 2015. izdano je 87 odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova ovlaštenim

mjenjačima te je u skladu s uvjetima propisanima navedenim zakonom 36 odobrenja oduzeto.

Ovlašteni mjenjači, u obavljanju mjenjačkog poslovanja, obvezni su koristiti se zaštićenim računalnim programom za koji je HNB prethodno izdao certifikat. Upotreba certificiranih programa uvedena je kako bi se osigurala fiskalna i finansijska disciplina i u izravnoj je vezi s provođenjem politike sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. HNB je dosad pravnim osobama i obrtima izdao 38 certifikata za računalne programe za ovlaštene mjenjače.

Prema podacima o prometu ovlaštenih mjenjača s fizičkim osobama, koje prima i obrađuje HNB, ovlašteni su mjenjači u

2015. ostvarili iznos kupnje i prodaje strane gotovine u kunskoj protuvrijednosti od 28,72 mlrd. kuna. Od tog iznosa na otkup strane gotovine i čekova odnosi se 20,94 mlrd. kuna, a na prodaju 7,78 mlrd. kuna. Najveći dio prometa (86,4%) ostvaren je u eurima.

Na dan 31. prosinca 2015. u Republici Hrvatskoj, na osnovi važećih izdanih odobrenja za obavljanje mjenjačkog poslovanja, poslovalo je 1.318 ovlaštenih mjenjača. Prema pravnom ustroju 69% ovlaštenih mjenjača jesu društva s ograničenom odgovornošću, 22% obrti, 7% dionička društva, a 2% ostale pravne osobe.

5.8. Međubankovni platni sustavi

U radu međubankovnih platnih sustava tijekom 2015. nisu zabilježene situacije koje bi na bilo koji način utjecale na sigurnost rada međubankovnih platnih sustava, kao temeljne infrastrukture platnog prometa u zemlji.

Dostupnost Hrvatskog sustava velikih plaćanja (HSVP) za sudionike u platnom sustavu iznosila je 99,84%. HSVP je u 2015. bio nedostupan ukupno 249 minuta. Odstupanje od terminskog plana iznosilo je ukupno 66 minuta. Dostupnost NKS-a za sudionike u platnom sustavu iznosila je 100,00% (ne uključujući redovito tehničko održavanje), a odstupanje od terminskog plana iznosilo je ukupno 1074 minute. U odnosu na 2014. vidljiv je trend povećavanja broja i vrijednosti platnih transakcija namirenih u HSVP-u. Kod NKS-a također je vidljiv trend povećavanja broja i vrijednosti obračunatih platnih transakcija.

5.8.1. Hrvatski sustav velikih plaćanja

U nastavku se navode osnovni podaci o namirenim platnim transakcijama u HSVP-u u 2015. i usporedba dijela ukupnih podataka s prethodnom kalendarskom godinom.

Broj platnih transakcija namirenih u HSVP-u povećao se za 2,98% u odnosu na 2014. U 2015. u HSVP-u ukupno je namireno 326.628 platnih transakcija, a prosječno je dnevno namirena 1.301 platna transakcija. Ukupna vrijednost platnih transakcija namirenih u HSVP-u povećala se za 14,20% u odnosu na 2014.

Ukupna vrijednost platnih transakcija namirenih u 2015. u HSVP-u iznosila je 2.497.119 mil. kuna. Prosječna vrijednost platne transakcije iznosila je 7,64 mil. kuna, a prosječna dnevna vrijednost namirenih platnih transakcija u HSVP-u iznosila je 9,95 mlrd. kuna. Najveća vrijednost platnih transakcija namirenih u HSVP-u evidentirana je u srpnju, i to u ukupnom iznosu od 257.986 mil. kuna, kao i najveći broj platnih transakcija namirenih u HSVP-u, koji je također evidentiran u srpnju, i to 31.266 platnih transakcija.

Analiza strukture razmijenjenih platnih poruka u 2015. pokazuje da se čak 67,20% poruka odnosi na platne poruke

Tablica 5.1. Platne transakcije u HSVP-u u 2015.

Mjesec	HSVP	
	Broj platnih transakcija	Vrijednost platnih transakcija (mil. kuna)
Siječanj	24.330	185.740
Veljača	24.045	179.801
Ožujak	28.002	197.755
Travanj	26.679	170.637
Svibanj	24.697	168.047
Lipanj	27.400	168.519
Srpanj	31.266	257.986
Kolovoz	25.287	229.761
Rujan	29.278	257.361
Listopad	27.607	229.899
Studeni	27.217	210.137
Prosinc	30.820	241.477
Ukupno	326.628	2.497.119

Izvor: HNB

Tablica 5.2. Pregled namirenih platnih transakcija u HSVP-u

	2014.	2015.
Broj platnih transakcija	317.166	326.628
Vrijednost platnih transakcija (mil. kuna)	2.186.512	2.497.119
Prosječna vrijednost platnih transakcija (mil. kuna)	6,89	7,64

Izvor: HNB

(MT103) kojima se banke koriste za provođenje platnih transakcija klijenata. Platne poruke kojima se banke koriste za provođenje svojih platnih transakcija (MT202, MT202COV i MT205) čine 28,13%, a direktni transferi 4,66%. Direktni transferi platne su poruke kojima se koristi središnja banka radi provođenja zakonskih obveza, za upravljanje platnim sustavima te, među ostalim, za izvršavanje platnih transakcija po nalogu sudionika u uvjetima kad sudionici imaju tehničke i komunikacijske probleme.

5.8.2. Nacionalni klijirni sustav

U nastavku se navode osnovni podaci o obračunatim platnim transakcijama u NKS-u u 2015. i usporedba dijela ukupnih podataka s prethodnom kalendarskom godinom.

Broj platnih transakcija obračunatih u NKS-u povećao se za 7,25% u odnosu na 2014. U 2015. u NKS-u su ukupno obračunate 164.718.523 platne transakcije, dok je prosječno dnevno obračunato 656.249 platnih transakcija.

Ukupna vrijednost platnih transakcija obračunatih u NKS-u povećala se za 4,71% u odnosu na 2014. Ukupna vrijednost platnih transakcija obračunatih u 2015. u NKS-u

Tablica 5.3. Platne transakcije u NKS-u u 2015.

Mjesec	NKS	
	Broj platnih transakcija	Vrijednost platnih transakcija (mil. kuna)
Siječanj	12.081.751	53.276
Veljača	12.288.013	53.812
Ožujak	13.891.346	59.301
Travanj	13.437.965	60.774
Svibanj	13.330.284	57.859
Lipanj	14.280.411	65.546
Srpanj	14.697.172	70.285
Kolovoz	13.255.198	62.313
Rujan	14.242.822	66.540
Listopad	14.083.933	63.638
Studeni	14.332.788	64.554
Prosinc	14.796.840	73.840
Ukupno	164.718.523	751.738

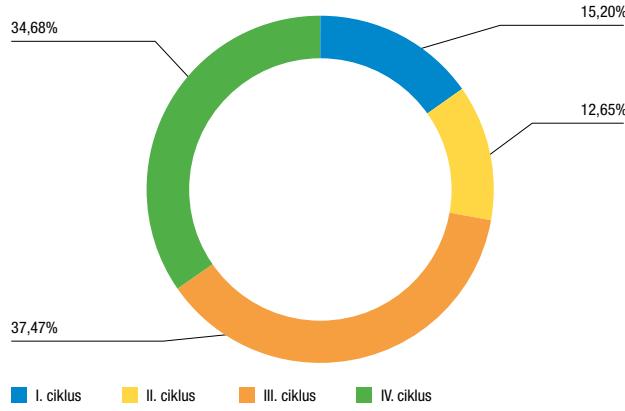
Izvor: Fina

Slika 5.1. Udio broja platnih transakcija po ciklusima NKS-a u 2015.

Izvor: Fina

Slika 5.2. Udio vrijednosti platnih transakcija po ciklusima NKS-a u 2015.

Izvor: Fina

Tablica 5.4. Pregled obračunatih platnih transakcija u NKS-u

	2014.	2015.
Broj platnih transakcija (mil.)	153,58	164,72
Vrijednost platnih transakcija (mil. kuna)	717.894	751.738
Prosječna vrijednost platnih transakcija (u kunama)	4.674	4.564

Izvor: Fina

Tablica 5.5. Ukupan broj i vrijednost platnih transakcija po ciklusima NKS-a u 2015.

	I. ciklus	II. ciklus	III. ciklus	IV. ciklus	Ukupno
Broj platnih transakcija	44.176.912	19.918.835	58.135.929	42.486.847	164.718.523
Postotni udio	26,82	12,09	35,29	25,79	100,00
Vrijednost platnih transakcija (mil. kuna)	114.266	95.109	281.655	260.708	751.738
Postotni udio	15,20	12,65	37,47	34,68	100,00

Napomena: I. obračunski ciklus – od 18.30 T₀ do 9.30 T₀; II. obračunski ciklus – od 9.30 T₀ do 11.00 T₀; III. obračunski ciklus – od 11.00 T₀ do 14.00 T₀; IV. obračunski ciklus – od 14.00 T₀ do 18.30 T₀

Izvor: Fina

iznosila je 751.738 mil. kuna. Prosječna vrijednost jedne platne transakcije iznosila je 4.564 kune, dok je prosječna dnevna vrijednost obračunatih platnih transakcija u NKS-u iznosila 2.994,97 mil. kuna.

Najveća vrijednost platnih transakcija obračunatih u NKS-u evidentirana je u prosincu, u iznosu od 73.839,99 mil. kuna. Najveći broj platnih transakcija evidentiran je također u prosincu, i to 14.796.840 platnih transakcija.

Najveća je vrijednost platnih transakcija (37,47%) obračunata u III. ciklusu. Najveći broj platnih transakcija obračunat je također u III. ciklusu, i to 35,29% od ukupno obračunatih platnih transakcija u NKS-u.

5.9. Statistička izvješća o podacima iz platnog prometa

U skladu s Odlukom o obvezi dostavljanja podataka o platnom prometu i elektroničkom novcu (NN, br. 147/2013.) HNB je od obveznika dostave podataka (banaka i institucija za elektronički novac) u okviru propisanih rokova zaprimio, obradio i učinio javno dostupnima statističke podatke iz platnog prometa.

U nastavku se daje pregled pojedinih statističkih podataka zaprimljenih od obveznika dostave:

Tablica 5.6. Podaci o broju transakcijskih računa

31. prosinca 2015.

Računi poslovnih subjekata	364.346
Jednovalutni	71.461
Multivalutni	292.885
Računi građana – potrošača	6.344.511
Jednovalutni	3.306.304
Multivalutni	3.038.207
Ukupno	6.708.857

Izvor: HNB

Poslovni subjekti i građani (potrošači) u bankama imaju ukupno otvoreno 6.708.857 transakcijskih računa. Poslovni subjekti imaju u bankama otvoreno 364.346 transakcijskih računa, što čini 5,43% svih otvorenih transakcijskih računa u bankama. Građani (potrošači) imaju u bankama otvoreno 6.344.511 transakcijskih računa, što čini 94,57% svih otvorenih transakcijskih računa u bankama.

Od ukupnog broja transakcijskih računa poslovnih subjekata otvorenih u bankama čak 80,39% jesu multivalutni računi, dok se 19,61% transakcijskih računa odnosi na jednovalutne račune. Udio jednovalutnih i multivalutnih računa u ukupnom broju računa građana (potrošača) podjednak je odnosno 52% računa građana jesu jednovalutni, dok 48%

Tablica 5.7. Broj poslovnih jedinica banaka, bankomata i POS (EFTPOS) uređaja

31. prosinca 2015.

	Ukupno
Poslovne jedinice	1.175
Bankomati ukupno	4.418
Bankomati u vlasništvu banaka	3.000
Bankomati u vlasništvu druge pravne osobe	1.418
POS (EFTPOS) uređaji ukupno	103.445
POS (EFTPOS) uređaji u vlasništvu banaka	43.884
POS (EFTPOS) uređaji u vlasništvu druge pravne osobe	59.561

Izvor: HNB

računa građana čine multivalutni računi.

Banke u Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2015. posluju u 1.175 poslovnih jedinica. Od ukupno 4.418 bankomata u zemlji 67,90% nalazi se u vlasništvu banaka, a preostalih 32,10% u vlasništvu je drugih pravnih osoba. Od ukupno 103.445 POS (EFTPOS) uređaja 42,42% je u vlasništvu banaka, a ostatak je u vlasništvu drugih pravnih osoba.

U Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2015. bila je evidentirana ukupno 8.353.651 platna kartica u optjecaju. Pritom se 94,90% odnosilo na platne kartice izdane na ime građana – potrošača, a 5,10% na poslovne platne kartice (izdane na ime poslovnih subjekata). Što se tiče vrsta platnih kartica, najzastupljenije su debitne kartice, koje su činile 77,55% ukupnog broja kartica.

Na internetskoj stranici Hrvatske narodne banke objavljene su dvije stručne publikacije s podacima za 2014. pod nazivom Platne kartice i kartične transakcije i Izvještaj o bezgotovinskim platnim transakcijama u Republici Hrvatskoj.

Tablica 5.8. Izdane platne kartice i izvršena kartična plaćanja prema vrstama kartica

Vrsta kartice	Opće i poslovne validne platne kartice			
	Broj platnih kartica u optjecaju ^a	Udio	Ukupno transakcije	
			Broj	Vrijednost
Kreditne kartice	176.635	2,11%	2.163.416	887.631.123
Revolving kartice ^b	397.665	4,76%	11.865.151	2.648.759.586
Kartice s odgođenom naplatom ^c	471.771	5,65%	24.321.607	7.727.782.770
Charge kartice ^d	631.399	7,56%	46.873.005	14.116.410.686
Debitne kartice	6.477.885	77,55%	241.140.773	98.763.541.079
Prepaid kartice	198.296	2,37%	414.725	50.564.414
Ukupno	8.353.651	100,0%	326.778.677	124.194.689.658

^a Izvještajno stanje na dan 31. prosinca 2015.

^b Revolving kartice – korisnik ukupne troškove može platiti u cijelosti ili postupno, u ratama, prema ugovorenom modelu naplate.

^c Kartice s odgođenom naplatom – iznos ukupnih troškova naplaćuje se neposrednim terećenjem transakcijskog računa korisnika u banci, na temelju naloga za plaćanje podnesenog na teret tog računa od izdavatelja kartice s odgođenom naplatom.

^d Charge kartice – korisnik ukupne troškove podmiruje u cijelosti naknadno, do dana dospijeća plaćanja za učinjene ukupne troškove.

Napomena: Uključene su korištene i nekorištene platne kartice u optjecaju. Ne uključuju se blokirane platne kartice.

Izvor: HNB

Poslovanje trezora

6.1. Stanje i kretanje gotovog novca izvan banaka

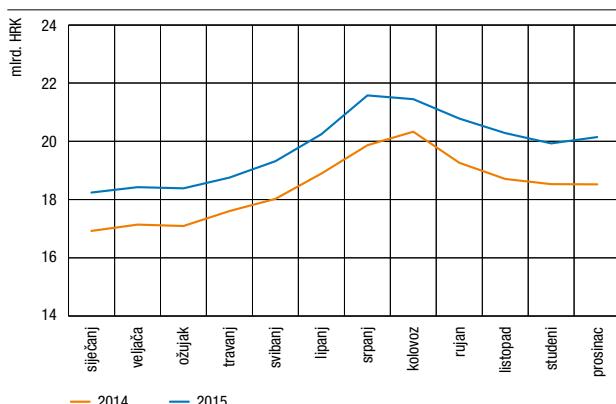
Na dan 31. prosinca 2015. stanje gotovog novca izvan banaka (novac u optjecaju) iznosilo je 20,1 mlrd. kuna i bilo je za 8,65% veće nego na kraju 2014.

Izvan HNB-a i gotovinskih centara (GC) na dan 31. prosinca 2015. bila su 187,2 mil. komada novčanica u vrijednosti od 24,0 mlrd. kuna. U usporedbi sa stanjem na kraju 2014. tijekom 2015. količina novčanica izvan HNB-a i GC-a povećala se za 8,7%, dok se ukupna vrijednost svih novčanica izvan HNB-a i GC-a povećala za 9,4%.

Ukupna količina novčanica izvan HNB-a i GC-a povećana je u 2015. za 14,9 mil. komada, što uključuje povećanje svih važećih apoena, izuzevši apoen od 5 kuna. Pojedinačno je najveći porast, od 6,1 mil. komada, registriran kod apoenata od 200 kuna te apoenata od 100 kuna (2,9 mil. komada), što iznosi 60,4% ukupnog porasta količine novčanica izvan HNB-a i GC-a.

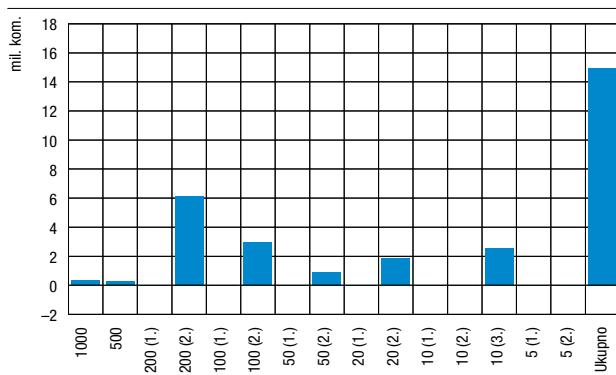
Slika 6.1. Gotov novac izvan banaka

na kraju razdoblja

Izvor: HNB

Slika 6.2. Promjena broja komada novčanica izvan HNB-a i GC-a u 2015. u usporedbi s 2014.

Napomena: Redni broevi u zagradama uz apoene označuju seriju izdanja.

Izvor: HNB

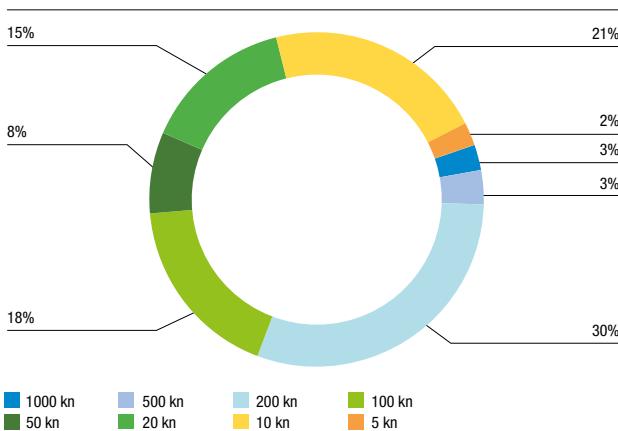
GC-a u 2015.

Izvan HNB-a i GC-a u 2015. količinski su bile najviše zastupljene novčanice u apoenuma od 200 kuna (udio od 30%) i od 10 kuna (udio od 21%), čija je ukupna vrijednost iznosila 11,7 mlrd. kuna ili 48,7% ukupne vrijednosti novčanica te godine. Apoenom od 200 kuna banke se najviše koriste pri isplati putem bankomata, što je i rezultiralo velikom zastupljenosti tog apoena u strukturi novčanica izvan HNB-a i GC-a.

Količina kovanog novca izvan HNB-a i GC-a na dan 31. prosinca 2015. iznosila je 2,1 mlrd. komada, a njihova ukupna vrijednost 1,2 mlrd. kuna. U odnosu na stanje na kraju 2014. količina kovanog novca izvan HNB-a i GC-a bila je na kraju 2015. veća za 5,2%, dok je njihova ukupna vrijednost bila povećana za 7,1%. Količina kovanog novca izvan HNB-a i GC-a tijekom 2015. ukupno je povećana za 102,0 mil. komada.

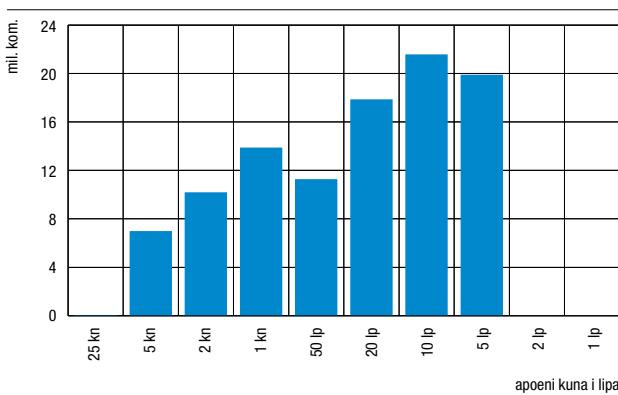
Slika 6.3. Struktura ukupne količine novčanica izvan HNB-a i GC-a po apoenuma

na kraju 2015.

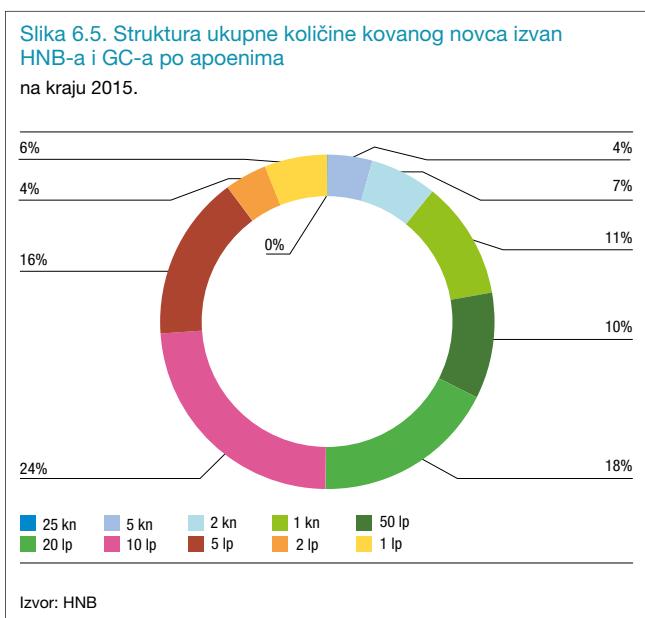

Izvor: HNB

Slika 6.4. Promjena broja komada kovanog novca izvan HNB-a i GC-a u 2015. u usporedbi s 2014.

Izvor: HNB

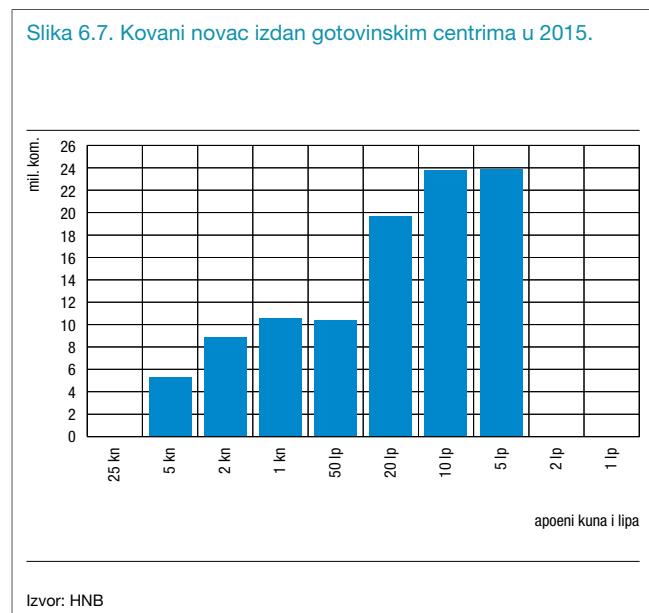
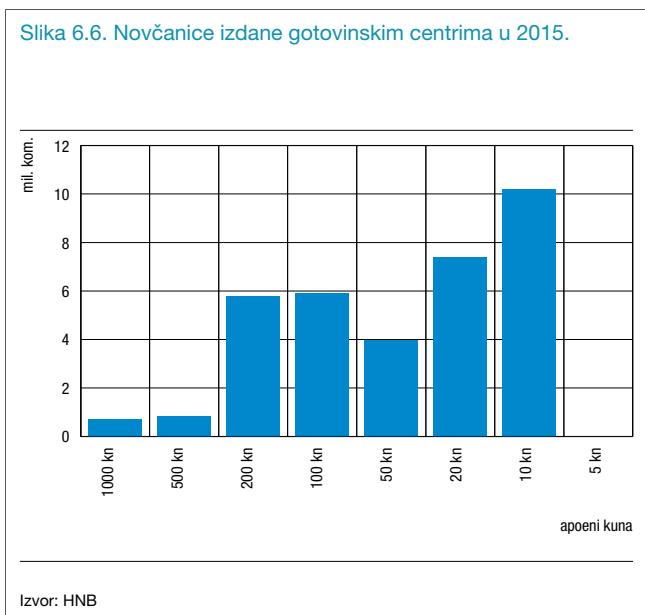
Među kovanicama količinski je u 2015. izvan HNB-a i GC-a bio najviše zastupljen apoen od 10 lipa (489,9 mil. komada, što čini 24% ukupne količine kovanog novca izvan HNB-a i GC-a), dok je vrijednosno najviše bio zastupljen apoen od 5 kuna (u iznosu od 443,5 mil. kuna, što čini 36,3% ukupne vrijednosti kovanog novca izvan HNB-a i GC-a).

6.2. Opskrba gotovim novcem

Za podmirivanje potreba banaka za gotovim novcem na osnovi njihovih narudžbi i za održavanje logističke zalihe u GC-ima iz trezora HNB-a GC-ima je tijekom 2015. izdano ukupno 3,3 mlrd. kuna u novčanicama (34,8 mil. komada) i 67,6 mil. kuna u kovanom novcu (102,5 mil. komada). Ukupna vrijednost novčanica izdanih GC-ima bila je za 2,4 mlrd. kuna ili 42,3% manja nego 2014. Broj novčanica izdanih GC-ima

bio je manji za 22,9 mil. komada ili 39,7%. Ukupna vrijednost kovanog novca izdanoga GC-ima bila je veća za 39,2%, a broj komada izdanoga kovanog novca bio je veći za 27,8%.

Tijekom 2015. porast izdanih količina kovanog novca zabilježen je kod svih apoena, a najveći porast u odnosu na 2014. bio je kod 2 kune (54,6%) i 5 kuna (52,1%).

6.3. Povlačenje i obrada dotrajalih novčanica

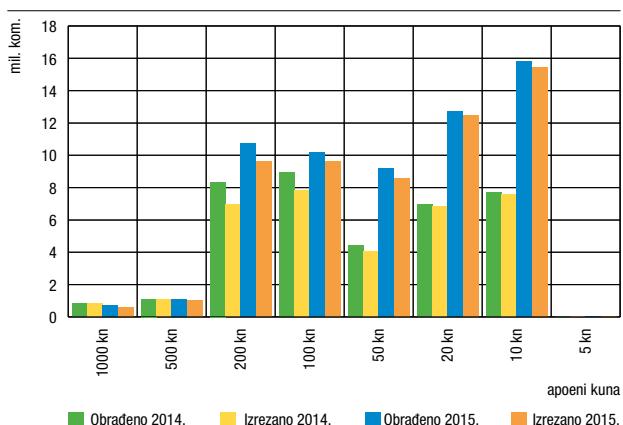
U 2015. HNB je preuzeo od GC-a ukupno 29,1 mil. komada novčanica u ukupnoj vrijednosti od 2,2 mlrd. kuna. Na sustavu za obradu novčanica ukupno je obrađeno 60,3 mil. komada novčanica (od toga 31,2 mil. komada preuzetih 2013. i 2014.), od čega je 94,9% ili 57,3 mil. komada (u vrijednosti od 4,8 mlrd. kuna) automatski izrezano jer novčanice svojom kakvoćom nisu zadovoljile utvrđene kriterije za daljnju upotrebu u optjecaju. Iz obrađene količine novčanica 2,8 mil. komada ili 4,7% izdvojeno je kao dobro, dok je 0,2 mil. komada novčanica ili 0,4% izdvojeno kao oštećeno.

Prema iskazanim podacima obnova novčanica izvan HNB-a

i GC-a u 2015. iznosila je približno 15,5% (poništeno = poništene novčanice / novčanice izvan HNB-a i GC-a, pomnoženo sa 100), s obzirom na to da je količina novčanica izvan HNB-a i GC-a na dan 31. prosinca 2015. iznosila 187,2 mil. komada, a uništeno je 29,1 mil. komada preuzetih u 2015.

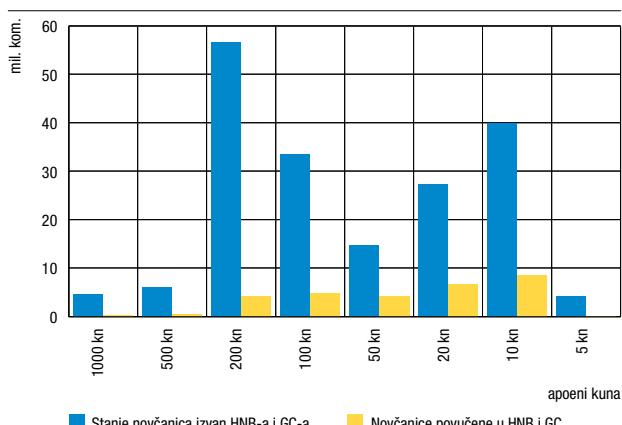
HNB je tijekom 2015. od GC-a preuzeo 29,1 mil. komada novčanica koje su GC-i izdvjili kao neprikladne. U odnosu na 2014. ukupna količina izdvojenih i preuzetih neprikladnih novčanica smanjena je za 8,6 mil. komada, a to je rezultat primjene ublaženih parametara za sortiranje novčanica prema kakvoći kako bi se novčanice duže koristile u optjecaju.

Slika 6.8. Obrađene i izrezane novčanice po apoenima

Izvor: HNB

Slika 6.9. Odnos povučenih novčanica i novčanica izvan HNB-a i GC-a u 2015.

Izvor: HNB

6.4. Vještačenje novčanica

Tijekom 2015. Nacionalni centar za analizu novčanica u postupku vještačenja sumnjičivih primjera novčanica kuna registrirao je 519 komada krivotvorenih novčanica u ukupnoj vrijednosti od 158.530,00 kuna. U usporedbi s 2014. broj registriranih krivotvorina kuna povećan je za 57,3%. Na osnovi navedenih pokazatelja, a uvezvi u obzir da je tijekom 2015. izvan trezora HNB-a i GC-a bilo prosječno 186,2 mil. komada novčanica, na milijun komada novčanica kuna u optjecaju registrirano je 2,8 krivotvorenih novčanica. Tijekom 2014. izvan trezora HNB-a i GC-a bilo je prosječno 173,7 mil. komada novčanica,

a na milijun komada novčanica kuna u optjecaju registrirano je 1,9 krivotvorenih novčanica.

Tijekom 2015. u postupku vještačenja sumnjičivih primjera stranih novčanica registriran je ukupno 891 komad krivotvorina. U ukupnoj količini registriranih krivotvorina stranih novčanica najveći je broj, od 749 komada, krivotvorenih novčanica eura, potom slijede krivotvorene novčanice američkog dolara sa 118 primjerka, dok ostatak od 24 komada čine krivotvorene novčanice australskog dolara, konvertibilne marke, kanadskog dolara, švicarskog franka, njemačke marke, funte sterlinga i poljskih zlota.

U 2015. evidentirano je 749 komada krivotvorenih novčanica eura, što je za 2,7% manje u odnosu na 2014. Kod registriranih krivotvorenih novčanica američkog dolara također je evidentno smanjivanje registriranih krivotvorina u 2015. u odnosu na 2014., i to za 72 komada ili 37,9%.

U 2015. Nacionalni centar za analizu kovanog novca u

Tablica 6.1. Registrirane krivotvorine novčanica kuna u 2015.

	1000	500	200	100	50	20	10	5	Ukupno
Komadi	55	87	258	68	24	16	11	0	519
Postotni udio	10,6	16,8	49,7	13,1	4,6	3,1	2,1	0,0	100,0

Izvor: HNB

postupku vještačenja sumnjivih primjeraka kovanog novca registrirao je 7 primjeraka krivotvorenoga kovanog novca u kuna (u apoenima od 5 kuna) i 288 primjeraka krivotvorenoga kovanog novca eura. Od ukupne količine registriranih krivotvorina kovanog novca eura, na apoen od 2 eura odnose se 243 komada ili 84%, na apoen od 1 eura 39 komada ili 14% te na apoen od 0,50 eura 6 komada ili 2%. Tijekom 2015. registrirano je za 48,1% manje krivotvorenoga stranoga kovanog novca

u odnosu na 2014.

Nacionalni centar za borbu protiv krivotvoreњa, u sklopu Nacionalnog programa za obuku zaposlenika banaka i financijskih institucija za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca, održao je tijekom 2015. godine 22 specijalistička tečaja za zaposlenike banaka, institucija specijaliziranih za poslovanje s gotovim novcem i trgovackog sektora. Educirana su ukupno 543 zaposlenika navedenih kategorija.

6.5. Izdavanje prigodnoga kovanog novca

Tijekom 2015. HNB je izdao sljedeći prigodni kovani novac i numizmatičke komplete:

1. prigodni zlatni kovani novac od 20 kuna i prigodni srebrni kovani novac od 200 kuna u povodu 200. obljetnice

rođenja Josipa Jurja Strossmayera;

2. numizmatički komplet optjecajnoga kovanog novca Republike Hrvatske kune i lipa s godinom izdanja 2015.

6.6. Aktivnosti u vezi sa sprječavanjem pranja novca i financiranja terorizma

U ožujku 2007. osnovan je Odbor za sprječavanje pranja novca i sprječavanje financiranja terorizma (Odbor SPNFT), koji čine predstavnici relevantnih sektora u HNB-u, a djeluje kao interno konzultativno tijelo koje koordinira postupke i aktivnosti HNB-a pri obavljanju zakonskih nadležnosti središnje banke u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Odbor SPNFT kontinuirano surađuje s drugim nadležnim državnim tijelima radi praćenja i primjene pravne stečevine EU-a u ovom području.

Odbor SPNFT intenzivno je suradivao s Uredom za sprječavanje pranja novca, drugim tijelima i poslovnim bankama u provođenju projekta Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma, u dijelu procjene osjetljivosti bankarskog sektora, koji je završen u prvom polugodištu 2015. te će se izvješće prihvati u Vladi Republike Hrvatske. Naime, prema odredbama nove Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprječavanju korištenja finansijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma svaka zemlja članica Europske unije treba izraditi Nacionalnu procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma, kako bi se navedeni rizici prepoznali te kako bi se njima na odgovarajući način upravljalo. Za izvršenje ove obvezе Republika Hrvatska odlučila je koristiti se tehničkom pomoći i provoditi projekt u suradnji sa Svjetskom bankom.

Članica Odbora SPNFT, u svojstvu člana delegacije

Republike Hrvatske, u 2015. redovito je i aktivno sudjelovala na plenarnim sjednicama posebnog odbora Vijeća Europe MONEYVAL, na čijoj se 48. sjednici u rujnu podnosiло Izvješće o napretku za Republiku Hrvatsku. Nadalje, članovi Odbora sudjelovali su u radu odbora i ekspertnih grupa Europske unije koje se bave problematikom pranja novca i financiranja terorizma. Na nacionalnoj razini sudjelovali su u radu Međuinsticucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma te u posebnoj Podskupini za nadzor, kojom predsjeda Ured za sprječavanje pranja novca pri Ministarstvu financija. Isto tako sudjelovali su i u radu Nacionalnog povjerenstva za prevenciju i suzbijanje terorizma pod vodstvom Ministarstva vanjskih i europskih poslova, kojemu je zadaća pratiti i regulirati primjenu međunarodnih mjera ograničavanja u Republici Hrvatskoj, a koje se temelje na rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a i na uredbama EU-a. Izrađena je Nacionalna strategija za borbu protiv terorizma te se pristupilo izradi Akcijskog plana za provedbu te strategije za razdoblje 2016. – 2018.

Tijekom 2015. Odbor SPNFT očitovao se na više upita kreditnih institucija u vezi s tumačenjem Zakona SPNFT i Smjernica HNB-a. Kontinuirana edukacija obveznika koje nadzire HNB provedena je putem organiziranja seminara za banke, stambene štedionice i institucije za elektronički novac te putem posebne rubrike za ovo područje na internetskoj stranici HNB-a.

Zaštita potrošača

I tijekom 2015. godine glavnina aktivnosti bila je usmjerena na postupanje po prigovorima potrošača – korisnika bankovnih i finansijskih usluga, koji su na osnovi osobnih iskustava iskazivali nezadovoljstvo načinom poslovanja i ponašanjem pojedinih kreditnih institucija. Tako je u 2015. godini zaprimljeno ukupno 2.589 prigovora potrošača, što je povećanje za više od 400% u odnosu na 2014. godinu, kada je zaprimljeno 627 prigovora. Predmetnom povećanju isključivo su pridonijeli prigovori dostavljeni u posljednja dva mjeseca 2015. godine, kada su stupile na snagu odredbe Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN, br. 102/2015., ZIDZPK), kojima se regulira konverzija kredita nominiranih u švicarskim francima (CHF) i nominiranih u kunama s valutnom klauzulom u švicarskim francima. Zakon je svim klijentima koji su se za to odlučili omogućio konverziju kredita u švicarskim francima u kredit u eurima, odnosno njihovo izjednačavanje putem retroaktivne primjene eurskih kamatnih stopa i tečajeva kune prema euru korištenih za usporedive eurske kredite te otpisivanjem dijela glavnice. Stanje neotplaćene glavnice stambenih kredita vezanih uz švicarski franak na dan stupanja Zakona na snagu 30. rujna 2015. iznosilo je oko 17,9 mlrd. kuna (uključujući učinak deprecijacije kune prema švicarskom franku), dok je stanje neotplaćene glavnice ostalih (nestambenih) kredita vezanih uz švicarski franak iznosilo oko 0,5 mlrd. kuna.

Samo u prvih mjesec i pol dana od isteka roka za dostavu izračuna konverzije kredita s prijedlogom novoga ili izmijenjenog ugovora o kreditu (druga polovina studenoga i prosinac 2015. godine), u HNB je zaprimljeno više od 1800 prigovora potrošača. Svaki pojedinačno zaprimljeni prigovor obrađen je na način da se, ovisno o predmetu prigovora, ili direktno odgovaralo potrošaču (ako je prigovor bio regulatorne naravi te se u očitovanju upućivalo na relevantne odredbe ZIDZPK-a koje se odnose na konkretno osporavano postupanje banke) ili se tražilo od banaka na koje se pojedini prigovor odnosio da se očituju svojim klijentima na proslijedene prigovore uz obvezu da preslike tih odgovora dostave i u HNB (to su u pravilu oni prigovori koji su direktno povezani s bilateralnim ugovornim odnosima za koje HNB ne raspolaze svim potrebnim informacijama koje su potrebne da bi se mogla ocijeniti opravdanost pojedinog prigovora). Na osnovi zahtjeva HNB-a banke su redovito dostavljale preslike očitovanja upućenih svojim klijentima na njihove prigovore, a oni su bili dodatan izvor informacija u sklopu supervizorskih postupaka koji su pokrenuti kako bi se utvrdila zakonitost postupanja banaka u primjeni odredbi ZIDZPK-a.

Razlozi i pravna osnova prigovora znatno su se razlikovali s obzirom na razdoblje u kojemu su zaprimani u HNB-u. U prvih mjesec dana potrošači su uglavnom prigovarali zbog nepoštivanja propisanog roka za dostavu propisane dokumentacije, nedostupnosti kalkulatora za provjeru izračuna, nedostupnosti mišljenja revizora te nedostupnosti povijesnih pregleda kamatnih stopa i njihove promjene. S obzirom na brojnost takve vrste prigovora, HNB je, u skladu sa svojim ovlastima, upozorio banke na odgovarajuće obveze na temelju ZIDZPK-a. Stajalište HNB-a o konkretnim pitanjima objavljeno je istodobno kao priopćenje na internetskim stranicama središnje banke.

Druga po važnosti tema u tom razdoblju bili su prigovori

koji su se odnosili na osporavanje pojedinih odredbi prijedloga aneksa, odnosno dodataka ugovorima o konverziji kredita, o čemu je HNB upozorio banke te također iskazao stajalište u priopćenju objavljenom na svojim internetskim stranicama.

U kasnijoj fazi prigovorima su osporavana postupanja banaka koje nisu dostavile izračun konverzije i pripadajuću dokumentaciju vezano uz ranije otkazane ugovore o kreditu, a kod kojih, na dan stupanja na snagu ZIDZPK-a, dužnikova obveza nije bila ispunjena ili prisilno ostvarena.

Nakon toga su uslijedili prigovori u kojima se uglavnom osporavala visina primijenjene kamatne stope u konverziji, a znatno manji broj prigovora odnosio se na ostale teme vezane uz postupak konverzije (primjena različitih tečajeva u konverziji, izbor parametara promjenjivosti primijenjene kamatne stope, rok za potpisivanje dodatka ugovora o kreditu, rok za izdavanje pisma namjere za potrebe refinanciranja konvertiranoga kredita kreditom druge banke, naknada za prijevremeni povrat konvertiranoga kredita i sl.).

Sva osporavana postupanja banaka obuhvaćena su pretходno navedenim supervizorskim postupcima HNB-a, pri čemu su također u određenoj mjeri korištene i informacije iz pojedinačnih prigovora potrošača. S obzirom na aktivnosti HNB-a u cijelom procesu konverzije, brojni prigovori otklonjeni su na način da su pojedine banke same odlučile izmijeniti osporavane prakse kako njihovi klijenti ne bi bili u lošijem položaju u odnosu na klijente drugih banaka, a u slučajevima kada su utvrđene konkretne nezakonitosti, HNB je, kao i pri postupanju s ostalim vrstama prigovora potrošača, poduzimao odgovarajuće mjere iz svoje nadležnosti.

Prema preliminarnim podacima Ministarstva financija o statusu procesa konverzije zaključno s krajem ožujka 2016., od ukupnog broja ponuda za konverziju prihvaćeno je njih oko 54,7 tisuća, odnosno oko 94%, dok je otprilike 90% prihvaćenih ponuda i realizirano. Od ukupnog broja ugovora kod njih 81% riječ je bila o preplati u odnosu na usporedivi eurski kredit. Zbog naknadnih izmjena aneksa ugovora dio banaka je proces prihvaćanja ponuda za konverziju produžio do svibnja 2016. uz nastavak primjene fiksнog tečaja.

Usto, tijekom 2015. godine uočen je i primjetan trend porasta upita vezano uz konkretne ponude kreditnih institucija, što upućuje na sve veći interes građana za informacije koje su vezane uz njihove buduće financijske odluke.

Nastavljeni su odnosi i komunikacija s raznim medijima i ostalim zainteresiranim stranama, koji su se često obraćali HNB-u s konkretnim temama i pitanjima povezanim s politikom zaštite potrošača i važećim regulatornim okvirom.

U kontekstu donesenoga Nacionalnoga strateškog okvira financijske pismenosti za razdoblje 2015. – 2020. godine, izrađen je Akcijski plan za 2015., u okviru kojega je planirano provođenje istraživanja financijske pismenosti na nacionalnoj razini. Predmetno istraživanje provedeno je u suradnji Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga i Hrvatske narodne banke, a njegovim će se rezultatima koristiti pri definiranju prioriteta i koordinaciji aktivnosti svih uključenih dionika, a koje će se u sljedećem razdoblju usmjeriti na podizanje razine financijske pismenosti građana RH.

Tijekom 2015. godine nastavljena je praksa organiziranja posjeta za učenike srednjih škola, za koje su pripremljene prezentacije informativno-edukativnoga karaktera, a vezane su uz bankarsko poslovanje, pri čemu se poseban naglasak stavlja na kvalitetno informiranje prije donošenja odluke o sklapanju

ugovornog odnosa s pojedinom kreditnom institucijom. Tim povodom HNB je ugostio 603 učenika srednjih škola.

Predstavnici HNB-a redovito su sudjelovali u radu Nacionalnog vijeća za zaštitu potrošača te u radu tijela EBA-e koja raspravlja o načinima unaprjeđenja zaštite potrošača.

Javnost rada

Hrvatska narodna banka smatra javnost rada važnom pretpostavkom za vjerodostojnost svog djelovanja. Stoga osobitu pozornost posvećuje što potpunijem i razumljivijem informiranju domaće i međunarodne javnosti o svojim ciljevima – stabilnosti cijena i finansijskoj stabiliteti – i mjerama za njihovo ostvarivanje te o rezultatima svojih aktivnosti. Tako je i tijekom 2015. godine, koristeći se različitim oblicima komuniciranja, HNB redovito obaveštavao javnost o svim važnijim aspektima svojega djelovanja.

Priopćenja za javnost o odlukama Savjeta HNB-a, najvišeg tijela hrvatske središnje banke, objavljivana su neposredno nakon sjednica na kojima su odluke donesene. Također, izvještavalo se o intervencijama na deviznom tržištu, repo operacijama kao i o drugim aktivnostima koje su poduzimane u ostvarivanju zadaća središnje banke. K tome, upozoravalo se i na nedopušteno obavljanje usluga iz platnog prometa.

Obaviještenosti stručne i šire javnosti o djelovanju hrvatske središnje banke pridonijeli su i nastupi dužnosnika i drugih djelatnika u javnim medijima te na različitim tematskim skupovima izvan središnje banke. U tim su prigodama sudionici imali priliku i u izravnom kontaktu s predstavnicima HNB-a detaljnije razjasniti pitanja povezana s monetarnom politikom, supervizijom, finansijskom stabilnošću i drugim područjima iz nadležnosti središnje banke.

Na internetskoj stranici HNB-a www.hnb.hr središnja banka je omogućila uvid i u zakonsku i podzakonsku regulativu koja se tiče djelovanja središnje banke, u upute i obrasce za primjenu važećih propisa, a na stranici su objavljivani i nacrti propisa da bi se javnosti omogućilo da se na njih očituje.

Sve su publikacije HNB-a objavljene na internetskoj stranici, a organizirani su i sastanci s novinarima koji prate financije i bankarski sektor, kako bi se pobliže upoznali s aktivnostima središnje banke vezanima uz monetarnu politiku, superviziju,

zaštitu potrošača i druge zadaće središnje banke, te o njima što potpunije i razumljivije izvjestili širu javnost.

Tijekom 2015. godine Hrvatska narodna banka primila je više od dvije tisuće pismenih i usmenih upita koje su središnjoj banci putem elektroničke pošte, poštom ili telefonom uputili građani, poduzeća, predstavnici medija, državne institucije, veleposlanstva i drugi. Tražene informacije odnosile su se na sva područja djelovanja HNB-a. Pritom se središnjoj banci sa zamolbom za potrebna objašnjenja, podatke ili informacije o literaturi obratio velik broj srednjoškolaca, studenata, znanstvenika i analitičara iz zemlje i inozemstva. Na primljene upite i zamolbe HNB je nastojao odgovoriti u što kraćem roku.

Posebnu pozornost HNB je i tijekom 2015. godine posvetio informirajući i educirajući učenika i studenata o temama iz djelokruga središnje banke. Tako su brojni posjeti HNB-u i predavanja organizirani za grupe srednjoškolaca i studenata iz naše zemlje i inozemstva, kako bi oni proširili svoja saznanja o djelovanju hrvatske središnje banke te o aktualnim gospodarskim i novčanim kretanjima u našoj zemlji. K tome, za stotinjak profesora matematike gimnazija i srednjih škola iz Zagreba i Samobora, koji su središnju banku odlučili posjetiti u sklopu programa stručnog usavršavanja, održano je izlaganje o monetarnoj politici i primjeni matematičkog modeliranja u HNB-u.

Središnja banka organizirala je 2015. i nekoliko stručnih skupova. Guverner središnje banke Finske Erkki Liikanen održao je u rujnu izlaganje o monetarnoj politici i njezinoj učinkovitosti. Tradicionalno predavanje "Ante Čičin-Šain" bavilo se tečajnom politikom i kamatnim stopama u malim, otvorenim gospodarstvima, a naslovno izlaganje imao je guverner Narodne banke Republike Makedonije Dimitri Bogov. HNB je bio i domaćin međunarodne Dubrovačke ekonomski konferencije, koja je 2015. godine organizirana 21. godinu zaredom.

Medunarodna suradnja

9.1. Aktivnosti vezane uz članstvo u Europskoj uniji

9.1.1. Hrvatska narodna banka u Europskom sustavu središnjih banaka i drugim strukturama EU-a

Tijekom 2015. predstavnici HNB-a sudjelovali su na velikom broju sastanaka upravljačkih i radnih tijela ESSB-a, ESRB-a i EBA-e. Guverner HNB-a sudjelovao je na redovitim tromjesečnim sastancima Općeg vijeća Europske središnje banke (ESB), a zajedno s nadležnim viceguvernerom prisustvovao je i redovitim sastancima Općeg odbora Europskog odbora za sistemski rizik (ESRB). Predstavnici HNB-a na razini stručnjaka sudjelovali su u aktivnostima odbora i drugih radnih tijela ESSB-a i ESRB-a. HNB je bio aktivno uključen i u rad Europskoga nadzornog tijela za bankarstvo (EBA), pri čemu su zaposlenici na razini stručnjaka sudjelovali na sastancima radnih tijela, a nadležni viceguverner na sastancima Odbora supervizora i Sanacijskog odbora.

Stručnjaci HNB-a bili su uključeni i u rad relevantnih radnih tijela Vijeća EU-a i Europske komisije, najčešće zajedno s predstavnicima Ministarstva financija. Tijekom 2015. guverner i zamjenik guvernera sudjelovali su na neformalnim sastancima ministara financija EU-a, a imenovani viceguverneri bili su uključeni u rad Gospodarskoga i finansijskog odbora. U ostalim radnim tijelima Vijeća EU-a i Europske komisije HNB su predstavljali relevantni stručnjaci. Na velikom broju sastanaka pripremnih tijela Vijeća EU-a sudjelovao je i predstavnik HNB-a u Stalnom predstavništvu Republike Hrvatske pri Europskoj uniji.

Predstavnici HNB-a održavali su tijekom 2015. kontakte s predstvincima središnjih banaka država članica EU-a, ESB-a te ostalih institucija i tijela EU-a. Izdvojiti se može nekoliko posjeta HNB-u predstavnika stručnih službi Europske komisije, redoviti godišnji sastanak predstavnika bankovnih supervizora Hrvatske, Austrije, Italije i ESB-a s predstvincima domaćih banaka i inozemnih bankovnih grupacija te redoviti godišnji dijalog HNB-a i Austrijske narodne banke.

9.1.2. Koordinacija ekonomskih politika u Europskoj uniji

U okviru Europskog semestra za 2015. utvrđeno je da su se makroekonomski pokazatelji za većinu država članica dodatno poboljšali, premda visoke razine duga privatnoga i javnog sektora ostaju znatan izvor ranjivosti. U tijeku Europskog semestra za 2015. Europska komisija je utvrdila da su se vanjske neravnoteže u donedavno ranjivim državama članicama EU-a dodatno smanjile u odnosu na prethodnu godinu. Međutim, važan izvor rizika za većinu država članica i nadalje je visoka razina duga, pri čemu je u nekim državama glavni problem prekomjeran javni dug, a u drugima prezaduženost sektora kućanstava.

Institucije EU-a nastavile su poduzimati aktivnosti usmjere na daljnje jačanje ekonomske integracije među državama članicama monetarne unije. U lipnju 2015. objavljen je dokument pod nazivom "Dovršetak europske ekonomske i monetarne

unije", koji potpisuju predsjednici Europske komisije, Europskog vijeća, Euroskupine, Europskog parlamenta i Europske središnje banke, a u kojem su navedeni koraci za postizanje potpunije ekonomske i monetarne unije do 2025. godine. U dokumentu se, među ostalim, ističe važnost ustrajne primjene postojećih mehanizama koordinacije ekonomske politike, dovršetka izgradnje finansijske unije, ali i postizanja snažnije fiskalne integracije među državama članicama.

9.1.3. Republika Hrvatska i koordinacija ekonomskih politika u Europskoj uniji

U 2015. Hrvatska je drugi put sudjelovala u Europskom semestru te su tom prilikom utvrđene prekomjerne neravnoteže koje zahtijevaju odlučne mjere ekonomske politike, a zaprimljene su i nove posebne preporuke Vijeća EU-a. U tijeku procedure pri makroekonomskim neravnotežama, koja je jedan od ključnih elemenata semestra, Europska komisija ponovo je utvrdila da su u Hrvatskoj prisutne prekomjerne makroekonomске neravnoteže. U posebnim preporukama Vijeće EU-a predložilo je Hrvatskoj određene reforme koje bi mogle pomoći u otklanjanju postojećih makroekonomskih neravnoteža i strukturnih manjkavosti. Kada je riječ o javnim financijama, preporuke su se odnosile na jačanje proračunske discipline, smanjivanje fiskalnih rizika u zdravstvu te dosljednu provedbu fiskalne konsolidacije u skladu s obvezama preuzetima u okviru procedure pri prekomjernom manjku. Nadalje, u preporukama je istaknuto da bi radi povećanja participacije radno sposobnog stanovništva i očuvanja održivosti mirovinskog sustava trebalo znatno ograničiti mogućnost prijevremenog umirovljenja. Posebna preporuka Vijeće EU-a u području finansijskog sektora odnosi se na potrebu jačanja sposobnosti finansijskog sektora za pridonošenje oporavku s obzirom na izazove povezane s lošim kreditima poduzećima, stambenim kreditima u stranoj valuti te na lošu praksu upravljanja u pojedinim institucijama. Nапослјетку, u svrhu poboljšanja poslovног okružja predloženo je da se znatno smanji broj parafiskalnih nameta, poveća učinkovitost pravosuđa te unaprijedi okvir za provođenje stečajnih postupaka.

U studenome 2015. započeo je ciklus Europskog semestra za 2016. godinu, pri čemu je Hrvatska ponovo svrstana u skupinu država s potencijalnim makroekonomskim neravnotežama. Naime, Europska komisija u studenome je objavila Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojem je navedeno da Hrvatska premašuje indikativne referentne vrijednosti za šest od ukupno četrnaest pokazatelja koji mogu upućivati na postojanje makroekonomskih neravnoteža. Osim kod četiri pokazatelja koja su i dosad bila problematična za Hrvatsku (stanje međunarodnih ulaganja, kretanje udjela u svjetskom izvozu robe i usluga, dug opće države i stopa nezaposlenosti), Europska komisija je utvrdila da su ostvarenja nepovoljna i kod dva od tri dodatna pokazatelja povezana s tržištem rada, koja su u ovom ciklusu procedure prvi put uvrštena u popis pokazatelja.

9.1.4. Zakonodavne aktivnosti Europske unije

Tijekom 2015. Europska unija nastavila je zakonodavne aktivnosti s ciljem dovršetka uspostave bankovne unije. Nakon što je u 2014. s radom započeo Jedinstveni nadzorni mehanizam (SSM), tijekom 2015. učinjeni su važni koraci u smjeru formiranja drugog stupa bankovne unije, Jedinstvenoga sancijskog mehanizma (SRM). Naime, 1. siječnja 2015. uspostavljen je Jedinstveni sancijski odbor, koji će imati funkciju sancijskog tijela za sistemski važne banke iz država članica koje sudjeluju u SRM-u, a u nastavku godine dostatan broj država članica ratificirao je međudržavni Sporazum o prijenosu i objedinjavanju doprinosa u Jedinstveni sancijski fond. Jedinstveni sancijski mehanizam službeno je stupio na snagu 1. siječnja 2016., a svoje uloge tada su preuzele Jedinstveni sancijski odbor i Jedinstveni sancijski fond. Naposljetu, sve države članice EU-a bile su obvezne do 1. siječnja 2015. u svoja zakonodavstva transponirati Direktivu o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava (BRRD).

U studenome 2015. Europska je komisija iznijela prijedlog Uredbe o uspostavi europskog sustava osiguranja depozita (EDIS), koja je važan korak u izgradnji trećeg stupa bankovne unije. Europska komisija smatra da nacionalni sustavi osiguranja depozita ne pružaju zaštitu na europskoj razini te da su pretjerano osjetljivi na lokalne poremećaje, posebice u državama članicama koje su u osjetljivoj gospodarskoj situaciji. Prijedlog za zajednički sustav osiguranja depozita podrazumijeva osnivanje europskog fonda za osiguranje depozita kojim bi upravljao Jedinstveni sancijski odbor, a koji bi se financirao doprinosima banaka. Primjena EDIS-a bila bi obvezna za države članice europoljača čije se banke danas nalaze u SSM-u, ali bi ga također mogle primjenjivati i države članice EU-a koje žele dobrovoljno sudjelovati u bankovnoj uniji putem mehanizma bliske suradnje.

Europska unija razmatrala je daljnje mjere za smanjenje rizika unutar bankovne unije. Naime, prevladava mišljenje da se, osim na implementaciju ranije dogovorenih mera, EU u blizoj budućnosti treba usredotočiti i na osmišljavanje dodatnih mera

za smanjivanje rizika u bankovnom sustavu. Primjerice, ti bi se rizici mogli smanjiti ograničavanjem broja nacionalnih mogućnosti i diskrecija u primjeni bonitetnih pravila, dalnjim usklajivanjem sustava osiguranja depozita usporedno s uspostavom EDIS-a te konvergencijom nacionalnih okvira za provođenje stečajnih postupaka. Nadalje, smatra se da u sljedećem razdoblju treba razmotriti opravdanost povlaštenog tretmana javnog duga u bankovnoj regulativi.

Tijekom 2015. započele su aktivnosti oko izgradnje unije tržišta kapitala, koja bi trebala biti još jedan korak prema dovršetku europske ekonomske i monetarne unije. Uspostavljanjem unije tržišta kapitala poboljšale bi se dostupnost i raznovrsnost izvora financiranja za poduzetnike, a olakšala bi se i realizacija dugoročnih investicijskih projekata. Na taj način unija tržišta kapitala mogla bi dati doprinos realnoj konvergenciji među državama članicama i pomoći u ublažavanju makroekonomskih šokova u europoljaču. U listopadu 2015. započeli su pregovori o prijedlogu Uredbe o uspostavi europskog okvira za jednostavnu, transparentnu i standardiziranu sekuritizaciju, kao i o izmjenama Uredbe o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva. Riječ je o prvom legislativnom paketu u sklopu uspostave unije tržišta kapitala.

Vezano uz druge legislativne mjere u području finansijskih usluga koje su bile aktualne tijekom 2015. može se izdvajiti Prijedlog Uredbe o strukturalnim mjerama, kojima se poboljšava otpornost kreditnih institucija te dva propisa iz područja platnog prometa. Tijekom 2015. u Vijeću su nastavljeni pregovori o Prijedlogu Uredbe o strukturalnim mjerama kojima se poboljšava otpornost kreditnih institucija, a koja ima za cilj poboljšati finansijsku stabilnost EU-a strukturnom reformom velikih banaka i time upotpuniti finansijsku regulatornu reformu. Opći pristup postignut je u lipnju 2015., a do kraja godine nisu započeti pregovori između Vijeća, Europskog parlamenta i Komisije. U području platnog prometa Uredba o međubankovnim naknadama za platne transakcije na temelju kartica donesena je u travnju 2015. godine. Također su početkom lipnja 2015. zaključeni pregovori između Vijeća EU-a i Europskog parlamenta o reviziji Direktive o platnim uslugama na unutarnjem tržištu.

9.2. Međunarodni monetarni fond (MMF)

Kvota Republike Hrvatske pri MMF-u ostala je i u 2015. godini nepromijenjena (365,1 mil. SDR-a), kao i njezina glasačka prava (0,174% ukupnih glasačkih prava). Naime, reforma kvota i upravljanja MMF-om zacrtana Rezolucijom Odbora guvernera iz 2010. godine, na osnovi koje je trebalo doći do udvostručenja ukupne kvote MMF-a, te u okviru toga do povećanja kvote Republike Hrvatske na 717,4 mil. SDR-a, nije stupila na snagu ni u 2015. godini.¹ Slijedom nedostatka u napretku

reforma, Odbor guvernera MMF-a donio je u veljači 2015. godine treću po redu Rezoluciju o reformama iz 2010. godine i 15. općoj reviziji kvota, kojom je Odboru izvršnih direktora dao zadatak da predloži privremene mjeru za unaprjeđenje reforme kvota i upravljanja na sva tri ključna područja obuhvaćena reformama (izvorima sredstava, zastupljenosti i glasačkoj snazi), te kojom je rok za završetak 15. opće revizije pomaknut na prosinac 2015. godine (statutarни rok). Međutim, krajem prosinca

¹ Jedini preostali uvjet za navedeno povećanje kvote MMF-a bilo je stupanje na snagu Izmjene i dopune Statuta MMF-a o reformi Odbora izvršnih direktora. Do 14. prosinca 2015. godine 147 članica koje imaju 77,25% ukupne glasačke snage u MMF-u (od potrebnih 85%), a među kojima je i Republika Hrvatska, prihvatile su ovu izmjenu.

2015. godine u SAD-u je donesena legislativa kojom je omogućeno prihvaćanje Reforma od strane SAD-a, čime je konačno otvoren put za stupanje na snagu reforma iz 2010. u cijelini.²

Republika Hrvatska zastupljena je u MMF-u preko Konstitutivne skupine, kojom naizmjence predsjedaju Nizozemska i Belgija. Konstitutivna skupina broji ukupno 15 zemalja (Armenija, Belgija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Cipar, Crna Gora, Gruzija, Hrvatska, Izrael, Luksemburg, Makedonija, Moldavija, Nizozemska, Rumunjska i Ukrajina) sa 6,57% glasačke snage u 2015. godini. U aktualnom mandatu, koji traje do listopada 2016. godine, izvršni je direktor Menno Snel, nizozemski predstavnik. Republika Hrvatska imenuje svog predstavnika na mjesto savjetnika izvršnog direktora na dvije godine u četverogodišnjem razdoblju.

Posljednje konzultacije s Republikom Hrvatskom u vezi s člankom IV. Statuta MMF-a zaključene su u lipnju 2015. godine nakon rasprave na sastanku Odbora izvršnih direktora MMF-a. U priopćenju za javnost izvršni su se direktori složili s najvažnijim navodima iz ocjene članova Misije te su istaknuli da Hrvatska prvi put nakon šest godina pokazuje znakove oporavka. Za 2015. godinu prognoziran je rast gospodarstva od 0,5%, a od 2016. godine snažniji oporavak. Unatoč primijećenim pozitivnim kretanjima, nekoliko strukturnih činitelja ipak opterećuje oporavak. Naime, ulaganja poduzeća i nadalje se smanjuju zbog još uvek visokih razina njihova duga, udio poduzeća u državnom vlasništvu je prevelik, poslovna klima slaba, a plaće relativno visoke, što povećava troškove poslovanja privatnih poduzeća i otežava prodror na tržišta i jačanje konkurentnosti. Isto tako, znatne fiskalne ranjivosti nastale zbog duge recesije rizik su za daljnji oporavak gospodarstva, te bi, uz pozitivno ocijenjene konsolidacijske napore koje Hrvatska ostvaruje u sklopu procedure pri prekomjernom manjku Europske komisije, valjalo nadopuniti sveobuhvatan srednjoročni plan fiskalne prilagodbe (manje distorzivnim oporezivanjem – uključujući suvremen porez na imovinu, racionalizacijom transfera i subvencija, uz istodobno održanje javnih ulaganja). Ipak, makroekonomski i financijski rizici čine se ograničenima. Rizici odljeva kapitala i nestabilnosti valute ograničeni su bonitetnom regulativom, koja obvezuje banke u Hrvatskoj da održavaju velike viškove likvidnosti, kao i činjenicom da na tržištu kunskih vrijednosnih papira nema stranih ulagača, što umanjuje mogućnost špekulativnih

pritisaka na kunu. Direktori su ustvrdili da, s obzirom na prevladavanje kredita nominiranih u eurima, nema održive alternative postojećoj monetarnoj politici očuvanja stabilnosti tečaja kune prema euru, ističući da kvazivezani tečajni režim zahtijeva odgovarajuću razinu međunarodnih pričuva i aktivniju upotrebu politika za zaštitu konkurentnosti. Središnja banka uspješno održava finansijsku stabilnost, ali treba i nadalje nastaviti s pomnim nadzorom rizika povezanih s povećanim udjelom loših kredita. Direktori su izrazili nadu u brzo rješenje problema vezanih uz dug u švicarskim francima na način kojim će se očuvati finansijska i monetarna stabilnost i ukloniti prepreke odobravanju novih bankovnih kredita.

U travnju 2015. godine MMF je objavio neformalno izvješće o konzultacijama sa skupinom šest zemalja Srednje i Istočne Europe, novih članica EU-a, ali ne još i europodručja, među kojima je i Hrvatska. Teme izvješća, koje se bavi zajedničkim okvirima za politike i izazovima s kojima se suočavaju ove zemlje, jesu uvođenje eura, bankovna unija – razmatranje mogućnosti pristupanja toj uniji prije uvođenja eura, fiskalni okvir EU-a i reforma mirovinskog sustava, te strukturne reforme usmjerene na veću izvoznu integraciju na tržištu EU-a. Izvješće je rezultat rada stručnih službi MMF-a i predstavnika spomenutih zemalja okupljenih pod njihovim vodstvom u NMS forumu (engl. *New Member States*), a o njemu je neformalno raspravljaо Odbor izvršnih direktora MMF-a bez donošenja zaključaka.

Suradnja i razmjena mišljenja sa stručnjacima MMF-a ostvarena je u 2015. godini i na nizu drugih skupova i foruma. U tom smislu treba izdvojiti posjet izaslanstva Republike Hrvatske Washingtonu u povodu proljetnog zasjedanja IMFC-a te Godišnje skupštine Odbora guvernera MMF-a i Svjetske banke, koja je u 2015. godini održana u Limi, Peru. Treba spomenuti i da su u Hrvatskoj u 2015. godini održane dvije prezentacije Regionalnoga ekonomskog izvješća MMF-a za Srednju, Istočnu i Jugoistočnu Europu. U proljetnom Izvješću razmatrani su kreditni jazovi i mogućnosti oporavka gospodarstva, dok je jensko Izvješće ponajprije obrađivalo fiskalna pitanja i njihov utjecaj na gospodarski rast.

Hrvatska narodna banka fiskalni je agent Republike Hrvatske za MMF i depozitar MMF-a. Slijedom toga, HNB vodi depozitne račune MMF-a u RH te u ime i za račun Republike Hrvatske podmiruje njezine obveze na temelju članstva u MMF-u.

9.3. Banka za međunarodne namire (BIS)

Guverner Hrvatske narodne banke sudjeluje u radu redovitih sastanaka guvernera središnjih banaka članica BIS-a. Na tim se sastancima raspravlja o nizu aktualnih tema iz područja međunarodnog bankarstva i finansija. Posljednje Godišnje izvješće BIS-a prihvaćeno je na redovitoj Godišnjoj općoj skupštini

BIS-a održanoj krajem lipnja 2015., na kojoj je Hrvatsku narodnu banku zastupao zamjenik guvernera. Zaseban i važan oblik suradnje HNB i BIS ostvaruju na području upravljanja međunarodnim pričuvama.

² Nakon što je SAD krajem siječnja 2016. godine prihvatio Izmjene i dopune Statuta MMF-a o reformi Odbora izvršnih direktora (kao i povećanje svoje kvote), stupila je na snagu sedma Izmjena i dopuna Statuta MMF-a o reformi Odbora izvršnih direktora, čime su ispunjeni i svi uvjeti za udvostručenje ukupne kvote MMF-a u okviru 14. opće revizije kvota.

9.4. Suradnja s ostalim međunarodnim finansijskim institucijama

Hrvatska narodna banka, u okviru svoje nadležnosti, ostvaruje suradnju i s nizom ostalih međunarodnih multilateralnih finansijskih institucija i organizacija. Najveći dio te suradnje odnosi se na suradnju s multilateralnim razvojnim bankama u

kojima je Republika Hrvatska članica: skupinom Svjetske banke, Europskom bankom za obnovu i razvoj, Europskom investicijskom bankom, Razvojnom bankom Vijeća Europe i Međumeričkom razvojnom bankom.

Hrvatska narodna banka obavlja poslove službene statistike u skladu s odredbama Zakona o službenoj statistici (NN, br. 103/2003., 75/2009., 59/2012. i 12/2013. – pročišćeni tekst), članka 86. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (NN, br. 75/2008. i 54/2013.) te posebnih zakona.

Tijekom posljednjih nekoliko godina zaposlenici Sektora statistike HNB-a uložili su znatne razvojne napore u svrhu prilagodbe postojećih statistika izvještajnim zahtjevima EU-a. To se ponajprije odnosi na zahtjeve Europske komisije (odnosno njezina statističkog ureda Eurostata) i Europske središnje banke (ESB), koji su postali obvezujući od dana stupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU-a. Najveći metodološki izazovi u tom smislu bili su povezani s uvođenjem Europskog sustava nacionalnih i regionalnih računa 2010 (engl. *European System of National and Regional Accounts*, tzv. ESA 2010) u području statistike financijskih računa i fiskalnih statistika. Osim promjena zbog uvođenja metodologije ESA 2010, na području statistike platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja učinjene su i metodološke prilagodbe zbog uvođenja novoga metodološkog okvira koji propisuje 6. izdanje Priručnika za platnu bilancu i stanje međunarodnih ulaganja (engl. *Balance of Payments and International Investment Position Manual*, BPM6). U području statistike odnosa s inozemstvom, državnih financija i financijskih računa usklajivanje sa standardom ESA 2010 provedeno je krajem listopada 2014., a u području

monetarne i financijske statistike krajem siječnja 2015. godine.

Predstavnici Hrvatske narodne banke sudjelovali su tijekom 2015. godine u radu dvaju odbora, jednog foruma i tri radne skupine pri Eurostatu te u radu Statističkog odbora ESSB-a i njegovih osam radnih grupa, jedne stručne skupine i jedne ekspertne mreže. Osim toga, sudjelovali su aktivno i na stručnim sastancima odbora i radnih skupina pri Banci za međunarodne namire (BIS), Organizaciji za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) i Međunarodnom monetarnom fondu (MMF). Tijekom 2015. godine provedeno je predviđenih sedam redovitih istraživanja i četiri ostala istraživanja iz plana statističkih aktivnosti Republike Hrvatske za tu godinu, a za čiju je provedbu odgovorna Hrvatska narodna banka kao jedan od nositelja službene statistike. Rezultati redovitih statističkih istraživanja Hrvatske narodne banke objavljaju se u publikacijama Hrvatske narodne banke (mjesečno u Biltenu HNB-a i godišnje u Godišnjem izvješću HNB-a) te u publikacijama Državnog zavoda za statistiku (Statističkom ljetopisu, Statističkim informacijama i Mjesečnom statističkom izvješću). Svi spomenuti podaci, uključujući i neke statističke podatke koji se proizvode u drugim organizacijskim jedinicama Hrvatske narodne banke, dostupni su i u okviru rubrike Statistički podaci na internetskoj stranici Hrvatske narodne banke, kao i u publikacijama i na internetskim stranicama međunarodnih financijskih i statističkih institucija.

10.1. Monetarna i financijska statistika

Tijekom 2015. godine nastavljeno je redovito dostavljanje statističkih podataka iz područja monetarne statistike na mješevinoj razini u Europsku središnju banku za sljedeće izvještajne skupove podataka: bilanca monetarnih financijskih institucija (u skladu s Uredbom ESB-a br. 2013/33 o bilancama sektora monetarnih financijskih institucija), kamatne stope kreditnih institucija (u skladu s Uredbom ESB-a br. 2013/34 o statistici kamatnih stopa koje primjenjuju monetarne financijske institucije na depozite i kredite kućanstava i nefinansijskih poduzeća) te statistika investicijskih fondova (prema Uredbi ESB-a br. 2013/38 o statistici sredstava i obveza investicijskih fondova).

Isto tako, nastavljene su i aktivnosti na unaprjeđenju kvalitete prikupljenih podataka u izvještajnom sustavu na temelju Odluke o statističkom i bonitetnom izvješćivanju, te na razvoju izlazne komponente u okružju sustava skladištenja podataka. Tijekom 2015. godine nastavljen je rad na implementaciji metodološkog standarda ESA 2010 u monetarnoj i financijskoj statistici. Krajem siječnja 2015. godine objavljeni su prvi izvještaji uskladeni s ovim standardom te su dostavljeni u ESB. Najveća promjena odnosila se na reklassifikaciju dvaju velikih javnih nefinansijskih društava iz podsektora javnih nefinansijskih društava u podsektor središnje države, a znatan kvantitativni učinak imala je i reklassifikacija kunske pozicija s valutnom klauzulom iz grupne stavke "kunske pozicije" u grupnu stavku "devizne pozicije". Ostale promjene odnosile su se na: 1) uključivanje

i konsolidiranje novčanih fondova u sektor drugih monetarnih financijskih institucija, 2) prvu objavu podataka o transakcijama sektora drugih monetarnih financijskih institucija za odabране pozicije i 3) prvu objavu podataka o stanjima imovine i obveza investicijskih fondova osim novčanih fondova. U lipnju 2015. godine provedena je reklassifikacija Hrvatske banke za obnovu i razvitak iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države te su u skladu s time revidirani i svi izvještaji iz područja monetarne i financijske statistike.

S ciljem održavanja i objave popisa monetarnih kreditnih institucija, investicijskih fondova, relevantnih institucija platnog prometa i posebnih sekuritizacijskih subjekata (FVC) i pripadajućih referentnih podataka, ESB održava središnji registar podataka o institucijama značajnima za statističke potrebe pod nazivom Register baze podataka institucija i povezanih društava (engl. *Register of Institutions and Affiliates Database*, RIAD). Hrvatska narodna banka na tom je području intenzivirala aktivnosti u skladu s najnovijim Smjernicama ESB-a za monetarnu i financijsku statistiku (ECB/2015/15). Hrvatska narodna banka je tijekom 2015. godine u navedeni registar uključila i sve institucije vlasnički povezane s nekom od institucija koje su predmet obuhvata Registra. Kako bi se osigurali podaci potrebni za održavanje RIAD-a, Sektor statistike poduzeo je u 2015. godini niz aktivnosti na objedinjavanju podataka i osiguravanju adekvatnih izvora podataka u okviru HNB-a (Sektor bonitetne regulative

i supervizije, Sektor platnog prometa, Sektor statistike) te je istodobno pokrenuta inicijativa i uspostavljena je komunikacija s Hanfom u radi uspostave automatizirane razmjene podataka o institucijama iz nadležnosti Hanfe. Navedene aktivnosti imaju za cilj uspostavu jedinstvenog registra finansijskih institucija, za potrebe izvještavanja ESB-ove baze RIAD kao i za potrebe ažurnog praćenja stanja finansijskih institucija za sve izvještajne sustave HNB-a.

U 2015. godini unaprijeđen je izvještajni sustav statistike investicijskih fondova na temelju nove odluke i upute, kojima se definira prošireni izvještajni zahtjev. Niz aktivnosti, uz koordinaciju s Hanfom kao nadzornom institucijom koja izvještajni zahtjev propisuje investicijskim fondovima, imao je za cilj osigurati bolju kvalitetu podataka (zasebno iskazivanje transakcija kamate i glavnice, otpisa/isknjižavanja i stanja dospjele i nedospjele glavnice) te ispunjavanje zahtjeva iz nove regulative ESB-a o statistici imovine i obveza investicijskih fondova (ESB/2013/38) kao i regulative ESB-a o statistici monetarnih finansijskih institucija (ESB/2013/33) u dijelu koji se odnosi na novčane fondove.

Nadalje, tijekom godine nastavljena je redovita dnevna dostava Izvješća o dugoročnim kamatnim stopama kao jednom od kriterija konvergencije (*engl. Long Term Interest Rate, LTIR*) u ESB. Ovom se stopom u skladu s člankom 140. stavkom 1.

alinejom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u Izvješću o konvergenciji ispituje stupanj dugoročno održive konvergencije u području dugoročnih kamatnih stopa. Ugovorom definiran kriterij konvergencije dugoročnih kamatnih stopa, u skladu s člankom 14. Protokola o konvergencijskim kriterijima (broj 13), definira da tijekom promatrane godine država članica mora imati prosječnu nominalnu dugoročnu kamatnu stopu koja ne prelazi za više od dva postotna boda kamatnu stopu zabilježenu u najviše tri države članice koje su ostvarile najbolje rezultate s obzirom na stabilnost cijena. Kamatne stope za potrebe ovog kriterija konvergencije mjerse na osnovi prinosa na izdane dugoročne državne obveznice ili usporedive vrijednosne papire. U srpnju 2015. godine, nakon izdanja nove obveznice Republike Hrvatske s izvornim dospjećem od deset godina, provedena je zamjena referentne obveznice za izračun stope LTIR.

U području statistike finansijskih računa u 2015. godini nastavljeno je uskladivanje tromjesečnih finansijskih računa (svih sektora) u skladu s odredbama standarda ESA 2010 i Smjernice ESB-a br. 2013/24 o statističkim izvještajnim zahtjevima ESB-a u području tromjesečnih finansijskih računa. Statistika finansijskih računa redovito se objavljuje na internetskim stranicama HNB-a, Eurostata (godišnji podaci) i ESB-a (tromjesečni podaci).

10.2. Statistika platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja

Razvojne aktivnosti statistike platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja bile su i u 2015. godini usmjerene na unaprjeđenje metodologije radi uskladištanja s izvještajnim zahtjevima Eurostata i ESB-a te potpunog uskladištanja s priručnicima Međunarodnoga monetarnog fonda za platnu bilancu (engl. *Balance of Payments and International Investment Position Manual 6, BPM 6*) i Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj u području statistike inozemnih izravnih ulaganja (engl. *OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment, 4th edition, BD4*).

U prvom dijelu 2015. godine, donošenjem Odluke o

izmjeni i dopuni Odluke o prikupljanju podataka za potrebe sastavljanja platne bilance, stanja inozemnog duga i stanja međunarodnih ulaganja (NN, br. 45/2015.), ukinuto je Agregatno mjesечно izvješće o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima (IU-MI), Agregatno mjesечно izvješće o ulaganjima u dužničke vrijednosne papire (PU-MI) te Mjesečno izvješće o ulaganjima rezidenata u dužničke vrijednosne papire koje su izdali nerezidenti (PU-UDP). Kao novi izvor podataka koji su prikupljeni ukinutim istraživanjima uzimaju se podaci koji se prikupljaju u sklopu statistike vrijednosnih papira.

10.3. Statistika inozemnog duga

Razvojne aktivnosti statistike inozemnog duga bile su u 2015. godini usmjerene na uključivanje novih izvora podataka koji se prikupljaju u sklopu nove statistike vrijednosnih papira, u cilju smanjenja izvještajnog opterećenja za obveznike izvješćivanja, ali i pružanja dodatnih i detaljnijih informacija korisnicima statistike inozemnog duga. Također, provode se daljnja metodološka uskladištanja s priručnikom BPM6 i s odredbama

MMF-ova Vodiča za statistiku inozemnog duga iz 2013. godine (engl. *External Debt Statistics Guide*). Podaci statistike inozemnog duga redovito se objavljaju na internetskim stranicama i u sklopu publikacija Hrvatske narodne banke, Svjetske banke, Banke za međunarodne namire te Međunarodnoga monetarnog fonda.

10.4. Ostale statistike

10.4.1. Statistika vrijednosnih papira

Tijekom 2015. godine aktivnosti statistike vrijednosnih papira bile su usmjerene na usklađivanje podataka izdavanja i ulaganja u vrijednosne papire rezidentnih izdavatelja s odredbama metodološkog standarda ESA 2010. Istodobno, nastavljene su razvojne aktivnosti u dijelu ulaganja rezidenata u vrijednosnice nerezidentnih izdavatelja. U ovom su području, uz uspostavljenе redovite procedure prihvata skrbničkih podataka te podataka o ulaganjima finansijskih institucija (monetarna statistika, statistika investicijskih fondova, osiguravajućih društava i mirovinskih fondova), uspostavljenе i procedure obrade podataka i izračuna stanja i transakcija korištenjem baze podataka ESB-a i CSDB (engl. *Centralized Securities Data Base*). Također, definirane su i procedure izrade izvješća o ulaganjima rezidenata u vrijednosnice nerezidentnih izdavatelja.

Uz izvješća statistike izdavanja vrijednosnih papira koja se dostavljaju u ESB za potrebe Istraživanja finansijskih tržišta (engl. *Financial Markets Survey*) nastavljeno je i redovito mjesečno ažuriranje podataka o vrijednosnicama koje izdaju rezidenti RH u okviru baze CSDB uz poštivanje svih procedura i protokola te baze koje propisuje ESB. Izvršenjem navedenih aktivnosti zaokružene su pripremne radnje za objavu podataka statistike vrijednosnih papira, koja je planirana početkom 2016. godine.

10.4.2. Opća ekonomска statistika

U skladu s odredbama Zakona o službenoj statistici i ulozi statistike HNB-a u sustavu službene statistike Republike Hrvatske i u skladu s odredbama revidiranoga Eurostatova Kompendija statističkih zahtjeva, tijekom 2015. godine za statistička istraživanja iz djelokruga HNB-a napravljen je Godišnji provedbeni plan za 2016. godinu te Izvješće o provođenju statističkih aktivnosti za 2014. godinu. Na osnovi članstva u BIS Data Bank, statističke baze vremenskih serija dostavljane su dva puta mjesečno, uz redovito ažuriranje podataka i metapodataka. Aktivnosti vezane uz redovito objavljivanje statističkih podataka u skladu s Posebnim standardom statističkog izvješćivanja (engl. *Special Data Dissemination Standard*, SDDS) Međunarodnoga monetarnog fonda odvijale su se prema kalendaru izvješćivanja. Osim toga, započeo je rad na izradi nekih eksperimentalnih statistika i anketnih istraživanja za potrebe izvješćivanja

ESB-a, koje su prethodno uvrštene u Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske za 2015. godinu kao "ostale statističke aktivnosti". Na osnovi svih dostupnih podataka iz statističkih i administrativnih baza podataka izrađen je izvještajni set podataka o Strukturnim pokazateljima stanovanja za Republiku Hrvatsku, koji se redovito dostavlja u ESB. Isto tako, u suradnji s DZS-om provedena je pilot-faza istraživanja o financijama i potrošnji kućanstava (na temelju metodološkog okvira ESB-a za tzv. *Household Finance and Consumption Survey*, HFCS).

10.4.3. Statistika državnih financija

Tijekom 2015. godine nastavljen je rad na usklađivanju postojećih statistika državnih financija iz djelokruga HNB-a s odredbama novoga statističkog standarda ESA 2010 (i pripadajućeg Priručnika o državnom deficitu i dugu) te Smjernica ESB-a br. 2013/23 o statistici državnih financija. Poboljšan je postupak izračuna stanja izdanih jamstava opće države, a kod definiranja sektorskog obuhvata sektora države radilo se na implementaciji dodatnih pravila i postupaka koje je tijekom 2015. godine uveo Eurostat. HNB je redovito u svojim publikacijama objavljivao mjesečne podatke o konsolidiranom dugu opće države (tzv. dug prema kriterijima iz Maastrichta). Osim toga, redovito su izrađivani i dostavljani u Eurostat tromjesečni podaci o finansijskim računima i dugu opće države. Izvješće o detaljnim strukturama duga opće države te druga izvješća po potrebi. Statistika državnih financija za potrebe ESB-a sastavljena je i dostavljena ESB-u tijekom travnja i listopada 2015. godine. Tijekom godine zaposlenici su aktivno sudjelovali u radu nacionalnih struktura osnovanih na temelju važećega tripartitnog Sporazuma o suradnji na području nacionalnih računa opće države i s njima povezanih statistika, kao što su Odbor za provođenje Sporazuma o suradnji, Pododbor za sektorsku klasifikaciju institucionalnih jedinica te Radna skupina za izradu izvješća o prekomjernom proračunskom manjku (engl. *Excessive Deficit Procedure*, EDP). U veljači 2015. predstavnici HNB-a sudjelovali su na sastancima u sklopu dijaloškog posjeta Eurostata vezanog uz statistiku Postupka u slučaju prekomjernoga proračunskog manjka (engl. *EDP Dialogue Visit*) u Republici Hrvatskoj. Tijekom godine pokrenut je i razvoj sustava za prikupljanje podataka o vlasničkim udjelima države u kapitalu trgovačkih društava.

Financijski izvještaji Hrvatske narodne banke

Izvješće neovisnog revizora Savjetu Hrvatske narodne banke

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Hrvatske narodne banke koji obuhvačaju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. prosinca 2015. godine, izvještaj o dobiti ili gubitku, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te sažetak značajnih računovodstvenih politika i drugih objašnjavajućih informacija.

Odgovornost Rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju tih finansijskih izvještaja u skladu s Medunarodnim standardima finansijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije i za one interne kontrole za koje Rukovodstvo odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili pogreške.

Revizorova odgovornost

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o tim finansijskim izvještajima temeljeno na našoj reviziji. Reviziju smo obavili u skladu s Medunarodnim revizijskim standardima. Ti standardi zahtijevaju da postupamo u skladu s etičkim zahtjevima i planiramo te obavimo reviziju kako bismo stekli razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji bez značajnog pogrešnog prikazivanja.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobivanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci ovise o revizorovoj prosudbi, kao i o procjeni rizika značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja uslijed prijevare ili pogreške. U stvaranju tih procjena rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja subjekta, kako bi se oblikovali revizijski postupci koji su primjereni u okolnostima, ali ne i za namjenu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola subjekta. Revizija također uključuje ocjenjivanje primjerenoći primijenjenih računovodstvenih politika i razumnosti računovodstvenih procjena koje je stvorilo Rukovodstvo, kao i ocjenjivanje cjelokupne prezentacije finansijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše revizijsko mišljenje.

Izvješće neovisnog revizora Savjetu Hrvatske narodne banke (nastavak)

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Hrvatske narodne banke na dan 31. prosinca 2015. godine, njenu finansijsku uspješnost i njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije.

Ostalo

Finansijski izvještaji Hrvatske narodne banke na dan i za godinu koja je završila 31. prosinca 2014. godine revidirani su od strane drugog revizora, u čijem je izvješću izdanom 27. veljače 2015. godine izraženo pozitivno mišljenje na te finansijske izvještaje.

KPMG Croatia d.o.o. za reviziju

Ivana Lučića 2a
10000 Zagreb
Hrvatska

U ime i za KPMG Croatia d.o.o. za reviziju:

Goran Horvat
KPMG Croatia
d.o.o. za reviziju
Ivana Lučića 2a, 10000 Zagreb
Direktor, Hrvatski ovlašteni revizor

Zagreb, 29. ožujka 2016.

KPMG Hungaria Kft.

Váci út 31.
1134 Budimpešta
Mađarska

U ime i za KPMG Hungaria Kft.:

István Henye
Partner

KPMG HUNGARIA KFT.
1134 Budapest
Váci ut 31
6

Budimpešta, 29. ožujka 2016.

Izvještaj o dobiti ili gubitku

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2015.	2014.
Kamatni i srođni prihodi	3	654.992	765.914
Kamatni i srođni rashodi	4	(37.222)	(8.697)
Neto kamatni prihod/(rashod)		617.770	757.217
Prihodi od naknada i provizija	5	47.112	45.614
Troškovi naknada i provizija		(13.275)	(11.817)
Neto prihod/(rashod) od naknada i provizija		33.837	33.797
Prihodi od dividenda		5.241	4.497
Neto rezultat od ulaganja – metoda udjela		1.285	392
Neto rezultat od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	6	(71.637)	42.920
Umanjenje vrijednosti nekretnina		–	(17.248)
Neto tečajne razlike	7	1.588.178	2.218.622
Ostali prihodi	8	129.599	4.780
Prihod od poslovanja		2.304.273	3.044.977
Troškovi poslovanja	9	(318.781)	(305.493)
Smanjenje/(povećanje) umanjenja vrijednosti i rezervacija	10	46.319	751
Dobit ili gubitak		2.031.811	2.740.235
– raspoređeno u opće pričuve		(1.548.763)	(2.223.887)
– raspoređeno u državni proračun		(483.048)	(516.348)

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	2015.	2014.
Dobit ili gubitak		2.031.811	2.740.235
Ostala sveobuhvatna dobit			
Stavke koje se neće naknadno prenijeti u dobit ili gubitak			
Promjene viška utvrđenog realizacijom (MRS 16)		–	(9.485)
Neto ostala sveobuhvatna dobit		–	(9.485)
Ukupna sveobuhvatna dobit		2.031.811	2.730.750

Izvještaj o finansijskom položaju

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Bilješka	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Imovina			
Gotovina i sredstva na tekućim računima kod drugih banaka	11	3.505.509	3.879.656
Depoziti kod drugih banaka	12	5.615.019	16.600.099
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	13	29.840.319	35.178.895
Krediti	14	60	66
Obratni repo ugovori	15	26.666.037	5.563.893
Ulaganja koja se drže do dospijeća	16	36.239.360	33.210.002
Sredstva kod Međunarodnoga monetarnog fonda	17	6.496.690	6.122.613
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	18	60.218	60.218
Ulaganja obračunata metodom udjela	19	21.247	19.961
Obračunate kamate i ostala imovina	20	433.580	354.018
Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna imovina	21	581.509	580.357
UKUPNO IMOVINA		109.459.548	101.569.778
Obveze			
Novčanice i kovani novac u optjecaju	22	25.317.915	23.155.977
Obveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	23	42.353.938	43.990.218
Repo ugovori	24	9.453.298	-
Obveze prema državi i državnim institucijama	25	8.076.829	11.609.170
Obveze prema Međunarodnome monetarnom fondu	26	6.472.519	6.099.796
Obračunate kamate i ostale obveze	27	1.105.093	1.583.424
Ukupno obveze		92.779.592	86.438.585
Kapital			
Temeljni kapital	28	2.500.000	2.500.000
Pričuve	28	14.179.956	12.631.193
Ukupno kapital		16.679.956	15.131.193
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE		109.459.548	101.569.778

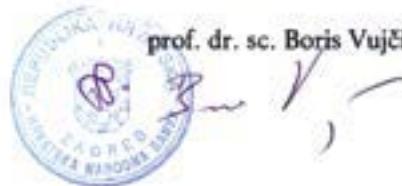
Finansijske izvještaje Hrvatske narodne banke odobrili su dana 29. ožujka 2016.:

Direktor Direkcije računovodstva:

Ivan Branimir Jurković

Guverner:

prof. dr. sc. Boris Vujčić

Izvještaj o promjenama kapitala

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Temeljni kapital	Opće pričuve	Revalorizacijske pričuve za nekretnine	Ukupne pričuve	Dobit ili gubitak	Ukupno kapital
Stanje 1. siječnja 2014.	2.500.000	10.052.039	364.752	10.416.791	–	12.916.791
Dobit ili gubitak	–	–	–	–	2.740.235	2.740.235
Ostala sveobuhvatna dobit		–	(9.485)	(9.485)	–	(9.485)
Ukupna sveobuhvatna dobit	–	–	(9.485)	(9.485)	2.740.235	2.730.750
Amortizacija revaloriziranih nekretnina	–	5.687	(5.687)	–	–	–
Raspodjela dobiti u opće pričuve	–	2.223.887	–	2.223.887	(2.223.887)	–
Raspodjela dobiti u državni proračun	–	–	–	–	(516.348)	(516.348)
Stanje 31. prosinca 2014. / 1. siječnja 2015.	2.500.000	12.281.613	349.580	12.631.193	–	15.131.193
Dobit ili gubitak	–	–	–	–	2.031.811	2.031.811
Ostala sveobuhvatna dobit	–	–	–	–	–	–
Ukupna sveobuhvatna dobit	–	–	–	–	2.031.811	2.031.811
Amortizacija revaloriziranih nekretnina	–	5.234	(5.234)	–	–	–
Raspodjela dobiti u opće pričuve	–	1.548.763	–	1.548.763	(1.548.763)	–
Raspodjela dobiti u državni proračun	–	–	–	–	(483.048)	(483.048)
Stanje 31. prosinca 2015.	2.500.000	13.835.610	344.346	14.179.956	–	16.679.956

Izvještaj o novčanim tokovima

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2015.	2014.
Novčani tok od poslovnih aktivnosti		
Primljene kamate	998.503	1.013.553
Plaćene kamate	(46.150)	(12.104)
Primljene naknade i provizije	46.454	45.350
Plaćene naknade i provizije	(6.533)	(5.192)
Primljene dividende	5.241	4.497
Ostali primici	136.044	37.720
Plaćeni troškovi	(301.011)	(263.394)
	832.548	820.430
Promjene u poslovnim sredstvima i obvezama		
Smanjenje/(povećanje) depozita i obratnih deviznih repo ugovora kod drugih banaka	(9.076.804)	(466.551)
Smanjenje/(povećanje) kredita i obratnih kunskih repo ugovora	(157.994)	6
Smanjenje/(povećanje) vrijednosnih papira namijenjenih trgovaju	7.950.747	4.503.276
Smanjenje/(povećanje) sredstava povjerenih na upravljanje međunarodnim finansijskim institucijama	(1.409.126)	–
Smanjenje/(povećanje) vrijednosnih papira koji se drže do dospijeća	(3.423.275)	(3.585.981)
Smanjenje/(povećanje) ostalih sredstava	(35.167)	(62.617)
Povećanje/(smanjenje) obveza prema MMF-u	(58)	(20)
Povećanje/(smanjenje) gotovog novca u optjecaju	2.161.938	1.171.030
Povećanje/(smanjenje) obveza po repo ugovorima i ostalih obveza prema bankama i drugim finansijskim institucijama	10.484.094	(1.550.934)
Povećanje/(smanjenje) obveza prema državi i državnim institucijama	(3.467.993)	(3.895.280)
Povećanje/(smanjenje) obveza prema Europskoj komisiji	(253.327)	3.906
Povećanje/(smanjenje) ostalih obveza	(160.032)	274.344
	2.613.003	(3.608.821)
Neto novčani tok od poslovnih aktivnosti	3.445.551	(2.788.391)
Novčani tok od ulagačkih aktivnosti		
Kupnja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	(21.951)	(29.270)
Uplata kapitala u ESB	–	(242)
Neto novčani tok od ulagačkih aktivnosti	(21.951)	(29.512)
Novčani tok od finansijskih aktivnosti		
Nova emisija blagajničkih zapisa	1.437.197	1.577.740
Otkup blagajničkih zapisa	(4.614.636)	(2.002.488)
Uplate raspoređenog viška prihoda u proračun Republike Hrvatske	(516.348)	(431.973)
Neto novčani tok od finansijskih aktivnosti	(3.693.787)	(856.721)
Učinak promjene tečaja – pozitivne/(negativne) tečajne razlike na novac i novčane ekvivalente	61.254	163.981
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenta	(208.933)	(3.510.643)
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	6.668.723	10.179.366
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja (bilješka br. 31)	6.459.790	6.668.723

Bilješke uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. prosinca 2015.

Bilješka br. 1 – Opći podaci i računovodstveni standardi

1.1. Opći podaci

Hrvatska narodna banka središnja je banka Republike Hrvatske sa sjedištem u Zagrebu, na Trgu hrvatskih velikana 3. Njezin je status utvrđen Zakonom o Hrvatskoj narodnoj banci. Hrvatska narodna banka u vlasništvu je Republike Hrvatske, koja jamči za njezine obveze, a u ostvarivanju svojeg cilja i u izvršavanju svojih zadataka samostalna je i neovisna. Osnovni je cilj Hrvatske narodne banke održavanje stabilnosti cijena.

Hrvatska narodna banka obavještava Hrvatski sabor o finansijskom stanju, stupnju ostvarenja stabilnosti cijena i provedbi monetarne politike, a zastupa je guverner Hrvatske narodne banke.

Zadaci koje Hrvatska narodna banka obavlja u okviru Ustava i Zakona jesu:

- utvrđivanje i provođenje monetarne i devizne politike
- držanje međunarodnih pričuva Republike Hrvatske i upravljanje njima
- izdavanje novčanica i kovanog novca
- izdavanje i oduzimanje odobrenja i suglasnosti u skladu sa zakonima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija, kreditnih unija, institucija za platni promet, institucija za elektronički novac i platnih sustava te devizno poslovanje i poslovanje ovlaštenih mjenjača
- obavljanje poslova supervizije i nadzora u skladu sa zakonima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija, kreditnih unija, institucija za platni promet, institucija za elektronički novac i platnih sustava
- vođenje računa kreditnih institucija i obavljanje platnog prometa po tim računima, davanje kredita kreditnim institucijama i primanje u depozit sredstava kreditnih institucija
- uređivanje i unapređivanje sustava platnog prometa
- obavljanje zakonom utvrđenih poslova za Republiku Hrvatsku
- donošenje podzakonskih propisa u poslovima iz njezine nadležnosti
- pridonošenje stabilnosti finansijskog sustava u cjelini i
- obavljanje ostalih, zakonom utvrđenih poslova.

Tijela su Hrvatske narodne banke Savjet Hrvatske narodne banke i guverner Hrvatske narodne banke.

Savjet Hrvatske narodne banke sastoji se od osam članova, a čine ga guverner, zamjenik guvernera i šest viceguvernera Hrvatske narodne banke.

Savjet Hrvatske narodne banke nadležan je i odgovoran za ostvarivanje cilja i izvršavanje zadataka Hrvatske narodne banke te utvrđuje politike povezane s djelovanjem Hrvatske narodne banke.

Članovi su Savjeta Hrvatske narodne banke:

- prof. dr. sc. Boris Vujčić, guverner
- Relja Martić, zamjenik guvernera
- mr. sc. Tomislav Presečan, viceguverner
- mr. sc. Vedran Šošić, viceguverner
- Damir Odak, viceguverner
- dr. sc. Michael Faulend, viceguverner
- Bojan Fras, viceguverner
- Neven Barbaroša, viceguverner.

1.2. Računovodstveni standardi

Financijski izvještaji Hrvatske narodne banke pripremljeni su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji obuhvaćaju Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), njihove dopune i povezana tumačenja te Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (MSFI), njihove dopune i povezana tumačenja, koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u službenom listu Europske unije. Priprema financijskih izvještaja Hrvatske narodne banke u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su na snazi u EU-u regulirana je odredbama Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci i Zakona o računovodstvu.

1.2.1. Primjena novih i revidiranih standarda i izmjene u računovodstvenim politikama

Financijski izvještaji za tekuće izvještajno razdoblje izrađeni su prema istim računovodstvenim politikama koje su primijenjene na financijske izvještaje za godinu koja je završila 31. prosinca 2014., uz primjenu standarda i tumačenja koji se moraju primijeniti u EU-u od 1. siječnja 2015. Uvođenje tih standarda nema znatnog utjecaja na financijske izvještaje za 2015. godinu.

1.2.1.1. Standardi i tumačenja objavljeni u EU-u s primjenom za godišnja razdoblja koja počinju od 1. siječnja 2015. primjenjeni u sastavljanju financijskih izvještaja za 2015.

Sljedeća tablica prikazuje novo tumačenje Međunarodnog odbora za tumačenje financijskog izvještavanja (MOTFI) i izmjene postojećih standarda koji su objavljeni u 2014. godini s obveznom primjenom od 1. siječnja 2015.

Službeni list EU-a	Standard/Tumačenje
OJ L 175/2014	Tumačenje 21 – Pristojbe
OJ L 365/2014	Godišnja poboljšanja MSFI-ja, ciklus 2011. – 2013.:
	MSFI 3 – Poslovna spajanja (izmjene i dopune)
	MSFI 13 – Mjerenje fer vrijednosti (izmjene i dopune)
	MRS 40 – Ulaganje u nekretnine (izmjene i dopune)

Primjena navedenih standarda nema znatnog utjecaja na financijske izvještaje Hrvatske narodne banke u tekućem razdoblju.

1.2.1.2. Standardi i tumačenja objavljeni u EU-u s primjenom za godišnja razdoblja koja počinju od 1. veljače 2015. koji nisu primjenjeni u sastavljanju financijskih izvještaja za 2015.

U izvještajnom razdoblju objavljene su izmjene i dopune postojećih standarda s obveznom primjenom za Hrvatsku narodnu banku od 1. siječnja 2016., kako je prikazano u sljedećoj tablici.

Službeni list EU-a	Standard/tumačenje
OJ L 5/2015	Godišnja poboljšanja MSFI-ja, ciklus 2010. – 2012.:
	MSFI 2 – Plaćanje temeljeno na dionicama (izmjene i dopune)
	MSFI 3 – Poslovna spajanja (izmjene i dopune)
	MSFI 8 – Poslovni segmenti (izmjene i dopune)
	MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (izmjene i dopune)
	MRS 24 – Objavljivanje povezanih stranaka (izmjene i dopune)
	MRS 38 – Nematerijalna imovina (izmjene i dopune)
	MRS 19 – Primanja zaposlenih (izmjene i dopune)

Primjena izmjena i dopuna navedenih standarda neće imati znatnog utjecaja na financijske izvještaje Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka nije izabrala mogućnost najranijeg datuma primjene novih standarda, izmjena i dopuna standarda te njihovih tumačenja, donesenih od strane EU-a, čija je primjena u 2015., s obzirom na početak financijske godine koji je određen 1. siječnja, dobrovoljna (neobvezna).

1.2.1.3. Standardi i tumačenja objavljeni u EU-u s primjenom za godišnja razdoblja koja počinju od 1. siječnja 2016.

Sljedeća tablica prikazuje izmjene i dopune standarda koji su objavljeni u 2015. godini s obveznom primjenom od 1. siječnja 2016.

Službeni list EU-a	Standard/Tumačenje
OJ L 306/2015	MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (izmjene i dopune)
	MRS 41 – Poljoprivreda (izmjene i dopune)
OJ L 307/2015	MSFI 11 – Zajednički poslovi (izmjene i dopune)
OJ L 317/2015	MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (izmjene i dopune)
	MRS 38 – Nematerijalna imovina (izmjene i dopune)
OJ L 330/2015	Godišnja poboljšanja MSFI-ja, ciklus 2012. – 2014.: MSFI 5 – Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja (izmjene i dopune)
	MSFI 7 – Financijski instrumenti: objavljivanje (izmjene i dopune)
	MRS 19 – Primanja zaposlenih (izmjene i dopune)
	MRS 34 – Financijsko izvještavanje za razdoblja tijekom godine (izmjene i dopune)
	OJ L 333/2015 MRS 1 – Prezentiranje financijskih izvještaja (izmjene i dopune)
OJ L 336/2015	MRS 27 – Nekonsolidirani financijski izvještaji (izmjene i dopune)

Primjena izmjena i dopuna navedenih standarda neće imati znatnog utjecaja na finansijske izvještaje Hrvatske narodne banke.

Hrvatska narodna banka nije izabrala mogućnost najranijeg datuma primjene novih standarda, izmjena i dopuna standarda te njihovih tumačenja, donesenih od EU-a, čija je primjena u 2015., s obzirom na početak finansijske godine koji je određen 1. siječnja, dobrovoljna (neobvezna).

1.2.1.4. Standardi i tumačenja koji nisu doneseni u EU-u

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (engl. *International Accounting Standards Board – IASB*) i Međunarodni odbor za tumačenje finansijskog izvještavanja (engl. *International Financial Reporting Interpretations Committee – IFRIC*) objavili su određeni broj novih standarda i tumačenja koji još nisu doneseni u EU-u. Procjenjuje se da će najznačajniji utjecaj na pripremu finansijskih izvještaja Hrvatske narodne banke imati MSFI 9 – Financijski instrumenti, koji zamjenjuje MRS 39 – Financijski instrumenti: priznavanje i mjerjenje.

MSFI 9 – Financijski instrumenti donosi promjene u klasifikaciji i mjerenu finansijskih instrumenata, umanjenju vrijednosti i računovodstvu zaštite. Odbor za međunarodne računovodstvene standarde donio je konačnu verziju ovog standarda u srpnju 2014. s primjenom na godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2018. ili nakon toga, a dopuštena je ranija primjena. MSFI 9 još nije donesen u Europskoj uniji, a procjenjuje se da će njegova primjena imati najveći utjecaj na klasifikaciju i mjerjenje finansijskih instrumenata Hrvatske narodne banke.

1.2.2. Osnova pripreme

Finansijski izvještaji sastavljeni su primjenom obračunske metode i načela povjesnog troška, osim kod finansijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak koja se mjeri po fer vrijednosti te zemljišta i zgrada koji se iskazuju u revaloriziranom iznosu, što je njihova fer vrijednost na datum revalorizacije umanjena za naknadno akumuliranu amortizaciju za zgrade i naknadno akumulirane gubitke od umanjenja.

Funkcijska valuta i valuta prezentiranja Hrvatske narodne banke jest kuna. Finansijski izvještaji izraženi su u tisućama kuna.

Finansijski izvještaji temelje se na pretpostavci o vremenskoj neograničenosti poslovanja.

1.2.3. Primjena procjena i prosudbi

Pri pripremi ovih finansijskih izvještaja rukovodstvo se koristilo određenim prosudbama, procjenama i pretpostavkama koje utječu na primjenu računovodstvenih politika te na objavljene iznose imovine, obveza, prihoda i rashoda. Te se procjene temelje na najboljim saznanjima rukovodstva o aktualnim događajima i radnjama, a stvarni se rezultati na kraju mogu razlikovati od tih procjena.

Značajne prosudbe rukovodstva u primjeni računovodstvenih politika te osnovni izvori neizvjesnosti procjena isti su kao i oni primijenjeni pri pripremi godišnjih finansijskih izvještaja za 2014.

1.2.3.1. Fer vrijednost i hijerarhija fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi se primila za prodanu imovinu ili platila za prenesenu obvezu u uobičajenoj transakciji između sudionika na tržištu na dan mjerena (izlazna cijena).

Tehnike mjerena koje se primjenjuju pri određivanju fer vrijednosti jesu tržišni, troškovni i dobitni pristup. Tržišni pristup koristi se cijenama i drugim relevantnim informacijama iz tržišnih transakcija identičnom ili sličnom imovinom ili obvezama. Troškovni pristup tehnika je vrednovanja kojom se dobiva iznos koji bi bio potreban u sadašnjem trenutku da bi se zamijenio uslužni kapacitet neke imovine (koji se često naziva i tekući trošak zamjene). Dobitni pristup svodi buduće iznose (npr. novčani tok ili prihode i rashode) na jedan tekući (tj. diskontirani) iznos.

Hijerarhija fer vrijednosti sastoji se od tri razine podataka koji ulaze u tehnike vrednovanja kojima se mjeri fer vrijednost:

- razina 1 – ulazni podaci jesu cijene koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu odnosno obveze koje su subjektu dostupne na datum mjerena
- razina 2 – ulazni podaci jesu ulazni podaci koji nisu cijene koje kotiraju i vidljivi su za predmetnu imovinu odnosno obvezu, bilo izravno bilo neizravno
- razina 3 – ulazni podaci jesu ulazni podaci o predmetnoj imovini odnosno obvezi koji nisu vidljivi (nije riječ o dostupnim provjerljivim tržišnim podacima).

U postupku mjerena fer vrijednosti primjenjuju se primjerene tehnike mjerena za koje su dostupni potrebni podaci, uz maksimalnu upotrebu vidljivih i minimalnu upotrebu ulaznih podataka koji nisu vidljivi na aktivnom tržištu.

Hrvatska narodna banka priznaje reklassifikacije između pojedinih razina fer vrijednosti na kraju izvještajnog razdoblja u kojem se dogodila promjena.

Detaljnije objave o mjerenu fer vrijednosti finansijske imovine i obveza nalaze se u bilješci br. 33.

1.2.3.2. Gubici od umanjenja finansijske imovine

Potreba za umanjenjem vrijednosti finansijske imovine procjenjuje se kako je opisano u računovodstvenoj politici o umanjenju vrijednosti finansijske imovine (bilješka br. 2.6.5.).

Na datum izvještavanja Hrvatska narodna banka nije imala finansijske imovine umanjene vrijednosti.

Hrvatska narodna banka nije formirala rezerviranja za nastale, a neprepoznate kreditne gubitke s obzirom na visoku kvalitetu svoje kreditne aktive zbog koje nije imala specifičnih kreditnih gubitaka.

1.2.3.3. Neizvjesnost procjena vezanih uz sudske sporove

Hrvatska narodna banka formirala je rezervacije za sudske sporove u iznosu od 3.010 tisuća kuna (2014.: 25.380 tisuća kuna). Rukovodstvo vjeruje da su navedene rezervacije dosta.

1.2.3.4. Ulaganja koja se drže do dospijeća

Hrvatska narodna banka primjenjuje smjernice MRS-a 39 – Financijski instrumenti: priznavanje i mjerjenje za raspoređivanje neizvedene finansijske imovine s fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim dospijećem u portfelj koji se drži do dospijeća. Ova klasifikacija zahtijeva značajnu prosudbu. Pri donošenju te prosudbe Hrvatska narodna banka procjenjuje svoju namjeru i sposobnost držanja tih ulaganja do dospijeća.

1.2.4. Promjene u prezentaciji financijskih izvještaja 2014. godine

Struktura pozicija Troškovi naknada i provizija te Troškovi poslovanja promijenjena je u odnosu na objavljene podatke za 2014. godinu na način da su, u skladu s najboljom izvještajnom praksom, određeni troškovi u iznosu od 3.367 tisuća kuna reklassificirani iz pozicije Troškovi poslovanja u poziciju Troškovi naknada i provizija.

Nerealizirani dobici od promjene fer vrijednosti plemenitih metala u iznosu od 16 tisuća kuna reklassificirani su iz pozicije Neto rezultat revalorizacije u poziciju Neto rezultat od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Obratni repo ugovori u iznosu od 5.563.893 tisuće kuna izdvojeni su iz pozicije Depoziti kod drugih banaka u poziciju Obratni repo ugovori.

Plemeniti metali u iznosu od 5.880 tisuća kuna reklassificirani su iz pozicije Obračunate kamate i ostala imovina u poziciju Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Ostala materijalna imovina u iznosu od 4.548 tisuće kuna reklassificirana je iz pozicije Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna imovina u poziciju Obračunate kamate i ostala imovina.

Navedene su reklassifikacije samo prezentacijske prirode te nemaju utjecaj na rezultat za godinu ili kapital.

Bilješka br. 2 – Sažetak značajnih računovodstvenih politika

2.1. Kamatni prihodi i rashodi

U kamatne prihode uključuju se i prihodi od kupona finansijskih instrumenata. Kamatni prihodi uvećavaju se za obračunatu amortizaciju diskonta na kupljene vrijednosne papire, a umanjuju se za obračunatu amortizaciju premije na kupljene vrijednosne papire.

Prihodi od kamata za finansijske instrumente koji se mjere po amortiziranom trošku priznaju se u Izvještaju o dobiti ili gubitku primjenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa jest kamatna stopa koja točno diskontira procijenjena buduća novčana plaćanja ili primitke tijekom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraćeg razdoblja, do neto knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obvezne.

Prihod od kamata na dužničke vrijednosne papire po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak priznaje se korištenjem nominalne kuponske kamatne stope.

Obračunate kamate koje proizlaze iz negativnih kamatnih stopa na finansijsku imovinu prikazuju se kao kamatni rashod.

Obračunate kamate koje proizlaze iz negativnih kamatnih stopa na finansijske obveze prikazuju se kao kamatni prihod.

2.2. Prihodi od naknada i provizija i troškovi naknada i provizija

Prihodi od naknada i provizija zarađeni pružanjem usluga Hrvatske narodne banke priznaju se u trenutku pružanja usluge.

Troškovi naknada i provizija iskazuju se u Izvještaju o dobiti ili gubitku u razdoblju u kojemu su usluge primljene.

2.3. Prihodi od dividenda

Prihodi od dividenda na vlasničke vrijednosne papire priznaju se u Izvještaju o dobiti ili gubitku u trenutku nastanka prava na primitak dividende.

2.4. Prihodi i rashodi na osnovi tečajnih razlika

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se u kune prema tečaju važećem na dan transakcije. Imovina i obveze iskazani u stranim valutama ponovo se preračunavaju na datum izvještaja o finansijskom položaju primjenom tečaja važećeg na taj datum. Dobici i gubici nastali preračunavanjem priznaju se u dobit ili gubitak razdoblja u kojemu su nastali. Preračunavanje se obavlja prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke.

Prihodi i rashodi nastali pri kupoprodaji deviza uključuju se u realizirane prihode i rashode razdoblja u kojemu su nastali. Sve ostale tečajne razlike iskazuju se kao nerealizirani dobici ili gubici u razdoblju kada se pojave.

Nemonetarna imovina i obveze u stranim valutama koje su iskazane po povijesnom trošku primjenom tečaja na datum transakcije ne preračunavaju se ponovo na datum izvještaja o finansijskom položaju, tj. tečajne se razlike ne utvrđuju.

Tečajevi najznačajnijih valuta na dan 31. prosinca 2015. iznosili su:

1 USD = 6,991801 HRK (2014.: 6,302107 HRK)
 1 EUR = 7,635047 HRK (2014.: 7,661471 HRK)
 1 XDR = 9,688748 HRK (2014.: 9,130556 HRK).

2.5. Prihodi i rashodi rezerviranja

Prihodi ili rashodi nastali na osnovi rezerviranja priznaju se u izvještaju o dobiti ili gubitku na kraju obračunskog razdoblja na koje se odnose.

Hrvatska narodna banka priznaje rezervaciju ako ima sadašnju pravnu ili izvedenu obvezu koja je nastala na temelju prošlih događaja, ako postoji vjerojatnost da će za podmirenje obveze biti potreban odljev resursa te ako je moguće pouzdano procijeniti iznos obveze. Ako sva tri navedena uvjeta nisu ispunjena, rezervacija se ne priznaje.

2.6. Financijski instrumenti

2.6.1. Klasifikacija

Financijska imovina Hrvatske narodne banke razvrstava se u sljedeće kategorije:

a) Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Ova kategorija obuhvaća utržive dužničke vrijednosne papire koji su stečeni uglavnom radi prodaje ili ponovnog otkupa u bližoj budućnosti. U ovu kategoriju svrstavaju se i sredstva povjerena na upravljanje međunarodnim institucijama i plemeniti metali.

b) Ulaganja koja se drže do dospijeća

Ova kategorija obuhvaća ulaganja u dužničke vrijednosne papire koje Hrvatska narodna banka namjerava i može držati do dospijeća.

c) Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja neizvedena su finansijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima, koja nije kotirana na aktivnom tržištu.

U kategoriju zajmova i potraživanja klasificiraju se novac, depoziti kod banaka i bankovnih institucija, obratni repo ugovori, krediti, potraživanja od kupaca i druga potraživanja koja čine finansijsku imovinu.

d) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Ova kategorija finansijske imovine obuhvaća ulaganja Hrvatske narodne banke u vlasničke vrijednosne papire međunarodnih finansijskih institucija, na temelju kojih je ostvarila članstvo u tim institucijama, te sudjelujući interes Hrvatske narodne banke u Europskoj središnjoj banci ostvaren uplatom dijela upisanoga kapitala Europske središnje banke.

Hrvatska narodna banka klasificira svoje finansijske obveze kao ostale finansijske obveze.

2.6.2. Priznavanje i prestanak priznavanja

Hrvatska narodna banka priznaje i prestaje priznavati finansijske instrumente na datum namire.

2.6.3. Reklasifikacija

Vrijednosni papiri mogu se reklasificirati iz kategorije po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak ako se više ne drže radi prodaje ili reotkupa u bližoj budućnosti. Reklasifikacija u kategoriju ulaganja koja se drže do dospijeća moguća je samo u rijetkim okolnostima i ako postoje namjera i sposobnost da se vrijednosni papiri zadrže do dospijeća.

2.6.4. Utvrđivanje vrijednosti

Vrijednost finansijskih instrumenata početno se priznaje prema njihovoj fer vrijednosti uvećanoj, u slučaju finansijske imovine ili finansijske obveze koja se ne vodi po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, za transakcijske troškove.

Poslije početnog priznavanja finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak naknadno se mjeri po njezinoj fer vrijednosti. Dobici i gubici od promjene fer vrijednosti ove imovine priznaju se u Izvještaju o dobiti ili gubitku.

Vrijednosni papiri koji se drže do dospijeća obuhvaćaju dužničke vrijednosne papire s fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim dospijećem. Mjere se prema amortiziranom trošku s pomoću metode efektivne kamatne stope i podložni su umanjenju vrijednosti.

Zajmovi i potraživanja naknadno se mjere po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju naknadno se mjeri po fer vrijednosti, osim ulaganja u vlasničke instrumente, koji nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti, a koji se mjere po trošku stjecanja.

Finansijske obveze klasificiraju se kao ostale finansijske obveze i naknadno se mjere po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, s iznimkom novčanica i kovanica u optjecaju, koje se iskazuju po nominalnoj vrijednosti.

2.6.5. Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Financijska imovina procjenjuje se na datum izvještaja o finansijskom položaju kako bi se utvrdilo postoji li objektivan dokaz umanjenja vrijednosti financijske imovine.

a) Financijska imovina po amortiziranom trošku

Ako postoji objektivni dokaz da je nastao gubitak od umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja ili imovine koja se drži do dospijeća i vodi po amortiziranom trošku, iznos gubitka mjeri se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontirano uz originalnu efektivnu kamatu stopu finansijskog ulaganja. Knjigovodstvena vrijednost ulaganja umanjuje se upotrebom odvojenog računa ispravka vrijednosti, a iznos gubitka priznaje se u dobit ili gubitak. Ako zajam ili imovina koja se drži do dospijeća ima varijabilnu kamatu stopu, kao diskontna stopa za mjereno gubitaka zbog umanjenja vrijednosti uzima se efektivna kamatna stopa određena ugovorom koja vrijedi na datum kad je utvrđeno umanjenje vrijednosti.

Ako se u sljedećem razdoblju iznos gubitka zbog umanjenja vrijednosti smanji i ako je moguće smanjenje nepristrano povezati s događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti (poput poboljšanja kreditnog rejtinga dužnika), prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti ispravlja se upotrebom ispravka vrijednosti. Iznos koji je ispravljen priznaje se u dobit ili gubitak.

b) Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Ako postoje objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti finansijskog ulaganja, potrebno je ponovno vrednovati finansijsko ulaganje zbog smanjenja njegove vrijednosti.

Ako je smanjenje fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju priznato u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti i ako postoji objektivan dokaz o umanjenju vrijednosti imovine, kumulativni gubitak koji je priznat direktno u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti uklanja se iz kapitala i priznaje u dobit ili gubitak čak i ako se finansijska imovina nije prestala priznavati.

Iznos kumulativnoga gubitka preknjiženog iz kapitala u dobit ili gubitak jest razlika između troška stjecanja (umanjenog za otplate iznosa glavnice duga i amortizacije) i sadašnje fer vrijednosti, umanjeno za sve gubitke od umanjenja vrijednosti te finansijske imovine koja je prethodno priznata u dobit ili gubitak.

Gubici od umanjenja vrijednosti priznati u dobit ili gubitak od ulaganja u vlasnički instrument klasificiran kao raspoloživ za prodaju ne ispravljaju se u dobit ili gubitak, već se priznaju kao rezerve fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Ako, u sljedećem razdoblju, fer vrijednost dužničkog instrumenta klasificiranog kao raspoloživ za prodaju poraste i povećanje se može objektivno povezati s događajem nastalim nakon priznavanja gubitka od umanjenja vrijednosti u dobit ili gubitak, gubitak od umanjenja vrijednosti ispravit će se, a ispravljeni iznos priznati u dobit ili gubitak. Ukipanje umanjenja može biti samo do iznosa prethodno iskazanog umanjenja.

2.7. Repo ugovori i obratni repo ugovori

Hrvatska narodna banka ugovara kupnje/prodaje vrijednosnih papira ugovarajući ponovnu prodaju/kupnju u biti istih instrumenata na određeni datum u budućnosti po fiksnoj cijeni. Vrijednosni papiri koji su kupljeni s obvezom ponovne prodaje u budućnosti ne priznaju se u Izvještaju o finansijskom položaju.

Izdaci koji se temelje na tim ugovorima priznaju se kao krediti dani bankama ili drugim finansijskim institucijama, a osigurani su odgovarajućim vrijednosnim papirima iz ugovora o reotkupu. Vrijednosni papiri prodani na temelju ugovora o reotkupu ne isknjižuju se, već se i dalje iskazuju u Izvještaju o finansijskom položaju. Primici od prodaje vrijednosnih papira priznaju se kao obveze prema

bankama ili finansijskim institucijama. Razlika između cijene pri prodaji i cijene pri ponovnoj kupnji raspodjeljuje se tijekom razdoblja transakcije i uključuje u kamatne prihode ili kamatne rashode.

2.8. Depoziti kod drugih banaka

Depoziti kod domaćih i stranih banaka jesu iznosi na računima koji nemaju karakter transakcijskog novca.

2.9. Sredstva kod Međunarodnoga monetarnog fonda

Sredstva kod Međunarodnoga monetarnog fonda nominirana su u posebnim pravima vučenja (SDR).

2.10. Zlato i drugi plemeniti metali

Zlato i drugi plemeniti metali koji kotiraju na svjetskom tržištu priznaju se prema tržišnoj vrijednosti. Dobici i gubici nastali zbog promjene fer vrijednosti priznaju se u Izvještaju o dobiti ili gubitku izvještajnog razdoblja u kojemu su nastali.

2.11. Gotovina u optjecaju

Zakonsko sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj jest kuna. Novčanice i kovani novac u optjecaju iskazuju se u nominalnoj vrijednosti.

2.12. Novac i novčani ekvivalenti

U Izvještaju o novčanim tokovima pod novcem i novčanim ekvivalentima iskazani su novac u blagajni HNB-a, devizna efektiva u rezervi HNB-a, sredstva na tekućim računima kod stranih banaka, sredstva na računu HNB-a kod Međunarodnoga monetarnog fonda te sredstva na računu HNB-a u HSVP-u.

2.13. Oporezivanje

U skladu sa zakonskim odredbama Hrvatska narodna banka nije obveznik poreza na dobit.

2.14. Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna imovina

Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna imovina priznaju se u Izvještaju o finansijskom položaju prema trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja. Iznimku čine zemljišta i zgrade koji se iskazuju u revaloriziranom iznosu, što je njihova fer vrijednost na datum revalorizacije umanjena za naknadno akumuliranu amortizaciju za zgrade i naknadno akumulirane gubitke od umanjenja. Pri obračunu amortizacije upotrebljava se linearna metoda.

Revalorizacijski dobitak iskazan je kao posebna stavka u okviru ostale sveobuhvatne dobiti. Gubici iz revalorizacije terete revalorizacijske rezerve do visine prije priznatih revalorizacijskih viškova, a gubici iznad prije priznatih viškova terete Izvještaj o dobiti ili gubitku izvještajnog razdoblja.

Korisni vijek uporabe nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine:

Naziv amortizacijske skupine	Korisni vijek uporabe za 2015. (broj godina uporabe)	Korisni vijek uporabe za 2014. (broj godina uporabe)
Nekretnine	20 – 50	20 – 50
Računala	5	5
Namještaj i oprema	4 – 20	4 – 20
Motorna vozila	4	4
Programska oprema i licencije	2 – 10	2 – 10

2.15. Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Neto knjigovodstvenu vrijednost nefinancijske imovine preispituje se na kraju svakoga izvještajnog razdoblja kako bi se utvrdilo postoje li pokazatelji mogućeg umanjenja vrijednosti.

Ako takvi pokazatelji postoje, procjenjuje se nadoknadi i znos imovine. Za imovinu s neodređenim korisnim vijekom upotrebe te nematerijalnu imovinu koja još nije u upotrebi, nadoknadi i znos procjenjuje se na svaki datum izvještavanja.

Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se kada je neto knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinice koja stvara novac veća od njezina nadoknadivog iznosa. Jedinica koja stvara novac najmanja je odrediva skupina imovine koja stvara priljeve novca koji su uglavnom neovisni o priljevu novca od druge imovine ili drugih skupina imovine.

Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u dobiti ili gubitku.

Nadoknадiva vrijednost imovine ili jedinice koja stvara novac njezina je fer vrijednost umanjena za troškove otuđenja ili njezina vrijednost pri uporabi, ovisno o tome što je više. Vrijednost pri uporabi sadašnja je vrijednost budućih novčanih tokova za koju se očekuje da će proizaći iz imovine ili jedinice koja stvara novac.

Vrijednost pri uporabi procjenjuje se diskontiranjem očekivanih budućih gotovinskih tokova na njihovu sadašnju vrijednost s pomoću diskontne stope prije poreza koja odražava trenutačnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu.

Gubitak od umanjenja vrijednosti priznat prethodnih godina procjenjuje se na svaki datum izvještavanja da bi se utvrdilo je li gubitak umanjen ili više i ne postoji. Gubitak od umanjenja vrijednosti ukida se ako je došlo do promjena u procjenama koje su bile primijenjene za određivanje nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja vrijednosti ukida se samo do knjigovodstvene vrijednosti imovine umanjene za akumuliranu amortizaciju, kakva bi bila izračunata da nije bio priznat gubitak od umanjenja vrijednosti.

2.16. Troškovi zaposlenika

Hrvatska narodna banka ima obvezu plaćanja obveznih mirovinskih doprinosa. Obveza Hrvatske narodne banke prestaje u trenutku kad se doprinosi podmire. Doprinosi se priznaju kao trošak u računu dobiti i gubitka kako nastaju.

Obveze na osnovi dugoročnih primanja zaposlenika, kao što su jubilarne nagrade i zakonske otpremnine, iskazuju se u neto iznosu sadašnje vrijednosti obveze za definirana primanja na datum izvještavanja. Za izračun sadašnje vrijednosti obveze primjenjuje se metoda projicirane kreditne jedinice.

2.17. Raspoređivanje

Višak prihoda nad rashodima raspoređuje se u opće pričuve i u korist državnog proračuna u skladu s člankom 57. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci. Raspoređivanje viška prihoda nad rashodima u opće pričuve obavlja se u iznosu koji utvrđuje Savjet Hrvatske narodne banke. Višak prihoda nad rashodima koji se u tekućoj finansijskoj godini raspoređuje u opće pričuve ne može biti manji od ostvarene neto dobiti s osnove usklađivanja vrijednosti pozicija bilance stanja s promjenama tečaja ili s promjenama tržišnih cijena, ili veći od 20% ostvarenog viška prihoda nad rashodima. Iznimno, ako je višak prihoda nad rashodima manji od ostvarene neto dobiti s osnove usklađivanja vrijednosti pozicija bilance stanja s promjenama tečaja i s promjenama tržišnih cijena, višak prihoda nad rashodima u cijelosti se raspoređuje u opće pričuve. Ostatak viška prihoda nad rashodima, nakon raspoređivanja u opće pričuve, izvanredni je prihod državnog proračuna. Manjak prihoda nad rashodima Hrvatska narodna banka pokriva iz općih pričuva. Manjak prihoda nad rashodima koji nije moguće pokriti iz općih pričuva pokriva se iz državnog proračuna.

Bilješka br. 3 – Kamatni i srodnii prihodi

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2015.	2014.
Devizni depoziti	5.259	4.628
Vrijednosni papiri koji se drže radi trgovanja	113.571	110.690
Vrijednosni papiri koji se drže do dospijeća	511.075	634.508
Krediti domaćim bankama	1	–
Devizni obratni repo ugovori	13.797	14.866
Obratni repo ugovori u kunama	656	–
Devizni repo ugovori (negativne kamate)	10.612	1.216
Ostalo	21	6
	654.992	765.914

Bilješka br. 4 – Kamatni i srodnii rashodi

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2015.	2014.
Devizni depoziti (negativne kamate)	1.611	313
Devizni repo ugovori	5.250	3.016
Devizni obratni repo ugovori (negativne kamate)	20.642	403
Depoziti državnog proračuna	9.718	4.965
Ostalo	1	–
	37.222	8.697

Bilješka br. 5 – Prihodi od naknada i provizija

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2015.	2014.
Naknade za superviziju kreditnih institucija	41.463	40.468
Ostalo	5.649	5.146
	47.112	45.614

Hrvatska narodna banka naplaćuje naknadu za superviziju kreditnih institucija na temelju Zakona o kreditnim institucijama, a obveznici plaćanja naknade za superviziju jesu kreditne institucije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i podružnice kreditnih institucija sa sjedištem izvan Republike Hrvatske. Visina, osnovica, način izračuna i način plaćanja naknade za superviziju određuju se Odlukom o naknadi za superviziju kreditnih institucija koju donosi guverner Hrvatske narodne banke.

Bilješka br. 6 – Neto rezultat od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2015.	2014.
Neto rezultat kupoprodaje i promjena fer vrijednosti vrijednosnih papira namijenjenih trgovaju	(73.076)	42.904
Neto rezultat od sredstava povjerenih na upravljanje međunarodnim finansijskim institucijama	1.510	–
Neto rezultat revalorizacije plemenitih metala	(71)	16
	(71.637)	42.920

Bilješka br. 7 – Neto tečajne razlike

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2015.	2014.
Neto nerealizirane tečajne razlike	1.548.763	2.200.421
Neto realizirane tečajne razlike	39.415	18.201
	1.588.178	2.218.622

Najveći utjecaj na neto tečajne razlike u izvještajnom razdoblju imao je pad tečaja EUR/HRK te porast tečaja USD/HRK između dva izvještajna datuma.

Bilješka br. 8 – Ostali prihodi

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2015.	2014.
Prihodi od prodaje numizmatičkih zbirki	330	237
Ostali prihodi	129.269	4.543
	129.599	4.780

U okviru ostalih prihoda najznačajniju stavku čine prihodi na temelju okončanoga sudskog spora.

Bilješka br. 9 – Troškovi poslovanja

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2015.	2014.
Troškovi za zaposlenike (bilješka br. 9.1)	164.766	165.523
Materijalni i administrativni troškovi i usluge	84.881	81.026
Troškovi izrade novčanica i kovanog novca kuna	37.967	32.996
Troškovi amortizacije	31.167	25.948
	318.781	305.493

Troškovi tiskanja novčanica početno se razgraničavaju i priznaju u Izvještaju o dobiti ili gubitku tijekom razdoblja od deset godina, a troškovi kovanja kovanog novca tijekom razdoblja od dvanaest godina.

Bilješka br. 9.1 – Troškovi za zaposlenike

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2015.	2014.
Neto plaće	75.704	71.361
Doprinosi iz plaće i na plaće	43.096	41.899
Porezi i prikezi	18.630	20.752
Ostali troškovi za zaposlenike	27.336	31.511
	164.766	165.523

Prosječan broj zaposlenika u 2015. godini bio je 640 (2014.: 627). Ukupni troškovi za zaposlenike za 2015. iznose 164.766 tisuća kuna, od čega se iznos od 26.948 tisuća kuna odnosi na doprinose za mirovinsko osiguranje (2014.: 165.523 tisuće kuna, od čega se 27.108 tisuća kuna odnosilo na doprinose za mirovinsko osiguranje).

Bilješka br. 10 – (Smanjenje)/povećanje umanjenja vrijednosti i rezervacija

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2015.	2014.
a) Obračunate kamate i potraživanja		
Nove rezervacije	–	–
Naplaćeni iznosi	(51.402)	(244)
b) Rezervacije za rizike i troškove		
Nove rezervacije	14.148	8.369
Ukinute rezervacije	(9.065)	(8.876)
	(46.319)	(751)

Bilješka br. 11 – Gotovina i sredstva na tekućim računima kod drugih banaka

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Novac u blagajni HNB-a	1.135	1.150
Devizna efektiva u trezoru HNB-a	3.047.734	3.060.204
Sredstva na tekućim računima kod stranih banaka	456.640	818.302
	3.505.509	3.879.656

Bilješka br. 12 – Depoziti kod drugih banaka

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Depoziti kod stranih središnjih banaka	2.636.133	44.659
Depoziti kod stranih poslovnih banaka	2.968.719	16.544.770
Depoziti kod domaćih poslovnih banaka	10.167	10.670
	5.615.019	16.600.099

Zemljopisna koncentracija depozita kod drugih banaka:

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Hrvatska	10.167	10.670
Europa	5.604.852	16.589.429
	5.615.019	16.600.099

Bilješka br. 13 – Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Vrijednosni papiri koji se drže radi trgovanja (bilješka br. 13. a)	28.435.569	35.173.015
Sredstva povjerena na upravljanje međunarodnim financijskim institucijama (bilješka br. 13. b)	1.398.940	–
Plemeniti metali	5.810	5.880
	29.840.319	35.178.895

a) Vrijednosni papiri koji se drže radi trgovanja

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Vrijednosni papiri nominirani u EUR	16.428.519	21.767.102
Vrijednosni papiri nominirani u USD	12.007.050	13.405.913
	28.435.569	35.173.015

Vrijednosni papiri koji se drže radi trgovanja uključuju obračunate kamate u iznosu od 61.041 tisuće kuna na dan 31. prosinca 2015. (31. prosinca 2014.: 73.574 tisuće kuna).

b) Sredstva povjerena na upravljanje međunarodnim finansijskim institucijama

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Sredstva povjerena na upravljanje međunarodnim finansijskim institucijama nominirana u USD	1.398.940	–
	1.398.940	–

Bilješka br. 14 – Krediti

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Ostali krediti	60	66
	60	66

Bilješka br. 15 – Obratni repo ugovori

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Devizni obratni repo ugovori	26.508.037	5.563.893
Obratni repo ugovori u kunama	158.000	–
	26.666.037	5.563.893

Bilješka br. 16 – Ulaganja koja se drže do dospijeća

Struktura ulaganja u devizne vrijednosne papiere koji se drže do dospijeća jest sljedeća:

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Dužnički vrijednosni papiri	35.938.273	32.795.802
Obračunate kamate	301.087	414.200
	36.239.360	33.210.002

Bilješka br. 17 – Sredstva kod međunarodnoga monetarnog fonda

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Članska kvota	3.537.379	3.333.546
Sredstva u posebnim pravima vučenja (SDR) i depoziti	2.959.311	2.789.067
	6.496.690	6.122.613

Bilješka br. 18 – Financijska imovina raspoloživa za prodaju

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Dionice BIS-a	41.914	41.914
Dionice SWIFT-a	80	80
Uplaćeni kapital ESB-a	18.224	18.224
	60.218	60.218

Na temelju posjedovanja 2.441 dionice Banke za međunarodne namire (engl. *Bank for International Settlements* – BIS) nominalne vrijednosti 5.000 SDR-a po dionici Hrvatska narodna banka članica je BIS-a, što joj pruža mogućnost korištenja usluga BIS-a središnjim bankama i drugim financijskim organizacijama. Dionice BIS-a evidentirane su po povjesnom trošku, a u skladu sa Statutom BIS-a od vrijednosti upisanih dionica uplaćeno je 25%, dok ostatak od 75% čini “kapital na poziv”, tj. uplaćuje se po pozivu BIS-a. U srpnju 2015. Hrvatska narodna banka dobila je dividendu u iznosu od 5.241 tisuće kuna na osnovi BIS-ovih dionica.

Hrvatska narodna banka također je članica Udruženja za međunarodne međubankovne financijske telekomunikacije (engl. *Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication* – SWIFT). Na osnovi tog članstva Hrvatska narodna banka sudjeluje u međunarodnom transferu financijskih poruka. Šest dionica SWIFT-a nominalne vrijednosti od 125 EUR po dionici koje Hrvatska narodna banka posjeduje plaćene su u cijelosti, a evidentiraju se po povjesnom trošku.

Uplaćeni kapital Europske središnje banke – ESB-a (engl. *European Central Bank* – ECB) čini sudjelujući interes Hrvatske narodne banke u ESB-u i evidentira se po povjesnom trošku.

Prema članku 28. Statuta Europskog sustava središnjih banaka – ESSB-a (engl. *European System of Central Banks* – ESCB), nacionalne središnje banke – NSB (engl. *National Central Bank* – NCB) ESSB-a jedini su upisnici kapitala ESB-a. Upisi kapitala ovise o udjelima koji su utvrđeni u skladu s člankom 29. Statuta ESSB-a, a koji se prilagođuju svakih pet godina nakon osnivanja ESB-a. Posljednja prilagodba kapitalnoga ključa izvršena je s učinkom od 1. siječnja 2014.

Budući da Republika Hrvatska nije dio europodručja, primjenjuju se prijelazne odredbe članka 47. Statuta ESSB-a, prema kojemu je Hrvatska narodna banka imala obvezu platiti ESB-u 3,75% iznosa upisanoga kapitala kao doprinos za pokriće troškova poslovanja ESB-a. Hrvatska narodna banka, kao nacionalna središnja banka izvan europodručja, nema pravo na primitak odgovarajućeg udjela pri raspodjeli dobiti ESB-a, a nema ni obvezu pokrića gubitka ESB-a. Slijedom izmjena kapitalnoga ključa ESB-a od 1. siječnja 2014. ključ za upis kapitala ESB-a za Hrvatsku narodnu banku iznosi 0,6023%. Hrvatska narodna banka upisala je kapital ESB-a u iznosu od 65.199.017,58 eura, a uplatila iznos od 2.444.963,16 eura.

Bilješka br. 19 – Ulaganja obračunata metodom udjela

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Ulaganje u Hrvatski novčarski zavod	21.247	19.961
	21.247	19.961

Ulaganje Hrvatske narodne banke u Hrvatskom novčarskom zavodu čini udio u pridruženom subjektu u skladu s MRS-om 28 i evidentira se primjenom metode udjela. Vlasnički udio Hrvatske narodne banke u kapitalu Hrvatskoga novčarskog zavoda iznosi 42,6%.

Hrvatski novčarski zavod domaće je trgovačko društvo čija je osnovna djelatnost proizvodnja novca i medalja od zlata i drugih plemenitih metala, proizvodnja kovanoga i prigodnoga optjecajnog novca, proizvodnja nakita i srodnih proizvoda, trgovina zlatom i drugim plemenitim metalima, jubilarnim kovanim novcem i medaljama od zlata i drugih plemenitih metala, izrada registarskih pločica te druge s nabrojenim povezane i registrirane djelatnosti.

Sljedeća tablica prikazuje sažete finansijske informacije Hrvatskoga novčarskog zavoda:

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2015.	2014.
Ukupna imovina	60.441	66.730
Dugotrajna imovina	19.547	20.859
Kratkotrajna imovina	40.708	45.804
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	186	67
Ukupne obveze	9.689	18.995
Dugoročne obveze	–	–
Kratkoročne obveze	9.689	18.995
Kapital	50.752	47.735
Ukupni prihodi	44.433	31.273
Ukupni rashodi	(40.659)	(30.574)
Dobit prije oporezivanja	3.774	699
Porez na dobit	(757)	(143)
Dobit finansijske godine	3.017	556

Sažete finansijske informacije Hrvatskoga novčarskog zavoda za 2015. iskazane su na temelju privremenih finansijskih izvještaja Hrvatskoga novčarskog zavoda za 2015. godinu s obzirom na to da u trenutku sastavljanja ovih finansijskih izvještaja nisu bili dostupni službeni finansijski izvještaji Hrvatskoga novčarskog zavoda za 2015. godinu.

Bilješka br. 20 – Obračunate kamate i ostala imovina

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Obračunate kamate	10.882	7.841
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	311.517	297.300
Numizmatika	12.734	12.495
Ostala imovina	105.939	95.276
	441.072	412.912
Ispravak vrijednosti	(7.492)	(58.894)
	433.580	354.018
Promjene u ispravcima vrijednosti		
Stanje 1. siječnja	(58.894)	(59.138)
Novi ispravci	–	–
Naplaćeni iznosi	51.402	244
Stanje 31. prosinca	(7.492)	(58.894)

U plaćenim troškovima budućeg razdoblja najveći udio imaju unaprijed plaćeni troškovi izrade novčanica i kovanog novca kuna, koji iznose 302.056 tisuća kuna (2014.: 290.781 tisuću kuna).

Bilješka br. 21 – Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna imovina

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Nekretnine (zemljišta i zgrade)	Računala	Namještaj i oprema	Motorna vozila	Investicije u tijeku – nekretnine, postrojenja, oprema	Ukupno nekretnine, postrojenja i oprema	Programska oprema i licencije	Investicije u tijeku – nematerijalna imovina	Ukupno nematerijalna imovina	Sveukupno nekretnine, postrojenja, oprema i nemater. imovina
Stanje 1. siječnja 2014.										
Nabavna ili revalorizirana vrijednost	554.374	124.978	39.934	10.225	10.497	740.008	75.807	1.988	77.795	817.803
Akumulirana amortizacija	(30.715)	(84.006)	(36.224)	(10.225)	–	(161.170)	(55.877)	–	(55.877)	(217.047)
Neto knjigovodstvena vrijednost	523.659	40.972	3.710	–	10.497	578.838	19.930	1.988	21.918	600.756
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2014.										
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	523.659	40.972	3.710	–	10.497	578.838	19.930	1.988	21.918	600.756
Nove nabavke	–	–	–	–	26.520	26.520	–	5.771	5.771	32.291
Prijenos u upotrebu	955	13.882	5.829	171	(20.837)	–	3.714	(3.714)	–	–
Revalorizacija	(26.732)	–	–	–	–	(26.732)	–	–	–	(26.732)
Neto otpisi i isknjiženje	–	–	(10)	–	–	(10)	–	–	–	(10)
Amortizacijski trošak za razdoblje	(8.790)	(10.927)	(1.873)	–	–	(21.590)	(4.358)	–	(4.358)	(25.948)
Zaključno neto knjigovodstveno stanje	489.092	43.927	7.656	171	16.180	557.026	19.286	4.045	23.331	580.357
Stanje 31. prosinca 2014.										
Nabavna ili revalorizirana vrijednost	493.899	138.625	38.848	10.066	16.180	697.618	79.521	4.045	83.566	781.184
Akumulirana amortizacija	(4.807)	(94.698)	(31.192)	(9.895)	–	(140.592)	(60.235)	–	(60.235)	(200.827)
Neto knjigovodstvena vrijednost	489.092	43.927	7.656	171	16.180	557.026	19.286	4.045	23.331	580.357
Stanje 1. siječnja 2015.										
Nabavna ili revalorizirana vrijednost	493.899	138.625	38.848	10.066	16.180	697.618	79.521	4.045	83.566	781.184
Akumulirana amortizacija	(4.807)	(94.698)	(31.192)	(9.895)	–	(140.592)	(60.235)	–	(60.235)	(200.827)
Neto knjigovodstvena vrijednost	489.092	43.927	7.656	171	16.180	557.026	19.286	4.045	23.331	580.357
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2015.										
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	489.092	43.927	7.656	171	16.180	557.026	19.286	4.045	23.331	580.357
Nove nabavke	–	–	–	–	26.302	26.302	–	6.022	6.022	32.324
Prijenos u upotrebu	1.062	14.523	3.173	–	(18.758)	–	442	(442)	–	–
Neto otpisi i isknjiženje	–	(5)	–	–	–	(5)	–	–	–	(5)
Amortizacijski trošak za razdoblje	(8.051)	(16.055)	(2.006)	(43)	–	(26.155)	(5.012)	–	(5.012)	(31.167)
Zaključno neto knjigovodstveno stanje	482.103	42.390	8.823	128	23.724	557.168	14.716	9.625	24.341	581.509
Stanje 31. prosinca 2015.										
Nabavna ili revalorizirana vrijednost	494.961	153.138	41.205	10.066	23.724	723.094	79.963	9.625	89.588	812.682
Akumulirana amortizacija	(12.858)	(110.748)	(32.382)	(9.938)	–	(165.926)	(65.247)	–	(65.247)	(231.173)
Neto knjigovodstvena vrijednost	482.103	42.390	8.823	128	23.724	557.168	14.716	9.625	24.341	581.509

Revalorizacija dugotrajne materijalne imovine (zemljišta i zgrada) posljednji je put provedena 2014. i utemeljena je na procjenama neovisnih stručnjaka. Fer vrijednost određena je dobitnom metodom, a pri vrednovanju su korišteni određeni značajni ulazni podaci koji nisu tržišno provjerljivi (razina 3 hijerarhije fer vrijednosti). Kada bi se zemljište i zgrade vodili prema trošku nabave umanjenom za amortizaciju, neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. prosinca 2015. bila bi 137.756 tisuća kuna. Nekretnine, postrojenja i oprema Hrvatske narodne banke nisu opterećeni ni hipotekarnim ni fiducijskim teretom.

Bilješka br. 22 – Novčanice i kovani novac u optjecaju

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

		2015.	2014.
Gotov novac stavljen u optjecaj – početno stanje 1. siječnja		23.155.977	21.985.330
Povećanje/(smanjenje) gotovog novca u optjecaju tijekom godine		2.161.938	1.170.647
Gotov novac stavljen u optjecaj – ukupno stanje 31. prosinca		25.317.915	23.155.977

Kune	Nominalna vrijednost	31. 12. 2015.		31. 12. 2014.	
		Komada	Vrijednost u tisućama kuna	Komada	Vrijednost u tisućama kuna
Kovani novac	0,01	125.729.596	1.257	125.723.809	1.257
Kovani novac	0,02	84.089.285	1.682	84.077.738	1.682
Kovani novac	0,05	330.007.201	16.500	310.108.481	15.505
Kovani novac	0,10	489.897.969	48.990	468.323.267	46.832
Kovani novac	0,20	366.352.299	73.270	348.491.635	69.698
Kovani novac	0,50	212.240.036	106.120	200.959.651	100.480
Kovani novac	1	235.591.785	235.592	221.706.179	221.706
Kovani novac	2	133.018.857	266.038	122.825.437	245.651
Kovani novac	5	88.653.280	443.266	81.655.950	408.280
Kovani novac	25	1.161.759	29.044	1.161.981	29.050
Novčanice	5	4.136.727	20.684	4.140.117	20.701
Novčanice	10	39.952.733	399.527	37.419.981	374.200
Novčanice	20	27.328.326	546.567	25.478.119	509.562
Novčanice	50	14.684.388	734.219	13.773.612	688.681
Novčanice	100	33.538.038	3.353.804	30.601.923	3.060.192
Novčanice	200	56.701.146	11.340.229	50.566.663	10.113.333
Novčanice	500	6.157.822	3.078.911	5.910.137	2.955.068
Novčanice	1.000	4.622.215	4.622.215	4.294.099	4.294.099
UKUPNO			25.317.915		23.155.977

Bilješka br. 23 – Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Obvezna pričuva u kunama	22.341.342	21.899.812
Obvezna pričuva u stranoj valuti	3.802.157	3.744.771
Ostali primljeni depoziti domaćih banaka	16.196.620	15.146.745
Primljeni depoziti stranih banaka i drugih financijskih institucija	72	72
Sredstva izdvojena po nalogu suda	13.747	21.378
Obvezni blagajnički zapisi HNB-a u kunama	–	3.177.440
	42.353.938	43.990.218

U skladu s Odlukom o upisu obveznih blagajničkih zapisa HNB-a (NN, br. 142/2013., 28/2014. i 33/2014.) banke su upisale obvezne blagajničke zapise na koje HNB nije obračunavao kamate s krajnjim rokom dospjeća 12. prosinca 2016. s mogućnošću prijevremenog otkupa dijela obveznih blagajničkih zapisa u iznosu od 50% porasta plasmana banaka domaćim nefinancijskim poduzećima. U skladu s Odlukom o prestanku važenja Odluke o upisu obveznih blagajničkih zapisa HNB-a (NN, br. 105/2015.) obvezni blagajnički zapisi HNB-a dospjeli su na naplatu 7. listopada 2015.

Bilješka br. 24 – Repo ugovori

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Devizni repo ugovori	9.453.298	–
	9.453.298	–

Ukupna je vrijednost danih kolaterala po repo ugovorima na dan 31. prosinca 2015. iznosi 9.413.894 tisuće kuna.

Bilješka br. 25 – Obveze prema državi i državnim institucijama

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Kunski depoziti	4.932.062	3.047.350
Devizni depoziti	3.144.767	8.561.820
	8.076.829	11.609.170

Bilješka br. 26 – Obveze prema međunarodnome monetarnom fondu

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Mjenice nominirane u kunama	3.526.564	3.323.567
Obveze za neto kumulativnu alokaciju	2.937.017	2.767.809
Ostali računi Međunarodnoga monetarnog fonda	8.938	8.420
	6.472.519	6.099.796

Kunske mjenice odnose se na članstvo Republike Hrvatske u Međunarodnemu monetarnom fondu.

Bilješka br. 27 – Obračunate kamate i ostale obveze

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Obračunate kamate	5.997	642
Obveze prema zaposlenicima	6.320	6.146
Porezi i doprinosi	5.925	6.494
Obveze prema Europskoj komisiji u eurima	747	743
Obveze prema Europskoj komisiji u kunama	387.515	639.648
Obveze prema Ministarstvu financija	490.233	522.786
Obveze prema dobavljačima	24.760	13.881
Ostale obveze	183.596	393.084
	1.105.093	1.583.424

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju Europska komisija otvorila je kod Hrvatske narodne banke svoje transakcijske račune: račun vlastitih sredstava u eurima i račun vlastitih sredstava u kunama za obavljanje platnih transakcija.

Unutar stavke ostale obveze evidentirane su dugoročne rezervacije za troškove i rizike, od kojih se na rezervacije za sudske sporove odnosi 3.010 tisuća kuna (2014.: 25.380 tisuća kuna), a na rezervacije za primanja zaposlenika 19.387 tisuća kuna (2014.: 19.304 tisuće kuna).

Sljedeće tablice prikazuju promjene u dugoročnim rezervacijama za troškove i rizike:

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Sudski sporovi	Primanja zaposlenih	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2015.	25.380	19.304	44.684
Ukinute rezervacije	(1.000)	(8.065)	(9.065)
Nove rezervacije	6.000	8.148	14.148
Priznato kroz dobit ili gubitak	5.000	83	5.083
Plaćeni iznosi	(27.370)	–	(27.370)
Stanje 31. prosinca 2015.	3.010	19.387	22.397
Stanje 1. siječnja 2014.	25.380	19.811	45.191
Ukinute rezervacije	–	(8.876)	(8.876)
Nove rezervacije	–	8.369	8.369
Priznato kroz dobit ili gubitak	–	(507)	(507)
Plaćeni iznosi	–	–	–
Stanje 31. prosinca 2014.	25.380	19.304	44.684

Bilješka br. 28 – Kapital

Kapital Hrvatske narodne banke sastoji se od temeljnoga kapitala i pričuva.

Temeljni kapital u iznosu od 2.500.000 tisuća kuna drži isključivo Republika Hrvatska, nije prenosiv i ne može biti predmetom zaduživanja.

Pričuve se sastoje od općih i posebnih pričuva. Opće pričuve formiraju se radi pokrića općih rizika poslovanja Hrvatske narodne banke i njihova visina nije ograničena, a formiraju se u skladu sa Zakonom o Hrvatskoj narodnoj banci. Posebne pričuve formiraju se radi pokrića identificiranih gubitaka u skladu s odlukom koju donosi Savjet Hrvatske narodne banke.

Bilješka br. 29 – Analiza ročnosti imovine i obveza

Sljedeća tablica prikazuje podjelu imovine i obveza u dvije grupe, ovisno o očekivanom roku povrata odnosno podmirenja, i to:

- najviše dvanaest mjeseci nakon izvještajnog razdoblja
- nakon dvanaest mjeseci nakon izvještajnog razdoblja.

29.1 Analiza ročnosti imovine i obveza

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Do 12 mjeseci	Više od 12 mjeseci	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2015.			
Imovina			
Gotovina i sredstva na tekućim računima kod drugih banaka	3.505.509	–	3.505.509
Depoziti kod drugih banaka	5.604.852	10.167	5.615.019
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	28.435.569	1.404.750	29.840.319
Krediti	–	60	60
Obratni repo ugovori	26.666.037	–	26.666.037
Ulaganja koja se drže do dospijeća	14.450.875	21.788.485	36.239.360
Sredstva kod MMF-a	2.954.281	3.542.409	6.496.690
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	–	60.218	60.218
Ulaganja obračunata metodom udjela	–	21.247	21.247
Obračunate kamate i ostala imovina	131.525	302.055	433.580

	Do 12 mjeseci	Više od 12 mjeseci	Ukupno
Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina	–	581.509	581.509
Ukupno imovina	81.748.648	27.710.900	109.459.548
Obveze			
Novčanice i kovani novac u optjecaju	25.317.915	–	25.317.915
Obveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	42.353.866	72	42.353.938
Repo ugovori	9.453.298	–	9.453.298
Obveze prema državi i državnim institucijama	8.076.829	–	8.076.829
Obveze prema MMF-u	–	6.472.519	6.472.519
Obračunate kamate i ostale obveze	1.103.982	1.111	1.105.093
Ukupno obveze	86.305.890	6.473.702	92.779.592
Neto pozicija	(4.557.242)	21.237.198	16.679.956
<i>Stanje 31. prosinca 2014.</i>			
Imovina			
Gotovina i sredstva na tekućim računima kod drugih banaka	3.879.656	–	3.879.656
Depoziti kod drugih banaka	16.589.429	10.670	16.600.099
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	35.173.015	5.880	35.178.895
Krediti	–	66	66
Obratni repo ugovori	5.563.893	–	5.563.893
Ulaganja koja se drže do dospijeća	10.260.780	22.949.222	33.210.002
Sredstva kod MMF-a	2.784.326	3.338.287	6.122.613
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	–	60.218	60.218
Ulaganja obračunata metodom udjela	–	19.961	19.961
Obračunate kamate i ostala imovina	93.499	260.519	354.018
Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina	–	580.357	580.357
Ukupno imovina	74.344.598	27.225.180	101.569.778
Obveze			
Novčanice i kovani novac u optjecaju	23.155.977	–	23.155.977
Obveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	40.812.706	3.177.512	43.990.218
Repo ugovori	–	–	–
Obveze prema državi i državnim institucijama	11.609.170	–	11.609.170
Obveze prema MMF-u	–	6.099.796	6.099.796
Obračunate kamate i ostale obveze	1.544.009	39.415	1.583.424
Ukupno obveze	77.121.862	9.316.723	86.438.585
Neto pozicija	(2.777.264)	17.908.457	15.131.193

Napomena: Prema konvenciji iznos kunskog i deviznog dijela obvezne pričuve iskazan je na poziciji Obveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama s ročnošću do 12 mjeseci. Obračun, održavanje i izdvajanje obvezne pričuve obavlja se na mjesecnoj osnovi, a do promjene iznosa obveza po ovoj osnovi može doći zbog promjene osnovice, stope obvezne pričuve i postotka izdvajanja obvezne pričuve na račune kod Hrvatske narodne banke. U suštini se ove obveze mogu smatrati i obvezama s ročnošću duljom od 12 mjeseci te bi u tom slučaju kratkoročne obveze bile manje od kratkoročne imovine.

Bilješka br. 30 – Potencijalne i preuzete obveze i sustav trezorskih zaliha

Sudski sporovi: Na dan 31. prosinca 2015. u tijeku je bilo nekoliko pravnih sporova. Prema mišljenju rukovodstva i internih pravnih savjetnika Hrvatske narodne banke postoji mogućnost da Hrvatska narodna banka izgubi neke sporove, pa su rezervirana sredstva za potencijalne gubitke u tim sporovima u iznosu od 3.010 tisuća kuna (vidi bilješku br. 27).

Preuzete obveze za kapitalna ulaganja: Na dan 31. prosinca 2015. Hrvatska narodna banka imala je preuzetih obveza za kapitalna ulaganja u iznosu od 17.308 tisuća kuna (2014.: 5.077 tisuća kuna).

Sustav trezorskih zaliha

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Novčanice i kovani novac koji nisu u optjecaju	53.427.135	60.132.584
Zalihe državnih biljega i obrazaca mjenica	180.970	239.049
	53.608.105	60.371.633

Bilješka br. 31 – Novac i novčani ekvivalenti

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Novac u blagajni HNB-a (bilješka br. 11)	1.135	1.150
Devizna efektiva u trezoru HNB-a (bilješka br. 11)	3.047.734	3.060.204
Sredstva na tekućim računima kod stranih banaka (bilješka br. 11)	456.640	818.302
Sredstva na računu HNB-a kod MMF-a	2.954.281	2.789.067
	6.459.790	6.668.723

Bilješka br. 32 – Raspoređivanje

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Višak prihoda nad rashodima	2.031.811	2.740.235
Raspoređeno u opće pričuve	(1.548.763)	(2.223.887)
Raspoređeno u državni proračun	(483.048)	(516.348)
	-	-

S obzirom na to da su u 2015. pozitivne neto nerealizirane tečajne razlike u iznosu od 1.548.763 tisuće kuna veće od 20% viška prihoda nad rashodima u iznosu od 406.362 tisuće kuna, a zbroj neto nerealiziranih gubitaka po finansijskoj imovini po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i rezultata od ulaganja koja se vode metodom udjela negativan (64.240 tisuća kuna), u opće pričuve raspoređuje se iznos neto nerealiziranih tečajnih razlika. Ostatak se raspoređuje u državni proračun.

S obzirom na to da su u 2014. neto nerealizirane pozitivne tečajne razlike u iznosu od 2.200.421 tisuće kuna uvećane za zbroj neto nerealiziranih dobitaka po finansijskoj imovini po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, umanjenja vrijednosti nekretnina i rezultata od ulaganja koja se vode metodom udjela (23.466 tisuća kuna pozitivno, sveukupno 2.223.887 tisuća kuna), veće od 20% viška prihoda nad rashodima u iznosu od 548.047 tisuća kuna, u opće pričuve raspoređuje se iznos od 2.223.887 tisuća kuna. Ostatak se raspoređuje u državni proračun.

Bilješka br. 33 – Fer vrijednost finansijske imovine i obveza

U postupku mjerena fer vrijednosti finansijske imovine i obveza primjenjuje se tržišni pristup kao tehnika mjerena, a u sklopu hijerarhijskog pristupa određivanja fer vrijednosti Hrvatska narodna banka primjenjuje prvu hijerarhijsku razinu vrednovanja (razina 1), što znači da se kao ulaznim veličinama koristi provjerljivim tržišnim vrijednostima koje su odraz kotacijskih cijena za istu imovinu ili obveze na aktivnom tržištu. U slučaju da kotacijske cijene nisu dostupne, fer vrijednost izračunava se na osnovi modela priznatih standardom GIPS (engl. *Global Investment Performance Standards*), a kao ulazni podaci rabe se provjerljive tržišne vrijednosti (kamatne stope), što odgovara razini 2 hijerarhije fer vrijednosti.

U izvještajnom razdoblju nije bilo reklassifikacija između različitih hijerarhijskih razina fer vrijednosti.

a) Financijska imovina i obveze koji se mijere po fer vrijednosti

U sljedećoj tablici prikazana je financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak po razinama hijerarhije fer vrijednosti.

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.		
	Razina 1	Razina 2	Ukupno
Devizni vrijednosni papiri koji se drže radi trgovanja			
Državni vrijednosni papiri	16.187.804	11.197.595	27.385.399
Osigurane obveznice (s kolateralom javnog sektora)	389.206	–	389.206
Vrijednosni papiri međunarodnih financijskih institucija	270.081	–	270.081
Bankovne obveznice s državnim jamstvom	216.117	174.766	390.883
Ukupno (bilješka br. 13.a)	17.063.208	11.372.361	28.435.569
Sredstva povjerenja na upravljanje međunarodnim financijskim institucijama (bilješka br. 13.b)	1.398.940	–	1.398.940
Plemeniti metali	5.810	–	5.0810
Sveukupno	18.467.958	11.372.361	29.840.319
31. 12. 2014.			
Devizni vrijednosni papiri koji se drže radi trgovanja			
Državni vrijednosni papiri	22.236.746	11.056.325	33.293.071
Vrijednosni papiri međunarodnih financijskih institucija	429.437	–	429.437
Bankovne obveznice s državnim jamstvom	139.764	1.310.743	1.450.507
Ukupno (bilješka br. 13.a)	22.805.947	12.367.068	35.173.015
Plemeniti metali	5.880	–	5.880
Sveukupno	22.811.827	12.367.068	35.178.895

b) Financijska imovina i obveze koji se ne mijere po fer vrijednosti

Dužnički vrijednosni papiri koji se drže do dospijeća mjeru se po amortiziranom trošku, a usporedba knjigovodstvenih i fer vrijednosti prikazana je u sljedećoj tablici.

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Dužnički vrijednosni papiri	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
31. 12. 2015.	36.239.360	36.739.877
31. 12. 2014.	33.210.002	34.030.325

U određivanju fer vrijednosti financijske imovine koja se drži do dospijeća rabe se ulazni podaci koji pripadaju razini 1 hijerarhije fer vrijednosti.

Ulaganja u vlasničke instrumente klasificiraju se kao financijska imovina raspoloživa za prodaju i mjeru se po povjesnom trošku umanjenom za eventualno umanjenje vrijednosti, a fer vrijednosti ove imovine nije moguće pouzdano izmjeriti.

Fer vrijednosti ostale nenavedene financijske imovine i obveza Hrvatske narodne banke približno su jednake računovodstvenim vrijednostima zbog kratkoročnosti instrumenata.

Bilješka br. 34 – Upravljanje rizicima

Hrvatska narodna banka upravlja međunarodnim pričuvama Republike Hrvatske na osnovi načela likvidnosti i sigurnosti ulaganja, što znači da održava visoku likvidnost pričuva i primjerenu izloženost rizicima te uz dana ograničenja nastoji ostvariti povoljne stope povrata na svoja ulaganja.

Rizici prisutni pri upravljanju međunarodnim pričuvama ponajprije su financijski rizici, a to su kreditni, likvidnosni i tržišni rizik, ali velika se pozornost posvećuje i operativnom riziku.

Operativni rizik podrazumijeva rizik od gubitka koji nastaje zbog neprimjerenih ili neuspješnih unutarnjih procesa, zaposlenika ili sustava ili zbog vanjskih događaja. Operativni rizik kontrolira se strogim razdjeljivanjem funkcija i odgovornosti, točno propisanim metodologijama i procedurama te redovitim unutarnjim i vanjskim revizijama.

Bilješka br. 34.1 – Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nepodmirenja obveza, odnosno mogućnost da se uložena sredstva neće pravodobno i/ili u potpunosti vratiti ili da se neće vraćati planiranom dinamikom.

Hrvatska narodna banka ograničuje izloženost kreditnom riziku ulaganjem međunarodnih pričuva u visokokvalitetne instrumente s najmanjim stupnjem rizičnosti poput državnih obveznica, obveznica za koje jamči država, bankovnih obveznica s državnim jamstvom i osiguranih obveznica, u instrumente međunarodnih finansijskih institucija visokoga kreditnog rejtinga te u kolateralizirane i nekolateralizirane depozite. Kolateralizirani depoziti osigurani su državnim obveznicama iste vrijednosti ili vrijednosti veće od one samog depozita. Ukupna fer vrijednost primljenih kolaterala po obratnim repo ugovorima (državne obveznice zemalja rejtinga od Aaa do Baa3 i vrijednosne papire međunarodnih finansijskih institucija rejtinga od Aaa do A2) na dan 31. prosinca 2015. iznosi 26.416.450 tisuća kuna (31. prosinca 2014.: 5.368.986 tisuća kuna).

Ocjena kreditne sposobnosti finansijskih institucija temelji se na rejtingzima koje su objavile velike međunarodne agencije za procjenu rejtinga (Moody's, Standard & Poor's i Fitch).

Ulaganja sredstava međunarodnih pričuva limitirana su po vrstama izdavatelja i finansijskim institucijama, čime se kreditni rizik diversificira.

Hrvatska narodna banka ulagala je sredstva međunarodnih pričuva u obveznice država i obveznice za koje jamči država rejtinga od Aaa do Baa3 (po agenciji Moody's), u osigurane obveznice rejtinga od Aaa do Aa2, u obratne repo ugovore kod komercijalnih banaka rejtinga od Aaa do Baa3, u depozite kod središnjih banaka rejtinga od Aaa do Baa3, u instrumente kod međunarodnih finansijskih institucija od Aaa do A2, kao i u depozite koji se plasiraju u komercijalne banke rejtinga od Aaa do A3.

Prikaz finansijske imovine izložene kreditnom riziku u tablicama Maksimalna izloženost kreditnom riziku, Kreditni rizik prema kreditnom rejtingu partnera i Zemljopisna koncentracija kreditnog rizika (bilješke br. 34.1.1. – 34.1.3.) razlikuju se od prikaza u Izveštaju o finansijskom položaju jer se temelje na upravljačkim izveštajima. Prikazivanje usklade nije praktično. Neke su od glavnih razlika sljedeće:

- Pozicija Depoziti u tablicama prikazanim u bilješkama br. 34.1.1. – 34.1.3. obuhvaća pozicije Gotovina i sredstva na tekućim računima kod drugih banaka, Depoziti kod drugih banaka i Sredstva kod Međunarodnog monetarnog fonda iz Izvještaja o finansijskom položaju. U navedenim tablicama depoziti su podijeljeni prema valuti i primatelju (međunarodne finansijske institucije, strane i domaće banke).
 - Stanje depozita u tablicama prikazanim u bilješkama br. 34.1.1. – 34.1.3. uključuje i obračunate kamate, koje su u Izvještaju o finansijskom položaju uključene u stavke Obračunate kamate i ostala imovina te Obračunate kamate i ostale obvezе.
 - Vrijednosni papiri u Izvještaju o finansijskom položaju podijeljeni su prema kategorijama finansijske imovine, dok su u tablicama Kreditni rizik prema kreditnom rejtingu partnera i Zemljopisna koncentracija kreditnog rizika dodatno podijeljeni prema izdavatelju i valuti.
 - Pozicija Obratni repo ugovori iz Izvještaja o finansijskom položaju podijeljena je u tablicama prikazanim u bilješkama br. 34.1.1. – 34.1.3. po valuti te uključuje i obračunate kamate koje su u Izvještaju o finansijskom položaju prikazane na pozicijama Obračunate kamate i ostala imovina te Obračunate kamate i ostale obvezе.

34.1.1. Maksimalna izloženost kreditnom riziku

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Devizni vrijednosni papiri koji se drže radi trgovanja		
Državni vrijednosni papiri	27.385.399	33.293.071
Osigurane obveznice (s kolateralom javnog sektora)	389.206	–
Vrijednosni papiri međunarodnih finansijskih institucija	270.081	429.437
Bankovne obveznice s državnim jamstvom	390.883	1.450.507
Ukupno devizni vrijednosni papiri koji se drže radi trgovanja	28.435.569	35.173.015
Devizni vrijednosni papiri koji se drže do dospijeća		
Državni vrijednosni papiri	31.169.236	26.742.731
Osigurane obveznice (s kolateralom javnog sektora)	390.807	986.843
Vrijednosni papiri međunarodnih finansijskih institucija	4.144.684	4.944.132
Bankovne obveznice s državnim jamstvom	534.633	536.296
Ukupno devizni vrijednosni papiri koji se drže do dospijeća	36.239.360	33.210.002
Ukupno devizni vrijednosni papiri	64.674.929	68.383.017
Devizni obratni repo ugovori	26.507.119	5.563.918
Devizni depoziti		
Depoziti	3.092.328	17.156.167
Depoziti kod međunarodnih finansijskih institucija	5.927.571	3.041.171
Ukupno devizni depoziti	9.019.899	20.197.338
Krediti u kunama	60	66
Obračni repo ugovori u kunama	158.004	–
Depoziti u kunama		
Ostali depoziti kod domaćih poslovnih banaka	10.452	10.964
Ukupno kunski depoziti	10.452	10.964
SVEUKUPNO	100.370.463	94.155.303

34.1.2. Kreditni rizik prema kreditnom rejtingu partnera

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

Rejting (Moody's)	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
	Državni vrijednosni papiri	Državni vrijednosni papiri
Aaa	24.439.639	33.589.819
Aa1	1.524.267	5.688.778
Aa2	11.677.344	–
Aa3	5.420.142	5.499.815
Baa1	–	737.112
Baa2	12.639.373	12.964.936
AAA	220.881 ^a	–
AA	2.632.989 ^b	1.555.342
Ukupno	58.554.635	60.035.802
	Osigurane obveznice	Osigurane obveznice
Aaa	780.013	986.843
Ukupno	780.013	986.843
	Vrijednosni papiri međunarodnih finansijskih institucija	Vrijednosni papiri međunarodnih finansijskih institucija
Aaa	1.550.544	2.338.972
Aa1	2.864.221	3.034.597
Ukupno	4.414.765	5.373.569
	Bankovne obveznice s državnim jamstvom	Bankovne obveznice s državnim jamstvom
Aaa	626.462	1.378.770

Rejting (Moody's)	31. 12. 2015.	31. 12. 2014.
Aa1	299.054	608.033
Ukupno	925.516	1.986.803
UKUPNO DEVIZNI VRIJEDNOSNI PAPIRI	64.674.929	68.383.017
	Obratni repo ugovori	Obratni repo ugovori
Aaa	475.442	248.933
Aa2	4.313.059	–
A1	1.442.608	1.992.032
A2	8.662.633	3.322.953
A3	4.173.343	–
Baa1	7.440.034	–
Ukupno	26.507.119	5.563.918
	Depoziti	Depoziti
Aaa	2.697.056	911.525
Aa1	51	44.983
Aa2	35.928	1.072.645
Aa3	546	987
A1	2.019	4.580.790
A2	7.428	7.309.477
A3	349.253	2.942.625
Baa1	–	c 1.802
Bez rejtinga	47	d 291.333
Ukupno	3.092.328	17.156.167
	Depoziti kod međunarodnih finansijskih institucija	Depoziti kod međunarodnih finansijskih institucija
Bez rejtinga	5.927.571	e 3.041.171
Ukupno	5.927.571	3.041.171
UKUPNO DEVIZNI DEPOZITI	9.019.899	20.197.338
	Krediti u kunama	Krediti u kunama
Bez rejtinga	60	66
Ukupno	60	66
	Obratni repo ugovori u kunama	Obratni repo ugovori u kunama
Bez rejtinga	158.004	–
Ukupno	158.004	–
	Kunski depoziti	Kunski depoziti
BBB–	1.649	f 1.839
Bez rejtinga	8.803	9.125
Ukupno	10.452	10.964
SVEUKUPNO	100.370.463	94.155.303

^{a, f} Ulaganja imaju odgovarajući rejting agencije Fitch Ratings.^b Ulaganje ima odgovarajući rejting agencije Standard & Poor's.^c Depoziti po viđenju kod banaka kod kojih su otvoreni računi za potrebe obavljanja deviznoga platnog prometa^d Sredstva po viđenju kod Clearstreama^e Ulaganja kod BIS-a i MMF-a, koji nemaju dodijeljen rejting, ali se smatraju institucijama visokoga kreditnog rejtinga

34.1.3. Zemljopisna koncentracija kreditnog rizika

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

Instrumenti	Europodručje	Ostalo	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2015.			
Državni vrijednosni papiri	47.261.486	11.293.149	58.554.635
Osigurane obveznice	780.013	–	780.013
Vrijednosni papiri međunarodnih finansijskih institucija	4.414.765	–	4.414.765
Bankovne obveznice s državnim jamstvom	925.516	–	925.516
Ukupno devizni vrijednosni papiri	53.381.780	11.293.149	64.674.929
Obratni repo ugovori	12.360.790	14.146.329	26.507.119
Depoziti	3.082.952	9.376	3.092.328
Depoziti kod međunarodnih finansijskih institucija	–	5.927.571	5.927.571
Ukupno devizni depoziti	3.082.952	5.936.947	9.019.899
Krediti bankama u RH	–	60	60
Obratni repo ugovori u kunama	–	158.004	158.004
Ostali depoziti kod domaćih poslovnih banaka	–	10.452	10.452
Ukupno kunski depoziti	–	10.452	10.452
SVEUKUPNO 31. prosinca 2015.	68.825.522	31.544.941	100.370.463
Stanje 31. prosinca 2014.			
Državni vrijednosni papiri	49.442.469	10.593.333	60.035.802
Osigurane obveznice	986.843	–	986.843
Vrijednosni papiri međunarodnih finansijskih institucija	5.373.569	–	5.373.569
Bankovne obveznice s državnim jamstvom	1.986.803	–	1.986.803
Ukupno devizni vrijednosni papiri	57.789.684	10.593.333	68.383.017
Obratni repo ugovori	5.314.985	248.933	5.563.918
Depoziti	12.803.060	4.353.107	17.156.167
Depoziti kod međunarodnih finansijskih institucija	–	3.041.171	3.041.171
Ukupno devizni depoziti	12.803.060	7.394.278	20.197.338
Krediti bankama u RH	–	66	66
Ostali depoziti kod domaćih poslovnih banaka	–	10.964	10.964
Ukupno kunski depoziti	–	10.964	10.964
SVEUKUPNO 31. prosinca 2014.	75.907.729	18.247.574	94.155.303

Bilješka br. 34.2 – Likvidnosni rizik

Likvidnosni rizik proizlazi iz nemogućnosti podmirenja dospjelih obveza ili ostalih obveza iz poslovanja Hrvatske narodne banke u ugovorenom roku. Zbog toga Hrvatska narodna banka svojom strategijom upravljanja deviznom likvidnošću mora dnevno osigurati dostatnu raspoloživost sredstava za namiru svih dospjelih i ugovorenih obveza.

Likvidnosni rizik kontrolira se ulaganjem međunarodnih pričuva u lako utržive obveznice i djelomično u depozitne instrumente s kratkim dospjećem.

Likvidna sredstva obuhvaćaju svu imovinu koju je moguće unovčiti u roku od jednog do tri dana. Hrvatska narodna banka ulaže ukupne međunarodne pričuve u depozite ročnosti do najviše tri mjeseca i u vrijednosne papire dospjeća do deset godina, s tim da se vrijednosni papiri portfelja za trgovanje mogu unovčiti u svakom trenutku.

Na dan 31. prosinca 2015. likvidno je bilo nešto više od 35% neto međunarodnih pričuva, dok je krajem 2014. likvidno bilo oko 40% neto međunarodnih pričuva.

Sljedeće tablice prikazuju financijske obveze Hrvatske narodne banke razvrstane prema vremenu preostalom od datuma bilance do ugovornog roka dospjeća. Analiza je izvedena iz nediskontiranih novčanih tokova financijskih obveza zasnovanih na najranijem očekivanom datumu dospjeća, a uključuje novčane tokove kamata i glavnica. Budući izdaci po kamatama uključeni su u poziciju Obračunate kamate i ostale obveze.

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Do 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mj. do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Dulje od 5 godina	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2015.						
Obveze						
Novčanice i kovani novac u optjecaju	25.317.915	–	–	–	–	25.317.915
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	42.353.866	–	–	–	72	42.353.938
Repo ugovori	9.453.298	–	–	–	–	9.453.298
Obveze prema državi i državnim institucijama	8.076.829	–	–	–	–	8.076.829
Obveze prema MMF-u	–	–	–	–	6.472.519	6.472.519
Obračunate kamate i ostale obveze	442.285	643.136	22.397	–	1.111	1.108.929
Ukupno obveze	85.644.193	643.136	22.397	–	6.473.702	92.783.428
Stanje 31. prosinca 2014.						
Obveze						
Novčanice i kovani novac u optjecaju	23.155.977	–	–	–	–	23.155.977
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	40.812.706	–	–	3.177.440	72	43.990.218
Repo ugovori	–	–	–	–	–	–
Obveze prema državi i državnim institucijama	11.609.170	–	–	–	–	11.609.170
Obveze prema MMF-u	–	–	–	–	6.099.796	6.099.796
Obračunate kamate i ostale obveze	673.971	825.333	44.684	38.126	1.289	1.583.403
Ukupno obveze	76.251.824	825.333	44.684	3.215.566	6.101.157	86.438.564

Bilješka br. 34.3 – Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik fluktuacije fer vrijednosti ili budućih novčanih tokova financijskog instrumenta zbog promjena tržišnih cijena. Tržišni rizik obuhvaća valutni rizik, kamatni rizik i ostale cjenovne rizike.

Valutni rizik (rizik promjene vrijednosti jedne valute u odnosu na drugu) rizik je fluktuacije fer vrijednosti ili budućih novčanih tokova financijskog instrumenta zbog promjena tečaja stranih valuta.

Kamatni rizik je rizik fluktuacije fer vrijednosti ili budućih novčanih tokova financijskog instrumenta zbog promjena tržišnih kamatnih stopa.

Ostali cjenovni rizici obuhvaćaju rizik fluktuacije fer vrijednosti ili budućih novčanih tokova po financijskim instrumentima zbog promjena tržišnih cijena koje ne proizlaze iz kamatnog rizika ili valutnog rizika.

Bilješka br. 34.3.1 – Valutni rizik

Hrvatska narodna banka većinu svoje imovine drži u stranoj valuti, zbog čega je izložena valutnom riziku, odnosno fluktuaciji međuvalutnih odnosa između kune i eura te između kune i američkog dolara. Te međuvalutne promjene utječu na Izvještaj o dobiti ili gubitku, pa tako i na konačni finansijski rezultat.

Hrvatska narodna banka izložena je valutnom riziku samo za neto međunarodne pričuve, a to su sredstva međunarodnih pričuva formirana uglavnom na temelju otkupa deviza od banaka putem deviznih intervencija i otkupa deviza od Ministarstva financija RH.

Dijelom pričuva prikupljenih s osnove sredstava izdvojene devizne obvezne pričuve, sredstava Ministarstva financija, repo poslova i sredstava u posebnim pravima vučenja (SDR) središnja banka upravlja pasivno, u skladu s valutnom strukturom ugovorenih deviznih obveza, te nije izložena valutnom riziku.

34.3.1.1. Analiza osjetljivosti – utjecaj promjena valutnih tečajeva za određeni postotak na Izvještaj o dobiti ili gubitku

Analiza osjetljivosti za 2015.

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2015.	USD	EUR
	±5%	±1%
Utjecaj promjene tečaja na rezultat Izvještaja o dobiti ili gubitku	955.500/(955.500)	660.400/(660.400)

Tablica pokazuje osjetljivost rezultata Izvještaja o dobiti Hrvatske narodne banke u slučaju porasta odnosno pada tečaja EUR/HRK za ±1% i u slučaju porasta odnosno pada tečaja USD/HRK za ±5%. Prema podacima za prethodna razdoblja godišnja kolebljivost tečaja USD/HRK veća je oko pet puta od kolebljivosti tečaja EUR/HRK.

Pozitivan broj znači povećanje rezultata Izvještaja o dobiti ili gubitku ako tečaj kune padne u odnosu na relevantnu valutu za odabrani postotak, dok negativan broj znači smanjenje rezultata Izvještaja o dobiti ili gubitku ako se zabilježi porast tečaja kune.

U slučaju tečaja EUR/HRK nižeg za 1% na datum 31. prosinca 2015. rezultat Izvještaja o dobiti ili gubitku Hrvatske narodne banke bio bi manji približno za 660.400 tisuća kuna, dok bi u slučaju tečaja USD/HRK nižeg za 5% rezultat Izvještaja o dobiti ili gubitku bio manji približno za 955.500 tisuća kuna.

Metodologija izračuna

Iznos neto eurskih i neto dolarskih međunarodnih pričuva sa stanjem na dan bilance pomnožen je s razlikom između tečaja EUR/HRK odnosno USD/HRK koji je vrijedio na datum bilance i istih tečajeva koji su uvećani odnosno umanjeni za odabrani postotak.

Analiza osjetljivosti za 2014.

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2014.	USD	EUR
	±5%	±1%
Utjecaj promjene tečaja na rezultat Izvještaja o dobiti ili gubitku	815.900/(815.900)	655.000/(655.000)

34.3.1.2. Izloženost HNB-a valutnom riziku – analiza imovine i obveza po pojedinim valutama

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	EUR	USD	XDR	Ostale strane valute	HRK	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2015.						
Imovina						
Gotovina i sredstva na tekućim računima kod drugih banaka	3.494.455	4.669	–	6.070	315	3.505.509
Depoziti kod drugih banaka	4.894.065	710.787	–	–	10.167	5.615.019
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	16.428.519	13.405.990	–	–	5.810	29.840.319
Krediti	–	–	–	–	60	60
Obratni repo ugovori	15.402.309	11.105.728	–	–	158.000	26.666.037
Ulaganja koja se drže do dospjeća	36.239.360	–	–	–	–	36.239.360
Sredstva kod MMF-a	–	–	6.496.690	–	–	6.496.690
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	–	–	–	–	60.218	60.218
Ulaganja obračunata metodom udjela	–	–	–	–	21.247	21.247
Obračunate kamate i ostala imovina	1.651	2.159	–	4	429.766	433.580
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	–	–	–	–	581.509	581.509
Ukupno imovina	76.460.359	25.229.333	6.496.690	6.074	1.267.092	109.459.548
Obveze						
Novčanice i kovani novac u optjecaju	–	–	–	–	25.317.915	25.317.915
Obveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	3.769.575	32.582	–	–	38.551.781	42.353.938
Repo ugovori	3.516.677	5.936.621	–	–	–	9.453.298
Obveze prema državi i državnim institucijama	3.135.066	8.235	–	1.467	4.932.061	8.076.829
Obveze prema MMF-u	–	–	6.472.519	–	–	6.472.519
Obračunate kamate i ostale obveze	5.804	141.309	17.115	189	940.676	1.105.093
Ukupno obveze	10.427.122	6.118.747	6.489.634	1.656	69.742.433	92.779.592
Neto pozicija	66.033.237	19.110.586	7.056	4.418	(68.475.341)	16.679.956
Stanje 31. prosinca 2014.						
Imovina						
Gotovina i sredstva na tekućim računima kod drugih banaka	3.868.710	4.139	–	6.431	376	3.879.656
Depoziti kod drugih banaka	13.500.852	3.088.577	–	–	10.670	16.600.099
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	21.767.102	13.405.913	–	–	5.880	35.178.895
Krediti	–	–	–	–	66	66
Obratni repo ugovori	5.251.939	311.954	–	–	–	5.563.893
Ulaganja koja se drže do dospjeća	33.210.002	–	–	–	–	33.210.002
Sredstva kod MMF-a	–	–	6.122.613	–	–	6.122.613
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	–	–	–	–	60.218	60.218
Ulaganja obračunata metodom udjela	–	–	–	–	19.961	19.961
Obračunate kamate i ostala imovina	238	408	–	3	353.369	354.018
Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna imovina	–	–	–	–	580.357	580.357

	EUR	USD	XDR	Ostale strane valute	HRK	Ukupno
Ukupno imovina	77.598.843	16.810.991	6.122.613	6.434	1.030.897	101.569.778
Obveze						
Novčanice i kovani novac u optjecaju	–	–	–	–	23.155.977	23.155.977
Obveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	3.258.998	485.773	–	–	40.245.447	43.990.218
Repo ugovori	–	–	–	–	–	–
Obveze prema državi i državnim institucijama	8.551.726	6.484	–	3.610	3.047.350	11.609.170
Obveze prema MMF-u	–	–	6.099.796	–	–	6.099.796
Obračunate kamate i ostale obveze	293.437	372	16.377	654	1.272.584	1.583.424
Ukupno obveze	12.104.161	492.629	6.116.173	4.264	67.721.358	86.438.585
Neto pozicija	65.494.682	16.318.362	6.440	2.170	(66.690.461)	15.131.193

Bilješka br. 34.3.2 – Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik pada vrijednosti deviznih portfelja međunarodnih pričuva Hrvatske narodne banke zbog mogućeg porasta kamatnih stopa na tržištima instrumenata s fiksnim prinosom. Kamatni rizik međunarodnih pričuva Hrvatske narodne banke kontrolira se primjenom precizno definiranih referentnih portfelja. Referentni portfelji zadovoljavaju traženi odnos rizika i dobiti, odnosno održavaju dugoročnu strategiju ulaganja pričuva.

Hrvatska narodna banka ima otvorenu kamatnu izloženost samo s eurskim i dolarskim portfeljima za trgovanje, pri čemu eurski portfelj koji se drži do dospijeća gotovo da i nema kamatni rizik. Sredstvima Ministarstva financija i Europske komisije HNB upravlja u skladu s ročnošću preuzetih obveza, dok sredstva na osnovi izdvojene devizne obvezne pričuve ulaže na razdoblje do tri mjeseca.

Kamatni rizik portfelja za trgovanje Hrvatska narodna banka ograničuje strateškim modificiranim prosječnim vremenom vezivanja (strateški modificirani *duration*) kraćim od godine dana.

34.3.2.1. Analiza osjetljivosti zbog izloženosti neto međunarodnih pričuva HNB-a promjenama kamatnih stopa

Analiza osjetljivosti za 2015.

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2015.	USD	EUR
Porast/pad krivulje prinosa	±50 b. b.	±50 b. b.
Utjecaj promjene razine krivulje prinosa na Izvještaj o dobiti ili gubitku	(63.700)/63.700	(78.020)/78.020

Kada bi na datum 31. prosinca 2015. cijela dolarska krivulja prinosa bila na razini višoj za 50 baznih bodova (0,5%), rezultat Izvještaja o dobiti ili gubitku Hrvatske narodne banke bio bi manji približno za 63.700 tisuća kuna, dok bi u slučaju razine eurske krivulje prinosa više za 50 baznih bodova koначni rezultat Izvještaja o dobiti ili gubitku bio manji približno za 78.020 tisuća kuna.

U slučaju razine krivulja prinosa niže za 50 baznih bodova rezultat Izvještaja o dobiti ili gubitku bio bi veći za približno iste iznose.

Metodologija izračuna

Iznos dolarskoga, tj. eurskog portfelja za trgovanje sa stanjem na dan bilance pomnožen je s modificiranim prosječnim vremenom vezivanja (modificirani *duration*) i s 50 baznih bodova u postotnom obliku (0,5%). Modificirano prosječno vrijeme vezivanja označuje za koliko će stotih dijelova postotka pasti vrijednost portfelja ako krivulja prinosa poraste za jedan postotni bod.

Analiza osjetljivosti za 2014.

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2014.	USD	EUR
Porast/pad krivulje prinosa	±50 b. b.	±50 b. b.
Utjecaj promjene razine krivulje prinosa na Izvještaj o dobiti ili gubitku	(40.800)/40.800	(85.250)/85.250

34.3.2.2. Analiza kamatnog rizika

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	Do 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mj. do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Dulje od 5 godina	Beskamatno	Ukupno	Prosječna EKS na dan 31. 12.
Stanje 31. prosinca 2015.								
Imovina								
Gotovina i sredstva na tekućim računima kod drugih banaka	90.136	–	–	–	–	3.415.373	3.505.509	-0,23
Depoziti kod drugih banaka	4.027.222	1.577.630	–	–	–	10.167	5.615.019	-0,27
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	28.435.568	–	–	–	–	1.404.751	29.840.319	0,07
Krediti	–	–	–	–	60	–	60	1,00
Obratni repo ugovori	23.838.273	2.827.764	–	–	–	–	26.666.037	-0,03
Ulaganja koja se drže do dospijeća	687.240	1.297.108	12.286.996	4.821.682	16.845.247	301.087	36.239.360	1,22
Sredstva kod MMF-a	2.954.281	–	–	–	–	3.542.409	6.496.690	0,05
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	–	–	–	–	–	60.218	60.218	–
Ulaganja obračunata metodom udjela	–	–	–	–	–	21.247	21.247	–
Obračunate kamate i ostala imovina	–	–	–	–	–	433.580	433.580	–
Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna imovina	–	–	–	–	–	581.509	581.509	–
Ukupno imovina	60.032.720	5.702.502	12.286.996	4.821.682	16.845.307	9.770.341	109.459.548	–
Obveze								
Novčanice i kovani novac u optjecaju	–	–	–	–	–	25.317.915	25.317.915	–
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	–	–	–	–	–	42.353.938	42.353.938	–
Repo ugovori	9.453.298	–	–	–	–	–	9.453.298	0,02
Obveze prema državi i državnim institucijama	2.836.531	–	–	–	–	5.240.298	8.076.829	0,49
Obveze prema MMF-u	2.937.017	–	–	–	–	3.535.502	6.472.519	0,05
Obračunate kamate i ostale obveze	–	–	–	–	–	1.105.093	1.105.093	–
Ukupno obveze	15.226.846	–	–	–	–	77.552.746	92.779.592	–
Neto pozicija	44.805.874	5.702.502	12.286.996	4.821.682	16.845.307	(67.782.405)	16.679.956	–
Stanje 31. prosinca 2014.								
Imovina								
Gotovina i sredstva na tekućim računima kod drugih banaka	108.025	–	–	–	–	3.771.631	3.879.656	0,04
Depoziti kod drugih banaka	9.881.083	6.708.346	–	–	–	10.670	16.600.099	0,04
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	35.173.015	–	–	–	–	5.880	35.178.895	0,37
Krediti	–	–	–	–	–	66	–	66
Obratni repo ugovori	5.563.893	–	–	–	–	–	5.563.893	0,01

	Do 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mj. do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Dulje od 5 godina	Beskamatno	Ukupno	Prosječna EKS na dan 31. 12.
Ulaganja koja se drže do dospijeća	1.302.624	2.108.539	6.672.692	18.104.225	4.607.722	414.200	33.210.002	1,80
Sredstva kod MMF-a	2.784.326	–	–	–	–	3.338.287	6.122.613	0,05
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	–	–	–	–	–	60.218	60.218	–
Ulaganja obračunata metodom udjela	–	–	–	–	–	19.961	19.961	–
Obračunate kamate i ostala imovina	–	–	–	–	–	354.018	354.018	–
Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna imovina	–	–	–	–	–	580.357	580.357	–
Ukupno imovina	54.812.966	8.816.885	6.672.692	18.104.225	4.607.788	8.555.222	101.569.778	–
Obveze								
Novčanice i kovani novac u optjecaju	–	–	–	–	–	23.155.977	23.155.977	–
Obveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	–	–	–	–	–	43.990.218	43.990.218	–
Repo ugovori	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveze prema državi i državnim institucijama	2.715.029	–	–	–	–	8.894.141	11.609.170	0,28
Obveze prema MMF-u	2.767.809	–	–	–	–	3.331.987	6.099.796	0,05
Obračunate kamate i ostale obveze	–	–	–	–	–	1.583.424	1.583.424	–
Ukupno obveze	5.482.838	–	–	–	–	80.955.747	86.438.585	–
Neto pozicija	49.330.128	8.816.885	6.672.692	18.104.225	4.607.788	(72.400.525)	15.131.193	–

Napomena: Na prikazane kamatonosne iznose obračunavaju se fiksne kamatne stope osim za iznos od 2.836.531 tisuće kuna (31.12.2014.: 2.715.029 tisuća kuna), na koji se obračunava varijabilna kamatna stopa.

Bilješka br. 34.3.3 – Ostali cjenovni rizici

Hrvatska narodna banka izložena je ostalim cjenovnim rizicima za sredstva povjerena na upravljanje međunarodnim finansijskim institucijama i plemenite metale budući da cjenovni rizici utječu na promjenu vrijednosti tih finansijskih instrumenata.

34.3.3.1. Analiza osjetljivosti – utjecaj promjena cijena finansijskih instrumenata za određeni postotak na Izvještaj o dobiti ili gubitku

Analiza osjetljivosti za 2015.

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2015.		
Porast/pad cijena finansijske imovine izložene cjenovnom riziku		±5%
Utjecaj promjene cijena na rezultat Izvještaja o dobiti ili gubitku		70.237/(70.237)

Tablica pokazuje osjetljivost rezultata Izvještaja o dobiti Hrvatske narodne banke u slučaju porasta odnosno pada cijene finansijskih instrumenata za ±5%.

Pozitivan broj znači povećanje rezultata Izvještaja o dobiti ili gubitku ako dođe do porasta cijene finansijskih instrumenata za odabrani postotak, dok negativan broj znači smanjenje rezultata Izvještaja o dobiti ili gubitku ako se zabilježi pad cijena finansijskih instrumenata.

U slučaju porasta cijena finansijskih instrumenata za 5% u odnosu na cijene zabilježene na datum 31. prosinca 2015. rezultat Izvještaja o dobiti ili gubitku Hrvatske narodne banke bio bi veći približno za 70.237 tisuća kuna, dok bi u slučaju pada cijena za 5% rezultat Izvještaja o dobiti ili gubitku bio manji približno za 70.237 tisuća kuna.

Metodologija izračuna

Stanje ulaganja u finansijsku imovinu izloženu cjenovnim rizicima na dan bilance uvećano je odnosno umanjeno za odabrani postotak promjene cijene finansijskih instrumenata.

Analiza osjetljivosti za 2014.

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

2014.		
Porast/pad cijena finansijske imovine izložene cjenovnom riziku		±5%
Utjecaj promjene cijena na rezultat Izvještaja o dobiti ili gubitku		294/(294)

Bilješka br. 35 – Povezane osobe

Hrvatska narodna banka pri obavljanju redovitih aktivnosti ulazi u transakcije s povezanim osobama. Povezane osobe, u skladu s MRS-om 24 – Objavljivanje povezanih osoba, jesu država i državna tijela Republike Hrvatske, Hrvatski novčarski zavod i ključni menadžment Hrvatske narodne banke. Trgovačka društva i druge pravne osobe u vlasništvu Republike Hrvatske (uključujući kreditne institucije) ne smatraju se povezanim osobama. Transakcije s povezanim osobama odvijale su se pod redovnim tržišnim uvjetima.

a) Odnosi s državom i državnim tijelima Republike Hrvatske

Hrvatska narodna banka u isključivom je vlasništvu Republike Hrvatske, ali pri ostvarivanju svojeg cilja i u izvršavanju svojih zadataka Hrvatska narodna banka samostalna je i neovisna.

U odnosu s državnim tijelima Republike Hrvatske Hrvatska narodna banka ima ulogu depozitara, odnosno vodi račune Republike Hrvatske i obavlja platni promet po tim računima.

Hrvatska narodna banka može prema tržišnim uvjetima obavljati poslove fiskalnog agenta za Republiku Hrvatsku vezane uz:

- izdanja dužničkih vrijednosnih papira Republike Hrvatske, i to kao agent izdanja ili kao knjižni voditelj cijelog izdanja
- isplate iznosa glavnice, kamata i ostalih troškova povezanih s vrijednosnim papirima
- ostala pitanja povezana s navedenim poslovima, ako su u skladu s ciljem Hrvatske narodne banke.

Odnosi s državom i državnim tijelima RH prikazani su u sljedećoj tablici:

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2015.		2014.	
	Država	Državna tijela	Država	Državna tijela
IMOVINA				
Obračunate kamate i ostala imovina	2.461	–	1.742	–
UKUPNO	2.461	–	1.742	–
OBVEZE				
Depoziti	6.078.547	1.998.282	11.609.170	–
Obračunate kamate i ostale obvezne	484.361	–	516.962	–
UKUPNO	6.562.908	1.998.282	12.126.132	–
PRIHODI	–	–	–	–
RASHODI				
Kamatni i srođni rashodi	9.718	–	4.965	–
UKUPNO	9.718	–	4.965	–

Državna tijela koja se smatraju povezanim osobama jesu Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka i Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

b) Pridruženi subjekt

Ulaganje Hrvatske narodne banke u Hrvatskom novčarskom zavodu čini udio u pridruženom subjektu u skladu s MRS-om 28, a vlasnički udio Hrvatske narodne banke u kapitalu Hrvatskoga novčarskog zavoda iznosi 42,6%. Detaljne objave o pridruženom subjektu navedene su u bilješci br. 19.

Odnosi s Hrvatskim novčarskim zavodom prikazani su u sljedećoj tablici:

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	2015.	2014.
IMOVINA		
Ulaganja obračunata metodom udjela	21.247	19.961
Ostala imovina	10.212	21.644
UKUPNO	31.459	41.605
OBVEZE		
Ostale obveze	1	-
UKUPNO	1	-
PRIHODI		
Dobici pri uskladištanju vrijednosti ulaganja u HNZ	1.285	392
Ostali prihodi	34	48
UKUPNO	1.319	440
RASHODI		
Kovanje kovanog novca kuna i lipa ^a	37.811	22.171
UKUPNO	37.811	22.171

^a Iskazan je ukupan iznos računa HNZ-a za izradu kovanica za izvještajnu godinu. Prikazani iznos razlikuje se od računovodstveno iskazanih troškova jer se troškovi izrade kovanica priznaju u Izvještaju o dobiti ili gubitku u skladu s politikom razgraničenja troškova (vidi bilješku br. 9).

c) Ključni menadžment Hrvatske narodne banke

Savjet Hrvatske narodne banke nadležan je i odgovoran za ostvarivanje cilja i izvršavanje zadataka Hrvatske narodne banke. Savjet Hrvatske narodne banke utvrđuje politike povezane s djelovanjem Hrvatske narodne banke. Slijedom navedenoga ključni menadžment Hrvatske narodne banke čine članovi Savjeta Hrvatske narodne banke.

Članovi su Savjeta Hrvatske narodne banke guverner, zamjenik guvernera i šest viceguvernera Hrvatske narodne banke.

Kratkoročne naknade ključnom menadžmentu Hrvatske narodne banke za 2015. iznose 9.134 tisuće kuna, od čega se iznos od 1.304 tisuće kuna odnosi na doprinose za mirovinsko osiguranje (2014.: 9.134 tisuće kuna, od čega se 1.312 tisuća kuna odnosilo na doprinose za mirovinsko osiguranje).

Rukovodstvo i unutrašnji ustroj Hrvatske narodne banke

Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke

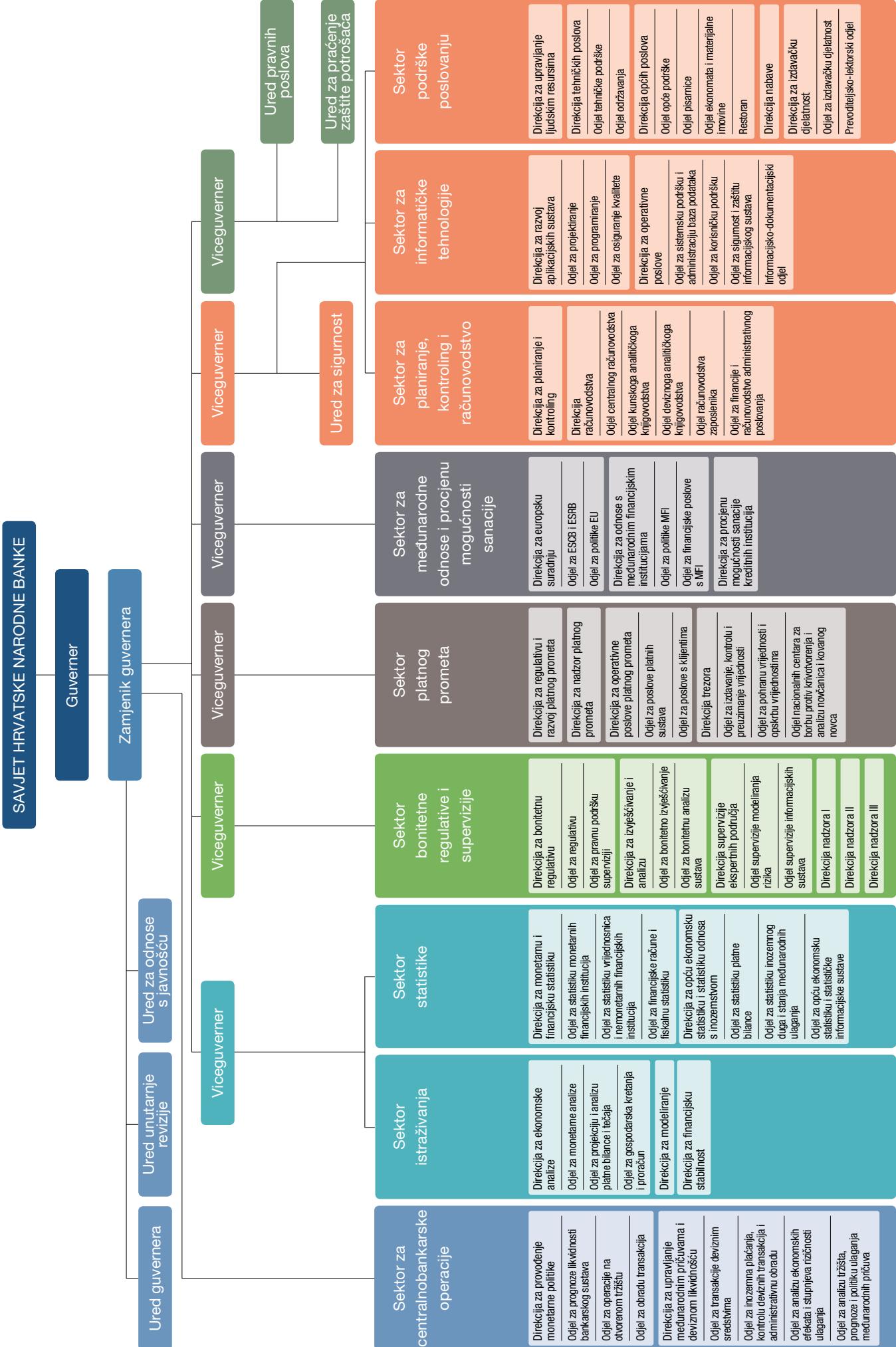
Predsjednik Savjeta	prof. dr. sc. Boris Vujčić
Članovi Savjeta	Neven Barbaroša
	Bojan Fras
	dr. sc. Michael Faulend
	Relja Martić
	Damir Odak
	mr. sc. Tomislav Presečan
	mr. sc. Vedran Šošić

Rukovodstvo Hrvatske narodne banke

Guverner	prof. dr. sc. Boris Vujčić
Zamjenik guvernera	Relja Martić
Viceguverner	mr. sc. Vedran Šošić
Viceguverner	Damir Odak
Viceguverner	Neven Barbaroša
Viceguverner	mr. sc. Tomislav Presečan
Viceguverner	Bojan Fras
Viceguverner	dr. sc. Michael Faulend

Izvršni direktori

Sektor za centralnobankarske operacije	mr. sc. Irena Kovačec
Sektor istraživanja	mr. sc. Ljubinko Jankov
Sektor statistike	Tomislav Galac
Sektor bonitetne regulative i supervizije	Željko Jakuš
Sektor platnog prometa	Ivan Biluš
Sektor za međunarodne odnose i procjenu mogućnosti sanacije	mr. sc. Sanja Tomičić
Sektor za planiranje, kontroling i računovodstvo	dr. sc. Diana Jakelić
Sektor za informatičke tehnologije	dr. sc. Mario Žgela
Sektor podrške poslovanju	Boris Ninić

Popis kreditnih institucija 31. prosinca 2015.

Popis banaka

BANKA KOVANICA d.d. P. Preradovića 29 42000 Varaždin Tel.: + 385 42/403-403 Telefaks: + 385 42/212-148 SWIFT: SKOVR22	IMEX BANKA d.d. Tolstojeva 6 21000 Split Tel.: + 385 21/406-100 Telefaks: + 385 21/345-588 SWIFT: IMXXHR22	PARTNER BANKA d.d. Vončinina 2 10000 Zagreb Tel.: + 385 1/4602-222 Telefaks: + 385 1/4602-289 SWIFT: PAZGHR2X	SLATINSKA BANKA d.d. V. Nazora 2 33520 Slatina Tel.: + 385 33/637-000 Telefaks: + 358 33/637-009 SWIFT: SBSLHR2X
BANKA SPLITSKO-DALMATINSKA d.d. 114. brigade HV-a 9 21000 Split Tel.: + 385 21/540-280 Telefaks: + 385 21/368-448 SWIFT: DALMHR22	ISTARSKA KREDITNA BANKA UMAG d.d. E. Miloša 1 52470 Umag Tel.: + 385 52/702-300 Telefaks: + 385 52/702-388 SWIFT: ISKBHR2X	PODRAVSKA BANKA d.d. Opatička 3 48300 Koprivnica Tel.: + 385 72/655-000 Telefaks: + 385 72/655-266 SWIFT: PDKCHR2X	SOCIÉTÉ GÉNÉRALE – SPLITSKA BANKA d.d. R. Boškovića 16 21000 Split Tel.: + 385 21/304-304 Telefaks: + 385 21/304-304 SWIFT: SOGEHR22
BKS BANK d.d. Mlječarski trg 3 51000 Rijeka Tel.: + 385 51/353-555 Telefaks: + 385 51/353-566 SWIFT: BFKKHR22	JADRANSKA BANKA d.d. A. Starčevića 4 22000 Šibenik Tel.: + 385 22/242-100 Telefaks: + 385 22/335-881 SWIFT: JADRHR2X	PRIMORSKA BANKA d.d. Scarpina 7 51000 Rijeka Tel.: + 385 51/355-777 Telefaks: + 385 51/332-762 SWIFT: SPRMHR22	ŠTEDBANKA d.d. Slavonska avenija 3 10000 Zagreb Tel.: 385 1/6306-666 Telefaks: 385 1/6187-014 SWIFT: STEDHR22
CROATIA BANKA d.d. R. Frangeša Mihanovića 9 10110 Zagreb Tel.: + 385 1/2391-120 Telefaks: + 385 1/2391-244 SWIFT: CROAHR2X	KARLOVAČKA BANKA d.d. I. G. Kovacića 1 47000 Karlovac Tel.: + 385 47/417-501 Telefaks: + 385 47/614-206 SWIFT: KALCHR2X	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Radnička cesta 50 10000 Zagreb Tel.: + 385 1/6360-000 Telefaks: + 385 1/6360-063 SWIFT: PBZGHR2X	VABA d.d. BANKA VARAŽDIN Aleja kralja Zvonimira 1 42000 Varaždin Tel.: + 385 42/659-400 Telefaks: + 385 42/659-401 SWIFT: VBVZHR22
ERSTE&STEIERMÄRKISCHE BANK d.d. Jadranski trg 3a 51000 Rijeka Tel.: + 385 72/375-000 Telefaks: + 385 72/376-000 SWIFT: ESBCHR22	KENTBANK d.d. Gundulićeva 1 10000 Zagreb Tel.: + 385 1/4981-900 Telefaks: + 385 1/4981-910 SWIFT: KENBHR22	RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d. Petrinjska 59 10000 Zagreb Tel.: + 385 1/4566-466 Telefaks: + 385 1/4811-624 SWIFT: RZBHHR2X	VENETO BANKA d.d. Draškovićeva 58 10000 Zagreb Tel.: + 385 1/4802-666 Telefaks: + 385 1/4802-571 SWIFT: CCBZHR2X
HRVATSKA POŠTANSKA BANKA d.d. Jurišićeva 4 10000 Zagreb Tel.: + 385 1/4890-365 Telefaks: + 385 1/4810-773 SWIFT: HPBZHR2X	KREDITNA BANKA ZAGREB d.d. Ul. grada Vukovara 74 10000 Zagreb Tel.: + 385 1/6167-333 Telefaks: + 385 1/6116-466 SWIFT: KREZHR2X	SAMOBORSKA BANKA d.d. Trg kralja Tomislava 8 10430 Samobor Tel.: + 385 1/3362-530 Telefaks: + 385 1/3361-523 SWIFT: SMBRHR22	ZAGREBAČKA BANKA d.d. Trg bana Josipa Jelačića 10 10000 Zagreb Tel.: + 385 1/6104-146 Telefaks: + 385 1/6110-533 SWIFT: ZABAHR2X
HYP ALPE-ADRIA-BANK d.d. Slavonska avenija 6 10000 Zagreb Tel.: + 385 1/6030-000 Telefaks: + 385 1/6007-000 SWIFT: HAABHR22	OTP BANKA HRVATSKA d.d. Domovinskog rata 3 23000 Zadar Tel.: + 385 72/201-555 Telefaks: + 385 72/201-950 SWIFT: OTPVHR2X	SBERBANK d.d. Varšavska 9 10000 Zagreb Tel.: + 385 1/4801-300 Telefaks: + 385 1/4801-365 SWIFT: VBCRHR22	

Popis štednih banaka

TESLA ŠTEDNA BANKA d.d.

Trg J. F. Kennedyja 6B
10000 Zagreb
Tel.: +385 1/2226-522
Telefaks: +385 1/2226-523
SWIFT: ASBZHR22

Popis predstavnštava inozemnih banaka

BKS BANK AG, Zagreb
COMMERZBANK AKTIENGESELLSCHAFT, Zagreb

DEUTSCHE BANK AG, Zagreb
LHB INTERNATIONALE HANDELSBANK AG, Zagreb

Popis stambenih štedionica

HPB – STAMBENA ŠTEDIONICA d.d.

Savska cesta 58
10000 Zagreb
Tel.: + 385 1/5553-903
Telefaks: + 385 1/5553-905

RAIFFEISEN STAMBENA ŠTEDIONICA d.d.

Ulica Savezne Republike Njemačke 8
10000 Zagreb
Tel.: + 385 1/6006-100
Telefaks: +385 1/6006-199

PBZ STAMBENA ŠTEDIONICA d.d.

Radnička cesta 44
10000 Zagreb
Tel.: + 385 1/6363-730
Telefaks: + 385 1/6363-731

WÜSTENROT STAMBENA ŠTEDIONICA d.d.

Heinzelova 33a
10000 Zagreb
Tel.: + 385 1/4803-777
Telefaks: + 385 1/4803-798

PRVA STAMBENA ŠTEDIONICA d.d.

Savska cesta 60
10000 Zagreb
Tel.: + 385 1/6065-127
Telefaks: + 385 1/6065-120

Statistički pregled

Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama

Hrvatska narodna banka u svojim statistikama započela je s primjenom standarda ESA 2010, što ujedno podrazumijeva i reviziju povjesnih podataka koji su proizvedeni u skladu sa standardom ESA 1995. Primjena standarda ESA 2010 odnosi se na statistiku odnosa s inozemstvom (tablice platne bilance, stanja inozemnih ulaganja i inozemnog duga), na statistiku duga opće države te na područje monetarne statistike. Uvođenje standarda ESA 2010 za statistiku odnosa s inozemstvom samo je dio šireg paketa promjena koji je obuhvaćen uvođenjem metodologije koju propisuje Priručnik za platnu bilancu (*Balance of Payments and International Investment Position Manual*), 6. izdanje (BPM6).

Primjena standarda ESA 2010, između ostalog, donosi promjene u dijelu sektorske klasifikacije institucionalnih jedinica. Tako će se sektorska klasifikacija protustranaka obavljati u skladu s Odlukom o statističkoj klasifikaciji institucionalnih sektora koju objavljuje Državni zavod za statistiku (DZS), a koja se temelji na Europskom sustavu nacionalnih računa (ESA 2010). Ova je sektorizacija obvezatan statistički standard Europske unije te je uskladjena s temeljnim međunarodnim statističkim standardom – Sustavom nacionalnih računa (SNA 2008).

Tablica 1. Prikaz sektora u skladu sa sektorizacijom prema ESA-i 2010

Sektorizacija prema ESA-i 2010	
Nefinansijska društva	
Javna nefinansijska društva	
Domaća privatna nefinansijska društva	
Nefinansijska društva pod inozemnom kontrolom	
Finansijska društva	
Monetarne finansijske institucije	
Središnja banka	
Druge monetarne finansijske institucije	
Društva koja primaju depozite osim središnje banke (Kreditne institucije)	
Novčani fondovi	
Finansijska društva, osim monetarnih finansijskih institucija i osiguravajućih društava i mirovinskih fondova (Druga finansijska društva)	
Investicijski fondovi osim novčanih fondova	
Drugi finansijski posrednici, osim osiguravajućih društava i mirovinskih fondova (Drugi finansijski posrednici)	
Pomoćne finansijske institucije	
Vlastite finansijske institucije i zajmodavci	
Osiguravajuća društva	
Mirovinski fondovi	
Opća država	
Središnja država	
Regionalna država	
Lokalna država	
Fondovi socijalne sigurnosti	
Kućanstva	
Neprofitne institucije koje služe kućanstvima	
Inozemstvo	

Podaci o potraživanjima i obvezama klasificiraju se prema institucionalnim sektorima i finansijskim instrumentima.

Sektor **nefinansijska društva** obuhvaća javna nefinansijska društva, domaća privatna nefinansijska društva i nefinansijska

društva pod inozemnom kontrolom. Ovamo ulaze sve institucionalne jedinice koje zadovoljavaju kriterije propisane sektorskog klasifikacijom institucionalnih jedinica za pripadni podsektor. Nefinansijska društva sastoje se od institucionalnih jedinica koje su neovisni pravni subjekti i tržišni proizvođači te čija je glavna aktivnost proizvodnja dobara i (ili) nefinansijskih usluga.

Najveće promjene odnose se na sektor **finansijska društva**.

Sektor finansijskih društava obuhvaća sljedeće podsektore: monetarne finansijske institucije, druga finansijska društva, osiguravajuća društva i mirovinske fondove.

Monetarne finansijske institucije čine središnja banka i druge monetarne finansijske institucije. Središnja banka je Hrvatska narodna banka. Druge monetarne finansijske institucije dijele se na društva za primanje depozita osim središnje banke i novčane fondove. Društva koja primaju depozite osim središnje banke jesu kreditne institucije (banke, štedne banke i stambene štedionice). Kreditne institucije jesu institucije kojima je Hrvatska narodna banka izdala odobrenje za rad u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama. U sektor kreditnih institucija ne uključuju se banke u likvidaciji i banke u stečaju. Novčani fondovi obuhvaćaju sva finansijska društva i kvazidruštva, osim onih razvrstanih u podsektor središnje banke i kreditnih institucija, koja poglavito obavljaju finansijsko posredovanje. Njihovo poslovanje sastoji se od izdavanja udjela te ulaganja ponajprije u kratkoročne dužničke instrumente, depozite i udjele ili jedinice novčanih fondova. Ulagački cilj im je održavanje glavnice fonda i ostvarivanje prinosa u skladu s kamatnim stopama instrumenata tržišta novca.

Druga finansijska društva sastoje se od investicijskih fundova osim novčanih fondova, drugih finansijskih posrednika, pomoćnih finansijskih institucija i vlastitih finansijskih institucija i zajmodavaca.

Investicijski fondovi osim novčanih sastoje se od svih oblika kolektivnog ulaganja, osim onih razvrstanih u podsektor novčanih investicijskih fundova, a koji prije svega obavljaju finansijsko posredovanje. Njihovo poslovanje sastoji se od izdavanja udjela ili jedinica u investicijskim fondovima koji nisu bliski supstituti za depozite i, za vlastiti račun, ulaganja pretežno u dugoročnu finansijsku imovinu.

Drugi finansijski posrednici jesu institucije čija je glavna aktivnost finansijsko posredovanje preuzimanjem obveza koje nisu u obliku novca, depozita i bliskih supstituta depozita. To su, primjerice, društva za lizing, faktoring-društva, banke u likvidaciji, banke u stečaju, kreditne unije i sl.

Pomoćne finansijske institucije jesu institucije čija je glavna aktivnost pružanje pomoćnih finansijskih poslova, a obuhvaćaju, primjerice, burze, mjenjačnice, finansijska regulatorna tijela, posrednike i zastupnike u osiguranju, investicijska društva, društva za upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima, SKDD, Hanfu, Finu i sl.

Vlastite finansijske institucije i zajmodavci obuhvaćaju finansijska društva i kvazidruštva koja se ne bave ni finansijskim posredovanjem ni pružanjem pomoćnih finansijskih usluga te većina njihove aktive ili pasive nije predmet transakcija na otvorenim tržištima. Primjerice, to su: a) jedinice kao pravni subjekti poput zaklada, ostavina, računa agencija ili društava koji postoje samo na papiru; b) holding društva koja imaju kontrolnu razinu udjela u grupaciji društava kćeri i čija je glavna aktivnost vlasništvo nad grupacijom bez upravljanja i pružanja bilo kakvih dalnjih usluga društвima u grupaciji; c) subjekti posebne namjene koji se kvalificiraju kao institucionalne jedinice i skupljaju sredstva na otvorenom tržištu radi njihova korištenja od strane društva majke; d) jedinice koje različitim klijentima pružaju finansijske usluge isključivo vlastitim sredstvima ili sredstvima sponzora i preuzimaju finansijski rizik neisplate duga, primjer su zajmodavci, društva koja uzajmljuju studentima ili za vanjsku trgovinu iz sredstava dobivenih od sponzora poput državne jedinice ili neprofitne ustanove te zalagaonice koje se većinom bave uzajmljivanjem i e) državni fondovi posebne namjene, poznati kao državni fondovi bogatstva (engl. *Sovereign Wealth Funds*), ako se klasificiraju kao finansijska društva.

Osiguravajuća društva sastoje se od svih finansijskih društava i kvazidruštava koja se poglavito bave finansijskim posredovanjem s ciljem dijeljenja rizika uglavnom u obliku izravnog osiguranja ili reosiguranja.

Mirovinski fondovi sastoje se od svih finansijskih i kvazidruštava koja prije svega obavljaju poslove finansijskog posredovanja s ciljem dijeljenja društvenih rizika i potreba osiguranika (socijalno osiguranje). Mirovinski fondovi kao oblici socijalne sigurnosti osiguravaju dohodak u mirovini te često mirovine nakon smrti i invalidnosti.

Sektor **opća država** sastoje se od institucionalnih jedinica koje su netržišni proizvođači čija je proizvodnja namijenjena individualnoj i zajedničkoj potrošnji, a koje se financiraju obveznim plaćanjima jedinica koje pripadaju drugim sektorima, te od institucionalnih jedinica koje ponajprije provode preraspodjelu nacionalnog dohotka i bogatstva.

Sastoje se od podsektora središnje države, regionalne države, lokalne države i fondova socijalne sigurnosti. Središnja država obuhvaća tijela državne uprave (ministarstva, državne uredi Vlade Republike Hrvatske, državne upravne organizacije i uredi državne uprave u županijama), ali i Hrvatske autoceste (od siječnja 2008.), Autocestu Rijeka – Zagreb, Hrvatske ceste, Hrvatske vode, HRT, HŽ Infrastrukturu, HROTE, HAMAG-BICRO, HERA-u, DAB i Hrvatsku banku za obnovu i razvitak.

Fondovi socijalne sigurnosti obuhvaćaju Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje. Lokalna država obuhvaća jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te institucionalne jedinice koje osniva i kontrolira lokalna država. U RH ne postoji podsektor regionalne države.

Sektor **kućanstva** sastoje se uglavnom od pojedinaca potrošača, ali i od pojedinaca potrošača i poduzetnika (tržišnih proizvođača). Ovaj sektor uključuje i pojedince ili grupe pojedinaca u ulozi proizvođača dobara i nefinansijskih usluga za isključivo vlastitu finalnu uporabu.

Sektor **neprofitne institucije koje služe kućanstvima** sastoje se od neprofitnih institucija koje su zasebni pravni subjekti, koje služe kućanstvima i koje su privatni netržišni proizvođači. Njihovi su glavni izvori dobrovoljni prilozi kućanstava u gotovini ili u naravi u njihovoj ulozi potrošača te uplate sredstava države i vlasnički dohoci.

Sektor **inozemstvo** je grupa jedinica bez karakterističnih funkcija i izvora; sastoje se od nerezidentnih jedinica koje obavljaju transakcije s rezidentnim institucionalnim jedinicama ili imaju druge ekonomske veze s rezidentnim jedinicama. Njihovi računi omogućavaju opću pregled ekonomskih veza između nacionalnoga gospodarstva i inozemstva. Ovdje su uključene i institucije Europske unije i međunarodne institucije. Sektor inozemstvo obuhvaća strane fizičke i pravne osobe.

Zbog promjene sektorizacije obavljena je revizija svih statističkih serija u podacima prikazanim u tablicama skupine H. Gospodarski odnosi s inozemstvom i Tablici I3: Dug opće države. U tablicama od A do G Statističkog pregleda izvršena je revizija svih statističkih serija, i to: od 31. prosinca 2010. u dijelu koji se odnosi na sektorsklu klasifikaciju institucionalnih jedinica, od 30. lipnja 2006. u dijelu koji se odnosi na promjenu metodološkog tretmana kunksih pozicija s valutnom klauzulom i od 31. prosinca 2011. u dijelu koji se odnosi na proširenje obuhvata drugih monetarnih finansijskih institucija (uključivanje novčanih fondova). Započinje se s objavom podatka u tablicama skupine E.

U tablicama skupina A do G do studenoga 2010. sektorska klasifikacija institucionalnih jedinica temelji se na sektorizaciji propisanoj Odlukom o kontnom planu za banke, a podaci se zasnivaju na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom izvješću banke. Od prosinca 2010. sektorska klasifikacija protuštranaka obavlja se u skladu s Odlukom o statističkoj klasifikaciji institucionalnih sektora koju je objavio Državni zavod za statistiku (DZS), a koja se temelji na Europskom sustavu nacionalnih računa (ESA 2010). Podaci se zasnivaju na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom i bonitetnom izvješćivanju.

U tablicama od A1 do D12 svi podaci o potraživanjima i obvezama odnose se na stanje na kraju razdoblja, a u tablicama D1 i D5 i na mjesecne neto transakcije. Vrijednost transakcija tijekom izvještajnog razdoblja izračunava se kao razlika između stanja finansijskih pozicija na kraju razdoblja (tekućeg i pretходnog mjeseca) prilagođenih za kretanje tečaja, reevaluacije i reklasifikacije. Reevaluacije obuhvaćaju otpise kredita i cjenovne prilagodbe vrijednosnih papira. Reklasifikacije obuhvaćaju promjene u stanjima bilanca nastale zbog promjena u sastavu i strukturi populacije monetarnih finansijskih institucija (npr. nestanka izvještajne jedinice iz izvještajne populacije zbog likvidacije ili stečaja), promjena u klasifikaciji finansijskih instrumenata ili promjena u statističkim definicijama.

Devizne stavke iskazuju se u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja. U tablicama u kojima postoji podjela na kunske i devizne stavke devizne stavke uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu. Sve se stavke iskazuju na bruto načelu (tj. prije umanjenja za iznose ispravaka vrijednosti).

A. Monetarni i kreditni agregati

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Primarni novac	Novčana masa M1	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani	Mjesečne stope rasta				
							Primarni novac	Novčana masa M1	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani
2006.	prosinac	46.331,2	48.521,0	188.080,9	160.528,1	184.675,5	3,17	4,75	1,61	3,36	3,01
2007.	prosinac	51.923,9	57.878,3	221.726,6	172.320,0	213.048,8	3,73	6,71	3,93	3,51	2,67
2008.	prosinac	49.743,0	55.222,3	230.792,5	189.134,4	235.840,0	-9,89	8,17	3,17	5,61	2,06
2009.	prosinac	56.141,9	47.181,7	228.521,7	186.016,1	234.506,4	4,55	3,13	-0,19	-0,81	0,11
2010.	prosinac	56.249,1	47.974,1	232.802,6	190.934,0	245.564,3	2,81	-0,76	-2,12	-0,02	-1,39
2011.	prosinac	62.379,2	51.489,3	245.955,3	214.784,1	257.362,6	3,81	3,48	2,81	5,77	1,02
2012.	prosinac ^b	61.264,7	51.938,5	254.741,5	207.290,5	242.086,5	3,19	4,10	0,11	0,40	-2,17
2013.	prosinac	62.693,1	57.897,8	264.927,0	202.603,4	240.772,8	2,31	2,85	0,30	0,38	-0,68
2014.	prosinac	63.318,0	63.437,3	273.305,2	198.183,5	237.004,6	1,10	4,56	-0,24	0,38	-0,54
2015.	siječanj	62.113,7	60.878,1	272.704,4	206.276,1	240.446,7	-1,90	-4,03	-0,22	4,08	1,45
	veljača	60.618,5	61.429,4	274.243,2	205.967,5	239.648,4	-2,41	0,91	0,56	-0,15	-0,33
	ožujak	64.682,5	60.912,8	271.191,7	195.577,2	239.294,4	6,70	-0,84	-1,11	-5,04	-0,15
	travanj	63.689,1	61.323,0	268.953,6	196.057,7	238.175,9	-1,54	0,67	-0,83	0,25	-0,47
	svibanj	64.177,4	63.194,6	270.793,8	198.609,5	238.232,1	0,77	3,05	0,68	1,30	0,02
	lipanj	67.054,9	67.108,9	275.553,7	200.488,5	236.609,7	4,48	6,19	1,76	0,95	-0,68
	srpanj	64.426,2	68.410,2	277.728,7	196.449,2	236.163,2	-3,92	1,94	0,79	-2,01	-0,19
	kolovoz	62.967,2	69.922,4	280.959,2	193.101,4	233.636,4	-2,26	2,21	1,16	-1,70	-1,07
	rujan	66.236,2	69.378,6	287.380,7	194.805,2	233.733,2	5,19	-0,78	2,29	0,88	0,04
	listopad	63.762,0	68.934,1	287.782,1	192.756,9	231.656,6	-3,74	-0,64	0,14	-1,05	-0,89
	studenzi	62.221,4	69.197,7	288.419,0	192.681,6	231.876,0	-2,42	0,38	0,22	-0,04	0,09
	prosinac	63.748,5	70.662,7	287.375,6	194.463,1	230.044,4	2,45	2,12	-0,36	0,92	-0,79

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.^b U sklopu plasmana, potraživanja od ostalih domaćih sektora smanjila su se u prosincu 2012. za 5,6 mld. kuna. To smanjenje u potpunosti je bilo posljedica transakcija jedne kreditne institucije koja je, s ciljem smanjenja djelomično nadoknadivih i nenadoknadivih plasmana, prenijela ukupno 5,6 mld. kuna svojih potraživanja na društvo u indirektnom vlasništvu banke majke.

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati • U tablici se u stupcima iskazuju podaci o nekim osnovnim monetarnim i kreditnim agregatima te njihove mjesečne stope rasta.

U veljači 2015. provedena je revizija svih monetarnih agregata, i to: od 31. prosinca 2010. u dijelu koji se odnosi na sektorskiju klasifikaciju institucionalnih jedinica i promjenu metodološkog tretmana kunske pozicija s valutnom klauzulom i od 31. prosinca 2011. u dijelu koji se odnosi na proširenje obuhvata drugih monetarnih financijskih institucija (uključivanje novčanih fondova).

Primarni novac u cijelosti je preuzet iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1).

Novčana masa M1 definirana je jednako kao i istoimena stavka u Konsolidiranoj bilanci monetarnih financijskih institucija (Tablica B1) te obuhvaća gotov novac izvan kreditnih institucija, depozite ostalih financijskih institucija kod Hrvatske narodne banke te depozitni novac kod kreditnih institucija.

Ukupna likvidna sredstva M4 obuhvaćaju novčanu masu M1, štedne i oročene depozite, devizne depozite, obveznice i instrumente tržišta novca te izdane udjele novčanih fondova (navedene komponente preuzete su iz Bilance monetarnih financijskih institucija (Tablica B1)).

Neto domaća aktiva definirana je kao razlika između ukupnih likvidnih sredstava i inozemne aktive (neto).

Do studenoga 2010. plasmani su potraživanja banaka i stambenih štedionica od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih

institucija i nebanskarskih financijskih institucija.

Od prosinca 2010. plasmani su potraživanja kreditnih institucija od ostalih domaćih sektora, ostalih financijskih posrednika, pomoćnih financijskih institucija i osiguravajućih društava te mirovinskih fondova.

Od studenoga 2015. godine Hrvatska narodna banka započinje s objavom monetarnih agregata prema definiciji Europske središnje banke.

Monetarni agregati obuhvaćaju novčane obveze monetarnih financijskih institucija prema ostalim rezidentima, isključujući središnju državu.

Monetarni agregat M1 (najuži monetarni agregat) obuhvaća gotovinu u optjecaju i prekonočne depozite u kunama i stranoj valuti. Prekonočni depoziti obuhvaćaju transakcijske račune (uključujući i ograničene depozite), štedne depozite i prekonočne kredite.

Monetarni agregat M2 (širi monetarni agregat) obuhvaća monetarni agregat M1, oročene depozite u kunama i stranoj valuti s izvornim dospijećem do (uključujući) dvije godine (uključujući i primljene kredite osim prekonočnih kredita i kredita na osnovi repo poslova) te depozite u otkaznom roku do (uključujući) tri mjeseca.

Monetarni agregat M3 (najširi monetarni agregat) obuhvaća monetarni agregat M2, kredite na osnovi repo poslova, izdane udjele novčanih fondova i izdane vrijednosne papire s izvornim dospijećem do (uključujući) dvije godine.

B. Monetarne finansijske institucije

Tablica B1: Konsolidirana bilanca monetarnih finansijskih institucija^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
AKTIVA													
1. Inozemna aktiva (neto)	75.121,6	66.428,4	68.275,7	75.614,5	72.896,0	72.184,3	75.065,2	81.279,5	87.857,8	92.575,5	95.025,2	95.737,5	92.912,5
2. Plasmani	295.996,1	307.224,4	307.288,2	297.031,1	295.642,7	297.373,3	299.502,4	296.668,4	292.058,5	296.241,4	294.774,0	295.772,1	295.295,1
2.1. Potraživanja od središnje države i fondova socijalne sigurnosti (neto)	58.991,5	66.777,7	67.639,8	57.736,7	57.466,8	59.141,2	62.892,7	60.505,2	58.422,1	62.508,2	63.117,4	63.896,1	65.250,7
2.2. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	229.571,6	233.329,9	232.750,4	232.499,9	231.049,1	231.198,0	229.554,3	228.254,2	225.741,7	226.069,8	224.825,7	224.805,8	222.534,4
2.3. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija
2.4. Potraživanja od nebankarskih finansijskih institucija
2.5. Potraživanja od investicijskih fondova osim novčanih fondova	336,2	344,8	342,8	407,5	405,5	412,1	416,8	472,1	453,7	418,3	409,2	404,8	396,4
2.6. Potraživanja od drugih finansijskih posrednika	5.016,2	4.957,7	5.036,8	4.868,3	5.062,7	5.087,1	5.190,2	5.114,9	5.095,1	4.954,6	4.911,0	4.920,3	4.710,7
2.7. Potraživanja od pomoćnih finansijskih institucija	1.335,7	1.321,5	1.186,9	1.241,4	1.270,5	1.195,0	1.219,7	1.275,0	1.226,4	1.224,9	1.150,0	1.321,4	1.126,9
2.8. Potraživanja od osiguravajućih društava i mirovinskih fondova	744,9	492,7	331,6	277,3	388,2	339,8	228,6	1.047,0	1.119,5	1.065,7	360,7	423,7	1.276,0
Ukupno (1+2)	371.117,7	373.652,8	375.563,9	372.645,6	368.538,7	369.557,5	374.567,6	377.947,8	379.916,3	388.816,9	389.799,2	391.509,6	388.207,6
PASIVA													
1. Novčana masa	63.437,3	60.878,1	61.429,4	60.912,8	61.323,0	63.194,6	67.108,9	68.410,2	69.922,4	69.378,6	68.934,1	69.197,7	70.662,7
2. Štedni i oročeni depoziti	34.471,8	34.469,6	34.696,3	35.033,7	34.542,5	34.466,1	34.618,6	34.046,2	34.534,0	35.989,6	35.819,3	35.504,3	35.207,0
3. Devizni depoziti	164.866,6	166.412,4	167.370,9	164.752,2	163.086,2	162.604,0	162.740,5	164.169,6	165.439,9	171.767,8	172.692,3	173.229,1	171.323,9
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	2.161,3	2.240,7	2.259,4	2.266,0	2.020,1	1.707,2	1.582,0	1.905,3	2.033,6	2.063,6	2.046,8	2.063,2	2.177,8
5. Udjeli novčanih fondova	8.368,1	8.703,6	8.487,2	8.227,0	7.981,7	8.821,9	9.503,7	9.197,4	9.029,3	8.181,1	8.289,7	8.424,8	8.004,2
6. Ograničeni i blokirani depoziti	3.216,1	3.222,8	3.476,5	3.533,2	3.497,0	3.686,7	3.794,5	3.892,3	3.951,7	4.258,6	3.969,6	4.062,5	4.009,7
7. Ostalo (neto)	94.596,5	97.725,6	97.844,2	97.920,7	96.088,1	95.077,1	95.219,4	96.326,9	95.005,4	97.177,5	98.047,5	99.028,0	96.822,3
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	371.117,7	373.652,8	375.563,9	372.645,6	368.538,7	369.557,5	374.567,6	377.947,8	379.916,3	388.816,9	389.799,2	391.509,6	388.207,6

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladjeni sa statističkim standardom ESA 2010. Isto tako, do studenoga 2010. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od prosinca 2010. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklassificiraju se u devizne pozicije. Dodatno, od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica B1: Konsolidirana bilanca monetarnih finansijskih institucija • Bilanca monetarnih finansijskih institucija prikazuje konsolidirane podatke iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1) i Konsolidirane bilance drugih monetarnih finansijskih institucija (Tablica D1).

U ožujku 2013. provedena je revizija svih stavki od srpnja 1999. nadalje tako da su podacima, uz Hrvatsku narodnu banku, banke i štedne banke, obuhvaćene i stambene štedionice. U veljači 2015. provedena je revizija svih podataka, i to: od 31. prosinca 2010. u dijelu koji se odnosi na sektorskiju klasifikaciju institucionalnih jedinica i promjenu metodološkog tretmana kunske pozicije s valutnom klauzulom i od 31. prosinca 2011. u dijelu koji se odnosi na proširenje obuhvata drugih monetarnih finansijskih institucija (uključivanje novčanih fondova). U lipnju 2015. provedena je revizija svih podataka od 30. lipnja 2006. u dijelu koji se odnosi na promjenu metodološkog tretmana kunske pozicije s valutnom klauzulom.

Inozemna aktiva (neto) jest razlika između zbroja inozemnih aktiva Hrvatske narodne banke i drugih monetarnih finansijskih institucija i zbroja inozemnih pasiva Hrvatske narodne banke i drugih monetarnih finansijskih institucija.

Plasmani su zbroj odgovarajućih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke i Konsolidirane bilance drugih monetarnih finansijskih institucija, s tim da su potraživanja od središnje države iskazana neto, tj. umanjena za depozite središnje države kod Hrvatske narodne banke i kod drugih monetarnih finansijskih institucija.

Novčana masa je zbroj gotovog novca izvan kreditnih institucija, depozita ostalih finansijskih institucija kod Hrvatske narodne banke i depozitnog novca kod kreditnih institucija (stavka Depozitni novac iz Konsolidirane bilance drugih monetarnih finansijskih institucija, Tablica D1).

Stavke Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca u cijelosti su preuzete iz Konsolidirane bilance drugih monetarnih finansijskih institucija, dok je stavka Ograničeni i blokirani depoziti zbroj pripadnih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke (isključujući blokirane depozite kreditnih institucija kod Hrvatske narodne banke) i Konsolidirane bilance drugih monetarnih finansijskih institucija. Izdani udjeli odnose se na izdane udjele novčanih fondova. Ostalo (neto) jesu neraspoređene stavke pasive umanjene za neraspoređene stavke aktive.

Tablica B2: Broj drugih monetarnih finansijskih institucija obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive

Godina	Mjesec	Ukupan broj drugih monetarnih finansijskih institucija	Ukupan broj kreditnih institucija	Banke	Štedne banke	Stambene štedionice	Štedionice	Novčani fondovi	Druge monetarne finansijske institucije klasificirane po veličini bilančne aktive					
									Manje od 100 mil. kn	Od 100 do manje od 500 mil. kn	Od 500 mil. do manje od 1 mldr. kn	Od 1 do manje od 2 mldr. kn	Od 2 do manje od 10 mldr. kn	10 i više mldr. kn
1	2	3 = 4 + 9	4 = 5 do 8	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2006.	prosinac	43	43	35	0	5	3	0	6	6	6	11	6	8
2007.	prosinac	42	42	35	0	5	2	0	5	5	2	16	5	9
2008.	prosinac	43	43	35	1	5	2	0	4	8	1	14	7	9
2009.	prosinac	43	43	34	2	5	2	0	5	6	3	14	7	8
2010.	prosinac	38	38	32	1	5	0	0	1	5	2	12	10	8
2011.	prosinac	59	37	31	1	5	0	22	9	15	4	12	11	8
2012.	prosinac	56	36	30	1	5	0	20	6	15	3	13	11	8
2013.	prosinac	55	35	29	1	5	0	20	6	14	4	13	10	8
2014.	prosinac	53	33	27	1	5	0	20	5	13	4	13	9	9
2015.	siječanj	53	33	27	1	5	0	20	5	12	5	12	10	9
	veljača	53	33	27	1	5	0	20	5	13	4	12	10	9
	ožujak	53	33	27	1	5	0	20	5	13	4	13	9	9
	travanj	53	33	27	1	5	0	20	5	12	5	13	9	9
	svibanj	53	33	27	1	5	0	20	5	12	5	13	9	9
	lipanj	53	33	27	1	5	0	20	4	13	5	13	9	9
	srpanj	52	33	27	1	5	0	19	4	12	5	13	9	9
	kolovoz	52	33	27	1	5	0	19	4	12	4	14	9	9
	rujan	52	33	27	1	5	0	19	4	12	5	14	8	9
	listopad	52	33	27	1	5	0	19	4	12	5	14	8	9
	studen	52	33	27	1	5	0	19	4	12	4	15	8	9
	prosinac	52	33	27	1	5	0	19	4	12	5	14	8	9

Tablica B2: Broj drugih monetarnih institucija obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive • U tablici se iskazuje ukupan broj kreditnih institucija i novčanih fondova, koji mjesečno izvješćuju Hrvatsku narodnu banku i čije je poslovanje prikazano u Konsolidiranoj bilanci drugih monetarnih finansijskih institucija.

Do veljače 2005. monetarnom statistikom obuhvaćene su i institucije koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije. Do studenoga 2010. monetarnom statistikom obuhvaćene su i institucije u likvidaciji.

U tablici se također iskazuje klasifikacija kreditnih institucija i novčanih fondova prema veličini bilančne aktive.

C. Hrvatska narodna banka

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
AKTIVA													
1. Inozemna aktiva	97.206,1	89.280,1	98.911,6	108.230,3	111.854,5	107.374,0	104.109,7	113.793,0	108.677,9	102.548,9	108.158,8	106.952,7	104.650,6
1.1. Zlato	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1.2. Posebna prava vučenja	2.789,1	2.928,6	2.911,2	2.970,8	2.962,9	2.938,6	2.933,8	2.946,8	2.867,3	2.912,6	2.961,4	3.017,5	2.959,3
1.3. Pričuvna pozicija kod MMF-a	1,6	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	2,0	2,0
1.4. Efektiva i depoziti po vidjenju u stranim bankama	3.878,5	3.952,2	3.571,9	3.458,5	3.418,8	3.508,6	3.493,3	3.488,6	3.653,7	3.492,5	3.500,0	3.463,3	3.504,4
1.5. Oročeni depoziti u stranim bankama	22.153,9	15.791,2	25.942,4	35.187,1	39.938,7	31.406,1	28.229,0	37.224,9	32.216,6	25.417,7	35.027,5	35.209,8	33.510,0
1.6. Plasmani u vrijednosne papire u devizama	68.383,0	66.606,4	66.484,3	66.612,1	65.532,2	69.518,9	69.451,9	70.130,8	69.938,4	70.724,3	66.668,1	65.260,0	64.674,9
1.7. Nekonvertibilna devizna aktiva	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Potraživanja od središnje države	0,6	–	–	–	0,5	–	–	–	–	–	–	–	–
2.1. Potraživanja u kunama	0,6	–	–	–	0,5	–	–	–	–	–	–	–	–
2.2. Potraživanja u devizama	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	2,0	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7
4. Potraživanja od kreditnih institucija	11,0	10,9	10,8	10,7	10,6	10,6	10,6	10,6	10,5	1.199,1	326,1	188,5	168,5
4.1. Krediti kreditnim institucijama	11,0	10,9	10,8	10,7	10,6	10,6	10,6	10,6	10,5	1.199,1	326,1	188,5	168,5
Lombardni krediti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	4,5	–	–
Kratkoročni kredit za likvidnost	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ostali krediti	11,0	10,9	10,8	10,7	10,6	10,6	10,6	10,6	10,5	10,6	10,5	10,5	10,5
Obratne repo transakcije	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1.188,5	311,1	178,0	158,0
4.2. Dospjela nenačplaćena potraživanja	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5. Potraživanja od ostalih finansijskih institucija	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	97.219,6	89.293,1	98.924,4	108.243,0	111.867,6	107.386,5	104.122,1	113.805,4	108.690,2	103.749,8	108.486,8	107.142,9	104.820,8
PASIVA													
1. Primarni novac	63.318,0	62.113,7	60.618,5	64.682,5	63.689,1	64.177,4	67.054,9	64.426,2	62.967,2	66.236,2	63.762,0	62.221,4	63.748,5
1.1. Gotov novac izvan kreditnih institucija	18.520,2	18.243,4	18.428,5	18.385,6	18.757,7	19.321,1	20.244,9	21.575,0	21.449,6	20.780,4	20.284,2	19.928,3	20.148,6
1.2. Blagajne kreditnih institucija	4.635,8	4.192,1	4.092,6	4.419,7	4.665,4	4.686,2	5.379,8	5.359,1	5.662,0	5.017,9	4.802,9	4.966,2	5.169,3
1.3. Depoziti kreditnih institucija	40.162,0	39.678,2	38.097,3	41.877,2	40.266,0	40.170,1	41.430,1	37.492,2	35.853,2	40.147,3	38.674,9	37.326,9	38.430,6
Racuni za namiru kreditnih institucija	15.084,7	14.838,1	13.404,6	17.247,6	15.354,2	15.367,9	16.898,2	12.527,1	10.723,4	14.710,8	16.456,6	14.918,0	16.089,3
Izdvojena kunска obvezna pričuva	21.899,8	21.868,7	21.874,9	21.879,0	21.807,5	21.734,4	21.589,4	21.877,9	21.934,3	22.017,7	22.218,3	22.408,9	22.341,3
Upisani obvezni blagajnički zapisi HNB-a	3.177,4	2.971,4	2.817,8	2.750,6	3.104,3	3.067,8	2.942,5	3.087,1	3.195,5	3.418,8	–	–	–
Prekonočni depoziti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1.4. Depoziti ostalih finansijskih institucija	0,0	0,0	0,0	0,0	–	–	–	–	2,3	290,6	–	–	–
2. Ograničeni i blokirani depoziti	3.884,9	3.892,5	3.885,6	3.922,5	3.845,0	3.869,1	3.840,8	3.852,1	3.814,6	3.880,9	3.863,9	3.947,4	3.881,8
2.1. Izdvojena devizna obvezna pričuva	3.744,8	3.763,8	3.765,4	3.806,2	3.730,5	3.749,3	3.717,9	3.721,9	3.714,4	3.746,2	3.726,5	3.849,0	3.802,2
2.2. Ograničeni depoziti	140,1	128,7	120,2	116,3	114,5	119,8	122,9	130,2	100,1	134,7	137,3	98,5	79,6
2.3. Blokirani devizni depoziti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3. Inozemna pasiva	3.699,5	3.732,5	10.799,1	9.169,5	14.478,1	10.431,8	9.674,8	15.962,9	11.501,4	7.582,4	16.308,3	14.591,2	12.918,4
3.1. Krediti MMF-a	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3.2. Obveze prema međunarodnim institucijama	3.408,3	3.155,4	3.718,3	4.015,8	4.292,4	3.448,6	3.304,6	3.216,0	3.216,0	3.246,5	3.423,6	3.580,4	3.325,4

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
3.3. Obveze prema stranim bankama	291,2	577,1	7.080,9	5.153,7	10.185,7	6.983,3	6.370,2	12.746,9	8.285,4	4.335,8	12.884,7	11.010,8	9.593,0
4. Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti	11.553,0	3.256,2	7.196,1	14.348,4	14.623,7	13.714,9	8.501,7	14.136,6	16.017,0	10.486,4	8.955,0	9.726,7	8.119,0
4.1. Depozitni novac	2.991,2	1.441,4	3.377,2	3.381,3	5.643,4	4.886,0	3.298,8	5.822,8	7.136,7	4.893,4	4.245,8	6.684,0	4.974,8
Depozitni novac središnje države	2.991,2	1.080,2	2.835,9	2.700,3	4.899,6	3.975,0	3.283,6	5.459,4	6.866,0	4.778,7	3.968,3	6.391,2	4.667,5
Depozitni novac fondova socijalne sigurnosti	–	361,2	541,3	681,0	743,8	911,0	15,2	363,4	270,8	114,7	277,6	292,8	307,3
4.2. Devizni depoziti središnje države	8.561,8	1.814,9	3.818,9	10.967,1	8.980,4	8.828,8	5.202,9	8.313,8	8.880,3	5.593,0	4.709,1	3.042,7	3.144,2
4.3. Blagajnički zapisi HNB-a	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5. Blagajnički zapisi HNB-a	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5.1. Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5.2. Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
6. Kapitalski računi	15.699,2	17.234,6	17.370,4	17.076,6	16.192,3	16.189,0	16.006,3	16.377,4	15.340,8	16.596,1	16.651,5	17.705,4	17.192,3
7. Ostalo (neto)	–934,9	–936,6	–945,3	–956,4	–960,6	–995,6	–956,3	–949,8	–950,8	–1.032,1	–1.053,8	–1.049,2	–1.039,2
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	97.219,6	89.293,1	98.924,4	108.243,0	111.867,6	107.386,5	104.122,1	113.805,4	108.690,2	103.749,8	108.486,8	107.142,9	104.820,8

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke • U tablici se iskazuju podaci o potraživanjima i obvezama monetarnih vlasti.

Inozemna aktiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: zlato, posebna prava vučenja, pričuvnu poziciju kod Međunarodnoga monetarnog fonda, efektivni strani novac u rezervu, sredstva na tekućim računima kod stranih banaka, oročene depozite kod stranih banaka i pripadajuće obračunate kamate, plasmane u vrijednosne papire u devizama i ostala potraživanja.

Potraživanja od središnje države jesu krediti, dospjela potraživanja od državnog proračuna Republike Hrvatske i ulaganja u kratkoročne vrijednosne papire Republike Hrvatske. Prema Zakonu o Hrvatskoj narodnoj banci, koji je na snazi od srpnja 2008. godine, Hrvatska narodna banka ne može odobravati kredite Republici Hrvatskoj, pa se unutar te stavke iskazuju samo dospjela potraživanja od državnog proračuna nastala na osnovi obavljanja platnog prometa te na osnovi obveza izvršenih prema Međunarodnome monetarnom fondu i stranim bankama.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora jesu krediti i dospjela nenaplaćena potraživanja od ostalih domaćih sektora (do Biltena broj 190 ova stavka uključuje Potraživanja banaka u stečaju).

Od svibnja 1999. Potraživanja od ostalih finansijskih institucija (do Biltena broj 190 objavljivana pod nazivom Potraživanja od ostalih bankarskih institucija) uključuju i potraživanja HNB-a po kreditima iz primarne emisije nenaplaćenima od kreditnih institucija nad kojima je pokrenut stečajni postupak.

Potraživanja od kreditnih institucija jesu krediti kreditnim institucijama i dospjela nenaplaćena potraživanja od kreditnih institucija. Krediti kreditnim institucijama jesu lombardni krediti, kratkoročni krediti za likvidnost, ostali krediti te obratne repo transakcije. U stavku Lombardni krediti uključeni su i krediti kreditnim institucijama za premoščivanje nelikvidnosti, koji su u prosincu 1994. zamijenjeni lombardnim kreditima. Kratkoročni krediti za likvidnost, koji se odobravaju od početka 1999., također služe za premoščivanje nelikvidnosti. Ostali krediti su:

interventni krediti, specijalni krediti za premoščivanje nelikvidnosti kreditnih institucija odobravani prijašnjih godina (inicijalni krediti, predsanacijski krediti), dospjeli, a nenaplaćeni krediti te depoziti Hrvatske narodne banke kod kreditnih institucija. Od travnja 2005. obratne repo transakcije provode se tjedno. Dospjela nenaplaćena potraživanja od kreditnih institucija uključuju prekoračenja raspoloživih sredstava na njihovim računima za namiru (do polovine 1994.) te neurednosti kreditnih institucija pri izdvajanju i održavanju obvezne pričuve.

Primarni novac čine gotov novac izvan kreditnih institucija, novčana sredstva u blagajnama kreditnih institucija, depoziti kreditnih institucija kod Hrvatske narodne banke i depoziti ostalih finansijskih institucija kod Hrvatske narodne banke.

Depozite kreditnih institucija čine novčana sredstva na računima za namiru kreditnih institucija, sredstva obvezne pričuve izdvojena na posebne račune kod Hrvatske narodne banke (u koja je od ožujka 2006. uključena i posebna obvezna pričuva izdvojena na obveze po izdanim vrijednosnim papirima), obvezno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke te prekonočni depoziti kreditnih institucija.

Depoziti ostalih finansijskih institucija jesu depoziti SKDD-a za trgovanje vrijednosnim papirima.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju izdvojenu deviznu obveznu pričuvu i pripadajuće obračunate kamate, ograničene depozite i blokirane devizne depozite. Na određene devizne izvore sredstava kreditne institucije izdvajaju deviznu obveznu pričuvu na posebne račune HNB-a, a od kolovoza 2004. do listopada 2008. i graničnu obveznu pričuvu. Ograničeni depoziti jesu kunski sredstva izdvojena po nalogu suda ili na temelju propisa te u razdoblju od svibnja 1999. do travnja 2002. i depoziti banaka u stečaju. Od ožujka 2010. ovdje se uključuju sredstva HBOR-a koja se odnose na račune programa razvoja gospodarstva. Blokirani devizni depoziti jesu sredstva koja su bila izdvajana na posebne račune kod Hrvatske narodne banke za podmirenje dospjelih neplaćenih obveza prema inozemnim vjerovnicima.

Inozemna pasiva obuhvaća kredite primljene od Međunarodnoga monetarnog fonda, obveze prema međunarodnim finansijskim institucijama i stranim bankama s pripisanim obračunatim kamatama te alokaciju posebnih prava vučenja koja je do 2008. bila prikazana u sklopu Kapitalskih računa.

Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti jesu depozitni novac i devizni računi središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod Hrvatske narodne banke te blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnje države i fondova socijalne sigurnosti.

Blagajnički zapisi su dragovoljno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u kunama i stranoj valuti, osim blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnje države i fondova socijalne sigurnosti.

Kapitalski računi uključuju pričuve, rezervacije i račune prihoda i rashoda.

Ostalo (neto) jesu neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive Bilance Hrvatske narodne banke.

D. Druge monetarne finansijske institucije

Tablica D1: Konsolidirana bilanca drugih monetarnih finansijskih institucija^a
stanja na kraju razdoblja i transakcije tijekom razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
STANJA													
AKTIVA													
1. Pričuve kreditnih institucija kod središnje banke	48.560,4	47.651,4	45.969,1	50.116,2	48.665,2	48.618,9	50.540,9	46.587,0	45.238,2	48.920,0	47.213,8	46.156,2	47.416,0
1.1. Kunске pričuve kod središnje banke	44.815,6	43.887,6	42.203,6	46.310,0	44.934,7	44.869,6	46.823,0	42.865,1	41.523,7	45.173,8	43.487,3	42.307,2	43.613,8
1.2. Devizne pričuve kod središnje banke	3.744,8	3.763,8	3.765,4	3.806,2	3.730,5	3.749,3	3.717,9	3.721,9	3.714,4	3.746,2	3.726,5	3.849,0	3.802,2
2. Inozemna aktiva	43.943,2	44.746,6	42.568,6	39.100,5	37.842,8	38.571,6	42.200,6	43.031,2	47.321,3	54.054,3	55.777,9	56.083,3	47.836,4
3. Potraživanja od središnje države i fondova socijalne sigurnosti	89.724,0	89.385,3	93.346,1	90.770,6	90.377,6	91.185,2	89.982,8	92.929,7	92.648,1	91.803,9	90.098,9	91.316,2	90.904,7
4. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	229.569,6	233.327,9	232.748,4	232.497,9	231.047,3	231.196,1	229.552,5	228.252,4	225.739,9	226.068,0	224.823,9	224.804,0	222.532,7
4.1. Potraživanja od lokalne države	4.714,0	4.759,3	4.649,5	4.589,9	4.401,0	4.393,4	4.378,6	4.287,3	4.335,8	4.312,2	4.258,5	4.253,8	4.446,2
4.2. Potraživanja od nefinansijskih društava	98.401,5	99.078,4	99.557,5	99.273,7	98.648,1	98.461,8	97.536,8	97.096,3	95.860,3	95.719,0	94.925,5	94.890,2	93.579,5
4.3. Potraživanja od kućanstava	126.454,1	129.490,2	128.541,4	128.634,3	127.998,1	128.340,9	127.637,1	126.868,8	125.543,8	126.036,8	125.639,8	125.660,0	124.507,0
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija
6. Potraživanja od nebankarskih finansijskih institucija
7. Potraživanja od investicijskih fondova osim novčanih fondova	336,2	344,8	342,8	407,5	405,5	412,1	416,8	472,1	453,7	418,3	409,2	404,8	396,4
8. Potraživanja od drugih finansijskih posrednika	5.016,2	4.957,7	5.036,8	4.868,3	5.062,7	5.087,1	5.190,2	5.114,9	5.095,1	4.954,6	4.911,0	4.920,3	4.710,7
9. Potraživanja od pomoćnih finansijskih institucija	1.335,7	1.321,5	1.186,9	1.241,4	1.270,5	1.195,0	1.219,7	1.275,0	1.226,4	1.224,9	1.150,0	1.321,4	1.126,9
10. Potraživanja od osiguravajućih društava i mirovinskih fondova	744,9	492,7	331,6	277,3	388,2	339,8	228,6	1.047,0	1.119,5	1.065,7	360,7	423,7	1.276,0
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	419.230,2	422.228,0	421.530,1	419.279,8	415.059,7	416.605,9	419.332,2	418.709,3	418.842,2	428.509,6	424.745,4	425.429,9	416.199,8
PASIVA													
1. Depozitni novac	44.917,1	42.634,7	43.000,9	42.527,2	42.565,3	43.873,5	46.863,9	46.835,2	48.470,4	48.307,6	48.649,9	49.269,4	50.514,1
2. Štedni i oročeni depoziti	34.471,8	34.469,6	34.696,3	35.033,7	34.542,5	34.466,1	34.618,6	34.046,2	34.534,0	35.989,6	35.819,3	35.504,3	35.207,0
3. Devizni depoziti	164.866,6	166.412,4	167.370,9	164.752,2	163.086,2	162.604,0	162.740,5	164.169,6	165.439,9	171.767,8	172.692,3	173.229,1	171.323,9
4. Obveznice i instrumenti tržista novca	2.161,3	2.240,7	2.259,4	2.266,0	2.020,1	1.707,2	1.582,0	1.905,3	2.033,6	2.063,6	2.046,8	2.063,2	2.177,8
5. Udjeli novčanih fondova	8.368,1	8.703,6	8.487,2	8.227,0	7.981,7	8.821,9	9.503,7	9.197,4	9.029,3	8.181,1	8.289,7	8.424,8	8.004,2
6. Inozemna pasiva	62.328,2	63.865,8	62.405,3	62.546,8	62.323,3	63.329,5	61.570,4	59.581,8	56.640,0	56.445,4	52.603,2	52.707,3	46.656,1
7. Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti	19.180,1	19.351,4	18.510,2	18.685,5	18.287,6	18.329,1	18.588,4	18.287,9	18.208,9	18.809,4	18.026,5	17.693,4	17.535,0
8. Krediti primljeni od središnje banke	11,0	10,9	10,8	10,7	10,6	10,6	10,6	10,6	10,5	1.199,1	326,1	188,5	168,5
9. Ograničeni i blokirani depoziti	3.076,0	3.094,1	3.356,3	3.416,9	3.382,4	3.566,9	3.671,6	3.762,1	3.851,6	4.123,9	3.832,3	3.964,0	3.930,1
10. Kapitalski računi	87.151,2	87.670,7	88.043,7	87.773,3	86.510,6	87.037,1	87.307,8	87.595,8	87.719,9	84.295,8	83.191,7	83.461,0	83.206,0
11. Ostalo (neto)	-7.301,1	-6.225,9	-6.611,0	-5.959,6	-5.650,8	-7.140,1	-7.125,4	-6.682,6	-7.096,0	-2.673,7	-732,4	-1.075,1	-2.522,9
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11)	419.230,2	422.228,0	421.530,1	419.279,8	415.059,7	416.605,9	419.332,2	418.709,3	418.842,2	428.509,6	424.745,4	425.429,9	416.199,8
TRANSAKCIJE													
AKTIVA													
1. Pričuve kreditnih institucija kod središnje banke	713,1	-959,0	-1.684,3	4.150,4	-1.411,7	-44,1	1.931,1	-3.968,5	-1.310,2	3.637,6	-1.690,6	-1.072,5	1.256,6
1.1. Kunске pričuve kod središnje banke	726,1	-928,0	-1.683,9	4.106,4	-1.375,3	-65,1	1.953,4	-3.957,9	-1.341,4	3.650,0	-1.686,5	-1.180,0	1.306,6

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1.2. Devizne pričuve kod središnje banke	-13,0	-30,9	-0,4	44,0	-36,4	21,1	-22,3	-10,6	31,2	-12,5	-4,1	107,5	-50,0
2. Inozemna aktiva	252,5	-213,1	-2.297,2	-3.619,5	-926,7	810,4	3.767,3	1.105,0	4.937,6	6.188,3	1.614,0	-390,2	-7.940,7
3. Potraživanja od središnje države i fondova socijalne sigurnosti	1.278,6	-754,1	3.975,2	-2.393,1	44,4	897,2	-1.049,4	2.755,3	163,9	-1.485,8	-1.478,0	913,6	-427,1
4. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	-649,7	-485,0	116,7	230,3	-79,4	-26,7	-1.111,3	-882,6	-818,3	-958,5	-669,1	-313,9	-362,1
4.1. Potraživanja od lokalne države	170,4	-1,7	-102,5	-43,1	-161,9	-6,8	-13,4	-90,5	73,6	-61,6	-40,5	-15,7	187,0
4.2. Potraživanja od nefinansijskih društava	-768,1	107,2	599,4	65,5	-39,5	-113,4	-850,0	-481,8	-549,4	-775,1	-486,7	-149,3	-227,2
4.3. Potraživanja od kućanstava	-52,0	-590,5	-380,2	207,9	122,1	93,5	-248,0	-310,3	-342,6	-121,9	-142,0	-148,8	-321,9
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija
6. Potraživanja od nebankarskih finansijskih institucija
7. Potraživanja od investicijskih fondova osim novčanih fondova	-9,6	2,2	-4,9	63,6	-8,1	8,6	9,8	56,9	-8,6	-33,0	-17,8	-6,8	-4,7
8. Potraživanja od drugih finansijskih posrednika	19,3	-68,3	80,6	-158,4	207,5	26,1	103,3	-78,0	-7,1	-152,4	-36,2	3,4	-211,2
9. Potraživanja od pomoćnih finansijskih institucija	20,3	-15,0	-134,6	55,2	31,9	-75,5	25,4	53,8	-44,5	-5,0	-74,4	168,3	-193,2
10. Potraživanja od osiguravajućih društava i mirovinskih fondova	75,8	-252,3	-161,3	-54,0	111,8	-47,9	-111,3	817,8	74,5	-57,1	-705,0	62,4	852,5
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	1.700,2	-2.744,5	-109,7	-1.725,6	-2.030,4	1.547,9	3.564,9	-140,3	2.987,3	7.134,1	-3.057,3	-635,6	-7.029,9
PASIVA													
1. Depozitni novac	2.792,7	-2.282,4	366,2	-473,7	38,2	1.308,1	2.990,4	-28,8	1.635,3	-162,9	342,3	619,5	1.244,7
2. Štedni i oročeni depoziti	-1.396,9	-2,2	226,7	337,4	-491,2	-76,5	152,5	-572,4	487,8	1.455,6	-170,3	-315,1	-297,3
3. Devizni depoziti	-1.049,8	-540,2	968,2	-2.270,0	-337,2	-300,0	311,7	1.189,7	2.826,7	4.377,3	1.258,4	-694,2	-1.595,4
4. Obveznice i instrumenti tržista novca	-113,4	75,6	19,3	10,8	-239,5	-312,3	-125,1	323,0	133,7	21,5	-14,7	13,9	113,2
5. Udjeli novčanih fondova	-1.214,7	345,1	-156,7	-562,2	-181,2	1.227,0	168,8	383,6	-553,1	-822,3	849,7	290,0	-417,3
6. Inozemna pasiva	2.707,7	-577,1	-1.172,1	133,9	206,5	865,4	-1.664,7	-1.746,9	-2.348,3	-666,0	-3.729,6	-98,2	-6.089,4
7. Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti	-412,7	122,1	-834,2	227,6	-329,5	48,8	261,7	-313,5	-19,4	495,9	-747,6	-367,9	-165,1
8. Krediti primjeni od središnje banke	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1.188,5	-872,9	-137,7	-20,0
9. Ograničeni i blokirani depoziti	-299,3	2,2	261,5	61,1	-24,7	184,0	107,9	87,9	102,0	253,4	-286,7	121,3	-27,2
10. Kapitalski računi	-131,2	519,5	373,1	-270,4	-1.262,7	526,6	270,7	288,0	124,1	-3.424,1	-1.104,1	269,2	-255,0
11. Ostalo (neto)	817,8	-407,0	-161,5	1.080,0	590,9	-1.923,2	1.090,9	249,1	598,6	4.417,3	1.418,0	-336,6	478,9
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11)	1.700,2	-2.744,5	-109,7	-1.725,6	-2.030,4	1.547,9	3.564,9	-140,3	2.987,3	7.134,1	-3.057,3	-635,6	-7.029,9

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklassificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklassificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D1: Konsolidirana bilanca drugih monetarnih finansijskih institucija • U konsolidiranu bilancu drugih monetarnih finansijskih institucija uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama drugih monetarnih finansijskih institucija (kreditnih institucija i novčanih fondova).

U ožujku 2013. provedena je revizija svih stavki od srpnja 1999. nadalje tako da su podacima, uz Hrvatsku narodnu banku, banke i štedne banke, obuhvaćene i stambene štedionice. U veljači 2015. provedena je revizija svih podataka, i to: od 31. prosinca 2010. u dijelu koji se odnosi na sektorsku klasifikaciju institucionalnih jedinica i promjenu metodološkog tretmana

kunske pozicije s valutnom klauzulom i od 31. prosinca 2011. u dijelu koji se odnosi na proširenje obuhvata drugih monetarnih finansijskih institucija (uključivanje novčanih fondova). U lipnju 2015. provedena je revizija svih podataka od 30. lipnja 2006. u dijelu koji se odnosi na promjenu metodološkog tretmana kunske pozicije s valutnom klauzulom.

Pričuve kreditnih institucija kod središnje banke jesu kunske i devizne. Kunske pričuve su novčana sredstva kreditnih institucija u blagajnama i kunska novčana sredstva kreditnih institucija na računima kod središnje banke. Devizne pričuve su devizna novčana sredstva na deviznim računima Hrvatske narodne banke.

Inozemna aktiva su sljedeći oblici deviznih i kunksih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: strani efektivni novac u blagajnama, sredstva na tekućim računima i oročeni depoziti kod inozemnih banaka (uključujući loro akreditive i ostala pokrića), vrijednosni papiri, krediti i dionice.

Potraživanja od središnje države jesu sljedeći oblici kunksih i deviznih potraživanja: vrijednosni papiri i krediti.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju sljedeće oblike kunksih i deviznih potraživanja: instrumente tržišta novca, obveznice, krediti (uključujući akceptne krediti) i dionice.

Do studenoga 2010. potraživanja od ostalih bankarskih institucija i nebankarskih finansijskih institucija obuhvaćaju iste oblike kunksih i deviznih potraživanja, s tim da potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju još i depozite. Od prosinca 2010. potraživanja od ostalih finansijskih posrednika (uključujući i potraživanja od HBOR-a), od pomoćnih finansijskih institucija i od osiguravajućih društava i mirovinskih fondova obuhvaćaju iste oblike kunksih i deviznih potraživanja.

Do studenoga 2010. stavke Depozitni novac, Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca obuhvaćaju obveze kreditnih institucija prema ostalim domaćim sektorima, ostalim bankarskim institucijama te nebankarskim finansijskim institucijama. Od prosinca 2010. ove stavke obuhvaćaju obveze kreditnih institucija prema ostalim domaćim sektorima, investicijskim fondovima osim novčanih fondova, drugim finansijskim posrednicima, pomoćnim finansijskim institucijama i osiguravajućim društвima i mirovinskim fondovima.

Depozitni novac uključuje novčana sredstva na transakcijskim računima te obveze kreditnih institucija po izdanim kunkskim instrumentima plaćanja, a umanjuje se za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama kreditnih institucija i čekove poslane na naplatu).

Štedni i oročeni depoziti jesu kunki štedni depoziti po viđenju te kunki oročeni depoziti, kunki depoziti s otkaznim rokom.

Devizni depoziti su devizni depoziti po viđenju, devizni oročeni depoziti i devizni depoziti s otkaznim rokom.

Obveznice i instrumenti tržišta novca jesu neto obveze kreditnih institucija po izdanim vrijednosnim papirima i primljeni krediti. Izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori nisu obuhvaćeni ovom stavkom.

Izdani udjeli novčanih fondova jesu preostala potraživanja prema aktivi institucionalnih jedinica koje su izdale udjele ili jedinice.

Inozemna pasiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunksih obveza prema stranim fizičkim i pravnim osobama: transakcijske račune, štedne depozite (uključujući loro akreditive i ostala pokrića), oročene depozite, primljene kredite i dospjele obveze. U sklopu primljenih kredita iskazuju se i izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori.

Depoziti središnje države jesu svi oblici kunksih i deviznih obveza (osim ograničenih i blokiranih depozita) kreditnih institucija prema središnjoj državi.

Krediti primljeni od središnje banke jesu krediti primljeni od Hrvatske narodne banke i depoziti Hrvatske narodne banke kod kreditnih institucija, pri čemu se kao krediti tretiraju i poslovi reotkaza vrijednosnih papira.

Do studenoga 2010. Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju sljedeće obveze banaka: kunske i devizne ograničene depozite ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija, nebankarskih finansijskih institucija, središnje države te stranih pravnih i fizičkih osoba i blokirane devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Od prosinca 2010. Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju sljedeće obveze kreditnih institucija: kunske i devizne ograničene depozite ostalih domaćih sektora, ostalih finansijskih posrednika, pomoćnih finansijskih institucija i osiguravajućih društava i mirovinskih fondova, središnje države te stranih pravnih i fizičkih osoba i blokirane devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Kapitalski računi su dionički kapital, zadržana dobit (gubitak), dobit (gubitak) prethodne godine, dobit (gubitak) tekuće godine, zakonske rezerve, statutarne i ostale kapitalne rezerve, rezerve za opće bankovne rizike, odgođeni porez u kapitalu, dividende isplaćene tijekom tekuće godine, revalorizacijske rezerve, posebne rezerve za identificirane gubitke na skupnoj i pojedinačnoj osnovi po izvanbilančnim stawkama, ispravci vrijednosti i posebne rezerve za identificirane gubitke na skupnoj osnovi.

Ostalo (neto) jesu neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive, uključujući fer vrijednost izvedenih finansijskih instrumenata.

Tablice D2 – D12 • Ovaj skup tablica (osim tablica D5, D5a, D5b, D5c i D5d) razrađeni je prikaz odgovarajućih stavki aktive i pasive Konsolidirane bilance drugih monetarnih finansijskih institucija (Tablica D1).

Tablica D2: Inozemna aktiva drugih monetarnih finansijskih institucija^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Devizna inozemna aktiva	42.387,1	42.933,7	40.201,4	37.940,1	36.038,8	36.990,3	40.414,6	39.977,2	42.764,8	50.507,4	52.130,3	51.664,6	44.472,3
1.1. Potraživanja od stranih finansijskih institucija	31.191,6	31.594,4	29.259,5	27.376,7	26.090,0	26.686,5	30.382,5	30.598,0	33.535,3	41.035,3	42.102,1	41.200,3	33.843,1
Efektivni strani novac	1.826,9	1.724,5	1.710,8	1.821,1	1.916,5	2.101,7	2.469,3	2.761,5	2.701,5	2.086,9	1.977,8	1.932,3	2.120,4
Tekući računi	7.246,4	7.819,0	6.184,5	4.964,7	6.035,1	5.838,8	7.313,0	8.197,1	9.923,3	16.574,1	11.824,5	11.623,5	10.915,3
Oročeni depoziti i depoziti s otakznim rokom	17.815,8	17.633,2	17.025,8	16.017,6	13.788,0	14.398,0	16.062,7	14.137,6	15.445,5	16.786,2	18.982,0	18.220,9	14.348,5
Vrijednosni papiri	3.758,7	3.820,3	3.804,6	3.991,5	3.969,8	3.970,8	4.143,2	4.343,9	4.301,6	4.349,1	4.182,8	4.251,4	4.021,9
Krediti	448,9	500,2	434,8	482,4	281,5	282,5	300,4	319,8	327,5	402,9	4.278,4	4.313,3	1.579,3
Dionice stranih finansijskih institucija	94,9	97,3	99,1	99,5	99,0	94,7	93,9	838,2	835,9	836,1	856,7	858,9	857,6
1.2. Potraživanja od stranih nefinansijskih institucija	11.195,5	11.339,2	10.941,9	10.563,4	9.948,8	10.303,8	10.032,1	9.379,2	9.229,4	9.472,2	10.028,2	10.464,4	10.629,1
Potraživanja od stranih država	8.924,8	9.006,7	8.600,7	8.232,9	7.631,2	7.810,9	7.537,5	6.801,6	6.635,4	6.848,0	7.411,6	7.814,3	7.890,6
Potraživanja od stranih osoba	2.227,8	2.289,0	2.292,3	2.310,1	2.268,8	2.443,7	2.447,3	2.524,0	2.544,7	2.577,4	2.563,3	2.593,8	2.611,1
Vrijednosni papiri	32,1	37,2	44,9	50,5	47,1	70,1	67,1	66,7	63,4	63,7	38,1	38,7	17,9
Krediti	2.195,7	2.251,8	2.247,4	2.259,6	2.221,7	2.373,6	2.380,3	2.457,4	2.481,3	2.513,7	2.525,1	2.555,1	2.593,2
Dionice stranih osoba	43,0	43,6	48,9	20,5	48,8	49,2	47,2	53,5	49,3	46,8	53,4	56,3	127,4
2. Kunska inozemna aktiva	1.556,2	1.812,9	2.367,2	1.160,4	1.804,1	1.581,3	1.786,0	3.054,1	4.556,6	3.546,9	3.647,6	4.418,6	3.364,2
2.1. Potraživanja od stranih finansijskih institucija	1.509,1	1.763,1	2.317,6	1.111,0	1.684,8	1.459,9	1.665,1	2.932,6	4.435,1	3.438,4	3.548,7	4.319,8	3.324,8
2.2. Potraživanja od stranaca	47,0	49,8	49,6	49,4	119,2	121,4	120,9	121,4	121,5	108,5	98,9	98,8	39,4
Od toga: Krediti	46,7	49,5	49,3	49,1	118,9	121,1	120,6	121,1	121,2	108,2	98,6	98,5	39,1
Ukupno (1+2)	43.943,2	44.746,6	42.568,6	39.100,5	37.842,8	38.571,6	42.200,6	43.031,2	47.321,3	54.054,3	55.777,9	56.083,3	47.836,4

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklassificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklassificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D2: Inozemna aktiva drugih monetarnih finansijskih institucija• U tablici se iskazuju potraživanja drugih monetarnih finansijskih institucija od stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna aktiva kreditnih institucija obuhvaća deviznu inozemnu aktivu i kunsku inozemnu aktivu. I u sklopu devizne

i u sklopu kunske inozemne aktive posebno su prikazana potraživanja od stranih finansijskih institucija i potraživanja od stranih nefinansijskih institucija (ukupno i po finansijskim instrumentima).

Tablica D3: Potraživanja drugih monetarnih finansijskih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Kunska potraživanja	30.666,8	30.535,7	32.113,0	29.501,0	29.427,5	29.612,2	29.686,1	29.627,4	29.675,1	29.068,6	27.779,1	28.453,8	27.776,0
1.1. Potraživanja od središnje države	30.663,6	30.532,6	32.110,0	29.498,5	29.425,1	29.609,9	29.683,8	29.625,3	29.673,0	29.066,6	27.777,3	28.452,1	27.774,3
Vrijednosni papiri	24.987,5	24.189,7	23.488,7	23.273,5	23.218,8	23.410,7	23.923,3	23.921,4	24.106,4	22.988,8	21.692,4	22.393,4	21.263,3
Od toga: Obveznice za blokirano deviznu štednju građana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krediti	5.676,1	6.342,9	8.621,3	6.224,9	6.206,3	6.199,1	5.760,5	5.703,9	5.566,7	6.077,8	6.084,8	6.058,7	6.511,0
1.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	3,2	3,1	3,0	2,5	2,4	2,3	2,2	2,1	2,0	2,0	1,9	1,8	1,7
Vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krediti	3,2	3,1	3,0	2,5	2,4	2,3	2,2	2,1	2,0	2,0	1,9	1,8	1,7
2. Devizna potraživanja	59.057,2	58.849,6	61.233,1	61.269,6	60.950,1	61.572,9	60.296,7	63.302,3	62.973,0	62.735,4	62.319,8	62.862,4	63.128,8
2.1. Potraživanja od središnje države	59.057,2	58.849,6	61.233,1	61.269,6	60.950,1	61.572,9	60.296,7	63.302,3	62.973,0	62.735,4	62.319,8	62.862,4	63.128,8
Vrijednosni papiri	12.837,4	12.239,8	14.965,9	15.272,2	15.260,3	15.402,9	15.453,6	14.785,7	14.806,8	15.235,5	15.438,8	16.068,0	16.301,8
Krediti	46.219,9	46.609,8	46.267,2	45.997,4	45.689,8	46.170,0	44.843,1	48.516,6	48.166,2	47.499,9	46.880,9	46.794,4	46.827,0
2.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2)	89.724,0	89.385,3	93.346,1	90.770,6	90.377,6	91.185,2	89.982,8	92.929,7	92.648,1	91.803,9	90.098,9	91.316,2	90.904,7

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladjeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D3: Potraživanja drugih monetarnih finansijskih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti • U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja drugih monetarnih finansijskih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti. U kunskim potraživanjima od središnje

države stavka Vrijednosni papiri obuhvaća i Obveznice za blokirano deviznu štednju građana izdane na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Tablica D3a: Devizna potraživanja i kunska potraživanja uz valutnu klauzulu drugih monetarnih finansijskih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Devizna potraživanja	40.830,1	40.509,9	43.357,7	43.436,0	43.076,5	43.822,7	42.665,7	46.520,0	46.429,3	45.597,6	45.198,9	45.578,0	46.000,5
1.1. Potraživanja od središnje države	40.830,1	40.509,9	43.357,7	43.436,0	43.076,5	43.822,7	42.665,7	46.520,0	46.429,3	45.597,6	45.198,9	45.578,0	46.000,5
Vrijednosni papirи	7.285,6	6.765,9	9.660,1	10.006,5	10.013,8	10.174,6	10.184,5	10.207,6	10.266,6	10.555,5	10.680,6	11.047,2	10.965,3
Kreditи	33.544,5	33.744,0	33.697,7	33.429,5	33.062,7	33.648,1	32.481,2	36.312,4	36.162,7	35.042,1	34.518,3	34.530,8	35.035,3
1.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vrijednosni papirи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Kunska potraživanja uz valutnu klauzulu	18.227,1	18.339,8	17.875,4	17.833,6	17.873,6	17.750,3	17.631,0	16.782,4	16.543,7	17.137,8	17.120,9	17.284,3	17.128,2
2.1. Potraživanja od središnje države	18.227,1	18.339,8	17.875,4	17.833,6	17.873,6	17.750,3	17.631,0	16.782,4	16.543,7	17.137,8	17.120,9	17.284,3	17.128,2
Vrijednosni papirи	5.551,7	5.473,9	5.305,8	5.265,7	5.246,5	5.228,4	5.269,1	4.578,2	4.540,2	4.680,0	4.758,2	5.020,8	5.336,5
Od toga: Obveznice za blokirano deviznu štednju radana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditи	12.675,4	12.865,8	12.569,6	12.567,9	12.627,1	12.521,9	12.361,9	12.204,2	12.003,5	12.457,8	12.362,7	12.263,6	11.791,7
2.2. Potraživanja od fondova socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vrijednosni papirи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kreditи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2)	59.057,2	58.849,6	61.233,1	61.269,6	60.950,1	61.572,9	60.296,7	63.302,3	62.973,0	62.735,4	62.319,8	62.862,4	63.128,8

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D3a: Devizna potraživanja i kunska potraživanja uz valutnu klauzulu drugih monetarnih finansijskih institucija od središnje države i fondova socijalne sigurnosti • U tablici se

iskazuje razrada stavke Devizna potraživanja iz Tablice D3, tako što se posebno iskazuju devizna potraživanja i potraživanja uz valutnu klauzulu.

Tablica D4: Potraživanja drugih monetarnih finansijskih institucija od ostalih domaćih sektora^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Kunska potraživanja	70.885,7	71.407,3	71.753,0	72.469,0	72.627,7	73.105,9	72.923,2	73.122,7	73.426,6	73.626,2	74.096,9	74.670,8	74.981,6
1.1. Instrumenti tržišta novca	3.987,6	3.874,3	3.822,6	4.025,2	4.093,8	4.039,5	4.327,7	4.196,5	4.120,3	3.857,6	3.856,4	3.956,5	4.166,7
1.2. Obveznice	962,7	968,5	904,2	905,1	888,0	860,1	768,2	754,4	749,4	752,4	736,2	740,9	794,6
1.3. Kreditи	65.384,1	66.015,7	66.475,4	67.003,1	67.108,3	67.673,3	67.289,8	67.625,5	68.013,7	68.476,0	68.916,4	69.389,8	69.466,2
1.4. Dionice	551,4	548,7	550,8	535,6	537,6	532,9	537,6	546,3	543,3	540,3	587,9	583,5	554,1
2. Devizna potraživanja	158.683,9	161.920,6	160.995,4	160.028,9	158.419,6	158.090,3	156.629,2	155.129,6	152.313,2	152.441,8	150.726,9	150.133,3	147.551,0
2.1. Vrijednosni papirи	955,3	1.024,3	929,5	828,8	806,8	761,9	823,9	801,5	899,1	915,4	829,5	876,6	851,2
2.2. Kreditи	157.728,6	160.896,2	160.065,8	159.200,1	157.612,8	157.328,4	155.805,3	154.328,1	151.414,1	151.526,4	149.897,4	149.256,7	146.699,9
Ukupno (1+2)	229.569,6	233.327,9	232.748,4	232.497,9	231.047,3	231.196,1	229.552,5	228.252,4	225.739,9	226.068,0	224.823,9	224.804,0	222.532,7

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D4: Potraživanja drugih monetarnih finansijskih institucija od ostalih domaćih sektora • U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja drugih monetarnih finansijskih institucija od ostalih domaćih sektora, klasificirana prema finansijskim instrumentima: instrumenti tržišta novca (uključujući faktoring i forfaiting od siječnja 2004.), obveznice, kreditи i dionice.

Faktoring i forfaiting od siječnja 2004. do studenoga 2010.

u cijelosti su uključeni u instrumente tržišta novca. Od prosinca 2010. faktoring i forfaiting koje izvještajne institucije prikazuju u portfelju kredita i potraživanja uključeni su u kredite. Faktoring i forfaiting u svim ostalim portfeljima prikazuju se u instrumentima tržišta novca (izvornog dospjeća do i uključujući godinu dana), odnosno u obveznicama (izvornog dospjeća preko godine dana).

Tablica D4a: Devizna potraživanja i kunska potraživanja uz valutnu klauzulu drugih monetarnih financijskih institucija od ostalih domaćih sektora^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Devizna potraživanja	16.314,6	16.511,3	16.936,7	17.044,0	16.963,3	16.727,9	16.364,6	16.455,3	15.727,3	15.786,5	15.258,4	15.094,9	15.388,5
1.1. Instrumenti tržišta novca	68,4	68,2	43,2	41,5	60,3	48,7	67,0	67,1	74,5	66,3	66,5	72,2	52,6
1.2. Obveznice	243,0	279,5	282,4	304,3	306,2	306,0	303,4	302,4	348,9	336,6	210,5	195,0	245,1
1.3. Krediti	16.003,2	16.163,5	16.611,1	16.698,1	16.596,8	16.373,2	15.994,1	16.085,8	15.304,0	15.383,7	14.981,4	14.827,7	15.090,8
1.4. Dionice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Kunska potraživanja uz valutnu klauzulu	142.369,3	145.409,3	144.058,6	142.984,9	141.456,3	141.362,4	140.264,7	138.674,3	136.585,9	136.655,3	135.468,5	135.038,4	132.162,5
2.1. Vrijednosni papiri	643,9	676,5	603,9	483,0	440,3	407,3	453,5	431,9	475,8	512,6	552,5	609,4	553,4
2.2. Krediti	141.725,5	144.732,8	143.454,7	142.501,9	141.015,9	140.955,1	139.811,2	138.242,3	136.110,2	136.142,7	134.916,0	134.429,0	131.609,1
Ukupno (1+2)	158.683,9	161.920,6	160.995,4	160.028,9	158.419,6	158.090,3	156.629,2	155.129,6	152.313,2	152.441,8	150.726,9	150.133,3	147.551,0

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladjeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklassificiran iz sektora drugih financijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklassificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D4a: Devizna potraživanja i kunska potraživanja uz valutnu klauzulu drugih monetarnih financijskih institucija od ostalih domaćih sektora • U tablici se iskazuje razrada stavke

Devizna potraživanja iz Tablice D4, tako što se posebno iskazuju devizna potraživanja i potraživanja uz valutnu klauzulu.

Tablica D5: Distribucija kredita drugih monetarnih finansijskih institucija po institucionalnim sektorima^a

stanja na kraju razdoblja i transakcije tijekom razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
STANJA													
KUNSKI KREDITI													
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	5.679,3	6.346,0	8.624,2	6.227,5	6.208,7	6.201,5	5.762,8	5.706,0	5.568,7	6.079,8	6.086,7	6.060,5	6.512,7
1.1. Krediti središnjoj državi	5.676,1	6.342,9	8.621,3	6.224,9	6.206,3	6.199,1	5.760,5	5.703,9	5.566,7	6.077,8	6.084,8	6.058,7	6.511,0
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	3,2	3,1	3,0	2,5	2,4	2,3	2,2	2,1	2,0	2,0	1,9	1,8	1,7
2. Krediti lokalnoj državi	856,3	878,8	877,3	879,4	751,6	757,5	759,7	775,3	863,6	861,6	854,3	862,0	880,3
3. Krediti nefinansijskim društvima	29.219,4	29.695,0	30.101,1	30.090,9	29.808,9	29.828,6	29.300,2	29.374,5	29.452,5	29.580,1	29.467,9	29.522,6	29.190,3
4. Krediti kućanstvima	35.308,5	35.441,9	35.497,0	36.032,7	36.547,8	37.087,2	37.229,9	37.475,7	37.697,6	38.034,2	38.594,2	39.005,2	39.395,5
Od toga: Stambeni krediti	4.551,7	4.555,3	4.576,8	4.601,1	4.643,6	4.705,2	4.809,2	4.933,9	5.049,4	5.166,2	5.298,7	5.454,7	5.603,7
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama
6. Krediti nebankarskim finansijskim institucijama
7. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	34,6	36,5	38,0	77,4	58,5	65,1	70,7	148,1	135,9	84,9	87,2	79,1	76,4
8. Krediti ostalim finansijskim posrednicima	1.677,6	1.661,5	1.749,0	1.648,7	1.524,1	1.430,6	1.503,4	1.456,4	1.491,0	1.445,7	1.584,4	1.670,7	1.517,5
9. Krediti pomoćnim finansijskim institucijama	684,0	654,7	493,4	500,7	519,5	452,9	504,9	552,5	513,4	503,6	453,7	581,7	416,7
10. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	560,9	308,6	147,5	42,3	155,9	145,7	37,4	605,2	589,4	627,0	101,3	198,9	1.092,0
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	74.020,4	75.023,0	77.527,6	75.499,6	75.575,0	75.969,2	75.168,9	76.093,6	76.312,1	77.216,9	77.229,7	77.980,5	79.081,4
DEVIZNI KREDITI													
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	46.219,9	46.609,8	46.267,2	45.997,4	45.689,8	46.170,0	44.843,1	48.516,6	48.166,2	47.499,9	46.880,9	46.794,4	46.827,0
1.1. Krediti središnjoj državi	46.219,9	46.609,8	46.267,2	45.997,4	45.689,8	46.170,0	44.843,1	48.516,6	48.166,2	47.499,9	46.880,9	46.794,4	46.827,0
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti lokalnoj državi	3.777,9	3.803,2	3.695,7	3.634,6	3.576,1	3.563,1	3.542,3	3.445,2	3.404,5	3.385,2	3.345,1	3.331,1	3.501,3
3. Krediti nefinansijskim društvima	62.810,7	63.050,0	63.330,9	62.969,5	62.592,3	62.518,0	61.859,4	61.492,6	60.166,2	60.141,3	59.509,0	59.273,6	58.090,7
4. Krediti kućanstvima	91.140,1	94.043,0	93.039,2	92.595,9	91.444,3	91.247,3	90.403,7	89.390,4	87.843,5	88.000,0	87.043,3	86.652,0	85.107,9
Od toga: Stambeni krediti	55.675,8	58.574,2	57.870,0	57.788,6	57.097,7	57.144,1	56.799,2	56.058,6	55.026,9	55.191,4	54.763,0	54.606,6	53.471,6
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama
6. Krediti nebankarskim finansijskim institucijama
7. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	6,1	9,8	6,1	29,9	40,3	42,2	46,3	20,4	23,3	37,8	23,9	26,1	23,6
8. Krediti ostalim finansijskim posrednicima	1.942,6	1.900,2	1.891,8	1.823,7	1.879,4	1.997,4	2.027,6	1.999,4	1.945,0	1.854,5	1.672,3	1.595,2	1.535,4
9. Krediti pomoćnim finansijskim institucijama	192,6	207,9	234,4	281,6	291,7	282,8	267,1	274,7	265,1	273,9	248,9	292,2	279,4
10. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	2,6	2,6	2,6	53,7	51,0	12,8	10,0	260,5	349,1	257,7	78,3	43,9	3,0
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	206.092,4	209.626,6	208.468,0	207.386,4	205.564,9	205.833,5	202.999,5	205.399,7	202.162,9	201.450,2	198.801,8	198.008,6	195.368,3
UKUPNO (A+B)	280.112,8	284.649,6	285.995,6	282.886,0	281.139,9	281.802,7	278.168,4	281.493,4	278.475,0	278.667,2	276.031,5	275.989,1	274.449,7
TRANSAKCIJE													
KUNSKI KREDITI													
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	-905,3	666,7	2.278,3	-2.396,8	-18,7	-7,2	-438,7	-56,8	-137,3	511,1	6,9	-26,2	452,2
1.1. Krediti središnjoj državi	-905,2	666,8	2.278,4	-2.396,3	-18,6	-7,1	-438,6	-56,7	-137,2	511,2	7,0	-26,1	452,3
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	-0,1	-0,1	-0,1	-0,5	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
2. Krediti lokalnoj državi	1,7	22,5	-1,5	2,1	-127,9	5,9	2,2	15,6	88,3	-2,0	-7,3	7,7	18,4

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
3. Krediti nefinansijskim društvima	-378,1	476,6	407,8	4,1	-171,3	32,9	-521,8	79,3	86,9	146,7	-61,4	87,4	-74,4
4. Krediti kućanstvima	257,6	136,4	74,8	566,8	523,5	544,6	277,6	253,1	225,4	424,2	573,1	455,8	506,8
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama
6. Krediti nebankarskim finansijskim institucijama
7. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	-2,2	1,9	1,5	39,5	-18,9	6,6	5,5	77,4	-12,2	-51,0	2,4	-8,2	-2,7
8. Krediti ostalim finansijskim posrednicima	-31,4	-16,1	87,6	-100,4	-124,6	-93,5	72,9	-47,0	34,6	-35,4	138,8	86,3	-153,1
9. Krediti pomoćnim finansijskim institucijama	-7,9	-29,2	-161,3	7,2	18,9	-66,6	52,0	47,6	-39,0	-9,8	-50,0	128,0	-165,0
10. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	75,9	-252,3	-161,1	-105,2	113,6	-10,2	-108,4	567,9	-15,8	37,6	-525,6	97,5	893,1
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	-989,5	1.006,5	2.526,0	-1.982,6	194,5	412,6	-658,8	937,1	230,9	1.021,5	76,8	828,3	1.475,2
DEVIZNI KREDITI													
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	1.130,5	134,7	-314,1	-40,1	32,4	530,1	-1.312,1	3.597,3	-31,4	-1.219,8	-434,2	-280,6	4,8
1.1. Krediti središnjoj državi	1.130,5	134,7	-314,1	-40,1	32,4	530,1	-1.312,1	3.597,3	-31,4	-1.219,8	-434,2	-280,6	4,8
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti lokalnoj državi	171,3	-21,6	-100,2	-44,7	-31,8	-12,3	-19,2	-96,7	-15,7	-56,9	-27,0	-24,9	164,8
3. Krediti nefinansijskim društvima	-137,4	-310,3	400,2	-19,6	93,3	-19,3	-603,7	-405,7	-661,7	-670,6	-372,4	-373,2	-374,7
4. Krediti kućanstvima	-309,4	-726,7	-454,9	-359,4	-401,7	-451,5	-522,7	-562,7	-568,0	-546,0	-714,8	-605,0	-829,4
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama
6. Krediti nebankarskim finansijskim institucijama
7. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	-7,3	3,6	-3,7	23,8	10,8	1,9	4,2	-20,6	3,4	14,0	-14,2	1,3	-2,0
8. Krediti ostalim finansijskim posrednicima	50,6	-52,2	-6,9	-58,0	68,8	119,7	30,4	-31,0	-41,7	-112,3	-175,0	-83,0	-61,4
9. Krediti pomoćnim finansijskim institucijama	-0,5	14,5	26,6	47,8	12,9	-9,0	-14,9	6,2	-5,5	5,3	-24,5	40,3	-11,4
10. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	0,0	0,0	0,0	51,2	-1,9	-37,7	-2,8	250,1	90,3	-94,7	-179,4	-35,1	-40,6
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	897,8	-958,0	-453,2	-399,0	-217,3	121,9	-2.440,8	2.736,9	-1.230,2	-2.680,9	-1.941,5	-1.360,2	-1.149,8
UKUPNO (A+B)	-91,7	48,5	2.072,8	-2.381,6	-22,8	534,4	-3.099,6	3.674,1	-999,3	-1.659,4	-1.864,7	-531,9	325,4

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklassificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklassificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D5: Distribucija kredita drugih monetarnih finansijskih institucija po institucionalnim sektorima • U tablici se iskažuju podaci o kunskim i deviznim kreditima kreditnih institucija domaćim sektorima, pri čemu krediti obuhvaćaju i akceptne kredite, finansijski najam (*leasing*), izvršena plaćanja na osnovi garancija i drugih jamstava i kupljena potraživanja, a do prosinca 2003. i faktoring i forfaiting. Od prosinca 2010. krediti obuhvaćaju sljedeće vrste kredita: prekonoćne kredite, kredite za izvršena plaćanja s osnove garancija i drugih jamstava, obratne repo kredite, udjele u sindiciranim kreditima, finansijski najam, potrošačke kredite, kredite za obrazovanje, stambene kredite,

hipotekarne kredite, kredite za automobile, kredite po kreditnim karticama, prekoračenja po transakcijskim računima, maržne kredite, lombardne kredite, kredite za obrtna sredstva, kredite za građevinarstvo, kredite za poljoprivredu, kredite za turizam, kredite za investicije, kredite za financiranje izvoza, gotovinske nenamjenske kredite, faktoring i forfaiting u portfelju kredita i potraživanja te ostale kredite.

Tablice D5a – D5d • Ovaj skup tablica razrađeni je prikaz odgovarajućih stavki iz Tablice D5 Distribucija kredita drugih monetarnih finansijskih institucija po institucionalnim sektorima.

Tablica D5a: Distribucija deviznih kredita i kunskih kredita s valutnom klauzulom drugih monetarnih finansijskih institucija po institucionalnim sektorima^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
DEVIZNI KREDITI													
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	33.544,5	33.744,0	33.697,7	33.429,5	33.062,7	33.648,1	32.481,2	36.312,4	36.162,7	35.042,1	34.518,3	34.530,8	35.035,3
1.1. Krediti središnjoj državi	33.544,5	33.744,0	33.697,7	33.429,5	33.062,7	33.648,1	32.481,2	36.312,4	36.162,7	35.042,1	34.518,3	34.530,8	35.035,3
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Krediti lokalnoj državi	6,8	6,8	6,8	6,4	6,3	6,3	5,9	5,9	5,9	5,5	5,5	5,5	5,1
3. Krediti nefinansijskim društvima	15.737,9	15.918,5	16.370,9	16.447,7	16.336,7	16.106,7	15.750,5	15.835,4	15.046,5	15.128,9	14.756,2	14.601,7	14.860,4
4. Krediti kućanstvima	258,4	238,1	233,4	244,0	253,8	260,2	237,8	244,5	251,6	249,3	219,7	220,5	225,3
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama
6. Krediti nebankarskim finansijskim institucijama
7. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	–	3,7	–	19,7	30,1	32,1	36,7	16,3	19,2	33,7	19,8	22,0	19,4
8. Krediti drugim finansijskim posrednicima	579,5	577,6	581,3	593,8	624,5	640,6	692,3	664,4	642,2	621,1	595,7	581,7	562,3
9. Krediti pomoćnim finansijskim institucijama	42,4	51,2	79,4	131,8	143,8	143,6	147,8	153,8	144,8	143,7	125,6	168,7	152,5
10. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	–	–	–	51,2	48,5	10,4	7,6	258,1	346,8	255,3	76,0	41,6	0,8
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8)	50.169,6	50.540,0	50.969,4	50.924,0	50.506,4	50.848,1	49.359,7	53.490,7	52.619,6	51.479,6	50.316,8	50.172,5	50.861,0
KUNSKI KREDITI S VALUTNOM KLAUZULOM													
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	12.675,4	12.865,8	12.569,6	12.567,9	12.627,1	12.521,9	12.361,9	12.204,2	12.003,5	12.457,8	12.362,7	12.263,6	11.791,7
1.1. Krediti središnjoj državi	12.675,4	12.865,8	12.569,6	12.567,9	12.627,1	12.521,9	12.361,9	12.204,2	12.003,5	12.457,8	12.362,7	12.263,6	11.791,7
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Krediti lokalnoj državi	3.771,0	3.796,4	3.688,8	3.628,2	3.569,8	3.556,8	3.536,4	3.439,3	3.398,6	3.379,7	3.339,6	3.325,6	3.496,2
3. Krediti nefinansijskim društvima	47.072,8	47.131,5	46.960,0	46.521,8	46.255,6	46.411,3	46.108,9	45.657,2	45.119,7	45.012,4	44.752,9	44.671,9	43.230,3
4. Krediti kućanstvima	90.881,7	93.804,9	92.805,9	92.351,9	91.190,6	90.987,0	90.165,9	89.145,9	87.591,9	87.750,7	86.823,6	86.431,5	84.882,6
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama
6. Krediti nebankarskim finansijskim institucijama
7. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	6,1	6,1	6,1	10,2	10,2	10,1	9,6	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
8. Krediti drugim finansijskim posrednicima	1.363,1	1.322,6	1.310,5	1.230,0	1.254,9	1.356,8	1.335,3	1.335,0	1.302,8	1.233,4	1.076,6	1.013,5	973,1
9. Krediti pomoćnim finansijskim institucijama	150,1	156,7	155,0	149,9	147,9	139,1	119,4	120,9	120,3	130,2	123,3	123,6	126,9
10. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5	2,5	2,4	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,3
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8)	155.922,8	159.086,6	157.498,5	156.462,4	155.058,6	154.985,5	153.639,8	151.909,0	149.543,3	149.970,6	148.485,0	147.836,1	144.507,2
UKUPNO (A+B)	206.092,4	209.626,6	208.468,0	207.386,4	205.564,9	205.833,5	202.999,5	205.399,7	202.162,9	201.450,2	198.801,8	198.008,6	195.368,3

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D5a: Distribucija deviznih kredita i kunskih kredita s valutnom klauzulom drugih monetarnih finansijskih institucija po institucionalnim sektorima • U tablici se iskazuje razrada

stavke Devizni krediti iz Tablice D5, tako što se posebno iskazuju devizni krediti i krediti uz valutnu klauzulu.

Tablica D5b: Distribucija kredita drugih monetarnih finansijskih institucija po institucionalnim sektorima i prema izvornom dospijeću^a na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Krediti središnjoj državi i fondovima socijalne sigurnosti	51.899,1	52.955,8	54.891,5	52.224,8	51.898,5	52.371,5	50.605,9	54.222,6	53.734,9	53.579,7	52.967,6	52.854,9	53.339,7
1.1. Krediti središnjoj državi	51.895,9	52.952,6	54.888,5	52.222,3	51.896,1	52.369,1	50.603,6	54.220,4	53.732,8	53.577,7	52.965,8	52.853,1	53.338,0
Do 1 godine	923,1	926,1	3.237,1	914,9	911,2	913,6	701,6	685,4	560,9	306,9	320,9	319,1	322,5
Od 1 do 5 godina	24.038,6	24.430,7	24.877,6	24.232,1	24.371,3	24.333,7	23.102,8	26.721,0	26.424,9	26.046,1	25.757,6	25.848,2	26.033,5
Više od 5 godina	26.934,2	27.595,9	26.773,8	27.075,4	26.613,6	27.121,9	26.799,2	26.814,0	26.747,0	27.224,8	26.887,3	26.685,8	26.982,0
1.2. Krediti fondovima socijalne sigurnosti	3,2	3,1	3,0	2,5	2,4	2,3	2,2	2,1	2,0	2,0	1,9	1,8	1,7
Do 1 godine	0,4	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	–
Od 1 do 5 godina	2,8	2,7	2,6	2,5	2,4	2,3	2,2	2,1	2,0	2,0	1,9	1,8	1,7
Više od 5 godina	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Krediti lokalnoj državi	4.634,1	4.682,0	4.573,0	4.514,1	4.327,7	4.320,6	4.302,0	4.220,5	4.268,1	4.246,8	4.199,4	4.193,1	4.381,6
Do 1 godine	197,8	231,1	228,8	229,8	113,7	124,7	136,9	155,7	242,8	238,3	232,2	215,4	232,2
Od 1 do 5 godina	591,9	592,9	530,5	526,3	652,3	640,8	630,7	547,9	542,2	545,6	541,8	541,0	545,2
Više od 5 godina	3.844,5	3.858,0	3.813,7	3.758,0	3.561,8	3.555,1	3.534,4	3.516,9	3.483,0	3.462,9	3.425,4	3.436,8	3.604,3
3. Krediti nefinancijskim društvima	92.030,0	92.745,0	93.432,0	93.060,5	92.401,2	92.346,5	91.159,5	90.867,1	89.618,7	89.721,4	88.977,0	88.796,2	87.281,0
Do 1 godine	22.422,8	23.009,3	23.375,5	23.596,0	22.872,9	22.625,3	22.836,1	22.442,6	21.650,4	21.836,2	21.807,3	21.645,7	20.378,2
Od 1 do 5 godina	21.631,5	21.424,8	21.576,4	21.496,9	21.741,4	21.698,7	20.186,8	20.296,1	19.912,0	19.631,3	19.413,0	19.560,6	19.656,8
Više od 5 godina	47.975,8	48.311,0	48.480,2	47.967,5	47.786,9	48.022,6	48.136,6	48.128,4	48.056,2	48.253,8	47.756,7	47.589,9	47.246,0
4. Krediti kućanstvima	126.448,6	129.484,9	128.536,3	128.628,7	127.992,1	128.334,5	127.633,6	126.866,0	125.541,1	126.034,2	125.637,5	125.657,2	124.503,4
Do 1 godine	12.144,2	12.170,0	12.035,1	12.167,5	12.175,5	12.252,0	11.957,2	11.837,5	11.963,6	11.875,6	11.763,5	11.702,7	11.544,8
Od 1 do 5 godina	9.859,3	9.876,8	9.808,6	9.875,8	9.819,3	9.879,7	9.714,8	9.674,7	9.580,2	9.632,9	9.686,2	9.642,4	9.606,4
Više od 5 godina	104.445,1	107.438,2	106.692,6	106.585,3	105.997,3	106.202,8	105.961,6	105.353,8	103.997,2	104.525,7	104.187,8	104.312,1	103.352,3
5. Krediti investicijskim fondovima osim novčanim fondovima	40,7	46,3	44,1	107,3	98,8	107,3	117,0	168,5	159,2	122,7	111,2	105,2	99,9
Do 1 godine	40,7	46,3	44,1	107,3	98,8	107,3	117,0	168,5	159,2	122,7	111,2	105,2	99,9
Od 1 do 5 godina	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Više od 5 godina	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
6. Krediti drugim finansijskim posrednicima	3.620,2	3.561,7	3.640,8	3.472,4	3.403,5	3.428,0	3.531,1	3.455,8	3.436,1	3.300,2	3.256,7	3.265,9	3.052,9
Do 1 godine	1.715,6	1.633,8	1.715,7	1.546,3	1.434,1	1.507,0	1.592,9	1.424,1	1.444,8	1.328,0	1.463,6	1.526,0	1.307,8
Od 1 do 5 godina	1.014,3	1.047,0	1.053,7	1.069,7	1.131,2	1.091,1	1.175,6	1.278,0	1.250,9	1.235,5	1.067,0	1.022,2	976,0
Više od 5 godina	890,3	880,9	871,4	856,4	838,2	829,8	762,6	753,7	740,4	736,7	726,1	717,7	769,0
7. Krediti pomoćnim finansijskim institucijama	876,5	862,6	727,9	782,3	811,2	735,7	772,0	827,2	778,5	777,6	702,5	873,9	696,1
Do 1 godine	735,8	722,6	589,8	645,4	677,0	598,3	611,7	692,5	644,9	647,6	578,4	749,9	579,6
Od 1 do 5 godina	39,7	37,8	36,6	36,3	34,2	33,9	57,4	30,5	30,0	29,9	27,6	27,5	16,6
Više od 5 godina	101,1	102,3	101,4	100,6	99,9	103,5	103,0	104,2	103,7	100,1	96,5	96,6	100,0
8. Krediti osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima	563,5	311,2	150,1	96,0	206,9	158,6	47,4	865,7	938,5	884,6	179,7	242,8	1.095,0
Do 1 godine	560,9	308,6	147,5	93,5	204,4	156,1	44,9	863,3	936,2	882,3	177,4	239,0	1.092,0
Od 1 do 5 godina	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	1,6	0,8
Više od 5 godina	2,6	2,6	2,5	2,5	2,4	2,4	2,4	2,3	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8)	280.112,8	284.649,6	285.995,6	282.886,0	281.139,9	281.802,7	278.168,4	281.493,4	278.475,0	278.667,2	276.031,5	275.989,1	274.449,7
Do 1 godine	38.741,3	39.048,2	41.373,9	39.300,7	38.487,6	38.284,3	37.998,2	38.269,7	37.602,8	37.237,6	36.454,3	36.502,7	35.557,0
Od 1 do 5 godina	57.178,1	57.412,7	57.886,0	57.239,6	57.752,1	57.680,4	54.870,4	58.550,5	57.742,4	57.123,3	56.495,2	56.645,3	56.837,0
Više od 5 godina	184.193,5	188.188,8	186.735,7	186.345,7	184.900,2	185.838,0	185.299,8	184.673,2	183.129,8	184.306,3	183.082,0	182.841,1	182.055,7

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklassificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunске pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklassificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D5b: Distribucija kredita drugih monetarnih finansijskih institucija po institucionalnim sektorima i prema izvornom dospijeću • U tablici se iskazuju razradu stavki Kunski krediti i Devizni krediti iz Tablice D5, tako što se posebno iskazuju

krediti prema institucionalnim sektorima i izvornom dospijeću, s podjelom do jedne godine, od jedne godine do pet godina i više od pet godina.

Tablica D5c: Distribucija kredita drugih monetarnih finansijskih institucija kućanstvima prema namjeni i valutnoj strukturi^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Potrošački krediti	44,3	40,0	36,4	32,8	30,4	28,7	26,9	25,5	24,1	22,9	22,2	21,3	19,9
1.1. Kunski krediti bez valutne klausule	41,4	37,4	33,8	30,3	28,0	26,4	24,5	23,1	21,8	20,6	19,9	18,9	17,4
1.2. Kunski krediti s valutnom klausulom	2,9	2,7	2,6	2,5	2,4	2,3	2,4	2,4	2,3	2,3	2,3	2,4	2,4
Od toga: uz euro	2,9	2,7	2,6	2,5	2,4	2,3	2,4	2,4	2,3	2,3	2,3	2,4	2,4
Od toga: uz švicarski frank	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	–
1.3. Devizni krediti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Stambeni krediti	60.227,5	63.129,5	62.446,9	62.389,8	61.741,3	61.849,3	61.608,4	60.992,4	60.076,4	60.357,6	60.061,7	60.061,3	59.075,3
2.1. Kunski krediti bez valutne klausule	4.551,7	4.555,3	4.576,8	4.601,1	4.643,6	4.705,2	4.809,2	4.933,9	5.049,4	5.166,2	5.298,7	5.454,7	5.603,7
2.2. Kunski krediti s valutnom klausulom	55.666,4	58.563,6	57.859,7	57.778,4	57.087,6	57.134,1	56.789,3	56.049,0	55.017,7	55.182,2	54.753,8	54.597,5	53.467,9
Od toga: uz euro	35.378,6	35.445,7	35.347,2	35.110,8	34.783,8	34.654,4	34.567,5	34.469,0	34.079,5	34.299,1	33.952,3	33.934,7	35.795,4
Od toga: uz švicarski frank	20.244,8	23.072,1	22.466,6	22.620,0	22.256,7	22.432,9	22.175,9	21.532,6	20.892,7	20.837,0	20.754,5	20.614,1	17.625,2
2.3. Devizni krediti	9,3	10,6	10,3	10,2	10,0	10,1	9,9	9,6	9,3	9,2	9,2	9,1	3,7
3. Hipotekarni krediti	2.844,3	2.910,3	2.878,1	2.863,5	2.820,4	2.806,7	2.785,7	2.750,6	2.688,0	2.665,1	2.641,5	2.637,4	2.599,9
3.1. Kunski krediti bez valutne klausule	178,0	185,0	184,4	183,7	184,7	184,4	184,5	183,7	181,9	181,1	180,1	179,5	179,6
3.2. Kunski krediti s valutnom klausulom	2.663,8	2.722,6	2.691,1	2.677,2	2.633,2	2.619,8	2.598,7	2.564,5	2.503,7	2.480,9	2.458,4	2.455,0	2.417,2
Od toga: uz euro	2.231,6	2.229,1	2.210,5	2.193,6	2.161,7	2.144,8	2.129,2	2.109,3	2.072,4	2.083,9	2.063,5	2.063,5	2.080,2
3.3. Devizni krediti	2,5	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5	2,5	2,4	2,4	3,1	3,0	3,0	3,0
4. Krediti za automobile	1.439,3	1.402,5	1.357,4	1.314,4	1.274,3	1.243,6	1.202,8	1.176,4	1.145,4	1.118,7	1.092,9	1.078,2	1.076,1
4.1. Kunski krediti bez valutne klausule	803,7	788,8	775,2	767,3	761,7	757,3	748,1	747,6	741,2	737,8	735,2	735,9	736,7
4.2. Kunski krediti s valutnom klausulom	635,1	613,2	581,6	546,6	512,1	485,9	454,6	428,6	404,1	380,8	357,6	342,2	339,4
Od toga: uz euro	571,4	549,8	526,7	498,8	471,4	450,1	424,1	401,9	380,2	359,9	338,5	324,7	323,6
Od toga: uz švicarski frank	63,7	63,4	54,9	47,8	40,7	35,8	30,4	26,7	23,9	20,9	19,1	17,5	15,8
4.3. Devizni krediti	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
5. Krediti po kreditnim karticama	3.831,0	3.819,9	3.758,5	3.789,5	3.795,5	3.799,3	3.780,1	3.757,4	3.711,5	3.712,3	3.738,0	3.713,4	3.716,2
5.1. Kunski krediti bez valutne klausule	3.829,3	3.818,3	3.757,0	3.787,6	3.793,8	3.797,7	3.778,6	3.755,8	3.710,0	3.710,9	3.736,5	3.711,9	3.714,7
5.2. Kunski krediti s valutnom klausulom	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Od toga: uz euro	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5.3. Devizni krediti	1,6	1,5	1,5	1,8	1,7	1,6	1,5	1,5	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5
6. Prekoračenje po transakcijskim računima	8.157,4	8.162,7	8.070,6	8.149,4	8.193,6	8.251,1	8.148,1	8.044,4	8.051,8	7.997,6	8.036,5	7.996,4	7.856,8
6.1. Kunski krediti bez valutne klausule	8.156,9	8.162,4	8.070,3	8.149,1	8.193,3	8.250,8	8.147,0	8.043,3	8.050,7	7.996,5	8.035,5	7.995,4	7.855,8
6.2. Kunski krediti s valutnom klausulom	–	–	–	–	–	–	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
Od toga: uz euro	–	–	–	–	–	–	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
6.3. Devizni krediti	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
7. Gotovinski nenamjenski krediti	39.064,8	39.081,1	39.051,8	39.162,2	39.254,5	39.419,9	39.378,7	39.479,2	39.318,2	39.596,4	39.680,6	39.777,4	39.793,4
7.1. Kunski krediti bez valutne klausule	14.976,4	15.110,9	15.295,5	15.713,9	16.151,8	16.551,5	16.797,9	17.070,3	17.253,1	17.556,1	17.941,8	18.256,1	18.614,3
7.2. Kunski krediti s valutnom klausulom	24.087,9	23.969,6	23.755,7	23.447,9	23.102,2	22.868,0	22.580,6	22.408,6	22.064,9	22.040,1	21.738,5	21.521,1	21.178,9
Od toga: uz euro	23.875,0	23.728,1	23.523,4	23.219,8	22.882,7	22.648,4	22.373,0	22.206,8	21.870,7	21.853,8	21.553,7	21.353,1	21.015,4
7.3. Devizni krediti	0,5	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
8. Ostali krediti	10.839,9	10.938,9	10.936,7	10.927,2	10.882,1	10.935,8	10.702,8	10.640,2	10.525,7	10.563,7	10.364,0	10.371,8	10.365,9
8.1. Kunski krediti bez valutne klausule	2.771,0	2.783,9	2.804,0	2.799,8	2.790,8	2.813,9	2.740,2	2.718,0	2.689,3	2.665,1	2.646,4	2.652,8	2.673,3
8.2. Kunski krediti s valutnom klausulom	7.825,4	7.933,0	7.915,0	7.899,2	7.853,0	7.877,0	7.739,5	7.691,9	7.598,5	7.663,6	7.512,2	7.512,6	7.476,1
Od toga: uz euro	7.185,5	7.209,5	7.228,1	7.204,5	7.164,3	7.181,3	7.055,5	7.022,6	6.949,9	7.022,2	6.978,7	6.984,5	7.052,1
8.3. Devizni krediti	243,5	222,0	217,6	228,2	238,4	244,9	223,1	230,3	237,9	234,9	205,4	206,4	216,6
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8)	126.448,6	129.484,9	128.536,3	128.628,7	127.992,1	128.334,5	127.633,6	126.866,0	125.541,1	126.034,2	125.637,5	125.657,2	124.503,4

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklassificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klausulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klausulu reklassificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D5c: Distribucija kredita drugih monetarnih finansijskih institucija kućanstvima prema namjeni i valutnoj strukturi • U tablici se iskazuje razrada kunske i devizne kredita sektoru kućanstva iz Tablice D5 prema namjeni, tako što se

posebno iskazuju krediti bez valutne klauzule, krediti uz valutnu klauzulu i devizni krediti. U sklopu kredita uz valutnu klauzulu kao stavke "Od toga" iskazuju se krediti indeksirani uz valute eura odnosno švicarskog franka.

Tablica D5d: Distribucija kredita drugih monetarnih finansijskih institucija za obrtna sredstva i kredita za investicije nefinancijskim društвima prema valutnoj strukturi^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Krediti za obrtna sredstva	37.400,0	37.696,7	38.204,5	38.274,3	38.274,2	38.147,0	37.274,9	37.122,0	36.084,8	35.936,5	35.516,5	35.788,7	35.287,7
1.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	15.411,1	15.618,3	16.085,7	16.164,3	16.109,7	16.093,1	15.663,9	15.496,5	15.435,9	15.636,3	15.536,9	15.508,4	15.192,0
1.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	16.085,2	16.144,5	16.127,0	16.076,0	16.079,0	16.046,1	15.874,0	15.656,8	15.297,8	14.840,6	14.728,0	14.880,6	14.292,7
Od toga: uz euro	15.801,4	15.833,5	15.821,2	15.766,1	15.773,2	15.738,2	15.569,7	15.362,3	15.013,7	14.555,9	14.443,3	14.597,5	14.051,2
Od toga: uz švicarski franak	241,2	264,7	259,6	262,5	259,6	262,5	259,1	250,2	242,3	242,9	242,5	241,1	206,2
1.3. Devizni krediti	5.903,7	5.933,9	5.991,7	6.034,0	6.085,5	6.007,8	5.737,0	5.968,6	5.351,1	5.459,5	5.251,6	5.399,6	5.803,0
Od toga: u eurima	5.395,5	5.413,6	5.483,8	5.420,7	5.592,9	5.524,5	5.243,7	5.485,5	4.887,6	4.891,5	4.764,5	4.893,1	5.264,2
Od toga: u američkim dolarima	426,5	456,3	449,2	553,8	433,6	423,5	433,8	425,0	410,5	514,9	433,8	453,2	485,0
2. Krediti za investicije	33.746,9	33.710,9	33.591,7	33.285,7	32.985,2	33.191,3	33.149,3	33.146,9	32.958,6	33.073,9	32.949,8	32.704,4	31.951,8
2.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	6.474,3	6.510,8	6.479,0	6.446,7	6.416,7	6.442,6	6.470,7	6.557,8	6.603,6	6.604,3	6.656,9	6.650,5	6.668,3
2.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	22.988,2	22.932,4	22.805,2	22.607,5	22.397,9	22.579,9	22.550,8	22.484,3	22.260,3	22.339,2	22.252,9	22.138,6	21.420,2
Od toga: uz euro	22.006,3	21.926,4	21.841,6	21.651,4	21.466,4	21.647,2	21.661,1	21.623,3	21.425,6	21.516,0	21.437,2	21.340,5	20.660,1
Od toga: uz švicarski franak	955,1	977,5	934,9	927,9	904,2	905,7	863,0	834,3	809,1	798,3	790,5	777,3	740,1
2.3. Devizni krediti	4.284,5	4.267,7	4.307,5	4.231,5	4.170,5	4.168,8	4.127,8	4.104,7	4.094,7	4.130,4	4.040,0	3.915,3	3.863,4
Od toga: u eurima	4.129,6	4.094,5	4.138,3	4.063,1	4.006,3	4.005,1	3.970,4	3.950,8	3.946,2	3.986,1	3.897,8	3.756,7	3.708,8
Od toga: u američkim dolarima	56,3	60,3	60,5	60,1	58,5	58,3	55,5	56,0	53,8	50,7	51,4	53,2	49,5
Ukupno (1+2)	71.146,9	71.407,6	71.796,2	71.560,1	71.259,4	71.338,3	70.424,2	70.268,9	69.043,4	69.010,4	68.466,3	68.493,1	67.239,5

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladjeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklassificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunске pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklassificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D5d: Distribucija kredita drugih monetarnih finansijskih institucija za obrtna sredstva i kredita za investicije nefinancijskim društвima prema valutnoj strukturi • U tablici se iskazuje razrada kunske i devizne kredita nefinancijskim društвima iz Tablice D5 prema namjeni, tako što se posebno

iskazuju krediti bez valutne klauzule, krediti uz valutnu klauzulu i devizni krediti. U sklopu kredita uz valutnu klauzulu kao stavke "Od toga" iskazuju se krediti indeksirani uz valute eura odnosno švicarskog franka.

Tablica D6: Depozitni novac kod drugih monetarnih finansijskih institucija^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Lokalna država	2.951,5	2.485,6	2.405,3	2.293,6	2.285,9	2.448,4	2.527,1	2.413,4	2.572,0	2.748,2	2.845,3	2.886,0	2.964,5
2. Nefinancijska društva	20.206,7	18.534,5	18.107,8	18.346,1	17.960,5	18.820,5	20.164,5	20.152,1	21.231,3	21.378,6	21.619,1	21.325,7	22.633,3
3. Kućanstva	19.520,8	19.390,2	20.150,4	19.814,1	19.899,7	20.002,2	21.247,8	21.844,9	22.439,5	22.435,3	22.387,4	22.594,7	22.845,7
4. Ostale bankarske institucije
5. Nebankarske finansijske institucije
6. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	109,6	84,3	107,4	115,8	140,2	99,6	128,6	105,3	68,2	78,1	53,8	72,5	118,1
7. Drugi finansijski posrednici	762,0	701,0	921,9	610,6	772,6	788,2	635,7	939,2	980,7	761,4	793,0	827,6	710,9
8. Pomoćne finansijske institucije	1.106,8	1.138,6	960,8	1.014,3	1.197,7	1.259,9	1.448,0	912,4	751,6	631,7	602,8	1.070,6	814,6
9. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	259,7	300,6	347,2	332,9	308,6	454,7	712,3	467,7	427,1	274,2	348,5	492,3	427,1
10. Manje: Čekovi banaka i obračun čekova banaka	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	44.917,1	42.634,7	43.000,9	42.527,2	42.565,3	43.873,5	46.863,9	46.835,2	48.470,4	48.307,6	48.649,9	49.269,4	50.514,1

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklassificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklassificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D6: Depozitni novac kod drugih monetarnih finansijskih institucija • U tablici se iskazuje depozitni novac kod kreditnih institucija, klasificiran prema domaćim institucionalnim sektorima.

Do studenoga 2010. depozitni novac je zbroj novčanih sredstava na transakcijskim računima ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija te nebankarskih finansijskih institucija umanjen za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama kreditnih institucija i čekove poslane na naplatu).

naplatu). Od prosinca 2010. depozitni novac je zbroj novčanih sredstava na transakcijskim računima ostalih domaćih sektora, investicijskih fondova osim novčanih fondova, ostalih finansijskih posrednika, pomoćnih finansijskih institucija i osiguravajućih društava i mirovinskih fondova, umanjen za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama kreditnih institucija i čekove poslane na naplatu). Obveze kreditnih institucija po izdanim kunskim instrumentima plaćanja uključene su u sektor kućanstava.

Tablica D7: Kunski depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Štedni depoziti	2.253,0	2.152,2	2.205,7	2.071,0	2.068,5	2.159,8	2.167,6	2.191,9	2.291,5	2.341,9	2.370,7	2.346,1	2.347,4
1.1. Lokalna država	0,1	0,1	14,1	14,0	17,1	17,1	17,1	14,1	14,2	14,2	14,2	14,2	0,0
1.2. Nefinancijska društva	455,9	342,0	357,9	273,4	304,6	381,7	350,9	359,4	440,3	500,4	505,2	455,9	478,8
1.3. Kućanstva	1.756,3	1.759,3	1.761,0	1.741,0	1.720,4	1.723,2	1.737,5	1.761,1	1.769,8	1.761,9	1.792,2	1.818,5	1.814,7
1.4. Ostale bankarske institucije
1.5. Nebankarske financijske institucije
1.6. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.7. Ostali finansijski posrednici	39,7	49,8	71,6	41,4	25,6	36,9	61,8	56,9	67,0	65,2	58,2	57,2	53,6
1.8. Pomoćne finansijske institucije	1,0	1,1	1,1	1,1	0,8	0,9	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
1.9. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6	-	-
2. Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	32.218,8	32.317,4	32.490,6	32.962,7	32.474,1	32.306,3	32.451,0	31.854,3	32.242,5	33.647,7	33.448,6	33.158,1	32.859,6
2.1. Lokalna država	217,8	398,7	477,0	658,0	686,4	697,7	707,4	739,9	719,2	755,4	761,5	749,6	271,5
2.2. Nefinancijska društva	6.139,4	6.000,7	6.087,7	6.418,4	6.073,1	5.816,5	6.063,6	6.172,4	6.505,5	6.740,9	6.786,9	6.765,5	6.730,5
2.3. Kućanstva	22.386,7	22.339,8	22.304,9	22.233,2	22.142,7	22.041,1	21.895,9	22.069,6	22.111,2	22.155,4	22.378,3	22.514,8	22.718,3
2.4. Ostale bankarske institucije
2.5. Nebankarske financijske institucije
2.6. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	37,5	44,7	65,3	53,7	75,3	77,0	59,6	51,1	37,4	29,0	9,9	15,8	28,4
2.7. Ostali finansijski posrednici	470,4	587,1	535,2	604,6	601,9	606,8	590,8	555,3	607,2	627,3	627,4	569,5	518,2
2.8. Pomoćne finansijske institucije	519,7	524,2	649,0	606,9	569,4	611,8	622,6	462,2	468,2	521,5	550,7	508,4	521,3
2.9. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	2.447,3	2.422,2	2.371,5	2.387,9	2.325,2	2.455,4	2.511,2	1.803,7	1.793,8	2.818,2	2.334,0	2.034,5	2.071,4
Ukupno (1+2)	34.471,8	34.469,6	34.696,3	35.033,7	34.542,5	34.466,1	34.618,6	34.046,2	34.534,0	35.989,6	35.819,3	35.504,3	35.207,0

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklassificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunске pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklassificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D7: Kunski depoziti kod drugih monetarnih financijskih institucija • Do studenoga 2010. u tablici se iskazuju kunski štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija te nebanskarskih finansijskih institucija. Od prosinca 2010. u tablici se iskazuju kunski štedni i oročeni

depoziti ostalih domaćih sektora, investicijskih fondova osim novčanih fondova, ostalih finansijskih posrednika, pomoćnih finansijskih institucija i osiguravajućih društava i mirovinskih fondova.

Tablica D8: Devizni depoziti kod drugih monetarnih finansijskih institucija^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Štedni depoziti	28.967,8	29.098,7	30.456,7	29.374,7	29.790,7	29.676,4	30.726,7	31.295,6	32.771,8	37.681,8	34.517,8	34.670,9	34.668,5
1.1. Lokalna država	29,2	27,3	28,7	29,2	28,6	28,7	34,3	38,8	35,8	30,4	34,1	35,1	36,0
1.2. Nefinansijska društva	8.002,4	7.438,9	8.708,6	8.111,0	7.763,8	7.717,4	8.505,6	8.214,0	9.103,7	13.437,4	9.910,9	9.986,5	10.029,1
1.3. Kućanstva	19.370,5	19.770,8	20.071,6	20.011,2	19.921,6	20.165,8	20.637,4	21.426,9	22.197,1	22.811,5	22.841,9	23.199,0	23.361,1
1.4. Ostale bankarske institucije
1.5. Nebankarske finansijske institucije
1.6. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	266,5	344,5	213,5	222,7	212,3	173,4	163,6	177,8	203,3	189,6	196,4	214,9	202,0
1.7. Drugi finansijski posrednici	616,5	424,8	464,1	557,5	694,3	423,9	427,7	756,1	693,3	520,8	561,4	710,4	637,5
1.8. Pomoćne finansijske institucije	469,3	563,3	317,9	347,4	480,1	647,8	809,7	550,4	296,1	424,5	276,5	192,9	234,8
1.9. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	213,4	528,9	652,1	95,7	689,9	519,4	148,2	131,7	242,4	267,5	696,6	332,0	168,2
2. Oročeni depoziti	135.898,8	137.313,7	136.914,2	135.377,5	133.295,5	132.927,6	132.013,8	132.874,0	132.668,2	134.086,0	138.174,5	138.558,3	136.655,4
2.1. Lokalna država	59,8	61,2	58,4	57,0	56,1	56,1	57,3	57,0	56,6	56,2	54,7	54,7	49,3
Od toga: uz valutnu klauzulu	55,5	54,9	52,1	50,8	49,9	49,8	51,1	50,7	50,4	49,9	48,4	48,3	45,6
2.2. Nefinansijska društva	8.954,8	9.164,9	9.628,0	9.085,9	8.682,5	8.827,7	8.560,1	9.287,4	9.642,8	9.894,7	14.583,8	14.537,0	13.409,2
Od toga: uz valutnu klauzulu	523,4	488,1	485,5	480,1	473,4	482,9	503,1	481,3	479,0	514,9	520,2	532,2	541,9
2.3. Kućanstva	123.393,1	124.632,1	124.233,5	123.441,2	121.901,6	121.361,2	120.920,2	120.864,0	119.755,5	120.994,2	120.597,5	121.257,0	120.807,6
Od toga: uz valutnu klauzulu	7.145,9	7.141,5	7.052,6	6.946,9	6.837,9	6.777,5	6.758,5	6.749,8	6.706,7	6.793,0	6.768,8	6.803,1	6.907,5
2.4. Ostale bankarske institucije
Od toga: uz valutnu klauzulu
2.5. Nebankarske finansijske institucije
Od toga: uz valutnu klauzulu
2.6. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	61,8	87,2	87,4	64,7	70,3	87,6	109,5	114,9	128,9	163,8	169,4	151,5	117,2
Od toga: uz valutnu klauzulu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.7. Drugi finansijski posrednici	1.709,4	1.760,3	1.427,9	1.344,0	1.285,5	1.056,1	1.075,6	1.142,2	1.451,7	1.372,7	1.224,2	947,0	738,1
Od toga: uz valutnu klauzulu	199,9	199,3	205,5	193,9	197,0	193,6	184,2	172,2	173,2	160,6	162,9	166,4	162,5
2.8. Pomoćne finansijske institucije	106,3	114,5	112,3	88,0	77,0	93,4	105,3	106,9	113,1	115,2	118,0	113,9	94,4
Od toga: uz valutnu klauzulu	4,4	5,1	2,9	2,3	0,0	1,2	2,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
2.9. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	1.613,6	1.493,7	1.366,6	1.296,9	1.222,4	1.445,6	1.185,6	1.301,7	1.519,6	1.489,2	1.426,7	1.497,0	1.439,7
Od toga: uz valutnu klauzulu	80,0	80,4	80,4	76,7	73,6	73,6	71,1	71,2	70,8	61,0	63,2	63,4	63,5
Ukupno (1+2)	164.866,6	166.412,4	167.370,9	164.752,2	163.086,2	162.604,0	162.740,5	164.169,6	165.439,9	171.767,8	172.692,3	173.229,1	171.323,9

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladjeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklassificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklassificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D8: Devizni depoziti kod drugih monetarnih finansijskih institucija • Do studenoga 2010. u tablici se iskazuju devizni štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija te nebankarskih finansijskih institucija. Od prosinca 2010. u tablici se iskazuju devizni štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, investicijskih fondova osim

novčanih fondova, ostalih finansijskih posrednika, pomoćnih finansijskih institucija i osiguravajućih društava i mirovinskih fondova.

Devizni štedni depoziti jesu svi devizni depoziti po viđenju i izdani devizni instrumenti plaćanja, a devizni oročeni depoziti obuhvaćaju i devizne depozite s otkaznim rokom.

Tablica D8a: Valutna struktura oročenih depozita kućanstava i nefinansijskih društava^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Kunski depoziti bez valutne klauzule	28.526,1	28.340,5	28.392,6	28.651,6	28.215,8	27.857,6	27.959,5	28.242,0	28.616,7	28.896,3	29.165,1	29.280,2	29.448,9
1.1. Depoziti kućanstava	22.386,7	22.339,8	22.304,9	22.233,2	22.142,7	22.041,1	21.895,9	22.069,6	22.111,2	22.155,4	22.378,3	22.514,8	22.718,3
1.2. Depoziti nefinansijskih društava	6.139,4	6.000,7	6.087,7	6.418,4	6.073,1	5.816,5	6.063,6	6.172,4	6.505,5	6.740,9	6.786,9	6.765,5	6.730,5
2. Kunski depoziti s valutnom klauzulom	7.669,3	7.629,6	7.538,1	7.427,0	7.311,4	7.260,4	7.261,6	7.231,1	7.185,7	7.308,0	7.289,1	7.335,2	7.449,4
2.1. Depoziti kućanstava	7.145,9	7.141,5	7.052,6	6.946,9	6.837,9	6.777,5	6.758,5	6.749,8	6.706,7	6.793,0	6.768,8	6.803,1	6.907,5
2.1.1. Od toga: uz euro	7.002,2	6.955,9	6.899,9	6.794,3	6.695,1	6.637,3	6.619,7	6.613,8	6.575,2	6.660,8	6.636,1	6.669,6	6.775,0
2.1.2. Od toga: uz američki dolar	47,0	46,3	45,6	44,8	36,9	33,3	32,9	33,2	31,7	32,1	32,5	33,7	32,6
2.1.3. Od toga: uz ostale valute	96,6	139,3	107,1	107,8	105,9	106,9	105,9	102,8	99,9	100,1	100,2	99,8	99,9
2.2. Depoziti nefinansijskih društava	523,4	488,1	485,5	480,1	473,4	482,9	503,1	481,3	479,0	514,9	520,2	532,2	541,9
2.2.1. Od toga: uz euro	520,7	485,2	482,7	477,2	470,5	480,0	500,3	478,5	476,2	512,1	517,4	530,2	540,7
2.2.2. Od toga: uz američki dolar	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,4	2,4	2,5	1,6	0,8
2.2.3. Od toga: uz ostale valute	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
3. Devizni depoziti	124.678,5	126.167,3	126.323,4	125.100,0	123.272,8	122.928,5	122.218,8	122.920,2	122.212,6	123.581,0	127.892,3	128.458,7	126.767,3
3.1. Depoziti kućanstava	116.247,2	117.490,5	117.180,9	116.494,2	115.063,7	114.583,7	114.161,8	114.114,2	113.048,7	114.201,2	113.828,7	114.453,9	113.900,1
3.1.1. Od toga: u eurima	105.015,8	105.252,2	104.854,0	103.814,6	102.672,6	102.298,5	101.988,7	101.831,1	101.162,1	102.223,3	101.667,7	101.951,6	101.825,5
3.1.2. Od toga: u američkim dolarima	7.728,7	8.494,1	8.614,6	8.941,3	8.653,8	8.610,4	8.526,2	8.725,5	8.395,2	8.490,0	8.645,6	8.977,9	8.636,7
3.1.3. Od toga: u ostalim valutama	3.502,7	3.744,2	3.712,4	3.738,4	3.737,3	3.674,8	3.647,0	3.557,6	3.491,5	3.487,9	3.515,4	3.524,5	3.437,9
3.2. Depoziti nefinansijskih društava	8.431,3	8.676,8	9.142,5	8.605,7	8.209,1	8.344,8	8.057,0	8.806,0	9.163,8	9.379,8	14.063,6	14.004,8	12.867,2
3.2.1. Od toga: u eurima	7.417,8	7.501,2	8.087,2	7.612,3	7.248,5	7.345,8	7.036,1	7.821,6	8.124,0	8.237,1	12.904,0	12.833,7	11.789,8
3.2.2. Od toga: u američkim dolarima	879,3	1.025,8	909,3	908,2	864,8	907,2	930,2	935,4	1.006,0	1.107,2	1.129,6	1.140,1	1.049,9
3.2.3. Od toga: u ostalim valutama	134,2	149,8	146,0	85,2	95,8	91,8	90,7	49,1	33,7	35,4	30,0	30,9	27,5
Ukupno (1+2+3)	160.873,9	162.137,4	162.254,2	161.178,6	158.799,9	158.046,4	157.439,8	158.393,3	158.015,0	159.785,3	164.346,5	165.074,2	163.665,6

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladjeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklassificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklassificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D8a: Valutna struktura oročenih depozita kućanstava i nefinansijskih društava • U tablici se iskazuje razrada stavki Oročeni depoziti – Kućanstva i Nefinansijska društva iz tablica D7 i D8, tako što se posebno iskazuju kunski depoziti bez

valutne klauzule, kunski depoziti uz valutnu klauzulu i devizni depoziti. U sklopu depozita uz valutnu klauzulu i deviznih depozita zasebno se iskazuju valute eura odnosno američkog dolara te ukupno ostale valute.

Tablica D8b: Ročna struktura oročenih depozita po sektorima^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Lokalna država	277,6	459,9	535,4	715,0	742,5	753,7	764,7	796,9	775,8	811,6	816,2	804,4	320,9
Do 1 godine	178,0	362,7	437,7	618,6	647,4	656,6	667,6	698,4	676,5	707,1	722,4	712,6	229,7
Od 1 do 2 godine	36,8	35,5	37,3	37,2	36,8	38,8	37,5	39,3	39,2	45,2	36,0	31,1	33,3
Više od 2 godine	62,8	61,7	60,5	59,1	58,3	58,4	59,6	59,3	60,0	59,3	57,9	60,7	57,8
2. Nefinansijska društva	15.094,1	15.165,6	15.715,7	15.504,3	14.755,6	14.644,2	14.623,7	15.459,8	16.148,3	16.635,6	21.370,7	21.302,4	20.139,7
Do 1 godine	11.075,3	11.300,2	11.173,8	11.175,2	10.743,9	10.660,3	10.415,9	11.102,9	11.817,1	12.395,0	17.284,1	14.084,3	13.087,0
Od 1 do 2 godine	1.987,2	2.036,6	2.512,1	2.342,9	2.614,7	2.471,4	2.546,6	2.615,8	2.790,4	2.732,1	2.575,3	5.522,1	5.375,7
Više od 2 godine	2.031,6	1.828,8	2.029,8	1.986,3	1.397,0	1.512,5	1.661,2	1.741,0	1.540,8	1.508,5	1.511,2	1.696,0	1.677,0
3. Kućanstva	145.779,8	146.971,9	146.538,4	145.674,3	144.044,3	143.402,3	142.816,1	142.933,6	141.866,7	143.149,7	142.975,8	143.771,8	143.525,9
Do 1 godine	65.616,2	66.008,7	65.127,9	64.304,7	63.271,5	62.772,4	62.310,9	62.127,4	61.460,9	61.444,8	61.195,3	61.516,3	61.082,1
Od 1 do 2 godine	39.749,4	40.035,5	40.005,7	39.812,9	39.302,9	39.070,1	38.766,5	38.607,6	38.109,6	38.472,5	38.252,0	38.032,2	37.829,7
Više od 2 godine	40.414,2	40.927,6	41.404,8	41.556,6	41.469,9	41.559,7	41.738,8	42.198,6	42.296,1	43.232,3	43.528,5	44.223,3	44.614,1
4. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	99,3	131,8	152,7	118,4	145,6	164,6	169,1	166,0	166,3	192,8	179,4	167,4	145,6
Do 1 godine	69,3	93,9	109,2	83,1	97,3	113,3	132,1	145,0	145,3	172,2	179,4	156,9	133,6
Od 1 do 2 godine	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,6	20,6	20,6	20,6	20,6	–	3,7	5,5
Više od 2 godine	9,9	17,9	23,5	15,3	28,4	30,7	16,4	0,4	0,3	0,0	0,0	6,8	6,4
5. Drugi finansijski posrednici	2.179,8	2.347,4	1.963,0	1.948,6	1.887,4	1.662,9	1.666,4	1.697,5	2.058,9	2.000,0	1.851,6	1.516,6	1.256,2
Do 1 godine	1.775,9	1.981,8	1.527,7	1.526,7	1.459,5	1.299,7	1.197,8	1.124,8	1.351,8	1.459,8	1.272,7	1.171,4	942,3
Od 1 do 2 godine	402,8	364,9	434,6	421,0	427,0	362,3	467,6	571,8	706,2	539,3	578,0	344,3	313,1
Više od 2 godine	1,1	0,7	0,7	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
6. Pomoćne finansijske institucije	626,1	638,7	761,3	694,8	646,5	705,2	727,9	569,2	581,4	636,7	668,7	622,4	615,7
Do 1 godine	505,8	517,8	591,1	524,8	474,4	532,3	554,9	397,9	410,6	465,6	496,9	450,3	443,6
Od 1 do 2 godine	7,5	8,0	58,0	58,0	60,5	61,5	61,7	60,1	60,1	59,7	60,7	60,7	60,6
Više od 2 godine	112,7	112,9	112,3	112,1	111,6	111,5	111,3	111,2	110,7	111,5	111,1	111,4	111,4
7. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	4.060,8	3.915,9	3.738,1	3.684,8	3.547,6	3.901,0	3.696,8	3.105,4	3.313,4	4.307,3	3.760,7	3.531,5	3.511,1
Do 1 godine	2.105,1	1.941,2	1.714,8	1.922,5	1.755,3	2.323,8	1.591,3	947,0	1.170,2	2.062,3	1.436,0	1.252,5	1.293,4
Od 1 do 2 godine	966,7	967,2	975,4	600,4	603,7	440,4	1.004,8	1.038,9	958,4	1.005,9	1.015,2	993,8	983,6
Više od 2 godine	989,0	1.007,5	1.047,9	1.161,9	1.188,6	1.136,7	1.100,7	1.119,5	1.184,7	1.239,2	1.309,6	1.285,3	1.234,2
Ukupno oročeni depoziti (1+2+3+4+5+6+7)	168.117,6	169.631,1	169.404,8	168.340,3	165.769,6	165.233,9	164.464,8	164.728,3	164.910,7	167.733,7	171.623,1	171.716,4	169.515,0
Do 1 godine	81.325,5	82.206,4	80.682,1	80.155,6	78.449,2	78.358,3	76.870,6	76.543,5	77.032,5	78.706,7	82.586,7	79.344,3	77.211,7
Od 1 do 2 godine	43.170,5	43.467,7	44.043,1	43.292,4	43.065,5	42.465,1	42.905,3	42.954,0	42.684,6	42.875,3	42.517,2	44.987,7	44.601,5
Više od 2 godine	43.621,5	43.957,1	44.679,6	44.892,3	44.254,8	44.410,4	44.688,9	45.230,9	45.193,6	46.151,6	46.519,2	47.384,4	47.701,9

^a Od prosinca 2010. podaci su usklađeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D8b: Ročna struktura oročenih depozita po sektorima
• U tablici se iskazuje razrada stavke Oročeni depoziti iz tablica D7 i D8, tako što se posebno iskazuju oročeni depoziti

prema sektorima, s podjelom prema izvornom dospijeću do jedne godine, od jedne do dvije godine i više od dvije godine.

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Instrumenti tržišta novca (neto)	-	-	5,0	5,0	5,0	5,0	5,7	5,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
2. Obveznice (neto)	1.402,2	1.404,8	1.405,1	1.396,6	1.383,7	1.419,4	1.182,6	1.197,2	1.187,0	1.195,5	1.181,3	1.203,2	1.200,0
3. Primljeni krediti	759,2	835,9	849,4	864,4	631,5	282,9	393,6	702,4	845,8	867,3	864,7	859,3	977,0
3.1. Lokalna država	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2. Nefinancijska društva	723,1	799,6	802,2	828,1	595,8	240,1	329,6	662,4	778,9	778,5	780,5	780,0	896,9
3.3. Ostale bankarske institucije
3.4. Nebankarske finansijske institucije
3.5. Investicijski fondovi osim novčanih fondova	-	-	-	-	-	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
3.6. Drugi finansijski posrednici	1,2	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8
3.7. Pomoćne finansijske institucije	34,9	35,1	46,1	35,3	34,7	39,0	60,3	36,2	63,2	85,1	80,5	75,7	76,4
3.8. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno (1+2+3)	2.161,3	2.240,7	2.259,4	2.266,0	2.020,1	1.707,2	1.582,0	1.905,3	2.033,6	2.063,6	2.046,8	2.063,2	2.177,8

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklassificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunске pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklassificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca • U tablici se iskazuju neto obveze kreditnih institucija na osnovi izdanih vrijednosnih papira i krediti primljeni od ostalih domaćih sektora, do studenoga 2010. prema ostalim bankarskim institucijama te nebankarskim finansijskim institucijama, a od prosinca 2010. prema ostalim finansijskim posrednicima, pomoćnim finansijskim institucijama i osiguravajućim društvima i mirovinskim fondovima.

Instrumenti tržišta novca (neto) do studenoga 2010. obuhvaćaju neto obveze kreditnih institucija na osnovi izdanih

blagajničkih zapisa, izdanih mjenica, akceptiranih mjenica i ostalih izdanih vrijednosnih papira, a od prosinca 2010. obuhvaćaju neto obveze na osnovi izdanih komercijalnih zapisa i neprenosivih instrumenata (dužničkih vrijednosnih papira).

Obveznice (neto) obuhvaćaju neto obveze kreditnih institucija na osnovi izdanih kunksih i deviznih obveznica te izdanih podređenih i hibridnih instrumenata, osim onih koje su upisali inozemni investitori.

Primljeni krediti iskazani su ukupno i klasificirani prema institucionalnim sektorima.

Tablica D10: Inozemna pasiva drugih monetarnih finansijskih institucija^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Devizna inozemna pasiva	52.084,3	53.784,6	52.670,0	51.957,2	51.686,2	52.634,8	51.539,6	50.534,4	48.243,7	47.864,4	46.126,6	46.380,3	39.919,5
1.1. Obveze prema stranim finansijskim institucijama	41.942,7	43.535,2	42.435,8	41.517,4	41.026,9	41.980,5	40.846,4	39.745,8	37.565,4	37.143,6	35.474,3	35.659,2	29.316,4
Od toga: uz valutnu klauzulu	1.346,9	1.498,4	1.397,1	1.448,9	1.434,9	1.450,4	1.444,4	1.419,5	1.390,7	1.479,2	1.473,3	1.478,7	1.480,5
Podređeni i hibridni instrumenti	3.119,9	3.278,9	3.254,9	3.525,4	3.496,5	3.888,6	3.891,7	3.870,1	3.826,3	3.862,8	3.846,5	3.860,2	3.864,4
Depozitni novac	457,6	442,9	440,4	903,0	766,1	801,2	924,6	730,8	511,2	679,5	784,0	831,8	440,5
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	16.925,3	17.750,3	17.319,9	17.656,7	17.856,5	18.807,9	17.674,2	16.580,2	15.587,1	15.631,6	15.601,3	15.697,8	14.329,5
Krediti	21.203,5	21.825,6	21.262,2	19.274,5	18.751,1	18.326,2	18.199,3	18.407,7	17.484,7	16.731,3	15.005,1	15.030,9	10.443,1
Obveznice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Udjeli novčanih fondova	236,3	237,4	158,5	157,8	156,8	156,6	156,7	157,0	156,1	238,3	237,5	238,5	238,9
1.2. Obveze prema stranim nefinansijskim institucijama	10.141,6	10.249,5	10.234,2	10.439,8	10.659,3	10.654,3	10.693,1	10.788,6	10.678,4	10.720,8	10.652,3	10.721,2	10.603,2
Od toga: uz valutnu klauzulu	44,4	45,6	45,9	43,0	50,2	48,5	48,2	54,5	57,1	63,1	69,4	65,2	66,5
Podređeni i hibridni instrumenti	5,7	6,7	6,7	6,7	6,6	6,6	9,7	9,6	9,6	9,7	9,6	9,7	10,2
Štedni i oročeni depoziti	10.113,8	10.220,8	10.205,4	10.413,5	10.625,8	10.622,5	10.658,0	10.747,1	10.637,5	10.673,9	10.598,6	10.670,1	10.550,9
Štedni depoziti	2.072,4	2.138,2	2.160,1	2.338,6	2.341,8	2.385,1	2.530,3	2.620,8	2.658,7	2.680,2	2.684,9	2.709,1	2.652,0
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	8.041,4	8.082,5	8.045,2	8.074,9	8.284,0	8.237,4	8.127,7	8.126,2	7.978,8	7.993,7	7.913,7	7.960,9	7.898,9
Krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obveznice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Udjeli novčanih fondova	22,1	22,0	22,1	19,6	26,9	25,2	25,5	31,9	31,3	37,3	44,0	41,4	42,1
2. Kunska inozemna pasiva	10.243,9	10.081,2	9.735,3	10.589,6	10.637,1	10.694,7	10.030,8	9.047,4	8.396,2	8.581,0	6.476,6	6.326,9	6.736,6
2.1. Obveze prema stranim finansijskim institucijama	9.577,9	9.366,2	9.065,9	9.907,2	9.941,8	9.902,1	9.258,7	8.233,7	7.582,5	7.707,9	5.616,8	5.435,5	5.841,3
Podređeni i hibridni instrumenti	-	-	-	-	-	-	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Depozitni novac	1.650,3	974,2	584,8	1.321,4	1.931,0	1.842,3	1.218,7	1.007,4	631,8	849,6	870,8	674,1	1.078,1
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	7.728,7	8.191,8	8.221,4	8.339,7	7.773,7	7.772,9	7.766,2	6.881,0	6.677,1	6.681,7	4.569,3	4.584,6	4.586,4
Krediti	113,5	116,2	96,4	82,7	73,4	123,2	105,0	172,3	92,6	87,3	87,3	87,3	87,3
Obveznice	0,0	-	-	-	-	-	-	4,0	11,9	11,9	11,9	11,9	11,9
Udjeli novčanih fondova	85,4	84,1	163,3	163,4	163,7	163,8	163,9	164,0	164,1	72,5	72,5	72,6	72,7
2.2. Obveze prema stranim nefinansijskim institucijama	666,0	715,0	669,4	682,4	695,3	792,6	772,0	813,8	813,8	873,1	859,8	891,5	895,3
Podređeni i hibridni instrumenti	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3
Depozitni novac	437,8	489,4	417,0	445,4	455,0	501,2	471,4	500,7	501,9	558,1	536,5	565,4	578,2
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	203,5	201,2	227,6	213,6	217,0	268,7	277,3	290,3	289,9	293,2	300,9	303,9	294,9
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Udjeli novčanih fondova	14,4	14,1	14,5	13,1	13,0	12,4	13,1	12,5	11,7	11,5	12,1	11,8	11,9
Ukupno (1+2)	62.328,2	63.865,8	62.405,3	62.546,8	62.323,3	63.329,5	61.570,4	59.581,8	56.640,0	56.445,4	52.603,2	52.707,3	46.656,1

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklasificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklasificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove. Zbog reklasifikacije pozicije Udjeli novčanih fondova iz kunske u deviznu inozemnu pasivu revidirani su podaci počevši od prosinca 2011.

Tablica D10: Inozemna pasiva drugih monetarnih finansijskih institucija • U tablici se iskazuju ukupne devizne i kunske obveze drugih monetarnih finansijskih institucija prema stranim fizičkim i pravnim osobama, osim ograničenih kunske i deviznih depozita stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna pasiva drugih monetarnih finansijskih institucija obuhvaća deviznu i kunsku inozemnu pasivu.

I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne pasive posebno su prikazane obveze prema stranim finansijskim institucijama i obveze prema stranim nefinansijskim institucijama (ukupno i po finansijskim instrumentima). Stavke Depozitni

novac i Štedni depoziti obuhvaćaju transakcijske račune i štedne depozite.

U ožujku 2013. provedena je revizija stavke Krediti tako što su iz nje isključeni podaci koji se odnose na podređene i hibridne instrumente. U skladu s time provedena je reklasifikacija stavke Od toga: Podređeni i hibridni instrumenti tako što je do ožujka 2013. ta stavka bila iskazivana u sklopu stavke Krediti. Nakon toga iskazuje se kao zasebna stavka i obuhvaća sve instrumente na strani pasive koji imaju značajku podređenoga ili hibridnog instrumenta.

Tablica D11: Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod drugih monetarnih finansijskih institucija^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Kunski depoziti	9.003,5	9.322,3	8.724,5	9.168,5	9.335,9	8.754,9	9.125,9	9.043,3	8.976,8	9.845,8	9.351,6	8.852,4	8.797,9
1.1. Depoziti središnje države	9.002,3	9.321,2	8.723,4	9.167,2	9.334,4	8.753,3	9.124,3	9.041,7	8.975,1	9.844,1	9.351,0	8.851,9	8.797,9
Depozitni novac	2.385,2	2.664,8	2.136,3	2.630,1	2.723,0	2.650,5	2.818,6	2.837,8	2.885,2	2.786,4	2.667,5	2.490,7	2.580,5
Štedni depoziti	30,9	42,5	56,9	56,9	50,8	43,4	42,3	33,3	34,9	74,5	102,5	87,0	24,8
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	740,4	797,6	872,6	863,0	981,7	841,8	942,6	922,2	984,4	1.935,8	1.170,4	1.096,1	989,7
Krediti	5.845,9	5.816,3	5.657,5	5.617,2	5.578,9	5.217,7	5.320,8	5.248,4	5.070,7	5.047,5	5.410,6	5.178,0	5.203,0
1.2. Depoziti fondova socijalne sigurnosti	1,1	1,1	1,1	1,3	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	0,6	0,5	0,0
Depozitni novac	1,1	1,1	1,1	1,3	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	0,6	0,5	0,0
Štedni depoziti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Krediti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Devizni depoziti	10.176,6	10.029,0	9.785,7	9.517,1	8.951,7	9.574,3	9.462,5	9.244,6	9.232,2	8.963,6	8.674,9	8.841,0	8.737,1
2.1. Depoziti središnje države	10.162,2	10.007,2	9.763,5	9.494,1	8.924,3	9.547,9	9.444,2	9.226,1	9.213,5	8.944,6	8.665,6	8.831,5	8.732,9
Štedni depoziti	1.258,6	1.061,8	1.005,4	1.141,1	797,8	1.087,1	1.415,4	1.311,7	1.202,9	1.384,3	857,8	781,8	1.109,1
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	773,5	746,3	625,4	514,8	620,9	685,9	544,4	418,1	652,7	237,4	503,1	741,4	404,9
Refinancirani krediti	8.130,1	8.199,1	8.132,7	7.838,2	7.505,6	7.774,9	7.484,4	7.496,4	7.358,0	7.322,8	7.304,7	7.308,3	7.218,9
2.2. Depoziti fondova socijalne sigurnosti	14,4	21,8	22,2	23,0	27,4	26,4	18,3	18,5	18,6	19,1	9,3	9,5	4,2
Štedni depoziti	5,2	13,1	13,5	14,3	18,9	17,9	9,8	9,8	10,0	10,3	0,6	0,8	0,1
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	9,2	8,7	8,7	8,6	8,5	8,5	8,5	8,7	8,6	8,7	8,7	8,7	4,1
Krediti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2)	19.180,1	19.351,4	18.510,2	18.685,5	18.287,6	18.329,1	18.588,4	18.287,9	18.208,9	18.809,4	18.026,5	17.693,4	17.535,0

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklassificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklassificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D11: Depoziti središnje države i fondova socijalne sigurnosti kod drugih monetarnih finansijskih institucija^a • U tablici se iskazuju ukupne kunske i devizne obveze kreditnih institucija prema središnjoj državi, osim ograničenih (kunske i devizne) depozita središnje države kod kreditnih institucija.

U tablici su odvojeno iskazani kunski i devizni depoziti

središnje države i fondova socijalne sigurnosti. Kunski depoziti obuhvaćaju depozitni novac, štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom te kredite primljene od središnje države. Devizni depoziti obuhvaćaju štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom.

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod drugih monetarnih finansijskih institucija^a
na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Ograničeni depoziti	3.076,0	3.094,1	3.356,3	3.416,9	3.382,4	3.566,9	3.671,6	3.762,1	3.851,6	4.123,9	3.832,3	3.964,0	3.930,1
1.1. Kunski depoziti	2.032,1	2.046,6	2.075,5	2.046,6	2.156,8	2.241,4	2.347,6	2.390,1	2.392,9	2.418,6	2.345,3	2.436,8	2.428,9
1.2. Devizni depoziti	1.043,9	1.047,5	1.280,8	1.370,3	1.225,7	1.325,5	1.324,0	1.372,0	1.458,7	1.705,3	1.487,0	1.527,2	1.501,1
2. Blokirani devizni depoziti kućanstava	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2)	3.076,0	3.094,1	3.356,3	3.416,9	3.382,4	3.566,9	3.671,6	3.762,1	3.851,6	4.123,9	3.832,3	3.964,0	3.930,1

^a Od prosinca 2010. podaci su uskladeni sa statističkim standardom ESA 2010. Počevši od srpnja 1999. HBOR je reklassificiran iz sektora drugih finansijskih posrednika u sektor središnje države. Do svibnja 2006. kunske pozicije uključuju i stavke u kunama uz valutnu klauzulu, a od lipnja 2006. stavke u kunama uz valutnu klauzulu reklassificiraju se u devizne pozicije. Od prosinca 2011. podaci uključuju i novčane fondove.

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod drugih monetarnih finansijskih institucija^a • U tablici se iskazuju ograničeni depoziti (kunski i devizni) i blokirani depoziti kućanstava.

Blokirani devizni depoziti uključuju devizne depozite kućanstava regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

E. Investicijski fondovi osim novčanih fondova

Tablica E1a: Agregirana bilanca investicijskih fondova (stanja)
u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
AKTIVA													
1. Dani depoziti i zajmovi	742,8	870,6	741,4	661,6	776,1	687,0	655,9	680,0	671,7	644,8	672,6	703,9	673,8
1.1. Domaći sektori	742,4	870,2	741,0	661,3	774,1	684,7	653,1	674,4	665,4	639,2	660,6	693,8	665,4
Od toga: Monetarne finansijske institucije	552,8	652,3	570,5	545,8	587,3	497,9	530,7	519,6	499,5	515,6	519,5	542,2	559,6
1.2. Inozemstvo	0,4	0,4	0,4	0,3	1,9	2,3	2,9	5,7	6,4	5,6	12,0	10,1	8,4
2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	1.511,2	1.527,9	1.688,2	1.987,4	2.039,9	2.117,5	2.041,6	2.174,6	2.152,6	2.176,4	2.109,4	2.144,3	2.283,1
2.1. Domaći sektori	1.321,2	1.334,4	1.507,6	1.737,3	1.802,5	1.873,9	1.848,7	1.984,3	1.953,7	1.933,0	1.904,4	1.945,3	2.133,2
Od toga: Nefinansijska društva	123,6	132,6	172,8	181,3	185,1	180,5	173,1	174,8	172,6	175,6	140,3	140,8	130,8
Od toga: Finansijska društva	6,2	4,6	4,6	4,4	5,6	5,5	5,5	7,8	10,9	8,1	13,1	12,9	13,0
Od toga: Opća država	1.191,4	1.197,2	1.330,2	1.551,6	1.611,9	1.688,0	1.670,1	1.801,8	1.770,2	1.749,4	1.751,0	1.791,6	1.989,4
2.2. Inozemstvo	190,0	193,6	180,5	250,1	237,4	243,6	192,9	190,3	199,0	243,4	205,0	199,0	150,0
Od toga: Nefinansijska društva	62,0	68,3	71,3	72,2	66,4	65,2	63,8	61,0	59,9	60,9	54,5	56,0	51,1
Od toga: Finansijska društva	5,3	5,8	6,3	6,3	6,3	6,2	6,0	6,1	7,0	7,0	7,7	7,4	7,2
Od toga: Opća država	122,7	119,5	102,9	171,6	164,8	172,2	123,1	123,2	132,0	175,5	142,9	135,6	91,8
3. Ulaganja u dionice i ostali dionički kapital	4.347,8	4.476,2	4.600,9	4.662,5	4.778,2	4.778,5	4.813,3	4.838,8	4.659,6	4.560,4	4.748,6	4.719,6	4.765,1
3.1. Domaći sektori	2.696,7	2.736,3	2.744,9	2.712,3	2.775,7	2.774,3	2.952,5	2.985,4	2.932,5	2.917,7	3.055,4	2.975,6	3.008,8
Od toga: Nefinansijska društva	2.450,7	2.472,4	2.482,9	2.460,0	2.526,1	2.511,9	2.676,9	2.738,7	2.690,5	2.671,9	2.709,9	2.638,8	2.650,1
Od toga: Finansijska društva	246,0	263,9	262,0	252,3	249,5	262,4	275,6	246,7	242,0	245,8	345,5	336,8	358,7
3.2. Inozemstvo	1.651,1	1.739,9	1.856,1	1.950,2	2.002,5	2.004,2	1.860,9	1.853,4	1.727,1	1.642,6	1.693,2	1.744,0	1.756,3
Od toga: Nefinansijska društva	1.250,5	1.301,0	1.342,6	1.372,3	1.396,0	1.393,5	1.321,3	1.336,1	1.215,2	1.190,0	1.214,7	1.233,1	1.269,0
Od toga: Finansijska društva	400,6	439,0	513,4	578,0	606,5	610,7	539,5	517,3	512,0	452,6	478,5	510,9	487,3
4. Nefinansijska imovina	115,0	115,0	105,7	105,6	105,5	105,6	105,6	105,6	105,5	81,4	69,1	70,3	69,2
5. Ostala imovina (uključujući finansijske derivate)	131,9	156,1	239,2	224,2	254,0	257,1	304,2	275,3	241,6	437,4	225,3	283,8	143,4
Ukupno (1+2+3+4+5)	6.848,7	7.145,9	7.375,4	7.641,3	7.953,7	7.945,7	7.920,6	8.074,2	7.831,1	7.900,3	7.824,9	7.921,9	7.934,6
PASIVA													
1. Primljeni depoziti i zajmovi	182,2	249,5	191,2	164,9	222,6	215,7	162,3	255,2	243,5	169,6	178,9	188,5	123,2
2. Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova	6.392,8	6.576,0	6.784,8	7.074,5	7.317,9	7.349,9	7.341,3	7.409,3	7.193,9	7.250,9	7.303,4	7.326,3	7.547,3
2.1. Domaći sektori	6.204,1	6.384,6	6.590,6	6.886,0	7.121,4	7.112,2	7.064,5	7.127,2	6.915,5	6.968,2	7.016,7	7.040,7	7.264,1
Od toga: Nefinansijska društva	492,5	513,3	515,4	534,5	523,8	526,3	520,2	541,5	544,1	531,1	483,2	481,8	486,2
Od toga: Finansijska društva	1.407,4	1.428,4	1.469,9	1.467,2	1.517,9	1.516,5	1.474,6	1.452,0	1.410,6	1.414,0	1.421,1	1.411,0	1.448,6
Od toga: Kućanstva	2.699,3	2.813,6	2.958,4	3.247,5	3.390,6	3.401,1	3.331,5	3.394,8	3.263,6	3.270,8	3.335,2	3.391,6	3.591,4
2.2. Inozemstvo	188,7	191,3	194,2	188,5	196,5	237,7	276,7	282,1	278,4	282,7	286,8	285,6	283,2
Od toga: Nefinansijska društva	8,2	8,2	8,4	1,9	1,9	1,9	1,8	1,9	1,8	6,9	6,9	7,0	6,9
Od toga: Finansijska društva	89,6	90,9	89,2	89,5	90,9	127,7	169,6	172,5	169,6	170,5	171,0	169,9	167,7
Od toga: Kućanstva	90,9	92,3	96,6	97,2	103,7	108,2	105,3	107,8	107,0	105,3	108,9	108,8	108,7
3. Ostale obveze (uključujući finansijske derivate)	273,6	320,5	399,4	401,9	413,2	380,1	417,1	409,7	393,6	479,9	342,6	407,0	264,1
Ukupno (1+2+3)	6.848,7	7.145,9	7.375,4	7.641,3	7.953,7	7.945,7	7.920,6	8.074,2	7.831,1	7.900,3	7.824,9	7.921,9	7.934,6

Tablice skupine E1 • U tablicama se iskazuju podaci o stanju potraživanja i obveza investicijskih fondova (osim novčanih fondova koji se agregiraju u bilancu kreditnih institucija) te mješavine neto transakcije za svaku poziciju aktive i pasive. Podaci se iskazuju agregirano, što znači da imovina investicijskih fondova

uključuje i ulaganja fondova u udjele drugih investicijskih fondova.

Stanja i neto transakcije finansijski značajnijih pozicija aktive i pasive prikazani su zasebno za protustrandre rezidente i nerezidente te prema pripadnosti protustrandre određenom ekonomskom sektoru.

Tablica E1b: Agregirana bilanca investicijskih fondova (transakcije)

u milijunima kuna

	2014.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
AKTIVA													
1. Dani depoziti i zajmovi	250,6	122,4	-129,9	-79,0	116,8	-88,5	-30,9	23,0	-5,2	-31,9	28,0	27,8	-28,4
1.1. Domači sektor	251,8	122,4	-129,9	-78,9	115,2	-88,8	-31,5	20,2	-5,9	-31,0	21,5	29,7	-26,7
Od toga: Monetarne finansijske institucije	85,7	94,2	-82,4	-24,0	43,8	-88,9	33,1	-12,3	-17,1	11,4	4,0	19,2	19,1
1.2. Inozemstvo	-1,2	0,0	0,0	-0,1	1,6	0,3	0,6	2,8	0,7	-0,8	6,5	-2,0	-1,7
2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	592,6	-24,0	150,8	290,1	69,1	91,7	-40,7	109,8	1,9	11,8	-71,3	9,5	151,6
2.1. Domači sektor	617,2	-18,8	167,1	223,7	78,9	81,1	1,0	116,8	-9,7	-28,9	-30,3	18,5	198,3
Od toga: Nefinansijska društva	-38,6	7,5	39,2	7,1	5,7	-4,3	-6,4	0,3	3,2	0,2	-38,4	-1,4	-8,1
Od toga: Finansijska društva	1,6	-1,6	0,0	-0,3	1,2	-0,1	0,0	2,3	3,1	-2,6	5,1	-0,2	0,1
Od toga: Opća država	654,1	-24,6	127,9	216,9	72,0	85,5	7,4	114,1	-16,0	-26,5	3,0	20,1	206,4
2.2. Inozemstvo	-24,6	-5,2	-16,3	66,4	-9,8	10,6	-41,7	-7,0	11,6	40,7	-41,0	-9,0	-46,7
Od toga: Nefinansijska društva	-61,3	5,2	1,1	-1,4	-5,9	-1,3	-0,5	-3,1	0,2	0,2	-7,0	0,6	-4,1
Od toga: Finansijska društva	-24,7	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	1,1	-0,1	0,4	-0,5	-0,5
Od toga: Opća država	61,5	-10,8	-17,8	67,8	-3,9	11,9	-41,2	-4,0	10,2	40,6	-34,4	-9,1	-42,2
3. Ulaganja u dionice i ostali dionički kapital	90,2	43,4	40,1	60,6	15,8	23,8	105,9	-60,7	15,7	-49,5	4,3	-18,5	75,6
3.1. Domači sektor	275,7	22,6	14,2	-18,6	1,3	20,8	149,0	-19,5	-12,2	-1,5	34,1	-30,8	20,7
Od toga: Nefinansijska društva	325,3	5,8	20,0	-7,9	4,1	5,7	139,9	10,2	-10,4	-7,4	-68,1	-19,9	-2,4
Od toga: Finansijska društva	-49,6	16,8	-5,8	-10,7	-2,8	15,2	9,1	-29,6	-1,8	5,9	102,2	-10,9	23,1
3.2. Inozemstvo	-185,6	20,8	25,9	79,2	14,4	3,0	-43,1	-41,3	27,9	-48,0	-29,8	12,3	54,9
Od toga: Nefinansijska društva	-138,4	0,3	-27,1	21,8	-15,7	-2,3	3,2	-8,1	-5,9	2,1	-32,4	-7,7	59,5
Od toga: Finansijska društva	-47,2	20,5	53,0	57,4	30,1	5,3	-46,3	-33,2	33,8	-50,1	2,6	19,9	-4,6
4. Nefinansijska imovina	0,0	0,0	-9,4	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,1	-0,1	-24,1	-12,3	1,1	-1,0
5. Ostala imovina (uključujući finansijske derivate)	-6,5	17,2	80,5	-21,3	22,0	-4,6	39,8	-33,1	-43,6	201,6	-223,0	45,4	-139,2
Ukupno (1+2+3+4+5)	926,8	159,0	132,2	250,3	223,6	22,4	74,1	39,0	-31,4	108,0	-274,3	65,3	58,7
PASIVA													
1. Primljeni depoziti i zajmovi	136,2	67,1	-58,3	-26,1	57,9	-6,8	-53,3	92,8	-11,5	-74,2	9,1	8,9	-65,2
2. Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova	769,3	57,1	115,2	278,8	155,1	65,2	94,5	-48,5	0,2	86,7	-139,7	5,2	264,8
2.1. Domači sektor	783,1	58,3	113,1	283,9	149,0	21,9	50,8	-49,9	-3,3	79,8	-138,8	6,7	266,2
Od toga: Nefinansijska društva	154,4	18,1	0,2	17,0	-10,7	3,6	-4,1	13,7	10,1	-11,9	-58,6	-3,5	6,7
Od toga: Finansijska društva	21,7	-1,8	22,4	-11,1	36,7	-0,4	-30,7	-45,5	-2,1	19,4	-30,2	-14,0	47,1
Od toga: Kućanstva	363,4	49,5	93,1	266,6	127,3	13,5	0,4	6,2	-24,0	20,6	-25,8	21,3	234,7
2.2. Inozemstvo	-13,8	-1,2	2,1	-5,1	6,2	43,2	43,8	1,4	3,5	6,9	-0,9	-1,5	-1,4
Od toga: Nefinansijska društva	-0,8	0,0	0,3	-6,5	0,0	0,0	0,0	0,0	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Od toga: Finansijska društva	-31,4	-0,4	-1,8	0,7	0,3	37,9	43,7	1,0	-0,2	2,2	-1,5	-0,9	-2,0
Od toga: Kućanstva	16,9	-0,8	3,6	0,7	5,9	5,3	0,1	0,4	3,6	-0,4	0,5	-0,6	0,6
3. Ostale obvezе (uključujući finansijske derivate)	21,4	34,7	75,3	-2,5	10,5	-36,0	32,9	-5,3	-20,1	95,5	-143,6	51,1	-140,9
Ukupno (1+2+3)	926,8	159,0	132,2	250,3	223,6	22,4	74,1	39,0	-31,4	108,0	-274,3	65,3	58,7

Tablica E2a: Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti ulaganja i vrsti fonda (stanja)
u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti ulaganja													
1. Obveznički	911,1	1.007,9	1.082,8	1.207,0	1.293,5	1.353,1	1.299,4	1.309,4	1.308,1	1.355,4	1.353,0	1.364,2	1.379,9
2. Dionički	3.209,4	3.242,6	3.263,5	3.284,6	3.392,9	3.339,3	3.284,4	3.277,5	3.119,2	3.083,6	3.179,3	3.168,9	3.155,5
3. Mješoviti	931,6	979,8	1.063,9	1.152,7	1.199,7	1.199,7	1.160,5	1.219,5	1.172,8	1.157,9	1.204,7	1.226,9	1.425,1
4. Nekretninski	118,8	118,7	115,7	115,5	115,2	115,1	114,9	114,8	114,5	90,3	77,9	77,6	76,4
5. Ostali	1.222,0	1.226,9	1.259,0	1.314,9	1.316,5	1.342,7	1.482,1	1.488,1	1.479,3	1.563,8	1.488,6	1.488,8	1.510,4
Ukupno (1+2+3+4+5)	6.392,8	6.576,0	6.784,8	7.074,5	7.317,9	7.349,9	7.341,3	7.409,3	7.193,9	7.250,9	7.303,4	7.326,3	7.547,3
Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti fonda													
1. Otvoreni	4.930,6	5.095,9	5.285,6	5.589,0	5.786,6	5.837,0	5.843,4	5.884,4	5.713,2	5.790,5	5.803,5	5.848,1	6.087,7
2. Zatvoreni	1.462,2	1.480,1	1.499,3	1.485,5	1.531,4	1.512,9	1.497,9	1.525,0	1.480,7	1.460,4	1.499,9	1.478,2	1.459,6
Ukupno (1+2)	6.392,8	6.576,0	6.784,8	7.074,5	7.317,9	7.349,9	7.341,3	7.409,3	7.193,9	7.250,9	7.303,4	7.326,3	7.547,3

Tablice skupine E2 • U tablicama se iskazuje detaljnija struktura izdanih udjela investicijskih fondova (osim novčanih fondova koji se agregiraju u bilancu kreditnih institucija) prema vrsti ulaganja i vrsti fonda.

Vrsta ulaganja podrazumijeva prospektom definiranu politiku ulaganja fonda pretežno u obveznice, dionice, kombinaciju obveznica i dionica (mješoviti fondovi), nekretnine te ostale vrste ulaganja (fondovi za omedivanje rizika, engl. *hedge funds*,

fondovi rizičnoga kapitala i ostali).

Prema vrsti fonda razlikujemo otvorene i zatvorene fondove. Udjeli u otvorenom investicijskom fondu otkupljuju se, izravno ili neizravno, na zahtjev imatelja udjela iz imovine investicijskog fonda. Udjeli u zatvorenom fondu, osnovanom u obliku dioničkog društva ili društva s ograničenom odgovornošću, nisu otkupivi iz imovine zatvorenog fonda na zahtjev imatelja.

Tablica E2b: Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti ulaganja i vrsti fonda (transakcije)
u milijunima kuna

	2014.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti ulaganja													
1. Obveznički	482,3	73,4	70,7	118,0	92,6	66,5	-33,4	-7,7	5,9	37,8	-6,1	-3,0	17,9
2. Dionički	-149,5	-39,9	-44,8	25,7	6,9	-28,5	12,0	-75,0	0,7	8,3	-52,6	7,2	6,8
3. Mješoviti	-6,2	24,8	61,9	80,4	50,2	-0,8	-16,1	34,2	-7,7	-19,3	9,1	3,8	216,7
4. Nekretninski	-2,1	-0,2	-3,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,1	-0,3	-24,3	-12,4	-0,3	-1,2
5. Ostali	444,6	-1,1	30,4	54,9	5,6	28,1	132,3	0,1	1,5	84,1	-77,7	-2,5	24,5
Ukupno (1+2+3+4+5)	769,3	57,1	115,2	278,8	155,1	65,2	94,5	-48,5	0,2	86,7	-139,7	5,2	264,8
Izdani udjeli/dionice investicijskih fondova prema vrsti fonda													
1. Otvoreni	774,4	65,6	113,1	277,2	169,8	60,2	93,8	-47,4	-9,6	105,1	-118,5	1,0	287,5
2. Zatvoreni	-5,1	-8,5	2,2	1,6	-14,6	4,9	0,7	-1,1	9,8	-18,4	-21,2	4,2	-22,7
Ukupno (1+2)	769,3	57,1	115,2	278,8	155,1	65,2	94,5	-48,5	0,2	86,7	-139,7	5,2	264,8

F. Instrumenti monetarne politike i likvidnost

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Eskontna stopa HNB-a	Repo stopa HNB-a ^a	Aktivne kamatne stope					
				Na lombardne kredite ^b	Na interventne kredite za premoščavanje nelikvidnosti	Na kredite korištene unutar jednog dana ^b	Na kratkoročni kredit za likvidnost	Na nepravilno obračunatu ili manje izdvojenu obveznu pričuvu ^b	Na nepropisno korištena sredstva i dospijele nenaplaćene obveze
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2006.	prosinac	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2007.	prosinac	9,00 ^c	4,06	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2008.	prosinac	9,00	6,00	9,00	–	–	10,00	15,00	14,00
2009.	prosinac	9,00	–	9,00	–	–	10,00	15,00	14,00
2010.	prosinac	9,00	–	9,00	–	–	10,00	15,00	14,00
2011.	prosinac	7,00	–	6,25	–	–	7,25	15,00	12,00
2012.	prosinac	7,00	–	6,25	–	–	7,25	14,50	12,00
2013.	prosinac	7,00	–	5,00 ^d	–	–	6,00 ^d	12,00 ^d	12,00
2014.	prosinac	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
2015.	siječanj	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	veljača	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	ožujak	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	travanj	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	svibanj	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	lipanj	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	srpanj	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	12,00
	kolovoz	7,00	–	5,00	–	–	6,00	12,00	10,14 ^e
	rujan	7,00	0,80	5,00	–	–	6,00	12,00	10,14
	listopad	3,00 ^f	0,80	2,50 ^f	–	–	4,00 ^f	8,00 ^f	10,14
	studeni	3,00	0,55	2,50	–	–	4,00	8,00	10,14
	prosinac	3,00	0,50	2,50	–	–	4,00	8,00	10,14

^a Vagani prosjeci vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama HNB-a u izvještajnom mjesecu. ^b Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a opisani su u metodološkim objašnjenjima. ^c Od 31. prosinca 2007. ^d Od 7. prosinca 2013. ^e Od 1. kolovoza 2015. ^f Od 31. listopada 2015.

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

- U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i naplaćuje kamate na plasmane iz primarne emisije i na sva druga potraživanja.

Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke utvrđuju se odlukama Savjeta Hrvatske narodne banke na godišnjoj razini. Iznimno, od lipnja 1995. godine Hrvatska narodna banka na lombardne kredite obračunava je i naplaćivala kamate po stopi koja je za 1,5 postotnih bodova bila veća od vagane prosječne kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, koji su služili kao zalog za lombardne kredite, onda kada je ta vagana prosječna kamatna stopa bila veća od 16,5%. U skladu s tim u tablici se od lipnja 1995. godine do kolovoza 1996. godine iskazuje vagana prosječna kamatna stopa na lombardne kredite.

Vremenske serije iskazane u tablici sadržavaju određene lomove zbog izmjena instrumentarija Hrvatske narodne banke.

U stupcu 4 prikazani su vagani prosjeci vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama Hrvatske narodne banke u izvještajnom mjesecu.

Podaci iskazani u stupcu 7 do rujna 1994. godine odnose se na kamatne stope na posebne kredite za isplate štednih uloga i za plaćanja s tekućih računa građana, a od listopada 1994. godine do

rujna 1997. godine na kamatne stope na dnevne kredite za štedne uloge i tekuće račune građana u kunama. Za razliku od posebnih kredita, dnevni se krediti vraćaju istoga dana. Od listopada 1997. godine taj instrument zamjenjuje se dnevnim kreditom za premoščavanje tekuće nelikvidnosti do visine nominalne vrijednosti blagajničkih zapisa HNB-a založenih u tu svrhu, od prosinca 1998. godine do travnja 1999. godine inkorporira se u lombardni kredit, s diferenciranim kamatnom stopom za njegovo korištenje tijekom jednog dana.

Podaci iskazani u stupcu 8 odnose se za razdoblje do prosinca 1994. godine na kamatne stope na inicijalne kredite za premoščavanje nelikvidnosti, od 18. ožujka 1998. na kamatnu stopu na kredit za premoščavanje nelikvidnosti bankama nad kojima je pokrenut postupak za ocjenu mogućnosti i ekonomski opravdanosti sanacije i restrukturiranja banke, a od veljače 1999. godine na kamatnu stopu na kratkoročni kredit za likvidnost. Od prosinca 1999. godine ta se kamatna stopa odnosi na kratkoročne kredite za likvidnost korištene s rokom dužim od 3 mjeseca te se određuje kao kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 1 postotni bod. Za korištenje kratkoročnoga kredita za likvidnost s rokom do 3 mjeseca primjenjuje se kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 0,5 postotnih bodova.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na sredstva izdvojene obvezne pričuve ^a	Kamatne stope na upisane obvezne blag. zapise HNB-a	Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a s rokom dospjeća ^a				Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a u stranoj valuti s rokom dospjeća					Kamatne stope na prekočne depozite kod HNB-a
				Od 7 dana	Od 35 dana	Od 70 dana	Od 105 dana	Od 35 dana	Od 63 dana	Od 91 dana	Od 182 dana	Od 364 dana	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2006.	prosinac	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2007.	prosinac	0,75	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2008.	prosinac	0,75	0,25	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2009.	prosinac	0,75	0,25	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2010.	prosinac	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2011.	prosinac	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,25
2012.	prosinac	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,25
2013.	prosinac	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
2014.	prosinac	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
2015.	siječanj	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	veljača	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	ožujak	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	travanj	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	svibanj	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	lipanj	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	srpanj	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	kolovoz	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	rujan	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	listopad	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	studeni	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00
	prosinac	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,00

^a Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a opisani su u metodološkim objašnjenjima.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke • U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i plaća kamate na sredstva deponirana kod Hrvatske narodne banke te na izdane vrijednosne papire.

Kamatne stope Hrvatske narodne banke na sredstva izdvojene obvezne pričuve utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke. Do travnja 2005. godine izdvojena sredstva obvezne pričuve obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na posebnom računu obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke te sredstva koja se, u svrhu održavanja prosječnoga dnevnog stanja obvezne pričuve, izdvajaju na račune za namiru banaka i na poseban račun u Hrvatskoj narodnoj banci za namiru neto pozicije iz Nacionalnoga klirinškog sustava, a od travnja 2005. godine obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke. Od ožujka 2011. godine na sredstva obvezne pričuve Hrvatska narodna banka ne plaća naknadu (stupac 3).

Kamatne stope na obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke.

Kamatna stopa na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke formira se na aukcijama blagajničkih zapisa. U stupcima 5, 6 i 7 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke. Od studenoga 1994. godine do siječnja 2001. godine iskazane su kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke s rokom dospjeća od

91 dana (stupac 7) odnosno 182 dana (stupac 8).

Od travnja 1998. godine u stupcima od 9 do 13 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa u stranoj valuti. Blagajnički zapisi upisuju se u eurima i američkim dolarima (do prosinca 1998. godine u njemačkim markama i američkim dolarima). Kamatna stopa izračunata je kao vagani prosjek upisanih iznosa tih dviju valuta.

U stupcu 14 iskazuje se kamatna stopa na prekočni depozit kod Hrvatske narodne banke.

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka • U tablici se iskazuju osnovni podaci o mjesечnim prosjecima dnevnih stanja obveznih pričuva banaka kod Hrvatske narodne banke u kunama i u stranoj valuti. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

U stupcu 3 iskazana je ukupna vagana prosječna stopa obvezne pričuve kao postotni udio ukupno obračunate obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti (stupac 4) u osnovici za obračun obvezne pričuve.

Obračunata obvezna pričuva (stupac 4) jest propisani iznos sredstava koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke ili održavati prosječnim dnevnim stanjem na svojim računima za namiru i u blagajnama, odnosno na računima likvidnih deviznih potraživanja (koja uključuju efektivni strani novac i čekove u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvakasnih inozemnih banaka i blagajničke zapise Hrvatske narodne banke u stranoj valuti).

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Vagana prosječna stopa obvezne pričuve	Obračunata obvezna pričuva			Ostali obvezni depoziti kod HNB-a	Izdvojena obvezna pričuva		Prosječna stopa remuneracije na kunска immobilizirana sredstva	Prosječna stopa remuneracije na devizna izdvojena sredstva
			Ukupno	U kunama	U stranoj valuti		U kunama	U stranoj valuti		
1	2	3	4=5+6	5	6	7	8	9	10	11
2006.	prosinac	17,00	40.736,4	28.966,1	11.770,4	7.332,5	20.257,0	8.780,9	0,52	1,06
2007.	prosinac	17,00	44.465,9	31.809,1	12.656,8	6.641,1	22.266,4	9.203,5	0,53	1,29
2008.	prosinac	14,87	41.474,4	29.179,7	12.294,7	461,9	20.425,8	8.807,0	0,52	0,81
2009.	prosinac	14,00	40.423,5	33.693,7	6.729,8	30,9	23.585,6	4.898,0	0,52	-
2010.	prosinac	13,00	38.990,6	32.374,8	6.615,8	-	22.662,4	4.736,7	0,52	-
2011.	prosinac	14,00	44.443,2	36.936,6	7.506,7	-	25.654,6	5.437,9	-	-
2012.	prosinac	13,50	42.272,1	35.107,8	7.164,3	-	24.575,4	5.120,7	-	-
2013.	prosinac	12,48	39.283,2	32.733,2	6.550,0	2.655,2	22.913,3	4.605,3	-	-
2014.	prosinac	12,00	37.589,8	31.351,3	6.238,5	3.568,0	21.945,9	3.743,1	-	-
2015.	siječanj	12,00	37.488,3	31.259,6	6.228,6	3.164,1	21.881,7	3.737,2	-	-
	veljača	12,00	37.514,0	31.246,7	6.267,2	2.960,5	21.872,7	3.760,3	-	-
	ožujak	12,00	37.578,0	31.253,8	6.324,1	2.815,7	21.877,7	3.794,5	-	-
	travanj	12,00	37.455,7	31.177,4	6.278,3	2.762,4	21.824,2	3.767,0	-	-
	svibanj	12,00	37.307,2	31.089,6	6.217,6	3.100,8	21.762,7	3.730,6	-	-
	lipanj	12,00	37.064,8	30.904,2	6.160,7	3.063,6	21.632,9	3.696,4	-	-
	srpanj	12,00	37.342,0	31.161,1	6.180,9	2.947,2	21.812,8	3.708,5	-	-
	kolovoz	12,00	37.496,2	31.306,2	6.190,0	3.090,6	21.914,3	3.714,0	-	-
	rujan	12,00	37.607,6	31.422,1	6.185,6	3.203,0	21.995,5	3.711,3	-	-
	listopad	12,00	37.829,1	31.620,3	6.208,8	661,7	22.134,2	3.725,3	-	-
	studeni	12,00	38.236,2	31.921,9	6.314,3	-	22.345,3	3.788,6	-	-
	prosinac	12,00	38.279,3	31.941,1	6.338,2	-	22.358,8	3.802,9	-	-

U stupcu 5 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u kunama. Od siječnja 1995. godine do prosinca 2000. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, dok je do prosinca 1994. godine obuhvaćao dva instrumenta: obveznu pričuvu i zahtjev za održavanje minimalne likvidnosti banaka (osim u dijelu u kojem su banke tom zahtjevu udovoljavale dragovoljnim upisom blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke). U prosincu 2000. obavljena je unifikacija obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti. U tom smislu unificirani su stopa obvezne pričuve, obračunska razdoblja te rokovi izdvajanja i održavanja obvezne pričuve, kao i postotak minimalnog izdvajanja obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke. Od rujna 2001. godine stupac 5 obuhvaća i dio obvezne pričuve u stranoj valuti koji se izdvaja/održava u kunama.

U stupcu 6 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u stranoj valuti, tj. propisani iznos sredstava koje su banke dužne izdvojiti na devizne račune Hrvatske narodne banke ili održavati prosječnim dnevnim stanjem na računima likvidnih potraživanja. Do studenoga 2000. godine osnovicu za obračun čini prosječno stanje devizne štednje kućanstava s preostalim rokom dospijeća do tri mjeseca, a od prosinca 2000. godine osnovica se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti (osim vlasničkih vrijednosnih papira banke). Od studenoga 2001. godine osnovica uključuje i hibridne i podređene instrumente.

U stupcu 7 iskazuje se ukupan iznos ostalih obveznih depozita kod Hrvatske narodne banke koji obuhvaća obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke koristile za održavanje propisane minimalne likvidnosti, posebnu obveznu pričuvu do srpnja 1995. godine te od ožujka 2006. do veljače 2009. posebnu obveznu pričuvu na obvezne po izdanim vrijednosnim papirima, obveznu pričuvu na devizne depozite, devizne kredite inozemnih banaka i garancije za takve kredite te graničnu obveznu pričuvu (od kolovoza 2004. do listopada 2008.).

U stupcu 8 iskazuje se dio ukupne obračunate obvezne pričuve u kunama koji su banke izdvojile na račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke (do prosinca 1994. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, a od siječnja 1995. godine utvrđuje se minimalni postotak obračunate obvezne pričuve koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke). Od travnja 2005. godine postotak izdvajanja kunskog dijela obvezne pričuve je fiksan i iznosi 70%.

U stupcu 9 iskazuje se dio ukupno obračunate obvezne pričuve u stranoj valuti koji su banke izdvojile na devizne račune Hrvatske narodne banke. Postotak izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve obračunatog na osnovi deviznih sredstava ne-rezidenata i deviznih sredstava primljenih od pravnih osoba u posebnom odnosu prema banci iznosi 100%, a postotak izdvajanja preostalog deviznog dijela obvezne pričuve iznosi 60%.

U stupcu 10 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Slobodna novčana sredstva		Stopa primarne likvidnosti	Korišteni sekundarni izvori likvidnosti	Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	Trezorski zapisi MF-a u kunama
		U kunama	U stranoj valuti					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2006.	prosinac	840,8	20.239,1	0,83	–	–	–	5.993,7
2007.	prosinac	1.161,5	30.412,6	1,03	330,4	–	–	4.449,4
2008.	prosinac	1.168,7	28.101,4	1,03	289,1	–	–	6.171,2
2009.	prosinac	880,0	24.885,6	0,91	–	–	–	4.776,6
2010.	prosinac	407,1	30.511,9	0,42	–	–	–	5.705,9
2011.	prosinac	333,0	15.693,8	0,32	97,3	–	–	8.157,7
2012.	prosinac	612,4	5.113,4	0,61	–	–	–	8.010,0
2013.	prosinac	5.390,9	4.944,6	5,14	2,3	–	–	12.495,7
2014.	prosinac	5.970,3	7.473,8	5,67	–	–	–	14.588,2
2015.	siječanj	6.143,9	7.220,2	5,86	–	–	–	14.382,8
	veljača	5.157,4	6.951,6	4,97	–	–	–	13.794,1
	ožujak	7.451,8	6.586,9	7,28	–	–	–	13.129,3
	travanj	8.643,9	6.085,0	8,40	–	–	–	13.109,4
	svibanj	7.601,3	5.713,6	7,33	–	–	–	13.279,8
	lipanj	7.815,4	5.984,5	7,55	–	–	–	13.169,8
	srujan	5.295,3	7.076,4	5,04	–	–	–	13.001,9
	kolovoz	3.975,5	8.273,6	3,75	–	–	–	12.763,2
	rujan	5.541,2	8.593,9	5,17	–	–	–	11.780,1
	listopad	7.074,5	8.919,1	6,53	0,3	–	–	11.075,1
	studeni	7.651,1	9.481,7	7,07	0,2	–	–	10.798,0
	prosinac	7.283,7	9.956,2	6,76	–	–	–	11.741,9

svih oblika kunskih imobiliziranih sredstava, koja uključuju obračunatu obveznu pričuvu i ostale obvezne depozite kod HNB-a. Od ožujka 2011. godine na sredstva obvezne pričuve Hrvatska narodna banka ne plaća naknadu.

U stupcu 11 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije na izdvojena sredstva u stranoj valuti, uključujući sredstva građanske obvezne pričuve (od kolovoza 2004. do listopada 2008.). Od studenoga 2009. Hrvatska narodna banka na sredstva izdvojenoga deviznog dijela obvezne pričuve ne plaća naknadu.

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka • U tablici se iskazuju mjesecični prosjeci dnevnih stanja nekih indikatora likvidnosti banaka. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

U stupcu 3 iskazuju se slobodna novčana sredstva u kunama, definirana kao razlika između ostvarenog prosjeka na računu za namiru i u blagajni (do listopada 2008.), a od studenoga 2008. kao razlika između ostvarenog prosjeka na računu za namiru u razdoblju održavanja kunskog dijela obvezne pričuve i minimalno potrebnog prosjeka na računu za namiru prema obračunu kunskog dijela obvezne pričuve.

U stupcu 4 iskazuju se slobodna novčana sredstva u stranoj valuti, definirana kao sredstva za održavanje obvezne pričuve u stranoj valuti (efektivni strani novac i čekovi u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvakasnih inozemnih banaka i blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u stranoj valuti) umanjena za minimalno potrebno stanje tih

sredstava u istom razdoblju.

U stupcu 5 iskazuje se stopa primarne likvidnosti kao postotni udio mjesecnog prosjeka dnevnih stanja slobodnih novčanih sredstava u kunama (stupac 3) u mjesecnom prosjeku dnevnih stanja depozita koji čine osnovicu za obračun obvezne pričuve.

U stupcu 6 iskazuje se mjesecni prosjek dnevnih stanja korištenih sekundarnih izvora likvidnosti. Sekundarni izvori likvidnosti obuhvaćaju: lombardne kredite (od prosinca 1994. godine), kratkoročne kredite za likvidnost (od veljače 1999. godine) te nepodmirene dospjele obveze prema Hrvatskoj narodnoj banci.

U stupcu 7 iskazuje se mjesecni prosjek dnevnih stanja dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u kunama (do prosinca 1994. godine taj je iznos bio umanjen za dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke služile za održavanje propisane minimalne likvidnosti).

U stupcu 8 iskazuje se mjesecni prosjek dnevnih stanja upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u stranoj valuti (u eurima i američkim dolarima).

U stupcu 9 iskazuje se mjesecni prosjek dnevnih stanja upisanih trezorskih zapisa Ministarstva financija u kunama. Do rujna 2002. iskazuje se diskontirana vrijednost trezorskih zapisa, a od listopada 2002. godine iskazuje se njihova nominalna vrijednost.

G. Financijska tržišta

Tablica G1a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite bez valutne klauzule (novi poslovi)
vagani mjesecni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Kućanstva													
1.1. Prekonočni depoziti	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,19
Od toga: Transakcijski računi	0,13	0,13	0,12	0,12	0,12	0,12	0,12	0,12	0,11	0,11	0,11	0,11	0,11
Od toga: Štedni depoziti	1,03	1,05	1,06	1,07	1,09	1,11	1,11	1,04	1,05	1,07	1,06	1,08	1,13
1.2. Oročeni depoziti	2,43	2,42	2,34	2,37	2,33	2,31	2,30	2,28	2,30	2,29	2,23	2,18	2,15
1.2.1. Do 3 mjeseca	1,66	1,57	1,63	1,69	1,59	1,61	1,75	1,66	1,71	1,60	1,55	1,54	1,50
1.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,43	2,38	2,22	2,30	2,26	2,25	2,12	2,20	2,17	2,12	2,08	1,96	1,94
1.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	2,68	2,69	2,59	2,63	2,63	2,59	2,59	2,36	2,44	2,57	2,48	2,43	2,34
1.2.4. Od 1 do 2 godine	3,13	3,11	3,06	3,01	3,01	2,84	2,85	2,90	2,83	2,83	2,77	2,76	2,74
1.2.5. Više od 2 godine	3,14	3,24	3,15	3,00	3,34	3,35	2,89	3,02	2,86	2,72	2,78	2,70	2,74
1.3. Depoziti u otkaznom roku	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1.3.1. Do 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1.3.2. Više od 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Nefinansijska društva													
2.1. Prekonočni depoziti	0,32	0,31	0,27	0,28	0,27	0,26	0,25	0,24	0,24	0,24	0,26	0,25	0,25
Od toga: Transakcijski računi	0,31	0,29	0,26	0,27	0,25	0,24	0,24	0,23	0,22	0,22	0,23	0,23	0,23
Od toga: Štedni depoziti	1,00	1,08	0,86	1,25	1,13	0,99	0,96	1,02	1,00	1,35	1,35	1,58	1,41
2.2. Oročeni depoziti	1,84	1,58	1,54	1,37	1,45	1,10	1,21	1,35	1,09	1,12	1,29	1,14	1,39
2.2.1. Do 3 mjeseca	1,08	1,11	1,17	0,98	0,92	0,80	0,85	0,93	0,75	0,95	1,09	0,82	0,85
2.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,73	1,72	1,73	1,75	1,71	1,91	1,76	1,91	1,71	1,50	1,64	1,45	1,53
2.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	2,25	2,27	1,98	2,04	2,06	1,86	1,78	1,86	2,03	1,97	2,21	2,11	1,98
2.2.4. Od 1 do 2 godine	3,05	2,80	2,40	2,22	2,54	2,02	2,48	2,02	2,61	2,35	2,34	1,98	2,49
2.2.5. Više od 2 godine	2,70	2,20	1,32	2,61	0,86	1,44	0,93	1,71	1,60	3,22	1,57	2,67	1,57
3. Krediti s osnove repo poslova	0,13	0,35	0,20	0,12	0,05	0,24	0,30	0,49	0,90	1,09	0,65	0,33	0,65
Iznosi													
1. Kućanstva													
1.1. Prekonočni depoziti	21.503,0	21.372,8	22.139,9	21.781,4	21.855,0	21.964,4	23.230,4	23.851,4	24.464,4	24.447,7	24.431,2	24.670,6	24.903,4
Od toga: Transakcijski računi	19.730,8	19.598,0	20.363,4	20.024,8	20.119,1	20.225,8	21.477,0	22.073,4	22.675,8	22.665,9	22.619,3	22.832,9	23.069,2
Od toga: Štedni depoziti	1.756,3	1.759,3	1.761,0	1.741,0	1.720,4	1.723,2	1.737,5	1.761,1	1.769,8	1.761,9	1.792,2	1.818,5	1.814,7
1.2. Oročeni depoziti	2.471,8	2.487,3	2.175,6	2.300,3	2.167,9	2.020,1	1.976,5	2.319,8	2.005,2	2.200,3	2.380,5	2.055,9	2.366,0
1.2.1. Do 3 mjeseca	707,2	671,3	601,4	671,4	657,2	601,2	527,4	574,1	512,0	580,3	617,6	521,2	543,2
1.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	462,8	466,4	462,3	435,8	406,4	366,8	470,5	439,6	366,5	388,8	411,0	415,4	522,2
1.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	813,3	865,0	690,6	732,0	698,3	640,0	621,4	792,9	666,9	680,1	834,2	641,4	775,5
1.2.4. Od 1 do 2 godine	372,3	390,5	328,9	349,6	305,4	302,7	278,2	402,4	356,1	437,7	401,3	354,6	364,8
1.2.5. Više od 2 godine	116,2	94,1	92,4	111,5	100,6	109,4	78,9	110,7	103,8	113,5	116,3	123,3	160,2
1.3. Depoziti u otkaznom roku	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1.3.1. Do 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1.3.2. Više od 3 mjeseca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Nefinansijska društva													
2.1. Prekonočni depoziti	20.764,0	18.978,7	18.572,8	18.726,8	18.386,8	19.328,9	20.643,9	20.605,9	21.826,1	22.005,6	22.276,7	21.936,3	23.209,3
Od toga: Transakcijski računi	20.307,9	18.636,5	18.214,9	18.453,4	18.082,2	18.947,1	20.292,9	20.246,4	21.385,8	21.505,2	21.771,5	21.480,4	22.730,1
Od toga: Štedni depoziti	455,9	342,0	357,9	273,4	304,6	381,7	350,9	359,4	440,3	500,4	505,2	455,9	478,8
2.2. Oročeni depoziti	1.942,4	1.230,8	984,5	1.578,9	1.609,9	1.017,9	1.406,9	2.066,3	1.378,0	3.356,2	2.307,9	1.687,5	2.150,2
2.2.1. Do 3 mjeseca	949,1	578,0	469,0	979,9	925,4	736,9	885,9	1.159,0	1.011,2	2.836,0	1.686,1	1.132,4	1.159,0
2.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	161,8	413,8	248,6	203,5	198,1	93,9	305,6	315,2	119,7	160,5	411,2	246,1	288,3
2.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	312,6	129,2	211,9	265,3	163,3	151,3	148,7	410,4	178,1	205,2	157,9	180,9	313,6
2.2.4. Od 1 do 2 godine	464,2	95,9	44,7	95,2	319,3	28,0	57,0	126,8	62,3	95,7	49,2	114,5	364,5
2.2.5. Više od 2 godine	54,7	13,9	10,2	35,0	4,0	7,8	9,7	54,9	6,7	58,9	3,4	13,6	24,7
3. Krediti s osnove repo poslova	234,7	326,7	94,1	176,5	75,8	240,1	89,5	332,8	116,5	238,7	177,0	364,3	117,0

Tablice skupine G1 • U tablicama se iskazuju vagani mješevni prosjeci kamatnih stopa te sume iznosa novih depozitnih poslova kreditnih institucija u izvještajnom mjesecu, posebno za kunske depozite bez valutne klauzule, za kunske depozite s valutnom klauzulom i za devizne depozite. U tablicama od G1a do G1c navodi se daljnja podjela na depozite kućanstava i nefinansijskih društava, podjela po instrumentima, podjela po ročnosti i podjela prema valuti indeksacije odnosno prema valutama, ovisno o prezentacijskom formatu u pojedinoj tablici.

Načelno, osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod depozita jesu iznosi primljeni tijekom izvještajnog mjeseca (novi poslovi), dok su kod prekonočnih depozita osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja na kraju izvještajnog mjeseca.

Novi poslovi su novoprimaljeni depoziti u izvještajnom mjesecu, a definiraju se kao svaki novi ugovor između klijenta i izvještajne institucije. To znači da obuhvaćaju sve finansijske ugovore kojima se prvi put utvrđuju kamatne stope na depozite i sve ponovne sporazume o uvjetima postojećih ugovora o depozitima.

Kod pregovaranja o novim uvjetima već postojećih ugovora bitno je aktivno sudjelovanje klijenta u pregovorima, dok se sve automatske promjene uvjeta ugovora od strane izvještajne institucije ne smatraju novim poslovima.

Kunski i devizni depoziti koji služe kao polog za odobravanje kredita obuhvaćeni su podacima u tablici.

Kratkoročni depoziti jesu depoziti s izvornim dospijećem do i uključujući jednu godinu, a dugoročni depoziti jesu depoziti s izvornim dospijećem dužim od jedne godine.

Prekonočni depoziti dijele se na transakcijske račune i na

štedne depozite. Transakcijski račun jest račun preko kojeg vlasnik računa u izvještajnoj instituciji plaća svoje obveze i preko kojeg naplaćuje svoja potraživanja.

Iзвještajna institucija koristi se ovim instrumentom samo za prikaz novčanih sredstava na računima s potražnim stanjem. Transakcijski račun jest račun otvoren kod izvještajne institucije na temelju ugovora o otvaranju takvog računa. U ovu poziciju uključuju se i ograničeni depoziti, tj. razni privremeni (ograničeni) depoziti koji mogu biti s određenom svrhom preneseni s tekućih računa i žiroračuna (primjerice sredstva izdvojena po nalogu suda, sredstva za plaćanja u inozemstvo, sredstva za kupnju deviza te kupnju vrijednosnih papira, depoziti na osnovi brokerskih poslova i skrbništva, pokrića za akreditive i slično). Štedni depoziti jesu depoziti koji nemaju unaprijed utvrđeni datum dospijeća ili otkazni rok te na čiji teret deponent ne može davati platne naloge bezgotovinskoga platnog prometa. Takvi računi namijenjeni su prije svega štednji.

Oročeni depoziti jesu depoziti čije se upotrebe deponent odriče na određeno dogovorenou vrijeme. Sredstva oročenih depozita ne mogu se koristiti za plaćanja. Ovi depoziti uključuju i oročene depozite s ugovorenim otkaznim rokom kod kojih zahtjev za raspolažanje sredstvima nije još podnesen.

Depoziti u otkaznom roku jesu štedni depoziti i oročeni depoziti kod kojih je podnesen zahtjev za raspolažanje sredstvima.

Krediti na osnovi repo poslova protustavka su novčanih sredstava primljenih u zamjenu za vrijednosne papire koje su izvještajne institucije prodale po određenoj cijeni uz čvrstu obvezu ponovne kupnje istih (ili sličnih) vrijednosnih papira po fiksnoj cijeni na određeni datum u budućnosti.

Tablica G1b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite s valutnom klauzulom (novi poslovi)
vagani mjesечni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2014. XII.*	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Kućanstva													
1.1. Prekonočni depoziti	3,36	3,42	2,38	2,14	2,16	2,34	2,01	1,14	0,64	0,39	0,38	0,36	0,15
Od toga: Transakcijski računi	2,84	2,10	2,10	2,84	2,00	2,00	2,50	1,62	0,51	0,51	0,69	0,52	1,31
Od toga: Štedni depoziti	3,36	3,42	2,38	2,13	2,16	2,34	2,01	1,13	0,65	0,37	0,34	0,34	0,12
1.2. Oročeni depoziti	2,52	2,88	2,81	2,71	2,41	3,36	2,53	2,35	2,36	2,35	2,65	2,59	2,62
1.2.1. Do 3 mjeseca	0,92	1,12	1,10	1,49	1,14	1,28	1,54	1,08	1,08	1,28	0,99	0,79	1,10
1.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,84	1,37	1,49	1,45	2,02	1,88	1,41	1,10	1,75	1,40	0,70	1,05	0,84
1.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	1,68	2,75	2,45	2,32	1,13	2,18	1,94	1,69	1,79	1,40	2,04	2,23	0,39
1.2.4. Od 1 do 2 godine	2,58	2,59	2,54	2,56	2,60	4,24	2,60	2,58	2,37	2,88	2,38	2,24	1,59
1.2.5. Više od 2 godine	2,99	3,07	2,98	2,91	2,81	3,06	2,73	2,79	2,74	2,76	2,78	2,71	2,84
Od toga: uz euro	2,69	2,88	2,81	2,71	2,41	3,36	2,53	2,35	2,36	2,35	2,65	2,59	2,62
Kratkoročno	1,66	1,54	1,48	1,60	1,15	1,58	1,69	1,42	1,70	1,37	1,53	1,34	0,66
Dugoročno	2,97	3,04	2,95	2,88	2,79	3,48	2,73	2,78	2,73	2,77	2,75	2,65	2,84
Od toga: uz američki dolar	0,79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kratkoročno	0,79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dugoročno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.3. Depoziti u otkaznom roku	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.3.1. Do 3 mjeseca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.3.2. Više od 3 mjeseca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Nefinansijska društva													
2.1. Prekonočni depoziti	0,98	0,84	0,87	0,86	0,88	0,56	0,53	0,44	0,43	0,41	0,41	0,43	0,43
Od toga: Transakcijski računi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Od toga: Štedni depoziti	0,98	0,84	0,87	0,86	0,88	0,56	0,53	0,44	0,43	0,41	0,41	0,43	0,43
2.2. Oročeni depoziti	3,65	1,47	0,90	2,06	1,50	1,74	0,63	1,17	0,92	2,90	0,63	0,71	3,41
2.2.1. Do 3 mjeseca	1,09	1,31	—	—	1,55	—	—	—	—	0,00	0,12	0,09	4,22
2.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,94	1,51	—	0,75	1,39	—	1,21	0,08	0,05	0,50	0,60	0,80	0,80
2.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	1,80	1,74	1,26	1,90	1,99	1,85	5,02	1,13	0,74	0,84	0,85	1,77	0,90
2.2.4. Od 1 do 2 godine	1,95	2,01	2,31	2,31	0,02	3,30	2,35	1,85	1,89	1,13	1,58	1,78	1,51
2.2.5. Više od 2 godine	4,12	0,53	0,69	0,10	2,90	1,51	0,11	1,56	—	3,01	1,44	1,51	2,90
Od toga: uz euro	3,65	1,47	0,90	2,06	1,50	1,74	0,63	1,17	0,92	2,91	0,63	0,71	3,41
Kratkoročno	1,85	1,51	1,26	1,59	1,82	1,85	2,07	1,13	0,71	0,50	0,36	0,17	3,93
Dugoročno	4,11	0,68	0,84	2,14	0,91	1,51	0,42	1,83	1,89	3,00	1,47	1,54	2,77
Od toga: uz američki dolar	3,00	—	—	—	—	—	—	—	—	0,85	—	—	3,00
Kratkoročno	3,00	—	—	—	—	—	—	—	—	0,85	—	—	3,00
Dugoročno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Krediti s osnove repo poslova	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iznosi													
1. Kućanstva													
1.1. Prekonočni depoziti	4,7	4,8	5,7	4,8	4,9	2,9	1,3	0,8	0,6	0,5	0,5	0,5	3,8
Od toga: Transakcijski računi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Od toga: Štedni depoziti	4,7	4,8	5,6	4,8	4,8	2,9	1,3	0,8	0,5	0,5	0,5	0,5	3,7
1.2. Oročeni depoziti	136,7	62,7	60,4	49,5	46,1	52,5	39,0	51,0	54,5	63,3	63,0	68,3	104,3
1.2.1. Do 3 mjeseca	15,8	2,7	2,2	3,3	2,6	2,1	2,8	2,6	2,1	4,6	2,5	1,7	3,0
1.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,7	2,8	2,7	2,1	0,2	0,4	1,5	4,8	4,1	2,0	0,1	0,1	1,3
1.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	20,5	1,3	0,9	0,9	8,1	0,8	3,4	8,9	13,4	12,5	2,8	1,1	5,9
1.2.4. Od 1 do 2 godine	5,2	3,3	3,7	3,9	2,6	17,5	0,9	1,1	1,3	1,5	4,1	8,2	0,7
1.2.5. Više od 2 godine	92,5	52,7	51,0	39,2	32,7	31,6	30,5	33,5	33,6	42,7	53,6	57,1	93,4
Od toga: uz euro	124,2	62,7	60,4	49,5	46,1	52,5	39,0	51,0	54,5	63,3	63,0	68,3	104,3
Kratkoročno	26,5	6,7	5,7	6,4	10,8	3,3	7,6	16,3	19,6	19,1	5,3	3,0	10,2
Dugoročno	97,7	56,0	54,7	43,1	35,3	49,1	31,3	34,6	34,9	44,2	57,6	65,4	94,1

	2014. XII.*	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Od toga: uz američki dolar	12,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kratkoročno	12,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3. Depoziti u otkaznom roku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.1. Do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.2. Više od 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Nefinansijska društva													
2.1. Prekonočni depoziti	26,0	29,7	28,9	28,7	26,0	44,7	45,6	45,5	43,0	39,7	39,3	39,7	39,6
Od toga: Transakcijski računi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Štedni depoziti	26,0	29,7	28,9	28,7	26,0	44,7	45,6	45,5	43,0	39,7	39,3	39,7	39,6
2.2. Oročeni depoziti	146,4	28,8	2,3	2,6	5,5	5,9	31,1	29,7	2,0	32,2	18,3	14,2	111,4
2.2.1. Do 3 mjeseca	1,0	0,3	-	-	0,9	-	-	-	-	0,4	9,3	8,0	56,1
2.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	16,1	26,4	-	0,1	0,3	-	3,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,4	0,2
2.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	12,7	0,8	0,3	0,3	2,3	3,9	0,9	27,9	1,6	0,7	4,4	0,2	5,1
2.2.4. Od 1 do 2 godine	0,2	0,1	0,2	2,0	1,3	0,0	3,8	1,6	0,4	0,1	0,9	0,6	4,5
2.2.5. Više od 2 godine	116,4	1,2	1,8	0,2	0,6	2,0	23,4	0,1	-	30,8	3,5	5,0	45,4
Od toga: uz euro	146,4	28,8	2,3	2,6	5,5	5,9	31,1	29,7	2,0	32,1	18,3	14,2	111,4
Kratkoročno	29,8	27,5	0,3	0,4	3,5	3,9	3,9	28,0	1,6	1,2	13,9	8,7	61,4
Dugoročno	116,7	1,3	2,0	2,2	1,9	2,0	27,2	1,7	0,4	30,9	4,4	5,6	49,9
Od toga: uz američki dolar	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	-	-	0,0
Kratkoročno	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	-	-	0,0
Dugoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablica G1c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite (novi poslovi)

vagani mjesечni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Kućanstva													
1.1. Prekonočni depoziti	0,16	0,15	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16	0,14	0,14	0,13	0,14	0,14	0,14
Od toga: Transakcijski računi	0,14	0,12	0,11	0,12	0,11	0,11	0,11	0,11	0,11	0,10	0,10	0,11	0,10
Od toga: Štedni depoziti	0,18	0,18	0,18	0,18	0,19	0,19	0,20	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16
1.2. Oročeni depoziti	2,10	1,96	1,95	1,90	1,87	1,79	1,78	1,72	1,68	1,71	1,55	1,50	1,52
1.2.1. Do 3 mjeseca	1,20	1,17	1,19	1,09	1,14	1,13	0,97	0,90	0,87	0,84	0,77	0,71	0,68
1.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,63	1,60	1,46	1,55	1,40	1,34	1,30	1,23	1,22	1,18	1,15	1,12	1,12
1.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	2,00	1,94	1,88	1,87	1,86	1,75	1,81	1,71	1,71	1,67	1,55	1,43	1,39
1.2.4. Od 1 do 2 godine	2,61	2,39	2,32	2,30	2,29	2,16	2,09	2,10	1,99	2,07	1,84	1,79	1,98
1.2.5. Više od 2 godine	2,63	2,65	2,63	2,48	2,43	2,45	2,71	2,38	2,21	2,29	2,20	2,15	2,04
Od toga: u eurima	2,13	1,98	1,99	1,92	1,91	1,82	1,79	1,76	1,72	1,76	1,59	1,53	1,56
Kratkoročno	1,78	1,73	1,68	1,65	1,65	1,54	1,55	1,49	1,49	1,45	1,34	1,24	1,23
Dugoročno	2,65	2,49	2,48	2,40	2,36	2,29	2,25	2,21	2,09	2,16	1,99	1,94	2,03
Od toga: u američkim dolarima	1,94	1,93	1,82	1,89	1,74	1,71	1,68	1,59	1,40	1,35	1,28	1,38	1,34
Kratkoročno	1,73	1,65	1,68	1,81	1,49	1,62	1,44	1,31	1,27	1,15	1,13	1,14	1,12
Dugoročno	2,39	2,42	2,13	2,08	2,28	1,94	2,23	2,08	1,77	1,82	1,72	1,86	1,80
1.3. Depoziti u otakznom roku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.1. Do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.2. Više od 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Nefinansijska društva													
2.1. Prekonočni depoziti	0,08	0,09	0,08	0,07	0,07	0,07	0,11	0,08	0,10	0,08	0,10	0,09	0,07
Od toga: Transakcijski računi	0,09	0,10	0,08	0,07	0,08	0,08	0,13	0,09	0,12	0,08	0,12	0,11	0,08
Od toga: Štedni depoziti	0,06	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,05	0,05	0,04	0,05	0,02	0,02	0,02
2.2. Oročeni depoziti	1,39	1,13	1,72	1,04	1,01	0,86	0,94	1,07	0,86	0,95	0,33	1,24	0,55
2.2.1. Do 3 mjeseca	0,76	0,58	0,96	0,67	0,69	0,58	0,55	0,48	0,35	0,55	0,13	0,31	0,28
2.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,74	1,62	1,38	1,67	1,50	1,31	1,33	1,25	1,25	1,23	1,24	1,23	0,95
2.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	1,76	2,37	2,03	1,99	1,82	1,70	1,73	1,72	1,74	1,94	1,59	1,29	1,39
2.2.4. Od 1 do 2 godine	2,84	2,30	3,96	3,35	2,34	2,19	2,45	2,20	2,32	1,91	1,78	2,01	1,22
2.2.5. Više od 2 godine	1,70	2,04	0,62	1,29	0,50	0,32	3,12	2,87	2,45	0,80	1,21	1,73	1,41
Od toga: u eurima	1,44	1,17	1,74	1,06	1,00	0,88	0,95	1,08	0,88	0,94	0,33	1,25	0,54
Kratkoročno	1,24	1,14	1,15	0,97	0,88	0,79	0,70	0,95	0,75	0,89	0,32	0,56	0,46
Dugoročno	2,80	2,17	4,01	2,96	2,39	1,86	2,64	2,44	2,37	1,87	1,55	2,00	1,25
Od toga: u američkim dolarima	0,56	0,89	1,57	0,87	0,40	0,55	0,66	0,73	0,42	0,96	0,47	0,68	0,62
Kratkoročno	0,56	0,74	0,95	0,87	0,37	0,52	0,63	0,73	0,42	0,95	0,40	0,67	0,63
Dugoročno	-	2,46	2,10	1,80	1,21	1,95	1,34	2,85	-	2,18	1,52	1,28	0,05
3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iznosi													
1. Kućanstva													
1.1. Prekonočni depoziti	19.522,4	19.905,9	20.212,6	20.176,7	20.074,7	20.323,7	20.767,8	21.619,9	22.307,6	22.959,1	22.967,5	23.318,1	23.479,1
Od toga: Transakcijski računi	8.172,6	8.274,8	8.483,8	8.542,7	8.489,1	8.662,7	8.881,6	9.217,9	9.466,8	9.873,2	9.835,6	9.946,5	10.054,6
Od toga: Štedni depoziti	11.349,8	11.631,1	11.728,8	11.634,0	11.585,6	11.661,0	11.886,1	12.402,0	12.840,8	13.085,9	13.132,0	13.371,6	13.424,5
1.2. Oročeni depoziti	9.525,0	9.257,5	8.122,4	8.341,1	7.877,9	7.060,4	7.369,8	8.102,4	7.895,2	8.974,8	8.106,8	7.690,9	8.529,2
1.2.1. Do 3 mjeseca	1.192,1	1.359,9	968,3	1.109,7	1.124,8	1.028,6	1.073,4	1.066,1	1.007,0	1.072,5	1.070,8	995,0	1.005,6
1.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	1.167,4	1.152,3	967,7	1.101,9	992,3	912,7	1.053,0	1.016,0	871,3	951,9	1.005,7	936,7	974,1
1.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3.420,9	3.703,8	3.118,7	3.203,5	2.875,0	2.573,1	2.672,6	3.014,2	3.082,3	3.227,0	3.003,7	2.675,2	3.138,0
1.2.4. Od 1 do 2 godine	2.873,5	2.147,2	2.019,8	2.013,3	1.968,3	1.779,2	1.722,7	2.145,3	2.180,7	2.641,8	2.024,8	1.920,3	2.402,9
1.2.5. Više od 2 godine	871,0	894,2	1.047,9	912,7	917,5	766,8	848,2	860,8	753,9	1.081,5	1.001,9	1.163,7	1.008,7
Od toga: u eurima	8.590,0	8.128,4	7.274,0	7.394,7	7.023,3	6.325,2	6.344,4	7.079,7	7.087,5	8.150,5	7.264,9	6.887,0	7.614,7
Kratkoročno	5.123,8	5.455,4	4.481,4	4.745,7	4.396,8	3.970,5	4.126,0	4.412,9	4.346,5	4.655,2	4.439,1	4.050,1	4.478,5
Dugoročno	3.466,3	2.673,0	2.792,6	2.649,0	2.626,5	2.354,7	2.218,4	2.666,8	2.740,9	3.495,3	2.825,8	2.837,0	3.136,2

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Od toga: u američkim dolarima	625,9	815,1	579,2	724,8	635,2	535,5	707,4	761,6	520,7	581,5	622,6	595,0	669,3
Kratkoročno	426,2	514,1	399,2	504,0	434,0	390,6	492,8	488,0	381,6	411,0	466,7	396,2	449,3
Dugoročno	199,7	300,9	180,0	220,8	201,2	144,9	214,6	273,6	139,1	170,6	155,9	198,8	219,9
1.3. Depoziti u otkaznom roku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.1. Do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.2. Više od 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Nefinansijska društva													
2.1. Prekonočni depoziti	8.659,1	8.048,7	9.357,1	8.889,1	8.340,4	8.293,5	9.113,6	8.795,2	9.827,4	14.358,3	10.627,7	10.727,8	10.940,1
Od toga: Transakcijski računi	7.139,3	6.582,5	7.383,3	7.320,3	6.681,0	6.756,8	7.197,2	7.098,3	8.039,5	12.497,9	8.297,6	8.339,0	8.290,2
Od toga: Štedni depoziti	1.519,8	1.466,2	1.973,7	1.568,8	1.659,4	1.536,7	1.916,4	1.696,9	1.787,9	1.860,5	2.330,1	2.388,8	2.649,9
2.2. Oročeni depoziti	3.007,0	2.795,8	2.740,7	2.256,9	1.846,6	1.891,4	2.354,1	3.077,0	2.316,1	3.032,4	7.496,2	6.529,5	4.121,5
2.2.1. Do 3 mjeseca	1.473,9	1.675,2	1.653,2	1.610,8	1.343,0	1.393,0	1.729,4	1.498,1	1.468,1	1.926,0	6.359,6	2.497,0	3.002,4
2.2.2. Od 3 do 6 mjeseci	587,7	611,3	129,3	308,7	151,4	151,4	180,5	702,2	228,4	433,1	378,3	929,9	184,2
2.2.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	593,0	421,2	294,4	249,4	218,4	194,9	161,1	637,4	450,7	524,2	708,3	56,7	567,6
2.2.4. Od 1 do 2 godine	339,0	78,9	579,5	71,0	133,1	124,8	222,7	153,5	117,9	144,8	29,6	2.907,5	350,3
2.2.5. Više od 2 godine	13,5	9,2	84,4	17,0	0,9	27,3	60,4	85,7	51,0	4,3	20,5	138,3	17,0
Od toga: u eurima	2.810,7	2.427,3	2.418,1	2.054,3	1.685,8	1.694,3	2.100,3	2.784,8	2.128,3	2.635,7	7.339,0	6.341,8	3.627,9
Kratkoročno	2.459,3	2.369,7	1.920,6	1.967,0	1.557,6	1.546,7	1.826,8	2.546,0	1.959,9	2.488,6	7.297,1	3.298,6	3.265,9
Dugoročno	351,5	57,6	497,5	87,3	128,2	147,6	273,4	238,7	168,4	147,1	41,9	3.043,2	362,0
Od toga: u američkim dolarima	150,3	349,9	310,5	196,6	120,3	185,2	229,0	271,9	170,3	390,4	146,2	185,8	483,9
Kratkoročno	150,3	319,4	144,0	195,9	116,1	181,2	219,8	271,7	170,3	388,4	138,1	183,1	479,3
Dugoročno	-	30,4	166,5	0,6	4,2	4,0	9,2	0,1	-	2,0	8,1	2,7	4,6
3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablica G2a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite kućanstvima bez valutne klauzule (novi poslovi)
vagani mjesecni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	9,49	9,55	9,61	9,53	9,52	9,50	9,50	9,40	8,85	8,81	8,77	8,75	8,66
Od toga: Revolving krediti	9,98	10,07	10,02	10,00	8,87	8,83	8,97	8,78	8,36	8,09	8,17	8,09	7,76
Od toga: Prekoračenja po transakcijskom računu	10,53	10,55	10,57	10,57	10,56	10,55	10,56	10,49	9,79	9,76	9,74	9,72	9,68
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	9,08	9,09	9,15	9,08	9,06	9,04	9,04	8,88	8,50	8,46	8,39	8,38	8,33
Od toga: Obrtnici	9,95	10,00	9,97	9,91	9,71	9,66	9,70	9,65	9,55	9,51	9,54	9,49	9,36
2. Potrošački krediti	7,11	7,02	6,81	6,77	6,70	6,64	6,37	6,38	6,44	6,40	6,63	6,41	6,48
2.1. Kratkoročno	6,97	6,93	6,91	6,83	6,92	6,78	6,80	6,79	6,84	6,66	6,78	6,77	6,60
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	6,97	6,93	6,91	6,83	6,92	6,78	6,80	6,79	6,84	6,66	6,78	6,77	6,60
2.2. Dugoročno	7,12	7,02	6,80	6,76	6,68	6,63	6,33	6,36	6,42	6,38	6,63	6,40	6,48
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	7,19	6,67	6,94	7,11	6,90	7,07	7,03	7,02	6,97	6,97	6,96	6,88	6,97
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	7,09	7,17	6,77	6,68	6,64	6,54	6,15	6,20	6,28	6,25	6,55	6,28	6,33
3. Stambeni krediti	5,27	5,08	5,08	5,18	5,20	5,23	5,14	5,16	5,25	5,18	5,19	5,20	5,09
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	5,30	5,07	5,06	5,15	5,14	5,19	5,13	5,13	5,20	5,15	5,17	5,17	5,02
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	5,50	5,09	–	4,59	0,00	–	5,35	5,38	5,34	5,23	5,24	5,25	5,14
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	5,28	6,14	4,98	5,02	5,10	5,65	5,51	5,42	5,35	5,24	5,22	5,27	5,18
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	5,12	5,16	5,14	5,44	5,51	5,21	5,11	5,17	5,34	5,21	5,25	5,24	5,18
4. Za ostale namjene	8,64	8,76	8,70	8,76	8,85	8,79	8,72	8,38	8,48	8,18	8,32	8,25	8,29
4.1. Kratkoročno	7,99	8,90	8,13	8,08	8,31	8,76	8,55	6,77	8,19	5,96	7,68	7,78	7,50
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	7,99	8,90	8,13	8,08	8,31	8,76	8,55	6,77	8,19	5,96	7,68	7,78	7,50
4.2. Dugoročno	8,75	8,74	8,79	8,83	8,90	8,79	8,74	8,59	8,50	8,46	8,37	8,29	8,36
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	8,40	8,53	8,67	8,47	8,64	8,62	8,59	8,47	7,99	7,90	8,15	7,96	8,06
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	9,06	8,90	8,86	9,01	9,01	8,87	8,81	8,66	8,76	8,68	8,46	8,42	8,49
Od toga: Obrtnici	6,92	6,55	7,49	6,97	6,80	6,98	6,68	6,94	7,20	5,79	6,97	6,24	6,39
Iznosi													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	11.478,0	11.409,4	11.223,2	11.383,2	11.450,2	11.519,1	11.466,0	11.340,9	11.285,1	11.255,4	11.337,2	11.278,3	11.190,4
Od toga: Revolving krediti	33,5	33,6	34,3	34,8	41,5	40,0	38,1	35,3	34,3	35,3	33,3	33,8	37,7
Od toga: Prekoračenja po transakcijskom računu	7.104,9	7.106,8	7.017,6	7.100,0	7.147,1	7.201,8	7.155,6	7.056,6	7.062,9	7.023,2	7.063,8	7.032,9	6.896,9
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	3.671,7	3.659,6	3.597,8	3.630,9	3.636,4	3.640,3	3.628,9	3.606,2	3.560,1	3.565,4	3.591,1	3.568,9	3.574,9
Od toga: Obrtnici	279,8	289,0	291,5	298,1	306,4	304,7	283,7	268,0	261,0	261,2	259,4	256,5	262,0
2. Potrošački krediti	19,8	18,9	18,1	25,1	26,8	24,5	19,8	27,0	18,8	22,8	23,2	25,7	24,6
2.1. Kratkoročno	1,3	1,3	1,5	1,2	1,8	1,5	1,8	1,4	0,9	1,4	1,2	1,1	1,3
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	1,3	1,3	1,5	1,2	1,8	1,5	1,8	1,4	0,9	1,4	1,2	1,1	1,3
2.2. Dugoročno	18,5	17,6	16,6	23,9	24,9	23,0	18,1	25,6	17,9	21,4	22,0	24,6	23,2
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	6,0	5,1	2,8	4,6	3,9	3,9	3,8	5,2	3,6	4,1	4,2	4,8	5,4
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	12,5	12,5	13,8	19,3	21,0	19,0	14,3	20,4	14,3	17,3	17,8	19,8	17,8

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
3. Stambeni krediti	61,4	46,6	61,1	65,8	92,4	125,7	160,9	192,5	140,2	185,6	201,3	203,7	220,9
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	51,4	41,6	49,9	56,1	74,4	98,9	129,2	148,5	93,8	128,4	132,6	134,1	128,4
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	0,1	0,3	–	0,4	0,0	–	0,3	1,6	1,8	1,4	8,6	4,3	13,3
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	1,1	0,2	0,5	0,9	3,4	8,7	6,0	15,7	16,4	25,4	18,2	30,2	30,4
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	8,8	4,6	10,7	8,4	14,6	18,1	25,4	26,9	28,2	30,5	41,9	35,1	48,8
4. Za ostale namjene	703,3	529,6	616,7	922,4	922,4	871,7	728,6	774,5	614,8	920,9	897,1	884,9	944,6
4.1. Kratkoročno	103,0	62,0	77,7	89,0	83,3	60,6	70,6	90,1	43,6	106,0	65,6	72,3	75,1
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	103,0	61,9	77,7	89,0	83,3	60,6	70,6	90,1	43,6	106,0	65,6	72,3	75,1
4.2. Dugoročno	600,3	467,6	539,1	833,5	839,1	811,1	658,0	684,4	571,3	814,9	831,5	812,5	869,5
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	285,7	194,4	220,9	272,6	245,9	246,2	210,5	246,2	191,6	225,0	226,3	234,5	269,4
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	314,6	273,2	318,2	560,8	593,2	565,0	447,5	438,2	379,6	589,9	605,2	578,0	600,1
Od toga: Obrtnici	61,1	40,3	53,6	85,2	76,0	46,1	46,3	43,1	28,4	60,0	48,3	76,7	68,6

Tablice skupine G2 • U tablicama se iskazuju vagani mješevni prosjeci kamatnih stopa te sume iznosa novih kreditnih poslova kreditnih institucija sa kućanstvima u izvještajnom mjesecu, posebno za kunske kredite bez valutne klauzule, za kunske kredite s valutnom klauzulom i za devizne kredite. U tablicama od G2a do G2c navodi se daljnja podjela na kredite kućanstvima prema instrumentima, prema izvornom dospijeću, prema razdoblju početnog fiksiranja kamatne stope i prema valuti indeksacije (uz euro i uz švicarski franak) odnosno prema valutama (euro i švicarski franak), ovisno o prezentacijskom formatu u pojedinoj tablici.

Na pojedinim mjestima u tablicama, u sklopu kredita kućanstvima, kao stavke "od toga" iskazuju se krediti dani obrtnicima.

Načelno, osnova za izračunavanje vagonalih prosjeka kod kredita jesu iznosi kredita odobreni tijekom izvještajnog mjeseca (novi poslovi), dok su kod revolving kredita, prekoračenja po transakcijskim računima i kredita kod kreditnih kartica osnova za izračunavanje vagonalih prosjeka knjigovodstvena stanja na kraju izvještajnog mjeseca. Obuhvaćeni su samo krediti razvrstani u rizičnu skupinu A.

Novi poslovi jesu novoodobreni krediti u izvještajnom mjesecu, a definiraju se kao svaki novi ugovor između klijenta i izvještajne institucije. To znači da obuhvaćaju sve finansijske ugovore koji prvi put utvrđuju kamatne stope na kredite i sve novodefinirane uvjete postojećih ugovora. Kod pregovaranja o novim uvjetima već postojećih ugovora bitno je aktivno sudjelovanje klijenta u pregovorima, dok se sve automatske promjene uvjeta ugovora od strane izvještajne institucije ne smatraju novim poslovima.

Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope razdoblje je koje je definirano kao unaprijed određeno razdoblje na početku ugovora tijekom kojeg se vrijednost kamatne stope ne može promijeniti.

Kratkoročni krediti jesu krediti s izvornim dospijećem do

i uključujući jednu godinu, a dugoročni krediti jesu krediti s izvornim dospijećem duljim od jedne godine.

Revolving krediti uključuju kredite koji zadovoljavaju sljedeće uvjete: ne postoji obveza redovite otplate kredita, klijent se može koristiti sredstvima ili ih povući do ugovorenog limita bez prethodne obavijesti izvještajnoj instituciji, iznos raspoloživoga kredita može se povećavati ili smanjivati ovisno o povlačenju i otplati sredstava, kreditom se može koristiti u više navrata. Ova stavka ne uključuje revolving krediti odobrene preko kreditnih kartica i prekoračenja po transakcijskim računima.

Prekoračenja po transakcijskim računima odnose se na potraživanja s osnove iskorištenih prekoračenja po transakcijskim računima protustranaka.

Osim navedenih, u tablici su posebno iskazani i krediti po kreditnim karticama s naplatom kamata, koji uključuju i kredite po kreditnim karticama uz jamstvo kartičarske kuće.

Potraživanja s osnove kartica s odgodom plaćanja nisu iskazana kao zasebna stavka, već se prikazuju unutar stavke Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama.

Kartica s odgodom plaćanja jest kartica kod koje je komitent dužan, bez plaćanja kamata, podmiriti svoje obveze nakon što o tome dobije obavijest od izvještajne institucije, obično jedanput na mjesec. Potrošački krediti jesu krediti odobreni kućanstvima u osobne svrhe za kupnju robe i usluga.

Stambeni krediti uključuju sve hipotekarne i druge kredite odobrene: za kupnju, izgradnju i dovršenje stana, za kupnju, izgradnju i dovršenje objekata u kojima nema više od četiri stana ili za adaptaciju stana, stambenih objekata ili stambenih zgrada (neovisno o tome jesu li odobreni dužniku pojedincu ili zajednički svim stanašima stambene zgrade). Kreditiranje za kupnju stambenog prostora obuhvaća kredite osigurane stambenom imovinom koji se koriste za kupnju stambenog prostora i, kad ih je moguće identificirati, druge kredite za kupnju stambenog

Tablica G2b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite kućanstvima s valutnom klauzulom (novi poslovi)

vagani mjesечni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	7,48	7,42	8,02	7,36	7,27	7,35	7,37	7,15	7,14	7,13	7,35	7,11	7,12
Od toga: Revolving krediti	7,48	7,42	8,02	7,36	7,27	7,35	7,29	7,06	7,06	7,05	7,29	7,03	7,05
Od toga: Prekoračenja po transakcijskom računu	—	—	—	—	—	—	9,66	9,71	9,32	9,31	9,31	9,30	9,31
Od toga: uz euro	—	—	—	—	—	—	9,66	9,71	9,32	9,31	9,31	9,30	9,31
Kratkoročno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dugoročno	—	—	—	—	—	—	9,66	9,71	9,32	9,31	9,31	9,30	9,31
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Od toga: uz euro	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kratkoročno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dugoročno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Od toga: Obrtnici	7,38	7,42	8,03	7,36	7,27	7,35	7,38	7,15	7,14	7,12	7,35	7,10	7,12
2. Potrošački krediti	7,90	7,50	7,50	7,42	7,97	7,29	8,53	8,23	7,01	6,92	6,80	7,61	7,38
2.1. Kratkoročno	10,29	6,63	6,47	6,51	9,04	10,29	9,07	10,29	6,38	8,67	6,56	7,62	7,73
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	10,29	6,63	6,47	6,51	9,04	10,29	9,07	10,29	6,38	8,67	6,56	7,62	7,73
2.2. Dugoročno	7,80	7,62	7,57	7,42	7,96	7,09	8,52	8,16	7,01	6,91	6,80	7,61	7,06
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	7,25	6,86	7,84	7,05	7,46	6,71	6,65	7,55	6,65	6,42	5,49	7,51	6,62
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	8,25	9,10	7,29	8,71	9,04	9,53	8,94	9,95	10,06	9,19	8,37	8,62	7,32
Od toga: uz euro	7,90	7,50	7,50	7,42	7,97	7,29	8,53	8,23	7,01	6,92	6,80	7,61	7,38
Kratkoročno	10,29	6,63	6,47	6,51	9,04	10,29	9,07	10,29	6,38	8,67	6,56	7,62	7,73
Dugoročno	7,80	7,62	7,57	7,42	7,96	7,09	8,52	8,16	7,01	6,91	6,80	7,61	7,06
Od toga: uz švicarski franak	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kratkoročno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dugoročno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Stambeni krediti	5,13	5,31	5,08	5,01	5,02	4,97	4,97	5,14	4,92	4,88	4,82	5,11	5,63
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	5,27	5,37	5,15	5,04	5,09	5,04	5,05	5,23	5,02	4,92	4,90	5,17	5,66
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	5,16	5,19	5,02	5,15	5,14	4,17	4,13	4,41	4,94	4,84	4,81	4,51	4,16
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	4,74	5,28	4,86	4,59	4,86	4,84	4,75	4,69	5,07	4,44	4,53	4,72	4,40
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	4,80	4,84	4,89	4,79	4,73	4,70	4,75	4,95	4,41	4,81	4,47	5,01	5,15
Od toga: uz euro	5,22	5,34	5,13	5,09	5,08	5,07	5,07	5,24	5,04	5,04	4,91	5,12	5,64
Kratkoročno	5,36	5,18	5,09	4,97	5,11	5,20	4,93	4,87	4,83	4,72	4,95	4,82	4,77
Dugoročno	5,20	5,36	5,14	5,11	5,08	5,06	5,09	5,27	5,07	5,07	4,91	5,16	5,64
Od toga: uz švicarski franak	3,60	3,24	3,27	2,93	3,38	3,28	2,90	3,24	2,94	2,17	3,21	4,06	2,12
Kratkoročno	—	—	—	—	0,75	—	—	—	—	—	—	3,00	—
Dugoročno	3,60	3,24	3,27	2,93	3,49	3,28	2,90	3,24	2,94	2,17	3,21	4,06	2,12
4. Za ostale namjene	7,53	7,87	7,70	7,64	7,69	7,86	7,53	7,32	7,79	7,68	7,66	7,45	6,99
4.1. Kratkoročno	6,44	6,68	5,89	6,51	6,25	6,82	6,23	5,03	6,81	6,29	6,31	6,68	5,29
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	6,44	6,68	5,89	6,51	6,25	6,82	6,23	5,03	6,81	6,28	6,31	6,68	5,29
4.2. Dugoročno	7,65	7,96	7,87	7,71	7,79	7,92	7,62	7,53	7,85	7,80	7,78	7,52	7,21
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	7,94	8,13	8,13	8,04	8,11	8,15	8,00	7,60	8,04	8,07	8,03	7,62	7,30
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	7,12	7,55	7,35	7,07	7,19	7,42	6,88	7,35	7,40	7,24	7,22	7,33	7,07
Od toga: uz euro	7,54	7,90	7,70	7,65	7,70	7,87	7,56	7,34	7,80	7,69	7,71	7,48	7,01
Kratkoročno	6,45	6,81	5,89	6,51	6,18	6,82	6,28	5,05	6,81	6,23	6,52	6,68	5,31
Dugoročno	7,67	7,97	7,87	7,72	7,80	7,93	7,64	7,55	7,85	7,81	7,80	7,55	7,23
Od toga: Obrtnici	5,98	6,64	6,25	6,02	6,53	6,43	5,69	5,38	6,27	6,42	6,55	5,91	5,77

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Iznosi													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	25,6	25,8	27,2	25,0	23,3	21,1	24,6	23,6	21,0	21,9	22,3	20,5	20,4
Od toga: Revolving krediti	25,6	25,8	27,2	25,0	23,3	21,1	23,8	22,8	20,3	21,1	21,6	19,8	19,7
Od toga: Prekoračenja po transakcijskom računu	-	-	-	-	-	-	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
Od toga: uz euro	-	-	-	-	-	-	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	-	-	-	-	-	-	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: uz euro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Obrtnici	24,9	25,3	26,8	24,4	22,9	20,6	24,0	23,0	20,4	21,2	21,6	19,9	19,9
2. Potrošački krediti	0,6	0,9	1,4	1,6	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	4,7	1,8
2.1. Kratkoročno	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	0,9
2.2. Dugoročno	0,6	0,7	1,4	1,6	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	3,3	1,0
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	0,3	0,5	0,7	1,3	0,5	0,6	0,1	0,5	0,5	0,5	0,4	3,0	0,4
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	0,3	0,3	0,7	0,4	0,3	0,1	0,5	0,2	0,1	0,1	0,3	0,3	0,6
Od toga: uz euro	0,6	0,9	1,4	1,6	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	4,7	1,8
Kratkoročno	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	0,9
Dugoročno	0,6	0,7	1,4	1,6	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	3,3	1,0
Od toga: uz švicarski frank	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Stambeni krediti	382,1	441,0	284,2	365,9	326,9	267,5	242,1	324,6	169,5	195,3	194,9	206,3	2.074,5
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	257,3	371,6	198,7	286,3	248,6	208,2	182,2	256,2	132,2	150,1	148,8	163,1	2.007,5
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	24,5	18,5	27,9	25,2	6,4	1,4	1,1	11,5	7,7	12,6	10,1	7,1	5,7
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	16,6	10,3	6,6	11,1	19,7	20,6	21,1	15,1	3,0	6,6	7,2	6,2	5,6
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	83,6	40,7	51,0	43,3	52,3	37,3	37,8	41,8	26,5	26,0	28,9	30,0	55,7
Od toga: uz euro	362,5	435,3	277,1	350,1	315,1	252,3	230,0	308,2	159,5	184,5	183,9	203,2	2.072,5
Kratkoročno	32,1	43,8	29,6	32,0	33,6	23,4	21,0	26,0	15,7	14,5	15,8	19,7	14,9
Dugoročno	330,4	391,6	247,5	318,1	281,5	228,9	209,1	282,3	143,8	170,0	168,1	183,5	2.057,6
Od toga: uz švicarski frank	18,6	5,7	7,1	14,0	11,8	15,2	10,7	15,5	9,7	10,7	10,1	3,1	2,0
Kratkoročno	-	-	-	-	0,5	-	-	-	-	-	-	0,0	-
Dugoročno	18,6	5,7	7,1	14,0	11,3	15,2	10,7	15,5	9,7	10,7	10,1	3,1	2,0
4. Za ostale namjene	698,9	526,8	549,0	707,6	649,1	522,5	533,6	625,1	445,7	539,2	529,8	439,2	479,7
4.1. Kratkoročno	71,0	33,6	47,6	39,4	40,5	28,5	33,6	52,0	23,9	42,2	42,7	35,8	55,2
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	71,0	33,6	47,6	39,4	40,5	28,5	33,6	52,0	23,9	42,1	42,7	35,8	55,2
4.2. Dugoročno	627,9	493,2	501,4	668,2	608,6	494,0	500,0	573,2	421,8	497,0	487,1	403,4	424,4
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	406,9	344,6	331,9	440,8	395,5	339,7	330,8	412,6	293,9	335,6	335,0	263,7	267,4
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	221,1	148,6	169,5	227,4	213,1	154,3	169,2	160,6	127,8	161,4	152,1	139,8	157,0
Od toga: uz euro	693,6	522,6	547,9	705,5	644,9	520,5	529,7	616,0	445,0	534,0	520,4	436,4	477,5
Kratkoročno	70,3	31,8	47,6	39,4	37,8	28,5	32,3	51,3	23,9	40,3	36,4	35,8	54,8
Dugoročno	623,3	490,8	500,3	666,1	607,1	492,0	497,4	564,7	421,1	493,7	484,0	400,6	422,7
Od toga: Obrtnici	90,5	44,7	53,8	96,1	71,4	50,1	87,8	70,0	40,5	37,6	45,7	51,2	115,1

Tablica G2c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne kredite kućanstvima (novi poslovi)

vagani mjesечni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	0,49	0,37	0,51	0,40	0,42	0,53	0,50	0,45	0,43	0,40	0,38	0,43	0,30
Od toga: Revolving krediti	7,47	7,47	7,47	7,47	7,40	9,76	9,75	7,37	7,37	7,37	8,19	8,32	7,44
Od toga: Prekoračenja po transakcijskom računu	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	11,84	8,04	8,04	8,04	8,03	8,03
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Od toga: Obrtnici	5,14	5,25	5,22	4,98	4,87	6,65	6,55	4,96	5,11	4,84	5,08	5,70	4,94
2. Potrošački krediti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.1. Kratkoročno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.2. Dugoročno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Stambeni krediti	—	—	—	—	—	—	—	5,50	—	—	—	—	—
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	—	—	—	—	—	—	—	5,50	—	—	—	—	—
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Za ostale namjene	5,42	6,80	6,38	6,22	6,03	6,36	6,59	6,39	6,17	8,62	3,43	5,94	4,82
4.1. Kratkoročno	6,27	6,54	6,38	6,26	6,23	6,24	6,44	6,38	6,17	—	7,00	5,83	7,65
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	6,27	6,54	6,38	6,26	6,23	6,24	6,44	6,38	6,17	—	7,00	5,83	7,65
4.2. Dugoročno	5,24	6,90	6,38	5,92	4,50	7,98	7,48	6,41	—	8,62	3,02	6,29	4,70
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	5,24	6,90	5,99	6,03	4,50	7,25	7,48	6,41	—	8,62	2,90	6,61	4,75
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	—	—	9,38	5,02	—	9,38	—	7,87	—	—	8,30	5,37	4,07
Od toga: Obrtnici	5,81	6,80	6,74	6,03	5,00	6,94	9,15	6,61	—	8,62	3,43	5,15	4,82
Iznosi													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	36,1	41,7	30,0	37,7	35,2	35,3	37,4	33,3	32,0	34,4	39,3	34,5	35,5
Od toga: Revolving krediti	1,6	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,5	1,5	1,1
Od toga: Prekoračenja po transakcijskom računu	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	1,6	1,5	1,5	1,8	1,7	1,6	1,5	1,5	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5
Od toga: Obrtnici	2,3	2,2	2,2	2,3	2,4	2,3	2,3	2,3	2,2	2,4	2,5	2,2	1,6
2. Potrošački krediti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.1. Kratkoročno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.2. Dugoročno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	2014. XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	2015. XII.
3. Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	0,1	-	-	-	-	-	-
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	-	-	-	-	-	-	0,1	-	-	-	-	-	-
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Za ostale namjene	21,5	1,1	7,4	37,7	19,3	9,0	5,4	26,2	12,1	0,8	1,5	4,3	21,2
4.1. Kratkoročno	3,9	0,3	5,6	33,3	17,0	8,4	4,6	16,8	12,1	-	0,2	3,4	0,9
4.1.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	3,9	0,3	5,6	33,3	17,0	8,4	4,6	16,8	12,1	-	0,2	3,4	0,9
4.2. Dugoročno	17,6	0,8	1,7	4,5	2,2	0,6	0,8	9,4	-	0,8	1,3	1,0	20,3
4.2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 1 godine	17,6	0,8	1,5	4,0	2,2	0,4	0,8	9,3	-	0,8	1,3	0,7	18,8
4.2.2. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 1 godine	-	-	0,2	0,5	-	0,2	-	0,1	-	-	0,0	0,3	1,5
Od toga: Obrtnici	2,3	1,1	2,0	4,9	2,5	2,2	0,3	13,3	-	0,8	1,5	2,1	21,2

prostora na osobnoj osnovi ili osigurane drugim tipom imovine.

Krediti za ostale namjene obuhvaćaju sljedeće vrste kredita: prekonoćne kredite, kredite za izvršena plaćanja s osnove garancija i drugih jamstava, obratne repo kredite, udjele u sindiciranim kreditima, finansijski najam, kredite za obrazovanje,

hipotekarne kredite, kredite za automobile, maržne kredite, lombardne kredite, kredite za obrtna sredstva, kredite za građevinarstvo, kredite za poljoprivredu, kredite za turizam, kredite za investicije, kredite za financiranje izvoza, gotovinske nenačinljive kredite, faktoring te ostale kredite.

Tablica G3a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite nefinansijskim društvima bez valutne klauzule (novi poslovi)
 vagani mjesecni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	6,96	6,81	6,89	7,04	6,86	6,94	7,02	6,58	6,50	6,52	6,81	6,67	6,60
Od toga: Revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	6,93	6,76	6,82	6,99	6,84	6,98	7,06	6,67	6,55	6,52	6,80	6,63	6,56
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	10,82	10,73	10,89	10,64	10,68	10,49	10,72	10,43	10,27	10,31	10,38	10,41	10,28
2. Krediti do 2 milijuna kuna	6,27	6,28	6,31	6,31	6,22	6,26	6,01	5,71	5,24	6,11	5,58	5,63	5,67
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	6,29	6,26	6,41	6,36	6,40	6,39	6,10	5,93	5,16	6,17	5,70	5,71	5,76
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	6,25	6,35	5,64	5,44	5,51	5,44	5,67	5,05	5,38	5,73	5,24	5,50	5,63
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	6,97	7,61	7,42	7,81	7,03	5,89	6,48	6,66	6,54	6,72	6,22	5,54	5,54
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	5,55	4,07	5,76	5,02	4,82	5,97	4,62	5,76	4,33	5,51	4,50	4,63	4,78
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	2,00	6,02	5,89	4,07	2,27	4,93	5,16	2,88	4,31	4,37	4,19	4,46	4,96
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	6,00	6,03	–	5,64	3,28	0,00	–	–	–	5,64	4,07	4,07	4,07
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	3,96	3,82	3,74	4,12	3,52	4,22	4,11	3,58	3,06	3,80	3,51	4,01	3,90
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	3,78	3,67	3,40	3,87	3,43	4,15	3,93	3,26	2,74	3,66	3,35	3,76	3,51
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	5,89	5,40	5,66	5,47	4,40	4,01	5,80	5,91	4,63	4,90	4,61	5,25	5,30
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	–	4,50	–	7,03	4,23	6,36	5,00	4,94	4,82	4,96	4,55	3,97	5,96
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	4,90	–	–	–	–	–	–	–	4,06	5,54	5,67	4,59	4,26
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	4,55	6,17	6,14	4,86	3,74	–	4,00	4,88	–	3,64	4,45	4,73	3,81
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	–	–	–	–	–	–	4,07	–	–	–	–	4,07	3,90
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	4,12	3,19	2,38	3,20	2,85	3,72	3,88	4,30	3,94	4,29	3,33	2,81	3,84
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	3,99	3,14	2,13	3,17	2,77	3,59	3,62	4,14	3,94	4,33	3,18	2,77	3,40
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	4,87	6,07	4,08	3,87	6,36	4,94	5,10	5,70	3,90	3,61	6,35	3,71	5,24
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	–	–	4,06	3,86	5,54	6,04	4,80	4,24	–	4,32	6,17	4,00	3,87
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	–	–	–	–	–	4,14	–	4,07	–	4,07	4,30	–	4,40
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	10,47	–	–	3,00	–	–	3,36	4,59	4,05	–	2,78	–	5,49
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	–	–	–	–	–	–	4,06	–	–	–	–	–	–
Iznosi													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	2.043,2	2.291,7	2.390,4	2.280,9	2.419,4	2.385,4	2.291,8	2.198,5	2.100,9	2.126,8	2.065,2	2.189,1	2.064,8
Od toga: Revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	1.944,3	2.201,2	2.299,5	2.179,9	2.318,1	2.264,3	2.172,6	2.061,3	1.987,9	2.022,6	1.966,1	2.098,4	1.975,6
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	60,9	58,7	59,5	62,2	61,0	63,6	62,6	60,9	54,9	59,0	60,2	60,1	58,1
2. Krediti do 2 milijuna kuna	414,0	279,8	283,4	395,2	365,3	315,3	347,4	506,6	394,1	334,2	447,8	436,6	484,2
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	348,9	229,0	219,6	322,7	303,7	269,5	271,2	363,1	266,1	272,6	346,1	335,9	316,4
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	58,0	41,2	48,9	41,8	33,5	34,8	64,2	132,5	115,8	43,5	60,0	59,0	114,4
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	3,4	4,3	11,8	21,3	14,0	7,6	7,9	8,7	7,5	11,6	15,8	27,1	28,2
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	1,6	0,6	2,4	8,6	3,5	1,3	3,0	1,0	3,4	2,8	14,8	7,3	14,6
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	1,4	2,7	0,7	0,8	6,1	2,0	1,1	1,3	1,4	3,3	9,5	5,8	7,6
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	0,8	2,0	–	0,0	4,5	0,1	–	–	–	0,5	1,5	1,6	3,0
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	663,2	318,9	363,5	426,4	442,2	348,4	391,5	589,0	599,9	458,3	513,6	497,9	686,0

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	593,5	289,8	308,3	365,9	400,1	320,9	344,8	508,6	499,5	402,5	451,8	389,4	491,6
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	46,0	20,6	52,3	42,6	33,4	16,0	35,9	56,9	83,4	41,4	40,7	55,5	120,6
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	-	5,5	-	8,4	5,0	11,5	2,7	12,2	14,0	5,0	8,0	6,0	9,4
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	5,8	-	-	-	-	-	-	-	3,1	3,3	6,3	9,0	19,2
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	17,9	3,0	2,9	9,5	3,8	-	5,7	11,2	-	6,0	6,8	35,7	22,9
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	-	-	-	-	2,4	-	-	-	-	2,3	22,3
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	1.693,9	1.543,3	2.066,9	1.969,5	1.639,6	1.948,2	2.112,4	2.303,6	1.326,5	1.584,1	1.274,8	1.103,3	2.007,0
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	1.514,1	1.520,3	1.803,4	1.835,4	1.597,8	1.797,4	1.650,4	2.019,8	1.265,5	1.449,2	1.164,2	1.062,7	1.468,4
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	170,9	23,0	229,5	31,0	27,5	18,0	357,8	236,5	53,0	85,5	49,0	24,6	407,4
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	-	-	34,0	70,6	14,3	82,8	38,6	24,9	-	17,4	10,0	16,0	59,3
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	-	-	-	-	-	50,0	-	15,0	-	32,0	21,6	-	43,0
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	8,9	-	-	32,5	-	-	56,0	7,5	8,0	-	30,0	-	29,0
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	-	-	-	-	9,6	-	-	-	-	-	-

Tablice skupine G3 • U tablicama se iskazuju vagani mješevi prosjeci kamatnih stopa te sume iznosa novih kreditnih poslova kreditnih institucija s nefinancijskim društвima u izvještajnom mjesecu, posebno za kunske kredite bez valutne klauzule, za kunske kredite s valutnom klauzulom i za devizne kredite. U tablicama od G3a do G3c navodi se podjela kredita nefinancijskim društвima na revolving kredite, prekoračenja po transakcijskom računu, potraživanja i kredite po kreditnim karticama te podjela prema visini odobrenih kredita: krediti do 2 milijuna kuna, krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna i krediti veći od 7,5 milijuna kuna.

Taj iznos odnosi se na jednu kreditnu transakciju, a ne na

cjelokupno poslovanje između nefinancijskih društava i izvještajnih jedinica. Razlog tome jest odvajanje kredita velikim i malim poduzećima. Bez te podjele krediti velikim poduzećima dominirali bi ponderiranom prosječnom kamatnom stopom. Daljnja podjela odnosi se na izvorno dospijeće i valutu (euro i švicarski franak), odnosno valutu indeksacije (uz euro i švicarski franak) ovisno o prezentacijskom formatu u pojedinoj tablici. Vrste kredita, osnova za izračunavanje vaganih prosjeka, definicija novih poslova te razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope objašnjeni su u sklopu metodoloških pojašnjenja koja se odnose na tablice skupine G2.

Tablica G3b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite nefinansijskim društvima s valutnom klauzulom (novi poslovi)
vagani mjesecni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2014. XII.*	2015.												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	
Kamatne stope														
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	6,57	6,45	6,72	6,60	6,40	6,35	6,08	5,97	5,92	5,89	5,98	5,94	5,87	
Od toga: Revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	6,57	6,45	6,72	6,60	6,40	6,35	6,08	5,97	5,92	5,89	5,98	5,94	5,87	
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2. Krediti do 2 milijuna kuna	6,22	6,66	6,59	6,34	6,40	6,49	6,53	6,33	6,32	6,15	6,15	6,44	5,93	
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	6,27	6,80	6,81	6,69	6,59	6,63	6,67	6,40	6,40	6,41	6,26	6,55	6,10	
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	5,36	5,59	5,32	3,75	4,04	4,66	5,47	5,61	5,99	4,47	4,92	5,60	5,09	
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	4,61	7,13	4,87	2,74	4,80	5,86	5,01	5,59	5,73	6,73	5,92	6,13	5,40	
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	5,61	5,97	4,57	2,98	4,51	5,20	5,93	6,69	5,65	3,78	6,33	4,79	4,68	
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	6,02	4,40	5,92	5,66	4,93	5,80	5,14	1,80	4,51	4,21	5,53	5,78	5,35	
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	6,10	-	2,76	3,00	5,26	6,17	3,58	6,05	5,07	6,95	6,51	
Od toga: uz euro	6,22	6,63	6,59	6,32	6,40	6,46	6,55	6,30	6,38	6,15	6,15	6,44	5,93	
Kratkoročno	6,62	6,73	6,50	6,27	6,79	6,60	6,65	6,44	6,63	6,22	6,39	6,49	5,81	
Dugoročno	5,93	6,55	6,69	6,38	6,13	6,37	6,47	6,19	6,21	6,10	6,01	6,39	6,03	
Od toga: uz švicarski franak	-	-	-	7,42	-	9,30	3,75	9,93	-	-	-	6,96	7,00	
Kratkoročno	-	-	-	-	-	7,00	-	-	-	-	-	-	7,00	
Dugoročno	-	-	-	7,42	-	9,42	3,75	9,93	-	-	-	6,96	-	
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	6,06	6,17	6,08	6,11	6,42	5,90	5,72	5,90	5,70	5,74	6,23	5,72	5,48	
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	6,32	6,15	6,21	6,12	6,41	6,00	5,94	5,91	5,85	5,78	6,45	5,96	5,93	
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	5,29	8,60	5,68	6,43	6,97	4,62	5,30	5,59	2,74	4,83	4,74	4,79	4,62	
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	1,71	-	6,18	-	-	4,90	-	6,32	-	-	-	6,39	3,50	
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	-	-	5,01	-	-	4,90	-	6,85	-	4,00	5,50	4,63	3,83	
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	3,65	3,00	3,03	5,65	-	5,94	4,49	5,30	5,29	10,27	5,26	4,59	3,75	
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	2,50	6,17	-	-	-	2,96	1,52	2,45	4,06	3,04	1,08	6,19	5,98	
Od toga: uz euro	6,06	6,17	6,10	6,11	6,42	5,92	5,72	5,90	5,69	5,74	6,23	5,72	5,46	
Kratkoročno	5,99	6,44	6,37	6,18	6,56	6,20	5,86	6,24	5,51	5,87	6,35	5,58	5,46	
Dugoročno	6,09	5,90	5,88	6,08	6,31	5,74	5,65	5,75	5,83	5,68	6,05	5,86	5,47	
Od toga: uz švicarski franak	-	-	-	-	-	-	-	-	6,29	-	-	-	-	
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dugoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	6,29	-	-	-	-	
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	5,87	5,41	5,40	5,23	5,61	5,19	5,34	4,85	5,58	4,73	4,77	4,78	5,82	
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	6,04	5,39	5,43	5,29	5,61	5,19	5,34	4,91	5,41	5,05	4,87	4,84	6,43	
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	5,11	-	-	-	-	-	-	7,34	5,09	6,08	4,06	5,03	-	4,29
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	4,25	-	3,58	-	-	-	-	3,95	5,38	-	-	4,60	-	3,19
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,55	4,80	3,57	3,69	
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	4,32	5,60	-	4,94	-	-	-	-	-	-	2,02	5,48	3,77	
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	2,94	-	-	3,49	5,64	-	-	4,28	-	0,92	-	-	3,00	
Od toga: uz euro	5,87	5,41	5,40	5,23	5,69	5,20	5,34	4,85	5,58	4,73	4,77	4,78	5,82	
Kratkoročno	6,02	5,93	5,98	5,61	5,24	5,58	6,23	5,43	6,63	4,64	4,61	5,38	6,42	
Dugoročno	5,77	5,10	5,18	4,99	5,95	5,03	4,98	4,62	5,27	4,78	4,91	4,67	5,51	
Od toga: uz švicarski franak	-	-	-	-	3,56	3,56	-	-	-	4,59	-	-	-	
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dugoročno	-	-	-	-	3,56	3,56	-	-	-	4,59	-	-	-	

	2014. XII.*	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Iznosi													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	450,9	448,5	409,7	414,2	429,7	410,6	446,9	442,7	428,9	454,6	469,5	476,7	444,4
Od toga: Revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	450,9	448,5	409,7	414,2	429,7	410,6	446,9	442,7	428,9	454,6	469,5	476,7	444,4
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti do 2 milijuna kuna	282,4	172,2	205,7	293,7	247,1	213,0	220,2	229,8	140,3	203,9	205,5	194,2	213,0
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	268,0	149,4	178,1	261,2	224,1	192,7	194,6	200,5	123,9	169,7	174,6	168,1	173,4
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	11,1	19,0	18,9	14,0	7,3	6,9	12,7	17,7	11,6	11,6	8,8	13,0	19,9
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	1,5	2,1	4,7	4,0	3,9	2,1	2,1	1,4	1,9	7,1	11,9	7,6	10,5
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	0,9	1,2	3,6	11,3	3,5	3,7	5,7	6,4	0,8	5,7	3,7	2,1	4,2
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	0,9	0,4	0,3	3,1	8,1	6,4	2,3	0,5	1,2	8,0	4,5	2,6	3,4
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	-	-	0,1	-	0,2	1,3	3,0	3,2	0,8	1,8	2,0	0,9	1,7
Od toga: uz euro	282,3	170,7	205,0	289,3	247,0	210,4	217,7	226,6	137,8	202,7	205,5	193,1	212,9
Kratkoročno	118,9	78,5	105,7	141,0	98,7	83,6	98,2	97,1	54,2	83,1	78,2	94,1	94,2
Dugoročno	163,4	92,2	99,3	148,3	148,3	126,8	119,6	129,5	83,6	119,5	127,4	99,0	118,7
Od toga: uz švicarski franak	-	-	-	4,3	-	2,2	1,2	1,9	-	-	-	0,8	0,1
Kratkoročno	-	-	-	-	-	0,1	-	-	-	-	-	-	0,1
Dugoročno	-	-	-	4,3	-	2,1	1,2	1,9	-	-	-	0,8	-
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	444,7	228,7	247,3	311,3	325,2	190,7	301,9	310,3	177,0	223,8	225,0	230,8	256,4
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	399,9	211,5	219,6	295,5	315,2	170,7	267,0	260,8	160,9	195,6	197,5	163,9	186,5
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	10,9	9,0	4,0	6,7	10,0	5,6	5,5	10,3	6,1	17,5	15,1	26,1	38,6
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	6,7	-	11,3	-	-	3,0	-	11,6	-	-	-	14,1	3,1
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	-	-	5,2	-	-	3,0	-	12,2	-	2,8	5,6	11,6	13,4
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	26,3	5,2	7,2	9,1	-	6,9	22,3	13,0	8,9	4,9	4,2	11,9	14,2
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	1,0	2,9	-	-	-	1,4	7,1	2,5	1,2	3,0	2,6	3,2	0,7
Od toga: uz euro	444,7	228,7	242,1	311,3	325,2	187,6	301,9	305,5	173,9	223,8	225,0	230,8	247,5
Kratkoročno	137,3	114,6	109,0	112,9	144,7	73,2	104,7	91,7	73,8	77,3	134,9	116,0	128,8
Dugoročno	307,5	114,1	133,1	198,4	180,4	114,4	197,2	213,8	100,1	146,5	90,2	114,8	118,7
Od toga: uz švicarski franak	-	-	-	-	-	-	-	-	3,1	-	-	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	3,1	-	-	-	-
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	2.054,6	866,8	675,9	740,9	1.031,6	873,4	564,7	771,4	490,9	890,1	596,4	866,5	1.276,8
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	1.833,2	785,0	664,0	681,8	912,3	873,4	543,8	591,4	366,3	763,6	503,0	789,7	967,9
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	115,0	-	-	-	-	-	9,5	28,0	124,6	56,3	32,6	-	148,9
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	19,2	-	11,9	-	-	-	11,3	34,9	-	-	30,5	-	43,2
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15,9	11,4	51,7	46,1
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	48,0	81,8	-	39,0	-	-	-	-	-	-	18,9	25,2	59,3
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	39,2	-	-	20,1	119,2	-	-	117,1	-	54,4	-	-	11,5
Od toga: uz euro	2.054,6	866,8	675,9	740,9	995,1	865,0	564,7	771,4	490,9	877,3	596,4	866,5	1.276,8
Kratkoročno	814,2	326,4	182,5	285,3	372,0	273,2	164,1	219,1	111,9	309,4	286,3	139,5	429,1
Dugoročno	1.240,4	540,4	493,3	455,6	623,1	591,8	400,6	552,2	379,0	568,0	310,1	727,0	847,7
Od toga: uz švicarski franak	-	-	-	-	36,5	8,4	-	-	-	12,8	-	-	-
Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročno	-	-	-	-	36,5	8,4	-	-	-	12,8	-	-	-

Tablica G3c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne kredite nefinansijskim društvima (novi poslovi)

vagani mjesecni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	5,74	5,73	5,77	5,60	5,44	5,44	5,35	5,89	5,44	5,38	5,21	5,21	5,27
Od toga: Revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	5,93	5,94	5,93	5,79	5,59	5,59	5,48	6,04	5,58	5,57	5,42	5,38	5,42
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Krediti do 2 milijuna kuna	5,82	5,40	4,35	5,19	5,67	5,68	5,51	5,50	5,89	5,78	5,16	5,68	5,60
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	5,84	5,41	4,28	5,15	5,71	5,65	5,57	5,56	5,96	5,81	5,19	5,75	5,48
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	5,77	4,48	5,35	4,75	5,18	6,67	—	5,28	5,13	4,46	5,56	5,38	6,21
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	5,87	—	—	9,38	—	4,10	3,92	5,09	—	—	4,97	5,59	5,39
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	4,49	—	—	—	—	7,76	4,65	—	—	4,45	4,21	4,50	6,50
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	—	—	—	4,78	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	—	—	—	—	—	—	3,04	—	—	—	—	—	—
Od toga: u euru	5,84	5,82	5,01	5,32	5,67	5,63	5,51	5,51	5,87	5,78	5,39	5,92	5,84
Kratkoročno	5,83	5,80	4,97	5,09	5,67	5,56	5,58	5,43	5,98	5,88	5,54	5,91	5,91
Dugoročno	5,86	5,96	5,63	5,93	5,68	5,87	5,30	5,81	5,34	4,80	4,27	5,99	5,56
Od toga: u američkom dolaru	4,86	1,61	2,28	2,54	—	6,27	6,25	4,85	6,09	1,77	1,70	1,50	3,12
Kratkoročno	4,54	1,28	2,28	2,54	—	6,58	6,25	4,85	6,09	1,77	1,70	1,50	2,96
Dugoročno	10,24	6,17	—	—	—	4,30	—	—	—	—	—	—	7,23
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	5,67	3,48	4,67	3,57	2,57	3,62	3,00	4,05	4,12	5,28	3,73	3,65	3,74
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	5,67	3,48	4,63	3,57	2,50	3,48	2,69	4,09	3,92	5,35	3,54	3,56	3,60
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	—	—	—	—	—	6,70	4,85	3,15	4,76	3,15	4,71	3,10	4,41
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	—	—	5,01	—	6,70	—	—	—	—	—	—	—	4,61
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	—	—	5,01	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,11
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	—	—	—	—	—	8,30	6,17	—	—	—	4,07	—	—
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Od toga: u euru	6,38	3,95	4,92	3,79	3,09	4,25	3,61	4,94	5,26	5,61	4,71	4,89	4,56
Kratkoročno	5,98	2,70	4,64	3,73	2,66	4,03	2,85	4,69	5,25	5,39	4,87	4,95	4,73
Dugoročno	6,64	6,24	5,88	5,50	6,31	5,89	5,05	6,66	5,29	6,75	4,39	4,80	4,14
Od toga: u američkom dolaru	1,92	0,90	0,20	0,83	0,80	1,10	0,87	1,17	0,53	0,30	0,56	0,63	0,66
Kratkoročno	1,92	0,90	0,20	0,83	0,80	1,10	0,87	0,82	0,53	0,30	0,56	0,63	0,66
Dugoročno	—	—	—	—	—	—	—	5,12	—	—	—	—	—
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	4,39	2,93	1,70	2,96	2,20	2,78	2,67	3,00	2,83	2,92	2,69	2,67	3,49
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	4,39	2,93	1,70	2,88	2,20	2,75	2,41	2,99	2,83	2,92	2,58	2,58	3,46
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	4,05	—	—	5,43	—	—	3,22	—	—	—	5,33	5,43	5,33
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	5,12	—	—	—	—	5,12	—	3,97	—	—	—	—	4,00
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	—	—	—	—	—	—	—	3,20	—	—	—	—	4,00
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Od toga: u euru	4,60	2,70	1,72	3,22	2,29	3,15	2,71	3,10	3,44	3,88	3,12	3,39	4,10
Kratkoročno	4,41	3,18	1,72	2,55	2,03	2,99	2,41	2,00	2,80	1,23	3,08	3,87	3,85
Dugoročno	5,64	2,59	—	5,42	3,31	3,48	3,74	4,26	3,73	5,21	3,26	3,25	4,14
Od toga: u američkom dolaru	3,95	—	1,59	1,89	0,84	1,38	2,51	1,37	0,58	1,69	0,58	0,54	2,17
Kratkoročno	3,31	—	1,59	1,89	0,84	1,38	1,15	1,37	0,58	1,69	0,58	0,54	1,83
Dugoročno	4,91	—	—	—	—	—	4,80	—	—	—	—	—	2,22

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Iznosi													
1. Revolving krediti, prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama	175,5	181,2	190,3	204,5	226,8	239,9	270,7	213,9	189,7	190,1	196,3	194,3	190,6
Od toga: Revolving krediti i prekoračenja po transakcijskom računu	170,0	174,9	185,0	197,8	220,6	233,5	264,7	208,8	185,1	183,6	189,0	188,0	185,4
Od toga: Krediti po kreditnim karticama	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
2. Krediti do 2 milijuna kuna	68,5	40,9	50,3	52,9	42,1	34,3	44,3	44,0	28,0	38,8	40,9	45,2	43,6
2.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	62,4	40,4	46,9	50,7	39,0	32,3	43,1	35,9	25,6	37,9	34,5	37,9	29,9
2.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	2,4	0,5	3,3	0,7	3,1	1,5	—	6,7	2,4	0,4	3,2	4,6	7,9
2.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	2,4	—	—	0,6	—	0,5	0,4	1,3	—	—	0,8	2,1	5,7
2.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	1,3	—	—	—	—	0,1	0,1	—	—	0,5	2,4	0,8	0,2
2.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	—	—	—	1,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	—	—	—	—	—	—	0,7	—	—	—	—	—	—
Od toga: u euru	66,6	36,9	38,1	50,4	42,1	31,5	44,1	43,2	25,8	38,8	38,3	42,8	39,8
Kratkoročno	41,9	32,0	36,1	36,7	35,8	24,8	33,5	34,0	21,2	35,3	33,8	37,3	32,2
Dugoročno	24,6	4,8	2,0	13,8	6,3	6,7	10,6	9,1	4,5	3,5	4,5	5,5	7,7
Od toga: u američkom dolaru	1,9	4,0	12,2	2,5	—	2,8	0,2	0,8	2,2	0,0	2,7	2,4	3,8
Kratkoročno	1,8	3,8	12,2	2,5	—	2,4	0,2	0,8	2,2	0,0	2,7	2,4	3,6
Dugoročno	0,1	0,3	—	—	—	0,4	—	—	—	—	—	—	0,1
3. Krediti od 2 do 7,5 milijuna kuna	104,1	44,6	95,2	262,8	166,4	189,4	137,3	118,3	52,3	140,1	56,3	97,3	155,6
3.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	104,1	44,6	84,8	262,8	163,5	183,1	118,7	113,7	39,6	135,6	43,9	87,5	131,6
3.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	—	—	—	—	—	2,3	16,3	4,5	12,8	4,5	6,4	3,0	11,8
3.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	—	—	5,2	—	2,9	—	—	—	—	—	—	—	6,1
3.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	—	—	5,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,7
3.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	—	—	—	—	—	4,0	2,3	—	—	6,0	—	—	—
3.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Od toga: u euru	87,7	37,6	84,8	243,6	128,7	151,3	106,9	90,6	39,8	131,4	42,9	69,0	116,6
Kratkoročno	35,0	24,3	65,4	235,8	113,6	132,9	70,0	79,4	33,4	109,9	28,5	39,5	83,8
Dugoročno	52,7	13,4	19,4	7,8	15,2	18,4	36,8	11,2	6,3	21,5	14,4	29,5	32,7
Od toga: u američkom dolaru	16,4	7,0	5,2	19,2	37,7	38,1	30,4	27,7	12,6	8,7	13,3	28,3	33,0
Kratkoročno	16,4	7,0	5,2	19,2	37,7	38,1	30,4	25,4	12,6	8,7	13,3	28,3	33,0
Dugoročno	—	—	—	—	—	—	—	2,3	—	—	—	—	—
4. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	777,9	553,9	475,4	729,7	789,8	520,4	856,1	1.785,6	389,2	713,7	527,1	236,2	1.863,4
4.1. Promjenjiva kamatna stopa i razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope do 3 mjeseca	754,9	553,9	475,4	709,0	789,8	512,9	587,3	1.736,8	389,2	713,7	506,5	228,6	1.798,4
4.2. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 mjeseca do 1 godine	15,3	—	—	20,8	—	—	268,8	—	—	—	20,6	7,6	20,7
4.3. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 1 do 3 godine	7,7	—	—	—	—	7,6	—	8,1	—	—	—	—	11,5
4.4. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 3 do 5 godina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.5. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope od 5 do 10 godina	—	—	—	—	—	—	—	40,8	—	—	—	—	32,8
4.6. Razdoblje početnog fiksiranja kamatne stope dulje od 10 godina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Od toga: u euru	499,6	491,6	427,4	586,6	737,8	411,3	654,4	1.535,8	306,3	400,7	437,0	158,0	1.278,8
Kratkoročno	422,2	89,5	427,4	449,7	586,7	270,6	503,8	787,5	94,9	133,9	338,3	36,6	179,4
Dugoročno	77,4	402,1	—	136,9	151,1	140,6	150,5	748,3	211,4	266,8	98,7	121,5	1.099,5
Od toga: u američkom dolaru	195,7	—	48,0	143,2	52,0	109,2	201,7	204,0	82,9	312,9	90,1	60,9	584,6
Kratkoročno	118,0	—	48,0	143,2	52,0	109,2	126,6	204,0	82,9	312,9	90,1	60,9	81,6
Dugoročno	77,7	—	—	—	—	—	75,1	—	—	—	—	—	503,0

Tablica G4: Efektivne kamatne stope kreditnih institucija za odabrane kredite (novi poslovi)

vagani mjesечni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2014. XII.*	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Kućanstva													
1.1. Kunski krediti													
1.1.1. Potrošački krediti	8,95	9,09	8,97	8,89	8,73	8,66	8,40	8,46	8,38	8,36	8,60	8,43	8,46
1.1.2. Stambeni krediti	5,58	5,43	5,47	5,60	5,55	5,59	5,50	5,53	5,58	5,48	5,49	5,50	5,35
1.2. Krediti uz valutnu klauzulu													
1.2.1. Potrošački krediti	8,71	9,04	8,62	8,84	9,45	8,63	9,93	9,47	8,68	7,73	7,87	9,38	8,56
Od toga: uz euro	8,71	9,04	8,62	8,84	9,45	8,63	9,93	9,47	8,68	7,73	7,87	9,38	8,56
Kratkoročno	10,90	8,56	7,97	8,59	33,94	10,89	9,58	10,93	8,39	9,48	6,83	9,52	9,60
Dugoročno	8,61	9,11	8,66	8,84	9,14	8,49	9,93	9,43	8,68	7,72	7,88	9,32	7,59
Od toga: uz švicarski franak	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kratkoročno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dugoročno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.2.2. Stambeni krediti	5,53	5,70	5,41	5,39	5,37	5,34	5,36	5,50	5,27	5,26	5,15	5,41	5,77
Od toga: uz euro	5,59	5,73	5,47	5,47	5,44	5,44	5,46	5,60	5,37	5,37	5,23	5,41	5,77
Kratkoročno	5,55	5,39	5,29	5,15	5,32	5,39	5,06	5,06	4,98	4,86	5,13	4,93	4,91
Dugoročno	5,60	5,76	5,49	5,50	5,45	5,44	5,50	5,64	5,41	5,41	5,24	5,47	5,78
Od toga: uz švicarski franak	4,34	3,63	3,40	3,56	3,57	3,68	3,44	3,56	3,63	3,49	3,72	5,08	2,24
Kratkoročno	—	—	—	—	1,04	—	—	—	—	—	—	3,07	—
Dugoročno	4,34	3,63	3,40	3,56	3,67	3,68	3,44	3,56	3,63	3,49	3,72	5,08	2,24
1.3. Devizni krediti													
1.3.1. Potrošački krediti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.3.2. Stambeni krediti	—	—	—	—	—	—	7,68	—	—	—	—	—	—
2. Krediti nefinansijskim društvima													
2.1. Kunski krediti													
2.1.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	5,56	5,74	5,66	5,92	5,62	5,93	5,67	5,32	4,40	5,41	5,83	5,35	5,26
2.1.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	4,45	3,60	2,57	3,65	3,11	4,20	4,23	4,64	4,12	4,55	3,59	2,96	4,13
2.2. Krediti uz valutnu klauzulu													
2.2.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	6,92	7,31	7,13	7,00	7,20	7,00	6,80	6,61	6,49	6,54	6,99	6,86	6,48
2.2.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	7,35	6,05	5,97	5,79	6,15	5,66	5,80	5,25	5,71	4,97	5,21	5,17	6,17
2.3. Devizni krediti													
2.3.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	6,69	5,86	5,12	4,16	3,48	4,31	3,88	4,76	5,50	6,08	5,04	4,79	4,56
2.3.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	4,65	3,00	1,80	3,35	2,35	2,90	2,76	3,33	3,00	3,06	2,81	2,79	3,83
Iznosi													
1. Kućanstva													
1.1. Kunski krediti													
1.1.1. Potrošački krediti	19,8	18,9	18,1	25,1	26,8	24,5	19,8	27,0	18,8	22,8	23,2	25,7	24,6
1.1.2. Stambeni krediti	61,4	46,6	61,1	65,8	92,4	125,7	160,9	192,5	140,2	185,6	201,3	203,7	220,9
1.2. Krediti uz valutnu klauzulu													
1.2.1. Potrošački krediti	0,6	0,9	1,4	1,6	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	4,7	1,8
Od toga: uz euro	0,6	0,9	1,4	1,6	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	4,7	1,8
Kratkoročno	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	0,9
Dugoročno	0,6	0,7	1,4	1,6	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	3,3	1,0
Od toga: uz švicarski franak	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kratkoročno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dugoročno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.2.2. Stambeni krediti	382,1	441,0	284,2	365,9	326,9	267,5	242,1	324,6	169,5	195,3	194,9	206,3	2.074,5
Od toga: uz euro	362,5	435,3	277,1	350,1	315,1	252,3	230,0	308,2	159,5	184,5	183,9	203,2	2.072,5
Kratkoročno	32,1	43,8	29,6	32,0	33,6	23,4	21,0	26,0	15,7	14,5	15,8	19,7	14,9
Dugoročno	330,4	391,6	247,5	318,1	281,5	228,9	209,1	282,3	143,8	170,0	168,1	183,5	2.057,6

	2014. XII.*	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Od toga: uz švicarski franak	18,6	5,7	7,1	14,0	11,8	15,2	10,7	15,5	9,7	10,7	10,1	3,1	2,0
Kratkoročno	-	-	-	-	0,5	-	-	-	-	-	-	0,0	-
Dugoročno	18,6	5,7	7,1	14,0	11,3	15,2	10,7	15,5	9,7	10,7	10,1	3,1	2,0
1.3. Devizni krediti													
1.3.1. Potrošački krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.2. Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	0,1	-	-	-	-	-	-
2. Krediti nefinansijskim društvima													
2.1. Kunski krediti													
2.1.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	1.077,2	598,7	646,9	821,6	807,5	663,7	739,0	1.095,6	994,1	792,5	961,4	934,5	1.170,2
2.1.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	1.693,9	1.543,3	2.066,9	1.969,5	1.639,6	1.948,2	2.112,4	2.303,6	1.326,5	1.584,1	1.274,8	1.103,3	2.007,0
2.2. Krediti uz valutnu klauzulu													
2.2.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	727,2	400,8	447,8	605,0	572,2	400,6	522,1	535,3	317,3	427,7	430,6	425,0	466,4
2.2.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	2.054,6	866,8	675,9	740,9	1.031,6	873,4	564,7	771,4	490,9	890,1	596,4	866,5	1.276,8
2.3. Devizni krediti													
2.3.1. Krediti do 7,5 milijuna kuna	172,6	85,6	140,3	315,7	208,5	223,6	181,6	162,2	80,3	179,0	97,2	142,5	193,1
2.3.2. Krediti veći od 7,5 milijuna kuna	777,9	553,9	475,4	729,7	789,8	520,4	856,1	1.785,6	389,2	713,7	527,1	236,2	1.863,4

Tablica G4: Efektivne kamatne stope kreditnih institucija za odabrane kredite (novi poslovi) • U tablici se iskazuju vagani mjesecni prosjeci efektivnih kamatnih stopa te sume iznosa novih kreditnih poslova kreditnih institucija u izvještajnom mjesecu, posebno za kunске kredite, za kunске kredite s valutnom klauzulom i za devizne kredite te odvojeno za kredite kućanstvima i za kredite nefinansijskim društvima.

Efektivne kamatne stope dostavljaju izvještajne institucije u skladu s Odlukom o efektivnoj kamatnoj stopi kreditnih institucija i kreditnih unija te ugovaranjem usluga s potrošačima.

Krediti kućanstvima dijele se na kunске kredite, kredite s valutnom klauzulom te na devizne kredite. Unutar kredita s valutnom klauzulom prikazana je podjela po vrsti, valuti indeksacije (uz euro i uz švicarski franak) i izvornom dospijeću. Krediti nefinansijskim društvima dijele se prema valuti i prema visini odobrenih kredita: krediti do 7,5 milijuna kuna i krediti veći od 7,5 milijuna kuna. Vrste kredita, osnova za izračunavanje vaganih prosjeka i definicija novih poslova objašnjeni su u sklopu metodoloških pojašnjenja koja se odnose na tablice skupine G2.

Tablica G5a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite bez valutne klauzule (stanja)
vagani mjesечni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Depoziti	2,70	2,67	2,63	2,59	2,59	2,63	2,59	2,53	2,49	2,47	2,45	2,42	2,39
1.1. Kućanstva	2,95	2,90	2,86	2,86	2,83	2,84	2,83	2,79	2,76	2,73	2,69	2,67	2,64
1.1.1. Oročeni depoziti	2,95	2,90	2,86	2,86	2,83	2,84	2,83	2,79	2,76	2,73	2,69	2,67	2,64
1.1.1.1. Kratkoročno	2,70	2,65	2,61	2,61	2,58	2,60	2,59	2,55	2,52	2,50	2,47	2,46	2,43
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	1,95	1,91	1,93	1,92	1,89	1,92	2,01	1,93	1,91	1,88	1,81	1,81	1,80
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,47	2,44	2,43	2,41	2,37	2,39	2,36	2,33	2,30	2,27	2,25	2,20	2,16
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	2,94	2,89	2,83	2,82	2,79	2,82	2,79	2,75	2,72	2,70	2,68	2,66	2,64
1.1.1.2. Dugoročno	3,33	3,28	3,24	3,24	3,21	3,20	3,16	3,13	3,09	3,05	3,00	2,97	2,94
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,34	3,28	3,24	3,23	3,20	3,16	3,13	3,08	3,04	3,00	2,95	2,92	2,88
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	3,31	3,29	3,24	3,25	3,23	3,24	3,20	3,18	3,14	3,11	3,07	3,04	3,00
1.2. Nefinansijska društva	2,08	2,11	2,05	1,92	1,94	1,95	1,87	1,83	1,83	1,83	1,84	1,77	1,76
1.2.1. Oročeni depoziti	2,08	2,11	2,05	1,92	1,94	1,95	1,87	1,83	1,83	1,83	1,84	1,77	1,76
1.2.1.1. Kratkoročno	1,97	1,93	1,91	1,76	1,72	1,75	1,71	1,65	1,62	1,64	1,65	1,58	1,58
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	1,34	1,32	1,44	1,19	1,22	1,27	1,19	1,15	1,10	1,26	1,28	1,10	1,17
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,01	1,92	1,83	1,82	1,77	1,76	1,71	1,71	1,74	1,75	1,70	1,64	1,57
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	2,38	2,33	2,29	2,24	2,19	2,15	2,13	2,05	2,04	2,06	2,02	2,05	2,00
1.2.1.2. Dugoročno	2,28	2,45	2,29	2,24	2,47	2,36	2,20	2,21	2,37	2,33	2,31	2,24	2,23
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	2,82	2,85	2,81	2,75	2,70	2,67	2,66	2,57	2,57	2,57	2,53	2,49	2,45
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	1,80	2,02	1,79	1,78	1,88	1,69	1,40	1,57	1,91	1,89	1,89	1,80	1,83
1.3. Krediti s osnove repo poslova	0,54	0,55	0,51	0,42	0,24	0,24	0,26	0,37	0,45	0,66	0,72	0,64	0,64
2. Krediti	7,49	7,44	7,41	7,41	7,46	7,46	7,48	7,38	7,18	7,20	7,17	7,14	7,07
2.1. Kućanstva	8,72	8,70	8,70	8,67	8,67	8,65	8,63	8,54	8,32	8,29	8,26	8,23	8,18
2.1.1. Stambeni krediti	5,95	5,85	5,80	5,79	5,77	5,75	5,73	5,61	5,56	5,54	5,52	5,50	5,49
2.1.1.1. Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	5,21	5,05	-	-	-	-	6,17
2.1.1.2. Dugoročno	5,95	5,85	5,80	5,79	5,77	5,75	5,73	5,61	5,56	5,54	5,52	5,50	5,49
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	5,63	5,46	5,46	5,44	5,39	5,37	5,41	5,32	5,27	5,32	5,33	5,32	5,22
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	5,95	5,85	5,80	5,79	5,77	5,75	5,73	5,61	5,56	5,54	5,52	5,51	5,49
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	9,13	9,12	9,13	9,09	9,09	9,07	9,06	8,98	8,75	8,73	8,69	8,68	8,63
2.1.2.1. Kratkoročno	9,38	9,46	9,51	9,44	9,46	9,44	9,43	9,31	8,71	8,67	8,64	8,64	8,54
2.1.2.2. Dugoročno	8,97	8,92	8,90	8,89	8,88	8,87	8,86	8,80	8,77	8,75	8,72	8,70	8,68
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	9,04	9,00	8,99	8,97	8,85	8,84	8,81	8,76	8,71	8,69	8,64	8,61	8,58
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	8,95	8,89	8,88	8,87	8,89	8,88	8,87	8,82	8,79	8,77	8,74	8,73	8,71
Od toga: Obrtnici	7,38	7,37	7,35	7,32	7,26	7,22	7,18	7,09	6,97	6,95	6,92	6,87	6,84
2.2. Nefinansijska društva	5,49	5,45	5,40	5,38	5,49	5,48	5,49	5,35	5,19	5,29	5,22	5,17	5,04
2.2.1. Krediti	5,49	5,45	5,40	5,38	5,49	5,48	5,49	5,35	5,19	5,29	5,22	5,17	5,04
2.2.1.1. Kratkoročno	6,03	6,07	5,91	5,85	6,03	6,00	5,93	5,92	5,62	5,82	5,74	5,60	5,41
2.2.1.2. Dugoročno	5,06	4,92	4,96	4,96	5,03	5,04	5,11	4,89	4,85	4,85	4,82	4,83	4,76
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	5,80	5,60	5,65	5,67	5,81	5,84	6,00	5,56	5,43	5,43	5,37	5,40	5,30
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	4,55	4,49	4,50	4,49	4,50	4,49	4,53	4,46	4,49	4,50	4,48	4,47	4,44
Iznosi													
1. Depoziti	29.286,0	29.177,0	29.231,7	29.516,6	28.841,2	28.137,2	28.328,3	28.809,3	29.442,9	29.627,1	30.040,7	30.155,3	30.298,0
1.1. Kućanstva	22.391,6	22.344,7	22.309,8	22.238,1	22.162,0	22.070,5	21.925,3	22.105,0	22.147,3	22.191,5	22.416,4	22.552,9	22.756,4
1.1.1. Oročeni depoziti	22.391,6	22.344,7	22.309,8	22.238,1	22.162,0	22.070,5	21.925,3	22.105,0	22.147,3	22.191,5	22.416,4	22.552,9	22.756,4
1.1.1.1. Kratkoročno	13.559,7	13.484,4	13.405,2	13.308,9	13.209,2	13.109,4	12.949,0	13.052,9	13.024,2	12.962,9	13.053,9	13.109,8	13.164,5
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	1.901,5	1.874,3	1.896,1	1.819,7	1.814,3	1.805,9	1.731,5	1.704,3	1.733,2	1.756,0	1.740,8	1.687,9	1.719,5
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	3.034,4	3.032,9	2.986,3	2.950,7	2.879,1	2.819,4	2.807,3	2.784,3	2.749,3	2.699,8	2.683,4	2.725,6	2.807,0
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	8.623,9	8.577,2	8.522,9	8.538,5	8.515,7	8.484,1	8.410,1	8.564,3	8.541,7	8.507,1	8.629,8	8.696,3	8.638,0
1.1.1.2. Dugoročno	8.831,9	8.860,3	8.904,6	8.929,1	8.952,9	8.961,1	8.976,3	9.052,1	9.123,1	9.228,6	9.362,4	9.443,1	9.591,9
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	5.071,3	5.070,6	5.070,3	5.067,4	5.040,9	5.049,3	5.044,4	5.072,1	5.091,1	5.149,1	5.206,9	5.191,4	5.242,0

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	3.760,6	3.789,7	3.834,2	3.861,7	3.912,0	3.911,8	3.931,9	3.980,0	4.032,0	4.079,5	4.155,5	4.251,7	4.349,9
1.2. Nefinancijska društva	6.171,4	6.032,7	6.119,7	6.450,4	6.083,4	5.826,7	6.073,5	6.041,9	6.516,7	6.657,1	6.843,9	6.822,5	6.644,7
1.2.1. Oročeni depoziti	6.171,4	6.032,7	6.119,7	6.450,4	6.083,4	5.826,7	6.073,5	6.041,9	6.516,7	6.657,1	6.843,9	6.822,5	6.644,7
1.2.1.1. Kratkoročno	3.987,4	4.001,6	3.974,1	4.309,2	4.268,4	3.969,1	4.108,2	4.160,1	4.700,0	4.775,1	4.869,0	4.808,1	4.756,7
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	1.221,7	1.060,9	1.080,2	1.473,4	1.557,3	1.395,9	1.330,2	1.424,9	1.769,7	2.149,5	1.941,8	1.843,9	1.776,2
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	971,8	1.295,7	1.263,4	1.279,1	1.140,9	906,4	1.133,7	1.082,7	1.074,0	969,3	1.123,9	1.239,8	1.244,0
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	1.793,9	1.644,9	1.630,5	1.556,7	1.570,2	1.666,9	1.644,3	1.652,5	1.856,4	1.656,3	1.803,2	1.724,4	1.736,5
1.2.1.2. Dugoročno	2.183,9	2.031,1	2.145,6	2.141,3	1.815,0	1.857,6	1.965,3	1.881,9	1.816,8	1.882,0	1.974,9	2.014,4	1.888,0
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	1.027,9	1.051,3	1.049,5	1.012,2	1.292,9	1.264,9	1.250,8	1.210,3	1.260,8	1.225,0	1.285,0	1.275,2	1.208,6
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	1.156,1	979,9	1.096,1	1.129,1	522,1	592,6	714,5	671,5	556,0	657,0	689,9	739,2	679,4
1.3. Krediti s osnove repo poslova	723,0	799,6	802,2	828,1	595,8	240,1	329,6	662,4	778,9	778,5	780,5	780,0	896,9
2. Krediti	51.169,6	51.587,9	51.957,2	52.404,6	52.816,6	53.342,6	52.967,6	53.184,3	53.545,0	54.017,3	54.545,1	55.124,7	55.394,6
2.1. Kućanstva	31.632,6	31.655,4	31.692,4	32.273,2	32.784,2	33.262,7	33.573,7	33.789,3	33.984,8	34.409,2	34.960,9	35.402,1	35.839,4
2.1.1. Stambeni krediti	4.032,7	4.035,8	4.057,4	4.080,6	4.133,4	4.189,2	4.306,9	4.430,2	4.543,7	4.664,9	4.794,3	4.957,2	5.104,8
2.1.1.1. Kratkoročno	—	—	—	—	—	—	0,0	0,0	—	0,0	—	—	0,0
2.1.1.2. Dugoročno	4.032,7	4.035,8	4.057,4	4.080,6	4.133,4	4.189,2	4.306,8	4.430,2	4.543,7	4.664,9	4.794,3	4.957,2	5.104,8
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	13,1	13,3	13,2	13,5	14,2	14,4	16,1	17,2	17,7	20,2	21,6	22,7	22,7
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	4.019,6	4.022,5	4.044,2	4.067,1	4.119,2	4.174,8	4.290,8	4.412,9	4.526,0	4.644,7	4.772,6	4.934,5	5.082,1
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	27.599,9	27.619,6	27.635,0	28.192,6	28.650,8	29.073,6	29.266,8	29.359,1	29.441,1	29.744,3	30.166,6	30.444,9	30.734,6
2.1.2.1. Kratkoročno	10.341,2	10.279,5	10.129,0	10.294,3	10.317,7	10.404,2	10.371,5	10.258,4	10.199,7	10.140,2	10.183,5	10.129,0	10.072,5
2.1.2.2. Dugoročno	17.258,7	17.340,1	17.506,0	17.898,3	18.333,1	18.669,3	18.895,3	19.100,7	19.241,4	19.604,1	19.983,1	20.315,9	20.662,1
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	4.404,4	4.421,6	4.405,7	4.514,8	4.504,3	4.587,9	4.566,8	4.570,0	4.559,5	4.663,2	4.778,7	4.842,0	4.908,1
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	12.854,3	12.918,5	13.100,3	13.383,5	13.828,8	14.081,4	14.328,5	14.530,7	14.681,9	14.940,8	15.204,3	15.473,9	15.754,0
Od toga: Obrtnici	1.009,9	1.028,4	1.046,5	1.091,6	1.138,0	1.159,9	1.131,2	1.091,8	1.053,9	1.030,4	1.041,6	1.045,6	1.079,8
2.2. Nefinancijska društva	19.537,0	19.932,5	20.264,8	20.131,3	20.032,4	20.079,9	19.394,0	19.395,1	19.560,2	19.608,1	19.584,2	19.722,6	19.555,2
2.2.1. Krediti	19.537,0	19.932,5	20.264,8	20.131,3	20.032,4	20.079,9	19.394,0	19.395,1	19.560,2	19.608,1	19.584,2	19.722,6	19.555,2
2.2.1.1. Kratkoročno	8.653,6	9.153,5	9.389,8	9.434,9	9.182,3	9.175,2	8.977,7	8.765,6	8.619,9	8.807,4	8.604,2	8.810,0	8.362,7
2.2.1.2. Dugoročno	10.883,3	10.779,0	10.874,9	10.696,4	10.850,1	10.904,7	10.416,3	10.629,5	10.940,3	10.800,7	10.980,0	10.912,6	11.192,5
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	4.437,1	4.195,3	4.309,1	4.244,8	4.401,2	4.475,9	4.055,3	4.147,6	4.164,0	4.108,1	4.163,2	4.149,5	4.129,9
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	6.446,2	6.583,7	6.565,8	6.451,6	6.448,9	6.428,8	6.361,0	6.481,9	6.776,3	6.692,6	6.816,8	6.763,1	7.062,5

Tablice skupine G5 • U tablicama se iskazuju vagni mjesecni prosjeci kamatnih stopa za stanja odabranih depozita i kredita kreditnih institucija te sume iznosa knjigovodstvenih stanja tih depozita i kredita, po izvještajnim mjesecima.

Depoziti i krediti kućanstvima i nefinancijskim društвимa dijele se na depozite i kredite bez valutne klauzule, na depozite i kredite s valutnom klauzulom te na devizne depozite i kredite.

U tablicama od G5a do G5c navodi se daljnja podjela na depozite i kredite kućanstvima prema instrumentima, prema izvornom dospijeću te prema valuti indeksacije (uz euro i uz

švicarski franak) odnosno prema valuti (euro i švicarski franak), ovisno o prezentacijskom formatu u pojedinoj tablici. Na pojedinim mjestima u tablicama, u sklopu kredita kućanstvima, kao stavke "od toga" iskazuju se krediti dani obrtnicima.

Osnova za izračunavanje vagnih prosjeka kod depozita i kredita jesu knjigovodstvena stanja depozita i kredita na kraju izvještajnog mjeseca.

Opisi instrumenata nalaze se u sklopu metodoloških pojasnjenja koja se odnose na tablice skupine G1 odnosno G2.

Tablica G5b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite s valutnom klauzulom (stanja)

vagani mjesecni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Depoziti	3,04	3,02	3,03	3,02	3,01	2,97	2,95	2,95	2,95	2,92	2,91	2,90	2,86
1.1. Kućanstva	3,04	3,02	3,03	3,03	3,03	2,98	2,98	2,97	2,97	2,96	2,96	2,95	2,91
1.1.1. Oročeni depoziti	3,04	3,02	3,03	3,03	3,03	2,98	2,98	2,97	2,97	2,96	2,96	2,95	2,91
1.1.1.1. Kratkoročno	1,98	1,80	2,00	1,98	1,87	1,81	1,70	1,56	1,49	1,39	1,33	1,28	1,25
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	1,11	0,55	1,24	1,32	1,34	1,29	1,30	1,29	1,29	1,22	1,18	1,16	1,13
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,61	1,53	1,44	1,41	1,40	1,23	0,95	0,76	0,78	0,77	0,76	0,74	0,72
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	2,22	2,22	2,21	2,18	2,04	1,99	1,91	1,80	1,70	1,58	1,50	1,44	1,42
Od toga: uz euro	2,11	2,10	2,08	2,05	1,94	1,88	1,78	1,64	1,57	1,47	1,42	1,37	1,35
Od toga: uz američki dolar	1,12	1,27	1,25	1,22	1,17	0,99	0,80	0,67	0,59	0,47	0,33	0,32	0,31
1.1.1.2. Dugoročno	3,07	3,07	3,07	3,06	3,06	3,02	3,02	3,01	3,01	3,01	3,00	3,00	2,95
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	2,69	2,61	2,60	2,59	2,58	2,66	2,60	2,58	2,56	2,50	2,46	2,42	2,36
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	3,09	3,08	3,09	3,08	3,08	3,03	3,03	3,03	3,03	3,03	3,03	3,02	2,97
Od toga: uz euro	3,12	3,12	3,12	3,11	3,11	3,07	3,07	3,07	3,06	3,06	3,05	3,05	3,00
Od toga: uz američki dolar	2,02	2,01	1,98	1,96	1,82	1,69	1,63	1,30	1,20	1,10	1,03	0,91	0,77
1.2. Nefinansijska društva	3,04	2,97	2,93	2,92	2,81	2,76	2,66	2,70	2,69	2,32	2,27	2,22	2,30
1.2.1. Oročeni depoziti	3,04	2,97	2,93	2,92	2,81	2,76	2,66	2,70	2,69	2,32	2,27	2,22	2,30
1.2.1.1. Kratkoročno	2,69	2,85	2,75	2,75	2,82	2,63	2,79	3,06	3,04	3,03	2,77	2,76	2,66
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	0,10	0,70	0,73	0,73	0,72	0,72	0,72	0,62	0,63	0,65	0,23	0,23	4,10
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,94	1,29	1,24	1,25	1,04	1,05	1,09	1,29	1,30	1,33	1,38	1,36	1,43
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3,41	4,11	4,09	4,11	4,17	3,67	4,06	3,32	3,29	3,34	3,21	3,21	1,19
Od toga: uz euro	2,69	2,85	2,75	2,75	2,82	2,63	2,79	3,06	3,04	3,03	2,77	2,76	2,67
Od toga: uz američki dolar	2,74	2,74	2,74	2,74	2,74	2,74	2,74	2,74	2,74	2,72	2,72	2,72	0,85
1.2.1.2. Dugoročno	3,16	3,01	3,00	2,99	2,81	2,80	2,63	2,60	2,60	2,13	2,12	2,07	2,20
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	1,86	1,86	2,23	2,17	2,18	2,15	2,31	2,10	2,07	2,01	1,99	1,97	1,88
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	3,31	3,16	3,07	3,06	2,87	2,86	2,66	2,64	2,64	2,14	2,13	2,07	2,23
Od toga: uz euro	3,17	3,02	3,01	3,00	2,82	2,81	2,64	2,61	2,61	2,14	2,13	2,07	2,20
Od toga: uz američki dolar	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96	0,96	0,91	0,91
1.3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti	6,09	5,95	5,93	5,91	5,89	5,86	5,87	5,82	5,77	5,75	5,73	5,74	5,78
2.1. Kućanstva	6,30	6,13	6,11	6,09	6,07	6,04	6,03	5,97	5,94	5,94	5,92	5,92	5,99
2.1.1. Stambeni krediti	4,88	4,74	4,74	4,72	4,72	4,71	4,70	4,66	4,65	4,65	4,64	4,64	4,76
2.1.1.1. Kratkoročno	6,53	5,38	4,86	4,56	4,92	3,50	3,34	3,36	3,64	3,67	3,97	4,02	2,25
Od toga: uz euro	6,54	5,43	4,89	4,60	5,34	5,07	4,41	4,58	6,15	6,27	5,74	5,65	1,89
Od toga: uz švicarski franak	0,00	0,00	0,00	3,24	3,25	3,28	3,28	3,28	3,28	3,28	3,28	3,26	3,25
2.1.1.2. Dugoročno	4,88	4,74	4,74	4,72	4,72	4,71	4,70	4,66	4,65	4,65	4,64	4,64	4,76
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	5,00	4,93	4,92	4,90	4,90	4,90	4,90	4,89	4,84	4,81	4,79	4,78	4,76
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	4,88	4,74	4,74	4,72	4,72	4,71	4,70	4,66	4,65	4,65	4,64	4,64	4,76
Od toga: uz euro	5,73	5,63	5,60	5,59	5,58	5,58	5,56	5,47	5,43	5,43	5,42	5,42	5,42
Od toga: uz švicarski franak	3,26	3,26	3,26	3,26	3,24	3,25	3,24	3,24	3,23	3,23	3,24	3,24	3,23
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	8,78	8,69	8,64	8,61	8,58	8,55	8,52	8,42	8,36	8,35	8,33	8,33	8,31
2.1.2.1. Kratkoročno	6,91	6,90	6,79	6,70	6,57	6,50	6,41	6,43	6,40	6,36	6,43	6,42	6,43
Od toga: uz euro	6,94	6,95	6,84	6,74	6,59	6,53	6,41	6,45	6,40	6,37	6,46	6,44	6,46
Od toga: uz švicarski franak	8,24	7,35	8,92	8,98	8,90	1,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,75
2.1.2.2. Dugoročno	8,80	8,70	8,66	8,63	8,59	8,56	8,54	8,44	8,38	8,36	8,34	8,35	8,32
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	8,27	8,20	8,13	8,07	8,00	7,94	7,90	7,83	7,75	7,71	7,66	7,66	7,62

	2014. XII.*	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	8,86	8,76	8,72	8,69	8,66	8,64	8,61	8,51	8,45	8,43	8,41	8,42	8,39
Od toga: uz euro	8,84	8,75	8,69	8,67	8,63	8,60	8,58	8,49	8,42	8,40	8,38	8,39	8,36
Od toga: uz švicarski franak	7,21	7,14	7,29	7,26	7,13	7,11	6,98	6,53	6,43	6,44	6,43	6,44	6,29
Od toga: Obrtnici	6,12	6,08	6,07	6,07	6,03	5,98	5,98	5,92	5,87	5,87	5,85	6,10	6,07
2.2. Nefinancijska društva	5,53	5,45	5,42	5,44	5,42	5,39	5,43	5,41	5,30	5,25	5,22	5,25	5,20
2.2.1. Krediti	5,53	5,45	5,42	5,44	5,42	5,39	5,43	5,41	5,30	5,25	5,22	5,25	5,20
2.2.1.1. Kratkoročno	6,83	6,69	6,79	6,73	6,75	6,73	6,76	6,69	6,44	6,29	6,22	6,23	6,20
Od toga: uz euro	6,84	6,69	6,79	6,73	6,75	6,73	6,76	6,69	6,44	6,29	6,22	6,24	6,20
Od toga: uz švicarski franak	4,95	4,20	4,20	—	—	3,78	3,44	4,01	4,56	4,26	3,92	2,43	3,46
2.2.1.2. Dugoročno	5,34	5,26	5,23	5,26	5,24	5,20	5,24	5,23	5,15	5,10	5,08	5,11	5,08
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,32	6,19	6,14	6,18	6,14	6,13	6,24	6,38	6,16	6,04	5,98	5,99	5,89
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	5,10	5,04	5,01	5,04	5,01	4,98	5,01	4,96	4,92	4,91	4,88	4,92	4,91
Od toga: uz euro	5,35	5,28	5,24	5,27	5,25	5,22	5,25	5,24	5,16	5,12	5,09	5,13	5,09
Od toga: uz švicarski franak	4,41	4,43	4,21	4,33	4,02	3,87	4,00	4,01	3,98	3,91	3,89	3,90	3,89
Iznosi													
1. Depoziti	7.786,1	7.746,7	7.655,1	7.543,4	7.423,7	7.325,2	7.326,4	7.296,0	7.250,2	7.327,4	7.308,4	7.354,7	7.481,1
1.1. Kućanstva	7.202,8	7.198,6	7.109,6	7.003,6	6.894,2	6.786,3	6.767,2	6.758,6	6.715,5	6.801,9	6.777,6	6.811,9	6.930,6
1.1.1. Oročeni depoziti	7.202,8	7.198,6	7.109,6	7.003,6	6.894,2	6.786,3	6.767,2	6.758,6	6.715,5	6.801,9	6.777,6	6.811,9	6.930,6
1.1.1.1. Kratkoročno	228,6	248,0	213,4	206,6	197,2	195,8	192,1	187,2	184,7	188,0	183,2	181,8	170,4
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	28,9	44,6	14,2	15,1	14,6	13,9	13,3	13,3	13,3	14,7	14,4	14,3	12,6
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	37,8	40,0	39,5	36,2	35,0	34,9	34,1	36,4	36,9	37,1	36,0	36,2	34,8
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	162,0	163,3	159,6	155,3	147,7	147,0	144,7	137,6	134,5	136,3	132,8	131,3	123,0
Od toga: uz euro	199,9	198,3	194,2	189,8	180,8	180,4	176,9	171,8	169,8	173,0	168,0	166,0	155,1
Od toga: uz američki dolar	27,6	19,3	18,4	16,1	15,7	14,8	14,6	14,9	14,3	14,5	14,6	15,2	14,7
1.1.1.2. Dugoročno	6.974,2	6.950,6	6.896,2	6.797,0	6.697,0	6.590,5	6.575,1	6.571,3	6.530,8	6.613,8	6.594,4	6.630,1	6.760,2
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	274,6	277,4	279,4	279,2	277,3	289,4	285,9	284,2	277,7	278,9	279,4	285,4	265,0
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	6.699,6	6.673,2	6.616,8	6.517,8	6.419,7	6.301,1	6.289,2	6.287,1	6.253,0	6.334,9	6.315,1	6.344,7	6.495,2
Od toga: uz euro	6.859,3	6.814,7	6.762,7	6.661,2	6.570,6	6.465,7	6.451,6	6.450,8	6.414,1	6.496,6	6.476,9	6.512,4	6.643,0
Od toga: uz američki dolar	19,4	27,0	27,2	28,7	21,2	18,5	18,3	18,3	17,4	17,7	17,9	18,5	17,9
1.2. Nefinancijska društva	583,2	548,1	545,5	539,8	529,5	538,9	559,1	537,4	534,8	525,5	530,8	542,8	550,6
1.2.1. Oročeni depoziti	583,2	548,1	545,5	539,8	529,5	538,9	559,1	537,4	534,8	525,5	530,8	542,8	550,6
1.2.1.1. Kratkoročno	148,4	153,3	150,7	147,4	124,8	134,3	127,7	110,2	108,9	110,8	120,4	121,4	116,1
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	20,8	2,3	2,2	2,2	2,2	2,1	2,1	1,9	2,0	2,9	11,2	11,2	58,0
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	26,2	65,6	68,3	67,5	51,5	50,9	52,3	11,8	11,2	13,8	10,6	11,0	7,8
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	101,4	85,4	80,3	77,7	71,1	81,3	73,2	96,5	95,8	94,2	98,7	99,2	50,3
Od toga: uz euro	147,6	152,5	149,9	146,6	124,0	133,5	126,9	109,3	108,1	110,0	119,6	120,5	116,0
Od toga: uz američki dolar	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,1
1.2.1.2. Dugoročno	434,9	394,8	394,8	392,4	404,7	404,6	431,5	427,3	425,8	414,7	410,4	421,4	434,5
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	44,5	44,1	34,4	34,1	37,5	35,9	38,9	31,2	31,3	31,4	31,8	32,1	35,2
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	390,4	350,8	360,4	358,2	367,2	368,7	392,6	396,1	394,6	383,3	378,6	389,4	399,3
Od toga: uz euro	432,9	392,8	392,8	390,3	402,6	402,5	429,4	425,2	423,9	412,7	408,3	420,3	433,4
Od toga: uz američki dolar	1,5	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6	1,7	1,6	1,6	1,7	0,7	0,7
1.3. Krediti s osnove repo poslova	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Krediti	111.075,1	113.471,1	112.439,9	111.485,2	110.335,7	110.085,9	108.964,1	107.761,6	105.971,9	105.824,9	104.838,2	104.601,5	102.220,3
2.1. Kućanstva	80.535,4	82.931,1	82.032,2	81.489,7	80.478,0	79.973,6	79.480,8	78.432,9	77.004,7	77.242,2	76.409,7	76.058,9	74.488,1
2.1.1. Stambeni krediti	51.198,0	53.718,0	53.088,6	52.936,4	52.319,9	52.185,7	51.912,7	51.161,2	50.189,7	50.350,6	49.916,0	49.751,9	48.549,0

	2014. XII.*	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2.1.1.1. Kratkoročno	0,5	0,0	0,0	0,5	0,1	0,2	0,5	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Od toga: uz euro	0,5	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2
Od toga: uz švicarski franak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
2.1.1.2. Dugoročno	51.197,5	53.718,0	53.088,6	52.935,9	52.319,8	52.185,5	51.912,3	51.160,9	50.189,4	50.350,4	49.915,8	49.751,7	48.548,8
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	146,5	152,3	148,3	146,0	142,1	140,3	138,1	142,3	135,8	133,5	130,3	127,8	124,8
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	51.051,0	53.565,6	52.940,3	52.789,9	52.177,7	52.045,2	51.774,1	51.018,5	50.053,6	50.216,9	49.785,4	49.623,9	48.424,1
Od toga: uz euro	33.550,3	33.601,6	33.515,5	33.277,7	32.999,0	32.794,7	32.747,8	32.607,1	32.220,0	32.439,6	32.105,3	32.103,4	33.794,0
Od toga: uz švicarski franak	17.604,2	20.070,4	19.527,2	19.610,6	19.273,7	19.344,0	19.118,6	18.508,0	17.925,5	17.866,3	17.765,1	17.602,0	14.709,8
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	29.337,4	29.213,1	28.943,5	28.553,3	28.158,1	27.787,9	27.568,1	27.271,7	26.815,0	26.891,6	26.493,8	26.307,0	25.939,1
2.1.2.1. Kratkoročno	245,6	251,6	252,7	249,7	239,6	229,4	241,1	228,7	215,8	216,3	205,5	208,7	197,1
Od toga: uz euro	236,3	240,3	241,6	238,3	226,0	215,7	228,4	215,9	203,5	204,4	193,0	196,3	185,3
Od toga: uz švicarski franak	0,3	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
2.1.2.2. Dugoročno	29.091,8	28.961,5	28.690,8	28.303,6	27.918,4	27.558,5	27.327,0	27.043,0	26.599,2	26.675,3	26.288,2	26.098,4	25.741,9
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	3.113,1	3.056,7	2.996,3	2.940,2	2.884,4	2.833,4	2.774,8	2.710,2	2.630,7	2.612,3	2.544,8	2.470,0	2.400,9
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	25.978,7	25.904,8	25.694,5	25.363,4	25.034,1	24.725,1	24.552,2	24.332,9	23.968,5	24.063,0	23.743,4	23.628,4	23.341,1
Od toga: uz euro	28.411,5	28.216,4	28.002,4	27.622,7	27.265,0	26.916,6	26.703,5	26.451,9	26.036,9	26.120,1	25.742,8	25.564,8	25.266,5
Od toga: uz švicarski franak	606,3	668,1	612,9	604,7	580,5	569,4	553,9	521,8	497,2	490,4	478,1	464,6	409,6
Od toga: Obrtnici	2.259,0	2.248,0	2.234,8	2.230,4	2.201,9	2.209,2	2.240,8	2.221,4	2.186,3	2.193,6	2.155,2	2.145,5	2.163,2
2.2. Nefinansijska društva	30.539,7	30.540,0	30.407,7	29.995,5	29.857,7	30.112,3	29.483,3	29.328,7	28.967,2	28.582,7	28.428,5	28.542,6	27.732,2
2.2.1. Krediti	30.539,7	30.540,0	30.407,7	29.995,5	29.857,7	30.112,3	29.483,3	29.328,7	28.967,2	28.582,7	28.428,5	28.542,6	27.732,2
2.2.1.1. Kratkoročno	3.937,5	3.898,9	3.780,8	3.746,6	3.600,3	3.586,6	3.703,5	3.609,0	3.466,4	3.415,6	3.448,2	3.400,7	2.860,0
Od toga: uz euro	3.913,4	3.895,4	3.778,1	3.743,8	3.597,0	3.583,3	3.699,5	3.605,4	3.462,6	3.411,5	3.447,1	3.399,9	2.853,3
Od toga: uz švicarski franak	22,2	0,1	0,1	—	—	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2
2.2.1.2. Dugoročno	26.602,2	26.641,1	26.626,9	26.248,9	26.257,5	26.525,7	25.779,8	25.719,7	25.500,8	25.167,1	24.980,3	25.142,0	24.872,2
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	5.130,8	5.171,1	5.135,4	5.084,4	5.284,3	5.214,6	4.844,2	4.856,2	4.668,8	4.440,2	4.418,1	4.487,6	4.337,4
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	21.471,4	21.470,0	21.491,5	21.164,5	20.973,1	21.311,1	20.935,7	20.863,5	20.832,0	20.726,9	20.562,2	20.654,4	20.534,9
Od toga: uz euro	26.032,6	26.090,1	26.096,1	25.737,8	25.769,3	26.046,1	25.344,9	25.306,1	25.106,1	24.785,6	24.609,7	24.786,2	24.576,1
Od toga: uz švicarski franak	511,2	488,8	469,0	449,6	428,9	421,1	378,3	357,3	340,5	328,1	317,2	307,4	255,7

Tablica G5c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite i kredite (stanja)

vagani mjesecni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Depoziti	2,51	2,46	2,43	2,40	2,37	2,35	2,30	2,25	2,20	2,16	2,02	2,03	1,98
1.1. Kućanstva	2,56	2,51	2,47	2,45	2,41	2,39	2,35	2,30	2,26	2,21	2,16	2,11	2,05
1.1.1. Oročeni depoziti	2,56	2,51	2,47	2,45	2,41	2,39	2,35	2,30	2,26	2,21	2,16	2,11	2,05
1.1.1.1. Kratkoročno	2,09	2,04	1,98	1,96	1,92	1,91	1,87	1,82	1,76	1,70	1,65	1,61	1,55
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	1,20	1,15	1,14	1,11	1,05	1,03	1,03	0,95	0,92	0,87	0,78	0,74	0,73
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,63	1,58	1,53	1,49	1,45	1,43	1,37	1,32	1,28	1,24	1,19	1,14	1,08
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	2,27	2,22	2,15	2,13	2,09	2,08	2,04	1,99	1,93	1,87	1,82	1,77	1,71
Od toga: u euru	2,13	2,08	2,02	1,99	1,95	1,95	1,91	1,86	1,80	1,74	1,69	1,64	1,58
Od toga: u američkom dollaru	1,92	1,88	1,85	1,83	1,78	1,76	1,71	1,67	1,64	1,61	1,54	1,48	1,43
1.1.1.2. Dugoročno	2,94	2,89	2,85	2,83	2,79	2,76	2,72	2,67	2,63	2,58	2,53	2,47	2,42
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	2,75	2,70	2,66	2,63	2,59	2,56	2,51	2,45	2,40	2,34	2,28	2,21	2,15
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	3,15	3,11	3,07	3,04	3,00	2,97	2,94	2,90	2,86	2,82	2,77	2,72	2,67
Od toga: u euru	2,98	2,94	2,90	2,87	2,83	2,80	2,77	2,72	2,67	2,62	2,57	2,51	2,46
Od toga: u američkom dollaru	2,59	2,53	2,50	2,50	2,46	2,44	2,38	2,35	2,31	2,27	2,24	2,18	2,15
1.2. Nefinancijska društva	1,86	1,80	1,94	1,79	1,79	1,73	1,62	1,56	1,51	1,51	0,95	1,42	1,36
1.2.1. Oročeni depoziti	1,86	1,80	1,94	1,79	1,79	1,73	1,62	1,56	1,51	1,51	0,95	1,42	1,36
1.2.1.1. Kratkoročno	1,80	1,73	1,75	1,63	1,65	1,67	1,50	1,42	1,33	1,39	0,81	1,14	1,07
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	0,99	0,90	1,17	0,79	0,85	0,90	0,82	0,67	0,55	0,90	0,22	0,47	0,45
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,86	1,67	1,68	1,65	1,62	1,84	1,45	1,33	1,26	1,33	1,26	1,24	1,20
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	2,33	2,30	2,23	2,16	2,13	2,08	2,03	1,98	1,93	1,86	1,79	1,78	1,67
Od toga: u euru	1,81	1,73	1,78	1,64	1,66	1,70	1,52	1,44	1,34	1,42	0,78	1,14	1,09
Od toga: u američkom dollaru	1,72	1,72	1,55	1,58	1,60	1,49	1,39	1,26	1,19	1,15	1,13	1,13	0,91
1.2.1.2. Dugoročno	2,19	2,14	2,57	2,39	2,26	1,92	2,03	2,02	2,09	1,94	1,93	1,95	1,86
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	2,58	2,51	3,10	2,85	2,70	2,31	2,32	2,26	2,26	2,14	2,13	2,02	1,91
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	1,56	1,56	1,44	1,39	1,27	1,19	1,43	1,58	1,70	1,40	1,43	1,51	1,51
Od toga: u euru	2,34	2,27	2,77	2,48	2,32	1,94	2,05	2,04	2,12	1,95	1,94	1,96	1,86
Od toga: u američkom dollaru	1,44	1,60	1,78	1,93	1,93	1,84	1,88	1,88	1,87	1,87	1,86	1,85	1,82
1.3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti	5,10	5,12	4,98	4,95	4,86	4,87	4,90	4,84	4,92	4,83	4,83	4,71	4,62
2.1. Kućanstva	5,07	4,76	4,97	4,89	4,96	5,01	4,84	4,91	4,98	4,91	4,60	4,68	4,59
2.1.1. Stambeni krediti	3,55	3,52	3,53	3,53	3,53	3,53	3,48	3,49	3,48	3,48	3,47	3,48	3,79
2.1.1.1. Kratkoročno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u euru	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: u švicarskom franku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2. Dugoročno	3,55	3,52	3,53	3,53	3,53	3,53	3,48	3,49	3,48	3,48	3,47	3,48	3,79
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	3,55	3,52	3,53	3,53	3,53	3,53	3,48	3,49	3,48	3,48	3,47	3,48	3,79
Od toga: u euru	7,80	7,80	7,80	7,80	7,80	7,80	7,05	7,05	7,06	7,06	7,06	7,08	7,07
Od toga: u švicarskom franku	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30	3,31	3,31	3,30	3,30	3,30	3,30	3,30
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	5,13	4,82	5,04	4,95	5,02	5,07	4,90	4,97	5,04	4,96	4,65	4,73	4,60
2.1.2.1. Kratkoročno	4,30	3,48	3,69	3,73	4,12	4,30	3,74	4,09	4,37	4,24	3,37	3,64	3,23
Od toga: u euru	4,29	3,46	3,64	3,72	4,11	4,30	3,74	4,09	4,37	4,24	3,37	3,64	3,23
Od toga: u švicarskom franku	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	8,14	8,14	8,14	8,14	8,14

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2.1.2.2. Dugoročno	5,88	5,83	5,77	5,86	5,81	5,81	5,81	5,72	5,69	5,69	5,70	5,60	5,43
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	5,94	5,79	5,86	6,10	5,74	5,75	5,84	5,76	5,66	5,77	5,68	5,69	5,56
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	5,87	5,84	5,76	5,84	5,81	5,81	5,80	5,72	5,69	5,69	5,70	5,59	5,42
Od toga: u euru	5,83	5,79	5,75	5,82	5,77	5,77	5,77	5,69	5,65	5,67	5,67	5,57	5,40
Od toga: u švicarskom franku	6,52	6,46	6,05	6,40	6,36	6,34	6,34	6,19	6,13	6,04	6,04	6,02	6,02
Od toga: Obrtnici	6,40	6,33	6,20	6,26	6,15	6,19	6,20	6,11	6,08	6,08	6,09	5,95	5,59
2.2. Nefinansijska društva	5,10	5,13	4,98	4,95	4,86	4,87	4,90	4,83	4,92	4,83	4,84	4,71	4,62
2.2.1. Krediti	5,10	5,13	4,98	4,95	4,86	4,87	4,90	4,83	4,92	4,83	4,84	4,71	4,62
2.2.1.1. Kratkoročno	5,82	5,96	5,66	5,48	5,07	5,28	5,41	5,08	5,77	4,88	5,13	4,78	4,77
Od toga: u euru	5,81	5,96	5,61	5,61	4,94	5,24	5,57	5,23	5,99	5,27	5,34	4,97	4,92
Od toga: u američkom dolaru	5,02	4,99	5,83	4,52	5,97	5,16	2,27	2,50	2,13	1,93	2,07	2,19	2,27
2.2.1.2. Dugoročno	4,96	4,96	4,83	4,82	4,80	4,77	4,79	4,78	4,75	4,82	4,79	4,70	4,60
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	5,67	5,94	5,20	5,18	5,05	5,01	5,17	5,18	5,20	5,30	5,16	5,11	4,79
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	4,81	4,76	4,75	4,74	4,75	4,72	4,70	4,68	4,66	4,72	4,71	4,61	4,54
Od toga: u euru	4,92	4,96	4,82	4,82	4,80	4,77	4,78	4,77	4,75	4,82	4,78	4,69	4,59
Od toga: u američkom dolaru	5,32	5,33	5,32	4,92	4,85	4,87	4,96	5,05	5,04	5,03	5,05	5,05	4,73
Iznosi													
1. Depoziti	124.734,5	126.220,4	126.377,7	125.153,9	123.326,3	122.982,0	122.282,5	122.982,5	122.277,2	123.646,4	127.959,0	128.526,1	126.834,8
1.1. Kućanstva	116.303,2	117.543,7	117.235,2	116.548,1	115.117,2	114.637,2	114.216,0	114.168,5	113.104,0	114.257,1	113.885,9	114.511,8	113.958,0
1.1.1. Oročeni depoziti	116.303,2	117.543,7	117.235,2	116.548,1	115.117,2	114.637,2	114.216,0	114.168,5	113.104,0	114.257,1	113.885,9	114.511,8	113.958,0
1.1.1.1. Kratkoročno	51.827,9	52.276,4	51.509,3	50.789,2	49.865,1	49.467,3	49.174,6	48.887,3	48.252,0	48.292,3	47.957,9	48.224,7	47.746,3
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	3.956,3	4.099,3	3.919,9	3.819,9	3.669,4	3.687,9	3.801,8	3.695,7	3.764,1	3.730,4	3.608,7	3.649,0	3.560,0
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	7.710,1	7.747,0	7.665,6	7.497,8	7.306,7	7.172,9	7.135,6	7.067,3	6.922,7	6.904,9	6.805,5	6.829,0	6.722,2
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	40.161,5	40.430,1	39.923,8	39.471,5	38.889,0	38.606,4	38.237,2	38.124,3	37.565,2	37.656,9	37.543,7	37.746,8	37.464,1
Od toga: u euru	46.257,6	46.220,4	45.443,3	44.588,9	43.864,1	43.513,7	43.235,4	42.946,9	42.477,3	42.476,5	42.034,2	42.131,4	41.923,8
Od toga: u američkom dolaru	3.714,1	4.069,3	4.121,1	4.262,2	4.068,4	4.062,6	4.066,2	4.126,0	3.966,9	3.992,8	4.082,2	4.254,1	4.048,3
1.1.1.2. Dugoročno	64.475,3	65.267,3	65.725,9	65.759,0	65.252,1	65.169,9	65.041,4	65.281,2	64.852,0	65.964,8	65.928,0	66.287,0	66.211,7
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	34.403,4	34.687,5	34.656,0	34.466,3	33.984,7	33.731,5	33.431,1	33.251,3	32.740,8	33.045,8	32.765,5	32.555,4	32.321,8
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	30.071,9	30.579,8	31.069,9	31.292,6	31.267,4	31.438,4	31.610,3	32.029,9	32.111,2	32.919,0	33.162,5	33.731,6	33.889,9
Od toga: u euru	58.814,1	59.084,9	59.464,9	59.279,6	58.862,1	58.838,2	58.807,5	58.938,5	58.740,0	59.802,7	59.690,7	59.878,0	59.959,6
Od toga: u američkom dolaru	4.014,6	4.424,8	4.493,5	4.679,1	4.585,3	4.547,8	4.459,9	4.599,5	4.428,3	4.497,2	4.563,4	4.723,7	4.588,5
1.2. Nefinansijska društva	8.431,3	8.676,8	9.142,5	8.605,7	8.209,1	8.344,8	8.066,5	8.814,1	9.173,2	9.389,3	14.073,1	14.014,3	12.876,8
1.2.1. Oročeni depoziti	8.431,3	8.676,8	9.142,5	8.605,7	8.209,1	8.344,8	8.066,5	8.814,1	9.173,2	9.389,3	14.073,1	14.014,3	12.876,8
1.2.1.1. Kratkoročno	6.939,5	7.145,3	7.049,0	6.718,6	6.350,7	6.556,9	6.179,8	6.741,4	7.008,2	7.417,8	12.294,5	9.155,0	8.157,1
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	2.156,9	2.105,6	2.284,1	1.970,6	1.762,5	1.923,0	2.176,4	2.148,6	2.237,5	2.609,7	7.020,1	3.329,1	3.201,3
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1.733,4	1.838,7	1.750,5	1.754,1	1.565,2	1.700,3	1.105,7	1.418,9	1.682,1	1.838,2	1.986,0	2.709,2	2.085,8
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3.049,2	3.201,0	3.014,4	2.993,8	3.023,1	2.933,6	2.897,6	3.174,0	3.088,5	2.969,8	3.288,4	3.116,6	2.870,1
Od toga: u euru	6.187,8	6.264,7	6.402,6	6.021,0	5.686,7	5.869,4	5.453,8	6.054,9	6.246,4	6.545,4	11.418,0	8.276,6	7.354,9
Od toga: u američkom dolaru	668,8	786,9	556,5	619,2	576,5	604,5	640,3	642,8	733,2	842,1	851,7	852,7	779,6
1.2.1.2. Dugoročno	1.491,8	1.531,4	2.093,5	1.887,1	1.858,3	1.788,0	1.886,7	2.072,6	2.165,0	1.971,5	1.778,6	4.859,4	4.719,6
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	914,9	941,3	1.428,1	1.296,6	1.284,3	1.170,5	1.256,9	1.326,7	1.498,4	1.429,5	1.258,7	4.214,8	4.064,8
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	576,9	590,1	665,4	590,5	574,0	617,4	629,9	745,9	666,6	542,0	519,8	644,6	654,9
Od toga: u euru	1.230,0	1.236,4	1.684,6	1.591,3	1.561,8	1.476,5	1.591,9	1.774,8	1.887,1	1.701,2	1.495,5	4.566,7	4.444,4
Od toga: u američkom dolaru	210,5	238,9	352,8	289,0	288,3	302,8	289,9	292,6	272,8	265,2	277,9	287,5	270,4
1.3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2. Krediti	10.339,0	10.445,3	10.774,2	10.906,5	10.860,4	10.602,5	10.251,1	10.314,5	9.839,9	9.864,6	9.531,1	9.352,6	10.104,9
2.1. Kućanstva	227,0	211,4	195,4	209,3	217,2	224,1	204,3	207,5	214,0	213,5	189,4	185,3	191,0
2.1.1. Stambeni krediti	8,4	9,5	9,2	9,3	9,1	9,1	9,0	8,7	8,4	8,4	8,3	8,2	3,0
2.1.1.1. Kratkoročno	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: u euru	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: u švicarskom franku	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2.1.1.2. Dugoročno	8,4	9,5	9,2	9,3	9,1	9,1	9,0	8,7	8,4	8,4	8,3	8,2	3,0
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	8,4	9,5	9,2	9,3	9,1	9,1	9,0	8,7	8,4	8,4	8,3	8,2	3,0
Od toga: u euru	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Od toga: u švicarskom franku	7,9	9,0	8,7	8,8	8,6	8,7	8,6	8,3	8,0	8,0	7,9	7,8	2,6
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	218,6	201,9	186,2	200,1	208,1	215,0	195,4	198,8	205,6	205,1	181,1	177,2	188,1
2.1.2.1. Kratkoročno	103,7	87,0	65,4	85,1	96,3	104,3	85,5	91,3	101,3	102,9	81,5	78,5	70,8
Od toga: u euru	103,6	86,8	65,0	85,0	96,3	104,3	85,5	91,3	101,3	102,9	81,5	78,5	70,8
Od toga: u švicarskom franku	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2.2. Dugoročno	114,9	115,0	120,8	114,9	111,8	110,7	109,8	107,5	104,3	102,2	99,5	98,6	117,3
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	9,4	9,5	10,9	11,2	10,6	10,5	11,2	11,7	11,4	9,7	9,4	9,4	9,1
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	105,5	105,4	109,9	103,7	101,2	100,1	98,6	95,8	92,9	92,5	90,1	89,2	108,1
Od toga: u euru	107,8	106,8	113,0	106,9	104,4	103,4	101,8	100,1	96,9	95,7	93,1	92,3	111,0
Od toga: u švicarskom franku	7,0	8,2	7,8	8,1	7,4	7,3	8,0	7,4	7,4	6,5	6,4	6,3	6,3
Od toga: Obrtnici	67,0	67,1	73,4	72,7	70,1	70,8	70,7	68,8	66,1	62,5	60,6	59,5	78,2
2.2. Nefinancijska društva	10.112,1	10.233,9	10.578,8	10.697,2	10.643,2	10.378,3	10.046,8	10.107,0	9.625,9	9.651,1	9.341,7	9.167,3	9.913,9
2.2.1. Krediti	10.112,1	10.233,9	10.578,8	10.697,2	10.643,2	10.378,3	10.046,8	10.107,0	9.625,9	9.651,1	9.341,7	9.167,3	9.913,9
2.2.1.1. Kratkoročno	1.694,9	1.682,9	1.908,5	2.132,9	2.251,5	2.121,8	1.817,7	1.880,8	1.578,0	1.541,5	1.379,1	1.202,3	1.251,9
Od toga: u euru	1.590,0	1.573,0	1.778,1	1.881,8	2.047,6	1.975,5	1.695,0	1.778,2	1.480,1	1.340,0	1.256,1	1.067,6	1.111,1
Od toga: u američkom dolaru	75,2	77,4	106,6	250,6	195,9	138,2	114,5	102,0	90,9	186,8	100,6	104,3	100,8
2.2.1.2. Dugoročno	8.417,2	8.551,0	8.670,3	8.564,3	8.391,7	8.256,5	8.229,1	8.226,2	8.047,9	8.109,6	7.962,6	7.965,0	8.662,0
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	1.459,0	1.455,6	1.492,0	1.463,6	1.415,7	1.397,5	1.474,3	1.533,5	1.356,9	1.362,5	1.334,5	1.371,3	2.050,5
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	6.958,2	7.095,4	7.178,3	7.100,7	6.975,9	6.859,0	6.754,8	6.692,7	6.691,0	6.747,1	6.628,1	6.593,6	6.611,5
Od toga: u euru	8.158,3	8.296,5	8.421,3	8.319,7	8.155,4	8.028,2	7.991,8	7.991,0	7.824,6	7.888,1	7.740,6	7.721,0	8.380,0
Od toga: u američkom dolaru	166,5	178,1	179,2	174,8	167,7	159,5	170,3	170,3	164,2	162,7	165,0	171,4	209,1

Tablica G6a: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite bez valutne klauzule (novi poslovi)
vagani mjesечni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Depoziti	2,07	2,00	2,04	1,88	1,92	1,78	1,81	1,75	1,77	1,56	1,73	1,59	1,76
1.1. Kućanstva	2,43	2,42	2,34	2,37	2,33	2,31	2,30	2,28	2,30	2,29	2,23	2,18	2,15
1.1.1. Oročeni depoziti	2,43	2,42	2,34	2,37	2,33	2,31	2,30	2,28	2,30	2,29	2,23	2,18	2,15
1.1.1.1. Kratkoročno	2,26	2,24	2,16	2,21	2,16	2,14	2,18	2,10	2,14	2,12	2,08	2,01	1,98
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	1,66	1,57	1,63	1,69	1,59	1,61	1,75	1,66	1,71	1,60	1,55	1,54	1,50
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,43	2,38	2,22	2,30	2,26	2,25	2,12	2,20	2,17	2,12	2,08	1,96	1,94
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	2,68	2,69	2,59	2,63	2,63	2,59	2,59	2,36	2,44	2,57	2,48	2,43	2,34
1.1.1.2. Dugoročno	3,13	3,13	3,08	3,01	3,09	2,97	2,86	2,93	2,84	2,80	2,77	2,74	2,74
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,13	3,11	3,06	3,01	3,01	2,84	2,85	2,90	2,83	2,83	2,77	2,76	2,74
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	3,14	3,24	3,15	3,00	3,34	3,35	2,89	3,02	2,86	2,72	2,78	2,70	2,74
1.2. Nefinansijska društva	1,84	1,58	1,54	1,37	1,45	1,10	1,21	1,35	1,09	1,12	1,29	1,14	1,39
1.2.1. Oročeni depoziti	1,84	1,58	1,54	1,37	1,45	1,10	1,21	1,35	1,09	1,12	1,29	1,14	1,39
1.2.1.1. Kratkoročno	1,41	1,47	1,50	1,28	1,19	1,07	1,16	1,29	1,01	1,04	1,27	1,07	1,16
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	1,08	1,11	1,17	0,98	0,92	0,80	0,85	0,93	0,75	0,95	1,09	0,82	0,85
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,73	1,72	1,73	1,75	1,71	1,91	1,76	1,91	1,71	1,50	1,64	1,45	1,53
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	2,25	2,27	1,98	2,04	2,06	1,86	1,78	1,86	2,03	1,97	2,21	2,11	1,98
1.2.1.2. Dugoročno	3,01	2,72	2,20	2,32	2,52	1,90	2,26	1,93	2,51	2,68	2,29	2,06	2,44
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	3,05	2,80	2,40	2,22	2,54	2,02	2,48	2,02	2,61	2,35	2,34	1,98	2,49
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	2,70	2,20	1,32	2,61	0,86	1,44	0,93	1,71	1,60	3,22	1,57	2,67	1,57
1.3. Krediti s osnove repo poslova	0,13	0,35	0,20	0,12	0,05	0,24	0,30	0,49	0,90	1,09	0,65	0,33	0,65
2. Krediti	8,38	8,46	8,21	8,30	8,30	8,35	8,29	8,08	7,90	7,91	7,88	7,88	7,62
2.1. Kućanstva	9,41	9,49	9,53	9,45	9,44	9,41	9,39	9,26	8,79	8,71	8,67	8,66	8,57
2.1.1. Stambeni krediti	5,27	5,08	5,08	5,18	5,20	5,23	5,14	5,16	5,25	5,18	5,19	5,20	5,09
2.1.1.1. Kratkoročno	5,36	5,09	5,11	5,12	5,20	5,05	5,09	5,08	5,15	5,15	5,18	5,16	5,14
2.1.1.2. Dugoročno	5,25	5,08	5,06	5,21	5,20	5,29	5,16	5,19	5,27	5,18	5,20	5,21	5,08
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	5,36	5,02	5,19	4,86	5,09	5,16	5,29	5,32	5,28	5,33	5,38	5,28	5,20
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	5,25	5,08	5,06	5,22	5,20	5,29	5,16	5,19	5,27	5,18	5,19	5,21	5,08
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	9,43	9,51	9,55	9,47	9,47	9,45	9,45	9,33	8,83	8,76	8,73	8,71	8,63
2.1.2.1. Kratkoročno	9,40	9,49	9,55	9,48	9,47	9,46	9,45	9,32	8,72	8,66	8,65	8,64	8,55
2.1.2.2. Dugoročno	9,57	9,59	9,56	9,44	9,44	9,39	9,44	9,35	9,32	9,17	9,08	9,01	8,99
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	9,51	9,53	9,49	9,37	9,13	9,11	9,04	8,98	8,92	8,82	8,72	8,66	8,62
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	9,72	9,80	9,74	9,59	9,95	9,84	10,09	9,93	10,00	9,72	9,65	9,55	9,52
Od toga: Obrtnici	9,36	9,53	9,54	9,19	9,17	9,38	9,32	9,34	9,45	8,91	9,26	8,82	8,87
2.2. Nefinansijska društva	5,48	5,29	4,69	5,15	4,96	5,31	5,28	5,19	5,11	5,42	5,22	5,22	5,08
Krediti	5,48	5,29	4,69	5,15	4,96	5,31	5,28	5,19	5,11	5,42	5,22	5,22	5,08
2.2.1.1. Kratkoročno	5,42	5,23	4,58	5,08	4,88	5,23	5,31	5,11	4,93	5,43	5,25	5,19	5,12
2.2.1.2. Dugoročno	6,02	6,02	6,59	5,84	6,22	5,93	5,06	5,59	6,12	5,35	5,00	5,65	4,90
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,18	6,44	6,42	6,22	6,47	5,79	5,15	6,04	5,90	5,55	5,21	5,61	5,13
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	5,79	5,57	6,85	4,92	5,77	7,49	4,93	4,91	6,29	4,99	4,74	5,70	4,73
Iznosi													
1. Depoziti	4.648,9	4.044,7	3.254,1	4.055,6	3.853,6	3.278,0	3.473,0	4.719,0	3.499,7	5.795,2	4.865,4	4.107,7	4.633,1
1.1. Kućanstva	2.471,8	2.487,3	2.175,6	2.300,3	2.167,9	2.020,1	1.976,5	2.319,8	2.005,2	2.200,3	2.380,5	2.055,9	2.366,0
1.1.1. Oročeni depoziti	2.471,8	2.487,3	2.175,6	2.300,3	2.167,9	2.020,1	1.976,5	2.319,8	2.005,2	2.200,3	2.380,5	2.055,9	2.366,0
1.1.1.1. Kratkoročno	1.983,3	2.002,7	1.754,2	1.839,2	1.761,9	1.608,0	1.619,4	1.806,7	1.545,3	1.649,2	1.862,8	1.578,0	1.840,9
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	707,2	671,3	601,4	671,4	657,2	601,2	527,4	574,1	512,0	580,3	617,6	521,2	543,2
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	462,8	466,4	462,3	435,8	406,4	366,8	470,5	439,6	366,5	388,8	411,0	415,4	522,2
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	813,3	865,0	690,6	732,0	698,3	640,0	621,4	792,9	666,9	680,1	834,2	641,4	775,5
1.1.1.2. Dugoročno	488,5	484,6	421,3	461,1	406,0	412,1	357,2	513,2	459,9	551,2	517,6	477,8	525,0
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	372,3	390,5	328,9	349,6	305,4	302,7	278,2	402,4	356,1	437,7	401,3	354,6	364,8

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	116,2	94,1	92,4	111,5	100,6	109,4	78,9	110,7	103,8	113,5	116,3	123,3	160,2
1.2. Nefinancijska društva	1.942,4	1.230,8	984,5	1.578,9	1.609,9	1.017,9	1.406,9	2.066,3	1.378,0	3.356,2	2.307,9	1.687,5	2.150,2
1.2.1. Oročeni depoziti	1.942,4	1.230,8	984,5	1.578,9	1.609,9	1.017,9	1.406,9	2.066,3	1.378,0	3.356,2	2.307,9	1.687,5	2.150,2
1.2.1.1. Kratkoročno	1.423,5	1.120,9	929,6	1.448,7	1.286,7	982,1	1.340,2	1.884,6	1.309,0	3.201,6	2.255,3	1.559,4	1.760,9
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	949,1	578,0	469,0	979,9	925,4	736,9	885,9	1.159,0	1.011,2	2.836,0	1.686,1	1.132,4	1.159,0
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	161,8	413,8	248,6	203,5	198,1	93,9	305,6	315,2	119,7	160,5	411,2	246,1	288,3
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	312,6	129,2	211,9	265,3	163,3	151,3	148,7	410,4	178,1	205,2	157,9	180,9	313,6
1.2.1.2. Dugoročno	518,9	109,9	54,9	130,2	323,2	35,9	66,8	181,7	69,0	154,6	52,6	128,1	389,2
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	464,2	95,9	44,7	95,2	319,3	28,0	57,0	126,8	62,3	95,7	49,2	114,5	364,5
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	54,7	13,9	10,2	35,0	4,0	7,8	9,7	54,9	6,7	58,9	3,4	13,6	24,7
1.3. Krediti s osnove repo poslova	234,7	326,7	94,1	176,5	75,8	240,1	89,5	332,8	116,5	238,7	177,0	364,3	117,0
2. Krediti	16.562,8	15.893,6	16.364,2	16.878,4	16.709,8	16.870,1	16.823,5	17.324,6	15.872,7	16.266,2	16.141,0	15.990,7	16.943,9
2.1. Kućanstva	12.229,0	11.970,9	11.884,8	12.361,7	12.450,3	12.501,0	12.337,3	12.299,6	12.024,5	12.349,3	12.425,6	12.358,8	12.342,7
2.1.1. Stambeni krediti	61,4	46,6	61,1	65,8	92,4	125,7	160,9	192,5	140,2	185,6	201,3	203,7	220,9
2.1.1.1. Kratkoročno	12,6	17,8	16,9	20,1	24,4	33,1	34,6	50,8	25,7	41,8	46,3	35,6	38,8
2.1.1.2. Dugoročno	48,8	28,8	44,3	45,7	68,0	92,6	126,3	141,8	114,5	143,8	155,0	168,1	182,1
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	0,9	0,4	0,2	0,6	0,6	0,3	0,6	1,5	1,3	1,6	2,9	1,1	1,1
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	47,8	28,4	44,0	45,1	67,4	92,3	125,8	140,3	113,2	142,1	152,2	167,0	181,0
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	12.167,6	11.924,3	11.823,7	12.295,8	12.357,9	12.375,2	12.176,4	12.107,1	11.884,4	12.163,7	12.224,3	12.155,1	12.121,8
2.1.2.1. Kratkoročno	9.938,5	9.840,7	9.698,4	9.861,9	9.928,2	9.987,4	9.969,7	9.889,9	9.817,3	9.850,0	9.881,3	9.834,1	9.760,7
2.1.2.2. Dugoročno	2.229,2	2.083,6	2.125,2	2.434,0	2.429,7	2.387,9	2.206,7	2.217,2	2.067,1	2.313,8	2.343,0	2.321,0	2.361,2
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	1.623,1	1.561,0	1.531,1	1.659,9	1.519,5	1.477,5	1.375,7	1.349,0	1.299,3	1.408,2	1.426,3	1.396,3	1.405,3
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	606,0	522,5	594,2	774,1	910,1	910,4	831,0	868,3	767,8	905,5	916,8	924,7	955,9
Od toga: Obrtnici	312,6	300,6	315,6	353,2	345,9	315,7	296,6	280,6	259,7	290,5	278,9	303,9	297,6
2.2. Nefinancijska društva	4.333,8	3.922,7	4.479,5	4.516,7	4.259,5	4.369,1	4.486,2	5.025,0	3.848,2	3.916,9	3.715,4	3.632,0	4.601,2
Krediti	4.333,8	3.922,7	4.479,5	4.516,7	4.259,5	4.369,1	4.486,2	5.025,0	3.848,2	3.916,9	3.715,4	3.632,0	4.601,2
2.2.1.1. Kratkoročno	3.902,8	3.611,9	4.216,9	4.129,1	3.997,6	3.855,4	3.880,3	4.151,7	3.266,7	3.577,8	3.223,8	3.346,3	3.830,0
2.2.1.2. Dugoročno	431,0	310,7	262,5	387,6	261,9	513,7	605,9	873,3	581,4	339,1	491,6	285,7	771,3
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	258,1	159,2	159,8	274,7	167,5	469,9	355,2	528,5	241,7	216,5	272,8	169,1	319,3
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	172,9	151,6	102,8	112,8	94,4	43,8	250,7	344,8	339,7	122,6	218,8	116,6	451,9

Tablice skupine G6 • Podaci o kamatnim stopama i iznosi-ma novih poslova za potkategorije kredita i depozita iz tablica G6a do G6c prikazani su detaljnije u tablicama skupina od G1 do G3.

U tablice od G6a do G6c nisu uključeni prekonoćni depoziti i revolving krediti. U tablicama se iskazuju vagani mjesечni prosjeci kamatnih stopa kreditnih institucija za odabrane agre-girane kategorije novih depozitnih poslova (samo za oročene depozite) i novih kreditnih poslova (za kredite koji nisu preko-račena po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po

kreditnim karticama) te sume iznosa novih poslova za te kate-gorije depozita i kredita. Prekoračenja po transakcijskom računu te potraživanja i krediti po kreditnim karticama prikazani su kao knjigovodstvena stanja. Depoziti i krediti kućanstvima i ne-financijskim društвima dijele se na depozite i kredite bez valutne klauzule (Tablica G6a), na depozite i kredite s valutnom klauzu-lom (Tablica G6b) i na devizne depozite i kredite (Tablica G6c).

Opisi podjele po instrumentima, sektoru protustranke, roč-nosti i valuti nalaze se u sklopu metodoloških pojašnjenja koja se odnose na tablice skupina G1 do G3.

Tablica G6b: Kamatne stope kreditnih institucija na kunske depozite i kredite s valutnom klauzulom (novi poslovi)
vagani mjesечni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2014. XII.*	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Depoziti	3,11	2,43	2,74	2,68	2,31	3,20	1,68	1,91	2,31	2,53	2,19	2,27	3,03
1.1. Kućanstva	2,52	2,88	2,81	2,71	2,41	3,36	2,53	2,35	2,36	2,35	2,65	2,59	2,62
1.1.1. Oročeni depoziti	2,52	2,88	2,81	2,71	2,41	3,36	2,53	2,35	2,36	2,35	2,65	2,59	2,62
1.1.1.1. Kratkoročno	1,38	1,54	1,48	1,60	1,15	1,58	1,69	1,42	1,70	1,37	1,53	1,34	0,66
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	0,92	1,12	1,10	1,49	1,14	1,28	1,54	1,08	1,08	1,28	0,99	0,79	1,10
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,84	1,37	1,49	1,45	2,02	1,88	1,41	1,10	1,75	1,40	0,70	1,05	0,84
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	1,68	2,75	2,45	2,32	1,13	2,18	1,94	1,69	1,79	1,40	2,04	2,23	0,39
Od toga: uz euro	1,66	1,54	1,48	1,60	1,15	1,58	1,69	1,42	1,70	1,37	1,53	1,34	0,66
Od toga: uz američki dolar	0,79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.1.1.2. Dugoročno	2,97	3,04	2,95	2,88	2,79	3,48	2,73	2,78	2,73	2,77	2,75	2,65	2,84
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	2,58	2,59	2,54	2,56	2,60	4,24	2,60	2,58	2,37	2,88	2,38	2,24	1,59
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	2,99	3,07	2,98	2,91	2,81	3,06	2,73	2,79	2,74	2,76	2,78	2,71	2,84
Od toga: uz euro	2,97	3,04	2,95	2,88	2,79	3,48	2,73	2,78	2,73	2,77	2,75	2,65	2,84
Od toga: uz američki dolar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.2. Nefinansijska društva	3,65	1,47	0,90	2,06	1,50	1,74	0,63	1,17	0,92	2,90	0,63	0,71	3,41
1.2.1. Oročeni depoziti	3,65	1,47	0,90	2,06	1,50	1,74	0,63	1,17	0,92	2,90	0,63	0,71	3,41
1.2.1.1. Kratkoročno	1,85	1,51	1,26	1,59	1,82	1,85	2,07	1,13	0,71	0,53	0,36	0,17	3,93
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	1,09	1,31	—	—	1,55	—	—	—	—	0,00	0,12	0,09	4,22
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,94	1,51	—	0,75	1,39	—	1,21	0,08	0,05	0,50	0,60	0,80	0,80
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	1,80	1,74	1,26	1,90	1,99	1,85	5,02	1,13	0,74	0,84	0,85	1,77	0,90
Od toga: uz euro	1,85	1,51	1,26	1,59	1,82	1,85	2,07	1,13	0,71	0,50	0,36	0,17	3,93
Od toga: uz američki dolar	3,00	—	—	—	—	—	—	—	—	0,85	—	—	3,00
1.2.1.2. Dugoročno	4,11	0,68	0,84	2,14	0,91	1,51	0,42	1,83	1,89	3,00	1,47	1,54	2,77
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	1,95	2,01	2,31	2,31	0,02	3,30	2,35	1,85	1,89	1,13	1,58	1,78	1,51
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	4,12	0,53	0,69	0,10	2,90	1,51	0,11	1,56	—	3,01	1,44	1,51	2,90
Od toga: uz euro	4,11	0,68	0,84	2,14	0,91	1,51	0,42	1,83	1,89	3,00	1,47	1,54	2,77
Od toga: uz američki dolar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.3. Krediti s osnove repo poslova	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Krediti	6,14	6,15	6,21	6,15	6,24	6,04	6,13	5,87	6,29	5,77	6,00	5,71	5,85
2.1. Kućanstva	6,68	6,71	6,81	6,75	6,80	6,88	6,74	6,58	7,01	6,94	6,90	6,71	5,89
2.1.1. Stambeni krediti	5,13	5,31	5,08	5,01	5,02	4,97	4,97	5,14	4,92	4,88	4,82	5,11	5,63
2.1.1.1. Kratkoročno	5,36	5,18	5,09	4,97	5,05	5,20	4,93	4,87	4,83	4,72	4,95	4,82	4,77
Od toga: uz euro	5,36	5,18	5,09	4,97	5,11	5,20	4,93	4,87	4,83	4,72	4,95	4,82	4,77
Od toga: uz švicarski franak	—	—	—	—	0,75	—	—	—	—	—	3,00	—	—
2.1.1.2. Dugoročno	5,11	5,33	5,08	5,01	5,02	4,95	4,98	5,16	4,93	4,90	4,81	5,14	5,64
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	5,10	5,28	5,15	4,83	4,72	4,94	4,62	4,26	4,67	4,83	4,64	4,87	4,31
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	5,11	5,33	5,08	5,01	5,02	4,95	4,98	5,19	4,94	4,90	4,81	5,14	5,64
Od toga: uz euro	5,20	5,36	5,14	5,11	5,08	5,06	5,09	5,27	5,07	5,07	4,91	5,16	5,64
Od toga: uz švicarski franak	3,60	3,24	3,27	2,93	3,49	3,28	2,90	3,24	2,94	2,17	3,21	4,06	2,12
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	7,53	7,87	7,70	7,64	7,69	7,86	7,54	7,32	7,79	7,68	7,66	7,46	7,00
2.1.2.1. Kratkoročno	6,44	6,68	5,89	6,51	6,25	6,82	6,23	5,04	6,81	6,29	6,31	6,71	5,33
Od toga: uz euro	6,46	6,81	5,89	6,51	6,18	6,82	6,28	5,05	6,81	6,23	6,52	6,72	5,35
Od toga: uz švicarski franak	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,84
2.1.2.2. Dugoročno	7,65	7,96	7,87	7,71	7,79	7,92	7,63	7,53	7,85	7,80	7,78	7,53	7,22
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	7,17	7,34	7,06	6,94	7,06	7,23	7,00	7,19	7,29	7,01	6,99	6,90	6,77
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	7,78	8,12	8,11	7,96	8,01	8,12	7,79	7,62	8,00	8,00	7,98	7,70	7,31
Od toga: uz euro	7,67	7,97	7,87	7,72	7,80	7,93	7,65	7,55	7,86	7,82	7,80	7,55	7,23
Od toga: uz švicarski franak	7,24	4,53	8,89	7,22	7,22	3,38	8,67	6,42	8,45	6,06	—	—	2,58
Od toga: Obrtnici	5,98	6,64	6,25	6,02	6,54	6,43	5,73	5,43	6,33	6,48	6,59	5,96	5,79

	2014. XII.*	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2.2. Nefinancijska društva	5,94	5,72	5,77	5,67	5,90	5,51	5,69	5,35	5,74	5,12	5,37	5,20	5,79
2.2.1. Krediti	5,94	5,72	5,77	5,67	5,90	5,51	5,69	5,35	5,74	5,12	5,37	5,20	5,79
2.2.1.1. Kratkoročno	6,08	6,17	6,22	5,90	5,80	5,88	6,24	5,85	6,26	5,13	5,36	5,75	6,15
Od toga: uz euro	6,08	6,16	6,23	5,90	5,80	5,88	6,24	5,85	6,29	5,13	5,36	5,75	6,14
Od toga: uz švicarski franak	-	-	-	-	-	7,00	-	-	-	-	-	-	7,00
2.2.1.2. Dugoročno	5,84	5,40	5,52	5,52	5,96	5,32	5,41	5,12	5,52	5,12	5,37	5,00	5,57
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	6,06	5,46	5,58	5,50	6,34	6,30	5,78	5,97	6,27	6,11	5,51	5,03	4,94
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	5,52	5,37	5,47	5,54	5,87	4,99	5,20	4,75	5,31	4,66	5,22	4,98	5,81
Od toga: uz euro	5,84	5,40	5,52	5,51	6,05	5,33	5,41	5,11	5,51	5,12	5,37	5,00	5,57
Od toga: uz švicarski franak	-	-	-	7,42	3,56	4,73	3,75	9,93	6,29	4,59	-	6,96	-
Iznosi													
1. Depoziti	283,1	91,5	62,8	52,0	51,6	58,4	70,1	80,6	56,5	95,5	81,3	82,6	215,7
1.1. Kućanstva	136,7	62,7	60,4	49,5	46,1	52,5	39,0	51,0	54,5	63,3	63,0	68,3	104,3
1.1.1. Oročeni depoziti	136,7	62,7	60,4	49,5	46,1	52,5	39,0	51,0	54,5	63,3	63,0	68,3	104,3
1.1.1.1. Kratkoročno	38,9	6,7	5,7	6,4	10,8	3,3	7,6	16,3	19,6	19,1	5,3	3,0	10,2
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	15,8	2,7	2,2	3,3	2,6	2,1	2,8	2,6	2,1	4,6	2,5	1,7	3,0
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	2,7	2,8	2,7	2,1	0,2	0,4	1,5	4,8	4,1	2,0	0,1	0,1	1,3
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	20,5	1,3	0,9	0,9	8,1	0,8	3,4	8,9	13,4	12,5	2,8	1,1	5,9
Od toga: uz euro	26,5	6,7	5,7	6,4	10,8	3,3	7,6	16,3	19,6	19,1	5,3	3,0	10,2
Od toga: uz američki dolar	12,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1.1.2. Dugoročno	97,8	56,0	54,7	43,1	35,3	49,1	31,3	34,6	34,9	44,2	57,6	65,4	94,1
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	5,2	3,3	3,7	3,9	2,6	17,5	0,9	1,1	1,3	1,5	4,1	8,2	0,7
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	92,5	52,7	51,0	39,2	32,7	31,6	30,5	33,5	33,6	42,7	53,6	57,1	93,4
Od toga: uz euro	97,7	56,0	54,7	43,1	35,3	49,1	31,3	34,6	34,9	44,2	57,6	65,4	94,1
Od toga: uz američki dolar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2. Nefinancijska društva	146,4	28,8	2,3	2,6	5,5	5,9	31,1	29,7	2,0	32,2	18,3	14,2	111,4
1.2.1. Oročeni depoziti	146,4	28,8	2,3	2,6	5,5	5,9	31,1	29,7	2,0	32,2	18,3	14,2	111,4
1.2.1.1. Kratkoročno	29,8	27,5	0,3	0,4	3,5	3,9	3,9	28,0	1,6	1,3	13,9	8,7	61,4
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	1,0	0,3	-	-	0,9	-	-	-	-	0,4	9,3	8,0	56,1
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	16,1	26,4	-	0,1	0,3	-	3,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,4	0,2
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	12,7	0,8	0,3	0,3	2,3	3,9	0,9	27,9	1,6	0,7	4,4	0,2	5,1
Od toga: uz euro	29,8	27,5	0,3	0,4	3,5	3,9	3,9	28,0	1,6	1,2	13,9	8,7	61,4
Od toga: uz američki dolar	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	-	-	0,0
1.2.1.2. Dugoročno	116,7	1,3	2,0	2,2	1,9	2,0	27,2	1,7	0,4	30,9	4,4	5,6	49,9
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	0,2	0,1	0,2	2,0	1,3	0,0	3,8	1,6	0,4	0,1	0,9	0,6	4,5
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	116,4	1,2	1,8	0,2	0,6	2,0	23,4	0,1	-	30,8	3,5	5,0	45,4
Od toga: uz euro	116,7	1,3	2,0	2,2	1,9	2,0	27,2	1,7	0,4	30,9	4,4	5,6	49,9
Od toga: uz američki dolar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3. Krediti s osnove repo poslova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Krediti	3.863,4	2.236,3	1.958,4	2.420,9	2.580,6	2.064,8	1.863,9	2.257,9	1.424,8	2.053,6	1.753,1	1.942,5	4.299,9
2.1. Kućanstva	1.081,6	968,7	834,7	1.075,1	976,8	790,8	777,1	951,2	616,5	735,8	726,1	651,0	2.556,6
2.1.1. Stambeni krediti	382,1	441,0	284,2	365,9	326,9	267,5	242,1	324,6	169,5	195,3	194,9	206,3	2.074,5
2.1.1.1. Kratkoročno	32,1	43,8	29,6	32,0	34,1	23,4	21,0	26,0	15,7	14,5	15,8	19,7	14,9
Od toga: uz euro	32,1	43,8	29,6	32,0	33,6	23,4	21,0	26,0	15,7	14,5	15,8	19,7	14,9
Od toga: uz švicarski franak	-	-	-	-	0,5	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.1.2. Dugoročno	350,0	397,3	254,6	333,9	292,9	244,1	221,1	298,6	153,8	180,8	179,1	186,6	2.059,6
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	2,6	6,0	4,1	3,6	2,9	3,4	3,7	9,6	1,8	3,2	4,4	3,4	2,8
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	347,4	391,2	250,5	330,3	290,0	240,7	217,4	289,0	152,0	177,5	174,7	183,2	2.056,8
Od toga: uz euro	330,4	391,6	247,5	318,1	281,5	228,9	209,1	282,3	143,8	170,0	168,1	183,5	2.057,6

	2014. XII.*	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Od toga: uz švicarski franak	18,6	5,7	7,1	14,0	11,3	15,2	10,7	15,5	9,7	10,7	10,1	3,1	2,0
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	699,5	527,7	550,5	709,2	649,9	523,3	535,0	626,6	447,0	540,5	531,2	444,7	482,2
2.1.2.1. Kratkoročno	71,0	33,7	47,7	39,4	40,5	28,6	33,6	52,0	23,9	42,2	42,7	37,2	56,1
Od toga: uz euro	70,4	31,9	47,7	39,4	37,8	28,6	32,3	51,3	23,9	40,3	36,4	37,2	55,7
Od toga: uz švicarski franak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
2.1.2.2. Dugoročno	628,5	494,0	502,8	669,8	609,4	494,7	501,4	574,6	423,1	498,4	488,5	407,4	426,0
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	135,9	105,4	117,7	164,0	142,0	111,9	105,9	116,2	89,0	100,5	100,5	88,7	76,2
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	492,7	388,5	385,1	505,8	467,4	382,8	395,5	458,4	334,1	397,9	388,0	318,7	349,9
Od toga: uz euro	623,9	491,6	501,6	667,8	607,9	492,7	498,8	566,1	422,4	495,1	485,4	404,6	424,4
Od toga: uz švicarski franak	1,4	1,5	0,0	0,7	0,1	0,3	0,0	6,9	0,0	2,3	-	-	0,1
Od toga: Obrtnici	90,5	44,7	53,9	96,2	71,5	50,1	88,6	70,9	41,2	38,4	46,4	51,9	115,8
2.2. Nefinansijska društva	2.781,8	1.267,6	1.123,7	1.345,8	1.603,8	1.274,0	1.086,8	1.306,7	808,2	1.317,9	1.027,0	1.291,5	1.743,2
2.2.1. Krediti	2.781,8	1.267,6	1.123,7	1.345,8	1.603,8	1.274,0	1.086,8	1.306,7	808,2	1.317,9	1.027,0	1.291,5	1.743,2
2.2.1.1. Kratkoročno	1.070,4	520,9	397,7	539,2	615,6	430,5	368,3	409,2	242,4	471,1	499,4	349,6	658,1
Od toga: uz euro	1.070,3	519,5	397,2	539,2	615,5	430,0	367,0	408,0	239,9	469,8	499,4	349,6	652,2
Od toga: uz švicarski franak	-	-	-	-	-	0,1	-	-	-	-	-	-	0,1
2.2.1.2. Dugoročno	1.711,4	746,7	726,0	806,7	988,3	843,5	718,5	897,4	565,9	846,8	527,6	941,9	1.085,1
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	1.022,8	252,1	307,9	365,2	192,3	217,0	260,7	274,5	123,1	267,6	281,3	359,4	309,2
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	688,6	494,6	418,1	441,4	796,0	626,5	457,8	622,9	442,8	579,2	246,3	582,5	776,0
Od toga: uz euro	1.711,3	746,7	725,7	802,3	951,8	833,1	717,3	895,5	562,8	834,0	527,6	940,9	1.085,1
Od toga: uz švicarski franak	-	-	-	4,3	36,5	10,5	1,2	1,9	3,1	12,8	-	0,8	-

Tablica G6c: Kamatne stope kreditnih institucija na devizne depozite i kredite (novi poslovi)

vagani mjesecni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini i iznosi u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Kamatne stope													
1. Depoziti	1,93	1,77	1,90	1,72	1,71	1,59	1,58	1,54	1,49	1,52	0,96	1,38	1,20
1.1. Kućanstva	2,10	1,96	1,95	1,90	1,87	1,79	1,78	1,72	1,68	1,71	1,55	1,50	1,52
1.1.1. Oročeni depoziti	2,10	1,96	1,95	1,90	1,87	1,79	1,78	1,72	1,68	1,71	1,55	1,50	1,52
1.1.1.1. Kratkoročno	1,76	1,71	1,67	1,65	1,61	1,52	1,51	1,45	1,45	1,41	1,30	1,21	1,20
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	1,20	1,17	1,19	1,09	1,14	1,13	0,97	0,90	0,87	0,84	0,77	0,71	0,68
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,63	1,60	1,46	1,55	1,40	1,34	1,30	1,23	1,22	1,18	1,15	1,12	1,12
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	2,00	1,94	1,88	1,87	1,86	1,75	1,81	1,71	1,71	1,67	1,55	1,43	1,39
Od toga: u euru	1,78	1,73	1,68	1,65	1,65	1,54	1,55	1,49	1,49	1,45	1,34	1,24	1,23
Od toga: u američkom dolaru	1,73	1,65	1,68	1,81	1,49	1,62	1,44	1,31	1,27	1,15	1,13	1,14	1,12
1.1.1.2. Dugoročno	2,61	2,47	2,43	2,36	2,34	2,25	2,29	2,18	2,05	2,13	1,96	1,92	2,00
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	2,61	2,39	2,32	2,30	2,29	2,16	2,09	2,10	1,99	2,07	1,84	1,79	1,98
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	2,63	2,65	2,63	2,48	2,43	2,45	2,71	2,38	2,21	2,29	2,20	2,15	2,04
Od toga: u euru	2,65	2,49	2,48	2,40	2,36	2,29	2,25	2,21	2,09	2,16	1,99	1,94	2,03
Od toga: u američkom dolaru	2,39	2,42	2,13	2,08	2,28	1,94	2,23	2,08	1,77	1,82	1,72	1,86	1,80
1.2. Nefinancijska društva	1,39	1,13	1,72	1,04	1,01	0,86	0,94	1,07	0,86	0,95	0,33	1,24	0,55
1.2.1. Oročeni depoziti	1,39	1,13	1,72	1,04	1,01	0,86	0,94	1,07	0,86	0,95	0,33	1,24	0,55
1.2.1.1. Kratkoročno	1,20	1,09	1,14	0,97	0,91	0,77	0,71	0,95	0,74	0,90	0,33	0,57	0,48
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	0,76	0,58	0,96	0,67	0,69	0,58	0,55	0,48	0,35	0,55	0,13	0,31	0,28
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1,74	1,62	1,38	1,67	1,50	1,31	1,33	1,25	1,25	1,23	1,24	1,23	0,95
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	1,76	2,37	2,03	1,99	1,82	1,70	1,73	1,72	1,74	1,94	1,59	1,29	1,39
Od toga: u euru	1,24	1,14	1,15	0,97	0,88	0,79	0,70	0,95	0,75	0,89	0,32	0,56	0,46
Od toga: u američkom dolaru	0,56	0,74	0,95	0,87	0,37	0,52	0,63	0,73	0,42	0,95	0,40	0,67	0,63
1.2.1.2. Dugoročno	2,80	2,27	3,53	2,95	2,33	1,85	2,60	2,44	2,36	1,88	1,55	2,00	1,23
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	2,84	2,30	3,96	3,35	2,34	2,19	2,45	2,20	2,32	1,91	1,78	2,01	1,22
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	1,70	2,04	0,62	1,29	0,50	0,32	3,12	2,87	2,45	0,80	1,21	1,73	1,41
Od toga: u euru	2,80	2,17	4,01	2,96	2,39	1,86	2,64	2,44	2,37	1,87	1,55	2,00	1,25
Od toga: u američkom dolaru	–	2,46	2,10	1,80	1,21	1,95	1,34	2,85	–	2,18	1,52	1,28	0,05
1.3. Krediti s osnove repo poslova	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Krediti	4,49	3,05	2,47	3,27	2,48	3,10	2,81	3,13	3,05	3,30	2,80	3,07	3,51
2.1. Kućanstva	2,19	0,27	1,42	3,23	2,26	1,42	0,96	2,95	1,81	0,27	0,19	0,76	1,88
2.1.1. Stambeni krediti	–	–	–	–	–	–	5,50	–	–	–	–	–	–
2.1.1.1. Kratkoročno	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: u euru	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Od toga: u švicarskom franku	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2.1.1.2. Dugoročno	–	–	–	–	–	–	5,50	–	–	–	–	–	–
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	–	–	–	–	–	–	5,50	–	–	–	–	–	–
Od toga: u euru	–	–	–	–	–	–	5,50	–	–	–	–	–	–
Od toga: u švicarskom franku	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	2,19	0,27	1,42	3,23	2,26	1,42	0,95	2,95	1,81	0,27	0,19	0,76	1,88
2.1.2.1. Kratkoročno	0,79	0,14	1,16	3,05	2,16	1,33	0,82	2,28	1,81	0,07	0,09	0,61	0,26
Od toga: u euru	0,78	0,13	1,15	3,05	2,15	1,32	0,81	2,28	1,81	0,07	0,09	0,60	0,25
Od toga: u švicarskom franku	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	8,14	8,14	8,14	8,14
2.1.2.2. Dugoročno	5,24	6,90	6,38	5,92	4,50	7,98	7,48	6,41	–	8,62	3,02	6,29	4,70
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	4,80	6,90	6,38	5,30	4,50	7,98	7,48	5,93	–	8,62	3,02	6,29	4,15
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	5,28	–	–	6,17	–	–	6,49	–	–	–	–	–	4,75
Od toga: u euru	5,24	6,90	6,38	5,30	4,50	7,98	8,80	6,54	–	8,62	3,02	5,81	4,70
Od toga: u švicarskom franku	–	–	–	6,17	–	–	7,23	6,17	–	–	–	6,70	–
Od toga: obrtnici	4,42	4,20	5,03	5,19	3,80	5,22	2,75	6,26	0,00	4,21	2,09	3,89	4,70

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2.2. Nefinansijska društva	4,62	3,22	2,53	3,27	2,49	3,19	2,88	3,13	3,16	3,41	2,96	3,28	3,55
2.2.1. Krediti	4,62	3,22	2,53	3,27	2,49	3,19	2,88	3,13	3,16	3,41	2,96	3,28	3,55
2.2.1.1. Kratkoročno	4,32	3,69	2,42	2,91	2,26	3,02	2,43	2,37	2,60	2,51	2,85	3,01	3,51
Od toga: u euru	4,61	3,83	2,51	3,15	2,43	3,51	2,74	2,41	3,75	3,44	3,41	4,65	4,26
Od toga: u američkom dolaru	3,16	1,03	1,61	1,78	0,82	1,39	1,10	1,32	0,70	1,66	0,61	0,59	1,54
2.2.1.2. Dugoročno	5,27	3,01	5,86	5,47	3,66	3,84	4,27	4,31	3,80	5,32	3,43	3,64	3,56
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	5,40	5,94	5,54	5,98	5,09	5,06	4,85	3,90	4,20	5,42	5,56	4,12	3,79
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	5,18	2,96	6,62	5,32	2,86	3,19	3,56	4,89	3,43	5,31	2,85	3,42	2,17
Od toga: u euru	6,02	2,74	5,86	5,47	3,66	3,84	4,07	4,31	3,80	5,32	3,43	3,64	4,15
Od toga: u američkom dolaru	4,92	6,17	—	—	—	4,30	4,80	5,12	—	—	—	—	2,22
Iznosi													
1. Depoziti	12.532,1	12.053,3	10.863,2	10.598,0	9.724,5	8.951,8	9.723,9	11.179,4	10.211,3	12.007,2	15.603,0	14.220,4	12.650,8
1.1. Kućanstva	9.525,0	9.257,5	8.122,4	8.341,1	7.877,9	7.060,4	7.369,8	8.102,4	7.895,2	8.974,8	8.106,8	7.690,9	8.529,2
1.1.1. Oročeni depoziti	9.525,0	9.257,5	8.122,4	8.341,1	7.877,9	7.060,4	7.369,8	8.102,4	7.895,2	8.974,8	8.106,8	7.690,9	8.529,2
1.1.1.1. Kratkoročno	5.780,5	6.216,0	5.054,7	5.415,1	4.992,1	4.514,4	4.798,9	5.096,4	4.960,6	5.251,4	5.080,1	4.606,9	5.117,7
1.1.1.1.1. Do 3 mjeseca	1.192,1	1.359,9	968,3	1.109,7	1.124,8	1.028,6	1.073,4	1.066,1	1.007,0	1.072,5	1.070,8	995,0	1.005,6
1.1.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	1.167,4	1.152,3	967,7	1.101,9	992,3	912,7	1.053,0	1.016,0	871,3	951,9	1.005,7	936,7	974,1
1.1.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	3.420,9	3.703,8	3.118,7	3.203,5	2.875,0	2.573,1	2.672,6	3.014,2	3.082,3	3.227,0	3.003,7	2.675,2	3.138,0
Od toga: u euru	5.123,8	5.455,4	4.481,4	4.745,7	4.396,8	3.970,5	4.126,0	4.412,9	4.346,5	4.655,2	4.439,1	4.050,1	4.478,5
Od toga: u američkom dolaru	426,2	514,1	399,2	504,0	434,0	390,6	492,8	488,0	381,6	411,0	466,7	396,2	449,3
1.1.1.2. Dugoročno	3.744,5	3.041,4	3.067,7	2.926,0	2.885,8	2.546,0	2.570,9	3.006,1	2.934,6	3.723,4	3.026,7	3.084,0	3.411,5
1.1.1.2.1. Od 1 do 2 godine	2.873,5	2.147,2	2.019,8	2.013,3	1.968,3	1.779,2	1.722,7	2.145,3	2.180,7	2.641,8	2.024,8	1.920,3	2.402,9
1.1.1.2.2. Više od 2 godine	871,0	894,2	1.047,9	912,7	917,5	766,8	848,2	860,8	753,9	1.081,5	1.001,9	1.163,7	1.008,7
Od toga: u euru	3.466,3	2.673,0	2.792,6	2.649,0	2.626,5	2.354,7	2.218,4	2.666,8	2.740,9	3.495,3	2.825,8	2.837,0	3.136,2
Od toga: u američkom dolaru	199,7	300,9	180,0	220,8	201,2	144,9	214,6	273,6	139,1	170,6	155,9	198,8	219,9
1.2. Nefinansijska društva	3.007,0	2.795,8	2.740,7	2.256,9	1.846,6	1.891,4	2.354,1	3.077,0	2.316,1	3.032,4	7.496,2	6.529,5	4.121,5
1.2.1. Oročeni depoziti	3.007,0	2.795,8	2.740,7	2.256,9	1.846,6	1.891,4	2.354,1	3.077,0	2.316,1	3.032,4	7.496,2	6.529,5	4.121,5
1.2.1.1. Kratkoročno	2.654,5	2.707,7	2.076,8	2.168,9	1.712,7	1.739,3	2.070,9	2.837,8	2.147,3	2.883,3	7.446,2	3.483,7	3.754,2
1.2.1.1.1. Do 3 mjeseca	1.473,9	1.675,2	1.653,2	1.610,8	1.343,0	1.393,0	1.729,4	1.498,1	1.468,1	1.926,0	6.359,6	2.497,0	3.002,4
1.2.1.1.2. Od 3 do 6 mjeseci	587,7	611,3	129,3	308,7	151,4	151,4	180,5	702,2	228,4	433,1	378,3	929,9	184,2
1.2.1.1.3. Od 6 mjeseci do 1 godine	593,0	421,2	294,4	249,4	218,4	194,9	161,1	637,4	450,7	524,2	708,3	56,7	567,6
Od toga: u euru	2.459,3	2.369,7	1.920,6	1.967,0	1.557,6	1.546,7	1.826,8	2.546,0	1.959,9	2.488,6	7.297,1	3.298,6	3.265,9
Od toga: u američkom dolaru	150,3	319,4	144,0	195,9	116,1	181,2	219,8	271,7	170,3	388,4	138,1	183,1	479,3
1.2.1.2. Dugoročno	352,5	88,1	663,9	88,0	133,9	152,1	283,1	239,2	168,9	149,1	50,0	3.045,8	367,4
1.2.1.2.1. Od 1 do 2 godine	339,0	78,9	579,5	71,0	133,1	124,8	222,7	153,5	117,9	144,8	29,6	2.907,5	350,3
1.2.1.2.2. Više od 2 godine	13,5	9,2	84,4	17,0	0,9	27,3	60,4	85,7	51,0	4,3	20,5	138,3	17,0
Od toga: u euru	351,5	57,6	497,5	87,3	128,2	147,6	273,4	238,7	168,4	147,1	41,9	3.043,2	362,0
Od toga: u američkom dolaru	—	30,4	166,5	0,6	4,2	4,0	9,2	0,1	—	2,0	8,1	2,7	4,6
1.3. Krediti s osnove repo poslova	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Krediti	1.059,4	736,7	716,4	1.179,2	1.108,5	851,6	1.152,4	2.032,7	524,8	946,1	689,1	438,2	2.126,5
2.1. Kućanstva	56,0	41,2	35,8	73,8	52,9	42,7	41,3	58,0	42,5	33,6	39,2	37,4	55,6
2.1.1. Stambeni krediti	—	—	—	—	—	—	0,1	—	—	—	—	—	—
2.1.1.1. Kratkoročno	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Od toga: u euru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Od toga: u švicarskom franku	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.1.1.2. Dugoročno	—	—	—	—	—	—	0,1	—	—	—	—	—	—
2.1.1.2.1. Od 1 do 5 godina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.1.1.2.2. Više od 5 godina	—	—	—	—	—	—	0,1	—	—	—	—	—	—
Od toga: u euru	—	—	—	—	—	—	0,1	—	—	—	—	—	—

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Od toga: u švicarskom franku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.2. Potrošački i ostali krediti	56,0	41,2	35,8	73,8	52,9	42,7	41,2	58,0	42,5	33,6	39,2	37,4	55,6
2.1.2.1. Kratkoročno	38,4	40,4	34,0	69,4	50,7	42,2	40,4	48,6	42,5	32,9	37,9	36,4	35,3
Od toga: u euru	38,4	40,4	34,0	69,3	50,6	42,1	40,4	48,6	42,5	32,8	37,8	36,4	35,3
Od toga: u švicarskom franku	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2.2. Dugoročno	17,6	0,8	1,7	4,5	2,2	0,6	0,8	9,4	-	0,8	1,3	1,0	20,3
2.1.2.2.1. Od 1 do 5 godina	1,5	0,8	1,7	1,3	2,2	0,6	0,8	1,3	-	0,8	1,3	1,0	1,6
2.1.2.2.2. Više od 5 godina	16,1	-	-	3,2	-	-	-	8,1	-	-	-	-	18,8
Od toga: u euru	17,6	0,8	1,7	1,3	2,2	0,6	0,1	6,2	-	0,8	1,3	0,5	20,3
Od toga: u švicarskom franku	-	-	-	3,2	-	-	0,7	3,2	-	-	-	0,5	-
Od toga: obrtnici	3,0	1,7	2,7	5,6	3,3	2,9	1,1	14,0	0,7	1,6	2,4	2,8	21,7
2.2. Nefinansijska društva	1.003,4	695,5	680,6	1.105,4	1.055,6	808,8	1.111,0	1.974,7	482,2	912,4	649,9	400,8	2.070,8
2.2.1. Krediti	1.003,4	695,5	680,6	1.105,4	1.055,6	808,8	1.111,0	1.974,7	482,2	912,4	649,9	400,8	2.070,8
2.2.1.1. Kratkoročno	688,3	212,6	659,3	946,9	883,0	642,7	837,9	1.203,9	260,0	620,6	532,3	227,1	427,8
Od toga: u euru	552,1	201,8	593,9	782,0	793,4	493,0	680,7	927,9	162,3	298,9	426,3	135,4	309,6
Od toga: u američkom dolaru	136,2	10,8	65,3	164,8	89,6	149,6	157,2	230,2	97,7	321,7	106,1	91,6	118,2
2.2.1.2. Dugoročno	315,1	482,9	21,3	158,5	172,6	166,1	273,1	770,9	222,3	291,8	117,6	173,7	1.643,1
2.2.1.2.1. Od 1 do 5 godina	131,7	7,5	15,0	36,0	61,7	58,4	149,2	449,1	108,4	19,5	25,5	53,8	1.413,4
2.2.1.2.2. Više od 5 godina	183,4	475,4	6,4	122,5	110,8	107,7	123,9	321,8	113,9	272,4	92,0	120,0	229,7
Od toga: u euru	154,7	420,3	21,3	158,5	172,6	165,8	198,0	768,6	222,3	291,8	117,6	156,4	1.139,9
Od toga: u američkom dolaru	77,8	0,3	-	-	-	0,4	75,1	2,3	-	-	-	-	503,1

Tablica G7a: Kamatne stope ostvarene u trgovini depozitima na međubankovnom tržištu

vagani mjesecni prosjeci kamatnih stopa, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	O/N	T/N	S/N	Do opoziva	2 – 6 dana	1 tj.	2 tj.	1 mj.	3 mj.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2006.		2,36	2,37	2,30	2,82	2,31	2,77	2,68	3,36	3,81
2007.		4,97	5,30	4,91	4,00	5,45	5,51	5,59	5,87	5,86
2008.		5,86	5,64	4,79	–	5,22	6,59	6,50	6,88	7,38
2009.		7,22	6,97	6,30	6,50	7,76	7,79	8,53	8,98	9,31
2010.		0,89	1,23	1,25	–	1,16	1,23	1,82	1,74	2,92
2011.		0,86	0,98	1,92	–	0,89	1,22	1,46	2,25	3,31
2012.		1,09	1,67	1,37	–	1,09	1,38	2,20	1,75	3,79
2013.		0,37	0,33	1,00	–	0,73	1,01	0,63	1,02	2,36
2014.		0,34	0,36	0,83	–	0,48	0,54	0,57	0,79	0,95
2015.		0,44	1,19	–	–	0,47	0,68	0,85	0,81	1,17
2015.	siječanj	0,33	–	–	–	0,26	0,36	0,60	–	–
	veljača	0,43	–	–	–	0,27	0,45	0,53	0,57	0,99
	ožujak	0,33	–	–	–	0,20	0,56	–	0,30	1,13
	travanj	0,18	–	–	–	0,14	0,42	0,73	–	0,85
	svibanj	0,15	–	–	–	0,15	0,59	0,75	–	0,90
	lipanj	0,20	–	–	–	0,13	0,50	0,80	0,70	0,83
	srpanj	0,43	0,55	–	–	0,93	0,65	1,10	0,76	–
	kolovoz	0,65	–	–	–	0,68	1,00	1,25	0,90	1,49
	rujan	1,28	2,53	–	–	1,52	1,87	2,28	1,80	1,80
	listopad	0,42	–	–	–	0,49	0,75	0,50	0,87	–
	studeni	0,35	–	–	–	0,35	0,45	0,51	0,60	1,40
	prosinac	0,49	0,50	–	–	0,52	0,52	0,32	–	–

Tablica G7a: Kamatne stope ostvarene u trgovini depozitima na međubankovnom tržištu • U Tablici G7a iskazuju se vagani mjesecni prosjeci kamatnih stopa ostvarenih u izravnoj međusobnoj trgovini depozitima kreditnih institucija u izvještajnom mjesecu te ne uključuju izravnu i repo trgovinu vrijednosnim papirima niti transakcije s drugim pravnim i fizičkim osobama. Godišnji prosjeci izračunati su kao jednostavni prosjeci vaganih mjesecnih prosjeka. Kamatne stope detaljnije su podijeljene prema roku dospijeća: u stupcu 3 – O/N (prekonoćno dospijeće), to jest odobrenje sredstava obavlja se na dan zaključivanja

transakcije, a povrat sredstava sljedećega radnog dana, u stupcu 4 – T/N (“TOM/NEXT”), to jest odobrenje sredstava obavlja se prvi radni dan nakon dana zaključivanja transakcije, a povrat sredstava sljedećega radnog dana, u stupcu 5 – S/N (“SPOT/NEXT”), to jest odobrenje sredstava obavlja se drugi radni dan nakon dana zaključivanja transakcije, a povrat sredstava sljedećega radnog dana, u stupcu 6 dospijeće do opoziva, u stupcu 7 dospijeće 2 do 6 dana, zatim u sljedećim stupcima: 1 tjedan, 2 tjedna, 1 mjesec te 3 mjeseca.

Tablica G7b: Kamatne stope kotirane na međubankovnom tržištu (ZIBOR)

jednostavni mjesecni prosjeci jednostavnih dnevnih prosjeka kotacija banaka

Godina	Mjesec	O/N	T/N	S/N	1 tj.	2 tj.	1 mj.	3 mj.	6 mj.	9 mj.	12 mj.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006.		2,90	2,96	3,00	3,28	3,52	4,24	4,49	4,67	4,66	4,82
2007.		5,18	5,28	5,27	5,50	5,61	5,73	5,66	5,58	5,55	5,59
2008.		5,96	6,15	6,23	6,72	6,80	6,88	7,17	7,19	7,18	7,20
2009.		7,16	7,49	7,72	8,33	8,63	9,15	8,96	8,68	8,48	8,41
2010.		1,04	1,05	1,05	1,17	1,31	1,57	2,44	3,32	3,74	4,12
2011.		1,03	1,06	1,09	1,27	1,53	2,11	3,15	3,84	4,12	4,39
2012.		1,23	1,21	1,20	1,37	1,58	2,12	3,42	4,14	4,37	4,58
2013.		0,59	0,60	0,60	0,67	0,75	0,94	1,50	2,10	2,40	2,66
2014.		0,47	0,47	0,47	0,58	0,63	0,75	0,97	1,32	1,57	1,81
2015.		0,70	0,66	0,61	0,82	0,90	1,05	1,23	1,43	1,65	1,88
2015.	siječanj	0,47	0,47	0,47	0,66	0,76	0,88	1,08	1,30	1,55	1,78
	veljača	0,50	0,51	0,51	0,73	0,82	0,96	1,12	1,30	1,56	1,81
	ožujak	0,46	0,46	0,46	0,67	0,78	0,95	1,12	1,29	1,57	1,82
	travanj	0,36	0,35	0,35	0,51	0,62	0,80	1,01	1,25	1,52	1,77
	svibanj	0,35	0,37	0,35	0,50	0,59	0,74	0,96	1,23	1,50	1,75
	lipanj	0,50	0,50	0,50	0,52	0,53	0,62	0,87	1,32	1,57	1,80
	srpanj	0,78	0,79	0,78	0,90	0,94	1,02	1,09	1,24	1,47	1,71
	kolovoz	0,95	0,97	0,88	1,02	1,03	1,09	1,16	1,31	1,51	1,73
	rujan ^a	1,73	1,63	1,36	1,70	1,77	1,80	1,87	1,89	1,99	2,09
	listopad	1,02	—	—	1,10	1,21	1,49	1,75	1,89	2,04	2,28
	studeni	0,77	—	—	0,83	0,90	1,14	1,41	1,70	1,94	2,15
	prosinac	0,65	—	—	0,72	0,80	0,98	1,24	1,53	1,74	1,96

^a Od 21. rujna 2015. ukinut je izračun ZIBOR-a za dospjeća T/N ("TOM/NEXT") i S/N ("SPOT/NEXT").

Tablica G7b: Kamatne stope kotirane na međubankovnom tržištu (ZIBOR) • U Tablici G7b iskazuju se jednostavni mjesecni prosjeci dnevnih vrijednosti kamatnog indeksa ZIBOR, a godišnji prosjeci jesu jednostavni prosjeci jednostavnih mjesecnih prosjeka. Indeksi ZIBOR (engl. *Zagreb Interbank Offered Rates*) jedinstvene su referentne kamatne stope na hrvatskom međubankovnom tržištu. Službeni izračun ZIBOR-a prema dospjećima temelji se na izračunu prosječnih vrijednosti kamatnih stopa osam najvećih hrvatskih banaka kotiranih na Reutersovom sustavu točno u 11.00 sati svakoga radnog dana. Kamatne stope detaljnije su podijeljene prema roku dospjeća: u stupcu

3 – O/N (prekonoćno dospjeće), to jest odobrenje sredstava obavlja se na dan zaključivanja transakcije, povrat sredstava sljedećega radnog dana, u stupcu 4 – T/N ("TOM/NEXT"), to jest odobrenje sredstava obavlja se prvi radni dan nakon dana zaključivanja transakcije, povrat sredstava sljedećega radnog dana, u stupcu 5 – S/N ("SPOT/NEXT"), to jest odobrenje sredstava obavlja se drugi radni dan nakon dana zaključivanja transakcije, povrat sredstava sljedećega radnog dana, u stupcu 6 tjedan dana, zatim u sljedećim stupcima: 2 tjedna, 1 mjesec, 3 mjeseca, 6 mjeseci, 9 mjeseci te 12 mjeseci.

Tablica G8a: Kamatne stope na trezorske zapise Republike Hrvatske

Godina	Mjesec	Izdani u kunama			Izdani uz valutnu klužulu u eurima	
		3 mј.	6 mј.	12 mј.	3 mј.	12 mј.
2006.		3,07	3,37	3,87	–	–
2007.		3,29	3,49	4,08	–	–
2008.		4,39	5,24	5,98	–	7,95
2009.		6,95	7,25	7,52	–	7,09
2010.		2,19	3,28	4,01	–	3,37
2011.		2,60	3,53	3,91	3,76	3,46
2012.		2,74	3,59	3,93	2,71	3,26
2013.		0,97	1,70	2,54	0,64	1,38
2014.		0,49	0,99	1,86	0,38	0,51
2015.		0,36	0,50	1,50	0,23	0,40
2015.	siječanj	–	0,54	1,50	0,30	0,55
	veljača	–	0,50	1,50	–	0,40
	ožujak	0,28	0,50	1,50	–	–
	travanj	–	0,50	1,50	–	0,38
	svibanj	–	–	1,50	–	0,40
	lipanj	–	0,49	1,50	–	–
	srpanj	–	–	–	–	–
	kolovoz	–	0,40	1,50	0,20	0,30
	rujan	–	–	1,50	–	–
	listopad	–	–	1,50	–	0,40
	studeni	0,43	0,55	1,50	0,20	0,40
	prosinac	0,43	0,55	1,48	–	0,40

Tablica G8a: Kamatne stope na trezorske zapise Republike Hrvatske • U Tablici G8a iskazuju se vagani mjesečni prosjeci dnevnih kamatnih stopa ostvarenih na aukcijama trezorskih zapisa Ministarstva financija Republike Hrvatske. Dnevne kamatne stope odgovaraju ostvarenom jedinstvenom prinosu pri izdavanju na aukcijama trezorskih zapisa Ministarstva financija.

Godišnji prosjeci jesu obični prosjek vaganih mjesečnih prosjeka.

Vagani mjesečni prosjeci dnevnih kamatnih stopa izračunavaju se zasebno za trezorske zapise izdane u kunama i za trezorske zapise izdane uz valutnu klužulu u eurima te posebno za svako ugovorenio izvorno dospijeće (91 dan, 182 ili 364 dana).

Tablica G8b: Prinosi do dospijeća na obveznice Republike Hrvatske za odabrane valute i rokove dospijeća

Godi- na	Mjesec	USD				EUR				HRK s valutnom klauzulom u EUR				HRK				
		6 g.	7 g.	9 g.	10 g.	4 g.	8 g.	5 g.	6 g.	8 g.	10 g.	2 g.	3 g.	4 g.	6 g.	10 g.	11 g.	
2006.		–	–	–	–	4,04	4,19	4,42	4,36	–	–	4,06	4,60	4,15	–	4,17	–	
2007.		–	–	–	–	4,62	–	4,83	–	–	–	4,71	4,24	–	4,98	5,04	–	
2008.		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	5,50	–	–	5,32	–	–	
2009.		–	–	–	5,83	4,51	–	–	–	–	–	6,44	–	–	8,14	7,95	–	
2010.		–	–	5,66	5,69	4,30	–	–	–	–	–	6,05	–	5,28	5,97	5,81	6,37	
2011.		–	–	6,51	6,24	5,04	–	–	–	6,47	–	4,75	5,30	5,66	6,27	–	–	
2012.		–	5,45	6,68	–	–	–	–	–	6,60	5,86	6,36	4,63	5,54	6,63	–	–	
2013.		5,17	5,08	5,90	5,71	–	–	–	4,59	–	4,16	3,35	3,74	4,17	4,99	–	–	
2014.		4,68	4,95	5,20	5,47	3,08	3,83	3,64	4,19	4,29	4,64	2,87	3,67	3,91	4,23	–	–	
2015.		4,57	5,08	4,82	–	2,72	–	3,03	–	3,55	3,99	2,34	2,73	3,12	–	3,98	3,96	
2015.	siječanj	4,49	–	4,76	–	2,72	–	3,23	–	3,55	3,99	2,18	2,93	3,30	–	–	–	
	veljača	4,47	–	4,70	–	–	–	3,13	–	–	–	2,13	2,75	–	–	–	–	
	ožujak	4,38	–	4,58	–	–	–	2,90	–	–	–	2,24	2,62	–	–	–	–	
	travanj	4,33	–	4,57	–	–	–	2,83	–	–	–	2,03	2,43	–	–	–	–	
	svibanj	4,45	–	4,82	–	–	–	2,73	–	–	–	1,86	2,32	–	–	–	–	
	lipanj	4,72	–	5,11	–	–	–	3,07	–	–	–	2,28	2,65	–	–	–	–	
	srpanj	4,78	–	5,21	–	–	–	3,31	–	–	–	2,4	2,78	–	–	4,23	–	
	kolovoz	4,79	–	–	–	–	–	3,09	–	–	–	2,34	2,62	–	–	3,9	–	
	rujan	4,69	–	–	–	–	–	2,94	–	–	–	2,79	2,85	2,91	–	3,91	–	
	listopad	–	4,93	–	–	–	–	–	–	–	–	2,7	3,07	2,93	–	3,93	–	
	studenzi	–	5,09	–	–	–	–	–	–	–	–	2,64	2,89	3,26	–	3,86	–	
	prosinac	–	5,21	–	–	–	–	–	–	–	–	2,52	2,81	3,2	–	4,02	4,09	

Tablica G8b: Prinosi do dospijeća na obveznice Republike Hrvatske za odabrane valute i rokove dospijeća • U Tablici G8b iskazuju se prosječni mjesečni i godišnji prinosi do dospijeća na obveznice Republike Hrvatske za odabrane valute i rokove.

Prosječni mjesečni prinosi do dospijeća obični su prosjek dnevnih prinosa do dospijeća.

Prosječni godišnji prinosi su obični prosjek mjesečnih prosjeka.

Dnevni se prinosi računaju za svako preostalo dospijeće (zaokruženo na cijeli broj godina) tako da se obveznice prvo grupiraju u skupine prema preostalom roku dospijeća, a zatim se računa obični prosjek u svakoj takvoj skupini. Preostalo dospijeće obveznice na dan računa se kao prirodno zaokruženi broj (interval t–0,5 do t+0,5) uz pretpostavku godine s 365 dana.

Ovisno o tržištu na kojem su obveznice izdane, u Republici Hrvatskoj ili na inozemnim tržištima kapitala, i s obzirom na raspoloživost podataka za izračun prinosa do dospijeća,

primijenjena je djelomično različita metodologija.

a) Obveznice izdane na domaćem tržištu kapitala

Dnevni prinosi do dospijeća izračunavaju se na temelju vaga-ganog prosjeka ostvarene prosječne cijene trgovanja na svim segmentima trgovanja Zagrebačke burze.

Dnevni prinosi izračunavaju se i u slučaju da određenog dana nisu ostvarene transakcije trgovanja, uz pretpostavku zadržavanja zadnje prosječne cijene.

Dnevni prinosi ne izračunavaju se na dane državnih praznika i blagdana u RH.

b) Obveznice izdane na inozemnim tržištima kapitala

Dnevni se prinosi do dospijeća preuzimaju preko Bloomberga finansijskog servisa, a izračunati su na temelju dnevnih podataka o zadnjoj ponudbenoj ("bid") kotiranoj cijeni.

U izračun prosječnoga mjesečnog prinosa ne uzimaju se dani za koje nije raspoloživ podatak o dnevnom prinosu.

Tablica G10a: Godišnji i mjesecni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke

Godina	Mjesec	EUR/HRK	CHF/HRK	GBP/HRK	USD/HRK
2006.		7,322849	4,656710	10,740292	5,839170
2007.		7,336019	4,468302	10,731537	5,365993
2008.		7,223178	4,553618	9,101622	4,934417
2009.		7,339554	4,861337	8,233112	5,280370
2010.		7,286230	5,285859	8,494572	5,500015
2011.		7,434204	6,035029	8,566138	5,343508
2012.		7,517340	6,237942	9,269634	5,850861
2013.		7,573548	6,154290	8,922067	5,705883
2014.		7,630014	6,282424	9,465973	5,749322
2015.		7,609601	7,133762	10,489299	6,862262
2015.	siječanj	7,679826	7,055198	10,006643	6,595428
	veljača	7,709544	7,264551	10,389484	6,785967
	ožujak	7,648124	7,204249	10,578519	7,047619
	travanj	7,594858	7,318723	10,520414	7,057815
	svibanj	7,553892	7,267976	10,466002	6,762653
	lipanj	7,565026	7,247859	10,495691	6,761819
	srpanj	7,579293	7,231352	10,716827	6,879663
	kolovoz	7,554396	7,013592	10,588957	6,784488
	rujan	7,574467	6,942959	10,364283	6,745421
	listopad	7,622835	7,006613	10,392797	6,780515
	studeni	7,598376	7,016779	10,750593	7,063317
	prosinac	7,634682	7,049754	10,554799	7,034940

Tablica G10a: Godišnji i mjesecni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke • Godišnji prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u godini, prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Mjesecni prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u mjesecu, prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Podaci o godišnjim i mjesecnim prosjecima srednjih deviznih

tečajeva HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama. Za razdoblja izračuna od početka 1992. godine, kad je hrvatski dinar bio zakonito sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj, pa do uvođenja kune 30. svibnja 1994. godišnji i mjesecni prosjeci iskazani su u kunskoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1000).

Godišnji i mjesecni prosjeci srednjih deviznih tečajeva za euro u razdoblju od 1992. do kraja 1998. prosjeci su srednjih deviznih tečajeva koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica G10b: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja

Godina	Mjesec	EUR/HRK	CHF/HRK	GBP/HRK	USD/HRK
2006.		7,345081	4,571248	10,943208	5,578401
2007.		7,325131	4,412464	9,963453	4,985456
2008.		7,324425	4,911107	7,484595	5,155504
2009.		7,306199	4,909420	8,074040	5,089300
2010.		7,385173	5,929961	8,608431	5,568252
2011.		7,530420	6,194817	8,986181	5,819940
2012.		7,545624	6,245343	9,219971	5,726794
2013.		7,637643	6,231758	9,143593	5,549000
2014.		7,661471	6,368108	9,784765	6,302107
2015.		7,635047	7,059683	10,361035	6,991801
2015.	siječanj	7,694064	7,356405	10,217880	6,777717
	veljača	7,687811	7,208449	10,542802	6,842124
	ožujak	7,644596	7,308409	10,456293	7,050259
	travanj	7,590100	7,231421	10,599218	6,896956
	svibanj	7,581258	7,336228	10,552976	6,900836
	lipanj	7,580660	7,296112	10,723808	6,829423
	srpanj	7,591043	7,128409	10,816533	6,917298
	kolovoz	7,544416	6,952097	10,300950	6,687126
	rujan	7,632078	6,980772	10,317802	6,793127
	listopad	7,599739	6,993410	10,600836	6,908226
	studeni	7,626782	6,987432	10,835036	7,199832
	prosinac	7,635047	7,059683	10,361035	6,991801

Tablica G10b: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja • Tablica prikazuje srednje devizne tečajeve HNB-a koji se primjenjuju posljednjega dana promatranog razdoblja.

Podaci o srednjim deviznim tečajevima HNB-a prikazani su za odabранe valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kuna-ima. Za razdoblja od početka vremenske serije 1992. godine

do uvođenja kune 30. svibnja 1994. srednji devizni tečajevi koji se primjenjuju na kraju razdoblja iskazani su u kunskoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1000).

Srednji devizni tečajevi za euro koji su se primjenjivali posljednjeg dana promatranog razdoblja od 1992. do kraja 1998. srednji su devizni tečajevi na kraju razdoblja koji su se primjenjivali za ECU.

**Tablica G11: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja
u milijunima eura, tekući tečaj**

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
A. Kupnja stranih sredstava plaćanja													
1. Pravne osobe	1.678,0	1.351,9	1.442,6	1.450,3	1.259,0	1.277,0	1.289,7	1.568,5	1.430,4	2.042,0	1.507,8	1.124,5	1.470,4
2. Fizičke osobe	428,9	396,7	349,4	442,9	489,9	477,6	527,5	677,4	642,4	481,0	424,1	384,9	443,9
2.1. Domaće fizičke osobe	411,6	390,2	342,5	433,9	471,2	442,2	460,3	555,2	486,3	422,8	407,8	375,9	435,5
2.2. Strane fizičke osobe	17,3	6,5	6,9	9,0	18,7	35,3	67,2	122,2	156,1	58,2	16,4	9,1	8,3
3. Domaće banke	791,9	517,8	603,5	878,8	1.014,7	1.101,4	1.073,3	1.067,2	1.403,8	1.514,1	1.103,4	1.039,5	806,3
4. Strane banke	458,1	510,4	458,4	568,6	578,0	529,8	596,1	710,2	626,3	844,3	631,8	562,1	610,8
5. Hrvatska narodna banka	0,0	326,2	172,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	268,3	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	3.357,0	3.103,0	3.026,5	3.340,5	3.341,5	3.385,8	3.486,6	4.023,4	4.102,9	4.881,4	3.935,4	3.111,1	3.331,3
B. Prodaja stranih sredstava plaćanja													
1. Pravne osobe	1.898,5	1.755,5	1.631,6	1.804,2	1.545,4	1.662,6	1.640,5	2.074,1	1.877,8	2.381,7	1.720,8	1.428,6	1.634,8
2. Fizičke osobe	135,1	157,9	111,6	136,6	117,2	109,1	125,6	157,4	146,2	149,7	129,9	136,6	110,0
2.1. Domaće fizičke osobe	133,6	157,6	111,4	136,4	117,0	108,6	125,3	155,6	144,0	148,5	129,6	136,4	109,8
2.2. Strane fizičke osobe	1,6	0,2	0,2	0,2	0,3	0,5	0,4	1,8	2,2	1,2	0,4	0,2	0,2
3. Domaće banke	791,9	517,8	603,5	878,8	1.014,7	1.101,4	1.073,3	1.067,2	1.403,8	1.514,1	1.103,4	1.039,5	806,3
4. Strane banke	738,8	441,5	496,5	661,5	886,1	555,4	599,4	857,2	805,1	746,7	918,9	580,1	673,4
5. Hrvatska narodna banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	3.564,4	2.872,7	2.843,2	3.481,0	3.563,4	3.428,5	3.438,7	4.155,9	4.232,9	4.792,1	3.873,1	3.184,8	3.224,4
C. Neto kupnja stranih sredstava plaćanja banaka (A-B)													
1. Pravne osobe	-220,5	-403,6	-189,0	-353,8	-286,4	-385,6	-350,7	-505,6	-447,4	-339,6	-213,0	-304,2	-164,4
2. Fizičke osobe	293,8	238,8	237,8	306,2	372,7	368,5	401,8	520,1	496,2	331,3	294,2	248,3	333,9
2.1. Domaće fizičke osobe	278,0	232,5	231,1	297,5	354,3	333,6	335,0	399,6	342,3	274,3	278,2	239,5	325,8
2.2. Strane fizičke osobe	15,8	6,3	6,7	8,7	18,4	34,9	66,8	120,4	153,9	57,0	16,0	8,8	8,1
3. Strane banke	-280,7	68,8	-38,2	-92,9	-308,2	-25,6	-3,2	-147,0	-178,8	97,6	-287,2	-17,9	-62,6
4. Hrvatska narodna banka	0,0	326,2	172,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	268,3	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4)	-207,4	230,3	183,3	-140,5	-221,9	-42,7	47,9	-132,5	-130,0	89,3	62,3	-73,8	106,9
Bilješka: Ostale transakcije HNB-a													
Kupnja stranih sredstava plaćanja	0,6	0,6	300,6	500,9	200,8	0,9	201,5	1,2	1,1	1,3	0,8	152,6	1,6
Od toga: s MF-om	0,6	0,6	300,6	500,9	200,8	0,9	201,5	1,2	1,1	1,3	0,8	152,6	1,6
Prodaja stranih sredstava plaćanja	0,0	87,6	0,0	7,2	0,0	146,1	45,8	30,0	17,0	14,9	15,9	10,0	54,4
Od toga: s MF-om	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Tablica G11: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja

- Podaci o trgovanju banaka stranim sredstvima plaćanja obuhvaćaju promptne (spot) transakcije kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja na domaćem deviznom tržištu. Promptni poslovi su ugovorene transakcije kupoprodaje deviza koje se realiziraju najkasnije u roku od 48 sati.

Transakcije su klasificirane prema kategorijama sudionika

(pravne i fizičke osobe, domaće i strane banke i Hrvatska narodna banka). Izvor su podataka izvješća banaka o trgovanju stranim sredstvima plaćanja uključujući i podatke o kupnji i prodaji stranih sredstava plaćanja od fizičkih osoba preko ovlaštenih mjenjača.

Ostale transakcije HNB-a obuhvaćaju kupnju i prodaju stranih sredstava plaćanja koje HNB obavlja uime drugih.

H. Gospodarski odnosi s inozemstvom

Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica^{a,b,c}

u milijunima eura

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015. ^d	2015.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^d
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-315,5	-20,9	442,9	368,3	2.293,4	-1.267,1	28,0	3.922,5	-389,9
1. Roba, usluge i primarni dohodak (2+5)	-1.502,2	-1.239,3	-697,5	-529,5	936,6	-1.569,7	-281,5	3.645,5	-857,7
1.1. Prihodi	19.062,6	19.280,1	19.630,0	20.796,2	22.964,0	3.683,8	5.829,4	9.057,0	4.393,9
1.2. Rashodi	20.564,8	20.519,4	20.327,5	21.325,7	22.027,4	5.253,5	6.110,8	5.411,6	5.251,5
2. Roba i usluge (3+4)	-187,3	218,4	191,1	872,2	1.233,9	-1.354,2	130,4	3.293,6	-835,8
2.1. Prihodi	18.109,7	18.315,0	18.764,0	19.978,4	21.990,8	3.367,3	5.506,9	8.678,5	4.438,2
2.2. Rashodi	18.297,0	18.096,6	18.572,9	19.106,3	20.756,9	4.721,5	5.376,5	5.384,8	5.274,0
3. Roba	-6.382,0	-6.295,9	-6.587,1	-6.355,4	-6.635,3	-1.678,4	-1.768,0	-1.723,8	-1.465,1
3.1. Prihodi	8.742,5	8.673,3	8.924,0	9.760,8	10.730,1	2.333,1	2.734,6	2.767,2	2.895,3
3.2. Rashodi	15.124,5	14.969,1	15.511,1	16.116,3	17.365,5	4.011,4	4.502,6	4.491,0	4.360,4
4. Usluge	6.194,7	6.514,2	6.778,2	7.227,6	7.869,3	324,1	1.898,4	5.017,4	629,3
4.1. Prihodi	9.367,2	9.641,7	9.840,0	10.217,6	11.260,7	1.034,2	2.772,3	5.911,3	1.542,9
4.2. Rashodi	3.172,5	3.127,5	3.061,8	2.990,0	3.391,4	710,1	873,9	893,8	913,6
5. Primarni dohodak	-1.314,9	-1.457,6	-888,6	-1.401,7	-297,3	-215,5	-411,8	351,9	-21,9
5.1. Prihodi	953,0	965,1	866,0	817,8	973,2	316,5	322,5	378,6	-44,3
5.2. Rashodi	2.267,9	2.422,7	1.754,6	2.219,4	1.270,5	532,0	734,3	26,7	-22,5
6. Sekundarni dohodak	1.186,7	1.218,4	1.140,4	897,8	1.356,8	302,6	309,5	277,0	467,7
6.1. Prihodi	1.737,2	1.804,0	1.915,1	1.921,4	2.337,1	597,6	555,9	481,3	702,3
6.2. Rashodi	550,5	585,6	774,7	1.023,6	980,3	295,0	246,4	204,4	234,5
B. KAPITALNE TRANSAKCIJE	37,6	46,8	60,0	85,4	174,5	18,3	44,4	37,1	74,7
C. FINANSIJSKE TRANSAKCIJE	-1.412,5	-400,6	-387,3	-103,2	2.032,8	-927,8	161,3	2.622,5	176,8
1. Izravna ulaganja	-1.111,9	-1.205,1	-821,9	-1.314,4	-145,4	-267,0	-19,6	78,0	63,1
1.1. Sredstva	-95,0	-62,9	-112,0	1.595,7	-17,6	127,5	91,3	248,1	-484,5
1.2. Obveze	1.016,9	1.142,1	710,0	2.910,1	127,8	394,4	110,9	170,0	-547,6
2. Portfeljna ulaganja	-656,8	-1.746,4	-1.925,7	718,4	-66,5	-387,3	-240,0	487,8	73,0
2.1. Sredstva	-566,2	310,9	-93,6	404,9	234,6	68,3	-130,1	191,4	105,0
2.2. Obveze	90,6	2.057,3	1.832,1	-313,5	301,1	455,6	109,9	-296,4	32,0
3. Financijski derivati	75,2	-39,4	40,9	35,8	-16,0	57,1	9,6	-30,6	-52,1
4. Ostala ulaganja	-119,6	2.544,4	475,0	987,0	1.515,4	-1.446,1	734,3	2.329,2	-102,0
4.1. Sredstva	-242,0	-599,7	-153,5	986,2	23,0	-724,8	683,8	1.141,4	-1.077,4
4.2. Obveze	-122,4	-3.144,1	-628,5	-0,8	-1.492,4	721,3	-50,5	-1.187,8	-975,4
5. Međunarodne pričuve HNB-a	400,6	45,8	1.844,4	-529,9	745,3	1.115,4	-322,9	-242,0	194,8
D. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-1.134,6	-426,5	-890,2	-556,9	-435,1	321,0	88,9	-1.337,1	492,0

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Podaci uključuju i kružnu izravnu ulaganja (engl. round tripping), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvu) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR), kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), prosincu 2010. (~618,6 mil. EUR) i lipnju 2014. (1.485,8 mil. EUR). ^c U cijeloj seriji podataka HBOR je reklasificiran iz Ostalih sektora u sektor Opća država. ^d Preliminarni podaci

Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji kreditnih institucija.

Tablice H1 – H6: Platna bilanca • Platna bilanca Republike Hrvatske sistematičan je prikaz vrijednosti ekonomskih transakcija hrvatskih rezidenata s inozemstvom u određenom razdoblju. Od 1993. do kraja 2013. platna bilanca sastavljala se u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond u 5. izdanju svog priručnika za sastavljanje platne bilance (priručnik BPM5), dok se, počevši s 2014. godinom, platna bilanca sastavlja prema 6. izdanju priručnika (priručnik BPM6). Također, s početkom primjene priručnika BPM6, u skladu s novom metodologijom, rekonstruirane su i povijesne serije podataka platne bilance za godine 2000. – 2013.

Tri su vrste izvora podataka za sastavljanje platne bilance: 1. procjene i statistička istraživanja koje provodi Hrvatska narodna

banka, 2. specijalizirana izvješća Hrvatske narodne banke (o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom, monetarnoj statistici, statistici vrijednosnih papira i međunarodnim pričuvama) te 3. izvješća državnih institucija (Državnog zavoda za statistiku, Ministarstva financija, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje).

Platna bilanca Republike Hrvatske iskazuje se u tri valute: u euru (EUR), američkom dolaru (USD) i kuni (HRK). U sva tri slučaja rabe se isti izvori podataka i primjenjuju se ista načela obuhvata transakcija i kompiliranja pojedinih stavki. Izvorni podaci iskazani su u različitim valutama, pa je vrijednost transakcija potrebno preračunati iz originalne valute u izvještajnu valutu primjenom tečajeva s tečajnice Hrvatske narodne banke

Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge^a

u milijunima eura

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015. ^b	2015.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^b
Roba	-6.382,0	-6.295,9	-6.587,1	-6.355,4	-6.635,3	-1.678,4	-1.768,0	-1.723,8	-1.465,1
1. Prihodi	8.742,5	8.673,3	8.924,0	9.760,8	10.730,1	2.333,1	2.734,6	2.767,2	2.895,3
1.1. Izvoz (fob) u vanjskotrgovinskoj statistici	9.533,7	9.448,9	9.482,9	10.262,9	11.436,8	2.545,6	2.912,0	2.946,3	3.033,0
1.2. Prilagodbe za obuhvat	-864,8	-968,0	-677,7	-625,3	-816,0	-244,1	-203,9	-204,1	-163,9
1.3. Neto izvoz u poslovima preprodaje robe	25,2	12,6	12,2	17,4	15,4	3,6	4,2	3,2	4,4
1.4. Nemonetarno zlato	48,4	179,7	106,6	105,8	93,9	28,0	22,3	21,8	21,8
2. Rashodi	15.124,5	14.969,1	15.511,1	16.116,3	17.365,5	4.011,4	4.502,6	4.491,0	4.360,4
2.1. Uvoz (cif) u vanjskotrgovinskoj statistici	16.280,9	16.213,7	16.527,0	17.105,6	18.476,0	4.262,2	4.780,8	4.817,6	4.615,3
2.2. Prilagodbe za obuhvat	-438,6	-512,3	-270,3	-238,9	-280,4	-58,8	-63,0	-110,6	-47,9
2.3. Prilagodbe za klasifikaciju	-718,1	-732,9	-746,5	-774,2	-836,2	-192,9	-216,8	-217,9	-208,6
2.4. Nemonetarno zlato	0,3	0,7	0,9	23,8	5,9	0,9	1,6	1,8	1,7
Usluge	6.194,7	6.514,2	6.778,2	7.227,6	7.869,3	324,1	1.898,4	5.017,4	629,3
1. Usluge oplemenjivanja robe u vlasništvu drugih	192,1	192,3	188,3	225,1	245,7	72,8	66,0	55,1	51,7
1.1. Prihodi	252,4	271,7	220,4	237,5	261,1	76,1	70,2	57,7	57,1
1.2. Rashodi	60,4	79,4	32,2	12,4	15,4	3,3	4,2	2,6	5,3
2. Prijevoz	277,6	267,6	250,9	297,1	286,6	39,4	67,2	120,8	59,2
2.1. Prihodi	977,8	966,6	934,4	999,1	1.018,7	204,0	263,4	312,7	238,7
2.2. Rashodi	700,1	699,0	683,5	702,0	732,1	164,6	196,1	191,8	179,5
3. Putovanja – turizam	5.984,4	6.136,1	6.522,5	6.767,1	7.279,5	219,9	1.748,7	4.814,9	496,0
3.1. Prihodi	6.616,8	6.858,0	7.202,4	7.401,7	7.961,2	336,3	1.953,2	5.008,1	663,5
3.1.1. Poslovni razlozi	225,4	233,1	225,5	194,0	219,4	34,5	88,0	54,3	42,6
3.1.2. Osobni razlozi	6.391,4	6.624,9	6.976,9	7.207,7	7.741,8	301,9	1.865,2	4.953,8	620,9
3.2. Rashodi	632,4	722,0	679,8	634,6	681,7	116,4	204,5	193,3	167,5
3.2.1. Poslovni razlozi	183,6	224,6	211,6	180,4	202,2	32,9	56,7	50,8	61,8
3.2.2. Osobni razlozi	448,8	497,4	468,2	454,2	479,5	83,5	147,8	142,5	105,7
4. Ostale usluge	-259,3	-81,8	-183,5	-61,7	57,5	-8,0	16,5	26,6	22,4
4.1. Prihodi	1.520,2	1.545,4	1.482,8	1.579,3	2.019,7	417,8	485,5	532,7	583,7
4.2. Rashodi	1.779,5	1.627,2	1.666,3	1.641,0	1.962,2	425,8	469,1	506,1	561,2
Od toga: FISIM	-263,7	-133,2	-201,1	-138,0	-158,6	-38,7	-37,6	-43,8	-38,5
Prihodi	-8,5	-4,1	-4,3	8,9	7,6	0,7	4,9	0,1	1,8
Rashodi	255,2	129,1	196,9	146,9	166,2	39,4	42,6	43,9	40,3

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanie Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Preliminarni podaci

na jedan od sljedećih načina:

- primjenom srednjih tečajeva na dan transakcije
- primjenom prosječnih mjesecnih ili tromjesečnih srednjih tečajeva kad nije poznat datum transakcije
- primjenom tečaja na kraju razdoblja za izračun promjene vrijednosti transakcija između dva razdoblja; iz stanja iska-zanih na kraju razdoblja u originalnoj valuti izračunava se vrijednost promjene u originalnoj valutu, koja se primjenom prosječnoga srednjeg tečaja u promatranoj razdoblju pre-računava u vrijednost promjene u izvještajnoj valutu.

Stavke platne bilance koje se odnose na izvoz i uvoz robe slažu se od podataka Državnog zavoda za statistiku o ostvarenoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom. Pridruživanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji 1. srpnja 2013. statistički podaci o robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom dobivaju se iz dva različita izvora: Intrastat obrasca za statistiku robne razmjene između zemalja članica EU-a (Intrastat) i Jedinstvene carinske deklaracije za statistiku robne razmjene sa zemljama nečlanicama EU-a (Extrastat). Ti se

podaci u skladu s preporučenom metodologijom prilagođuju za obuhvat i klasifikaciju. U skladu s metodologijom, izvoz i uvoz robe iskazuju se u platnoj bilanci prema paritetu fob. Vrijednost izvoza prema tom paritetu već je sadržana u spomenutom izješću DZS-a, dok se vrijednost uvoza prema paritetu fob do 2007. godine procjenjivala uz pomoć istraživanja Hrvatske narodne banke koje se provodilo na stratificiranom uzorku uvoznika, na osnovi čijih se rezultata procjenjivao udio usluga prijevoza i osiguranja za koji se umanjuje originalna vrijednost uvoza prema paritetu cif iz navedenog izješća DZS-a. U razdoblju od 1993. do 2001. taj je udio iznosio 7,10% (procijenjen samo na uzorku najvećih i velikih uvoznika), a od 2002. godine on iznosi 3,73%. Hrvatska narodna banka ponovno je provela istovrsnu anketu krajem 2006. (za uvoz u prethodnoj godini). Nova je anketa pokazala da se udio troškova prijevoza i osiguranja nastavio smanjivati te je iznosio 3,03%. Taj se udio počeo primjenjivati od obračuna za prvo tromjeseće 2007. godine. Radi veće pouzdanosti 2011. pristupilo se procjeni koeficijenta cif/fob na temelju raspoloživih podataka DZS-a o robnom

Tablica H3: Platna bilanca – primarni i sekundarni dohodak^a

u milijunima eura

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015. ^b	2015.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr.
Primarni dohodak	-1.314,9	-1.457,6	-888,6	-1.401,7	-297,3	-215,5	-411,8	351,9	-21,9
1. Naknade zaposlenima	634,9	710,8	713,1	716,7	912,3	202,3	228,5	237,1	244,5
1.1. Prihodi	673,4	749,4	758,2	750,1	941,3	209,1	238,8	243,0	250,5
1.2. Rashodi	38,5	38,6	45,1	33,4	29,0	6,8	10,3	5,9	6,0
2. Dohodak od izravnih ulaganja	-954,8	-1.006,0	-585,1	-989,0	-72,9	-132,7	-342,8	378,6	24,0
2.1. Prihodi	60,1	-19,4	-111,4	-157,1	-190,7	59,9	31,0	57,5	-339,1
2.1.1. Dividende i povlačenja dobiti iz kvazidruštava	44,4	31,5	29,2	27,7	32,3	8,2	9,4	12,0	2,7
2.1.2. Zadržana dobit	-7,4	-70,8	-164,3	-212,6	-251,4	44,3	14,5	38,3	-348,5
2.1.3. Dohodak od dužničkih odnosa (kamate)	23,2	19,8	23,7	27,8	28,4	7,4	7,1	7,2	6,7
2.2. Rashodi	1.014,9	986,6	473,7	831,8	-117,8	192,6	373,8	-321,1	-363,1
2.2.1. Dividende i povlačenja dobiti iz kvazidruštava	520,0	542,0	599,8	329,1	487,5	79,2	384,8	3,0	20,5
2.2.2. Zadržana dobit	279,2	255,2	-300,1	340,1	-780,2	69,3	-56,5	-369,7	-423,3
2.2.3. Dohodak od dužničkih odnosa (kamate)	215,6	189,4	174,1	162,6	174,9	44,2	45,5	45,6	39,7
3. Dohodak od portfeljnih ulaganja	-352,1	-495,3	-611,1	-690,9	-759,9	-182,8	-206,5	-176,5	-194,1
3.1. Prihodi	49,5	35,8	43,2	46,3	63,8	7,5	8,8	36,5	11,0
3.2. Rashodi	401,6	531,0	654,3	737,2	823,7	190,3	215,4	213,0	205,1
4. Dohodak od ostalih ulaganja	-754,7	-816,1	-537,9	-573,1	-501,6	-133,4	-127,0	-118,6	-122,5
4.1. Prihodi	58,2	50,4	43,6	43,9	34,0	8,8	7,8	10,3	7,1
4.2. Rashodi	812,8	866,5	581,5	617,0	535,6	142,3	134,8	128,9	129,6
5. Dohodak od međunarodnih pričuva	111,8	148,9	132,4	134,6	124,7	31,2	36,1	31,3	26,1
5.1. Prihodi	111,8	148,9	132,4	134,6	124,7	31,2	36,1	31,3	26,1
5.2. Rashodi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sekundarni dohodak	1.186,7	1.218,4	1.140,4	897,8	1.356,8	302,6	309,5	277,0	467,7
1. Opća država	-85,5	-99,9	-265,6	-556,9	-484,7	-191,3	-134,2	-76,8	-82,5
1.1. Prihodi	220,7	211,5	254,0	178,3	187,7	27,2	40,0	47,4	73,1
1.2. Rashodi	306,2	311,3	519,5	735,2	672,4	218,5	174,2	124,2	155,6
2. Ostali sektori	1.272,2	1.318,2	1.406,0	1.454,7	1.841,6	493,9	443,7	353,8	550,2
2.1. Prihodi	1.516,5	1.592,5	1.661,2	1.743,0	2.149,5	570,4	515,9	434,0	629,2
2.2. Rashodi	244,3	274,2	255,2	288,3	307,9	76,5	72,3	80,2	78,9

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanie Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Preliminarni podaci

uvodu. Za svaku godinu posebno, počevši od 2008., na temelju robe uvezene na paritetu fob i sličnim paritetima izračunati su udjeli usluga prijevoza i osiguranja. Tako je za 2008. godinu procijenjen koeficijent od 4,1%, u 2009. 4,4%, a u 2010. 4,7%. Za svaku iduću godinu podatak se na isti način ponovno procjenjuje. Ovdje treba reći da primjenom priručnika BPM6 popravci robe više nisu dio uvoza i izvoza robe, već postaju dijelom računa usluga. U tom smislu serija podataka od 2000. godine također je rekonstruirana na taj način. Tretman goriva i ostale robe koja čini opskrbu stranih prijevoznih sredstava u Hrvatskoj ili domaćih prijevoznih sredstava u inozemstvu ostaje nepromijenjen, odnosno sadržan je u uvozu i izvozu robe.

Od 1999., na osnovi rezultata Istraživanja o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu, stavka izvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe prodane stranim putnicima i turistima i iznesene iz Republike Hrvatske, a stavka uvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe koju su hrvatski građani osobno uvezli iz susjednih zemalja (troškovi za tzv. šoping). Ovakav tretman

također je usklađen s priručnikom BPM6.

Treba isto tako reći da, za razliku od priručnika BPM5, serijska podataka počevši od 2000. godine, koja slijedi metodologiju propisanu priručnikom BPM6, obuhvaća samo robu kod koje dolazi do promjene vlasništva između rezidenta i nerezidenta. Drugim riječima, roba koja se uvozi i izvozi s motivom dorade, obrade ili oplemenjivanja nije više predmet robne razmjene u platnoj bilanci. Počevši s 2014. godinom, uvoz i izvoz robe koja je predmet prekograničnog oplemenjivanja HNB prati posebnim statističkim istraživanjem budući da takvu robu, koja nije promijenila vlasništvo, za potrebe platne bilance treba isključiti iz podataka Državnog zavoda za statistiku o ostvarenoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom. Rezultati ovoga statističkog istraživanja uspoređuju se i nadopunjivaju podacima Državnog zavoda za statistiku o uvozu i izvozu robe bez promjene vlasništva.

BPM6 donosi promjene u tretmanu osobne imovine koju sa sobom nose osobe koje mijenjaju rezidentnost. Takva vrsta prijenosa robe prema BPM6 ne uključuje se više u platnu

Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja^{a,b,c}

u milijunima eura

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015. ^d	2015.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^d
Izravna ulaganja	-1.111,9	-1.205,1	-821,9	-1.314,4	-145,4	-267,0	-19,6	78,0	63,1
1. Sredstva	-95,0	-62,9	-112,0	1.595,7	-17,6	127,5	91,3	248,1	-484,5
1.1. Vlasnička ulaganja	257,9	150,1	105,1	1.607,3	401,8	98,2	6,5	204,8	92,3
1.1.1. U poduzeće izravnog ulaganja	183,6	149,5	98,7	1.607,6	399,4	98,2	7,3	204,8	89,1
1.1.2. U izravnog ulagača (obratno ulaganje)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	74,3	0,6	6,4	-0,4	2,4	0,0	-0,8	0,0	3,2
1.2. Zadržana dobit	-7,4	-70,8	-164,3	-212,6	-251,4	44,3	14,5	38,3	-348,5
1.3. Dužnički instrumenti	-345,5	-142,3	-52,8	201,0	-168,0	-15,0	70,3	4,9	-228,2
1.3.1. U poduzeće izravnog ulaganja	-325,6	-135,7	-83,3	142,1	51,9	0,8	23,8	-19,6	46,9
1.3.2. U izravnog ulagača (obratno ulaganje)	-19,9	-6,5	30,5	41,6	-6,5	-20,7	0,6	-6,8	20,4
1.3.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	0,0	0,0	0,0	17,3	-213,4	4,9	46,0	31,3	-295,5
2. Obveze	1.016,9	1.142,1	710,0	2.910,1	127,8	394,4	110,9	170,0	-547,6
2.1. Vlasnička ulaganja	1.972,4	856,0	710,2	2.173,2	1.863,9	145,8	72,4	667,4	978,2
2.1.1. U poduzeće izravnog ulaganja	1.972,4	851,0	710,2	2.173,2	1.860,0	145,8	72,4	664,6	977,2
2.1.2. U izravnog ulagača (obratno ulaganje)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	0,0	5,0	0,0	0,0	3,9	0,0	0,0	2,9	1,0
2.2. Zadržana dobit	279,2	255,2	-300,1	340,1	-780,2	69,3	-56,5	-369,7	-423,3
2.3. Dužnički instrumenti	-1.234,7	30,9	299,9	396,8	-955,8	179,4	95,0	-127,7	-1.102,5
2.3.1. U poduzeće izravnog ulaganja	-1.041,8	-295,8	38,5	260,6	13,5	104,6	115,4	-143,1	-63,3
2.3.2. U izravnog ulagača (obratno ulaganje)	-179,9	-13,5	-14,9	96,1	-22,5	25,5	-90,5	30,7	11,9
2.3.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	-13,0	340,2	276,4	40,0	-946,9	49,3	70,1	-15,3	-1.051,0
Portfeljna ulaganja	-656,8	-1.746,4	-1.925,7	718,4	-66,5	-387,3	-240,0	487,8	73,0
1. Sredstva	-566,2	310,9	-93,6	404,9	234,6	68,3	-130,1	191,4	105,0
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	42,7	122,8	15,6	105,6	302,2	38,1	28,9	184,1	51,2
1.1.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Druge monetarne finansijske institucije	20,3	-5,1	-2,4	7,7	20,7	12,4	6,6	-0,8	2,5
1.1.3. Ostali sektori	22,4	127,9	17,9	97,8	281,5	25,7	22,3	184,9	48,6
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	-608,9	188,1	-109,2	299,3	-67,6	30,2	-159,0	7,3	53,8
1.2.1. Dugoročna	-345,2	293,0	-198,0	578,8	49,3	73,6	-122,2	28,3	69,6
1.2.1.1. Opća država	0,0	0,7	0,0	0,0	-1,2	0,0	0,0	-1,3	0,0
1.2.1.2. Druge monetarne finansijske institucije	-343,0	267,8	-260,6	458,0	26,2	-14,0	-15,1	-54,0	109,4
1.2.1.3. Ostali sektori	-2,1	24,4	62,5	120,9	24,3	87,6	-107,1	83,5	-39,7
1.2.2. Kratkoročna	-263,8	-104,9	88,8	-279,5	-117,0	-43,4	-36,8	-21,0	-15,8
1.2.2.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2.2. Druge monetarne finansijske institucije	-300,3	-22,3	82,7	-278,9	-110,9	-42,0	-34,1	-19,0	-15,8
1.2.2.3. Ostali sektori	36,6	-82,6	6,2	-0,6	-6,1	-1,4	-2,7	-2,0	0,0
2. Obveze	90,6	2.057,3	1.832,1	-313,5	301,1	455,6	109,9	-296,4	32,0
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	17,5	-115,5	-41,5	-27,7	12,0	10,7	20,3	-6,9	-12,0
2.1.1. Druge monetarne finansijske institucije	-1,3	-2,3	0,0	2,7	-0,5	-0,7	-0,1	0,1	0,3
2.1.2. Ostali sektori	18,8	-113,2	-41,5	-30,4	12,5	11,5	20,4	-7,0	-12,4
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	73,1	2.172,8	1.873,6	-285,9	289,0	444,9	89,7	-289,5	44,0
2.2.1. Dugoročna	385,1	2.213,6	1.921,6	-324,2	320,8	487,5	75,9	-292,5	49,9
2.2.1.1. Opća država	296,7	967,3	1.949,2	137,7	293,8	497,6	76,0	-287,0	7,2
2.2.1.2. Druge monetarne finansijske institucije	-7,0	7,0	-5,2	-1,3	-0,5	0,2	0,0	3,6	-4,3
2.2.1.3. Ostali sektori	95,4	1.239,2	-22,4	-460,6	27,6	-10,3	-0,1	-9,0	47,0
2.2.2. Kratkoročna	-312,0	-40,7	-48,0	38,4	-31,8	-42,6	13,8	3,0	-5,9
2.2.2.1. Opća država	-312,1	-40,7	-47,8	13,9	-75,3	-47,0	-12,3	-14,5	-1,5
2.2.2.2. Druge monetarne finansijske institucije	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.3. Ostali sektori	0,1	0,0	-0,1	24,5	43,5	4,4	26,1	17,4	-4,4

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. round tripping), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR), kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), prosincu 2010. (-618,6 mil. EUR) i lipnju 2014. (1.485,8 mil. EUR). ^c U cijeloj seriji podataka HBOR je reklasificiran iz Ostalih sektora u sektor Opća država. ^d Preliminarni podaci

Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja^{a,b}

u milijunima eura

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015. ^c	2015.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^c
Ostala ulaganja, neto	-119,6	2.544,4	475,0	987,0	1.515,4	-1.446,1	734,3	2.329,2	-102,0
1. Sredstva	-242,0	-599,7	-153,5	986,2	23,0	-724,8	683,8	1.141,4	-1.077,4
1.1. Ostala vlasnička ulaganja	2,7	6,6	30,4	26,2	26,9	0,1	0,0	0,0	26,8
1.2. Valuta i depoziti	-326,8	-336,5	-334,2	942,5	-311,8	-884,0	763,3	964,9	-1.156,0
1.2.1. Središnja banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2. Opća država	0,0	2,1	2,5	122,2	-69,3	-8,1	-21,6	-25,8	-13,8
1.2.3. Druge monetarne finansijske institucije	-522,0	-421,0	-129,0	532,3	3,4	-741,2	510,6	1.390,0	-1.156,0
1.2.4. Ostali sektori	195,1	82,3	-207,6	288,0	-245,9	-134,7	274,3	-399,3	13,8
1.3. Krediti	-42,6	66,8	84,4	111,5	235,2	-18,4	26,2	56,5	170,9
1.3.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	-0,3	15,7	-0,5	-1,5	14,0	3,8
1.3.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	-0,3	15,7	-0,5	-1,5	14,0	3,8
1.3.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3.2. Druge monetarne finansijske institucije	-51,0	36,8	2,9	61,8	219,5	-16,9	21,7	38,9	175,7
1.3.2.1. Dugoročni krediti	-10,4	-52,9	57,2	-21,3	36,5	-2,5	18,8	12,3	7,9
1.3.2.2. Kratkoročni krediti	-40,6	89,7	-54,3	83,1	183,0	-14,3	2,9	26,7	167,7
1.3.3. Ostali sektori	8,4	29,9	81,6	50,0	0,0	-1,0	5,9	3,7	-8,5
1.3.3.1. Dugoročni krediti	34,6	9,9	71,4	56,3	1,3	1,7	-0,2	5,6	-5,8
1.3.3.2. Kratkoročni krediti	-26,1	20,1	10,2	-6,3	-1,3	-2,7	6,2	-2,0	-2,7
1.4. Trgovinski krediti	124,3	-352,3	67,3	-89,7	69,8	179,6	-142,5	148,1	-115,4
1.4.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4.2. Ostali sektori	124,3	-352,3	67,3	-89,7	69,8	179,6	-142,5	148,1	-115,4
1.4.2.1. Dugoročni krediti	-2,9	-0,2	-2,6	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4.2.2. Kratkoročni krediti	127,3	-352,1	69,8	-90,2	69,8	179,6	-142,5	148,1	-115,4
1.5. Ostala aktiva	0,5	15,8	-1,5	-4,4	2,9	-2,1	36,8	-28,1	-3,7
2. Obveze	-122,4	-3.144,1	-628,5	-0,8	-1.492,4	721,3	-50,5	-1.187,8	-975,4
2.1. Ostala vlasnička ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2. Valuta i depoziti	915,2	-1.973,8	1,7	-460,7	-865,3	162,5	-98,3	-460,3	-469,2
2.2.1. Središnja banka	-1,0	0,0	83,8	-0,7	-34,5	55,4	-89,5	-4,9	4,3
2.2.2. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.3. Druge monetarne finansijske institucije	916,2	-1.973,8	-82,1	-460,0	-830,8	107,0	-8,8	-455,4	-473,5
2.2.4. Ostali sektori	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3. Krediti	-664,0	-1.396,0	-784,4	168,3	-604,5	464,1	-190,8	-812,2	-65,5
2.3.1. Središnja banka	0,0	0,0	0,0	0,0	1.215,3	641,9	183,0	-264,0	654,3
2.3.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3.1.1.1. Povučena kreditna sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3.1.1.2. Oplate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	1.215,3	641,9	183,0	-264,0	654,3
2.3.2. Opća država	161,7	95,5	285,4	261,4	-408,6	43,8	-246,6	-186,5	-19,3
2.3.2.1. Dugoročni krediti	161,7	100,1	86,3	461,3	-408,4	44,0	-246,6	-186,5	-19,3
2.3.2.1.1. Povučena kreditna sredstva	859,3	707,6	831,2	1.363,2	470,1	144,3	54,4	73,8	197,6
2.3.2.1.2. Oplate	697,5	607,5	744,9	901,9	878,5	100,3	301,0	260,2	217,0
2.3.2.2. Kratkoročni krediti	0,0	-4,6	199,1	-199,8	-0,2	-0,2	0,0	0,0	0,0
2.3.3. Druge monetarne finansijske institucije	-34,7	-291,6	-522,9	-585,2	-1.399,2	-314,5	-72,0	-180,0	-832,7
2.3.3.1. Dugoročni krediti	385,7	-282,6	-568,8	-436,9	-1.041,4	-291,5	-6,1	71,1	-815,0
2.3.3.1.1. Povučena kreditna sredstva	1.108,0	729,1	408,4	709,1	647,7	340,3	67,0	129,0	111,3
2.3.3.1.2. Oplate	722,2	1.011,7	977,2	1.146,0	1.689,1	631,8	73,1	57,9	926,3
2.3.3.2. Kratkoročni krediti	-420,4	-9,0	46,0	-148,3	-357,8	-23,0	-66,0	-251,1	-17,7
2.3.4. Ostali sektori	-791,0	-1.199,8	-547,0	492,1	-11,9	92,8	-55,1	-181,8	132,2
2.3.4.1. Dugoročni krediti	-1.283,7	-1.718,1	-605,5	145,0	-117,9	108,1	-97,5	-252,4	123,9
2.3.4.1.1. Povučena kreditna sredstva	2.580,1	3.244,6	4.231,6	4.616,9	3.801,9	1.041,9	840,9	864,0	1.055,0
2.3.4.1.2. Oplate	3.863,8	4.962,7	4.837,1	4.471,9	3.919,8	933,8	938,5	1.116,4	931,2
2.3.4.2. Kratkoročni krediti	492,7	518,2	58,6	347,1	106,0	-15,3	42,4	70,6	8,3
2.4. Trgovinski krediti	-473,2	337,3	155,1	6,6	80,7	167,9	144,8	18,2	-250,3

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015. ^c	2015.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^c
2.4.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4.2. Ostali sektori	-473,2	337,3	155,1	6,6	80,7	167,9	144,8	18,2	-250,3
2.4.2.1. Dugoročni krediti	-147,5	-34,9	-7,7	-18,8	40,9	39,5	-29,9	28,4	2,9
2.4.2.2. Kratkoročni krediti	-325,8	372,3	162,9	25,4	39,8	128,4	174,7	-10,2	-253,2
2.5. Ostale obveze	99,6	-111,6	-0,9	285,0	-103,3	-73,2	93,8	66,5	-190,4
2.6. Posebna prava vučenja (SDR)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b U cijeloj seriji podataka HBOR je reklasificiran iz Ostalih sektora u sektor Opća država. ^c Preliminarni podaci

bilancu vodeći se kriterijem da nad robom nije došlo do promjene vlasništva. Prema BPM5 to se evidentiralo kao uvoz/izvoz robe i kapitalni transfer.

Prema BPM5 preprodaja robe prikazivala se u platnoj bilanci na neto načelu, unutar Ostalih poslovnih usluga. Primjenom priručnika BPM6 prikazuje se na bruto načelu unutar računa robe, kao zasebna stavka. Uključuje vrijednost robe kojom se trguje, a koja ne prelazi carinsku granicu zemlje trgovca, već se kupi, a zatim proda negdje u inozemstvu. Tako se kupnja robe prikazuje kao negativan izvoz zemlje u kojoj je trgovac rezident, a prodaja robe kao izvoz s pozitivnim predznakom. Moguće je da neto izvoz robe po ovoj osnovi za neko razdoblje bude negativan. Preprodaja robe iskazuje se po transakcijskim cijenama, a ne po fob vrijednosti, i to samo u zemlji čiji je trgovac rezident. Od 1. siječnja 2011. neto vrijednost, odnosno provizija i druge zarade od preprodaje robe, prikuplja se putem statističkog istraživanja o prihodima i rashodima od razmijene usluga s inozemstvom. Budući da BPM6 preporučuje prikazivanje bruto vrijednosti, anketni upitnik ovog istraživanja prilagođen je počevši s 2014. godinom bruto osnovi.

U BPM6 naglašena je važnost prikazivanja nemonetarnog zlata odvojeno od ostale robe zbog posebne uloge te robe na finansijskom tržištu.

Na računu usluga zasebno se vode usluge prijevoza, putovanja – turizma i ostale usluge. Prihodi i rashodi s osnove usluga prijevoza u razdoblju od 1993. do 1998. preuzimani su iz evidencije platnog prometa s inozemstvom. Počevši od 1999. godine, prihodi i rashodi s osnove prijevoza robe i putnika, kao i vrijednost pratećih usluga, koji zajedno čine ukupnu vrijednost tih usluga, sastavljaju se na osnovi rezultata Statističkog istraživanja o uslugama u međunarodnom prijevozu, što ga provodi HNB. Zbog izrazito velike populacije cestovnih prijevoznika prihodi i rashodi s osnove teretnoga cestovnog prijevoza ne preuzimaju se iz tog istraživanja, nego se sastavljaju upotrebom podataka o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom. Počevši od siječnja 2011., zbog ukidanja evidencije platnog prometa s inozemstvom, ova stavka sastavlja se na osnovi Istraživanja o transportu DZS-a i procjenama Udruge cestovnih teretnih prijevoznika. Rashodi teretnoga cestovnog prijevoza jednaki su troškovima prijevoza i osiguranja koji se odnose na uvoz robe koji pripada nerezidentima, a koji se procjenjuje na osnovi srednja vrijednosti uvoza prema paritetu cif na vrijednost uvoza

prema paritetu fob.

Prihodi od usluga pruženih stranim putnicima i turistima, kao i rashodi koje su domaći putnici i turisti imali u inozemstvu, prikazuju se na poziciji Putovanja – turizam. U razdoblju od 1993. do 1998. ta se pozicija procjenjivala upotrebom različitih izvora podataka koji nisu osiguravali potpuni obuhvat u skladu s preporučenom metodologijom, pa je stoga Hrvatska narodna banka od druge polovine 1998. godine počela provoditi Istraživanje o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu i koristiti se njegovim rezultatima pri komplikaciji stavki na poziciji Putovanja – turizam. Od početka 1999. rezultati tog istraživanja, koje se zasniva na anketiranju putnika (stratificirani uzorak) na graničnim prijelazima, kombiniraju se s podacima Ministarstva unutarnjih poslova i Državnog zavoda za statistiku o broju stranih i domaćih putnika te s podacima o distribuciji stranih putnika prema državama iz priopćenja o turizmu Državnog zavoda za statistiku kako bi se procijenile odgovarajuće stavke platne bilance. Počevši od prvog tromješnjaka 2012., platnobilančni podaci o prihodima od usluga pruženima stranim putnicima i turistima ne izvode se standardnom metodološkom kombinacijom fizičkih pokazatelja i ocijenjene prosječne potrošnje iz Ankete o potrošnji stranih putnika, već se temelje na kombinaciji ocijenjene razine turističke potrošnje u 2011. godini i ekonometrijski izvedenog indikatora koji čini prvu glavnu komponentu skupa varijabla za koje se pretpostavlja da prate dinamiku prihoda od turizma (dolasci i noćenja stranih turista, broj stranih putnika na graničnim prijelazima, ukupna potrošnja turista prema istraživanju HNB-a, broj zaposlenih u djelatnostima pružanja usluga smještaja te pripreme i usluživanja hrane, prihodi hotela i restorana, indeks potrošačkih cijena ugostiteljskih usluga, realni indeks prometa u trgovini na malo, gotov novac izvan banaka, vrijednost transakcija po inozemnim platnim karticama, promet banaka s fizičkim osobama na deviznom tržištu, industrijska proizvodnja EU-28).

Pozicija Ostale usluge sastavlja se upotrebom različitih izvora podataka: osim prihoda i rashoda koji se odnose na usluge osiguranja te komunikacijske i građevinske usluge, koji se od 2001. utvrđuju uz pomoć specijaliziranih statističkih istraživanja HNB-a, vrijednosti svih ostalih usluga preuzimale su se iz statistike ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom sve do kraja 2010., kada je ukinuta njegova evidencija prema karakteru transakcija. Počevši od 2011. godine, za procjenu pozicije

Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica^{a,b,c}

u milijunima kuna

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015. ^d	2015.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^e
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-2.621,0	-584,3	3.203,7	2.707,6	17.128,0	-9.738,5	154,5	29.679,3	-2.967,3
1. Roba, usluge i primarni dohodak (2+5)	-11.442,9	-9.745,2	-5.429,5	-4.143,1	6.798,7	-12.064,7	-2.188,8	27.582,4	-6.530,2
1.1. Prihodi	141.748,5	144.795,5	148.369,0	158.536,1	174.524,8	28.297,8	44.200,3	68.554,7	33.472,1
1.2. Rashodi	153.191,4	154.540,7	153.798,5	162.679,3	167.726,1	40.362,5	46.389,1	40.972,3	40.002,3
2. Roba i usluge (3+4)	-1.381,1	1.492,2	1.283,9	6.544,5	9.077,6	-10.411,8	934,4	24.918,8	-6.363,7
2.1. Prihodi	134.652,7	137.534,2	141.827,2	152.303,3	167.124,5	25.867,9	41.758,3	65.688,9	33.809,4
2.2. Rashodi	136.033,9	136.042,0	140.543,3	145.758,8	158.046,9	36.279,7	40.823,9	40.770,1	40.173,1
3. Roba	-47.447,8	-47.339,8	-49.798,6	-48.485,3	-50.551,2	-12.897,8	-13.437,5	-13.056,0	-11.159,8
3.1. Prihodi	64.996,9	65.193,8	67.554,0	74.460,6	81.696,5	17.929,5	20.767,7	20.947,7	22.051,6
3.2. Rashodi	112.444,7	112.533,6	117.352,6	122.945,9	132.247,7	30.827,3	34.205,2	34.003,8	33.211,4
4. Usluge	46.066,7	48.832,1	51.082,5	55.029,8	59.628,8	2.485,9	14.371,9	37.974,8	4.796,1
4.1. Prihodi	69.655,8	72.340,4	74.273,2	77.842,7	85.428,0	7.938,4	20.990,6	44.741,2	11.757,8
4.2. Rashodi	23.589,1	23.508,4	23.190,8	22.812,9	25.799,2	5.452,5	6.618,7	6.766,3	6.961,7
5. Primarni dohodak	-10.061,8	-11.237,5	-6.713,4	-10.687,7	-2.278,9	-1.652,9	-3.123,2	2.663,6	-166,5
5.1. Prihodi	7.095,7	7.261,2	6.541,8	6.232,8	7.400,3	2.429,9	2.442,0	2.865,8	-337,4
5.2. Rashodi	17.157,5	18.498,7	13.255,2	16.920,5	9.679,2	4.082,7	5.565,2	202,2	-170,9
6. Sekundarni dohodak	8.822,0	9.161,0	8.633,2	6.850,8	10.329,3	2.326,2	2.343,3	2.096,8	3.562,9
6.1. Prihodi	12.916,4	13.562,0	14.504,5	14.662,8	17.795,7	4.592,4	4.209,7	3.643,7	5.350,0
6.2. Rashodi	4.094,4	4.401,0	5.871,3	7.812,0	7.466,5	2.266,2	1.866,4	1.546,8	1.787,0
B. KAPITALNE TRANSAKCIJE	293,3	370,8	445,5	596,6	1.336,8	140,0	337,4	290,3	569,1
C. FINANSIJSKE TRANSAKCIJE	-10.478,4	-3.142,4	-3.013,4	-830,4	15.294,5	-7.125,0	1.221,3	19.850,9	1.347,2
1. Izravna ulaganja	-8.277,2	-9.060,4	-6.244,4	-10.028,5	-1.127,1	-2.050,2	-148,4	590,8	480,7
1.1. Sredstva	-711,7	-482,8	-866,5	12.109,2	-142,9	978,8	691,6	1.877,8	-3.691,0
1.2. Obveze	7.565,5	8.577,6	5.377,9	22.137,7	984,3	3.029,0	840,0	1.287,0	-4.171,7
2. Portfeljna ulaganja	-4.922,3	-13.163,6	-14.659,3	5.474,5	-542,5	-2.974,1	-1.817,1	3.692,3	556,4
2.1. Sredstva	-4.236,4	2.319,7	-739,0	3.088,7	1.788,2	524,5	-985,0	1.448,6	800,1
2.2. Obveze	685,9	15.483,2	13.920,4	-2.385,9	2.330,7	3.498,6	832,2	-2.243,7	243,7
3. Financijske izvedenice	554,2	-293,9	312,5	274,6	-117,4	438,4	72,6	-231,3	-397,1
4. Ostala ulaganja	-760,4	19.013,7	3.549,9	7.491,2	11.308,5	-11.104,6	5.559,4	17.630,6	-777,0
4.1. Sredstva	-1.781,0	-4.576,1	-1.207,4	7.494,2	42,9	-5.565,6	5.177,1	8.639,6	-8.208,1
4.2. Obveze	-1.020,6	-23.589,8	-4.757,3	3,0	-11.265,6	5.539,0	-382,3	-8.991,1	-7.431,1
5. Međunarodne pričuve HNB-a	2.927,2	361,8	14.027,9	-4.042,3	5.773,0	8.565,5	-2.445,1	-1.831,6	1.484,3
D. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-8.150,8	-2.928,9	-6.662,7	-4.134,7	-3.170,3	2.473,6	729,4	-10.118,7	3.745,4

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanie Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. Primjena nove metodologije nema učinku na saldo tekućeg ni na saldo finansijskog računa platne bilance te su promjene na ovim pozicijama u odnosu na prethodnu objavu rezultat revizije podataka radi kontrole kvalitete i obuhvata. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. round tripping), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR), kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), prosincu 2010. (-618,6 mil. EUR) i lipnju 2014. (1.485,8 mil. EUR). ^c U cijeloj seriji podataka HBOR je reklassificiran iz Ostalih sektora u sektor Opća država. ^d Preliminarni podaci

Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji kreditnih institucija.

Ostale usluge, koja uključuje 30 različitih vrsta usluga čija je podjela propisana 6. izdanjem MMF-ova Priručnika za platnu bilancu (engl. *Balance of Payments Manual, 6th edition*), primjenjuje se jedinstveno statističko istraživanje. To istraživanje uključuje i komunikacijske usluge, čime se istodobno uklida posebno istraživanje o komunikacijskim uslugama, dok se usluge osiguranja i građevinske usluge i dalje prate zasebnim istraživanjima.

Nakon prelaska na priručnik BPM6 račun usluga obuhvaća i proizvođačke usluge na robu koja je u tuđem vlasništvu čiji najvažniji dio čini oplemenjivanje robe. Osim usluge oplemenjivanja, tu su još i usluge slaganja, etiketiranja, pakiranja i slično, koje obavljaju subjekti koji nisu vlasnici robe. Prema BPM6 u platnu bilancu uključuje se samo neto vrijednost usluge koja

uključuje naknadu koja se veže za doradu, a ne i vrijednost do-rađene robe. Ovakve usluge prate se u sklopu Istraživanja o razmjeni usluga s inozemstvom (US-PB) počevši od 2011. godine, a 2014. uvedeno je posebno statističko istraživanje radi praćenja uvoza i izvoza robe s motivom dorade i oplemenjivanja te pripadajućih usluga koje iz toga proizlaze. Za identificiranje tvrtki koje primaju/pružaju usluge oplemenjivanja koriste se podaci DZS-a o robnom uvozu i izvozu.

Početkom primjene BPM6 usluge popravaka i održavanja robe uključuju se u stavku "Usluge", odnosno prestaju biti dijelom računa robe. Ovakve usluge od 2011. godine posebno se prate u sklopu Statističkog istraživanja o prihodima i rashodima od razmjene usluga s inozemstvom.

Kod finansijskih usluga novost koju donosi priručnik BPM6

jest uključivanje posredno mjerene naknade za uslugu financijskog posredovanja (engl. *financial intermediation services indirectly measured – FISIM*), što znači da se jedan dio dohotka od ulaganja reklassificira iz Primarnog dohotka na Usluge. Radi se o onom dijelu dohotka koji financijske institucije zarađuju iznad tzv. referentne kamatne stope. Referentna kamatna stopa je stopa koja u sebi ne sadržava element pružene usluge klijentima, a kao prikladna primjenjuje se stopa za međubankovno kreditiranje. Kod kredita FISIM je razlika između kamata na kredite i troška sredstava izračunatog na temelju referentne kamatne stope. Kod depozita FISIM je razlika između kamata izračunatih na temelju referentne kamatne stope i kamata koje se plaćaju deponentima. BPM6 u obzir uzima samo FISIM kod financijskih društava i samo na instrumente kredita i depozita u njihovim bilancama (fondovi novčanog tržišta i investicijski fondovi ne proizvode FISIM). U našem slučaju FISIM je u potpunosti izračunat prema međunarodno propisanoj metodologiji.

Od ostalih promjena koje donosi BPM6 poštanske i kurirske usluge reklassificiraju se iz komunikacijskih usluga u usluge prijevoza (načelo vrednovanja ne mijenja se), a telekomunikacijske usluge postaju dijelom Telekomunikacijskih, računalnih i informacijskih usluga, također bez promjene načela vrednovanja. Isto tako, usluge preprodaje robe (engl. *merchanning*) uklanjanju se iz ovog dijela te se ovi poslovi na bruto osnovi uključuju u stavku Roba.

Na računu dohotka transakcije se raspoređuju u četiri osnovne skupine. Račun dohotka primjenom priručnika BPM6 promjenio je naziv u Primarni dohotak.

Stavka Naknade zaposlenima sastavlja se na osnovi ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom sve do kraja 2010., kada je ukinuta njegova evidencija prema karakteru transakcija. Počevši od 2011., ova pozicija na strani prihoda procjenjuje se modelom koji se zasniva na agregiranim podacima banaka o priljevima fizičkih osoba rezidenata od nerezidenata. Na strani rashoda rabe se postojeća istraživanja o uslugama koja u sebi sadržavaju dio koji se odnosi na naknade zaposlenicima isplaćene nerezidentima te posebno istraživanje o dohocima isplaćenima nerezidentima za institucije koje nisu uključene u uzorak za istraživanje o uslugama.

Dohoci od izravnih ulaganja, portfeljnih ulaganja odnosno ostalih ulaganja prikazuju se odvojeno. Unutar dohotka od izravnih ulaganja, koji se izračunava na osnovi Statističkog istraživanja Hrvatske narodne banke o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima, posebno se iskazuje podatak o zadržanoj dobiti. Za razliku od podataka o dividendama, podatak o zadržanoj dobiti ne postoji za razdoblje od 1993. do 1996. jer se tada nije posebno iskazivao. Od prvog tromjesečja 2009. statističko praćenje zadržane dobiti usklađeno je s međunarodnim standardima, a svodi se na evidentiranje zadržane dobiti na tromjesečnoj osnovi, u razdoblju u kojem je dobit ostvarena. Prije toga zadržana dobit bila je evidentirana u mjesecu u kojem je donesena odluka o raspodjeli dobiti za prethodnu poslovnu godinu te se tako temeljila na dobiti ostvarenoj prethodne godine. Na osnovi statističkih podataka o dužničkim odnosima s inozemstvom, počevši od 1997., dohotak od izravnih ulaganja uključuje i podatke o kamatama za kreditne odnose između

vlasnički izravno povezanih rezidenata i nerezidenata. Novost kod priručnika BPM6 jest da razlikuje dohadak od tri tipa izravnih ulaganja. To su:

- ulaganje izravnog investitora u subjekt izravnog ulaganja
- obratno ulaganje (odnosi se na obveze izravnog investitora prema subjektu izravnog ulaganja te na potraživanja subjekta izravnog ulaganja svoga izravnog investitora)
- ulaganja između horizontalno povezanih poduzeća (tokovi dohotka od ulaganja između svih poduzeća koja imaju istoga izravnog investitora).

Pritom treba imati na umu da dividende, povlačenja dohotka kvazidruštava, kamate i sl. mogu biti sadržani u bilo kojem od prethodno navedenih tipova dohotka od ulaganja. Zadržanih zarada nema kod obratnih ulaganja, kao ni kod ulaganja između horizontalno povezanih poduzeća jer nije ispunjen kriterij za 10% vlasništva.

Priručnik BPM6 donosi pojam superdividenda. Superdividende se opisuju kao isplate dioničarima koje nisu rezultat redovitih poslovnih aktivnosti tijekom poslovne godine za koju se isplaćuju redovne dividende. Superdividende se najbliže mogu približiti definiciji isplate dioničarima na teret zadržanih dobiti prethodnih godina. Takve isplate treba evidentirati kao povlačenje vlasničkog ulaganja, a ne u sklopu evidentiranja primarnog dohotka. To načelo kod nas vrijedi već duže vrijeme tako da primjenom priručnika BPM6 nije došlo do promjene statističkog tretmana takvih isplata.

Dohodak od vlasničkih portfeljnih ulaganja sastavlja se na osnovi istog istraživanja, dok se podaci o dohotku od dužničkih portfeljnih ulaganja sastavljaju od 1999. na osnovi evidencije kreditnih odnosa s inozemstvom, koja obuhvaća i evidenciju dohotka koja se odnosi na dužničke vrijednosne papire u vlasništvu nerezidenata. Dohodak od ostalih ulaganja obuhvaća obračun kamata prema evidenciji kreditnih odnosa s inozemstvom. Valja spomenuti da je u 2007. došlo do promjene metodologije u dijelu koji se odnosi na evidenciju dohotka od dužničkih ulaganja, i to tako da je uvedeno evidentiranje dohotka na obračunskom načelu. Znači da se dohotak od dužničkih ulaganja odnosno kamate evidentiraju u trenutku njihova obračuna, a ne dospjeća odnosno naplate. U tom smislu došlo je i do revizije podataka od 1999. do 2006. godine. Novost u priručniku BPM6 jest iskazivanje dohotka od ulaganja u investicijske fondove – dividende i zadržane zarade, s protustavkom na financijskom računu. Tako se i u ovom dijelu uvodi načelo stečenog dohotka. Takav se dohotak još uvjiek ne procjenjuje zbog nedostatka svih potrebnih podataka. Dohodak od vlasničkih vrijednosnih papira prema metodologiji i dalje uključuje samo dividende, dok procjena zadržane dobiti za ovaj dio dohotka nije predviđena.

Prema BPM6 kamate se prikazuju bez FISIM-a, dok se vrijednost FISIM-a prikazuje u sklopu financijskih usluga. Dohodak od pričuva se prema BPM6 prikazuje posebno, a prema BPM5 bio je prikazan unutar dohotka od ostalih ulaganja.

Sekundarni dohotak (prema priručniku BPM5 Tekući transferi) prikazuje se odvojeno za sektor opće države i za ostale sektore.

Evidencija platnog prometa s inozemstvom bila je glavni izvor podataka o tekućim transferima za oba sektora sve do

kraja 2010., kada je ukinuta njegova evidencija prema karakteru transakcija. Počevši od 2011. godine, transferi sektora opće države evidentiraju se na osnovi podataka Ministarstva finansija i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u slučaju mirovinu isplaćenih nerezidentima. Osim poreza i trošarina, mirovinu te novčanih pomoći i darova, koji su uključeni u tekuće transfere obaju sektora, sektor opće države obuhvaća još i podatke o međudržavnoj suradnji, a ostali sektori sadržavaju i podatke o radničkim doznakama. Počevši od 2011. godine, pozicija radničke doznačke i novčane pomoći i darovi ostalih sektora procjenjuje se modelom koji se zasniva na agregiranim podacima banaka o priljevima fizičkih osoba rezidenata iz inozemstva i odljevima fizičkih osoba rezidenata u inozemstvo. Naplate po mirovinama procjenjuju se na osnovi raspoloživih podataka Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje. Također, transferi ostalih sektora dopunjaju se podacima istraživanja o razmjeni usluga s inozemstvom koje sadržava poseban dio za eventualne transfere iz inozemstva ili prema inozemstvu. U tekuće se transfere kod sektora opće država također dodaju podaci o uvozu i izvozu robe bez plaćanja, koje dostavlja Državni zavod za statistiku. U razdoblju od 1993. do 1998. tekući transferi ostalih sektora obuhvaćali su i procjenu neregistriranih deviznih doznaka, koja je činila 15% pozitivne razlike između neklasificiranog priljeva i neklasificiranog odljeva sektora kućanstava. Od 1993. do drugog tromjesečja 1996. Hrvatska narodna banka procjenjivala je i dio odljeva s osnove tekućih transfera. Od 2002. priljevi i odljevi po tekućim transferima ostalih sektora dopunjaju se podacima specijaliziranoga statističkog istraživanja HNB-a o međunarodnim transakcijama povezanim s uslugama osiguranja. Sredstva primljena od fondova EU-a evidentiraju se na tekućem odnosno kapitalnom računu ovisno o prirodi transakcija na temelju podataka Ministarstva finansija. Primjena priručnika BPM6 ne donosi sadržajne novosti u ovom dijelu platne bilance. U prezentacijskom smislu radničke doznake ne sastavljaju se kao posebna stavka, već postaju dijelom osobnih transfera zajedno s ostalim osobnim transferima. Kapitalni račun u dijelu koji se odnosi na kapitalne transfere zasniva se na evidenciji platnog prometa s inozemstvom sve do kraja 2010. Od početka 2011. za sastavljanje računa kapitalnih transfera koriste se podaci Ministarstva finansija i podaci istraživanja o razmjeni usluga s inozemstvom i posebnim transakcijama s inozemstvom. Podaci o eventualnim oprostima dugovanja također su dio kapitalnog računa. Prema priručniku BPM6 rezultati procesa istraživanja i razvoja kao što su patenti i izdavačka prava više se ne smatraju neproizvodnom imovinom, pa se ni njihova kupoprodaja ne prikazuje na kapitalnom računu, već na poziciji usluge istraživanja i razvoja na tekućem računu. Također, prekogranično kretanje imovine i obveza osoba koje mijenjaju rezidentnost ne prikazuje se više kao transfer migranata u sklopu kapitalnih transfera te prestaje uopće biti platnobilančna transakcija. Ako se radi o financijskoj imovini, ona se evidentira u sklopu ostalih prilagodba.

Inozemna izravna ulaganja obuhvaćaju vlasnička ulaganja, zadržanu dobit i dužničke odnose između vlasnički povezanih rezidenata i nerezidenata. Izravna vlasnička ulaganja jesu ulaganja kojima strani vlasnik stječe najmanje 10% udjela u

temeljnom kapitalu trgovačkog društva, bez obzira na to je li riječ o ulaganju rezidenta u inozemstvo ili nerezidenta u hrvatske rezidente. Istraživanje Hrvatske narodne banke o inozemnim izravnim ulaganjima započelo je 1997., kada su poduzeća obuhvaćena istraživanjem dostavila i podatke o izravnim vlasničkim ulaganjima za razdoblje od 1993. do 1996. godine. Za isto razdoblje ne postoje podaci o zadržanoj dobiti i ostalom kapitalu izravnih ulaganja u koji se klasificiraju svi dužnički odnosi između povezanih rezidenata i nerezidenata (osim za bankarski sektor) i koji su postali dostupni tek nakon početka provođenja spomenutog istraživanja. Od 1999. podaci o dužničkim odnosima unutar izravnih ulaganja prikupljaju se na osnovi evidencije dužničkih odnosa s inozemstvom. Od 2007. godine pokrenuto je istraživanje o kupoprodaji nekretnina na teritoriju Republike Hrvatske od strane nerezidenata. Obveznici izvješćivanja jesu javni bilježnici koji u svojem redovitom poslovanju saznaju za takve transakcije. Podaci o kupoprodaji nekretnina od strane hrvatskih rezidenata u inozemstvu prikupljaju se u sklopu sustava platnog prometa s inozemstvom sve do njegova ukidanja krajem 2010. godine. Od 2011. podaci o kupoprodaji nekretnina od strane hrvatskih nerezidenata u inozemstvu prikupljaju se na temelju Prijave o prometu nekretnina u inozemstvu. Te su kupoprodaje također dio izravnih ulaganja.

Kod priručnika BPM6 najvažnija promjena svodi se na način prezentacije – izravna ulaganja više se ne klasificiraju po tzv. smjeru ulaganja (engl. *directional principle*) na izravna ulaganja u zemlju i inozemstvo s dodatnom podjelom na “Claims” i “Liabilities”, već se prema BPM6 rabi tzv. načelo imovine/obveza (engl. *assets/liabilities principle*), isto ono koje se već godinama primjenjuje na ostale funkcionalne kategorije na financijskom računu (portfeljna, ostala ulaganja i financijski derivati).

Nadalje, izravna ulaganja prema BPM6 dodatno se dijele:

- na izravna ulaganja u poduzeće izravnog ulaganja
- na ulaganja u izravnog ulagača (obratno ulaganje, engl. *reverse investment*)
- na ulaganja između horizontalno povezanih poduzeća.

Kod tzv. obratnih ulaganja originalni primatelj izravnog ulaganja obavi vlasničko ulaganje u svog ulagatelja, ali koje mora rezultirati vlasničkim udjelom manjim od 10% jer se inače stvara novo izravno ulaganje. Također, uključuje i dužnička ulaganja s obratnim smjerom. Ulaganja između horizontalno povezanih poduzeća jesu vlasnička ulaganja između poduzeća koja su neizravno vlasnički povezana, također do 10% udjela u vlasništvu, ili dužnička ulaganja između takvih poduzeća. Za dio ulaganja između horizontalno povezanih poduzeća treba reći da se ta vrsta ulaganja identificira u sklopu statistike inozemnog duga od 2009. godine. Od 2014. uvedena je mogućnost identificiranja takvih ulaganja i u sklopu Istraživanja o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima.

Prema BPM6 svi se dužnički odnosi između dva povezana financijska posrednika tretiraju jednako – izvan izravnih ulaganja odnosno unutar ostalih ili portfeljnih ulaganja. Priručnik BPM5 transakcije s obilježjem tzv. stalnog duga (engl. *permanent debt*) klasificirao je u izravna ulaganja.

BPM6 uvodi pojam *kvazidruštva* koji se odnosi na poduzeća

koja proizvode dobra i usluge u stranom gospodarstvu, ali nemaju uspostavljenu zasebnu pravnu osobnost u tom gospodarstvu. Tipovi su kvazidruštava: podružnice, fiktivne rezidentne institucionalne jedinice, multiteritorijalna poduzeća, zajednička ulaganja, partnerstva i sl. U našem slučaju podružnice se u sklopu izravnih ulaganja posebno prate od 2005. godine. Zbog detektiranih ulaganja naših rezidenata u inozemstvu koja se ne realiziraju preko osnovanog poduzeća ili podružnice, već na temelju ugovora s karakteristikama zajedničkog ulaganja, ovaj se oblik također statistički prati od 2014. godine.

Podaci o portfeljnim vlasničkim ulaganjima prikupljaju se iz istog izvora kao i podaci o izravnim vlasničkim ulaganjima. Portfeljna dužnička ulaganja obuhvaćaju sva ulaganja u kratkoročne i dugoročne dužničke vrijednosne papire koja se ne mogu klasificirati u izravna ulaganja. U razdoblju od 1997. do 1998. ti su se podaci prikupljali istraživanjem Hrvatske narodne banke o izravnim i portfeljnim ulaganjima, dok se od 1999. godine uzimaju podaci o dužničkim odnosima s inozemstvom i podaci monetarne statistike za ulaganja banaka. Počevši od 2002. godine, ova se pozicija sastavlja i za investicijske fondove, a od 2004. i za mirovinske fondove. Počevši od 2009., za nadopunu ovih pozicija upotrebljava se i statistika o trgovini vlasničkim i dužničkim vrijednosnim papirima koju dostavljaju Središnje klirinško depozitarno društvo, kreditne institucije i investicijska društva koja obavljaju poslove skrbništva nad vrijednosnim papirima. Tim podacima nadopunjaju se portfeljna ulaganja u onim dijelovima koji nisu potpuno pokriveni postojećim istraživanjima. Podaci za godine od 2006. do 2009. također su revidirani. Tako su, počevši od 2006., u platnu bilancu uključeni podaci o dužničkim vrijednosnim papirima domaćih izdavatelja kojima na domaćem tržištu trguju nerezidenti (portfeljna ulaganja, dužnički vrijednosni papiri na strani obveza). Kako je ovdje riječ o dužničkim vrijednosnim papirima domaćih izdavatelja kojima trguju nerezidenti, stanje ovakvog portfelja na određeni dan znači uvećanje inozemnog duga iako su papiri izdani na domaćem tržištu. Treba napomenuti da se ovakvo načelo već primjenjuje kod vrijednosnih papira naših rezidenata izdanih u inozemstvu, gdje se iznos na ovaj način generiranog duga umanjuje za dio koji otkupe rezidenti.

Prema BPM6 vlasnički kapital koji nije u obliku vrijednosnih papira ne uključuje se u portfeljna nego u izravna ili ostala ulaganja, ovisno o tome je li riječ o udjelima većima ili manjima od 10%. Reinvestirana dobit u investicijskom fondu posebno bi se trebala iskazivati u sklopu portfeljnih ulaganja. Neraspodijeljena dobit u investicijskim fondovima tretira se kao obveza prema vlasnicima udjela, a zatim kao reinvestiranje u fond. Stavka reinvestirane dobiti na financijskom računu (engl. *Equity and investment fund shares, Other financial corporations*) odgovara stavci reinvestirane dobiti investicijskog fonda na računu primarnog dohotka. Praćenja ovakve vrste dohotka još uvijek su u pripremi.

Od prvog tromjesečja 2010. u platnu bilancu uključene su transakcije koje proizlaze iz zaključenih ugovora s obilježjima financijskih derivata. Izvještajne institucije jesu poslovne banke i druge financijske institucije, a od četvrtog tromjesečja 2012.

izvještajna populacija proširena je i na nefinansijske institucije, koje u ovakve poslove ulaze najčešće radi zaštite od promjene tržišnih uvjeta.

Ostala ulaganja obuhvaćaju sva ostala nespomenuta dužnička ulaganja, osim ulaganja koja čine međunarodne pričuve. Ostala se ulaganja klasificiraju prema instrumentima, ročnosti i sektorima.

Osim toga, u sklopu ostalih ulaganja priručnik BPM6 donosi poziciju Ostala vlasnička ulaganja, koja podrazumijeva vlasnička ulaganja koja ne zadovoljavaju kriterije za izravno, portfeljno ulaganje ili međunarodne pričuve. Ostala vlasnička ulaganja nikad nisu u obliku vrijednosnih papira pa ih po tome razlikujemo od portfeljnih ulaganja. Budući da sudjelovanje u kapitalu međunarodnih organizacija nije u obliku vrijednosnih papira, klasificira se kao ostala vlasnička ulaganja. U većini slučajeva kapital u kvazidruštвima, npr. u podružnicama ili fiktivnim jedinicama za vlasništvo nekretnina i prirodnih resursa, uključen je u izravna ulaganja, ali ako je udio u vlasništvu manji od 10%, onda je uključen u kategoriju ostalih vlasničkih ulaganja.

Pozicija Valuta i depoziti pokazuje potraživanja rezidenata od inozemstva za stranu efektivu i depozite koji se nalaze u stranim bankama, kao i obveze hrvatskih banaka za depozite u vlasništvu nerezidenta. Izvor podataka za sektore opće države i drugih monetarnih financijskih institucija jest monetarna statistika, iz koje se na osnovi podataka o stanjima i valutnoj strukturi inozemne aktive i pasive procjenjuju transakcije iz kojih je uklonjen utjecaj tečaja. U razdoblju od 1993. do 1998. podaci o potraživanjima ostalih sektora na ovoj poziciji kompilirali su se na osnovi procjene Hrvatske narodne banke koja se zasnivala na dijelu neto deviznog priljeva stanovništva koji nije klasificiran u tekuće transfere. Od 1999. godine ova pozicija sadržava samo podatke prema tromjesečnim podacima Banke za međunarodne namire, a podaci za četvrtu tromjesečje 2001. i prva dva tromjesečja 2002. odnose se i na učinak promjene valuta država članica EMU-a u euro. Podaci za četvrtu tromjesečje 2008. upotpunjeni su procjenom povlačenja valute i depozita iz financijskog sustava prouzročenih strahom od učinka svjetske financijske krize.

Krediti koje su rezidenti odobrili nerezidentima, odnosno inozemni krediti kojima se koriste rezidenti, a odobrili su ih nerezidenti, a koji se ne mogu svrstati u izravna ulaganja ili u trgovinske kredite, svrstani su prema institucionalnim sektorima i ročnosti u odgovarajuće pozicije ostalih ulaganja. Izvor je podataka tih pozicija evidencija Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom.

Trgovinski krediti u razdoblju od 1996. do 2002. obuhvaćaju procjenu Hrvatske narodne banke za avansna plaćanja i odgode plaćanja koja je napravljena na osnovi uzorka najvećih i velikih uvoznika i izvoznika. Podaci o avansima procjenjuju se od 1996., a podaci o kratkoročnim odgodama plaćanja (najprije do 90 dana, zatim do 150 dana, a danas od 8 dana do 1 godine) prikupljaju se od 1999. godine. Od 2003. to je istraživanje zamjenjeno novim istraživanjem, a podatke za njega obvezna su dostavljati izabrana poduzeća bez obzira na svoju veličinu (stratificirani uzorak). Podaci o odgodama plaćanja s originalnim

dospijećem dužim od godine dana preuzimaju se iz evidencije Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom.

Pozicija Ostala ulaganja – Ostala potraživanja i obveze obuhvaća ostala potraživanja i obveze koje nisu uključene u trgovачke kredite i ostale finansijske instrumente, između ostalog uključuje prijevremeno plaćane premije i neisplaćene štete za neživotno osiguranje, potraživanja iz osiguranja po policama životnog osiguranja i mirovinskim shemama te provizije po standardiziranim garancijama (engl. *provision for calls under standardized guarantees*). Ova pozicija sastavlja se na temelju podataka koje dostavljaju osiguravajuća društva i uključuje promjene matematičke pričuve osiguranja života.

Novost u BPM6 jest tretman SDR-a. Alokacija SDR-a zemljama članicama MMF-a prikazuje se kao nastanak obveze primatelja u ostalim ulaganjima (pozicija SDR) s odgovarajućim unosom stavke SDR na poziciji pričuva. Ostala stjecanja i otpuštanja SDR-a prikazuju se kao transakcije pričuvama.

Sektorska podjela portfeljnih i ostalih ulaganja podrazumijeva sektorskiju klasifikaciju rezidenata prema priručnicima ESA 2010 i SNA 2008 te je u potpunosti uskladjena sa sektorskom klasifikacijom bruto inozemnog duga prema domaćim

sektorima odnosno međunarodnom investicijskom pozicijom. Sektor opće države obuhvaća sektore središnje države, fonda socijalne sigurnosti i lokalne države. Sektor središnje banke obuhvaća Hrvatsku narodnu banku. Sektor drugih monetarnih finansijskih institucija obuhvaća kreditne institucije i novčane fondove. Ostali domaći sektori obuhvačaju sve finansijske institucije i posrednike osim središnje banke i drugih monetarnih finansijskih institucija (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), privatna i javna nefinansijska društva, neprofitne institucije i kućanstva, uključujući obrtnike.

U razdoblju od 1993. do 1998. procjena transakcija u pozicijama međunarodnih pričuva napravljena je tako da su promjene u originalnim valutama pretvorene u američke dolare primjenom prosječnih mjesečnih tečajeva valuta sadržanih u pričuvama. Promjene salda međunarodnih pričuva od 1999. godine izračunavaju se na osnovi računovodstvenih podataka Hrvatske narodne banke.

Od prvog tromjesečja 2013. za ovu poziciju uzimaju se podaci o ostvarenim transakcijama Direkcije za upravljanje međunarodnim pričuvama i deviznom likvidnošću Hrvatske narodne banke.

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka^a

na kraju razdoblja, u milijunima eura

Godina	Mjesec	Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke						Devizne pričuve banaka	
		Ukupno	Posebna prava vučenja	Pričuvna pozicija u MMF-u	Zlato	Devize			
						Ukupno	Valuta i depoziti	Obveznice i zadužnice	
2006.	prosinac	8.725,3	0,7	0,2	–	8.724,4	4.526,9	4.197,5	3.315,0
2007.	prosinac	9.307,4	0,8	0,2	–	9.306,5	4.533,9	4.772,5	4.388,9
2008.	prosinac	9.120,9	0,7	0,2	–	9.120,0	2.001,8	7.118,2	4.644,5
2009.	prosinac	10.375,8	331,7	0,2	–	10.043,9	2.641,4	7.402,6	4.293,9
2010.	prosinac	10.660,3	356,7	0,2	–	10.303,4	3.274,9	7.028,5	3.828,9
2011.	prosinac	11.194,9	360,7	0,2	–	10.834,0	2.730,7	8.103,2	3.463,7
2012.	prosinac	11.235,9	352,8	0,2	–	10.882,9	2.245,8	8.637,1	2.895,3
2013.	prosinac	12.907,5	340,6	0,2	–	12.566,7	3.717,9	8.848,8	2.756,6
2014.	prosinac	12.687,6	364,0	0,2	–	12.323,4	3.397,8	8.925,6	3.305,5
2015.	siječanj	11.603,8	380,6	0,2	–	11.222,9	2.566,1	8.656,9	3.271,6
	veljača	12.866,0	378,7	0,2	–	12.487,1	3.839,1	8.648,0	3.056,4
	ožujak	14.157,8	388,6	0,2	–	13.768,9	5.055,3	8.713,6	2.797,0
	travanj	14.736,9	390,4	0,2	–	14.346,3	5.712,4	8.633,9	2.662,1
	svibanj	14.163,1	387,6	0,2	–	13.775,2	4.605,4	9.169,8	2.752,7
	lipanj	13.733,6	387,0	0,2	–	13.346,3	4.184,6	9.161,7	3.223,8
	srpanj	14.990,4	388,2	0,2	–	14.602,0	5.363,4	9.238,6	3.109,4
	kolovoz	14.405,1	380,1	0,2	–	14.024,8	4.754,5	9.270,2	3.485,6
	rujan	13.436,6	381,6	0,2	–	13.054,7	3.788,0	9.266,7	4.470,2
	listopad	14.231,9	389,7	0,2	–	13.842,0	5.069,6	8.772,4	4.114,8
	studeni	14.023,3	395,7	0,3	–	13.627,4	5.070,7	8.556,7	3.966,9
	prosinac	13.706,6	387,6	0,3	–	13.318,8	4.848,0	8.470,8	3.371,7

^a Međunarodne pričuve Republike Hrvatske čine samo devizne pričuve HNB-a.

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka • Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke iskazuju se u skladu s Priručnikom za sastavljanje platne bilance (Međunarodni monetarni fond, 1993.) i uključuju ona potraživanja Hrvatske narodne banke od inozemstva koja se mogu rabiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Međunarodne pričuve sastoje se od posebnih prava

vučenja, pričuvne pozicije u MMF-u, zlata, strane valute i depozita kod stranih banaka te obveznica i zadužnica.

Devizne pričuve banaka uključuju stranu valutu i depozite domaćih banaka kod stranih banaka. Te su devizne pričuve dopunska rezerva likvidnosti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja.

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost

na kraju razdoblja, u milijunima eura

	2014. XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	2015.	
I. Službene međunarodne pričuve i ostale devizne pričuve (približna tržišna vrijednost)														
A. Službene međunarodne pričuve	12.687,6	11.603,8	12.866,0	14.157,8	14.736,9	14.163,1	13.733,6	14.990,4	14.405,1	13.436,6	14.231,9	14.023,3	13.706,6	
1) Devizne pričuve (u konvertibilnoj stranoj valutu)	11.629,7	10.936,1	11.022,4	11.602,3	11.575,5	11.759,8	11.501,4	10.958,2	10.559,1	10.379,5	9.913,0	9.407,8	9.909,3	
a) Dužnički vrijednosni papiri	8.925,6	8.656,9	8.648,0	8.713,6	8.633,9	9.169,8	9.161,7	9.238,6	9.270,2	9.266,7	8.772,4	8.556,7	8.470,8	
Od toga: Izdavatelji sa sjedištem u zemlji o kojoj se izvještava, ali locirani u inozemstvu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
b) Ukupno valuta i depoziti kod:	2.704,1	2.279,3	2.374,4	2.888,7	2.941,6	2.590,0	2.339,7	1.719,5	1.288,9	1.112,8	1.140,5	851,1	1.438,5	
i) Ostalih središnjih banaka, BIS-a i MMF-a	485,2	514,5	501,6	519,1	504,2	533,9	1.174,1	1.068,2	1.034,5	887,6	912,5	620,4	1.207,8	
ii) Banaka sa sjedištem u zemlji o kojoj se izvještava	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Od toga: Locirane u inozemstvu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
iii) Banaka sa sjedištem izvan zemlje o kojoj se izvještava	2.218,9	1.764,8	1.872,8	2.369,6	2.437,4	2.056,1	1.165,6	651,4	254,3	225,3	228,1	230,7	230,7	
Od toga: Locirane u zemlji o kojoj se izvještava	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2) Pričuvna pozicija u MMF-u	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	
3) Posebna prava vučenja (SDR)	364,0	380,6	378,7	388,6	390,4	387,6	387,0	388,2	380,1	381,6	389,7	395,7	387,6	
4) Zlato	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5) Ostale devizne pričuve	693,7	286,8	1.464,7	2.166,6	2.770,8	2.015,4	1.845,0	3.643,8	3.465,7	2.675,2	3.929,0	4.219,6	3.409,5	
– Obratni repo poslovi	693,7	286,8	1.464,7	2.166,6	2.770,8	2.015,4	1.845,0	3.643,8	3.465,7	2.675,2	3.929,0	4.219,6	3.409,5	
B. Ostale devizne pričuve	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
– Oročeni depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
C. Ukupno (A+B)	12.687,6	11.603,8	12.866,0	14.157,8	14.736,9	14.163,1	13.733,6	14.990,4	14.405,1	13.436,6	14.231,9	14.023,3	13.706,6	
II. Obvezni kratkoročni neto odjeli međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (nominalna vrijednost)														
1. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (ukupni neto odjeli do 1 godine)	-2.128,6	-1.474,4	-1.371,8	-1.637,2	-1.742,7	-1.769,7	-1.788,9	-1.781,4	-1.772,6	-1.625,6	-1.646,8	-1.712,9	-1.732,9	
a) Hrvatska narodna banka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Do 1 mjeseca	Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Preko 1 do 3 mjeseca	Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Preko 3 mjeseca do 1 godine	Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
b) Središnja država	-2.128,6	-1.474,4	-1.371,8	-1.637,2	-1.742,7	-1.769,7	-1.788,9	-1.781,4	-1.772,6	-1.625,6	-1.646,8	-1.712,9	-1.732,9	
Do 1 mjeseca	Glavnica	-763,2	-83,2	-92,1	-195,5	-147,4	-99,9	-181,8	-63,6	-253,0	-116,8	-102,6	-103,7	-96,2
	Kamate	-17,0	-0,9	-11,1	-13,0	-12,9	-4,5	-17,5	-3,7	-12,2	-12,0	-8,7	-3,6	-16,5
Preko 1 do 3 mjeseca	Glavnica	-164,8	-265,1	-281,2	-202,6	-246,4	-182,5	-242,9	-331,2	-190,7	-189,9	-172,4	-119,4	-322,3
	Kamate	-33,2	-59,1	-61,2	-32,0	-52,6	-34,4	-36,3	-60,4	-49,1	-25,7	-43,8	-30,1	-47,5
Preko 3 mjeseca do 1 godine	Glavnica	-765,0	-657,2	-576,8	-749,9	-835,2	-929,0	-844,5	-818,2	-827,2	-812,8	-844,3	-945,7	-755,0
	Kamate	-385,4	-408,8	-349,4	-444,3	-448,2	-519,5	-465,8	-504,3	-440,4	-468,3	-475,1	-510,3	-495,4
2. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih terminskih poslova, deviznih ročnica i međuvalutnih swapova u odnosu na domaću valutu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
a) Kratke pozicije (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Do 1 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Preko 1 do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Preko 3 mjeseca do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
b) Duge pozicije (+)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Do 1 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Preko 1 do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Preko 3 mjeseca do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3. Ostalo	0,0	0,0	-913,8	-674,2	-1.342,0	-924,9	-840,4	-1.679,3	-1.048,1	-568,0	-1.697,4	-1.443,6	-1.238,1	
– Odjeli s osnove repo poslova (-)	0,0	0,0	-913,8	-674,2	-1.342,0	-924,9	-840,4	-1.679,3	-1.048,1	-568,0	-1.697,4	-1.443,6	-1.238,1	
Do 1 mjeseca	Glavnica	0,0	0,0	-913,8	-674,2	-1.342,0	-925,0	-840,4	-1.679,3	-1.048,2	-568,1	-1.697,5	-1.443,8	-1.238,2
	Kamate	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1	

		2014. XII.	2015.											
			I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Preko 1 do 3 mjeseca	Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	Glavnica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kamate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ukupni kratkoročni neto odjelji međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3)		-2.128,6	-1.474,4	-2.285,6	-2.311,4	-3.084,7	-2.694,7	-2.629,3	-3.460,7	-2.820,9	-2.193,6	-3.344,3	-3.156,6	-2.971,1
III. Potencijalni kratkoročni neto odjelji međunarodnih pričuva (nominalna vrijednost)														
1. Potencijalne devizne obveze		-760,8	-768,1	-771,5	-782,3	-597,2	-601,1	-594,7	-596,3	-598,0	-596,0	-595,5	-610,6	-591,7
a) Izdane garancije s dospjećem od 1 godine		-271,9	-278,6	-282,2	-284,2	-105,6	-105,7	-104,1	-105,9	-105,8	-105,3	-105,2	-106,0	-93,8
– Hrvatska narodna banka		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Središnja država		-271,9	-278,6	-282,2	-284,2	-105,6	-105,7	-104,1	-105,9	-105,8	-105,3	-105,2	-106,0	-93,8
Do 1 mjeseca		-8,1	-12,9	-13,3	-20,9	-9,7	-27,4	-7,1	-7,2	-7,6	-11,1	-9,9	-61,2	-7,2
Preko 1 do 3 mjeseca		-27,2	-35,1	-33,1	-58,4	-22,5	-2,3	-2,4	-6,2	-8,1	-57,9	-55,9	-2,3	-1,0
Preko 3 mjeseca do 1 godine		-236,6	-230,6	-235,8	-204,9	-73,4	-76,0	-94,6	-92,5	-90,0	-36,4	-39,5	-42,4	-85,6
b) Ostale potencijalne obveze		-488,9	-489,5	-489,4	-498,1	-491,6	-495,3	-490,6	-490,3	-492,3	-490,8	-490,3	-504,6	-497,9
– Hrvatska narodna banka		-488,9	-489,5	-489,4	-498,1	-491,6	-495,3	-490,6	-490,3	-492,3	-490,8	-490,3	-504,6	-497,9
Do 1 mjeseca		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca		-488,9	-489,5	-489,4	-498,1	-491,6	-495,3	-490,6	-490,3	-492,3	-490,8	-490,3	-504,6	-497,9
Preko 3 mjeseca do 1 godine		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Središnja država		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Izdani devizni dužnički vrijed. papiri s opcijom prodaje		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Neiskorišteni okvirni krediti ugovoreni s:		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– BIS-om (+)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– MMF-om (+)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih opcija prema domaćoj valuti		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Ukupni kratkoročni neto odjelji međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3+4)		-760,8	-768,1	-771,5	-782,3	-597,2	-601,1	-594,7	-596,3	-598,0	-596,0	-595,5	-610,6	-591,7
IV. Bilješke														
a) Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Središnja država		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
b) Devizni finansijski instrumenti koji se ne honoriraju u devizama		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
c) Založena imovina		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
d) Repo poslovi s vrijednosnim papirima		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Posuđeni ili repo i uključeni u Dio I.	0,0	-1,8	-896,1	-674,5	-1.282,4	-908,5	-826,6	-1.659,5	-1.030,6	-563,6	-1.649,8	-1.407,1	-1.198,2	
– Posuđeni ili repo ali nisu uključeni u Dio I.		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Primljeni ili stečeni i uključeni u Dio I.		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
– Primljeni ili stečeni ali nisu uključeni u Dio I.	655,4	265,1	1.371,5	2.020,9	2.503,0	1.838,5	1.701,0	3.405,3	3.244,7	2.506,2	3.710,5	4.022,5	3.317,5	
e) Financijski derivati (neto, po tržišnoj vrijednosti)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
f) Valutna struktura službenih međunarodnih pričuva														
– SDR i valute koje čine SDR		12.687,2	11.603,4	12.865,5	14.157,3	14.736,6	14.162,8	13.732,1	14.989,0	14.403,7	13.435,2	14.231,0	14.022,4	13.706,3
– Valute koje ne čine SDR		0,5	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3	1,5	1,4	1,4	1,4	0,9	0,9	0,3
– Po pojedinim valutama:	USD	2.194,2	2.262,6	3.017,9	3.135,5	3.284,4	3.378,0	3.279,6	3.332,5	3.177,1	2.603,1	3.154,4	3.468,2	3.304,4
	EUR	10.128,4	8.959,4	9.468,2	10.632,5	11.061,2	10.396,6	10.064,9	11.267,7	10.845,9	10.450,0	10.686,5	10.157,7	10.013,6
	Ostale	365,1	381,7	379,9	389,7	391,3	388,5	389,1	390,2	382,0	383,5	391,0	397,4	388,6

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost • Međunarodne pričuve i inozemna likvidnost iskazuju se u skladu s Predloškom o međunarodnim pričuvama i inozemnoj likvidnosti, koji je sastavio MMF. Detaljno objašnjenje Predloška nalazi se u materijalu MMF-a *International reserves and foreign currency liquidity: guidelines for a data template*, 2001. Prvi dio Predloška prikazuje ukupnu imovinu Hrvatske narodne banke u konvertibilnoj stranoj valuti. Službene međunarodne pričuve (I. A.) prikazuju one oblike imovine kojima se HNB može u bilo kojem trenutku koristiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Službene međunarodne pričuve uključuju kratkoročne inozemne utržive dužničke vrijednosne papire, efektivni strani novac, devizne depozite po viđenju, devizne oročene depozite koji se mogu razročiti prije dospijeća, devizne oročene depozite s preostalom dospijećem do godine dana, pričuvnu poziciju u MMF-u, posebna prava vučenja, zlato i obratne repo poslove s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Drugi dio Predloška prikazuje fiksno ugovorene devizne neto obveze Hrvatske narodne banke i središnje države, koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (II. 1.) uključuju buduća plaćanja kamata na deviznu obveznu pričuvu banaka kod HNB-a (uključeno je samo plaćanje kamata za idući mjesec), plaćanja budućih dospijeća izdanih blagajničkih zapisa HNB-a u stranoj valuti, buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na kredite primljene od MMF-a, te buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na devizne dugove središnje države. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih terminskih poslova (II. 2.) uključuje buduće naplate (predznak +) ili plaćanja (predznak –) koje rezultiraju

iz međuvalutnih swapova između HNB-a i domaćih banaka (privremene prodaje ili privremene kupnje deviza). Ostalo (II. 3.) uključuje buduća plaćanja s osnove repo poslova s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Treći dio Predloška prikazuje ugovorene potencijalne neto devizne obveze Hrvatske narodne banke i središnje države koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Potencijalne devizne obveze (III. 1.) uključuju buduće otplate glavnice i plaćanja kamata na inozemne kredite za koje jamči središnja država te stanje devizne obvezne pričuve banaka kod HNB-a (uključivanje devizne obvezne pričuve zasniva se na prepostavkama da u budućnosti neće biti promjena stope ni promjena osnovice za obračun devizne pričuve, koja se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti, osim vlasničkih vrijednosnih papira banke te hibridnih i podređenih instrumenata). Neiskorišteni okvirni krediti prikazuju potencijalne priljeve (predznak +) ili odljeve (predznak –) koji bi nastali korištenjem tih kredita.

Četvrti dio Predloška prikazuje bilješke. Kratkoročni kunski dug s valutnom klausulom (IV. a)) prikazuje obveze na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske, koje dospijevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Založena imovina (IV. c)) prikazuje oročene devizne depozite s ugovorenim dospijećem dužim od 3 mjeseca iz stavke I. B., koji također čine zalog. Repo poslovi s vrijednosnim papirima prikazuju vrijednost kolaterala koji su predmet repo poslova i obratnih repo poslova s vrijednosnim papirima, kao i način evidentiranja tih poslova u Predlošku.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune

indeksi, 2010. = 100

Godina	Mjesec	Nominalni efektivni tečaj kune	Realni efektivni tečaj kune; deflator		Realni efektivni tečaj kune ^b ; deflator	
			Indeks potrošačkih cijena	Indeks proizvođačkih cijena industrije ^a	Jedinični troškovi rada u prerađivačkoj industriji	Jedinični troškovi rada u ukupnom gospodarstvu
2006.	prosinac	100,37	103,88		105,40	106,07
2007.	prosinac	98,70	99,93		100,23	101,18
2008.	prosinac	98,13	98,58		101,22	96,70
2009.	prosinac	97,63	97,78		104,79	97,22
2010.	prosinac	102,04	102,98	99,42	99,95	102,17
2011.	prosinac	103,63	105,67	101,26	101,20	102,28
2012.	prosinac	104,61	104,60	101,87	108,52	107,53
2013.	prosinac	103,76	104,85	102,36	106,92	108,57
2014.	prosinac	105,80	107,99	105,69	112,15	109,30
2015.	siječanj	107,46	109,15	108,81		
	veljača	108,66	110,79	108,34		
	ožujak	109,09	110,97	107,73	113,78	110,72
	travanj	108,66	110,61	107,84		
	svibanj	107,11	108,82	105,52		
	lipanj	106,89	109,02	104,86	114,91	109,62
	srbanj	107,60	110,14	106,51		
	kolovoz	106,48	109,28	106,22		
	rujan	106,25	108,87	106,74	115,66 ^c	110,49 ^c
	listopad	107,05	109,68	106,74		
	studeni	107,90	110,75	107,27		
	prosinac	107,75	111,32	107,61		

^a Indeks proizvođačkih cijena industrije na nedomaćem tržištu za RH raspoloživ je od siječnja 2010. pa je realni efektivni tečaj izračunat na bazi 2010. godine. ^b Prikazane su vrijednosti tromjesečni podatak. ^c Preliminarni podaci

Napomena: Pri ažuriranju serija realnih efektivnih tečajeva kune može doći do promjene podataka za protekla razdoblja.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune • Indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune ponderirani je geometrijski prosjek indeksa bilateralnih nominalnih tečajeva kune prema odabranim valutama glavnih trgovinskih partnera. Valute glavnih trgovinskih partnera i njihovi ponderi određeni su na osnovi strukture uvoza i izvoza robe prerađivačke industrije, pri čemu ponderi odražavaju izravnu uvoznu konkureniju, izravnu izvoznu konkureniju i izvoznu konkureniju na trećim tržištima (vidi Okvir 2. Biltena HNB-a broj 165, 2011.). Skupinu zemalja za formiranje indeksa efektivnih tečajeva kune čini 20 zemalja partnera, a to su: a) iz europodručja osam zemalja: Austrija, Belgija, Francuska, Njemačka, Italija, Nizozemska, Slovenija i Španjolska; b) iz EU-a, a izvan europodručja, pet zemalja: Češka, Madžarska, Poljska, Švedska i Velika Britanija te c) izvan EU-a sedam zemalja: Bosna i Hercegovina, Japan, Kina, SAD, Srbija, Švicarska i Turska. Ponderi koji se pridružuju pojedinim zemljama u izračunu efektivnih tečajeva kune jesu ponderi koji se mijenjaju s vremenom (engl. *time varying weights*), a izračunati su tako da odražavaju prosječnu strukturu vanjske trgovine RH tijekom tri uzastopne godine (više o tome vidi u Okviru 3. Biltena HNB-a broj 205, 2014.). Posljednje referentno razdoblje za izračun pondera je razdoblje 2010.–2012. Serije baznih indeksa preračunate su na bazi 2010. godine.

Indeks nominalnoga efektivnog tečaja agregatni je pokazatelj prosječne vrijednosti domaće valute prema košarici stranih valuta. Povećanje indeksa nominalnoga efektivnog tečaja kune u određenom razdoblju pokazatelj je deprecijacije tečaja kune prema košarici valuta i obratno. Indeks realnoga efektivnog

tečaja ponderirani je geometrijski prosjek indeksa bilaterálnih tečajeva kune korigiranih odgovarajućim indeksima relativnih cijena ili troškova (odnos indeksa cijena ili troškova u zemljama partnerima i domaćih cijena). Za deflacioniranje se primjenjuju indeksi proizvođačkih cijena industrije, indeksi potrošačkih cijena, odnosno harmonizirani indeksi potrošačkih cijena za zemlje članice EU-a i indeksi jediničnih troškova rada u ukupnom gospodarstvu i prerađivačkoj industriji. Serija indeksa proizvođačkih cijena industrije na nedomaćem tržištu za Hrvatsku raspoloživa je od siječnja 2010. Serija potrošačkih cijena u Hrvatskoj konstruirana je tako da se do prosinca 1997. godine primjenjuju indeksi cijena na malo, a od siječnja 1998. indeksi potrošačkih cijena. Podaci o jediničnim troškovima rada nisu dostupni za sve zemlje, pa je košarica zemalja za izračun realnoga efektivnog tečaja kune uz jedinične troškove rada u ukupnom gospodarstvu i prerađivačkoj industriji sužena na 15 odnosno 13 zemalja trgovinskih partnera – sve zemlje trgovinski partneri (dakle njih 20) bez Švicarske, Turske, Kine, BiH i Srbije, odnosno bez spomenutih pet te Belgije i Japana. Jedinični troškovi rada za Hrvatsku izračunati su kao omjer naknada po zaposlenom u tekućim cijenama i proizvodnosti rada u stalnim cijenama (više o izračunu jediničnih troškova rada vidi u Okviru 1. Biltena HNB-a broj 141, 2008.). Podaci o realnom efektivnom tečaju za posljednji su mjesec preliminarni. Također su moguće određene korekcije prijašnjih podataka u skladu s naknadnim izmjenama podataka o deflatorima koji se primjenjuju u izračunu indeksa realnoga efektivnog tečaja kune.

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima^{a,b}
u milijunima eura

	2014. XII.*	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Opća država	15.396,1	15.193,9	15.271,2	16.627,2	16.275,9	16.251,3	16.282,5	16.198,2	15.882,8	15.711,3	15.822,3	16.098,0	15.893,9
Kratkoročno	83,8	72,6	39,6	36,6	29,4	35,9	24,1	25,1	7,7	9,6	8,6	8,5	8,1
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	83,6	72,4	39,6	36,6	29,4	35,9	24,1	25,1	7,7	9,6	8,6	8,5	8,1
Krediti	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	15.312,3	15.121,3	15.231,6	16.590,6	16.246,5	16.215,4	16.258,5	16.173,1	15.875,1	15.701,7	15.813,7	16.089,5	15.885,8
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	9.089,1	8.928,5	9.031,9	10.353,6	10.133,8	10.175,6	10.270,7	10.205,6	9.911,0	9.902,7	10.062,6	10.264,3	10.103,8
Krediti	6.223,2	6.192,8	6.199,6	6.237,0	6.112,7	6.039,7	5.987,8	5.967,5	5.964,2	5.799,0	5.751,2	5.825,2	5.782,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Središnja banka	444,9	485,1	1.404,7	1.199,5	1.907,6	1.376,1	1.276,3	2.103,0	1.524,6	993,5	2.146,0	1.913,2	1.692,1
Kratkoročno	83,6	107,4	1.028,9	813,8	1.520,2	991,4	892,2	1.717,7	1.147,4	614,8	1.759,3	1.520,6	1.307,4
Gotovina i depoziti	83,6	32,4	107,9	139,7	178,1	70,2	51,8	38,4	49,1	46,6	63,8	76,8	50,9
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	921,0	674,2	1.342,1	921,2	840,3	1.679,3	1.048,3	568,1	1.695,5	1.443,8	1.238,2
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	75,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	18,3
Dugoročno	361,3	377,7	375,8	385,7	387,4	384,7	384,1	385,3	377,2	378,8	386,7	392,7	384,7
Posebna prava vučenja (alokacija)	361,3	377,7	375,8	385,7	387,4	384,7	384,1	385,3	377,2	378,7	386,7	392,7	384,7
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Druge monetarne finansijske institucije	8.160,1	8.329,3	8.152,9	8.212,6	8.245,5	8.392,2	8.151,1	7.878,1	7.545,0	7.446,9	6.955,0	6.941,9	6.125,3
Kratkoročno	1.950,9	1.885,4	1.754,8	2.036,6	2.090,5	2.198,9	1.995,8	1.764,2	1.456,5	1.596,0	1.760,1	1.744,2	1.697,0
Gotovina i depoziti	1.513,3	1.415,3	1.324,8	1.607,5	1.709,8	1.848,0	1.631,0	1.439,3	1.251,3	1.460,3	1.648,1	1.644,7	1.602,9
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	410,7	442,1	400,0	401,2	348,6	321,6	335,9	296,9	173,1	83,2	74,9	70,0	65,5
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	26,9	27,9	30,0	27,9	32,2	29,3	28,9	27,9	32,0	52,5	37,1	29,5	28,5
Dugoročno	6.209,1	6.444,0	6.398,1	6.176,0	6.155,0	6.193,3	6.155,3	6.113,9	6.088,5	5.850,9	5.194,9	5.197,7	4.428,3
Gotovina i depoziti	3.645,9	3.839,7	3.826,0	3.820,0	3.797,6	3.804,0	3.801,1	3.684,2	3.651,0	3.451,2	3.003,8	3.004,3	2.845,5
Dužnički vrijednosni papiri	2,5	2,7	2,7	2,7	2,8	2,7	2,7	5,2	6,3	6,3	6,4	6,3	2,0
Krediti	2.558,7	2.599,5	2.567,2	2.351,0	2.352,4	2.384,2	2.349,2	2.422,1	2.428,8	2.389,8	2.182,6	2.184,9	1.579,1
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	3,6	2,1	2,2	1,7
4. Ostali domaći sektori	16.282,7	16.213,9	16.514,4	16.455,8	16.455,4	16.380,8	16.392,4	16.470,0	16.343,0	16.231,3	16.614,5	16.594,3	16.396,3
Kratkoročno	717,4	695,9	700,7	696,7	623,9	575,8	579,3	548,2	534,6	696,2	692,1	679,9	656,6
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	24,5	24,6	29,2	28,9	29,0	29,1	54,9	55,2	65,0	72,4	72,7	73,0	68,0
Krediti	615,2	598,7	595,4	585,5	505,8	459,5	432,6	400,0	376,4	481,5	474,5	480,3	475,8
Trgovački krediti	77,7	72,7	76,1	82,3	89,1	87,2	91,8	93,0	93,2	142,3	144,9	126,6	112,8
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	15.565,4	15.518,0	15.813,6	15.759,1	15.831,5	15.805,0	15.813,1	15.921,8	15.808,3	15.535,0	15.922,4	15.914,3	15.739,7
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	1.537,4	1.563,4	1.575,5	1.603,4	1.587,6	1.588,0	1.586,8	1.566,0	1.557,1	1.569,8	1.696,1	1.740,4	1.640,1
Krediti	13.884,7	13.812,5	14.066,1	13.973,6	14.059,9	14.028,9	14.075,1	14.176,1	14.074,1	13.787,4	14.052,9	13.998,0	13.918,0
Trgovački krediti	143,3	142,1	172,0	182,2	184,0	188,0	151,2	179,6	177,1	177,9	173,5	175,9	181,6
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Izravna ulaganja	6.380,1	6.472,0	6.561,0	6.624,7	6.744,3	6.769,0	6.690,6	6.583,6	6.508,8	6.535,4	5.764,5	5.646,0	5.426,3

	2014. XII.*	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Dužničke obveze prema nerezidentnim izravnim ulagateljima	3.781,1	3.814,0	3.822,7	3.811,6	3.865,9	3.877,1	3.906,9	3.869,4	3.808,2	3.750,1	3.801,1	3.843,2	3.658,4
Dužničke obveze prema nerezidentima u koje je izvršeno izravno ulaganje	250,5	251,1	267,6	271,2	277,5	269,2	180,9	191,5	192,4	210,7	216,5	225,7	223,1
Dužničke obveze prema horizontalno povezanim poduzećima	2.348,4	2.406,9	2.470,6	2.542,0	2.600,9	2.622,8	2.602,9	2.522,7	2.508,2	2.574,6	1.746,9	1.577,1	1.544,8
Ukupno	46.663,8	46.694,3	47.904,1	49.119,8	49.628,8	49.169,3	48.792,9	49.233,0	47.804,1	46.918,4	47.302,4	47.193,4	45.534,0
Dodatak:													
Kašnjenja glavnice i kamata	2.037,0	2.021,3	2.037,0	2.067,7	2.068,0	2.086,0	2.110,1	2.057,2	2.058,5	2.005,3	1.975,6	1.980,4	2.051,1
Opća država	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Središnja banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kreditne institucije	17,4	19,8	12,3	10,0	9,9	10,7	11,2	9,8	10,5	33,1	10,4	7,7	6,3
Ostali domaći sektori	1.655,3	1.707,5	1.733,6	1.765,3	1.765,4	1.777,9	1.776,2	1.760,6	1.757,7	1.675,5	1.667,3	1.666,0	1.710,4
Izravna ulaganja	363,5	293,2	290,3	291,5	292,0	296,6	321,9	286,1	289,5	295,8	297,0	305,9	333,5

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b U cijeloj seriji podataka HBOR je reklasificiran iz Ostalih sektora u sektor Opća država.

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima • Bruto inozemni dug obuhvaća sve obveze rezidenata na osnovi: dužničkih vrijednosnih papira izdanih na inozemnim tržištima (po nominalnoj vrijednosti), kredita (uključujući repo ugovore) neovisno o ugovorenom dospjeću, depozita primljenih od nerezidenata te trgovinskih kredita primljenih od nerezidenata s ugovorenim dospjećem dužim od 180 dana (do 11. srpnja 2001. taj je rok iznosio 90 dana, a do 31. prosinca 2002. 150 dana), a od prosinca 2005. obuhvaća i obveze rezidenata na osnovi ulaganja nerezidenata u dužničke vrijednosne papire izdane na domaćem tržištu. Struktura inozemnog duga prikazuje se po domaćim sektorima, odnosno sektorima dužnika, što podrazumijeva sektorskiju klasifikaciju rezidenata prema priručnicima ESA 2010 i SNA 2008. Sektor opće države obuhvaća središnju državu, fondove socijalne sigurnosti i lokalnu državu. Sektor središnje banke prikazuje dugove Hrvatske narodne banke. Sektor drugih monetarnih financijskih institucija prikazuje dugove kreditnih institucija i novčanih fondova. Ostali domaći sektori prikazuju dugove svih financijskih institucija osim

monetarnih financijskih institucija (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), privatnih i javnih nefinancijskih društava, neprofitnih institucija koje služe kućanstvima te kućanstava, uključujući poslodavce i samozaposlene. Izravna ulaganja prikazuju dužničke transakcije između kreditora i dužnika ostalih sektora, koji su međusobno ulagački povezani, po smjeru ulaganja. Unutar svakog sektora (osim izravnih ulaganja) podaci se razvrstavaju prema ugovorenom dospjeću, na kratkoročne i dugoročne dugove, te prema dužničkom instrumentu na osnovi kojega je nastala dužnička obveza. Pritom je ročnost instrumenata koji se uključuju u poziciju Gotovina i depoziti za sektor drugih monetarnih institucija raspoloživa od početka 2004. godine te se za prethodna razdoblja ova pozicija u cijelosti iskazuje kao dugoročna. Stanje bruto inozemnog duga uključuje buduće otplate glavnice, obračunate nedospjele kamate te nepodmirene dospjele obveze s osnove glavnice i kamata. Stanja duga iskazuju se prema srednjem deviznom tečaju HNB-a na kraju razdoblja. Objavljeni podaci preliminarni su do objave konačnih podataka platne bilance za izvještajno tromjeseče.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor^a u milijunima eura

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Dug javnog sektora	17.807,3	17.633,0	18.579,2	19.826,2	20.192,6	19.646,5	19.547,2	20.251,6	19.321,8	18.556,6	20.010,6	20.075,7	19.533,5
Ostala ulaganja	17.806,2	17.631,9	18.578,1	19.800,9	20.167,3	19.621,2	19.521,4	20.250,0	19.320,2	18.555,0	20.009,0	20.074,0	19.506,2
Kratkoročno	193,1	204,9	1.093,7	876,0	1.574,7	1.053,3	941,5	1.766,7	1.176,5	646,2	1.789,8	1.551,5	1.337,2
Gotovina i depoziti	109,3	57,2	133,0	165,2	203,2	96,1	76,4	61,7	70,6	67,9	85,1	98,6	71,9
Dužnički vrijednosni papiri	83,6	72,4	39,6	36,6	29,4	35,9	24,1	25,1	7,7	9,6	8,6	8,5	8,1
Krediti	0,2	0,2	921,0	674,2	1.342,1	921,2	840,3	1.679,3	1.048,3	568,1	1.695,5	1.443,8	1.238,2
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obvezе	0,1	75,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,7	0,6	50,0	0,6	0,6	0,6	18,9
Dugoročno	17.613,1	17.427,0	17.484,4	18.924,9	18.592,6	18.567,9	18.580,0	18.483,3	18.143,7	17.908,8	18.219,1	18.522,6	18.169,0
Posebna prava vučenja (alokacija)	361,3	377,7	375,8	385,7	387,4	384,7	384,1	385,3	377,2	378,7	386,7	392,7	384,7
Gotovina i depoziti	14,5	15,0	15,3	16,1	16,8	16,8	17,3	18,3	19,8	21,0	20,3	20,6	21,1
Dužnički vrijednosni papiri	9.770,4	9.633,2	9.739,3	11.075,3	10.851,6	10.884,9	10.973,1	10.901,4	10.598,1	10.594,2	10.885,2	11.113,1	10.854,2
Krediti	7.446,5	7.386,8	7.340,7	7.434,6	7.323,5	7.268,3	7.198,1	7.171,7	7.143,2	6.910,3	6.924,2	6.995,6	6.908,4
Trgovački krediti	20,4	14,2	13,3	13,3	13,3	13,3	7,3	6,6	5,3	4,5	2,7	0,6	0,7
Ostale obvezе	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	1,1	1,1	1,1	25,3	25,3	25,3	25,8	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	27,3
Kratkoročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obvezе	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	1,1	1,1	1,1	25,3	25,3	25,3	25,8	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	27,3
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	1,1	1,1	1,1	25,3	25,3	25,3	25,8	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	27,3
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obvezе	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor	43,7	39,8	39,8	39,7	40,6	40,5	6,7	16,1	21,0	20,7	21,1	29,0	103,2
Ostala ulaganja	43,7	39,8	39,8	39,7	40,6	40,5	6,7	16,1	21,0	20,7	21,1	29,0	103,2
Kratkoročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8	1,6	1,7	1,7	1,7
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8	1,6	1,7	1,7	1,7
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obvezе	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	43,7	39,8	39,8	39,7	40,6	40,5	6,7	16,1	19,2	19,1	19,4	27,3	101,5
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	75,1
Trgovački krediti	43,7	39,8	39,8	39,7	40,6	40,5	6,7	16,1	19,2	19,1	19,4	27,3	26,4
Ostale obvezе	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obvezе	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obvezе	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	28.812,8	29.021,5	29.285,1	29.254,0	29.395,6	29.482,3	29.239,0	28.965,2	28.461,3	28.341,0	27.270,7	27.088,8	25.897,3
Ostala ulaganja	22.433,9	22.550,6	22.725,2	22.654,5	22.676,6	22.738,6	22.574,2	22.383,2	21.954,1	21.807,2	21.507,9	21.444,3	20.498,3
Kratkoročno	2.842,6	2.556,4	2.430,3	2.707,8	2.689,3	2.748,7	2.549,9	2.288,5	1.967,8	2.268,7	2.428,6	2.400,1	2.330,3
Gotovina i depoziti	1.487,6	1.390,5	1.299,6	1.582,0	1.684,7	1.822,1	1.606,5	1.416,1	1.229,8	1.439,0	1.626,7	1.622,9	1.581,8
Dužnički vrijednosni papiri	24,5	24,6	29,2	28,9	29,0	29,1	54,9	55,2	65,0	72,4	72,7	73,0	68,0
Krediti	1.025,9	1.040,8	995,4	986,7	854,4	781,1	768,5	696,9	547,8	563,1	547,7	548,6	539,7
Trgovački krediti	77,7	72,7	76,1	82,3	89,1	87,2	91,8	93,0	93,2	142,3	144,9	126,6	112,8
Ostale obveze	26,9	27,8	30,0	27,9	32,1	29,2	28,2	27,3	32,0	51,9	36,5	29,0	28,0
Dugoročno	19.791,3	19.994,2	20.294,9	19.946,8	19.987,3	19.989,9	20.024,3	20.094,7	19.986,3	19.538,4	19.079,3	19.044,3	18.168,0
Gotovina i depoziti	3.631,4	3.824,7	3.810,8	3.804,0	3.780,8	3.787,3	3.783,7	3.665,9	3.631,2	3.430,2	2.983,5	2.983,7	2.824,5
Dužnički vrijednosni papiri	858,5	861,4	870,8	884,3	872,5	881,4	887,1	875,4	876,3	884,6	879,9	897,8	891,7
Krediti	15.220,1	15.217,9	15.492,2	15.127,0	15.201,6	15.184,6	15.213,9	15.394,1	15.323,9	15.065,8	15.062,5	15.012,5	14.295,7
Trgovački krediti	79,2	88,1	119,0	129,2	130,2	134,3	137,2	156,9	152,6	154,3	151,3	148,1	154,5
Ostale obveze	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	3,6	2,1	2,1	1,7
Izravna ulaganja	6.379,0	6.470,9	6.559,9	6.599,4	6.719,0	6.743,7	6.664,8	6.582,0	6.507,2	6.533,8	5.762,9	5.644,4	5.399,0
Kratkoročno	191,7	181,0	214,0	175,8	187,7	203,8	313,6	288,4	303,2	362,4	354,0	364,9	464,4
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	191,7	181,0	214,0	175,8	187,7	203,8	313,6	288,4	303,2	362,4	354,0	364,9	464,4
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	6.187,3	6.289,9	6.345,9	6.423,6	6.531,3	6.539,9	6.351,2	6.293,6	6.204,0	6.171,3	5.408,9	5.279,5	4.934,6
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	6.178,3	6.280,9	6.337,0	6.414,7	6.522,3	6.531,0	6.342,2	6.282,7	6.193,0	6.160,4	5.398,0	5.268,6	4.923,7
Trgovački krediti	9,0	8,9	8,9	8,9	9,0	9,0	9,0	10,9	11,0	10,9	10,9	10,9	10,9
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno	46.663,8	46.694,3	47.904,1	49.119,8	49.628,8	49.169,3	48.792,9	49.233,0	47.804,1	46.918,4	47.302,4	47.193,4	45.534,0
Dodatak:													
Kašnjenja glavnice i kamata	2.037,0	2.021,3	2.037,0	2.067,7	2.068,0	2.086,0	2.110,1	2.057,2	2.058,5	2.005,3	1.975,6	1.980,4	2.051,1
Dug javnog sektora	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor	7,2	7,0	7,0	6,9	6,8	6,7	6,7	6,7	6,5	7,0	7,0	7,0	6,8
Dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	2.028,9	2.013,4	2.029,1	2.059,9	2.060,4	2.078,4	2.102,6	2.049,6	2.051,1	1.997,4	1.967,7	1.972,5	2.043,4

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor • Tablica prikazuje bruto inozemni dug strukturiran s obzirom na ulogu javnog sektora. Javni sektor pritom obuhvaća opću državu, središnju banku, javne finansijske institucije i javna nefinansijska društva. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor čine inozemni dugovi

subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje je jamstvo izdao bilo koji subjekt iz javnog sektora. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor čine inozemni dugovi subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje ne postoji jamstvo javnog sektora. Vrednovanje pozicija provedeno je jednako kao u Tablici H12.

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima^{a,b}
u milijunima eura

	Bruto inozemni dug 31.12.2015.	Trenutačno dospjeće/ kašnjenja	Projekcija otplate glavnice											
			1.tr.16. ^c	2.tr.16.	3.tr.16.	4.tr.16.	2016. ^c	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	Ostalo
1. Opća država	15.893,9	0,8	396,3	339,6	222,5	227,4	1.185,8	2.257,0	924,5	2.100,4	1.592,5	1.653,9	1.402,8	896,2
Kratkoročno	8,1	0,0	1,5	6,2	0,0	0,4	8,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	8,1	0,0	1,5	6,2	0,0	0,4	8,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	15.885,8	0,8	394,7	333,5	222,5	227,0	1.177,7	2.257,0	924,5	2.100,4	1.592,5	1.653,9	1.402,8	896,2
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	10.103,8	0,0	107,1	59,5	135,6	0,0	302,2	1.527,0	413,2	1.266,1	1.141,3	1.237,6	1.078,9	4,3
Krediti	5.782,0	0,8	287,6	274,0	86,9	227,0	875,4	730,1	511,3	834,3	451,2	416,3	323,9	891,9
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Središnja banka	1.692,1	0,0	1.307,4	0,0	0,0	0,0	1.307,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	384,7
Kratkoročno	1.307,4	0,0	1.307,4	0,0	0,0	0,0	1.307,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	50,9	0,0	50,9	0,0	0,0	0,0	50,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	1.238,2	0,0	1.238,2	0,0	0,0	0,0	1.238,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	18,3	0,0	18,3	0,0	0,0	0,0	18,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	384,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	384,7
Posebna prava vučenja (alokacija)	384,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	384,7
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Druge monetarne finansijske institucije	6.125,3	6,3	1.501,5	280,2	293,2	293,2	2.368,2	1.781,6	450,2	467,4	467,4	110,7	108,7	38,8
Kratkoročno	1.697,0	5,8	1.283,0	146,5	130,8	130,8	1.691,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	1.602,9	0,8	1.253,0	130,7	109,2	109,2	1.602,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	65,5	0,5	5,9	15,8	21,7	21,7	65,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	28,5	4,4	24,1	0,0	0,0	0,0	24,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	4.428,3	0,5	218,5	133,7	162,4	162,4	677,0	1.781,6	450,2	467,4	467,4	110,7	108,7	38,8
Gotovina i depoziti	2.845,5	0,2	97,7	84,3	122,7	122,7	427,3	1.113,7	342,0	391,8	391,8	33,8	33,8	9,7
Dužnički vrijednosni papiri	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0
Krediti	1.579,1	0,3	119,1	49,4	39,7	39,7	248,0	667,9	108,3	75,6	75,6	74,9	74,9	29,1
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	1,7	0,0	1,6	0,0	0,0	0,0	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostali domaći sektori	16.396,3	1.710,4	1.257,4	979,9	1.195,1	1.758,2	5.190,6	2.411,2	1.224,3	1.376,8	1.792,4	361,0	794,6	803,3
Kratkoročno	656,6	95,7	181,2	67,1	269,2	43,5	560,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	68,0	0,0	0,0	25,9	16,9	25,2	68,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	475,8	95,7	181,2	41,2	139,4	18,3	380,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	112,8	0,0	0,0	0,0	112,8	0,0	112,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	15.739,7	1.614,7	1.076,2	912,8	925,9	1.714,7	4.629,7	2.411,2	1.224,3	1.376,8	1.792,4	361,0	794,6	803,3
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	1.640,1	0,0	27,7	10,0	9,3	2,1	49,1	353,5	1,5	271,6	580,5	0,0	383,4	0,5
Krediti	13.918,0	1.609,6	1.035,3	887,7	904,9	1.706,5	4.534,3	1.944,0	1.206,9	1.104,6	1.211,9	361,0	411,2	802,8
Trgovački krediti	181,6	5,1	13,2	15,2	11,7	6,1	46,2	113,7	15,9	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

	Bruto inozemni dug 31.12.2015.	Trenutačno dospjeće/ kašnjenja	Projekcija otplate glavnice											
			1.tr.16. ^a	2.tr.16.	3.tr.16.	4.tr.16.	2016. ^b	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	Ostalo
5. Izravna ulaganja	5.426,3	333,5	391,7	501,4	268,8	936,8	2.098,7	809,6	396,7	308,0	337,2	62,7	160,8	279,1
Dužničke obveze prema nerezidentnim izravnim ulagateljima	3.658,4	270,2	207,7	399,9	212,2	759,4	1.579,3	632,4	222,9	210,4	241,8	42,1	114,5	124,3
Dužničke obveze prema nerezidentima u koje je izvršeno izravno ulaganje	223,1	19,4	30,5	30,1	5,0	50,1	115,7	21,3	54,7	2,0	3,6	1,0	0,7	4,2
Dužničke obveze prema horizontalno povezanim poduzećima	1.544,8	43,9	153,5	71,4	51,6	127,3	403,7	155,9	119,1	95,5	91,9	19,6	45,6	150,7
Ukupno	45.534,0	2.051,1	4.854,4	2.101,2	1.979,6	3.215,5	12.150,7	7.259,4	2.995,8	4.252,6	4.189,5	2.188,2	2.466,9	2.402,0
Dodatak: Procjena plaćanja kamata			127,0	256,7	275,8	320,8	980,4	1.045,9	905,3	824,9	701,1	390,9	366,4	373,2

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Projekcija otplate bruto inozemnog duga uključuje projekciju otplate glavnice i obračunatih nedospjelih kamata. ^c Projekcije otplate za ovo tromjeseče i godinu odnose se na razdoblje od dатuma stanja bruto duga do kraja navedenog tromjesečja odnosno godine.

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima • Tablica prikazuje stanje bruto inozemnog duga i projekciju otplate bruto duga te procijenjena plaćanja kamata po srednjem tečaju HNB-a na kraju razdoblja. Struktura tablice po sektorima, izvornom dospjeću i instrumentima slijedi strukturu Tablice H12. Za monetarne finansijske institucije buduća plaćanja kamata procijenjena su na osnovi dostupnih podataka monetarne statistike o planu naplate kamata.

Za ostale sektore buduća plaćanja kamata procijenjena su na osnovi dostavljenih planova otplate i referentne kamatne stope koja vrijedi na izvještajni datum. Projekcija otplate obračunatih nedospjelih kamata, koje su sastavni dio bruto inozemnog duga, uvećava projekciju otplate glavnice u razdoblju dospjeća prve rate kamata te, posljedično, umanjuje iznose procijenjene prve otplate kamata.

Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora^{a,b}

u milijunima eura

	2014. XII. ^c	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
4.1. Ostale javne finansijske institucije osim monetarnih finansijskih institucija	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.2. Ostale privatne finansijske institucije osim monetarnih finansijskih institucija	3.143,5	3.119,5	3.064,7	2.915,8	2.947,8	2.898,2	2.943,5	3.006,5	2.958,9	2.932,9	2.875,1	2.824,9	2.752,4
Kratkoročno	424,0	395,4	388,8	388,6	282,1	250,0	187,6	165,7	154,8	112,0	111,4	113,5	110,4
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	424,0	395,4	388,8	388,6	282,1	250,0	187,6	165,7	154,8	112,0	111,4	113,5	110,4
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	2.719,5	2.724,1	2.675,9	2.527,2	2.665,7	2.648,2	2.755,9	2.840,8	2.804,2	2.820,9	2.763,7	2.711,5	2.642,1
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	2.719,5	2.724,1	2.675,9	2.527,2	2.665,7	2.648,2	2.755,9	2.840,8	2.804,2	2.820,9	2.763,7	2.711,5	2.642,1
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.3. Javna nefinansijska društva	1.819,7	1.807,4	1.756,0	1.839,0	1.848,1	1.857,1	1.838,2	1.824,6	1.789,3	1.737,2	1.928,0	1.949,3	1.818,9
Kratkoročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	1.819,7	1.807,4	1.756,0	1.839,0	1.848,1	1.857,1	1.838,2	1.824,6	1.789,3	1.737,2	1.928,0	1.949,3	1.818,9
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	681,3	704,7	707,4	721,8	717,8	709,3	702,4	695,8	687,2	691,5	822,6	848,9	750,4
Krediti	1.118,0	1.088,5	1.035,4	1.104,0	1.117,0	1.134,5	1.128,4	1.122,1	1.096,8	1.041,2	1.102,7	1.099,9	1.067,8
Trgovački krediti	20,4	14,2	13,3	13,3	13,3	13,3	7,3	6,6	5,3	4,5	2,7	0,6	0,7
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.4. Privatna nefinansijska društva	11.137,7	11.107,1	11.515,7	11.523,5	11.483,5	11.450,6	11.433,6	11.463,1	11.419,8	11.389,8	11.645,1	11.653,7	11.665,8
Kratkoročno	293,4	298,5	309,9	306,1	339,8	323,8	389,7	380,5	377,8	582,2	578,7	564,5	546,3
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	24,5	24,6	29,2	28,9	29,0	29,1	54,9	55,2	65,0	72,4	72,7	73,0	68,0
Krediti	191,3	201,2	204,6	194,9	221,7	207,5	243,0	232,3	219,6	367,5	361,1	364,9	365,4
Trgovački krediti	77,7	72,7	76,1	82,3	89,1	87,2	91,8	93,0	93,2	142,3	144,9	126,6	112,8
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	10.844,3	10.808,6	11.205,8	11.217,4	11.143,6	11.126,8	11.043,9	11.082,6	11.042,0	10.807,7	11.066,4	11.089,3	11.119,5
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	856,0	858,7	868,1	881,6	869,8	878,7	884,4	870,2	869,9	878,3	873,5	891,5	889,7
Krediti	9.865,3	9.822,0	10.178,9	10.166,9	10.103,1	10.073,3	10.015,7	10.039,4	10.000,2	9.756,1	10.022,2	10.022,4	10.048,9
Trgovački krediti	122,9	127,9	158,8	168,9	170,7	174,8	143,9	173,0	171,8	173,3	170,7	175,4	180,9
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

	2014. XII.*	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
4.5. Kućanstva	162,4	157,2	155,3	154,8	153,9	152,6	151,5	150,1	149,2	145,5	143,1	143,1	136,0
Kratkoročno	0,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	162,4	155,2	153,3	152,8	151,8	150,6	149,5	148,1	147,2	143,5	141,1	141,0	136,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	162,4	155,2	153,3	152,8	151,8	150,6	149,5	148,1	147,2	143,5	141,1	141,0	136,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.6. Nefreštne institucije koje služe kućanstvima	19,4	22,8	22,6	22,7	22,2	22,3	25,6	25,7	25,7	25,8	23,2	23,2	23,2
Kratkoročno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročno	19,4	22,8	22,6	22,7	22,2	22,3	25,6	25,7	25,7	25,8	23,2	23,2	23,2
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	19,4	22,8	22,6	22,7	22,2	22,3	25,6	25,7	25,7	25,8	23,2	23,2	23,2
Trgovački krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno	16.282,7	16.213,9	16.514,4	16.455,8	16.455,4	16.380,8	16.392,4	16.470,0	16.343,0	16.231,3	16.614,5	16.594,3	16.396,3
Dodatak:													
1. Kašnjenja glavnice i kamata	1.655,3	1.707,5	1.733,6	1.765,3	1.765,4	1.777,9	1.776,2	1.760,6	1.757,7	1.675,5	1.667,3	1.666,0	1.710,4
Ostale javne finansijske institucije osim monetarnih finansijskih institucija	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale privatne finansijske institucije osim monetarnih finansijskih institucija	35,6	35,0	34,8	35,4	34,6	40,4	36,0	35,4	35,3	36,6	36,0	35,7	36,8
Javna nefinansijska poduzeća	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Privatna nefinansijska poduzeća	1.619,6	1.672,4	1.698,7	1.729,8	1.730,7	1.737,4	1.740,1	1.725,1	1.722,3	1.638,8	1.631,2	1.630,2	1.673,6
Kućanstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nefreštne institucije koje služe kućanstvima	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Kvaziizravna ulaganja uključena u poziciju 4.2. Ostale privatne finansijske institucije osim monetarnih finansijskih institucija ^c	1.733,7	1.738,1	1.685,0	1.555,6	1.559,3	1.533,9	1.551,5	1.546,2	1.509,5	1.507,5	1.485,1	1.440,5	1.421,0

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010.^b U cijeloj seriji podataka HBOR je reklasificiran iz Ostalih sektora u sektor Opća država. ^c Kvaziizravna ulaganja: Dug rezidenta sektora drugih finansijskih posrednika prema nerezidentima istog sektora s kojima ujedno imaju zasnovan izravni vlasnički odnos, ali njihovi dužnički odnosi prema važećoj metodologiji nisu dijelom duga unutar izravnih ulaganja nego unutar ostalih sektora.

Tablica H15: Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora

- Bruto inozemni dug ostalih domaćih sektora prikazuje inozemne dugove svih finansijskih institucija osim monetarnih finansijskih institucija (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), javnih i privatnih nefinansijskih društava, nefreštih

institucija koje služe kućanstvima te kućanstva, uključujući poslodavce i samozaposlene. Unutar svakog sektora podaci se razvrstavaju prema ugovorenom dospijeću, na kratkoročne i dugoročne dugove, te prema dužničkom instrumentu na osnovi kojega je nastala dužnička obveza.

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica^{a,b,c}

u milijunima eura

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015. ^d	2015.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^d
1. Stanje međunarodnih ulaganja, neto	-40.537,4	-39.811,6	-38.514,1	-37.865,4	-34.566,5	-38.565,2	-38.610,0	-35.150,2	-34.566,5
2. Imovina	23.593,5	23.588,0	24.641,4	28.152,9	30.986,6	30.458,5	30.521,7	31.376,0	30.986,6
2.1. Izravna ulaganja	3.869,1	3.700,4	3.477,5	4.836,3	5.317,6	5.225,8	5.284,3	5.714,7	5.317,6
2.2. Portfeljna ulaganja	2.813,1	3.178,0	3.283,7	3.712,8	3.910,3	3.979,9	3.799,3	3.695,6	3.910,3
2.2.1. Vlasnička ulaganja	1.132,2	1.313,9	1.530,0	1.659,8	1.904,2	1.896,4	1.879,3	1.739,3	1.904,2
2.2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	1.680,9	1.864,1	1.753,7	2.053,0	2.006,1	2.083,5	1.920,0	1.956,3	2.006,1
2.2.2.1. Dugoročna	1.074,3	1.365,7	1.185,1	1.771,7	1.851,4	1.848,5	1.722,0	1.787,3	1.851,4
2.2.2.2. Kratkoročna	606,6	498,3	568,6	281,3	154,7	234,9	198,0	169,0	154,7
2.3. Financijski derivati	204,5	145,8	16,7	690,6	1.810,2	1.731,0	1.527,6	1.429,8	1.810,2
2.4. Ostala ulaganja	5.512,0	5.328,0	4.956,0	6.225,5	6.241,8	5.364,1	6.176,9	7.099,2	6.241,8
2.4.1. Ostala vlasnička ulaganja	4,4	11,0	41,3	67,3	94,3	67,6	68,2	67,7	94,3
2.4.2. Valuta i depoziti	4.989,5	4.616,4	4.182,0	5.309,6	5.228,5	4.643,4	5.396,2	6.290,4	5.228,5
2.4.3. Krediti	420,8	531,3	626,1	752,2	812,2	553,5	577,3	630,9	812,2
2.4.4. Trgovinski krediti	85,7	142,0	80,8	74,5	82,5	79,6	78,3	81,7	82,5
2.4.5. Ostala imovina	11,5	27,3	25,8	21,8	24,3	20,0	56,9	28,5	24,3
2.5. Devizne pričuve	11.194,8	11.235,9	12.907,4	12.687,7	13.706,7	14.157,7	13.733,6	13.436,7	13.706,7
3. Obveze	64.130,9	63.399,6	63.155,5	66.018,2	65.553,2	69.023,6	69.131,7	66.526,2	65.553,2
3.1. Izravna ulaganja	22.004,2	22.678,9	21.876,7	24.788,5	24.539,8	25.514,0	26.091,3	25.218,7	24.539,8
3.2. Portfeljna ulaganja	7.237,1	9.172,9	10.789,4	11.458,3	12.568,6	12.749,6	12.684,1	12.303,2	12.568,6
3.2.1. Vlasnička ulaganja	595,7	483,1	587,1	721,3	746,6	724,5	744,9	742,3	746,6
3.2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	6.641,4	8.689,9	10.202,2	10.737,0	11.822,0	12.025,1	11.939,2	11.560,8	11.822,0
3.2.2.1. Dugoročna	6.483,4	8.572,5	10.132,6	10.628,9	11.745,8	11.959,6	11.860,2	11.478,9	11.745,8
3.2.2.2. Kratkoročna	158,1	117,3	69,6	108,1	76,1	65,5	79,0	82,0	76,1
3.3. Financijski derivati	151,3	326,6	431,8	224,7	159,1	290,1	193,2	182,2	159,1
3.4. Ostala ulaganja	34.738,3	31.221,1	30.057,7	29.546,7	28.285,7	30.470,0	30.163,1	28.822,1	28.285,7
3.4.1. Ostala vlasnička ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.4.2. Valuta i depoziti	7.699,0	5.731,3	5.668,4	5.242,8	4.499,3	5.567,2	5.483,9	4.958,1	4.499,3
3.4.3. Krediti	26.372,5	24.766,6	23.730,0	23.692,7	23.058,7	24.222,5	24.020,9	23.109,0	23.058,7
3.4.4. Trgovinski krediti	170,1	312,2	294,5	221,0	294,4	264,5	243,0	320,2	294,4
3.4.5. Ostale obveze	136,6	60,0	26,9	29,0	48,6	30,1	31,2	56,1	48,6
3.4.6. Posebna prava vučenja	360,0	351,0	338,0	361,3	384,7	385,7	384,1	378,7	384,7

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. round tripping), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR), kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), prosincu 2010. (-618,6 mil. EUR) i lipnju 2014. (1.485,8 mil. EUR). ^c U cijeloj seriji podataka HBOR je reklasificiran iz Ostalih sektora u sektor Opća država. ^d Preliminarni podaci

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica^{a,b,c} • Tablica se sastavlja u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond u Priručniku za platnu bilancu. Od 1993. do kraja 2013. stanje međunarodnih ulaganja sastavlja se u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond u 5. izdanju priručnika za sastavljanje platne bilance (priručnik BPM5), dok se, počevši s 2014. godinom, stanje međunarodnih ulaganja sastavlja prema 6. izdanju priručnika (priručnik BPM6). Također, s početkom primjene BPM6, prema novoj metodologiji rekonstruirane su i povjesne serije podataka za godine 1999. – 2013.

Izvori su podataka izvješća banaka, trgovачkih društava, Hrvatske narodne banke i Zagrebačke burze.

Međunarodna ulaganja Republike Hrvatske i u Republiku Hrvatsku iskazuju se u eurima (EUR) i američkim dolarima (USD). Preračunavanje vrijednosti iz izvornih valuta u izvještajne obavlja se primjenom srednjih tečajeva Hrvatske narodne

banke na izvještajni datum.

Podaci o inozemnim izravnim i portfeljnim vlasničkim ulaganjima kompiliraju se na temelju tržišnih cijena gdje god su one raspoložive. U dijelu koji se odnosi na ulaganja u Republiku Hrvatsku primjenjuju se tržišne cijene na posljednji dan izvještajnog razdoblja preuzete sa Zagrebačke burze, a u dijelu koji se odnosi na ulaganja u inozemstvo izvještajne jedinice obveznici istraživanja o izravnim i portfeljnim vlasničkim ulaganjima obvezne su prikazivati vrijednosti svojih vlasničkih udjela u inozemstvu koristeći se tržišnim cijenama. Tamo gdje to nije moguće, primjenjuju se knjigovodstvene vrijednosti ukupnoga kapitala poduzeća u vlasništvu izravnih ili portfeljnih ulagača, bilo da je riječ o ulaganjima u Republiku Hrvatsku ili u inozemstvo (metoda *own funds at book value*).

Sektorska podjela portfeljnih i ostalih ulaganja podrazumijeva sektorskiju klasifikaciju rezidenata prema priručnicima ESA 2010 i SNA 2008 te je u potpunosti uskladena sa

sektorskom klasifikacijom bruto inozemnog duga prema domaćim sektorima odnosno platnom bilancom. Sektor opće države obuhvaća sektore središnje države, fondova socijalne sigurnosti i lokalne države. Sektor središnje banke obuhvaća Hrvatsku narodnu banku. Sektor drugih monetarnih finansijskih institucija obuhvaća kreditne institucije i novčane fondove. Ostali domaći sektori obuhvaćaju sve finansijske institucije i posrednike osim središnje banke i drugih monetarnih finansijskih institucija (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak), privatna i javna nefinansijska društva, neprofitne institucije i kućanstva, uključujući obrtnike.

Pozicije Portfeljna dužnička ulaganja kod Imovine i kod Obveza obuhvaćaju podatke o ulaganjima rezidenata u dužničke vrijednosne papiere koje su izdali nerezidenti (imovina) i ulaganja nerezidenata u dužničke vrijednosne papiere koje su izdali rezidenti (obveze). Podaci o tim ulaganjima zasnovani su na registru inozemnih kredita Hrvatske narodne banke i podacima monetarne statistike.

Podaci o portfeljnim vlasničkim i dužničkim ulaganjima upotpunjaju se podacima koje dostavljaju Središnje klirinško depozitarno društvo, kreditne institucije i investicijska društva koja obavljaju poslove skrbništva nad vrijednosnim papirima, posebno u dijelu Imovine ostalih sektora.

Od prvog tromjesečja 2010. u platnu bilancu uključena su stanja pozicija zaključenih ugovora s obilježjima finansijskih derivata. Izvještajne su institucije kreditne institucije i druge finansijske institucije, a od četvrtog tromjesečja 2012. izvještajna populacija proširena je i na nefinansijska društva, koja u ovakve poslove ulaze najčešće radi zaštite od promjene tržišnih uvjeta.

U sklopu ostalih ulaganja priručnik BPM6 donosi poziciju Ostala vlasnička ulaganja, koja podrazumijeva vlasnička ulaganja koja ne zadovoljavaju kriterije za izravno, portfeljno ulaganje ili međunarodne pričuve. Ova pozicija uključuje i sudjelovanje u kapitalu međunarodnih organizacija.

Pozicija Ostala ulaganja – Valuta i depoziti kod Imovine pokazuje stanja ukupnih likvidnih deviznih sredstava kreditnih institucija ovlaštenih za poslovanje s inozemstvom umanjena za

dio deviznih sredstava koja kreditne institucije deponiraju kao dio obvezne pričuve. Osim potraživanja kreditnih institucija od inozemstva, prikazana su i potraživanja sektora opće države od inozemstva. Izvor su podataka izvješća države i kreditnih institucija. Za ostale sektore upotrebljavaju se tromjesečni podaci Banke za međunarodne namire. Pozicija Ostala ulaganja – Valuta i depoziti kod Obveza pokazuje stanja ukupnih deviznih i kunskih obveza prikazanih sektora prema inozemstvu na osnovi tekućih računa, oričenih depozita i depozita s otakzanim rokom, depozita po viđenju te depozitnog novca. Izvor su podataka izvješća kreditnih institucija.

Pozicije Ostala ulaganja – Krediti kod Imovine i kod Obveza obuhvaćaju podatke o odobrenim i primljenim kreditima između rezidenata i nerezidenata grupirane po sektorima. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Pozicije Ostala ulaganja – Trgovinski krediti kod Imovine i kod Obveza obuhvaćaju potraživanja spomenutih sektora od inozemstva i dugovanja spomenutih sektora inozemstvu s osnove trgovinskih kredita. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Pozicija Ostala ulaganja – Ostala vlasnička ulaganja obuhvaća vlasnička ulaganja koja nisu u obliku vrijednosnih papira. Uključuje vlasnička ulaganja u kvazidruštva, međunarodne organizacije i sl.

Pozicije Ostala ulaganja – Ostala imovina i Ostale obveze obuhvaćaju ostala potraživanja i obveze koji nisu uključeni u trgovačke kredite i ostale finansijske instrumente.

Pozicija Ostala ulaganja – Posebna prava vučenja na strani obveza prikazuje stanje alociranih posebnih prava vučenja. Stanje ove pozicije povećano je na temelju opće alokacije iz kolovoza 2009. godine kada je Republici Hrvatskoj dodijeljen iznos od 270.652.208 XDR te je na osnovi posebne alokacije u rujnu iste godine dodijeljeno dodatnih 32.848.735 XDR.

Pozicija Međunarodne pričuve HNB-a sastavlja se na osnovi izvješća Direkcije računovodstva Hrvatske narodne banke koje sadržava podatke o njihovim stanjima i promjenama.

Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja^{a,b}
u milijunima eura

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015. ^c	2015.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^c
Izravna ulaganja, neto	-18.135,2	-18.978,6	-18.399,2	-19.952,2	-19.222,1	-20.288,2	-20.807,0	-19.504,0	-19.222,1
1. Imovina	3.869,1	3.700,4	3.477,5	4.836,3	5.317,6	5.225,8	5.284,3	5.714,7	5.317,6
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržane zarade	3.176,8	3.073,3	2.886,4	4.030,0	4.483,2	4.228,5	4.230,4	4.652,3	4.483,2
1.1.1. U društvo u inozemstvu	2.987,8	2.884,0	2.692,4	3.835,7	4.285,6	4.033,5	4.034,5	4.457,7	4.285,6
1.1.2. U izravnog investitora (obratno ulaganje)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	189,0	189,3	194,0	194,2	197,6	195,1	196,0	194,6	197,6
1.2. Ostala ulaganja	692,2	627,1	591,1	806,3	834,4	997,2	1.053,9	1.062,3	834,4
1.2.1. U društvo u inozemstvu	641,5	572,1	521,8	558,9	610,1	563,1	580,6	572,1	610,1
1.2.2. U izravnog investitora (obratno ulaganje)	50,7	55,0	69,3	108,7	90,5	86,7	84,2	73,9	90,5
1.2.3. Između povezanih poduzeća	0,0	0,0	0,0	138,7	133,8	347,3	389,1	416,3	133,8
2. Obveze	22.004,2	22.678,9	21.876,7	24.788,5	24.539,8	25.514,0	26.091,3	25.218,7	24.539,8
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržane zarade	16.986,8	17.292,7	16.178,1	18.408,5	19.113,4	18.889,2	19.400,7	18.683,3	19.113,4
2.1.1. U društvo u inozemstvu	16.986,5	17.290,2	16.176,0	18.406,2	19.112,6	18.887,1	19.398,4	18.681,1	19.112,6
2.1.2. U izravnog investitora (obratno ulaganje)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	0,3	2,5	2,2	2,3	0,8	2,2	2,3	2,1	0,8
2.2. Ostala ulaganja	5.017,4	5.386,2	5.698,5	6.380,1	5.426,3	6.624,7	6.690,6	6.535,4	5.426,3
2.2.1. U društvo u inozemstvu	4.143,1	4.082,4	3.521,6	3.781,1	3.658,4	3.811,6	3.906,9	3.750,1	3.658,4
2.2.2. U izravnog investitora (obratno ulaganje)	175,5	164,5	159,5	250,5	223,1	271,2	180,9	210,7	223,1
2.2.3. Između horizontalno povezanih poduzeća	698,9	1.139,4	2.017,4	2.348,4	1.544,8	2.542,0	2.602,9	2.574,6	1.544,8

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanie Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Podaci uključuju i kružna izravna ulaganja (engl. round tripping), čiji je učinak povećanje izravnih ulaganja u oba smjera (u Republiku Hrvatsku i inozemstvo) za isti iznos. Ta vrsta izravnih ulaganja evidentirana je u prosincu 2008. (825,7 mil. EUR), kolovozu 2009. (666,5 mil. EUR), prosincu 2010. (-618,6 mil. EUR) i lipnju 2014. (1.485,8 mil. EUR). ^c Preliminarni podaci

Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja^a
u milijunima eura

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015. ^b	2015.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^b
Portfeljna ulaganja, neto	-4.424,0	-5.995,0	-7.505,7	-7.745,5	-8.658,3	-8.769,8	-8.884,8	-8.607,6	-8.658,3
1. Imovina	2.813,1	3.178,0	3.283,7	3.712,8	3.910,3	3.979,9	3.799,3	3.695,6	3.910,3
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	1.132,2	1.313,9	1.530,0	1.659,8	1.904,2	1.896,4	1.879,3	1.739,3	1.904,2
1.1.1. Druge monetarne finansijske institucije	13,7	10,1	11,8	8,9	64,4	5,6	9,2	8,5	64,4
1.1.2. Ostali sektori	1.118,5	1.303,8	1.518,3	1.650,9	1.839,8	1.890,8	1.870,1	1.730,8	1.839,8
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	1.680,9	1.864,1	1.753,7	2.053,0	2.006,1	2.083,5	1.920,0	1.956,3	2.006,1
2. Obveze	7.237,1	9.172,9	10.789,4	11.458,3	12.568,6	12.749,6	12.684,1	12.303,2	12.568,6
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	595,7	483,1	587,1	721,3	746,6	724,5	744,9	742,3	746,6
2.1.1. Druge monetarne finansijske institucije	166,7	175,5	249,2	247,6	287,6	251,6	264,3	282,1	287,6
2.1.2. Ostali sektori	428,9	307,5	337,9	473,7	459,1	472,9	480,7	460,3	459,1
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	6.641,4	8.689,9	10.202,2	10.737,0	11.822,0	12.025,1	11.939,2	11.560,8	11.822,0
2.2.1. Dugoročna	6.483,4	8.572,5	10.132,6	10.628,9	11.745,8	11.959,6	11.860,2	11.478,9	11.745,8
2.2.1.1. Opća država	5.703,4	6.568,6	8.205,3	9.089,1	10.103,8	10.353,6	10.270,7	9.902,7	10.103,8
2.2.1.2. Druge monetarne finansijske institucije	1,9	8,9	3,8	2,5	2,0	2,7	2,7	6,3	2,0
2.2.1.3. Ostali sektori	778,1	1.995,0	1.923,6	1.537,4	1.640,1	1.603,4	1.586,8	1.569,8	1.640,1
2.2.2. Kratkoročna	158,1	117,3	69,6	108,1	76,1	65,5	79,0	82,0	76,1
2.2.2.1. Opća država	157,9	117,2	69,6	83,6	8,1	36,6	24,1	9,6	8,1
2.2.2.2. Ostali sektori	0,1	0,1	0,0	24,5	68,0	28,9	54,9	72,4	68,0

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanie Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b Preliminarni podaci

Tablica H19: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja^{a,b}
u milijunima eura

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015. ^c	2015.			
						1.tr.	2.tr.	3.tr.	4.tr. ^c
Ostala ulaganja, neto	-29.226,4	-25.893,1	-25.101,6	-23.321,3	-22.043,9	-25.105,8	-23.986,2	-21.723,0	-22.043,9
1. Imovina	5.512,0	5.328,0	4.956,0	6.225,5	6.241,8	5.364,1	6.176,9	7.099,2	6.241,8
1.1. Ostala vlasnička ulaganja	4,4	11,0	41,3	67,3	94,3	67,6	68,2	67,7	94,3
1.2. Valuta i depoziti	4.989,5	4.616,4	4.182,0	5.309,6	5.228,5	4.643,4	5.396,2	6.290,4	5.228,5
1.2.1. Opća država	0,0	0,0	0,3	158,8	89,6	150,7	129,1	103,2	89,6
1.2.2. Druge monetarne finansijske institucije	3.559,7	3.108,4	2.888,7	3.563,3	3.723,9	2.999,1	3.483,7	4.828,0	3.723,9
1.2.3. Ostali sektori	1.429,8	1.508,0	1.292,9	1.587,5	1.415,0	1.493,7	1.783,4	1.359,2	1.415,0
1.3. Krediti	420,8	531,3	626,1	752,2	812,2	553,5	577,3	630,9	812,2
1.3.1. Hrvatska narodna banka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3.2. Opća država	0,0	0,0	0,0	14,8	30,9	14,3	12,9	26,7	30,9
1.3.2.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	14,8	30,9	14,3	12,9	26,7	30,9
1.3.3. Druge monetarne finansijske institucije	276,2	355,8	369,0	432,7	660,1	428,1	448,2	484,7	660,1
1.3.3.1. Dugoročni krediti	266,6	238,9	299,5	280,8	322,3	286,2	303,8	314,4	322,3
1.3.3.2. Kratkoročni krediti	9,6	117,0	69,5	151,9	337,8	141,9	144,5	170,4	337,8
1.3.4. Ostali sektori	144,6	175,5	257,1	304,7	121,1	111,1	116,2	119,5	121,1
1.3.4.1. Dugoročni krediti	140,0	154,5	237,9	293,8	116,5	103,3	102,4	108,2	116,5
1.3.4.2. Kratkoročni krediti	4,6	21,0	19,2	10,9	4,6	7,8	13,9	11,3	4,6
1.4. Trgovinski krediti	85,7	142,0	80,8	74,5	82,5	79,6	78,3	81,7	82,5
1.4.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4.2. Ostali sektori	85,7	142,0	80,8	74,5	82,5	79,6	78,3	81,7	82,5
1.4.2.1. Dugoročni krediti	58,3	57,6	53,2	52,0	59,1	56,8	55,8	58,7	59,1
1.4.2.2. Kratkoročni krediti	27,4	84,3	27,6	22,6	23,4	22,8	22,5	23,0	23,4
1.5. Ostala potraživanja	11,5	27,3	25,8	21,8	24,3	20,0	56,9	28,5	24,3
2. Obveze	34.738,3	31.221,1	30.057,7	29.546,7	28.285,7	30.470,0	30.163,1	28.822,1	28.285,7
2.1. Ostala vlasnička ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2. Valuta i depoziti	7.699,0	5.731,3	5.668,4	5.242,8	4.499,3	5.567,2	5.483,9	4.958,1	4.499,3
2.2.1. Hrvatska narodna banka	0,1	0,0	83,5	83,6	50,9	139,7	51,9	46,6	50,9
2.2.2. Druge monetarne finansijske institucije	7.699,0	5.731,3	5.584,9	5.159,2	4.448,4	5.427,6	5.432,1	4.911,4	4.448,4
2.2.3. Ostali sektori	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3. Krediti	26.372,5	24.766,6	23.730,0	23.692,7	23.058,7	24.222,5	24.020,9	23.109,0	23.058,7
2.3.1. Hrvatska narodna banka	0,0	0,0	0,0	0,0	1.238,2	674,2	840,3	568,1	1.238,2
2.3.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	1.238,2	674,2	840,3	568,1	1.238,2
2.3.2. Opća država	5.227,2	5.668,1	5.950,5	6.223,4	5.782,0	6.237,0	5.987,8	5.799,0	5.782,0
2.3.2.1. Dugoročni krediti	5.227,2	5.667,2	5.750,5	6.223,2	5.782,0	6.237,0	5.987,8	5.799,0	5.782,0
2.3.2.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,9	200,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3.3. Druge monetarne finansijske institucije	4.370,4	4.085,5	3.541,3	2.969,4	1.644,6	2.752,2	2.685,1	2.473,0	1.644,6
2.3.3.1. Dugoročni krediti	3.844,4	3.568,8	2.984,0	2.558,7	1.579,1	2.351,0	2.349,2	2.389,8	1.579,1
2.3.3.2. Kratkoročni krediti	526,0	516,8	557,3	410,7	65,5	401,2	335,9	83,2	65,5
2.3.4. Ostali sektori	16.775,0	15.012,9	14.238,2	14.499,9	14.393,8	14.559,1	14.507,7	14.268,9	14.393,8
2.3.4.1. Dugoročni krediti	15.893,6	14.061,0	13.727,0	13.884,7	13.918,0	13.973,6	14.075,1	13.787,4	13.918,0
2.3.4.2. Kratkoročni krediti	881,4	952,0	511,1	615,2	475,8	585,5	432,6	481,5	475,8
2.4. Trgovinski krediti	170,1	312,2	294,5	221,0	294,4	264,5	243,0	320,2	294,4
2.4.1. Opća država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4.2. Ostali sektori	170,1	312,2	294,5	221,0	294,4	264,5	243,0	320,2	294,4
2.4.2.1. Dugoročni krediti	135,9	134,1	179,3	143,3	181,6	182,2	151,2	177,9	181,6
2.4.2.2. Kratkoročni krediti	34,2	178,1	115,2	77,7	112,8	82,3	91,8	142,3	112,8
2.5. Ostale obveze	136,6	60,0	26,9	29,0	48,6	30,1	31,2	56,1	48,6
2.6. Posebna prava vučenja	360,0	351,0	338,0	361,3	384,7	385,7	384,1	378,7	384,7

^a Podaci su izraženi prema novoj metodologiji koju propisuje šesto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja (BPM6) te novoj sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica u skladu sa standardom ESA 2010. ^b U cijeloj seriji podataka HBOR je reklasificiran iz Ostalih sektora u sektor Opća država. ^c Preliminarni podaci

I. Državne financije – izabrani podaci

Tablica I1: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti^a
u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. PRIHODI (A + B)	10.306,8	9.182,4	8.912,5	10.002,1	11.730,5	9.171,0	11.077,4	11.587,0	11.191,1	11.144,3	10.764,3	11.970,7	10.514,6
A) Državni proračun	9.902,9	7.211,2	7.085,1	8.091,8	9.647,8	7.206,4	8.993,0	9.131,4	9.129,4	8.983,0	8.565,1	9.758,9	8.531,0
B) Izvanproračunski korisnici	403,9	1.971,2	1.827,4	1.910,3	2.082,7	1.964,5	2.084,4	2.455,6	2.061,7	2.161,4	2.199,2	2.211,7	1.983,6
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	0,0	1.581,3	1.553,5	1.580,1	1.626,3	1.648,0	1.681,0	1.921,6	1.686,1	1.774,0	1.688,7	1.634,8	1.380,0
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Hrvatske vode	201,0	148,1	144,9	174,5	181,3	178,7	206,1	205,3	195,6	221,1	222,3	183,2	202,6
5. Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost	119,8	100,7	123,3	138,6	134,7	124,0	122,2	157,8	157,1	129,8	140,8	192,6	163,7
6. Hrvatske autoceste	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7. Hrvatske ceste	5,9	1,7	4,4	4,0	2,3	3,9	3,5	3,7	7,3	7,1	4,4	12,1	71,1
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	44,2	138,7	-0,2	11,9	137,7	8,8	59,0	138,8	12,0	12,2	139,9	188,4	164,5
9. Centar za restrukturiranje i prodaju ^b	33,0	0,7	1,5	1,1	0,5	1,2	12,7	28,4	3,6	17,1	3,2	0,6	1,6
2. RASHODI (A + B)	12.908,7	10.762,3	11.280,5	11.156,6	10.187,4	10.191,2	11.833,4	11.932,4	9.289,7	10.822,0	11.096,6	11.312,4	12.554,8
A) Državni proračun	12.464,6	9.458,2	9.546,5	9.152,7	8.469,0	8.430,7	10.265,6	9.867,2	7.592,4	8.826,2	9.072,5	9.329,1	9.727,2
B) Izvanproračunski korisnici	444,0	1.304,1	1.734,0	2.003,9	1.718,4	1.760,5	1.567,7	2.065,2	1.697,3	1.995,8	2.024,1	1.983,3	2.827,6
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	0,0	1.053,5	1.420,5	1.696,2	1.399,0	1.486,4	1.210,8	1.687,0	1.271,4	1.606,5	1.533,6	1.513,4	2.090,4
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Hrvatske vode	214,8	28,7	52,6	136,4	118,2	106,4	171,5	158,5	144,6	185,9	222,8	178,6	222,0
5. Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost	156,9	54,7	81,3	82,5	77,3	103,0	117,3	121,1	133,9	139,2	176,3	224,0	273,5
6. Hrvatske autoceste	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7. Hrvatske ceste	52,4	161,0	175,2	82,0	117,4	62,0	53,0	95,2	132,9	58,3	86,4	62,6	132,8
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	0,8	0,5	0,5	1,1	2,3	0,6	2,6	1,7	0,6	1,5	0,5	0,6	91,9
9. Centar za restrukturiranje i prodaju ^b	19,2	5,6	3,8	5,7	4,2	2,1	12,6	1,5	13,9	4,3	4,5	4,0	17,0
NETO/BRUTO OPERATIVNI SALDO (1 – 2)	-2.601,9	-1.579,9	-2.368,0	-1.154,5	1.543,1	-1.020,2	-756,0	-345,4	1.901,3	322,3	-332,2	658,2	-2.040,2
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE (3.1. + 3.2. – 3.3.)	-2.601,9	-1.579,9	-2.368,0	-1.154,5	1.543,1	-1.020,2	-756,0	-345,4	1.901,3	322,3	-332,2	658,2	-2.040,2
3.1. PROMJENA NETO NEFINANCIJSKE IMOVINE	810,7	218,6	179,1	247,9	225,6	296,1	419,3	442,0	367,3	369,5	347,3	462,8	837,7
Nabava	989,3	244,8	209,6	275,5	257,3	322,3	493,3	476,7	394,5	444,4	402,0	502,7	1.036,3
A) Državni proračun	554,7	103,6	102,2	134,9	113,9	133,6	280,2	294,7	201,7	244,3	209,9	310,3	803,9
B) Izvanproračunski korisnici	434,6	141,1	107,5	140,6	143,4	188,7	213,1	181,9	192,8	200,1	192,1	192,4	232,3
Prodaja	178,6	26,1	30,5	27,7	31,7	26,2	74,0	34,7	27,3	74,9	54,7	39,9	198,6
A) Državni proračun	178,5	26,0	30,4	27,6	31,6	25,8	73,9	34,4	26,8	74,8	54,6	39,4	198,5
B) Izvanproračunski korisnici	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,4	0,1	0,2	0,5	0,1	0,5	0,1	0,1
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (1 – 2 – 3.1.)	-3.412,5	-1.798,5	-2.547,2	-1.402,3	1.317,5	-1.316,3	-1.175,3	-787,4	1.534,1	-47,2	-679,5	195,5	-2.877,9
TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA (FINANCIRANJE) (3.3. – 3.2.)	3.412,5	1.798,5	2.547,2	1.402,3	-1.317,5	1.316,3	1.175,3	787,4	-1.534,1	47,2	679,5	-195,5	2.877,9
3.2. PROMJENA NETO FINANSIJSKE IMOVINE	-721,7	-7.551,4	2.795,9	6.649,8	499,1	-1.797,6	-3.334,9	5.744,0	1.365,8	-4.422,3	-1.609,1	329,4	-3.159,8
3.2.1. Tuzemna imovina	-721,7	-7.551,4	2.795,9	6.642,6	505,1	-1.797,6	-3.334,9	5.744,0	1.365,8	-4.422,3	-1.609,1	124,4	-3.159,8
A) Državni proračun	-636,1	-8.238,8	2.982,6	6.869,2	457,3	-1.787,4	-3.666,0	5.422,3	1.450,1	-4.479,4	-1.367,4	136,6	-2.198,8
B) Izvanproračunski korisnici	-85,6	687,4	-186,7	-226,5	47,8	-10,1	331,1	321,7	-84,3	57,0	-241,7	-12,1	-961,0
3.2.2. Inozemna imovina	0,0	0,0	0,0	7,2	-6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	205,0	0,0
A) Državni proračun	0,0	0,0	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	205,0	0,0
B) Izvanproračunski korisnici	0,0	0,0	0,0	6,0	-6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. PROMJENA NETO OBVEZA	2.690,8	-5.752,9	5.343,0	8.052,2	-818,4	-481,3	-2.159,5	6.531,4	-168,3	-4.375,2	-929,5	134,0	-281,9
3.3.1. Tuzemne obveze	2.858,5	7,8	5.360,8	-3.892,0	-73,5	-377,6	-2.113,2	6.523,3	-177,3	-3.201,4	-716,5	179,3	-280,1
A) Državni proračun	2.646,0	-126,2	5.515,7	-3.718,3	45,3	-270,1	-2.501,8	6.494,9	-169,5	-3.102,1	-531,1	209,3	-355,5

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
B) Izvanproračunski korisnici	212,5	134,0	-154,9	-173,8	-118,8	-107,5	388,6	28,4	-7,8	-99,3	-185,4	-30,0	75,5
3.3.2. Inozemne obveze	-167,8	-5.760,7	-17,7	11.944,2	-744,9	-103,6	-46,3	8,1	9,0	-1.173,8	-213,0	-45,3	-1,8
A) Državni proračun	-141,2	-5.760,4	-17,4	11.950,5	-731,4	-91,2	-17,3	8,1	9,6	-1.167,4	-199,0	-107,6	-50,1
B) Izvanproračunski korisnici	-26,6	-0,3	-0,3	-6,3	-13,5	-12,5	-29,1	0,0	-0,7	-6,3	-14,1	62,3	48,3

^a HAC je reklassificiran iz podsektora republičkih fondova u podsektor državnih trgovačkih društava. Reklassifikacija se odnosi na statističku seriju od, uključujući, siječnja 2008. ^b Hrvatski fond za privatizaciju (HFP) djelovao je do 31. ožujka 2011. Od 1. travnja 2011. do 30. srpnja 2013. djeluje Agencija za upravljanje državnom imovinom (AUDIO), u čiji su sastav ušli HFP i prijašnji proračunski korisnik državnog proračuna Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom. Od 30. srpnja 2013. poslove te agencije preuzimaju Državni ured za upravljanje državnom imovinom i novoosnovani Centar za restrukturiranje i prodaju.

Napomena: Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija. Podaci su prikazani na gotovinskom načelu.

Izvor: MF

Tablica I2: Operacije državnog proračuna^a

u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. PRIHODI	9.914,2	7.554,3	7.451,6	8.451,8	10.027,7	7.569,6	9.683,6	9.484,6	9.587,6	9.451,2	9.003,9	10.239,7	8.975,2
1.1. Porezi	5.475,0	4.883,4	4.952,9	5.259,8	6.308,2	4.754,0	5.713,6	6.067,2	6.510,1	6.523,3	5.864,5	5.876,8	5.497,5
1.2. Socijalni doprinosi	3.374,8	1.726,2	1.697,9	1.717,4	1.761,4	1.763,4	1.855,9	1.863,7	1.835,2	1.835,0	1.804,7	3.071,9	1.885,9
1.3. Pomoći	352,1	440,9	434,0	503,3	1.509,9	695,6	1.633,2	550,7	658,5	659,7	724,2	560,7	869,7
1.4. Ostali prihodi	712,4	503,7	366,8	971,4	448,2	356,6	480,8	1.003,0	583,8	433,2	610,6	730,3	722,1
2. RASHODI	12.679,0	9.828,9	9.877,5	9.518,2	8.830,3	8.804,1	10.682,3	10.265,4	7.782,7	9.482,5	9.511,0	9.709,0	10.099,9
2.1. Naknade zaposlenima	2.545,3	2.060,1	2.067,8	2.075,3	2.071,2	2.086,5	2.083,2	2.246,7	2.073,2	2.104,0	2.132,9	2.166,7	2.118,7
2.2. Korištenje dobara i usluga	1.449,7	795,2	574,2	779,0	704,8	650,9	1.015,5	937,2	690,9	720,0	888,4	876,2	1.397,0
2.3. Potrošnja dugotrajne imovine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Kamate	625,9	1.856,2	570,3	1.062,6	813,0	745,4	711,4	1.816,9	174,7	1.025,3	710,0	761,7	366,9
2.5. Subvencije	467,5	112,1	1.469,5	366,5	192,9	246,9	1.643,9	166,4	170,1	217,2	435,6	898,8	202,5
2.6. Pomoći	1.024,0	877,5	1.157,1	941,6	920,8	927,6	923,8	883,3	666,4	1.222,8	1.164,9	858,1	1.252,2
2.7. Socijalne naknade	5.713,5	3.734,3	3.746,1	3.766,4	3.731,2	3.768,3	3.737,7	3.767,5	3.687,7	3.739,8	3.715,9	3.728,5	4.010,3
2.8. Ostali rashodi	853,1	393,5	292,6	526,9	396,5	378,6	566,8	447,4	319,9	453,4	463,5	419,0	752,4
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	-2.764,8	-2.274,6	-2.425,8	-1.066,4	1.197,4	-1.234,6	-998,7	-780,9	1.804,8	-31,3	-507,1	530,7	-1.124,7
3.1. Promjena neto nefinancijske imovine	376,2	77,6	71,7	107,3	82,3	107,9	206,3	260,3	174,9	169,5	155,3	270,9	605,5
3.1.1. Dugotrajna imovina	416,2	49,3	69,1	108,7	84,5	107,4	244,0	235,1	164,5	197,4	173,9	232,0	584,7
3.1.2. Zalihе	-44,1	25,7	3,0	-3,6	-0,5	-0,1	-36,6	5,0	4,3	-27,9	4,1	46,0	-9,6
3.1.3. Pohranjene vrijednosti	0,9	0,0	0,1	0,0	0,0	-0,5	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5
3.1.4. Neproizvedena imovina	3,2	2,6	-0,5	2,3	-1,6	1,2	-0,9	20,1	6,1	0,0	-22,7	-7,2	29,8
3.2. Promjena neto finansijske imovine	-636,1	-8.238,8	3.000,7	7.058,5	428,9	-1.703,7	-3.724,0	5.461,8	1.470,1	-4.470,2	-1.392,5	361,6	-2.135,8
3.2.1. Tuzemna imovina	-636,1	-8.238,8	3.000,7	7.057,3	428,9	-1.703,7	-3.724,0	5.461,8	1.470,1	-4.470,2	-1.392,5	156,6	-2.135,8
3.2.2. Inozemna imovina	0,0	0,0	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	205,0	0,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. Promjena neto obveza	2.504,8	-5.886,5	5.498,3	8.232,2	-686,1	-361,2	-2.519,0	6.502,9	-159,9	-4.269,5	-730,1	101,7	-405,6
3.3.1. Tuzemne obveze	2.646,0	-126,2	5.515,7	-3.718,3	45,3	-270,1	-2.501,8	6.494,9	-169,5	-3.102,1	-531,1	209,3	-355,5
3.3.2. Inozemne obveze	-141,2	-5.760,4	-17,4	11.950,5	-731,4	-91,2	-17,3	8,1	9,6	-1.167,4	-199,0	-107,6	-50,1

^a HAC je reklassificiran iz podsektora republičkih fondova u podsektor državnih trgovaca društava. Reklassifikacija se odnosi na statističku seriju od, uključujući, siječnja 2008.

Napomena: Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija. Podaci su prikazani na gotovinskom načelu.

Izvor: MF

Tablica I3: Dug opće države^a

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2014. XII.	2015.											
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
1. Unutarnji dug opće države	165.868,4	164.920,4	170.474,9	169.411,1	169.345,0	168.881,1	166.278,9	172.994,8	173.435,4	172.143,1	170.280,4	171.053,7	171.459,5
1.1. Unutarnji dug središnje države	160.889,2	159.895,5	165.563,7	164.565,5	164.694,5	164.241,8	161.658,0	168.445,8	168.842,7	167.573,6	165.770,2	166.552,2	166.768,8
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	24.235,4	23.574,4	23.024,1	22.144,4	22.338,8	22.021,1	22.066,0	21.447,9	21.562,5	19.815,5	19.143,2	19.374,3	18.795,3
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	83.754,5	82.407,8	86.480,4	89.043,5	89.314,9	88.709,2	87.861,3	91.698,2	92.439,2	93.473,6	93.000,4	93.787,7	94.224,1
Krediti	52.899,3	53.913,2	56.059,3	53.377,6	53.040,9	53.511,6	51.730,7	55.299,7	54.841,0	54.284,5	53.626,6	53.390,2	53.749,4
1.2. Unutarnji dug fondova socijalne sigurnosti	3,5	3,4	3,3	2,8	2,7	2,6	2,5	2,4	2,3	2,2	2,1	2,0	1,9
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	3,5	3,4	3,3	2,8	2,7	2,6	2,5	2,4	2,3	2,2	2,1	2,0	1,9
1.3. Unutarnji dug lokalne države	5.174,5	5.223,8	5.110,7	5.045,3	4.851,1	4.844,6	4.832,0	4.767,6	4.816,3	4.811,8	4.763,0	4.761,6	4.956,3
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	74,8	57,4	57,4	57,3	54,0	53,9	53,9	67,4	67,2	67,6	59,3	59,4	59,5
Krediti	5.099,7	5.166,4	5.053,3	4.988,0	4.797,1	4.790,7	4.778,1	4.700,1	4.749,1	4.744,2	4.703,7	4.702,2	4.896,9
2. Inozemni dug opće države	118.315,3	115.264,1	114.973,1	123.682,6	121.042,3	120.981,7	121.117,3	120.525,8	118.236,6	118.184,2	117.860,6	118.649,5	118.209,3
2.1. Inozemni dug središnje države	117.834,2	114.782,1	114.491,6	123.203,7	120.566,8	120.506,7	120.642,4	120.083,3	117.796,9	117.739,3	117.417,7	118.235,9	117.795,7
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	642,5	559,7	306,2	281,7	224,5	274,5	183,5	191,6	58,0	73,7	65,5	65,3	62,7
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	64.692,2	61.402,1	61.380,6	69.988,9	68.639,6	69.113,6	69.845,1	69.372,0	67.578,2	68.033,2	68.188,2	68.248,7	68.125,6
Krediti	52.499,6	52.820,4	52.804,7	52.933,0	51.702,7	51.118,6	50.613,9	50.519,7	50.160,6	49.632,5	49.164,0	49.921,9	49.607,3
2.2. Inozemni dug fondova socijalne sigurnosti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.3. Inozemni dug lokalne države	481,0	482,0	481,6	478,9	475,5	475,0	474,9	442,5	439,7	444,8	443,0	413,6	413,6
Kratkoročni dužnički vrijednosni papiri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni dužnički vrijednosni papiri	130,4	129,6	129,5	128,7	127,8	127,7	127,7	95,7	95,1	96,2	95,8	65,3	65,4
Krediti	350,6	352,4	352,1	350,2	347,7	347,3	347,3	346,7	344,6	348,6	347,1	348,3	348,3
Ukupno (1+2)	284.183,7	280.184,5	285.448,0	293.093,7	290.387,3	289.862,8	287.396,2	293.520,6	291.672,0	290.327,3	288.141,1	289.703,3	289.668,8
Dodatak: Izdana jamstva opće države													
Domaća	4.119,2	4.153,7	3.194,6	3.313,8	3.333,9	3.676,9	3.426,4	3.563,7	3.504,3	3.420,5	3.400,9	3.444,6	3.567,7
Od toga: Jamstva dana na kredite HBOR-a	2.161,8	2.166,5	1.364,9	1.358,8	1.385,3	1.481,2	1.422,6	1.536,9	1.457,1	1.457,0	1.451,8	1.452,0	1.397,5
Inozemna	4.208,4	4.254,7	4.255,0	4.275,7	4.241,5	4.225,6	4.059,0	4.127,4	4.109,4	4.153,0	4.132,6	4.162,2	4.002,7

^a Podaci su revidirani od siječnja 2000. zbog daljnje usklađivanja s metodologijom Eurostata iz Priručnika o dugu i deficitu države u području koncesija i javno-privatnog partnerstva.

Tablica I3: Dug opće države • Do rujna 2014. tablica I3 prikazivala je dug opće države u skladu s Europskim sustavom nacionalnih i regionalnih računa 1995 (ESA 1995). S početkom primjene nove metodologije na razini Europske unije u skladu s Europskim sustavom nacionalnih i regionalnih računa (ESA 2010) i Eurostatovim Priručnikom o državnom manjku i dugu revidiranim prema metodologiji ESA 2010, počevši od listopada 2014., izvršeno je usklajivanje metodologije te je obavljena revizija podataka od početka serije.

Od 31. prosinca 2010. primjenjuje se službena sektorizacija institucionalnih jedinica u Republici Hrvatskoj u skladu s Odlukom o statističkoj klasifikaciji institucionalnih sektora koju službeno donosi i objavljuje Državni zavod za statistiku, a koja se temelji na metodologiji ESA 2010 prema kojoj se opća država dijeli na sljedeće podsektore: središnju državu, fondove socijalne sigurnosti i lokalnu državu.¹ Do studenoga 2010. koristila se sektorska klasifikacija koju je u Odluci o kontnom planu za banke propisala Hrvatska narodna banka.

Izvor primarnih podataka za unutarnji i inozemni dug jesu jedinice opće države (Ministarstvo financija RH i ostale jedinice sustava državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nefinansijska društva koja su alocirana u statističku definiciju sektora opće države i dr.) u dijelu koji se odnosi na trezorske zapise, obveznice i inozemne kredite te HNB u dijelu koji se odnosi na kredite rezidentnih banaka, Hrvatske banke za obnovu i razvitak i HNB-a. Do studenoga 2010. podaci za kredite rezidentnih banaka temelje se na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom izješću banke, a od prosinca 2010. podaci se temelje na izvještajnom sustavu u skladu s Odlukom o statističkom i bonitetnom izješćivanju.

Podaci su strukturirani prema vjerovniku na unutarnji i inozemni dug te nadalje prema kategorijama instrumenata prema ESA-i 2010 na: kratkoročne dužničke vrijednosne papire, dugoročne dužničke vrijednosne papire i kredite.

Stanje kategorije dužnički vrijednosni papiri, kratkoročni, uključuje kratkoročne dužničke vrijednosne papire s izvornim

rokom dospijeća do (uključujući) godine dana, kao što su: trezorski zapisi Ministarstva financija (izdani u kunama, uz valutnu klauzulu ili nominirani u stranoj valuti), eurozapisi Ministarstva financija te ostali instrumenti tržišta novca.

Stanje kategorije dužnički vrijednosni papiri, dugoročni, uključuje dugoročne dužničke vrijednosne papire s izvornim rokom dospijeća dužim od godine dana, kao što su: obveznice izdane na domaćem i inozemnom tržištu te dugoročni trezorski zapisi Ministarstva financija. Obveznice izdane u inozemstvu u jednoj stranoj valuti s ugovorom o zamjeni (engl. swap) u drugu stranu valutu tretiraju se kao dug nominiran u valuti zamjene.

Od veljače 2002. dužnički vrijednosni papiri izdani na inozemnom tržištu, a koji su na kraju referentnog razdoblja bili u vlasništvu rezidentnih institucionalnih jedinica, reklassificirani su iz inozemnog u unutarnji dug. Od prosinca 2005. dužnički vrijednosni papiri izdani na domaćem tržištu, a koji su na kraju referentnog razdoblja bili u vlasništvu nerezidentnih institucionalnih jedinica, reklassificirani su iz unutarnjeg u inozemni dug.

Krediti uključuju kredite primljene od rezidentnih i nerezidentnih kreditora te, u skladu s metodologijom ESA 2010, preuzete kredite dane institucionalnim jedinicama koji su bili osigurani državnim jamstvom, a kod kojih je u tri godine došlo do plaćanja po jamstvima od strane države (tzv. kriterij 3. poziva) ili koji su ugovorom s izvornog dužnika preneseni na državu. Također, izvršeno je usklajivanje s metodologijom tretmana ugovora o javno-privatnom partnerstvu i koncesijama.

Stanja trezorskih zapisa bez obzira na izvorni rok dospijeća iskazana su po nominalnoj vrijednosti, tj. uključujući cijekupni diskont. Stanja obveznica i kredita uključuju nedospjele vrijednosti glavnice bez uključenih stečenih kamata.

Stanje duga pojedinog podsektora opće države konsolidirano je unutar podsektora, a stanje unutarnjeg duga opće države konsolidirano je i između podsektora.

U dodatku su navedeni podaci o ukupno izdanim jamstvima opće države koja su umanjena za jamstva dana drugim jedinicama opće države. Izvori podataka identični su kao za kredite.

¹ Obuhvat sektorske klasifikacije naveden je u dijelu "Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama". Središnja država prema novoj sektorskoj klasifikaciji ESA 2010 uključuje Hrvatsku radioteleviziju, HBOR te javna trgovacka društva HŽ Infrastrukturu, Autocestu Rijeka – Zagreb i Hrvatske autoceste (HAC). HAC je uključen u podsektor središnje države od siječnja 2008., a u prethodnoj seriji nalazi se u podsektoru fondova socijalne sigurnosti. Fondovi socijalne sigurnosti prema metodologiji ESA 2010 uključuju Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje. Uz prethodno navedeno, iznimno u ovoj tablici podsektor fondova socijalne sigurnosti u dijelu 2. Inozemni dug sadržava dug Hrvatskih cesta i Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka od (uključujući) prosinca 1998. do prosinca 2010., dok u dijelu 1. Unutarnji dug od (uključujući) prosinca 2002. do prosinca 2010. fondovi socijalne sigurnosti uključuju i dug Hrvatskih cesta, Hrvatskih voda, Hrvatskog fonda za privatizaciju / Agencije za upravljanje državnom imovinom.

J. Nefinancijske statistike – izabrani podaci

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i proizvođačkih cijena industrije

Godina	Mjesec	Bazni indeksi			Lančani indeksi			Godišnji mjeseci indeksi		
		Indeksi potrošačkih cijena 2015. = 100 ^a		Proizvodačke cijene industrije ^b 2010. = 100	Indeksi potrošačkih cijena		Proizvodačke cijene industrije ^b	Indeksi potrošačkih cijena		Proizvodačke cijene industrije ^b
		Ukupno	Dobra		Ukupno	Dobra		Ukupno	Dobra	
2006.	prosinac	82,9	81,9	86,7	86,1	100,0	100,0	100,2	100,0	102,0
2007.	prosinac	87,7	87,4	89,1	91,2	101,2	101,2	101,3	100,4	105,8
2008.	prosinac	90,2	89,6	92,8	95,1	99,4	99,1	100,5	98,7	102,9
2009.	prosinac	91,9	90,7	96,5	96,6	99,4	99,3	100,2	100,0	101,9
2010.	prosinac	93,6	92,8	96,8	102,1	100,0	100,1	99,9	101,0	101,8
2011.	prosinac	95,6	95,5	95,8	108,0	99,6	99,6	99,6	99,8	102,1
2012.	prosinac	100,0	100,8	97,7	115,4	99,9	99,9	99,7	100,0	104,7
2013.	prosinac	100,3	101,0	98,1	112,4	99,8	99,8	100,0	100,0	105,5
2014.	prosinac	99,8	99,8	99,9	108,6	99,1	98,9	100,0	98,8	102,2
2015.	siječanj	99,3	99,1	99,8	106,1	99,5	99,3	99,9	97,7	101,4
	veljača	99,5	99,5	99,8	107,5	100,2	100,3	100,0	101,3	99,6
	ožujak	100,5	100,8	99,7	108,8	101,0	101,3	99,8	101,2	99,6
	travanj	100,6	100,9	99,7	108,2	100,1	100,1	100,0	99,4	99,9
	svibanj	101,0	101,3	99,7	108,8	100,4	100,5	100,1	100,6	99,4
	lipanj	100,6	100,8	99,9	108,4	99,7	99,5	100,2	99,7	101,1
	srpanj	99,8	99,7	100,3	107,9	99,2	98,9	100,4	99,5	99,6
	kolovoz	99,6	99,4	100,4	106,4	99,8	99,7	100,1	98,6	99,4
	rujan	100,0	99,7	100,9	105,8	100,4	100,4	100,5	99,5	99,2
	listopad	100,1	100,0	100,1	105,8	100,1	100,3	99,2	100,0	98,6
	studeni	99,8	99,8	99,8	105,2	99,7	99,8	99,7	99,5	99,1
	prosinac	99,2	99,0	99,9	104,1	99,4	99,2	100,1	98,6	99,4
									99,2	100,0
										95,9

^a Od siječnja 2016. Državni zavod za statistiku počeo je objavljivati indekse potrošačkih cijena na novoj bazi (2015. godina, stara baza bila je 2010. godina), stoga su bazni indeksi za razdoblje od siječnja 1998. do prosinca 2015. preračunati na novu bazu (2015. = 100). ^b Na domaćem tržištu

Izvor: DZS

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i proizvođačkih cijena industrije • Početkom 2004. godine Državni zavod za statistiku uveo je indeks potrošačkih cijena. Taj je pokazatelj kretanja cijena izrađen u skladu s metodološkim načelima koja su postavili Međunarodna organizacija rada (ILO) i Statistički ured Evropske unije (Eurostat). Dana 17. veljače objavljeno je priopćenje o kretanju indeksa potrošačkih cijena u siječnju 2004. te vremenska serija indeksa potrošačkih cijena od siječnja 2001. DZS je naknadno izračunao i vremensku seriju indeksa potrošačkih

cijena od siječnja 1998. do prosinca 2000. godine. U skladu s tim DZS je prestao objavljivati indeks cijena na malo i indeks troškova života, čija metodologija izračuna nije u zadovoljavajućoj mjeri bila uskladena s međunarodno prihvaćenim standardima. Osnovne značajke indeksa potrošačkih cijena prikazane su u Okviru 1. u Biltenu HNB-a broj 91 (2004.). Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena prikazana je u tablici Ekonomski indikatori u Biltenu HNB-a.

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2015. = 100			Lančani indeksi			Godišnji indeksi		
		Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge
2006.	prosinac	86,3	86,6	84,7	99,8	99,7	100,3	102,3	102,2	102,5
2007.	prosinac	90,6	91,2	87,7	100,8	100,8	100,4	105,0	105,3	103,5
2008.	prosinac	94,4	94,9	92,1	99,4	99,3	100,2	104,2	104,0	105,0
2009.	prosinac	94,6	94,7	94,2	98,8	98,6	100,2	100,2	99,8	102,4
2010.	prosinac	94,7	94,8	94,0	99,1	99,0	99,7	100,1	100,1	99,8
2011.	prosinac	97,4	97,9	95,0	99,5	99,4	100,1	102,9	103,3	101,1
2012.	prosinac	99,4	99,8	97,7	99,4	99,2	100,0	102,0	101,9	102,8
2013.	prosinac	100,0	100,2	98,6	99,1	98,9	100,0	100,6	100,5	100,9
2014.	prosinac	99,6	99,4	100,3	99,0	98,7	100,1	99,6	99,2	101,7
2015.	siječanj	99,3	99,1	100,1	99,7	99,7	99,9	100,0	99,6	101,5
	veljača	99,3	99,1	100,2	100,0	100,0	100,0	100,4	100,1	101,7
	ožujak	99,9	99,9	99,9	100,6	100,9	99,8	100,1	99,9	101,5
	travanj	100,5	100,6	100,0	100,5	100,7	100,0	100,5	100,3	101,6
	svibanj	100,6	100,8	100,0	100,1	100,2	100,1	100,5	100,4	101,4
	lipanj	100,4	100,5	100,2	99,8	99,7	100,2	100,6	100,6	101,2
	srpanj	99,6	99,3	100,8	99,2	98,8	100,5	100,4	100,2	101,2
	kolovoz	99,6	99,2	100,8	100,0	100,0	100,0	100,4	100,4	100,1
	rujan	100,3	100,3	100,5	100,7	101,0	99,7	100,2	100,4	99,7
	listopad	100,5	100,9	99,3	100,2	100,6	98,8	100,0	100,4	98,9
	studeni	100,3	100,7	99,1	99,8	99,8	99,8	99,7	100,0	98,8
	prosinac	99,6	99,7	99,2	99,3	99,1	100,1	100,0	100,3	98,9

Izvor: DZS

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena • Temeljni indeks potrošačkih cijena izračunava se u Državnom zavodu za statistiku, a dobiva se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje ukupnog indeksa potrošačkih cijena isključe cijene poljoprivrednih proizvoda i administrativno regulirane cijene (među ostalim, tu su svrstane i cijene električne struje i naftnih derivata). Udio dobara i usluga koji se isključuju iz košarice za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena u 2013. godini iznosi 35,23% (od toga se 5,53 postotna boda odnose na poljoprivredne proizvode, a 29,70 postotnih bodova na proizvode čije se cijene administrativno reguliraju). Isključivanje se provodi metodom nultog pondera.

Tablica J3: Indeks cijena stambenih nekretnina • Indeks cijena stambenih nekretnina (ICSN) razvijen je zajedničkom suradnjom Državnog zavoda za statistiku (DZS) i Hrvatske narodne banke (HNB) te zamjenjuje dosadašnji hedonistički indeks cijena nekretnina (HICN), koji je Hrvatska narodna banka samostalno sastavljala zaključno s drugim tromjesečjem 2015. godine (Tablica J3a). Indeksom cijena stambenih nekretnina mjeri se kretanje tržišnih cijena stambenih objekata koja su kućanstva kupila, neovisno o prethodnom vlasniku ili svrsi upotrebe. Vrijednost zemljišta uključena je u tržišnu cijenu. Indeks obuhvaća sve podatke o transakcijama nekretnina (kuća i stanova/apartmana) na području Republike Hrvatske, prikljune na temelju Prijave poreza na promet nekretnina u Poreznoj upravi Ministarstva financija prema unaprijed definiranim

rokovima. Indeks se sastavlja u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 93/2013 o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 2494/95 o harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena u vezi s utvrđivanjem indeksa cijena stambenih objekata u vlasništvu stanara od 1. veljače 2013., za kategorije novih i postojećih stambenih objekata te kategoriju ukupno na razini Republike Hrvatske. Za potrebe korisnika DZS je dodatno definirao tri geografska područja – Grad Zagreb, Jadran i ostalo. Izračun indeksa cijena stambenih nekretnina u skladu je s metodološkim smjernicama Eurostatova priručnika "Priručnik o indeksima cijena stambenih nekretnina". Osnovni je izvor podataka za izradu pondera vrijednost transakcija stambenih objekata kupljenih prethodne godine. Ponderi su preračunati prema kretanju cijena stambenih objekata tijekom posljednjeg tromjesečja prethodne godine. Izračunavanje počinje izračunom indeksa na temelju unaprijed definiranih hedonističkih regresijskih modela, čije su varijable definirane na osnovi raspoloživih podataka o svojstvima stambenih objekata. Indeksi su do kraja 2011. izračunati na temelju standardne vremenske indikatorske hedonističke regresije (engl. *time-dummy*), a od prvog tromjesečja 2012., zbog dostupnosti šireg skupa podataka o svojstvima stambenih objekata, za izračun se primjenjuje pomicna vremenska indikatorska hedonistička regresija (engl. *Rolling window time-dummy*). Tako dobiveni indeksi agregiraju se prema formuli Laspeyresova tipa na više razine i na razinu ukupno.

Tablica J3: Indeks cijena stambenih nekretnina

Godina	Tronje-seće	Bazni indeksi, 2010. = 100										Godišnje stope promjene							
		Ukupno	Novi stambeni objekti	Postojeći stambeni objekti	Grad Zagreb	Jadran	Ostalo	Ukupno	Novi stambeni objekti	Postojeći stambeni objekti	Grad Zagreb	Jadran	Ostalo	Novi stambeni objekti	Postojeći stambeni objekti	Grad Zagreb	Jadran	Ostalo	
2008.		112,4	110,8	113,2	117,9	108,2	107,7	-6,8	-7,0	-3,4	-3,3	
2009.		106,8	108,5	105,5	109,7	104,6	104,2	-5,0	-2,1	-6,8	-7,0	-3,4	-3,3	
2010.		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-6,3	-7,8	-5,2	-8,9	-4,4	-4,0	
2011.		100,2	101,8	99,0	99,6	101,2	99,5	0,2	1,8	-1,0	-0,4	1,2	-0,5	
2012.		98,6	101,5	96,5	97,7	99,4	99,0	-1,6	-0,3	-2,5	-2,0	-1,8	-0,5	
2013.		94,7	98,0	92,4	92,0	96,5	95,0	-4,0	-3,5	-4,2	-5,8	-3,0	-4,1	
2014.		93,2	95,9	91,2	90,8	94,5	94,2	-1,6	-2,1	-1,3	-2,1	-0,8	
2015.		90,5	90,0	90,0	88,9	91,4	91,7	-2,9	-6,1	-1,4	-2,1	-3,3	-2,7	
2013.	1. tr.	95,3	99,7	92,4	93,6	96,7	95,0	-5,5	-4,1	-6,3	-6,4	-5,0	-5,7	-0,1	2,0	-1,4	-1,9	1,3	
	2. tr.	94,7	97,3	92,8	91,7	96,2	96,2	-4,8	-5,3	-4,4	-6,6	-4,3	-3,7	-0,6	-2,4	0,5	-2,0	-0,5	1,3
	3. tr.	95,0	98,3	92,7	91,7	97,8	93,4	-3,8	-3,2	-4,1	-5,7	-2,0	-6,3	0,3	1,1	-0,1	0,0	1,7	-3,0
	4. tr.	93,8	96,7	91,8	91,0	95,2	95,3	-1,7	-1,1	-2,0	-4,6	-0,3	-0,6	-1,3	-1,7	-1,0	-0,8	-2,7	2,1
2014.	1. tr.	93,2	94,8	91,7	90,7	94,4	94,6	-2,2	-4,9	-0,7	-3,1	-2,3	-0,4	-0,7	-2,0	0,0	-0,3	-0,8	-0,7
	2. tr.	94,0	95,6	92,5	90,9	95,7	94,9	-0,8	-1,7	-0,4	-0,9	-0,5	-1,4	0,9	0,9	0,2	1,4	0,2	
	3. tr.	93,2	97,1	90,7	90,9	93,9	96,3	-1,9	-1,3	-2,1	-0,9	-4,0	3,2	-0,8	1,6	-1,9	0,1	-1,9	1,5
	4. tr.	92,5	96,2	90,0	90,8	94,0	91,2	-1,4	-0,5	-1,9	-0,2	-1,3	-4,4	-0,8	-0,9	-0,8	-0,1	0,1	-5,4
2015.	1. tr.	91,5	90,8	91,0	90,3	92,3	91,9	-1,8	-4,2	-0,8	-0,4	-2,2	-2,9	-1,1	-5,6	1,1	-0,5	-1,8	0,8
	2. tr.	89,7	88,8	89,4	88,7	90,0	92,1	-4,5	-7,1	-3,4	-2,3	-6,0	-2,9	-1,9	-2,2	-1,8	-1,8	-2,5	0,3
	3. tr.	90,4	90,9	89,4	88,8	91,4	90,9	-3,1	-6,4	-1,5	-2,3	-5,6	0,7	2,4	0,0	0,1	1,6	-1,4	
	4. tr.	90,5	89,6	90,1	87,6	91,9	91,8	-2,1	-6,9	0,1	-3,5	-2,2	0,7	0,1	-1,5	0,8	-1,3	0,5	1,0

Izvor: DZS

Tablica J3a: Hedonistički indeks cijena nekretnina

Godina	Tromjesečje	Bazni indeksi, 2010. = 100			Godišnje stope promjene			Stope promjene u odnosu na prethodno tromjesečje		
		Hrvatska	Zagreb	Jadran	Hrvatska	Zagreb	Jadran	Hrvatska	Zagreb	Jadran
2008.		113,0	115,7	105,3	3,5	2,6	6,2
2009.		108,8	109,5	106,9	-3,8	-5,3	1,5
2010.		100,0	100,0	100,0	-8,1	-8,6	-6,4
2011.		96,3	94,9	99,5	-3,7	-5,1	-0,5
2012.		97,3	97,0	97,9	1,0	2,2	-1,6
2013.		81,2	82,5	78,4	-16,5	-14,9	-19,9
2014.		79,3	80,1	77,8	-2,3	-2,9	-0,8
2015.	
2013.	1. tr.	85,7	88,3	79,8	-15,3	-12,3	-21,9	-7,8	-5,2	-13,6
	2. tr.	80,1	81,7	76,6	-19,4	-16,4	-25,8	-6,5	-7,5	-4,0
	3. tr.	79,5	80,4	77,5	-16,8	-16,5	-17,5	-0,8	-1,6	1,2
	4. tr.	79,6	79,5	79,7	-14,3	-14,7	-13,6	0,1	-1,1	2,8
2014.	1. tr.	77,4	81,2	69,2	-9,7	-8,0	-13,2	-2,8	2,1	-13,2
	2. tr.	77,9	79,3	74,8	-2,8	-2,9	-2,4	0,6	-2,3	8,0
	3. tr.	81,6	80,2	84,5	2,6	-0,3	9,1	4,8	1,1	13,1
	4. tr.	80,5	79,5	82,6	1,2	0,0	3,6	-1,3	-0,8	-2,3
2015.	1. tr.	78,3	81,3	72,5	1,2	0,1	4,7	-2,7	2,2	-12,3
	2. tr.	80,2	81,2	78,1	3,0	2,4	4,5	2,4	0,0	7,9

Tablica J3a: Hedonistički indeks cijena nekretnina • Hrvatska narodna banka započela je 2008. metodološki rad na izradi hedonističkog indeksa cijena stambenih nekretnina (HICN)². Korištenjem ulaznih podataka o realiziranim transakcijama i procjenama realiziranih transakcija iz baze Hrvatske burze nekretnina konstruiran je ekonometrijski model za izradu hedonističkog indeksa cijena nekretnina (HICN), koji je metodološki usklađen s odredbama Eurostatova Priručnika o indeksima cijena stambenih nekretnina (engl. *Handbook on Residential Property Prices Indices*)³. HICN se iskazuje na tromjesečnoj i godišnjoj osnovi počevši od prvog tromjesečja 1997., na razini Republike Hrvatske i dviju regija: Grada Zagreba i Jadranu. Osnovna ideja metodologije koja se primjenjuje pri izračunu indeksa jest da kupci određuju korisnost nekretnine na temelju

njezinih obilježja, pa je nužno odrediti cijene tih obilježja (atributa), tzv. implicitne cijene. No, budući da ne postoji tržiste pojedinih atributa stambenog prostora, njihove se cijene procjenjuju jednostavnim ekonometrijskim modelima. Nakon procjene cijena pojedinih atributa za svaku je nekretninu moguće odrediti njezinu čistu cijenu, tj. cijenu koja je korigirana za utjecaj pojedinih atributa dane nekretnine, poput lokacije na kojoj se nekretnina nalazi, površine, broja soba i sl. Dinamika čistih cijena izravno se koristi za izračun HICN-a. Prema metodologiji ovakav indeks, za razliku od primjerice indeksa prosječne cijene ili medijana kvadrata stambenog prostora, korigira kretanje cijena za moguću pristranost u podacima uzrokovana činjenicom što je u nekom razdoblju prodan neuobičajeno velik broj iznadprosječno ili ispodprosječno kvalitetnih nekretnina.

2 Korištena metodologija detaljno je opisana u Kunovac, D. et al. (2008.) *Primjena hedonističke metode za izračunavanje indeksa cijena nekretnina u Hrvatskoj*, Istraživanje I-20, HNB.

3 http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/hicp/methodology/hps/rppi_handbook

Tablica J4: Prosječne mjesecne neto plaće^a

u tekućim cijenama, u kunama

Godina	Mjesec	Prosječne mjesecne neto plaće	Lančani indeksi	Godišnji mjesecni indeksi	Godišnji kumulativni indeksi
2006.	prosinac	4.735,0	97,0	105,9	105,2
2007.	prosinac	4.958,0	96,6	104,7	105,2
2008.	prosinac	5.410,0	100,3	109,1	107,0
2009.	prosinac	5.362,0	99,6	99,1	102,6
2010.	prosinac	5.450,0	97,6	101,7	100,6
2011.	prosinac	5.493,0	95,9	100,8	101,8
2012.	prosinac	5.487,0	96,6	99,9	100,7
2013.	prosinac	5.556,0	98,6	101,3	100,7
2014.	prosinac	5.716,0	101,5	102,9	100,3
2015.	siječanj	5.554,0	102,2
	veljača	5.502,0	100,6
	ožujak	5.613,0	103,4
	travanj	5.595,0	102,6
	svibanj	5.586,0	102,6
	lipanj	5.643,0	105,0
	srujan	5.552,0	103,3
	kolovoz	5.575,0	103,2
	rujan	5.545,0	101,9
	listopad	5.630,0	103,4
	studen	5.689,0	105,8
	prosinac	5.648,0	104,3

^aPočevši od siječnja 2016. podaci o prosječnim mjesecnim neto plaćama za razdoblje od siječnja 2015. nadalje dobiveni su korištenjem administrativnih podataka iz obrasca JOPPD te stoga nisu usporedivi s dosad objavljenim mjesecnim podacima (siječanj 1992. – prosinac 2014.).

Izvor: DZS

Tablica J4: Prosječne mjesecne neto plaće • Prosječnu mje- sečnu isplaćenu neto plaću u Republici Hrvatskoj izračunava i objavljuje Državni zavod za statistiku. Prema definiciji, prosječna mjesecna isplaćena neto plaća obuhvaća plaće zaposlenih za obavljene poslove na osnovi radnog odnosa i naknade za godišnji odmor, plaćeni dopust, blagdane i neradne dane određene zakonom, bolovanja do 42 dana, odsutnost za vrijeme stručnog obrazovanja, zastoje na poslu bez krivnje zaposlenoga, naknadu

za topli obrok i primite na osnovi naknada, potpora i nagrada u iznosima na koje se plaćaju doprinosi, porezi i prirezi. Počevši od siječnja 2016. podaci o prosječnim mjesecnim isplaćenim plaćama za razdoblje od siječnja 2015. nadalje dobiveni su obradom administrativnih izvora podataka iz “Izvješća o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja” – obracac JOPPD te stoga nisu usporedivi s pretvodno objavljenim mjesecnim podacima.

Tablica J5: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača

indeksni bodovi, originalni podaci

Godina	Mjesec	Kompozitni indeksi			Indeksi odgovora						
		Indeks pouzdanja potrošača	Indeks očekivanja potrošača	Indeks raspoloženja potrošača	I1	I2	I3	I4	I7	I8	I11
2006.	prosinac	-18,9	-4,7	-15,4	-10,9	1,1	-22,4	-10,5	16,9	-12,9	-49,4
2007.	prosinac	-24,7	-15,5	-24,5	-16,8	-9,8	-31,8	-21,2	12,8	-25,0	-54,8
2008.	prosinac	-42,0	-33,3	-40,9	-30,7	-25,9	-51,8	-40,6	43,4	-40,3	-57,9
2009.	prosinac	-46,8	-32,7	-47,6	-35,7	-22,6	-64,5	-42,8	63,9	-42,5	-58,0
2010.	prosinac	-42,9	-30,6	-48,7	-40,7	-21,7	-65,9	-39,4	55,7	-39,4	-54,8
2011.	prosinac	-23,6	-8,9	-43,1	-31,6	-5,5	-56,5	-12,3	25,0	-41,2	-51,4
2012.	prosinac	-47,1	-33,5	-52,6	-42,1	-23,1	-71,4	-43,9	59,1	-44,2	-62,3
2013.	prosinac	-40,7	-26,3	-45,9	-34,5	-17,4	-61,9	-35,2	49,9	-41,3	-60,4
2014.	prosinac	-35,6	-24,3	-42,4	-31,4	-16,7	-57,0	-31,9	39,3	-38,7	-54,5
2015.	siječanj	-25,8	-13,7	-36,0	-22,1	-7,5	-51,0	-19,8	24,8	-35,0	-51,1
	veljača	-25,1	-11,4	-38,5	-25,8	-5,5	-49,7	-17,3	23,9	-40,1	-53,7
	ožujak	-23,7	-10,2	-36,1	-24,0	-4,6	-48,9	-15,8	17,7	-35,5	-56,6
	travanj	-22,0	-9,5	-32,5	-22,1	-4,2	-43,4	-14,7	16,1	-32,0	-52,9
	svibanj	-23,0	-11,5	-34,0	-23,7	-6,0	-42,3	-16,9	17,1	-36,0	-52,0
	lipanj	-20,7	-8,3	-28,7	-20,4	-3,9	-35,7	-12,6	14,7	-30,0	-51,7
	srpanj	-20,1	-8,0	-27,3	-18,6	-3,3	-32,3	-12,7	10,9	-31,1	-53,3
	kolovoz	-19,9	-4,9	-26,3	-17,8	-2,4	-30,9	-7,4	18,9	-30,2	-50,8
	rujan	-21,5	-7,6	-26,3	-20,4	-6,4	-25,8	-8,8	21,6	-32,8	-49,0
	listopad	-21,9	-9,0	-27,9	-19,8	-6,8	-27,9	-11,2	17,1	-36,0	-52,5
	studen	-18,3	-2,8	-25,1	-15,3	-1,4	-24,8	-4,3	18,3	-35,3	-49,1
	prosinac	-19,3	-3,9	-25,5	-15,4	-2,6	-26,2	-5,2	18,8	-34,9	-50,7

Izvori: Ipsos; HNB

Tablica J5: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača • Anketa pouzdanja potrošača provodi se od travnja 1999. prema metodologiji Europske komisije pod nazivom Zajednički harmonizirani program europskih anketa pouzdanja. To se anketno istraživanje do travnja 2005. provodilo jednom u tromjesečju (u siječnju, travnju, srpnju i listopadu). Od svibnja 2005. provodi se svakoga mjeseca, uz tehničku i financijsku pomoć Europske komisije.

Upitnik sadržava ukupno 23 pitanja kojima se ispituje percepcija potrošača glede promjena ekonomskih pojava s kojima se oni svakodnevno susreću. Na osnovi odgovora iz Ankete o pouzdanju potrošača utvrđuje se vrijednost indeksa odgovora prema zadanoj metodologiji. Iz vrijednosti indeksa odgovora izračunava se i prati kretanje triju kompozitnih indeksa: indeksa pouzdanja potrošača (IPP), indeksa raspoloženja potrošača (IRP) i indeksa očekivanja potrošača (IOP). Svaki navedeni kompozitni indeks za sebe aritmetička je sredina indeksa odgovora (I), tj. prosjek prethodno kvantificiranih odgovora na pojedina pitanja iz ankete:

$$I_i = \sum_z^k r_i \cdot w_i$$

gdje je: r vrijednost odgovora, w udio ispitanika koji su se opredijelili za pojedini odgovor (ponder), i pitanje iz upitnika, z ponuđeni/odabrani odgovor, k broj ponuđenih odgovora na pojedino pitanje. Vrijednosti navedenih indeksa kreću se u rasponu

$-100 < I_i < 100$. Veće vrijednosti indeksa u odnosu na prethodno razdoblje upućuju na porast očekivanja (optimizma) glede specifičnog područja obuhvaćenog pojedinim pitanjem.

U tablici su prikazane vrijednosti odabranih indeksa odgovora na pitanja:

I1: Kako se tijekom proteklih 12 mjeseci promijenila finansijska situacija u vašem kućanstvu?

I2: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti finansijska situacija u vašem kućanstvu?

I3: Što mislite, kako se tijekom posljednjih 12 mjeseci promijenila ukupna ekonomска situacija u Hrvatskoj?

I4: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti ukupna ekonomска situacija u Hrvatskoj?

I7: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti broj nezaposlenih?

I8: S obzirom na ukupnu ekonomsku situaciju, mislite li da je sada pravo vrijeme za kupnju trajnih dobara za kućanstvo (namještaja, stroja za pranje rublja, televizora i sl.)?

I11: Koliko je vjerojatno da ćete tijekom sljedećih 12 mjeseci uspjeti išta uštedjeti?

Komponente kompozitnih indeksa jesu:

IPP: I2, I4, I7 $\times (-1)$, I11

IOP: I2, I4

IRP: I1, I3, I8.

Kratice i znakovi

Kratice

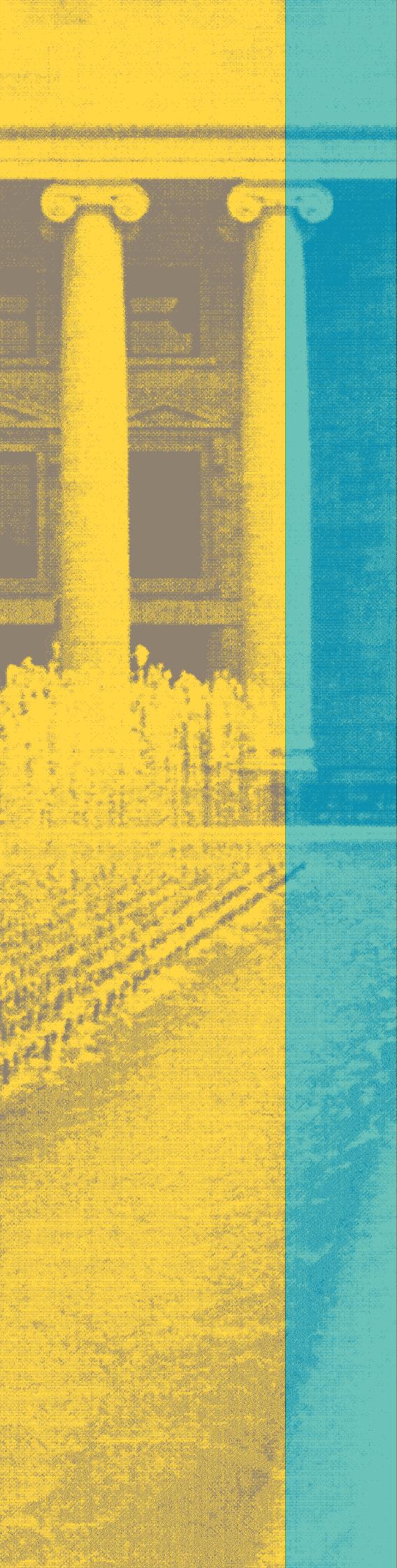
AMA	– napredni pristup za izračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik (engl. <i>Advanced Measurement Approach</i>)	IRB	– pristup za izračun kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik zasnovan na internim reiting-sustavima (engl. <i>internal ratings-based approach</i>)
b. b.	– bazni bodovi	JDD	– javna dionička društva
BDP	– bruto domaći proizvod	kn	– kuna
BDV	– bruto dodana vrijednost	kom.	– komad
BIS	– Banka za međunarodne namire (engl. <i>Bank for International Settlements</i>)	lp	– lipa
blag.	– blagajnički	MF	– Ministarstvo financija
cif	– cijena s osiguranjem i vozarinom (engl. <i>cost, insurance and freight</i>)	mil.	– milijun
DAB	– Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	mj.	– mjesec
d.d.	– dioničko društvo	mlrd.	– milijarda
DKZ	– Direktiva o kapitalnim zahtjevima	MMF	– Međunarodni monetarni fond
d.o.o.	– društvo s ograničenom odgovornošću	MONEYVAL	– Odbor stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma (engl. <i>Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism</i>)
DZS	– Državni zavod za statistiku	MRS	– Međunarodni računovodstveni standardi
EBA	– Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (engl. <i>European Banking Authority</i>)	MSFI	– Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
EBRD	– Europska banka za obnovu i razvoj (engl. <i>European Bank for Reconstruction and Development</i>)	MTP	– multilateralna trgovinska platforma
EMU	– Ekonomski i monetarni unija	NKD	– Nacionalna klasifikacija djelatnosti
engl.	– engleski	NKS	– Nacionalni klirinški sustav
ESB	– Europska središnja banka	NN	– Narodne novine
EU	– Europska unija	NOP	– Nacionalni odbor za platni promet
Fed	– američka središnja banka (engl. <i>Federal Reserve System</i>)	NRP	– neto raspoložive pričuve
Fina	– Financijska agencija	OECD	– Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (engl. <i>Organization for Economic Cooperation and Development</i>)
FMA	– Agencija za nadzor finansijskih tržista (engl. <i>Financial Market Authority</i>)	PDV	– porez na dodanu vrijednost
fob	– franko paluba (engl. <i>free on board</i>)	PN	– primarni novac
FZOEU	– Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost	POS (EFTPOS)	– elektronički prijenos novčanih sredstava na prodajnome mjestu (engl. <i>Electronic Funds Transfer of Point of Sale</i>)
g.	– godina	RDG	– račun dobiti i gubitka
GC	– gotovinski centar	RH	– Republika Hrvatska
GFS	– metodologija MMF-a za statistiku javnih financija (engl. <i>Government Finance Statistics</i>)	ROAA	– profitabilnost prosječne imovine (engl. <i>Return on Average Assets</i>)
HAC	– Hrvatske autopiste	ROAE	– profitabilnost prosječnoga kapitala (engl. <i>Return on Average Equity</i>)
Hanfa	– Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga	SAD	– Sjedinjene Američke Države
HBOR	– Hrvatska banka za obnovu i razvitak	SDR	– posebna prava vučenja (engl. <i>Special Drawing Rights</i>)
HC	– Hrvatske ceste	SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
HNB	– Hrvatska narodna banka	T-HT	– Hrvatski telekom d.d.
HSVP	– Hrvatski sustav velikih plaćanja	tis.	– tisuća
HV	– Hrvatske vode	tr.	– tromjeseče
HWWI	– Institut za međunarodnu ekonomiju u Hamburgu (njem. <i>Hamburgisches Weltwirtschaftsinstitut</i>)	TZ	– trezorski zapisi
HZMO	– Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	VIKR	– valutno inducirani kreditni rizik
HZZ	– Hrvatski zavod za zapošljavanje	VP	– vlasnički papiri
IMA	– metoda internog modela (engl. <i>internal model method</i>) za izračun kapitalnog zahtjeva za tržišne rizike	ZOKI	– Zakon o kreditnim institucijama
Ina	– Industrija nafta d.d.	WB	– Svjetska banka (engl. <i>World Bank</i>)

Troslovne oznake za valute

CHF	– švicarski franak
EUR	– euro
GBP	– funta sterlinga
HRK	– kuna
JPY	– jen
USD	– američki dolar
XDR	– posebna prava vučenja

Znakovi

–	– nema pojave
....	– ne raspolaze se podatkom
0	– podatak je manji od 0,5 upotrijebljene jedinice mjere
Ø	– prosjek
a, b, c,...	– oznaka za napomenu ispod tablice i slike
*	– ispravljen podatak
()	– nepotpun, odnosno nedovoljno provjeren podatak

ISSN 1334-0093 (online)